

32

60, 32.

ՅՐԱՆՍԱՆ ԵՆՈՋԻՐԵՆՈՒՄՆԵՐ ՄԻԿՆԵՐԻՆԵՐՆԵՐ

ԲՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԵԲԵՆԻՆ

ԱՄՍԻՐԸ ԵՊԵՐԿԻՉԻՏԵՍԻՆՏԵՆ ՕԼԱՆ

ԹՈՒՃՏԱՆ ՊԵՋԼԱՐ

ՆԱԲ ԲՈՄԱՆ

ԹԵՐՃԵՄԷ ԻՅԼԵՄԻՇ ՏԻՐ

Յ. ԹՕԼԱԿԵԱՆ

Երևան 1—5

համ 19
ՊԵՐԻՆՃԻ (ՃԻԻԶ)

ՊԵՐ ՊԵՐ ՀԱՐԵԷՔ ՄԵՆԵՐԻՆԵՐ

ԻՍԹԱՆԲՈՒԼԱՆ ԳԱՆԱԹԱՆԱ ՄԱԹՊԱՆՈՒ ՄԱՆՁԻՐԵՐԻ ԻՃԲԵԱՐ

1881—1882

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԵԼ

(Կէզմ)

ՊԻՒՅԻՒՓ ԳԸԶԳԸՐԸՆՏԱՆ

(Կէզմ)

37

Մարտիալ իլէ պիր տն էվվէլ իշէ
խիթամ վիրմէք իսթէմէքտէ իտի :

— Մօնսիէօ Րէյմունտէզ, — տէ-
յի ճէվապ վիրտի մէրգում, — պէն
միւնազաթ օլարագ, պու էսիրլէրէ
դըրպաճ վուրուլմասընը էմր իթմի-
շիմ տիր, նէ՞ տէրսինիզ, հիւքմ ու
գարարբմը սիզ տէ թաստիդ իտէր-
միսինիզ :

— Էվվէթ, էֆէնտիմ, — տէյի
ճէվապ վիրտի Րէյմունտէզ. — վա-
լիտէլէրի նօճմիյէ օն պէշ, վէ քէն-
տի դըզարբնա տախի, օնար դըր-
պաճ վուրուլմասը ճայիզ վէ քեա-
ֆի տիր . . :

Իւշ գըզգարտաշար իւմիտ քէ-
սիքլիկինէ տիւշէրէք պաղըրշմանա
պաշտաւար :

— Լաքին, պու պիր ճանվէրճէ
հարէքէթ տիմէք տիր, — տէտի
Գօրա. — պու տէտիկինիզ վալի-
տէմին մէվթինի մուճիպ օլաճագ-
տըր, — Սիզինտէ ազլընըզ շէհա-
տէթ իտէր քի, պու էմր իթտիկի-
կինիզ տաեաղա, պիշարէ թէհամ-
միւլ իտէ՞մէզ . . :

— Իսթէրսէնիզ պիզի էօլտիւրիւ-
նիւզ, — տէտի Գարմէնտէ քէնտի
թարաֆընտան, — Լաքին վալիտէ-
մէ մէրհամէթ իտինիզ . . :

— Գըյմսեընըզ վալիտէմէ, —

տէյի պաղըրտը քէզալիք Մարի
նէֆէտի քէսիրմէք տէրէճէսինտէ
աղլաեըպ բշգըրարագ :

— Էմրիմէ իթաաթ իթմէլիսինիզ,
— տէյէրէք դօմանտա վիրտի Մար-
սիալ :

Մէրքիցցա ճէզանըն իճրասընը
էմր իյլէտի :

Մէրգումուն տայիմա մուալինի-
կինի իճրա իթմէքտէ օլան իքի նէ-
ֆէր Իօբանեօլար, մէրգումէլէրին
եանլարընա կիտէրէք, մուգավէ-
մէթլէրինէ գօլայճա գարշըր գօյտու-
լար, զապի իթտիլէր, վէ էլլէրինի
տրգալորընա պաղլատըրտ :

Պու հալ վէ պու մէնզարէյի կէօր-
մէքտէ օլան արապլար, կէրչի տէ-
րունլէրինտէն բիւր զազապ քէսիլ-
մէքտէ իտիլէր իտէ տէ, դօրգուլա-
րընտան նաշի, տէյիլ սէո չըգար-
մագ, իլլա եէրլէրինտէն պիլէ գը-
մըլտանտամագտա իտիլէր :

Արապլար սինտիք Րէյմունտէզ
օրատա հազըր պուրունտուղունտան,
վէ հիւքիւմէթ վէ գանուն ու նի-
ղամ վէքիլի տիմէք օլտուղունտան,
պիթթապի պիշարէլէր դօրգուպ
տիթրէմէքտէ իտիլէր. — Զիրա, ու-
ֆապ պիր իթաաթըզլըգ, եանի պիր
զօրպալըգ ամէլ ու հարէքէթինէ
ճիւրաթ իթտիքլէրի տազըգատա,
էճէլ բէնչէսինէ թէպիմ իտիլէճէք-
լէրինի, բէք տլէա պիլմէքտէ իտի-
լէր :

1*

Տօգթօր ժօպէնին, հիտտէթին-տէն եթէթէկի բարէ քարչա գրմագ-տա պուլունտոզու կիպի, — ժան Բընօնուն իւզէրինտէն իսէ, սուգ պիր թէր ագմագտա իտի:

Վէլհասըլ, մէրգուլմէլէրէ սաաըգ վէ խուլուսքեար օլանլարըն քեաֆֆէտի տախի, էլլէրինտէն հիչ պիր շէյ կէլէմէզ պիր հալտէ պուլուն-մագտա իտիլէր:

Մէրքիւցցանըն, դարապինալար վէ ընվօլըրլար իլէ, ճէլլատվարի գարչըլարընտա տուրմագտա, վէ անճագ պիր աթէշ իթմէքլիք էմ-րինէ պէքէմէքտէ օլան ատամլար օրթաաընտա, մէկէրչի պու սիւահօըզ ատամլարըն պիր շէյ եաբմալարը միւմքին օլապիլլի՛ր մի իտի:

Մէրքիւցցա պիր գօմանտա իչա-րէթի վիրաի:

Նօէմինին էլպիսէսինի, ումուղլա-րընտան թա պէլինէ գատար աչաղը ինտիրտիլէր:

Գօրա վալիտէսինին պու չըպլագ հալի տէհչէթֆէրմաաընը կէօրտիւ-կիւ պիրլէ, կիտիպ Մարսիալըն տիգ-լէրինէ գաբանտը. — լութֆ իտի-նիզ, քէրէ՛մ իտինիզ . . . — տէտի մէրգուլմէ բէբէլէեթէրէք, Ալլահ աչ-դընա օլտուն, քէնտի վալիտէնիզ վէ էվատլարընը խաթըր վէ մու-հապպէթինէ օլտուն, լութֆ իտի-նիզ, քէրէ՛մ իտինիզ . . .

Մարսիալ մէրգուլմէեէ տօղրու է-յիլէրէք, վէ իքինճի տէֆա օլտու-ղու հալտէ, տէտի,

— Էկէր սէն իսթէր իսէն, լութֆ ու քէրէ՛մ իտէրիմ . . . — Իսթէր-միսին . . .

— Խա՛յր, ա՛սլա . . . — տէյի ճէ-վապ վիրտի մէրգուլմէ աեաղա գալ-դարագ,

— Ա՛հ, պու մէրթէպէ թաշ եիւ-րէքլիլիք իթմէեինիզ . . . — Պու-

նա տիւնեա տէրէր, պէլքի պիր կիւն օլուր քի պաշգարաըրտա սի-զէ դարչը թաշ եիւրէքլիլիք իտէր-լէր . . .

Մարսիալ մէրգուլմէնին պու լա-դըրաընա գարչըլըգ, պիր սուրէ-թի իսթիհզաքեարիտէ կիւլիւ վիր-տի:

Աէքքիլ ցցա իսէ, պու հէնկեամ-տէ, էլլինտէ պուլունմագտա օլան գօմանտէօրիւք գըրպաճընըն ու-ճունտաքի ինճէ գայիչլէր իլէ, քէ-մալի մէսէրլէթ վէ մէմունիյեթ իւզրէ օյնամագտա իտի, չիւնքի, Գօրանըն բէտէրի Րիչար Պէրնիէնին կիւնլէրինտէ, տաեադ իսթիմալինին ճայիզ կէօրիւլմէտիկի ճիհէթիլլէ, մէզքիւր գըրպաճըն պօշա գալմըշ մագամընտա օլմաաընտան տօլաեը, տիւչարը էսէֆ օլմագտա իտի:

Մէրգուլմ գըրպաճը շէյլէ պիր եօդարը գալտըրըպ, վէ հավատա սէպլէրչըգարթտըրարագ տէօնտէր-տիքտէն սօնրա, պիչարէ Նօէմինին արգասընա ինտիրի վիրտիկինտէն, մէզքիւր գայիչլէրին եէրլէրի, էթ-լէրի իւզէրինտէ, մօսմօր օլարագ կէօրիւլմէկէ պաչատըլար:

Նօէմի պու գըրպաճ իւզէրինէ, կէրչի սէս պիլէ չըգարմատը, լա-քին, իէնկի աթըպ մօրարտըգտան պաչգա, տօտագլարը ուճլարընտա տախի պիր սինիւր հարէքէթի կէօ-րիւլմէկէ, վէ զանն իտէրսին քի կէօղլէրի տէ իրիլէյմէկէ պաչատը:

Գըրպաճը, մէրգուլմ իքինճի տէ-ֆա մէրգուլմէնին էթլէրինէ ինտիր-տիկինտէ, օլ մօրարմըշ օլան եէր-լէր, գըրգըրմըղը օլմաեա պաչա-տըլար:

Իւչիւնճիւ գըրպաճտա, գանլար ֆըչգըրմաեա, վէ գըրպաճ վուրա-նըն էլլէրիլլէ, պիչարէ վալիտէլէ-րի էթգաֆընտա տիւզ իւզէրինէ կէ-

լերէք կէօղ եաշարը տէօքմէքտէ պուլունան գրգլարըն, երկղէրինէ սըլլամանա պաշլատըլարս :

Նօէմինին նէֆէսի քէսիլմէքտէ, վէ սինէսիտէ գապարմանա պաշլա- մադտա օլտուղուն կիպի, հէր նէ գատար աստադլարընը գըմըլտա- թարադ սէս պիլէ չըգարամամադ- տա իտի իսէ տէ, լէհհէսինտէն, հատտէն զինէատէ աղըր տօլյմադ- տա օլմասը անյաշլմադտա իտի :

Պէշինճի գըրպանտան պաշլաեա- րադ, գըրպանըն ուճուճտաքի ին- ճէ գայիշլէր, գըլմալանմըշ էթլէր վէ բէթէլէնմիշ գանլար իշինէ պէ- լէնմէքտէ իտիլէր . . .

Օնունճու գըրպանտա, Նօէմի, սաղըր պիր սէսիլէ պիր քէրրէ պա- ղըրտըր . — պիւթիւն աղալարը իւ- ղէրինտէ սիսիր հարէքէթլէրի զու- հուրա կէլմէկէ պաշլատըլար . — վէ քէնտուլի զայպ իտէրէք, Եը- ղըլը վիրտի :

— Ել վերի՛ր արթըդ . — տէտի սինտիք :

Մէրքիցցա պու էմրին իւղէրինէ իպրազը էսէֆ իտէրէք գըրպանընը տուրտուրտու :

Էկէր պըրադըլսա իտի, վուրտու- ղու պիր էօլիւ տախի օլմուշ օլսա, եինէ տէվամ իտէճէք իտի, չիւն- քի, օնտան պիր ղէվզ տուլմադ- տա իտի :

Տօգթօր Ժօսլէն, էօլիւ կիպի եէ- րէ սէրիլմիշ օլան Նօէմինին Եանը- նա կիթտի, վէ նապղլարընը եօգ- լամանա պաշլատըր :

— Մօնսիէօ Մարպիալ, — տէտի մէրգում, տիք տիք Մարսիալըն երկղիւնէ պազարադ, — էկէր միւ- րաա ու մէրամընըզ պու գատընը էօլտիւրմէք իտի իսէ, զանն իտէ- րիմ քի, իշթէ միւրատընըզ հասըլ օլմուշ տուր . . . — Մօնսիէօ, ա-

ճըրըմ սիզի . . . :

Մարսիալ, պուճա գարշըլըզ ճէ- վապ օլարադ, հիշ էհէմիլյէթ պիլէ վիրմէքսիզին, ումնղլարընը սիլքի վիրտի :

Հալ պու քի Գօրա, վալիտէսի- նին էօյլէճէ շտիւշիւպ եէրէ ճէրիլ- տիկինի կէօրտիւքտէ, աեաղա գալ- գըպ տիքիտի, վէ պիւթիւն վի- ճուտի տիթրէմէքտէ օլուպ, վէ կէօղէրինտէն աթէշլէր սաշլտըլը վէ եաշար ադտըլը հալտէ, — Տէ- վամ էթ, ալլա՛դ, տէվամ էթ . . .

— տէյի պաղըրաը մէրգումէ, — վալիտէմիզին իշի պիթտի, չիմտիտէ սըրա պիզլիմ տիր . . . — Եարտըմ- ճըմըզ Պլլահ օլսուն . . . — ճէլ- լա՛տ հէթիֆ, ինչաալլահ սէն վէ սէ- նինքիլէր, պէլանըզը պուլանա՛դ- սընըզ . . .

Մարպիալ, քէնտի իւղէրինտէ, մէրգումէնին մէզքիւր պէտտուասը իւղէրինէ, միւթէհասիր օլարադ, պիր ոպֆադ իւրքիւնթիւ էսէրի հիսս իթմէկէ պաշլատը իսէ տէ, մէզ- քիւր տուլղուեու պիր զաաֆ ատտ իտէրէք կիւլիւմանտի :

Էօյլէ թէհի վէ տիվանէճէ թէհ- տիտլէրի իշ եէրինէ գօեանլարտան տէյիլ իտի :

— Շիմտի սըրա պանս՛ կէլտի, — տէտի Գօրա, — չիմաի գըրպա- ճըն նէօպէթի պէնիմ տիր . . .

— Խալը . . . — տէյի ճէվապ վիրտի Մարսիալ, — սէնին նէօպէ- թին էն աօնրա կէլէճէք տիր . . .

— Մէպէ՛պ . — Մէկէրչի հէմի- րէլէրիմ իշինտէն էն պիւլիւկիւ պէն տէյիլմիլիմ . . .

— Բէյֆիմ պէօյլէ իսթէմէքտէ տիր . . .

Պու հէնկեամտէ, Մէրքիցցա- նըն մուալլինլէրի, Գարմէնի թու- թարադ սօյմադտա օլտուղլարըն :

տան, վէ մերգումէ իսէ, վալիտէ-
լէրի Նօէմի գատար ճէսարէթի
պուլունմատըղընտան, եիւրէքլէր
բարէլէյիճի ուրէթտէ պաղըրմա-
եա պաշլատը:

Մէրքիւցցա գըրպաճընը գալտըր-
աըղը պիւրէ, պիշարէնին վիճուտի-
նէ ինտիւրի վիրտի . . :

Եօյլէ պիւր մէնզարէյի տէհչէթա-
միզին նազչ ու պէեանընը գըսսա
քէսէրիզ:

Պէշինճի գըրպաճաա, Գարմէն
քէնտույի զայպ իթտիկինտէն, սին-
տիք պու իքինճի տէֆատա տախի,
«արթըգ էլվէրի» տիյէրէք պըրա-
գըրմասընը էմր իյլէտի:

Հալ պու քի Մարի, հէր նէ գատար
հէբսինտէն ղիեատտէ զայիֆ իտի իսէ
տէ, սուրէթի վարիպէտէ օլարագ
պիւր գուվլէթ ու մէթանէթ իպրագ
իյլէտի. — զէվալլը չօճուգ, ատէ-
թա մարտիրոսարա մախսուս պիւր
ճէսարէթ իւզրէ պուլունտուղուն-
տան, գաթան սէս պիւրէ չըգարմա-
տը. — ֆագաթ, տէօրտինճիւ տէ-
ֆա օլ նազիք վիճուտի իւզէրինէ
ինտիւրիէն գանլը գըրպաճ, էթլէ-
րինի բարչա բարչա իյլէտիկինտէն,
պաեըլըպ տիւշտիւ . . :

— Նիհայէթ, էհ, տէյի պաղըրտը
Գօրա, — իշթէ սըրա պանա կէլտի:

Մէրգումէ մէզքիւր իշքէնճէյի
չէքմէքլիկէ, վէ հաթթա էօլմէք-
լիկէ, կէրչի հազըր ու միւնթազըր
պուլունմագտա իտի իսէ տէ, պու
ճիւմլէ իլէ տախի, օլ եապանի էլ-
լէր իլէ, քէնտույի սօյտուղլարընը
վէ օլ գատար խալգ օրթասընտա,
թա պէլինէ գատար չըսչըպագ իտի-
տիկինի, վէ հիչ տէյիլ իսէ, քէն-
տի հիճապընը պէեան իթմէք իշին,
էլլէրինի պիւր բէրտէ մագամընտա
գուլանմագլըղա միւզթէտիւր պու-
լունմատըղընը, եանի էլլէրինին տէ

պաղլը օլտուղունու կէօրտիւքտէ,
իւզէրինտէ, իարիֆ գապուլ իթ-
մէզ սուրէթտէ պիւր ալթիւթիւք
հասըլ օլմաեա պաշլատըղընը հիսս
իթմէկէ պաշլատը . . :

Հալ պու քի Մարիալ, մէրգու-
մէնին օլ հիքմէթ նէվինտէն օլան
վիճուտինի, օլ բէլուզէվարի ու-
մուզարընը, օլ պիհէմթա գօլտ-
ընը պիւրէքլէրինի, վէ օլ միւրէպ-
պիւրէ վէ պաքիւրէլէրէ մախսուս
պուլունան կէնճիք սինէսինի կէօ-
րինճէ, մէրգոսմէեի ատէթա կէօզ-
լէրիլէ եէյիպ պիթիւրմէք գատտին-
տէ պուլունտու:

Մէրգումուն. հատա ու հուտուտ
գապուլ իթմէեէն էհլի չէհվէթ իկի
էմրաղը աթէշի, տէրունինի գալ-
րատըգտան պաշգա, թա պէյնինէ
գատար տախի սիրաեէթ իթմէկէ
պաշլատը. — Մէզքիւր հայվանի
աչգ ու սէվտաղ, բուհու մէքրու-
հու իգթիզաղսընճա, զայլ ու զա-
ղապա թէպտիլ օլտու:

Մէրքիւցցա իսէ, մէզքիւր կիւ-
զէլիք եէկեանէ չիչէկի գարչըսըն-
տա, եապանիճէ պիւր ֆիւթուրսուգ-
լուգ իպրագ իտէրէք, գան ու գաթ-
լէ մէնսուպ պուլունան մէճմուրիյ-
եէթինի պէտ վէ իճրաեէ հազըր
պուլունմագտա իտի:

— Տուրունուզ, — տէտի Մար-
սիալ տիթրէյիչի պիւր սէօյլէյիշ
իլէ, — տուրունուզ, վոլումաեընը,
օնա աֆվ իտէճէկիմ . . :

Յագաթ, Գօրա, գաթէն իշքէն-
ճէեէ միւնթազըր պուլունմագտա
օլտուղու թագտիրտէ, մէրգումուն
պուլունմագլըղարընը իշիթտիքտէ,
իւզէրինտէ, հատտէն ղիեատտէ պիւր
գօրգու հիսս իթմէկէ պաշլատը:

— Խա՛յր, խա՛յր . . . տէյի պա-
ղըրտը մէրգումէ, ատէթա աղլը
պաշքնտան կիտէրէք, — խա՛յր,

աֆվը գապո՛ւլ իթմէմ . . . իսթէմէմ, իսթէմէմ սէնին լուծֆ ու քէրէմին . . . — զաթէն, խայի՛ն, մէլո՛ւն, պէն սանա հագարէ՛թ իթտիմ . . . — նասըլ քի տէ, սէօյլէտիմ իտի, սէն պիր խըրօրզսըն, սէն պիր գանըլ գաթիլին . . . — պէն սէնին եիւզլէրինէ թիւ քիւրտիւմ . . . — պիր քէրրէ օնլարը խաթըրնա՛ կէթիր . . . — Ա՛լ ինթիպամընը . . . — իսթէմէմ սէնին աֆվընը . . .

— Խա՛յր, սանա աֆվ իթտիմ, — տէտի թէ քրարէն Մարսիալ, — կիյտիրինիզ պու էսիրէ՛յէ քէնտի էլ պիսէլէրինի, վէ չէզլինիզ էլլէրինի, կէթիւրիւնիւզ քէնտի տայիրէսինէ, վէ թաճթ էլ հըֆլզ օլարագ օրատա ալըֆօեռունսլզ . . . — Սէնօր Մէրքիւցցա, մէրգուլէնին հըֆլզ ու վիգայէսինի սիդտէն պէքլէրիմ, օլ պապտէ մէսուլ սիզի թանըրըմ, պիլմիշ օլասընըզ . . .

— Բէք ալէա, էֆէնտիմ, — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգուլմ կիւլիւմէյէրէք :

Մէրգուլմ, իղհարը մէմնունիյեթլէ, էֆէնտիսի Մարսիալըն էմրլէրինի իճրայէ պաշլատը :

Մէրգուլմ, մէրգուլմէյի, հագգլարընտա էմնիյէթլի քեամիլէսի տէրքեար օլան իքի նէֆէր իսքանեօլարա թէպիմ իլէ, զօր իլէ տայիրէսինէ կէթիւրմէլէրինի, վէ հըֆլզընա նէզարէթ իյլէմէլէրինի էմր ու թէնպիհ իյլէտի :

Արապլարտան պիր գաշարը, տօգթօր ժօպլէնին էմրինէ իթաաթ պիրլէ, օլ քէնտիլէրտէն պիլապէր օլարագ եաթմագտա պուլունան Նօէմի իլէ Դարմէնի վէ Մարիյի պիր թէթկէրէ իւզէրինէ վազ իթաիլէր, վէ չիֆթլիկին իաաթախանէսինէ կէթիւրտիլէր :

Տօգթօր, մէրգուլմէլէրին ալըգա .

սընտան կիթմէզտէն էլվէլ, Ժան Րէնօնուն եանընա եազլաշար, վէ եազլաճաճը սուրէթտէ ,

— Հէր նէտէ օլուր իսէ օլսուն, կէրէք չիֆթլիքտէն վէ կէրէք էթրաֆընտան, թէրք իտիպ տէ ուզազլանմաեա կէլմէզ հա՛ — իքիմիզ տախի, Դօրաեը կէօզլէթլէմէլիեիլ . . . — շիմտի մէրգուլմէհ հէր վագըթտան զիեատէ թէհլիքէտէ տիր . . . տէտի :

— Պիլլերիմ, պիլլերիմ, — տէյի ճէվապ վիրտի Րէնօ, — օլ պապտէ քէմալ մէրթէպէ էմին օլունուզ . . .

Հէր շէյ թէքմիլ օլտու :

Բեաֆֆէյի էսիրէր, իւզէրլէրինէ պիր մահզունիյեթլի հիւքմ իթմէքաէ օլուպ, վէ տէրունէն իսէ, հիտտէթ ու զազապլարընտան նաշի, քէնտի քէնտիլէրինի եէմէքտէ օլտուզլարը հալտէ, հիշ պիր սէս չըգարամսեարագ, պըրագըպ կիթտիլէր :

Հիւրը օլան իսքանեօլուլ աւէլլէր իսէ, շազ ու մէսրուր օլմագտա իտիլէր, — եէնի էֆէնտիսին սէրթ մէշրէպլիկի իլէ, սինտիքիտտէ մուամէլէյի շէտիտէսինի թահսին իլլէմէքտէ իտիլէր :

Սինտիք Րէյմունտէզ, Մարսիալ իլէ պաշլամըշ օլան իշպու եէնի միւնասէպէթտէն տօլաեը, աշուրի մէրթէպէ մէմնուն օլարագ, պըրագըպ կիթտի :

Մարսիալ մէրգուլմա, մէզքիւր խըտմէթինէ գարշըլըզ պիր միւքեաֆաթ օլմագ նիյէթլիլէ, իքի եիւզ էլլի թանէճիք Պրանսըզ լիւրասը իթա վէ իհսան իյլէմիշ իտի :

Մէրգուլմ քէնտի իրի վէ գայիֆաթը իւզէրինտէ, պիր թարաֆտան կիթմէքտէ, վէ պիր թարաֆտան տախի ,

— Ինշաալլահ, պու ալիճէնապ

Ֆրանսերդ, չօղա վարմազ, չօգ տէ-
ֆտար պէնիմ եարտըմիմ միւհ-
թաճ օլուրտա, պէնիմտէ իգպալիմ
ույմոնշ օլուր . . . — Թէշէքքիւր
իթմէլիլիմ օլ վազաաեա քի, թամ
վազթիւնտէ իէսաաիւֆ իթտի տէ,
մէրգուժուն տաեքսընտան գուր-
թուլտուգ . . . — Կէրչի, մէզքիւր
վազաա, պէնիմ իչին պիր ազ շիւբ.
հէլի պիր շէյ տիր կիպի կէօրիւն.
մէքտէ իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ
տաիի, տարպը մէսէլ տիր տէրլէ,
— Պէր շէյն Նէնճէնի ինէն, Լուշ
Կէլն Բուրէ Ե- Բէպլէնի Գադու Վէ Եճ-
քա Եմէլն Դէր . . . զիրա, պիր մի-
րասա գոնմագ իչին, իգթիզա իտէն
եօլուն աչքգ պուլունմաաը էհէմմիյ.
եթտէն իտի, իշթէ Մարսիալտա,
քէնտի մէնֆաաթը եօլունու պուլ-
մուշ վէ աչմըշ տըր, տէյի տիւ-
շիւնմէքտէ իտի :

Վէ Իսբանեօլլար, Գօրաեք կէօ-
թիւրմէկէ միւսարաաթ իթտիքլէ-
րինտէ, Մէրքիւցցա տաիի, քէն-
տու քէնտույէ, պիր սուրէթի վահ-
շիեանէտէ մըրըլտանարապ, շու ա-
թիտէքի սուրէթտէ սէօյլէնմէքտէ
իտի :

— Եյ պիր էսիրէնին գըզը էսի-
րէ, նա՞սը, սէն քէնտինի, տայի-
մա պուրանըն սահիպէսի գալաճագ-
սըն տէյի դանն ու իթիգատ իտէ-
րէք, պէնի արապլարտան տաիի
էտնա պիր հալտէ թութմագտա ի-
տին, էօյլէ տէյիլ մի : Սէն պէնիմ
ալէյհիմտէ, հէր նէվի մէզէլլէթ վէ
նէֆրէթի ճայիզ կէօրմէքտէ իտին,
էօյլէ տէյիլ մի . — հալպու քի իշ-
թէ պէնիմ տէ ինթիգամըմ եօլ ալ-
մագտա տըր, վէ սէնօր Մարսիալ,
օլ պէնիմ ալիճէնապ շէրիքիմ տէ,
մէզքիւր ինթիգամըմ իքմալէ իր-
տիրմէքլիկի տէրիւհտէ իլլէմէքտէ
տիր . — Մէրգուժ պանա, պէնի

նայիլի իգպալ իթմէքլիկէ վատ իթ-
միշ տիր, վատինտէ սապիթ գա-
տէմ պուլունաճաղընա սալա շիւբ-
հէմ եօգ տուր . զիրա, սահիպ ոէ-
պաթ վէ մէթանէթ պիր գաթ տըր,
պէն քէնտինին էօյլէ օլմաաընր պիլ-
տիկիմ վէ ինանաղըմ կիպի, քէն-
տիսի տաիի, պէնիմ պու Ֆիքը ու
իգթիտարըմը, բէք ալէա պիլմէք-
տէ տիր :

Մէզքիւր տէհշէթֆէրմա մէնզա-
րէլէրտէն պիր սաաթ սոնրա, Մար-
սիալ, քէնտի տաեքսը իշ օտաօրնա
շէքիլէրէք, վէ եալընըգճա օլտու-
ղու հալտէ, պիր գաշ կիւնտէն պէ-
րու կիւզէրան իթմէքտէ օլան հալ-
լէր, վէ վուգու պուլմագտա պու-
լունան վագալար իւզէրինէ տիւ-
շիւնմէքտէ իտի . — Իճրա իլլէտի-
կի ֆիթուհաթտան տօլաեք թէպէս
սիւմէ (կիւլիւմէմէք) պաշլատըղըն-
տան, ինճէ տօտագլարը աչըլմագ-
տա, վէ գուրտ տիշինէ մանէնտ օ-
լան պէեազ պէեազ վէ սիվրի սիվ-
րի տիշէրի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Հէր շէյ քէնտի իսթէտիկի սու-
րէթտէ վիճուտէ կէլէպիլմէքտէ ի-
տի :

Էօյլէ պիր ճէսիմ զէնկինիկէ,
եալընըգ քէնտիի սահիպ օլտու-
ղունտան, սարթըգ հէր նէ մէրթէ-
պէ սարֆ ու իսրաֆ իթսէ, եինէ
պիթիպթիւքէնմէյէճէկինտէն պաշ-
գա, Գօրա կիպի միւթէքէպպիր,
վէ կիւզէլլէքտէ եէքթա օլարագ,
ատէթա քէնտույի չըլտըրմագլըգ
տէրէճէլէրինէ վարտըրմըշ օլան պիր
գըզ տաիի, ալճընըն ալը կիպի,
քէնտի չանթաաընտա վէ բէնչէսին
տէ պուլունմագտա իտի :

Պու հէնկեամտէ, պիրտէն պիրէ
օտա գաբուսու աչըլարագ, մէր-
գուժուն մէզքիւր մէսէրէթպախշ
էֆքեար ու խէեալաթը տէվամընը

դաթ իյլէտի :

Մէրքիցցա օտա գաբուսունտան իշէրի կիրտի :

Մէրգում խայինին ասըլաճագ առամլարա մախսուս օլան սիմասընտան , տէրունինտէ պիր նէվի իզ թիրապ հիւքմ իթմէքտէ օլմասը անլաշըլմագտա խտի :

—Նէ՞ օ , նէ՞ վար տըր , գօմանտէօր , —տէյի Մարսիալ մէրգումս սիւալ իյլէտի :

—Սէնօր , տէյի ճէվապ վիրտի Մէրքիցցա , — խասթախանէտէն կէլմէքտէյիմ . . .

—էյ , նէ՞ վար տըր .

—Նէ՞ օլաճագ , ֆէնա պիր խապէր . . . —կէօրիւնիւր քի , էլիմ աղըր օլտուղունտան , պիրաղ աղըրճա վուրմուշում աուր . . . օ՞ֆ , խթէկիմէ եաբմատըմ էմմա , զիրա , գալպէն ինսանլիքթիմ քէմալ մէրթէպէ տիր . . . Հէր նասըլ իսէ , Նօէմի էօլմէսին մի . . . :

—էյ , սալթ պո՛ւ մու , տահա պաշգա պիր շէյ եօգ տուր եա , —տէյի ճէվապ վիրտի Մարսիալ , հիշ պիր էսէրի ֆիւթուր իզհար իթմէեէրէք . —վարըն պիր էսիրէ էքսիք օլտուն , իշթէ պու գատար , տահա պաշգա պիր շէյ վար մը , զաթէն պիր էսիրին գըլմէթի՞ նէ տիր . . . —Սէյլէյինիզ մէրգումէեի տէֆն իթսինէր , վէ քիմնէեէ պիր շէյ սէյլէմէսինէր :

—Խայր , էֆէնտիմ , խայր , վուգուի հալի կիզլէմէք , մուղայիր օլարագ , տահա ֆէնա տըր , հէրքէս պիլսէ տահա իլի տիր , եօգսա նէթիճէսի մախուֆ օլուր , չիւնքի , հիւքիւմէթ իշիտիր , եանի , արապլարտան պիրի թէշէքքիյէ գընամ իտէր իսէ , Բօրթօ—Բիդօ մահքէմէսի , մատտէեի թէֆթիշ ու թահգըգա գալգըշըր :

—Մէկէրչի էսիրէրիմ հագգընտա , իթէտիկիմ կիպի մուսմէլէ իթմէքիկէ մէէզուն պուլունմագտատէյիլ միյիմ պէն , մէկէրչի օնլարըն հաեաթ ու մէմաթը պէնիմ քէյֆիմէ մէնութ տէյիլ մի տիր , տէյի պաղըրտը Մարսիալ :

—Պու հուղուգ թանըլմամըշտըր , Սէնօր . . . —կէրչի , մահքէմէ թարաֆընտան , Սրապլարըն ճէզալարը թայեին ու թէրթիպի ճայիզ կէօրիւլմէքտէ տիր , լաքին , էյլէ գըրպաճ ալթընտա առամ էօլտիւրմէքիկէ միւսաատէ օլունմագտա տէյիլ տիր . . . Իմտի , պու քէյֆիյէթ իշիտիտիկինտէ , եա պիւլիւք պիր ճէզայի նազտի վիրմէքիկինիզ , վէ եախօտ մահպէսէ կիրմէքիկինիզ լաղըմ կէլիր . . . :

—Պու պէլաեը տէֆ իթմէքիկէ պիր եօլ եօ՞գ մու տուր :

—Եալընըզ պիր թարիգ վուր տըր , —շէյլէքի , վուգուի հալին պիր մաղպաթաթընր եաբմագ , վէ սինտիք սէնօր Բէյմուլնտէզէ , բէք մէհսէ շաեան սուրէթտէ պիր իթիտալ իւզրէ ամէլ ու հարէքէթ օլունմուշ օլմասընը պիղզաթ կէօրմիւշ վէ թաստիգ իթմիշ օլարագ , մէզքիւր մաղպաթաեը իմզալաթտըրմագ իգթիզա իտէր . . . :

—Իմտի , էյլէ օլտուգտա , սիզ շիմտի քէնտինիզ պիր մաղպաթա գալէմէ ալընըզ . . . վէ աթա չիտիկինիզ կիպի հէման Կուաեանիլաեա գօշարագ , սինտիքի պուլուպ վիրինիզ . . . —Մէրգումա , օլվաղ իտէճէկի իմզաեա մուգապիլտէ եիւզ առէտ լուիճի թագտիմ իյլէեինիզ :

—Սէնօր , իշթէ շիմտի , իշի բիշմիշ վէ գօթարըլըշտան հիսազ իտէպիլիրսինիզ . . . :

—Ավտէթինիզտէ , անինտէ կէլիպ պէնի պուլմալընըզ . . . —Սիզին

իլէ կէօրիւշիւպ գօնուշմագ իսթէ-
րիմ:

— Պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտիմ . . .

— օլ պապտէ պիր տագըգա պիլէ
ֆէվթ իթմէ եէճէկիմէ էմին օլու-
նուղ . . .

Մէր.քիւցցա օտառան տիշարը
յըգար:

38

Նօէմի, — նասըլ քի Մէր.քիւցցա
Մարսիալա սէօյլէտի իտի, հէման
խասթախանէյէ կէօթիւրիւշտիւկիւ
կիպի, բուհունու թէպիմ իտիպ
պիթմիշ իտի:

Պիշարէ գատընըն վիճուտի, գօ-
մանտէօրիւն գըրպաճը ալթընտա,
բարէ բարէ օլուպ, վէ մէյեուսիյ-
եէթաէն իսէ, բիշթէյի բուհու պաթ
իալիտիկինտէն, պիր տահա ագլը-
նը պաշընա ալըպտա աերլմագուր-
զըն վէֆաթ իթմիշ իտի:

Հալպու քի Դարմէն իլէ Մարի,
տահա զիեատէ կէնճ վէ գուվէթ,
լի օլտուգլարընտան, կերչի հատ-
տէն զիեատէ աղըր վէ սըզը չէք-
մէքտէ իտիյսէլէրտէ, էօմր ու հա-
եաթլարըթէհիքէտէ պուլունմագ-
տա տէյիլ իտի:

Մէրգումէլէրին եարալարընըն
քէսպի շիֆա իտէպիլմէսի իչին, եա-
լընըզ պիր գաշ կիւն կէշմէսի քի-
ֆայէթ իթմէքտէ թտի:

Վէ տօգթօր ժօսթէն, հէր նէ գա-
տար, մէզքիւր իֆագաթըն հու-
սուլինէ միւգթմէսիր վէ էմին պու-
լունմագտա իտի իսէ տէ, Մարսիա-
լըն նիլէթի ֆատիտէսի իգթիզասըն-
ճա, մէրգումէլէրին էսիրլէր սըրա-
սընտա չալըշմագարը էմրինին քիւրա-
սընը, միւմքին մէրթէպէ կիճէք-
տիրմէք մագսէտիլլէ, պիւթիւն պիւ-
թիւն շիֆաեապ օլմուշ տաերլմալա-

րընըն կիւնլէրինի ուղաթարապ, վա-
գըթ գազանմագլըղա չալըշմագտա
իտի:

Ժան Բընօ, մէրգում տօգթօր-
տան, Նօէմինիւ վէֆաթ իթմիշօլմա-
սընը խապէր ալմըշ օլտուղունտան,
պիր դատտարըն աղապլըղընա գուր-
պան կիթմիշ պուլունտան օլ պիշարէ
գատընըն եիւզիւնիւ, պիր սօն տէ-
ֆա տահա կէօրմէք իսթէմիշ տիր:

Մէրգում թէրսանէ գաշկընը (Բը-
նօ), մէրգումէնին գանլարա միւ-
լէմնա պուլունտան նաշինի կէօր-
տիւքտէ, տաթմա քէնտի վալթտէ-
սի տիր կիպի աղապլըղ կէօղ եաշ-
լարը տէօքմիւշ տիր:

— Եկէր Ալպաճ ատիլ պիր Ալպաճ
իսէ, — տէտիպլէրգում եալաշ պիր
սէս իլէ քէնտի քէնտույէ սէօյլէ-
նէրէք, — պու գալմար ճիւնայէթ-
լէր իլէ միւճրիմ պուլունտան պիր
խային, պիրն միւճագաթ գալմա-
մալը տըր . . . էր եա կիճ, ախըր
ինթիգում կիւնիւ էյաթթթէ կէլէ-
ճէք տիր . . .

— Ա՛հ, պօթթում, — տէյի ճէ-
վապ վիլլտի տօգթօր, — Ճէնապը
հագգապն, էօլէնլէր հագգընտա
ախըր ինթիգաթն իճրասընը թմ-
լէպ իթմէքտէն էվվէլ, էլան հա-
եաթտա պուլըքնանլարըն խէլա ու
սէլամէթլէրինի թալէպ իթմէլիլ
. . . Իմտի, Ալպահա նիեաղար իմէ-
րէք, իւշ նէֆէր գըզգարնտալլա-
րը, քէնտի եէլէնլէրինին քիւն ա-
ղապալընտան հըֆղ ու վիգայէսի-
նէ ինայէթ պուլըրումալընը թէմէն
նի իտիլիմ . . . — Օլ խային ատաճ
քէնտի ֆիլլի իսլիսանէսինէ տէվաթ
ու իգտա՛մ իտէճէք տիր. — Մէր-
գում իմդէրինտէ, մէրգումէ հագ-
գընտա հուսուլէ կէլվիշ տիր կիպի
կէօրիւքէն օլ էսէրի ինսաֆ ու մէր-
համէթ, պէնի տիւշարը տէհէլթ

գըլմագտա տըր . . . — Գի՛մ պի-
լիր մերգումեհե գարը, նե՛ եօլտա
ղատտարըղլար հաղըրլամագտա
տըր :

Մէրդում թորաֆընտան, մեր-
գումե հագգընտա իպրազ օլունան
մուհապպեթ, անճագ շէյտայի պիր
մուհապպեթ տիր, — տէյի ճէվապ
վիրտի ժան Բընօ, — վէ եախօտ,
պիր քէյֆի հայվանի իճրա իթմէք
սէվտառնտա օլմալը տըր, զիրա,
ասըլ մուհապպեթ տէնիլէն շէյ,
անըն թապ ու գումարէթի խարի-
ճինտէ տիր :

— Մէկերչի մերգումէյի, պաշը-
նա տէրտ ու պէլալար եաղտըրա-
րագ, եէնմէք էմէլինտէ մի պու-
լունմագտա տըր, — տէտի տօղթօր :

— Էկէր օլ իւմիտտէ պուլունմագ-
տա իսէ, թէհի եէրտէ եօրուլմագ-
տա տըր . . . — Գօրանըն սէպաթ
ու մէթանէթի պէր քէմալ տըր . . .
ալտանմալը իհթիմալտէն տէյիլ
տիր . . . ալէլիսուուս շու կիւնլէր-
տէ պաշընտան կէչէն պէլա վէ ֆէ-
լաքէթլէր իսէ, տահա զիեատէ սա-
հիպ իթէճրիւպէ օլմասընը, վէ տա-
հա զիեատէ քէսպի մէթանէթ իյ-
լէմէսինի մուճիպ օլմուշ օլտուղլա-
րընտան, պիւթիւն գումվլէթիլէ
իպրազը մուգավէմէթ իտիպ տա-
եանապիլէճէկինտէ շիւրհէ եօգ
տուր :

— Մութլագ վէ մութլագ սուրէթ-
տէ, Մարտիալ եէնի պիր ճինայէթ
իճրասընը տահա տիւշիւնիւպ թա-
սավուր իթմէքտէ տիր :

— Պէն տախի թըպզը սիզին կի-
պի տիւշիւնմէքտէ, վէ սիզին իթի-
գատընըղտա պուլունմագտանըմ .
— Իմտի, շիմտի պիզլի՛մ նէ թարիգ
թուլմամբը լաղըմ կէլմէքտէ տիր :

— Տիմէք տիր քի, պու պապտէ
Գօրանը կէօրմէք, վէ կիճէ կիւն-

տիւզ քէնտուլի սագընմագլըղըն էլ-
ղէմիյեթի ինի նատիհաթ վիրմէք լա-
ղըմ տըր . . . :

— Աճապա պիրիմիզին մէրգումէ
իլէ պուլուշուպ կէօրիւլմէսինէ միւ-
սաատէ իտէրլէ՛ր մի :

— Շիւպհէսիզ տիր քի, միւստա-
տէ իթմէհէճէքլէր տիր . . . — Փա-
գաթ, օնա պիր չարէ պուլունա-
պիլիր . վէ պիզիլիլէ իլք իշիմիզ,
մէգքիւր չարէհի տիւշիւնիւպ պուլ-
մագլըզ օլմալը տըր . . . :

Մէրքիւցցանըն՝ աստամարը օլան
Խորանեօլարըն, մէրգումէսին քիւլ-
լի մուգավէմէթինէ րաղմէն, Գօ-
րանը սիւրիւքլէհէրէք քէնտի տա-
լիրէսինէ կէօթիւրաթիւքլէրի մաթիւմ
տիր :

Պիշարէ գըզ, էօլիւմ հալինտէ
պուլունան վալիտէսի, վէ պաեըլըպ
ղալմբը օլան հէմշիրէլէրի եանըն-
տան պիր տիւրլիւ այրըլմագ իսթէ-
մէմիշ իսէտէ, Խորանեօլարըն ճէպը
ու շիտտէթինէ զալէպէ իտէմէտիւ-
կինտէն, մէրգումէլէրի թէրքէ մէճ-
պուր օլմուշ իտի :

Մէրգումէ քէնտի օտասընտան
իչէրի կիրէր կիրմէզ, զաթէն իւղէ-
րինտէ հուսուլի կէօրիւլմէքտէ, վէ
մէննի գուհուրի նագապիլ պուլու-
նան պիր ագսի-հարէքէթ (րէաք-
սիճն), եանի, էվլէլքի զայրէթ ու
շիտտէթինին, վէ գումվլէթ ու գուտ-
րէթինին մուղայիլի օլան պիր հալ
ու հարէքէթ կէօրիւլմէկէ պաշատը :

Օլ կէրկիլէնիպ թահրիք օլուն-
մուշ օլան սինիլէրինտէ հատտէն
զիեատէ պիր կէվշէքլիք բէյտա օ-
լարագ, թապ ու թագաթմտան տիւշ-
տիւ, վէ պիր տիւզիյէ պիմէճալ
պիր հալտէ գալտը :

Պու սինիլըճէ ագսի-հարէքէթ
իւզէրինէ, վիճուտինտէ թէքմիլ

պիր զաաֆ հասըլ օլտուղու միսիլու, աղլ ու ֆիքրինճէ տախի այնի հալ հասըլ օլտու :

Վէլհասըլ, Գօրա քէնտուլի զայպ իթտի :

Պէրէքէթ վիրսին քի, մէրգումէ, Մէրքիւցցանըն օլ տտամլարը բէնչէսինտէ, եալընըղճա օլարադ մէթրուք պիր հալտէ պուլունմագտա տէյիլ իտի :

Տօլօրէզ մէրգումէնին եանընտա իտի : — Տօլօրէզ մէրգումէնին էլ պիտէլէրինի չըգարտը, եաթաղընա եաթըրտը, վէ պաշ ուճունտա պէքլէմէկէ պաշլատը :

Մէրգումէյի պու հալինտէ պըրագարագ, կէլէլիմ շիմտի Մարսիալըն հալի պէեանընա,

Մէրքիւցցա իքի սաաթ զարֆընտա կիտիպ սինտիքի պուլմուշ, իշի պիթիլըմիշ, վէ կէրի տէօնիպ կէլմիշ տիր :

— Սէնօր, — տէտի մէրգում Մարսիալա, մաթլուպ իւզրէ եաբըլմըշ, սինտիք թարաֆընտան իմզալանմըշ օլան մազպաթաեը թագտիմ իտէրէք, — Սէնօր սինտիք, թարաֆը ալինիզտէն զուհուրա կէլէն սախալէթտէն տօլաեը, զիեաւտէսլլէ իզհարը մէմնունիյեթ իյլէտիկիլլէ պէրապէր, քէմալ մէրթէպէ թէվազու վէ հիւրմէթլէր իլէ, քէնտիսինի ասլա քէօչէյի խաթըրտան չըգարմաեարագ, ֆուրսաթ տիւշտիւքճէ, տայիմա տէրխաթըր իյլէմէնիդի տախի, խասսէթէն թէմէննի իյլէտի . . . :

— Աճապա, հէր վազըթ, այնի ֆիեաթըմը իսթէեէճէք տիր, — տէյի սիւալ իթտի Մարսիալ կիւլէրէք :

— Շիւբհէսիք. — տէտի Մէրքիւցցա — Մէկէրչի ուպուտիյեթ տէնիլէն շէյին պահասը օլուր մու . . .

Սէնօր, — տէյի իլալէյի մէգալ իյլէտի մէրգում, — Օ տէյիլ էմմա, պէնտէնիդ կիտէր իքէն, ալտէթիմաէ կէօրիւշմէքլիք միւրատընտա պուլունտուղունուզու պէեան իթտի իտինիդ :

— Էվլէթ, — Սիդէ Գօրա հագընտա սէօյլէյէճէ կիմվար տըր . . . :

Մէրքիւցցա պու լուգըրտըեը իշիթտիքտէ, տիգգաթը թամմէ իւզրէ գուլազլարընը տիքմէկէ պաշլատը :

— Սիդ, մէրգումէնին, նէ մէրթէպէ ճէսարէթլի, զայրէթլի, վէ մաղուպիյեթ գապուլ իթմէզ սուրէթտէ մէթանէթլի քիւսթախ պիր գըզ օլմաւընը, պէնտէն իյի պիլիւրինիդ . . . — տէտի Մարսիալ, — իմտի, նա՞սըլ, մէրգումէնին պուրատան ֆիրտը իթմէքլիք իէճիւպէլէրինէ չըգըշմաեաճաղընա, վէ տահա տօղրուսու գաշամաեաճաղընա տայիր պիր էմնիյէթ ու իթիգատընըզ վա՞ր մը տըր :

— Օլ խուսուստա ասլա էլէմ իւզրէ օլմաեընը, էֆէնտիմ :

— Օլ պապտէ նէ՞ թարիգ ու թէտպիր թութմազլըղը միւնասիպ կէօրմիւշսինիւզ տիր :

— Գօրանըն օտաւը էօնիւնտէ պուլունան քիւչիւք սալօնա, էմնիյեթ իթտիկիմիդ ատամարտան իքի քիշի տուրտուրտուգ. — Բէզալիք էմնիյեթլի ատամարըմըզտան իքի քիշի տախի, մէրգումէնին պաղչէեէ նազըր օլան բէնչէրէլէրի նէզտինտէ պէքլէմէքլիկէ թայեին իյլէտիք . . . — Շէօյլէ քի, — մահէլի մէզպուրաթէն գաշմագ իշին, գանատընըպ գուշ օլմազլըզտան պաշգա հիշ պիր չարէ գալմամըշտըր :

— Մէրգումէնին եէմէկինի յիմ կէօթիւրէճէք տիր :

— Մայէթիմտէքի իսքանեօլար :

տան պերինին գէվճէսի . . . մէր-
գումէ ուֆուգ, էսմէր, շիրինթապ
վէ տիւպէր պիր գատըն օլուպ,
պէնտէնիզին հիւսնի թէվէճճիւհիւ-
նիւ դազանմըշ տըր, շէօյլէքի, օլ
պապտէ մէսուրիյեթի քէնտի իւ-
զէրիմէ սլապիրիւմ . . . :

— Էօյլէ պիր թարիգ թութուպ,
վէ իշի էօյլէ պիր սըրարընա դօյմա-
լըսընըք քի, մէրգումէ մահպուսէ
իւէ, հիշ պիր քիմսէ, վէ հիշ պիր
վէսիւէ իւէ, իւթիւլթ իտիպ կէօ-
բիւշէմէսին . . . :

— Ս'էկէրչի եէկէնի օլան Տօլօրէզ
նամ գըզ տախի կէօրիւշմէմէլի մի
տիր :

— Խայր, անըն տախի միւլադա-
թընա աղա միւսաատէ օլունմամա-
լը տըր . . . :

— Փագաթ, մէրգումէ, էկէր
քէյֆիլիկիլինի էօզր ու պէեան ի-
տէրէք, տօգթօր ժօպէնի կէօրմէք
իսթէր իսէ, օլ վագըթ նէ ճէվապ
վիրիւմէլի, վէ նէ թարիգ թութուպ-
մալը տըր :

— Ս'էրգում տօգթօրուն, արթըգ
պուրատա պուլունմամալը, վէ եօլ
վիրիւմիշ օլմասը ճէվապը վիրիւմէլի
տիր . . . :

— Իյի էմմա, եա ճիտտի օլարագ
քէյֆիլիկ օլուրսա՝ նէ եաբմալընըք :

— Պիզզաթ քէնտինիզ կիտիպ
կուսեանիլատան պիր հէքիւմ չա-
ղըմալընըք :

— Իէք ալէա, էֆէնտիւմ :

Պու սօն լագըրտը իւզէրինտէն
չէնտ տագըգա կէչտիքտէ, Մար-
սիալ թէքրարէն քէլամէ աղազ
պիրլէ, ֆագաթ եալաշ պիր սէս ի-
լէ սէօյլէեէրէք, վէ Մէրքիւցցաեա
աօղըու էյիլէրէք, աէտի,

— Շիմտի, պաշգա՝ պիր շէյ վար
տըր :

— Էֆէնտիւմ, հէր նէ իսէ էմր

պուեուրունուզ :

— Սիդ պու ճէզիրէտէ, չօգ վա-
գըթտան պէրու . . . Իգամէթ իթ-
մէքտէսինիզ :

— Էվվէթ, խայլի սէնէլէրտէն
պէրու :

— Իշիթտիկիմէ կէօրէ, պու Ան-
թիլլ ատալարընտա, բէք չօգ գէ-
հիլլի նէպաթլար պիթմէքտէ իմիշ,
էօյլէ՞ մի . . . — պուլարտան պա-
ղըլարը ատամը էօլտիւրիւպ . . . վէ
պաղըլարը տախի, եալընըք ույ-
գու վիրմէքտէ իմիշէր . . . — Մէզ-
քիւր օթլարը սիդ թանըմագտա-
մըսընըք :

— Կէրչի պէնտէնիզ թանըմագ-
տա տէյիլ իսէմտէ, պիլիրիւմ էօյլէ
նէպաթլար պուլունմագտա ժըր . . . :

— Աճապա պիզիւմ թօքրագլար-
տա տախի մէգքիւր օթլարտան պու-
լունմագտա՝ մը տըր :

— Շիւբհէսիզ . . . — Հաթթա,
պագը սիեահլար վար տըր քի, ա-
լիմէրին Քօֆէթօթի Վէթիւթ թէսմի-
յէ իթտիքլէրի մէզքիւր լիիմէ,
եանի մէզքիւր օթլարըն միւթալա-
սըյլա մէշղուլ պուլունմագտա տըր-
լար . . . — Էկէր միւրատ իտէր իսէ-
նիզ, օլ ճիւս նէպաթլարըն քեաֆ-
ֆէսինտէն տախի զաթըրըպա կէթի-
րէպիլիրլէր . . . :

— Պանա լիւզումու օլան եալընըք
պիր ճիւսի տիր . . . — տէյի ճէ-
վապ Պէտի Մարսիալ :

— Աճապա իսէտթիկինիզ զայէթ
չաբուգ սուրէթտէ թէէսսիր իտիճի
պիր գէհիւրէ մալիք պուլունմալը՝ մը
տըր, տէյի Մէրքիւցցա սիւալ իթտի :

— Խայր, պէնիւմ իսթէտիկիւմ,
զայէթլէ ուեուլուզլուզ վիրիճի օ-
լան պիր Նաթթիլէ տիր . շէօյլէ քի,
նալա էօմրէ մուզիրր օլմաեարագ,
անճագ պիր գաշ սաաթ իշին, էօ-
լիւմ մէսապէսինտէ տէրին պիր ույ-

գուհ հուսուէ կէթըմէլի տիր . . .
էկէր պու եօտա պիր նէպաթ կէ-
թըմէն օլուր իսէ , իքի երևզ թա-
նէճիք Լուի աթոռնում վար տըր . . .

— Էֆէնտիմ , պու գատարճըգ ի-
շարընըզ քեաֆի տիր , առա էլէմ
իւզըն օլմաեընըզ , միւքաա իթտի-
կինիզ նէպաթը , հէման չօղա վար-
մագօըզըն հազըր պուլուքսուհուզ ,
պէնտէնիզ թէհահիւտ իտէրիմ . . .

— Պագաթ , իյի տիգգաթ իալպ ,
վէ էօտիւրիւճիւ տէրէճէտէ զէհիւ-
լի օլմամաթընա էմին օլմալընըզ . . .

— Իթմինանը գալպ իւզըն օլու-
նուզ , էֆէնտիմ , Գօրանըն էօմիւ ,
զէրէճէ տիւշարը թէհիւքէ օլմա-
եաճագ տըր . . .

— Աֆէրին , ֆիքր ու նիյեթթիմի
բէք ալէա անյաաընըզ եա . . .

— Էվլէթ , էֆէնտիմ , Գօմբօս-
թէլլէնին Սէն-ժագը իսմինէ եէմին
իտէրիմ քի , բէք ալէա անլատըմ ,
վէ իսպաթընա տախի գատըրըմ . . .
օլ մաղրուրէ գըզըն երևզիւնիւ ,
մէզքիւր ույգուտան ուեանտըղը սա-
պահըսը պիր քէրրէ կէօրմէքիկի ,
հատտէն զիեատէ արզու իտէրիմ . . .
ա՛հ , աճապա օլ մէսէրրէթէ նայիլ
օլաճա՛գ մլեքմ . . . Իշթէ պէնտէ-
նիզ իշին , էն պիւլիւք ֆիւթուհաթ
տագըզաաը , մէզքիւր տագըզա օ-
լաճագ տըր . . . Ֆագաթ , էֆէն-
տի , սիզին ֆիւթուհաթընըզ , պէն-
տէնիզին քինտէն չօ՛գ ալէա օլաճագ
տըր . . . տօղրուսու հասէտիմ թահ-
րիք օլունսա ճայիզ տիր , մէրգու-
մէ էսիրէ , մալիւմեա , կիւզէլլիք-
տէ եէքթա տըր . . .

Պու ճինայէթ շէրիքէրի , թաշ
եիւրէքի ատամլարա մախսուս օլան
պիր հալ իւզըն գարշըլըքիւր կիւ-
լիւմաէտիքտէն սօնրա , քէմալի մէմ-
նունիյեթ իւզըն պըրըլըլար :

Հալպու քի Գօրա , իսայի վագըթ

տիւշար օլա գալտըղը պալընըզ-
տան քէնտու քէնտույէ աեըլարագ ,
պաշընը նիմ եօգարը գալտըրտը ,
վէ սայքի տալիւն վէ շաշըմբշ պիր
թարզ իւզըն , կէօղլէրինի շէօյլէ
պիր , էթրաֆընտա պուլունան , վէ
հէր կիւն կէօղլէրինէ վուրմագտա
օլան էշեա իւզէրինէ կէզտիրտի , վէ
պատէհու , թէհաթրօլարտա եէնի
չըլտըրանլարըն հալ ու հարէքէթ-
լէրինէ մանէնտ պիր հալ ու հա-
րէքէթ իւզըն , էլլէրինի ա՛նընա
կէօթիւրտիւ . . .

Մէրգուճէնին ֆիքրի , պիւլիւք
պիր շուղ իլէ մէշղուլ պուլուն-
մագտա իաի , — մէրգուճէ ֆիքրի-
նի գաթը տիւմանլար իհաթաաըն-
տան գուրթարարագ , զիհնինի թօք-
լամագըղդա շալըշմագտու իտի . . .
քէնտի թէզէքքիւրլէրինէ միւրա-
ճաաթ իլէ , ահվալը հազըրաաընա
վագըֆ օլմագ իսթէմէքտէ իտի ի-
սէտէ , միւզթէտիր օլամամագտա
իտի :

Պագաթ , պու ճիւմէ իլէ տախի ,
կէրչի էվլէլա ազար աղար , վէ պա-
տէհու զիեատէճէ սուրէթտէ , ֆիք-
րինի վէ կէօղլէրինի գաթլամբշ պու-
լունան զուլմէթլէր տաղըլարագ ,
եէրլէրինէ գայիֆ պիր բըլըզ գայիմ
օլմաեա պաշլատը . . .

Օլ վագըթ , կէօղ պէպէլլէրի
տունուգլանմաեա պաշլատըլար , —
պիր ուզունը ըշգըրըզ կէօքսիւնտէն
պաշլաեարագ , թա տօտագլարընա
գատար վասըլ օլուու , վէ իշթէ օլ
հալտէ , շու աթիտէքի իքի լուլլէ-
թի եափաշճաճըզ թէլաֆֆուզ իյ-
լէյէրէք :

— Ա՛հ , վալիտէմ . . . տէտի :

Պատէհու մէրգուճէ կէնճ գըզ ,
թէքրարէն պաշընը , եաթթըղը իւ-
զէրինէ պըրագը վիրտի , վէ օլ տէմ
կէօղլէրինտէն , ինճու տանէլէրի

կիպի եաշլար ագմանեա պաշլատը-
լար :

Տօլօրէզ, մէրգ ումէնին էլինի էլի-
նէ ալտըգաա, վէ էլինին խաֆիֆճէ
սըգըմասընը հիսս իյլէտի իսէտէ,
Գօրանըն տիհանընտան նէ պիր լու-
ղէթ չըգտըղընը, վէ նէտէ վիճու-
տինտէ հիշ պիր հարէքէթ զուհուրա
կէլտիկինի կէօրէմէտի . վէ կէօզ
եաշլարը իսէ տուրմանը պ սէլլէր
կիպի ագմագտա պուլունտուլար :

Պու հալ պէօյլէճէ, իքի սաաթ
գատար տէվամ իթտի . — Տօլօրէզ,
ասլա սէս չըգալմանեարագ, մէր-
գումէնին եաթաղը եանընտա օ-
թուրմագտա իտի :

Պիրտէն պիրէ օտա գաբուսու
աշլուր :

Մէրքիւցցա, թէրպիյէսիղճէ վէ
գապաճա պիր հալ ու թավը իւզ-
րէ, գաբուսան իչէրի կիրտի :

Տօլօրէզ մէրգուսու կէօրտիւք-
տէ, տիթրէեհէրէք, սանտալիյէսին-
տէն գալգտը, վէ պիր թարաֆա
չէքիտի :

— Նէ՞ իսթէրսինիզ, սէնօր, —
տէյի սիւալ իյլէտի մէրգումէ գըզ
մէրգուսա, իզթիրապը գալպ իւզ-
րէ, չիւնքի, մէրգուսուն չէհրէ-
սինտէն, հիշ պիր իյլիք էսէրի
հիսս օլունապիլմէքտէ տէյիլ իտի :

— Սիզի քէնտի խըտմէթ վէ մէէ-
մուրիյէթինիզտէն տէֆ իթմէք ի-
չին կէլտիմ . . . — տէյի ճէվապ
վիրտի Մէրքիւցցա :

— Պէն պուրատա նէ պիր խըտ-
մէթ վէ նէտէ պիր մէէմուրիյէթ
իճրա իթմէքտէ տէյիլմ . . . տէ-
տի կէնճ գըզ եավաշ պիր սէօյլէ-
յիշ իլէ . . . — զիրա, պէն պուրա-
տա պէսլէմէլիք իթմէեօրում . . .

— Պէն քէնտի եէկէնիմ եանընտա
պուլունարագ, մուհապպէթ վէ
խալիսէթ վազիֆէլէրինի իֆա իտի-

եօրում . . . :

— Ձօգ իյի, չօգ իյի, լաքին պու-
րատան կիթմէքիկինիզ իգթիզա
իթմէքտէ տիր . . . :

— Կիթմէք մի, — տէտի Տօլօ-
րէզ :

— Էվվէթ, հէմ շիմտի կիթմէլի-
սինիզ, վէ հէմտէ գարչըլըգ ճէ-
վապ պիլէ վիրմէմէլիսինիզ . . . :

— Սէպէ՞պ :

— Պու օտատա քիմսէ տուրմա-
եաճագ տրր . . . :

— Կէօրմէեօրմուսունուզ, եէկէ-
նիմ քէյֆիզ տիր . . . անը պու-
հալտէ եալընըզ պըրագըպտա կիթ
մէքիկիմ միւմքին տէյիլ տիր :

— Էկէր օնա պիր աաամ վէ եա-
խօտ պիր չէյ իզթիզա իտէր իսէ,
վարսըն չաղըրսըն . . . — Ջաթէն
եանընտաքի օտատա աաամ պէք-
լէմէքտէ տիր . . . անինտէ եէթի-
չիպ խըտմէթինի իճրա իտէճէքլէր
տիր . . . :

— Հիշ տէյիլ իսէ, արալըգ արա-
լըգ կէլիպ կէօրմէքիկէ տախի միւ-
սաատէ օլունմանեաճագ մը տրր :

— Խայր, պիւթիւն պիւթիւն եա-
սագ տրր . . . :

— Օֆ, պիշա՛րէ Գօրա, աճապա
հալին նի՞ճէ օլաճագ տրր . . . —
տէյէրէք, Տօլօրէզ կէօզլէրինտէն
եաշլար տէօքտիւկիւ հալտէ բէրէ-
լէմէկէ պաշլատը :

Մէրգումէ կէնճ գըզ վէտայի
պիր պագըշ իլէ Գօրանըն եիւզիւնէ
պագարագ, օտատան տիշարը չըգ-
տը իսէտէ, Գօրանըն իւզէրինտէ,
պու զուհուրա կէլէն հալլէրի վէ
լագըրտըլարը կէօրիւպ իշիթմէքտէ
օլմասընա տայիր հիշ պիր էմարէ
կէօրիւլէմէտի :

Կէրչի մէրգումէ օլ հէնկեամտէ
ուեուսագտա տէյիլ իտի իսէտէ,
իւզէրինէ պիր նէվի աղըր պիր ու-

եռուզուգուգ չէօքմիւշ օլտուզուն. տան, ֆիքր ու պասիքէթի պաղ- լանմը տըրկիպի պիր հալտէ պու- լունմադտա իտի :

Կիւզէրան իտէն լաքըրտըւարըն սէյլէրինի, վազաա մէրգումէ պիր կիւրիւլտիւ մագամընտա իշիթմէք- տէ իտի իտէտէ, մաէլ ու մանա- սընտան առլա միւթէէսիր օլմագ- տա տէյիլ իտի . . . :

Տօլօրէզ քիւչիւք սալօնտան կէ- չէր իքէն, պէտ չէհրէյի իքի քի- չինին, պէշիքվարի գօլթուգլար ի- չինտէ եաեըլարագ, պօլ պօլ ըա- գը իշիպ, վէ պօլ պօլ տախի ու- կարալար թիւթտիւրմէքտէ օլտուգ- լարընը կէօրտիւ :

Պուսլար Մէրքիւցցանըն առամ- լարը իտիէր :

Մէրքիւցցա մէրգումանէ, Գօ- ըանըն օտա գարուսունու կէօսթէ- ղէրէք տէտի,

— Շու գաբուեու, պիզզաթ քէն- տինիզ անախթարլա գաբանընը...

— Ասլա ֆիքրինիզտէն, պու գա- բուտան իչէրի, քիմսէլէր կիրմէեէ- ճէկինի չըգարմամալըսընը, վէ ա- լէխուսուս իչէրտէն տիշարը տա, քիմսէնին չըգմանաճաղընը ունոթ- մաամալըսընը . . . — վատ օլունան միւքեաֆաթա, ա'նճագ պու էմ- ղին քեամիլէն իճրասըյլա նայիլ օ- լապիլէճէքսինիզ . . . :

— Սէնօր, օլ պապտէ գաթան չիւրհէ իթմէյինիզ . . . — տէյի- ճէվապ վիցտի մէրգումանտէն պի- ղի. — Օլ մէրթէպէ տիգգաթ իւզ- ղէ պուլունաճաղըզքի, թահթը նազարըմըդտան, տէյիլ ինսան, իւ- լա պիր ֆարէ պիլէ գաչըպ դուր- թուլամանեաճագ տըր . . . :

Մէրքիւցցանըն պու սըգը սըգը թէնպիհաթլարընը կէօրտիւքտէ, Տօլօրէզ տիթրէմէկէ պաշլատը :

Արթըգ օլ վազըթ պիւթիւն պիւ- թիւն անլաեըպ իսքեաթ օլտու քի, Գօրա մահպուս հալինտէ պուլուն- մագտա տըր :

Իչէր պու սուրէթտէ օլտուզու թագտիրտէ, աճապա քէնտիսինին հալ ու գատէրի՝ նէ մէրթէպէ տէհ- չէթամիլզ օլաճագ իտի. զիրա, եա- բա եալընըզ օլարուգ, մէրգուման հայտուտլարըն թահթը գուտրէ- թինտէ գալմագտա իտի :

Մէրգումէ, քէնտի հալինի տիւ- չիւնտիւքէ, տահա զիեատէ իւ- ղէրինէ պիր գօրգու վէ պիր տիթ- ղէմէք հիւքմ իթմէկէ պաշլատը- ղընտան, գօշուպ օտասընա չէքիւ- տի :

Մէրքիւցցա պաղչէեէ ինտի, վէ Գօրանըն բէնճէրէլէրի նէզտինտէ պէքլէմէքտէ պուլունան իքի նէ- ֆէր պէքճիլէր, տայիմա ուեանըգ օլարագ, քէնտի մէէմուրիյեթլէ- ղինէ տիգգաթ իտիեօրլար մը տըր, տէյի կէօգտէն կէչիւրտի :

Վէ մէրգումանէ, տէրքեար օ- լան էմր ու իէնպիհաթը, գըսսա- ճա տէրխաթըր իթտիրտիքտէն սօն- ըա, կիտիպ Մարսիալը պուլտու :

39

Գօրանըն, զաթէն պէեան իթմիշ օլտուզումուգ մատտի վէ մանէվի ուեռուզուգ հալի, ղայէթլէ ա- ղըր վէ տէրին պիր ույգուեաթէպ- տիլ օլարագ, սայքի ագչամա գա- տար տէվամ իյլէտի :

Պու ույգու մէրգումէնին քէսպի ըահաթ իթմէսինի մուճիպ օլտու :

Վազաա, մէրգումէ ուեանտը- ղընտա, իւզէրինտէ, աշուրի մէր- թէպէ պիր եօրկունլուգ, վէ ազա- լարընտա տախի, հալէա աղըր սը- ղը էսէրլէրի հիսս իթմէքտէ իտի,

Պրնապերին, մեղքերը հեյպեթ-
լու մէնգարեւէր, մերգումմէնին կեօզ-
լէրի էօնիւնէ կէչերէք, Մէրքիւց-
ցաննն քէնտույէ տախի գըրպանընք
գալտըրմասը, վէ Մարոփալընտա,
պաղըրարագ, — Դ՛հրնաւ, Վ՛հր-
նաւըն, օն ափ լոտէկէ, աղմէնի
սէնի գուլագլարընա հալէա կէլ-
մէքտէ տիր կիպի պուլունտուլուն-

စာမေး

— Պու զատտար հերիֆին , պենի
էսիրկէմէ քիլքտէն , աճապա , էֆ-
քեար ու նիյէթի՞ նէ տիր , տէյի ,
Դօրա քէնտուլ քէնտույէ սիւալ էյ-
լէաի :

Պա. Թէֆէ.բ.բիւր իւզէրինէ , եւ.
Թաղընտան սըլբաեւրպ աչաղը ին.
տի , վէ ալէթթաճիւ էլպիսէսինի
կիլինտի :

—Վարկտեմ իւ է հեմշիրէլէրիմին
նէ օլտուգլարընը անլամագ իսթէ-
րլամ . . . — տէյերէք սէօյլէնմէ-
կէ պաչաաթը . — քէզալիք պու հէ-
րիֆին պէնիմ հագգըմտա նէ դա-
րար վիրմիշ օյմաաընը պիլմէլիեիմ . .
Հէման կիլինիը կիլինմէզ , մէր-
գումէ օտա դաբուսուսնա սօղրու
գօշտու , վէ աչմագ իսթէտի :

Հաւ պող. քի, զահմէթի պօշա
կիթտի,

—Ա՛, գաբուեռու քիլիթլէմիլէ՛ր տիր . . . — տէտի, քէնտու քէնտուլէ . . . — աճապա պունտա՞ն միւրաւ նէ՞ տիր . . . :

Պատէհու օլ նազիք էլէրիյէ,
կէրիպ տիշ պուտապ աղաճընտան
մամուլ օլան գարուեու եր/ի եր-
թի պիրտի:

— Ե՛ն՝ իսթէրսինիզ, — տիյէրէք,
քիւչիւք սալօնտա պուլունան իս-
բանեօլարտան պիրի, գապա վէ
սէրթ պիր ոէս իլէ սիւայ իթտի :

—Տիշարը չբոմադ իսկ էրիւմ. . . :

—Միւսքին տէրի տիր :

— Տիմէք տիր թի պէն պուրա-
տա մահպէստէ՞ միյիմ :

— Եվ ի՞նչ, տիկնոջ . . . Թեպետ
պիր գուճուղազ կիպի գափեւտէ
պուլունմագտասրնրդ :

— Բիմի՞ն է մտնուէ :

— Բնությունն էրիպէ :

ՊԼԱՆԵՎԱԿԱՐ ԻԼԳԵՐԻՆԷ, ԳՕՐԱ-
ՆՐՆ ՎԻՃՈՒՄԻ, ԹԻՔԷՆ ԹԻՔԷՆ ՎՃ

մահա պաշլատը :

Տիշարտան կէլէն սէսին սահիպի,

— Փագաթ, էկէր պիր շէյէ իհ-
թիեաճըզը վար իսէ, սէօյլէե-
պիլիրսինիզ . . . նէ քի իսթէրսէ-
նիզ, կէթիրիլիր . . . — էկէր պէն
սիզին երինիզտէ օլսա իտիմ, պաշ-
գա պիր շէյ իսթէմէյիպ, իլլա պիր
ազ րօմ իսթէր իտիմ . . . տէտի :

Գօրա մէրգուսուն պու լագըր-
տըլարընա ճէվապ վիրմէեէրէք,
տօղրու բէնճէրէեէ գօշտու վէ աշաբ :

Տիշարտա պէքլէմէքտէ օլան իքի
պէքճիլէր անինտէ պաշլարընը եօ-
գարը գալտըրտըլար, վէ մէրգու-
մանտէն պիրի պաղըրարագ,

— Դաբա՛եընը բէնճէրէեի, եա-
սագ տըր . . . հայտէ, չաբուգ,
եօգսա, պիզէ օլունան էմր ու թէն-
պիհաթ մուճիպինճէ . . . տէտի :

Մէրգում պունու պէօյլէ սէօյլէ-
տիկիլէ պէրապէր, հէմանտէմ գա-
րապինանը եօգարը գալտըրտը :

Գօրա թէքրարէն գարուեա գօշ-
տու, վէ եէնիտէն եիթիշտիրմէկէ
պաշլատը :

— Նէ՞ տիր օ եինէ . — տէտի Իս-
բանեօլլարտան պիրի, սէս վէ թէ-
լաֆֆուգունտան, պիր նիյէթի պէտ-
խահանէ իւզրէ պուլունմագտա օլ-
մանը անլաշըլմագտա օրտուղու հալ-
տէ :

— Աշընը շու գարուեու, էֆէն-
տիեի կէօրմէք վէ գօնուշմագ իս-
թէրիմ . . . :

— Միւմքին տէյիլ տիր . . . հէմ-
տէ էֆէնտի պուրատա եօգ տուր :

Գօրա հիտտէթինտէն նաշի գօլ-
լարընը կէրկիլէմէկէ պաշլատը :

— Աման եա Րէպպիմ, տէտի
մէրգումէ տիւշարը մէյեուսիյեթ
օլուպ վէ բէբէլէեէրէք, — պու ա-
տամ պէնի, պանա էօլիւմտէն տա-
թի պէտթէր տէրտ ու իշքէնճէլէր

չէքտիրմէքիք նիյէթի ֆասիտէօլիյ-
լէ գըրպաճտան էսիրկէմիշ տիր . . .

— Տիմէք տիր քի, պէնի աճըեպ
հալիմէ մէրհամէթ իտէճէք պիր ա-
տամ պիլէ պուլունմագտա տէյիլ
մի տիր . . . Տիմէք տիր քի, քիմ-
սէ կէլիպ պէնիմ իմտատըմա եէթի-
շէճէք տէյիլ մի տիր . — Աման
Ալլահ . . . եա Գատըրը մութլագ,

եա լուլթի ու ինսյէթ սահիպի Թունկ-
րըմ, եա ատալէթ սահիպի Ալլահ,
իշթէ կէօրմէքտէսինիզ քի, պանա

իտիլմէքտէ օլան պու գատար զատը
ու խիեանէթ, պէնիմ գուվվէթ ու
թէհամմիւլիւմիւն մաֆէվգինտէ տիր

. . . Հըֆիզ ու վիգայէ իտինիզ պէ-
նի, եա Րէպպ . . . եէթիշինիզ իմ-
տատըմա, կիրա, արթըգ տաեա-
նամամ, իշթէ իշիմ պիթմէքտէ
տիր, էօլէճէկիմ . . .

Գօրա եանըգ պիր եիւրէքտէն
մէքքիւր նիեաղը ճէնապը հագգա
սունտուղու վագըթ, քէնտի օտա-
րը տիվարընտա ասըլմըշ օլուպ, վէ
գըրմըզը գատիֆէլի պիր չէրչէվէ ի-
չինէ ալընմըշ պուլունան ֆիլտիշի-
տէն մամուլ պիր հաղրէթի Իսա
սուրէթի նէգտինտէ տիզ իւզէրինէ
կէլտի :

Վէ մէրգումէ, էլլէրինի եիւզիւ-
նէ գօեարագ, թարիֆտէն միւս-
թաղնի պիր էլէմ գւ քէտէր իւզրէ,
չէնտ տագըգա հէօնկիւր հէօնկիւր
աղլատը :

Մէրգումէնին հալէա սօտագլա-
րը օյնամագտա իտիլէր. լաքին,
առլա սէս չըգամամագտա իտի :

Պիրտէն պիրէ աեաղա գալգաթ,
վէ սիւրաթլը պիր հարէքէթ իլէ
կէօզ եաշարընը սիլտի :

Ալլահա տուա իթմէքտէ իքէն,
մէրգումէ եէնիտէն քէսպի գուվ-
վէթ իթմիշ իտի . — Մուվագգաթ
օլան զայրէթսիզլիկինէ, եէնի պիր

մէթանէթի դաւալոյէ գայիմ օլմուշ
իտի :

— Շիմտի պէնիմ իչին էլդէմ օ-
լան չէյ , ֆէրահը տիլ իլէ սիւլու-
ճի ճէֆս (պաղ արիւնութիւն) տիր...
տէտի քէնտու քէնտույէ . — Թէհի-
եէրտէ բշգըրըպ աղլամագտաեքմ .
— Իւմիտ քէսիքիկինէ տիւշէճէք
պիր հալտէ պուլունմաղըղմա տա-
յիր հիշ պիր իսպաթ կէօրէմէեօ-
րում . . . — Հէր վագըթ պէնի պէօլէ
մահպէտտէ սագլամաղըր միւմքի-
նաթաէն օլամահաճագ տըր . . . :
— Էլպէթթէ տօգթօր Ժօսլէն վա-
լիտէմ իլէ Գարմէնին վէ Մարինին
եանլարընտա օլմալը տըր . . . Էլ-
պէթթէ անլէրի գաեըրըպ կէօղէթ-
մէքտէ պուլունմագտա տըր . . .
վէ Էլպէթթէ մէրգում պանա , ան-
լէր հագգընտա խապէրլէր կէթի-
րէճէք տիր . . . — Ճէնապը Բիպ-
րիեա , Էսրարա մէնտուպ օլան քէն-
տի միւրատը իլահիսի իթգիլգալըն-
ճա , կէրչի պաղէն խային առամ-
լարըն , պիր սուրէթի զահիրէտէ
ղաֆէրեապ օլմալարընա միւսաատէ
պուեուրուր իսէտէ , ռահիպ ճիւն-
հա վէ ճինայէթլէրիտէ , հիշ պիր
վագըթտա ճէզանըղ պըրագմաղ . . .
— Էլպէթթէ , ճէնապը հագգըն
լինայէթիլլէ , օլ մէլուն առամըն ,
օլ ճէվր ու ճէֆալար չէքտիրտիկի
վալիտէմ վէ գըղգարտաչարմա
գափուշաճաղըմ տըր . . . — Էլ-
պէթթէ պիր կիւն , առայէթ ու
հագգանիյնէթ վէ ախըր ինթիգամ
սաաթը վուրաճագ տըր . . . Օլ
կիւնիւ վէ օլ սաաթը կէօրէպիլմէք
իչին , գուվվէթ ու մէթանէթ իւղ-
րէ պուլունմագըղըմ էհէմիլիէթ-
տէն տիր . . . :

Գօրա պու հէնկեամտէ . օտա
գաբուսունուն անաթթարընըն չէվ-
րիլմէքտէ օլմասը սէսինի իչիթտի :

Մէրգումէնին սինէսի վուրմասը
տուրտու :

— Աճապա շու կէլէն մէրգում
քէնտիսի մի տիր . — տէյի Գօրա
քէնտու քէնտույէ սիւալ իթտի ,
— օլ խայի՞ն մի տիր :

Վէ , պաշքըն եօգարը տօղրու
թութուպ , վէ կէօղլէրի բարլամագ-
տա օլտուղու հալտէ , պէքլէմէքտէ
պուլունտու :

Հալ պու քի , գաբուսան իչէրի
կիրէն առամըն Մարսիալ օլմահըպ ,
իլլա , եիկիրմի պէշ օթուղ չաղա-
րընտա , զայէթլէ էսմէր եիւզլիւ ,
կիւղէլճէ , Իսբանեօլ գըրեաֆէթլին-
տէ , վէ լէհէհինտէ տաթի , զարա-
յիպ նէվինտէն օլարագ աբսըղըրգ
էսէրի իլէ գարըշըգ պիր էսէրի իղ-
թիրապը գալպ նիւման պուլու-
նան պիր գարը օլտուղուն կէօրաիւ :

Ջաթէն Գօրա մէրգումէյի թա-
նըմագտա տէյիլ իտի իսէտէ , կէօր-
միւշ օլտուղունու տէրխաթըր իտէ-
պիտէքտէ իտի :

Մէրգումէ հիւրը օլան իշճիլէր-
տէն պիրինին զէվճէսի իտի :

Մէրգումէնին էլինտէ , հէր պիր
թաղըմըյլա , պիր պիւյիւք լմէփսի
իչինտէ թաամ պուլունմագտա իտի :

— Սէնօրտ , ագչամ թաամընըղը
կէթիրտիմ . . . — տէտի , թէփսի-
եի պիր թրաբէզա իւղէրինէ վաղ
իտէրէք :

— Պու խըտմէթին իճրապըն սի-
զէ քի՞մ էմր իյլէտի , — տէյի կէնճ
գըղ , մէրգումէեէ սիւալ իթտի :

— Էֆէնտի էմր իթտի . — տէյի
ճէվապ վիրտի Իսբանեօլ գարընը ,
Պատէհու , պաշգա պիր սիւալ
ճէվապա պէքլէմէքսիլին , մէրգու-
մէ տիչարը չըգտը , գաբու թէք-
րարէն գաբանտը , վէ անաթթար
իլէ քիլիթլէնմէսինին սէսի իչիթլիմէ-
կէ պաչլատը :

Ագչամ գարանըղը պատմը խոի:
Գօրա, պիր մում եագտը, վե
ռուֆրանըն պաշքնա կիթտի:

Հէր նէ գատար հէնուղ իշթա-
հասը եօգ խոի իսէտէ, քէնտույի
թուխապիւմէք իշին, գուվվէթ ճէ
իհթիեաճը շէտիտի պուլունտու-
ղունու տախի հիսս իթմէքտէ օլ-
տուղունտան, պիր գաչ գաշքէթ
տուեու իշտի, պիր գաչ լօգմա էթ-
մէք եէտի, պիր բարչա եէմիշ ալ-
տը, վէ պիր եուտում տախի Իք-
սէրէս շարապը շիւրպ իշէտի:

Պատէհու Ֆիքր ու րուհույլա,
ճէնապը Բէրվէրտիկեար իլէ մէշ-
ղուլ օլտուղու թագտիրտէ, եա-
թաղը իւղէրինէ շէօյլէ պիր տիւշիւ
վիրտի, վէ աշուրի մէրթէպէ եօ-
րուպմուշ տուր կիպի պիմէճալ պիր
հալտէ պուլունտուղունտան, իւղէ-
րինէ պիր աղըր ույգու շէօքտիւ, վէ
մէղքիւր ույգու, թա սապահա գա-
տար տէվամ իշէտի:

Սապահ օլուպ կիւնէշ չավտը,
վէ մէրգուլմէ ուեանտը,

Բէնճէրէեէ գօշտու, բէրտէլէրի
պիր թարաֆա ալտը, վէ տիշարը-
եա պիր նազար գըլտը:

Հալէա պաղչէնին կէշիտինտէ,
իքի նէֆէր պէքճիլէր, քէնաի մէէ-
մուրիյեթլէրինէ տէվամ իթմէքտէ
իտիլէր. — Տիմէք տիր քի, մէր-
գուլմէտէ հալէա թաշթ էլ հրֆղ
պուլունտագտա խոի:

Սաթթ տօգուղտա (ալաֆրանկա),
օտա գաբուու աշըլտը:

Մէրգուլմէ Իսրանեօլ գարբսը,
ագչամքի թաամ թէբուսինի կէօ-
թիւրմէք իւղրէ կէլտիկի թագտիր-
տէ, սապահ թաամընը տախի կէ-
թիրտի:

— Սէնօրա (հանքմ), էմրինիզէ
միւնթաղըրմ, պիր էմրինիզ վար-
մը տըր . . . — տէտի մէրգուլմէ:

— Սիլզէ տայիր հիշ պիր էմրիմ
եօգ տուր, — տէտի Գօրա, — ֆա-
գաթ, եարնըզ, արգում շու տուր
քի, պու կիւն վալիտէմ իլէ հէմ-
շիւրէլէրիմ նաօրլ տըրլար աճապա:

— Պէնտէնիզ պիւլմէեօրում, —
տէյի ճէվապ վիրտի Իսրանեօլ, —
վէլէվ պիւլմիշ տախի օլսա իտիւմ,
եինէ օլ պապտէ զաթընըզա պիր
շէյսէօյլէեէմէզ իտիւմ . . . — Ձիւն-
քի, զաթընըզըն սիւալլէրինէ ճէվապ
վիրմէքիկէ մէէգունիյեթլիմ եօգ
տուր, եասագ տըր:

— Նիլէն:

— Պիւլմէմ . . .

— Միւսիւ Մարսիալը կէօրմէք
ֆաթէրիմ:

— Միւսիւ Մարսիալ պուրասա
տէյիլ տիր:

— Տօգթօր ժօպէնէ սէօյլէեէճէ-
կիւմ վար տըր:

— Տօգթօր մուսաիլէյն պուրա-
սընը թէքք իթմիշ տիր:

— Նէ գատար միւտտէթ իշին,
ուզուն միւտտէթ իշին մի:

— Պիւթիւն պիւթիւն թէքք իթ-
միշ տիր:

— Էօյլէ օլմասընը իյիտէն պիւ-
մէքտէ միսինիզ:

— Էվլէթ, Սէնօրա . . .

Մէրգուլմէնին պու խապէրի, Գօ-
րանըն գալպինէ խանչէր կիպի իշ-
լէտի:

Մատամքի տօգթօր ժօպէն քիֆթ-
լիքտէն պիւթիւն պիւթիւն պըրա-
գըպ կիթմիշ խոի . . .

Էօյլէ իսէ, Նօէմի իլէ Դարմէնի
վէ Մարիեի քիւմ լէօգէտիպ գաեը-
րաճագ, վէ եարալարընա քիւմ պա-
գաճագ խոի. — քիւմ ճիւարըն գան-
լը եարալարընըն գէհիլլէնմէսինին
էճիւնիւ շաճագ խոի . . .

Գօրա, էլինտէն պիր շէյ կէթմէ-
տիկինի կէօրէրէք, բիւր զաղապ

քեսիլմիշ օլուպ, վէ աէրտ ու էլէ-
մինտէն նաչի խէս սինէսի գապար-
մըջ օլտուղու հալտէ, պիր գանա-
քէ իւղէրինէ տիւշիւ վիրտի:

Իսրանեօլ գարբօր, կիզլիճէ կիւ-
լիւմէնէրէք պըրագըպ չէքիլի վիր-
տի կիթտի:

Գօրանքն ֆիքրինի, հէզարան նէ-
վի գարմագարը ձէֆէքքիւրէր
գալմամագտա փտիլէր:

—Էօյլէ զանն խտէրիւմ քի, պու-
հալ պէնիւմ զայ ագըլ օլմագըլը-
մը մուճիպ օլտուղ աըր. . . —տէ-
տի մէրգումէ, —վէ պէլքիտէ էօյ-
լէ պիր տէլիլիք հագգըմտա պիր
իգպալ սաեբլաճագ տըր:

Արատան պիր սաաթ կէչտիքտէ,
մաքինամարի պիր հալ իւզրէ ա-
եաղա գալգտը, վէ բէնճէրէնէ
տօղրու կիտէրէք բէնճէրէնէ աչտը:

Պէքճիլէր էվվէլքի կիւն օլտուղու
կիպի, գաբա՝ բէնճէրէնէ, տէյի
պաղըրչմանա պաչաւտըլար:

Պու տէֆա Գօրա, մէրգումարա
իթաաթ իթմէտիկինտէն, վէ գա-
րապինալար իլէ վիրտիքըրի թէհ-
տիտէրէ ասլա էհէմիյեթ վիրիպ
գօրգմատըղը հալտէ, օնլար խէս,
ալտըղլարը թալիմաթ իգթիգտսըն-
ճա, սահիհէն սիլահ իսթիմալինէ
չըգըլմանպ, անճագ թէհտիտիլէ
իգթիֆա իթմէքիլիլէ մէհմուր պու-
լունտուգլարընտան, մէրգումէ տա-
խի, տէօրթ թարաֆը գաբլամըլպու-
լունան չաեըր չիմէնլէրի, վէ էնվա-
յի աղաճլարը, ֆիտանլարը վէ չի-
քիւֆէլէրի, վէ թա օրմանլարա
ֆուլտալըղլարա վարընճանա գա-
տար կէօզտէն կէչիրտի:

Մէրգումէ հէր նէ գատար պուն-
լարաաթֆը նիկեաճ իթմէքտէ ի-
տի խէս տէ, սայքի հիչ պիր շէյ
կէօրմէքտէ տէյիլ խտի. . . —Ան-
ճագ կէչմիշ կիւնլէրի թէեալամագ-

տա, վէ-հէման օլ կիւնլէրտէ վու-
գուա կէլէրէք, քէնտույի շու այ-
րըլըգ կիրտապընա իլգա իթմիշ
պուլունան վագատլարը տէր խաթըր
իլէ, տէրեայի թէֆէքքիւրլէրէ տալ-
մագտա խտի. . . վէ, քէնտիտէն
պիխապէր օլտուղու թագտիրտէ,
եանագլարընտան աչաղք ինճու թա-
նէլէրի կիպի եուվարանըպ ինմէք-
տէ պուլունան կէօզ եաչլարընը պի-
լէ սիլմէքտէ տէյիլ խտի:

Մէրգումէնին գուլաղընա պիր-
տէն պիրէ պիր էօլիւ գամբանասը
վուրուլմասը սէսի կէլէրէք, նագչ
ու պէեան իլլէտիկիփիլ խէեալաթը
մաղմումէսինի գաթ իլլէտի:

Մէրգումէ մէզքիւր սէսի տիյնէ-
տի. . . :

Մէզքիւր սէս, մէրգումէնին տիգ-
գաթ իւզրէ տիյնէմէքտէ օլան գու-
լագլարընա, տէնիգտէ էսմէքտէ
պուլունտն սէրին պիր ըրիզիեար
մարիֆէթիլլէ եէթիլմէքտէ օլփն
սէս, վէ գըրըգ գըրըգ վէ հիւզնէն-
կիզ պիր հալտէ օլտուղունտան,
պիր ճէնագէ գամբանասը սէսի օլ-
մասը անլաչըլմագտա խտի:

Կուաեանիլա գարիյէսինին քիւ-
չիւճէք քիլիտէսի գամբանասը տա-
խի, մաթէմպալիչ սուրէթտէ վէ
եէք հալա վէ եախօտ մագամ իւզ-
րէ չալընմագտա խտի:

Հէմանտէմ մէզքիւր թուճ սէ-
սինէ պիրտէ ուղագտան գըսսալա-
րագ կէլմէքտէ օլան ինսանլար սէ-
սինին գարըլմագտա օլմասը, վէ
պիր ճէնագէ տուասը օգունմագտա
պուլունմասը ֆէհմ իտիլտի:

Գօրա պու հէնկեամտէ, քալալի
սըգըլմագտա օլտուղու հալտէ, ու-
ֆուգու թէմաշտ իլլէմէքտէ խտի:

Ուզագտան վէ իրի իրի աղաճ-
լար արգասընտան, կիւեա պիր
տիւշ կէօրմէքտէ տիր կիպի, ֆա-

գըրճա պիր ճէնազէ ալաեը կէչ-
մէքտէ օլտուղուն կէօրտիւ :

Կուսեանիւանըն միւհթէրէմ բա-
բասը , էլինաէ ապանօղ աղանճըն-
տան մամուլ պիր խաչելութիւն պու-
լունտուղու հալտէ , մէգքիւր ալա-
եըն էօնիւնտէն եիւրիւմէքտէ իտի :

Մէրգուսուն արգասընտան պիր
թագըմ սիեահլար կիթմէքտէ , վէ-
քէժկէրէ իւզէրինտէ օլուպ , վէ
իւսթիւնէտէ սիեահ պիր էօրթիւ
էօրթիւլիւն պուլունտան պիր թա-
պուլ կէօթիւլիւմէքտէ իտիլէր :

Վէ մէգքիւր թապուլուն տախի
արգասընտան , էթրաֆլարընտա
կէօղ եաչլարը տէօքմէքտէ պու-
լունտան սիեահլար օլուպ , վէ քէն-
տիլէր իսէ , պաչլարըն պիր թա-
րաֆա էյմիշ օլտուղարը հալտէ ,
Միշէլ Սէրվան եանի ժան Րընօ ի-
լէ աօգթօր ժօպլէնին կիթմէքտէ
օլտուղարընը , մէրգումէ կէօրտիւ
վէ թանըտը :

Պունուն սէպէպ վէ մանէասընէ
իտի . — էօլէ իսէ , իսբանեօլ գա-
ընը , նի՛չին կէլիպ տէ տօգթօրու
միւմաթէյհ իլին , պիւթիւն պիւ-
թիւն չիֆթիւքաէն կիթմիշ տիր տէ-
յի , պիր սուրէթի գապիլէտէ օլա-
րագ , սէօլէմիշ իտի :

Գօրա գանլարընըն տամարլարըն-
տա տօնմաեա պաչլատըղըն հիսս
իթմէկէ պաչլատը :

Վազաա մէրգումէ , վալիտէսի-
նի , Գարմէնի , վէ Մարիեի ֆիքրի-
նէ կէթիրտի իսէ տէ , էօլէ պիր
հէյպէթամիզ թէֆէքքիւրի թա-
պիլի , ֆիքրինտէն ուզագ գըլ-
մագըղա չալըշտը :

— Խայր , խայր , — տէտի մէրգու-
մէ քէնտու քէնտույէ , — Խայր ,
գապրիսթանէ կէօթիւրիւլմէքտէ օ-
լան պու ճէնազէնին , պէնիմ ճան-
բարէլէրիմտէն պիրի օլմասը իհթի-

մալտէն տէյիլ տիր . — Ճէնապը
Հագգ , պու պիչարէ վէ սատարէ
եիւրէկիմէ , եէնիտէն եէնի պիր
իշքէնճէ եարէսի տահա աչըլըպ
տաղլանմասընա , գաթան միւսա-
տտէ իյլէմէեէճէք տիր . . . —
Մ'ֆ , վալիտէմ , վալիտէմ , խայր ,
չու թապուլտա եաթան սէն քէն-
տին օլմամալըսըն . — Խայր , Գար-
մէն , սէն տախի օլմամալըսըն . . .
վէ , խայր , Մարի սէն տախի տէ-
յիլսին . — Սիզին իւչիւնիւզ տախի
հէմ պէրհաեաթ պուլունմագտա-
սընըզ , վէ հէմտէ պէն տահա սի-
զէ գապուչուպ պուլունչաճաղըմ վէ
էօրիւշէճէկիմ տիր :

Գօրա պունլարը քէնտու քէն-
տույէ սէօլէմէքտէ իքէն , տիշարը-
եա տօղրու էյիլմէքտէ իտի :

— Ձէքիլինիլ կէրի , վէ գաբա-
եընըզ բէնճէրէեի , — տէյի պա-
ղըրաթ պէքճիլէրտէն պիրի քիւֆր-
լէր իտէրէք :

Կէնճ գըզ պունա իթաաթ իթ-
տի . — չիւնքի ճէնազէ ալաեը կէօ-
րիւնմէզ օլմագտա իտի . տիմէք տիր
քի , արթըգ տիշարտա , նագարը
տիգգաթընը ճէլպ իտէճէք պիր
սէպէպ պուլունմագտա տէյիլ իտի :

Մէրգումէ գաբուեա տօղրու գօշ-
տու , վէ գանատլարընը սիլքէլէտի :

Գաբունուն անախթարը տէօն-
տէրիւմէկէ պաչլատը . — Մէրգու-
մէեէ թաամ կէթիրմէքտէ օլան
իսբանեօլ գարըսը մէյտանէ չըգ-
տը , վէ ,

— Նի՛չին կիւրիւլտիւ իթմէքտէ-
սինիլ , սէնօրա , նէ՛ իսթէրսինիլ ,
տէյի սիւալ իյլէտի :

— Պուրատա պիրի վէֆաթ իթ-
միշ տիր , քիմ տիր օ , — տէտի
Գօրա պիր նէֆէ գըսսալըզըլա
սէօլէեէրէք :

— Էվլէթ , Սէնօրա . . .

— Լաքին, քիմ տիր էօլէն :

— Պիր էսիրէ գատըն տըր . . .

— Իսմի՞ նէ տիր . . . — Սէօյլէ-
յինիզ, իսմի՞ նէ տիր . . .

— Պիլմէմ . . .

Պատէհու, մէրգուլմէ գարը, եէ-
նի պիր սիւալէ տահա մէյտան վիր-
մէմէք իւզըն, կէրի չէքիլէրէք,
գարուհու գարաքը վիրտի :

40

Պիր էսիրէ գատըն վէֆաթ իթ-
միշ օլուպ, վէ անքնտա իսմինին նէ
օլտուղուհու . — Իսքաննօլ գարըսը
պիլմէմէքիլք իտտաաղնտա պու-
լունմագտա իտի :

Պունտա ատէթին խարիճինտէ օ-
լաճագ պիր չէյ պուլունմատըգտան
պաշգա, մէրգուլմէնին ճէվապըն-
տա տախի, կէրչի մուճիպի խէվֆ
ու թէլաշ պիր հալ կէօրիւլմէքտէ
տէյիլ իտի իսէ տէ, պատիի չիւր-
հէ օլմագլըգտանտա արի պիր չէյ
տէյիլ իտի . վէ ալէլիսուսու, Գօ-
րանըն օլ հէնկեամտէքի տէրքեար
օլան մանէվի հալինճէ, պայիսի
չիւրհէ վէ վէսվէսէ օլան պիր խու-
սուսուն, ատէթա պիր իշքէնճէ-
տէն զիւստէ պէտթէր սաքըլաճա-
ղըտա պէտիտաք իտի :

Պիչարէ չօճուգ հիշ պիր չէյէ էլ
սունուպտա եէեէմէտի . — տուր-
կուն վէ միւքէտտէր պիր հալտէ օ-
լուպ, վէ գօլլարըն աշաղը ալմըշ,
վէ պաշընտա պիր թարաֆա էյմիշ
պուլունտուղու թագտիրտէ օթուր-
տու . վէ պու հէնկեամտէ, կէրչի
մէրգուլմէ աղլամագտա տէյիլ իտի
իսէտէ, տիք տիք պագըլարընտան,
վէ լէհճէ վէ էշքեարընտան, իւմիտ
քէսիքիկինէ տիւշմէքտէ օլմաքը
անլաշըլմագտա իտի :

Մէրգուլմէնին օլտագըգաեա գա-
տար նէլէր կէօրտիւքիլէրի վէ նէլէր

չէքտիքիլէրինի, արթըգ հէր քէս-
քէնտիտի տէրխաթըր իյլէմէլի տիր,
չիւնքի գալէմ իլէ թարիֆի իհթի-
մալտէն տէյիլ տիր :

Թէհի՛ եէրտէ պիչարէ գըզ, եէ-
նիտէն եէնի եիւրէքլէնմէկէ, վէ
թապիաթընտա պուլունտան գայ-
րէթ ու ճէսարէթի քէսպ իթմէք-
լիկէ չալըշմագտա իտի . զամ ու է-
լէմ թա բուհունա իշլէյիպ, նիյ-
եէթ ու միւրաղլարընը, քեամիլէն
քէօթըրլմ գըլմագտա իտի . — վէլ-
հասըլ պիչարէ քէնտի իւզէրինտէ,
պիր էսէրի մաղուպիյեէթ հիսա իյ-
լէմէքտէ իտի :

Գէղալիք ժան Բընօ իլէ տօգթօր
ժօսլէն տախի, պիւթիւն պիւթիւն
ղայրէթ վէ ճէսարէթլէրինի զայպ
իթմէքտէ իտիլէր :

Չիւնքի, մէրգուլմէ իլէ կէօրիւ-
շիւպ պուլուշմագլըգ իւմիտլէրի,
կիթտիքճէ պիւթիւն պիւթիւն մահվ
օլմաեա պաշլամըշ իտի :

Մէրգուլմանըն քիւլլի իւմիտլէրի
Տօլորէղ իւզէրինտէ իքէն, մէրգու-
լմէնին տախի, Գօրանըն օտաք գա-
բուսունտան իշէրի կիւրմէսի մէնն ի-
տիլմիշ իտի :

Մէրքիցցանըն վաղ իյլէտիկի
պէքճիլէրին տիգգաթ վէ իգտամ-
լարընը պօշա չըգարարագ, պիր իշ
պէճէրէպիլմէքիլք իսէ, իհթիմա-
լին տախիլինտէ տէյիլ իտի :

Վէլհասըլ, մէրգուլման իքի սա-
տըգ տօսթլարըն տախի էլլէրինտէն
հիշ պիր չէյկէլէճէկինէ տայիր իւ-
միտ գալմամըշ իտի . . . :

Հէլէ Դարմէն իլէ Մարի, հաղա-
գաթլը տօգթօրուն հիմմէթիյլէ,
Մարսիալըն թէհտիտլէրինէ բաղմէն,
չիւնքի արթըգ մէրգուլմա տօգթօրա,
խաաթախանէյէ տախի կէլմէքիկի
եասագ իտէմէմիշ իտի, խայլիճէ
իյիլէլմէկէ եիւլ թուլթմուշ իտիլէր

խէտէ, ետրալարը վէ պէրէլէրի քեամիղէն սաղալըպ գարանմագ իշին, հիշ տէյիլ իտէ պիր հաֆթա միւտտէթ տահա կէշմէքլիկէ իհ-թիեաճ պուլունմագտա իտի:

Գօրա իւզէրինտէ, ուզագտան, պաղչէնին աղաճլարը արասրնտան կէշմէսինի կէօրտիւկիւ ճէնաղէ ալանը իւզէրինէ հասըլօլան պիր զամ ու մէրագը աղիմ, թա աղչամա գատար, քէնտի թէէստիրինի իշլէթմէկէ տէվամ իյլէմիշ իտի:

Իսքաննօլ գարըսը, սայիր տէֆալարտան պիրտղ կիճճէ օլտուղու հալտէ, աղչամ թաամընը կէթիրտի:

Թէրսի իւզէրինտէ, Իքսէրէս շարապընտան վէ պէրրագ ուտան պաշգա, պիր գատէհ տախի, պուզլու լիմօնատա պուլունմագտա իտի:

Օլ սապահ, Գօրա, հէնուզ պիր շէյ եէմէմիշ օլուպ, վէ սալա իշթահասը տախի եօգ իտի իսէտէ, լաքին սըթմա աթէշինտէն տամարլարը գավրուլմագտա օլտուղունտան, սու տէյի եանմագտա իտի:

Մէղքիւր սօուգ լիմօնատատան պիր գաշ գատէհ իշէրէք, ճիւզիճէ թէսկինի հարարէթ իյլէտիքտէն սօնրա, բէնճիրէնին էօնիւնէ կիթտի:

Աղչամ գարարթըսը կէշիպ, կիճէ գարանլըղը պասմագտա իտի:

Իխթիեաշ աղաճլարըն թէբէլէրինի, քէնտի սիմլարի զիեալարըյլա թէնվիր իտէրէք, ումում եէշիլիքլէրէ հէմ պիր լէթաֆէթ վէ հէմտէ պիր էսէրի մաղմուսիյեթպախշ իյլէմէքտէ օլան մահիթապ, եալաշ եալաշ ուֆուգտան (հօրիզօն) եօգարը եիւքսէլմէքտէ իտի:

Թէքմիլ շիֆթիք իւզէրինէ պիր տէրին սուլուգ շէօքմիւշ օլուպ, ֆագտթ եալընըղ, բէնճէրէ ալ-

թընտա պէքլէմէքտէ պուլունան իքի պէքճիլէրին տեաղարը սէուլէրի, արատան միւսալի սուրէթտէ պիրէր ճիւզի վագըթ կէշտիքտէն սօնրա իշիալմէքտէ իտի:

Գօրա պաշընտա ֆէնա պիր աղըլըգ, վէ կէօղլէրինտէ տախի պիր աղըր հիսս իթմէքտէ իտի:

Մէրգուլմէքտէք տէրմանըղ տիւշմիւշ օլմաղին. աեապտա տուրապիլէճէք հալի գալմատըղըն հիսս իյլէմէքտէ իտի. — վէ կէօղլէրի գարարմագտա օլտուղունտան, տիւշլէրտէ օլտուղու միսիլու, հէր կէօղիւնէ վուրան էշեա, դանն իտէրսին ճանլանըպ վէ աճէլ աճայիպ շէքլլէրէ կիրէրէք, էթրաֆընտա հարէքէթ իւզըէ պուլունմագտա իտիլէր:

Մէրգուլմէքտէք իթէրք իլէ, եալաշ եալաշ էլպիսէսիի շըգարտը, օրատա պուլունան քիւլիւճէք պիր թրաբէղա եանընա կէլտի, վէ տէրքեար օլան սուսուղլուղունու թէսկին նիյեթթիյլէ, շիշէտէ պուլունան լիմօնատաեը պիթիրմէք իսթէտի:

Օլ հէնկեամտէ, պիրտէն պիրէ, մէրգուլմէք իւզէրինտէ պիր պալընլըգ հասըլ օլտու:

Էլինտէ պուլունան գատէհ հէնուզ եարը օլմուշ իքէն, տիւշիւպ եէրէ գըրըլտը:

Պու հալտէ մէրգուլմէ, կիւճ հալիլէ կիտիպ եալթաղընա եաթտը, վէ ույգուեա տալտը:

Օլ վագըթ, տտէթտէն խարիճ պիր վագա վուգու պուլտու:

Կէնճ գըղ պիր ալալըգ, օտա գարուսունուն աշըլըպ գարանտըղըն իշիթտի, վէ եալսօտ էօյլէ պիր շէյ իշիթմէքտէ տիր գանն իթտի. օտանըն հալըսը իւզէրինտէն, կիւղլի սուրէթտէ պիր աեապ սէսի կէլ-

տիկի իշխտիլտի . վէ պատէհու իւ-
ղէրինէ , աշուրի մէրթէպէ հէյպէ-
թամիզ պիր աղբըլըզ պասաղընը
հիսս իթտի :

Մէրգումէ էօյլէ զանն իթտի քի ,
պիր դարա գուրա վէ եա տա պիր
ճին , ինսան շէքլինի ալարագ , ուսու-
լիլէ սիվիշիւյ եանքնտ կիրմէքտէ , վէ
քէնտույի գուճագլամագտա տըր :

Մէրգումէ , հէր նէ գատար մէզ-
քիւր հալաէն քէնտույի գուրթար-
մագ իսթէտի իսէ տէ . . . — էս-
րար նէվինտէն օլան պիր գուզվէթ
ու գուտրէթ , պու նիյեթէթ ու զայ-
րէթինէ գարըզ կէլէրէք մահվ էյ-
լէտի :

Գորգու վէ տէհչէթինտէն նաշի
պաղբըլըպ , իմտատ չաղբըմագ իս-
թէտի . . . — Օնա տախի միւզթէ-
տիր օլամամագտա իտի . . .

Պու հալ խայլի վագըթ տէվամ
իթտի . մէզքիւր տաղընըզ կիթ-
տիքճէ արթտը , վէ պիւթին պիւ-
թին քէնտույի զայպ իթտի . —
Մէրգումէնին ֆէնալըզ , պիր րա-
հաթըլըա թէպտիլ օլտու :

Մէրգումէ ուեանըպ կէօզլէրինի
աշուղընտա , սապահ օլուպ , վէ կի-
ճէնին գարանըլը պիթմէքտէ իտի :

Մէրգումէնին պաշը աղբըմագտա
օլուպ , վէ ֆիքրի իսէ ալթ իւթ
պիր հալտէ պուլունմագտա իտի
. . . — Արթըզ ուեուեամեաճա-
ղընա վէ տէրեայի իսէեալաթա տալ-
մեաճաղընը պիլէ պիլմէքտէ տէ-
յիլ իտի , չիւնքի , զաթէն թահթը
թէէսսիրինտէ գալաղը օլ տէհչէթ-
ֆէրմա ֆօշու (*), հալեա կէօզլէրի
էօնինտէ , սայքի տիքիլէ տիքիլէ

կէզմէքտէ իտի . . .

Մէրգումէ եաթագտան գալդ-
մագ իսթէտի :

Թէքմիլ վիճուտինտէ , թա պա-
շընտան թըրնագլարընա վարընճա-
եա գտտար , ճան հալլինէ մախ-
ուու օղան պիր նէվի տիթրէմէքլիք
հիսս իթտի . . . — պիրտէ էլի պիր
ատէմ վիճուտինէ թօգանտը . . .

Պու ատէմ , պու ճանվէր , վէ պու
րիւսվայ ատէմ Մարսիալ օլուպ ,
մէրգումէնին եանընտա ուեուեագ-
տա իտի . . .

Գորանըն բէտէրի Ռիշար Պէրնիէ
իլէ վալիտէտի Նօէմինին ճէլատը
պուլունան մէրգումէ ալչագ , իսմի
նամալիւմ օլան պիր ճինայէթի իշ-
լէմէքլիքտէն պիլէ իհթիրագ իթ-
մէմիշ իտի :

Մէրգումէնին ֆիքրինի թէնվիր
իտիճի տէհչէթամիզ պիր բըզ եր-
տըրըմ կիպի խաթընտան կէլիպ
կէշտի , վէ հէր շէյի ֆէհմ իտիպ
անլատը :

Պունուն իւզէրինէ մէրգումէ բիւր
ղաղապ քէսիլէրէք հայգըրմեա
պաշատը , եաթաղընտան աշաղը
սըշատը , վէ սըշրաեքալ իւզէրինտէ
հէնուզ էլ տունմամըշ օլտուղու ագ-
չամքի թաամար պուլունմագտա օ-
լան ուֆագ թրաբէզանըն եանընա
կիթտի , վէ մէզքիւր թաամարըն
եանընտա պուլունան պիր պըշաղը
ալտը , կէրի տէօնտիւ , վէ պիր պի-
րի արգատընտան , Մարսիալ իւշ
քէրրէ եերլէշտիրտի , վէ մէրգում
գորգուտունտան պէօղիւրէրէք տէ-
պէրէնմէկէ պաշլատը :

Օրթալըզ գանա պէօլէնտի :

Գորա պըշաղը տահա վուրմագ

(*) Գօշու տէնիլէն հալ , էօյլէ պիր ա-
ղբըլըպ տըր քի , պաղը քէրրէ ինսան ուշ-
գուտա իքէնհասը օլտուղունտա , մէրգում
հատտէն զիեատէ գորգար , նէֆէսինի

ալամագ օլուր , վէ չաղբըլըպ պաղբըրաղ
ուեանըր քի , պու հալէ պէյնէլ խալզ ,
գարա ֆուրա չէօքտիւ տէրլէր :

խթէտի իսէ տէ , մէճալը դալմա-
տը , գուլվէթ քէսկտի , պըչագ
հալէա էլինտէ , օլտուղու հալտէ ,
չէօյլէ պիր տէօնիւ վիրտի , վէ քէն-
տույի դայպ իտէրէք , տէվրիկիպ
տիւշտիւ , վէ Մարսիալ տախի , էօ-
քիւզ կիպի պէօղիւրէրէք , վէ եէր-
լէրի ալ դանլարա պէօլէյէրէք պիր
թարաֆտան դաշտըղը հալտէ , պիր
թարաֆտան տախի ,

— Պիր էսիրէ պէնի , էֆէնտիսի
պուլունտուղում թագտիրտէ էօլ-
տիւրմէք իսթէտի . — մէրգումէ ,
հէման պու կիւն , ճէլատլար գըր-
պաճը ալթընտա թէլէֆ օլմալը
տըր . . . — տէյի պաղըրտը :

Մէրգում դաշրպ քէնտի տայի-
րէսինէ չէքիտի , վէ տնինտէ քէյ-
ֆիյէթի հալ Մէրքիւցցաեա խապէր
վիրիլտիկինտէն , մէրգում գօյուպ
եէթիշտի , վէ չաեանը թէէսսիւֆ
օլտուղու հալտէ , թէհլիքէսիզ պիր
սուրէթտէ դալմըշ օլան եարալա-
րընը սարըպ սարմալտը :

Գօրանըն իսթիմալ իթաիկի պը-
չաղըն ուճու սիվրի օլմաաղըղ շէօյլէ
տուրսուն , եայլանըր հալտէտէ օլ-
տուղունտան , եանի գալի պիր հալ-
տէ պուլունմատրգտան պաշգա ,
չօղլուգ քէսկին տախի օլմամասըն
տան նաշի , չօղլուգ տէրինէ իշլէ-
մէեէրէք , անճագ պիր գաչսանթի-
մէթրօ տէրինլիկինտէ եարալար ա-
չապիլմիշ իտի :

Մէքքիւր պըչագ , մէրգուման
նէ միւսքիւլէրինէ (պիր նէվի էթ) ,
վէ նէտէ սինիլէրինէ թէսատիւֆ ի-
տէմէմիշ իտի : — Նալընըղպիր սար-
կը սայէսինտէ , աղ պիր վաղըթտան
գաբանըպ քէսպի չիֆա իտէճէքլէ-
րինտէ չիւքհէ եօղ իտի :

Հէր նէ գատար մէրգում ալչագ
չէքտիկի գօրգուեու , իճրա իթ-
տիկի էտէպսիլիկէ պիր գարշըղը

թու թմագտա իտի իսէտէ , էօմքիւ-
նէ գատտ օլունմասընը պիղ տիւր-
լիւ հաղմ իթմէք իսթէմէտիկին-
տէն , Գօրանըն ճանընա գատտ իթ-
մէքիկէ եէմին իթմէքտէ իտի :

Մէրքիւցցա տախի մէրգումա
հէմէֆքեար պուլունմագտա իտի :

— Օլ էսիրէ Գօրա , — տէտի ,
— մէրգում , հաղըղաթէն էօլիւմէ
միւսթահագ գ տըր . չիւնքի , էֆէն-
տիսիսինին քէնտույէ իհսան պու-
եուրմագ : միւրտտ իյլէտիկի պիր
չէրէֆին տախի գատր ու հայիյ-
եէթինի անլամաեարագ , չէշմի հա-
գարէթ իլէ պագմագ իսթէմիշ
տիր . — իմտի , էֆէնտի , պու պապ-
տէ նիյեթի ու գարարընըղ նէ տիր :

— Պու կիւն էօյլէ վագթի . —
տէյի ճէվապ վիրտի Մարսիալ , —
չիֆթիլիքտէ նէ գատար սիեահ վար
իսէ , քեաֆֆէսի տախի , էլլէրին-
տէ ըէվօվըրարը մէվճուտ պուլու-
նան սէրպէսթ իշճիլէրին գարշըլա-
րընտա , մէրգումանըն թահթը թէ-
էսսիլէրինտէ օլտուղլարը հալտէ ,
պիւյիւք հալլուեա թօրլանմալը
տըրլար . . . — Մէրգումէնին ճէ-
ղասընը , իշթէ օրատա իճրա իթ-
տիրէճէկիմ տիր . . . :

— Թէմամ , բէք ալէա օլուր , —
տէյի ճէվապ վիրտի Մէրքիւցցա ,
— տիմէք տիր քի , չիմտի պէնտէ-
նիզ կիպիպ , տագըղա ֆէվթ իթ-
մէքսիզին պուրաեա կէլմէքիկէ չի-
թապ իյլէմէսի իչին , սինտիքէ խօ-
սէթէն պիր խապէր կէօնտէրմէլի-
յիմ . . . — էօմքէ գատտ մատտէ-
սի , էօյլէ լամ ճիմ եանի էօղր ու
պէհանէ դապուլ իտէր մատտէլէր-
տէն օլմաաղընտան , մէրգում սին-
տիք կէլտիկինտէ , մէրգումէեի
պիզղաթ , սահիպ ճինայէթ աոտ
իտէճէկի շէօյլէ տուրսուն , թէր-
թիպ օլունան միւճագաթըն իճրա-

սընտա տախի հաղըր պոլունաճագ տըր, վէ հէր չէյ թահթը նիզամ տա ճէրէեան իթմիշ օլաճագ տըր:

Մարսիալըն օտաարնտա, պուլա-
գըրտըլար կէչմէքտէ իքէն, չին սապահլանըն Բօրթօ-Բիգօտան չըգ-
մըշ պիր ատէմ, ալէա պիր ախա պինմիշ օլաուղու հալտէ, սուլու տիգկին, տօլաչըղը վէ պօղուգ եօլլարտան, Կուաեանիլանա սօղրու կէլմէքտէ իտի:

Մէրգում աթլընըն պաշընտա էնի քէնարլը պիր հասըր Մանիլա չարգասը պուլունմագտա օլաուղու հալտան, եիլղի կէօրիւնմէզ օլաուղու թագտիրտէ, զանն իտէր սին քի աթընը, գուշ կիպի ուշար ճասընա գօշտուրմագտա իտի:

Մէգքիւր եիկիթ հայվան, հէր նէ գատար թիթիզ մէշրէպ իտի իսէտէ, երնէ մէրգում իւղէրինտէ պուլունան ատէմ, անը սէսլյէ թահ-
րիք իթմէքլիքտէն կէրի սուրմա տըգտան պաշգա, հէմ իւղէնկի-
լէրի գարնընա եէրլէշտիրմէքտէ վէ հէմտէ գըրպաճըլա տախի պա-
ղըրլարընա վուրմագտա իտի:

Պիր լահգա էվլէլ, կիտէճէկթ մահէլլէ եէթիշմէքլիք, մէրգում նէզտինտէ, հաեաթ ու մէմաթ մա-
գամընտա միւհիմ պիր հալտէ պուլունմագտա իտի:

Գօրանըն պայղընըղը, պիր սա-
աթման զիեաաէ տէվամ իթտի:

Մէրգումէ աեըլըպ ագլընը պա-
շընա ալաղգտա, ուճու սիլլի օլ-
մատըղը էճիլտէն, մէրգումէնին ախըր ինթիգամընա լաեըգըլա լաըտմէթ իտէմէմիշ օլան պըչագ, հալէա սըգմագտա օլաուղու հալ-
տէ, էլինտէ պուլունմագտա իտի:

Մէրգում եավաշ եավաշ աեա-
ղա գալգտը, էթրափընտա պուլու-

նան էչեալար իւղէրինէ, էսէրի վահշէթ իւղիէ պիր կէօղ կէզտիր-
տի, վէ գանա միւլէմմա պուլունան պըչագ իլէ, թա գաբուեա գատար տէվամ իտիպ կիթմիշ օլան գան լէքէլէրինի կէօրտիլ:

Վուգու պուլմուշ օլան տէհշէթ լու ֆաճիանըն թէզէքքիւրի, անին տէ կէօղէրի էօնիւնէ կէլտի. — կէօղէրինտէն աթէշլէր սաչըլմաեա պաշաաը. — պէմ պէեաղ օլմուշ օլան տօտագլարը չէքիլիպ աչըլտը-
լար:

— Աճապա օլ ալաղը էօլտիրէ-
պիլմիշ միյիմ տիր. . . — տէյէ-
րէք, քէնտու քէնտույէ մըրըլտան տը. — էկէր մէրգում էօլմիւշ ի-
տէ, պէն տախի վէֆաթըմը իսթէ-
րիմ. . . Եօգ, էկէր օ հալէա եա-
շամագտա իտէ, հագգանիլէթ եէ-
րինի պուլմուշ, վէ պէնտէ պաշա-
տըղըմ պու իշի պիթիլիպ պաշա
չըգարմալըեմ:

Հէրճ ու մէրճ պիր հալտէ պու-
լունան սաչարընը պաշընա թօրլա-
տը, էվլէլքի էլպիսէլէրինի կիլին-
տի, պըչալը թէքրարէն էլինէ ալ-
տը, վէ կէրչի գաբուեա սօղրու
գօշտու իտէտէ, թէքրարէն գաբա-
լը պուլտու:

— Էլպէթթէ պէօլէ գաբալը օ-
լաճագ տըր. . . — տէտի մէրգու-
մէ, — պէքլէմէլիյիմ, պէքլէրիմ.
— պիրաղ էվլէլ եա պիրաղ սօն-
րա, էլպէթթէ պիրի կէլէճէք տիր,
վա՛յ օլ ատէմին հալինէ քի, պէնի
տիշարը չըգմագլըգտան մէննէ չա-
լըչաճագ տըր. . . վա՛յ օլ ատէմին
հալինէ քի, պէնիմ իլէ օլ ալա-
ղըն աըսընա կիրմէքլիկէ գալգը-
չաճագ տըր:

Պատէհու մէրգումէ, սըչըլմագ
իլին քէնտույի թօրլաեան պիր բարս
կիպի քէնտույի թօրլաեարագ օթու-

րու վերտի :

Զիֆթիկին սաաթը, սապահըն
օն պիրինի վուրմագտա իտի :

Մարսիալ խէ, խայրիճէ գան
ղայպ իթմիշ օլմասը ճիհէթլէ, րէն-
կի դայէթլէ «օլմուշ օլուպ, ֆա-
գաթ, թըգա պասա պիր թասմ
իտիպ, վէ պիր շիշէճիքտէ Մատե-
րա շարապընը եուվարամըշ օլտու-
ղունտան, եէնիսէն քէսպի գուվ-
վէթ իտէրէք, միւթէվէֆա տաեը-
սընըն իշ օտասընտա, տիրսէկինին
պիրինի, եազըխանէ իւզէրինտէ
պուլունան պիր թագըմ քեաղըտ-
լար իւզէրինէ տաեամըշ օլտուղու
թագտիրտէ, Մէրքիւցցա իլէ գօ-
նուշմագտա իտի,

Պու իքի ալաղլար, պիրաղ սօնրա
իճրա իսէճէքլէրի մուամէլթըն
թէֆէրրիւթընը թէրթիպ ու թան-
զիմ իթմէքտէ օլտուղլարընտան,
գալպլէրինտէ, վահշիճէ պիր սէֆա
էսէրի հիսս իթմէքտէ իտիլէր :

Պու հէնկեամտէ տիշարտան, մէր-
գումանըն գուլագլարընա, բէք սը-
գը սըգը երիւրիմէքտէ օլուպ, ֆա-
գաթ, եօրկունլուգտան նաշի գու-
հուրա կէլէն նիղամըզճա պիր երի-
րիւեերիլ իլէ երիւրիմէքտէ պուլու-
նան պիր աթ աեաղլարը սէսի վա-
սըլ օլտուղունտան, պիթթապի ա-
նինտէ լագըրտընը գաթ իլէ սիւ-
քիւթ իթտիլէր :

—Աճապա շու կէլէն սինտիք մի
տիր... —տէտի Մէրքիւցցա սան-
տալիյէսինի թէրք իլէ հէման բէն-
ճէրէլէրտէն պիրինէ գօշարագ :

Կէրչի, մէրգում, տիշարտա պիր
աթլը կէօրտիւ իսէտէ, —կէօրտիւ-
կիւ ատամըն սինտիք օլմատըղընը-
տա ֆէհմ իլիտի, —մէրգում աթ-
լը կէլիպ թա տայիրէ գաբուսու
սէտտինին էօնիւնտէ տուրտու մէր-
գումուն աթը եօրկունլուգտան սօ-

լումագտա, պիւթիւն վիճուտին-
տէն թէրլէր աղմագտա, եանլա-
րընտա մահմուզ եարալարը կէօ-
րինմէքտէ, վէ պուրունլարը տա-
խի օյնամագտա իտի :

Ուզուն եօլմուլուգտան կէլիշ օ-
լանլարա մախուս օլտուղու կիպի,
մէրգում եօլունուն տախի իւս-
թիւ պաշը թօղլարա պէլէնմիշ օլ-
տուղու հալտէ, աթտան աշաղը ին-
տի, տիզկինինի պիր արապա թէս-
լիմ իթտի, վէ կիւնէշին զիեալա-
րընտան երիւզէրինի սիբէր իլիմէք-
տէ պուլունան Մանիլա հասըր շաբ-
գասընը քէնարլարընը, եօգարը
գալտըրա :

Մէրքիւցցա մէրգումու կէօր-
տիւքտէ, րէնկի մօսմիր քէսիլէրէք,
վէ հատտէն զիեատէ տիւշարը խէվֆ
ու էնտիլէ օլարագ, կէրի կէրի չէ-
քիլտի :

—Նէ՞ տիր օ, նէ՞ օլուեօրսու-
նուզ, —տէյի սիւալ իլիտի Մար-
սիալ, մէրգում իւզէրինտէ գու-
հուրա կէլէն էսէրի ֆիւթուրու կէօ-
րէրէք. —Պու էսէրի իլթիրապը-
նըղա սէպէպ նէ տիր... —Բիմ
տիր օրատա պուլունան... :

Մէրքիւցցանըն տիշէրի պիր պի-
րինէ վուրմաեա պաշլատըլար :

—Բիմ վար տըր օրատա, —տէ-
յի թէքրարէն սիւալ իլիտի Մար-
սիալ :

—Բիմ օլմագ, Սիւթիսմօն Լը-
րօատըր... —տէտի Մէրքիւցցա
բէրէլէքտէք :

—Նէ՞, Նօթէ՞ր մի, —տէյի պա-
ղըրտը Մարսիալ, քէնտիսի տախի
Մէրքիւցցա կիպի տիթրէմէկէ պաշ-
լաեարագ :

—Էվլէթ, պիզղաթ քէնտիսի... :

—Հանը, եա մէրգում իշին էօլ-
միւշ տիւր տէնիլմէքտէ տէյիլ մի-
յիտի :

— Եյլէ տէտիւէր էմմա, պէսպէս լի եանլը իմիշ, իշթէ իսպաթը մէյ տանտա տըր, վէ մէրգ ումոն պու կէլիշիտէ, գաթան իյի պիր շէյ տէլալէթ սաեըլամազ:

— Իմոի, եա Տիէկօ Սիլվա սիզի ալոթմըլ պուլունուր իսէ . . . — տէտի Մարսիալ կիւն իշիտիլիր պիր սէս իլէ, — եա տաեըմըն պիրտէ վասիյեթնամէսի մէյտոնէ չըգար իսէ, արթըգ օլ վագըթ հալիմիզ նիճէ օլաճագ տըր . . . :

— Կիւնէշ կիպի աշիքեար տըր քի, — տէտի Մէրքիցցա, — օլ վագըթ հալիմիզ, իֆրաթ մէրթէ պէ ֆէնա օլաճագ տըր . . . :

— Էյ չիմաի, նէ՞ եաբամլըեըլ:

— Նէ՞ եաբաճաղըլ, ուֆուգտան եըլտըրըմ՝ կիւրիւտիւլէրինին գօբմանա պաշատըգլարընը կէօրիւպ իշիթթիքտէն սօնրա տախի, արթըգ տուրուպտա պօրանըն պաշամասընա պէքլէմէքլիք ճայիզ օլապիլի՛ր մի . . . — Հէր նէտէ օլա, պէնիմ քէնտիմէ եաբաճաղըմ շէյ, ֆիրար թարիգինի թուլմագլըղա հազըրլանմագլըգ տըր . . . — Էկէր սիզտէ քէնտինիզ հագգընտա, ֆիրարը Էհէմիյեթի ազիմէտէն աստ իթմէքտէ իսէնիզ, հէման կէլիպ պէնի ախըրլարտա պուլմալըսընըլ . . . — օրատա պէնիմէ պէրապէր, իքի ըէս տախի Էյէրի տիզ կինի հազըրլանմըլ աթ պուլաճագ սընըլ. — պիզիմ արգամըգտան կէլմէքլիք տիւշիւնիւլիւնճէէ գատար, պիզ խայլիճէ եօլ ալըպ եիրագլանմըլ օլուրուզ . . . — Լաքին, պիրլիքտէ ագճէ ալմագլըղտա ունուլմամալըսընըլ . . . :

Մարսիալըն պուլունտուղու մէգքիւր իշ օտասընըն գաբուսու վուրուլմանա պաշատը:

Մէրքիցցա պաշգա պիր գաբու-

տան աճէլէ իլէ սիվիշիպ սալունշու վիրտի:

— Կիրինիզ . . . — տէտի Մարսիալ քէնտույի ֆիւթուրուզճա պիր հալտէ կէօթէրմէքլիկէ չալըշարագ:

41

Արապ Բօպէնսօն գաբուսու աշտը, վէ քէնտիսի պիր թարաֆա չէքիլէրէք, միւսաֆիրէ եօլ վիրտի:

Մէրգում միւսաֆիր, ֆիլվագը Սիժիամօն Լըրօա քէնտիսի օլուպ, վէ Մարսիալտա մէրգումն, նասըլքի մալիւմ տուր, իլք տէֆա օլաւագ կէօրմէքտէ իտի:

Մէրգում նօթէր, եանի Սիժիամօն Լըրօա, պաշընը Էյէրէք սէլամ վիրտի:

— Ջանն իտէրիմ, կէօրիւլմէք շէլէֆինէ նայիլ օլտուղում Մ. Մարսիալ գաթը ալինիզ օլմալըսընըլ . . . տէտի մէրգում:

Մարսիալ, քէնտույի զապթ իտէրէք, թա սօնունա գատար տա եանմագլըղա վէ իշին նէթիճէսինի անլամագլըղա քէնտինճէ գարար վիրմիշ օլտուղունտան, ատէթա պիր սիւքիւնէթի գալպ իւզրէ ճէվապ վիրէրէք:

— Էվլէթ, Էֆէնտիմ, Մարսիալ պէնտէնիղիմ, տէտի:

Վէ քէնտիսի տախի ըէսմի սէլամը իճրա իյլէտի:

Միւսաֆիր քէլամա աղազ պիրլէ տէտի:

— Էֆէնտի, շիւբհէսիզ օլարագ, պէնտէնիղին իսմինի իշիթմիշ օլմալըսընըլ, — պէնտէնիզէ Սիժիամօն Լըրօա թէսմիյէ օլունուր:

Մարսիալ թապիի օլան պիր թէ, աճիւպ իւզրէ հարաքէթ իտէրէք:

— Բօրթօ-րիգօ նօթէրի, Էյլէ

տէ՛լի՛ն մի , էֆէնտիմ :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . Ֆա-
գաթ , պիլմէմ նէ՛ հիքմէթէ մէպնի
տիրքի , պէնտէնիզին կէլիշի , պա-
տիք թէաճճիւպինիզ օլմագուտ տըր ,
տէյի կէօրմէքտէյիմ :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , հէմտէ , ա-
շուրի մէրթէպէ թէաճճիւպ իթմէք-
տէյիմ . . . — Ֆիլատէլֆիա դագէ-
թալարընսա օգուտուղումուգա կէօ-
րէ , պիր ֆուրթուռնաեա թուրթուլա-
րագ , զաթընը տախի դարգ օլուպ
վէֆաթ իթմիշ իտինիզ , վէ պուխա-
պէրինտէ սահիհ օլմասընա , պսա
շիւրհէ ճայիզ տէյիլ տիր կիպի
կէօրինմէքտէ իտի . . .

— Էօյլէ պիր հալատիսին շուեու
պուլմասըտա պի էսաս տէյիլ տիր ,
շիմտի պէնտէ ֆարգընա վարըպ ա-
լամագուտաեմ , — Ֆիլվագը հէլաք
օլմագլըգ թէհլիքէսինտէ պուլուն-
տում իսէտէ , մէհմուլին խարիճին
տէ օլտուղու հալտէ տէ գուրթու-
լապիտիմ . . .

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա , խալի-
սանէ շու սահիլի սէլամէթէ չք-
մագլըղընը թէպրիք իտէրիմ . . .
— տէտի Մարսիալ մէրգումուն քէ-
լամընը գաթ իտէրէք :

Սիթիսմօն Լըրօա մէրգումա իզ-
հարը թէշէքքիւր իթտիքտէն սօն-
րա ,

— Մէգքիւր ֆուրթունա իւզէրի-
նէ , Ֆրանսաեա վուգու պուլաճագ
օլան սէյիւհաթըմը պաշգա պիր
վագթէ թէրք իլէ , տիւն ագշամ
Բօրթօ-Րիգօեա ալտէթ իթտիմ .
հալպու քի , մէգքիւր էօլումտէն
գուրթուլմագլըղըմ հալատիսի , հէ-
նուզ , եանի պէնտէն էվվէլ , մահէլ-
լի մէգպուրա եթիշէրէք շուեու
պուլմուշ օլմատըղընտան , հէրքէս
պանա եօլուլուգտան ալտէթ իթ-
միշ տիր նազարըյա պագտը , տէտի

Պիր չօգ պօշ լագըրտըլարա կի-
րէշմէքլիք միւմքին օլամաեաճա-
ղընտան , Մարսիալ մէհպուրի , միւ-
քեալմէնի , աւրլ ճան ալաճագ
մէսէլէ իւզէրինէ չէվիտի , վէ տէտի ,

— Էվվէթ թէ շիւրհէսիզ օլարագ ,
պաշըմըգա կէլէն տէրտի , եանի օլ
նալէհանի վէ բիւր մաթէմ դայ-
պըմըղ իշիթմիշ օլմալըսընը . . . —
տէտի մէրգում , լէհճէսինտէն պիր
հոէրի դամ ու էլէմ կէօթէրէրէք :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , պէնիմ օլ
աթիգ վէ քէմալ մէրթէպէ էմնի-
յէթինէ նայիլ օլմուշ օլմագլըգտա
պուլունտուղում տօթումուն հիւզ-
նէնկիզ վէֆաթըն իշիթտիմ , վէ
աղլատըմ իսէտէ , հէլէ շունա մէմ-
նում օլտում , վէ ճէնապը Հիքմէ-
թուլահա թէշէքքիւրլէր սունտում
քի , պիր միւհիզէնէ վինտէն օլարագ
պէնի էօլումտէն գուրթարտա ,
գէվալը մէրհում Րիշար Պէրնիէնին
ֆամիլեասընն վէ քէրիմէլէրինին
պատիի սէրվէթ ու իգպալլէրի վէ
սէրպէսիյեթիլէրի պուլունան պիր
էմանէթի կէթիլէպիլմէքլիք իգ-
պալինէ նայիլ օլտում . . .

Մէրգումուն պու լագըրտըլարը-
նըն հէր լուղէթլէրի պիրէր երլտը-
րըմ օլարագ , Մարսիալն թէրէ-
սինտէն աշաղը ինմէկէ պաշլատը-
լար . . .

— Աճապա տաեմ պիր վտալի-
եթիւնամէ պըրագմէշ մը տըր . . .
— տէտի Մարսիալ սաղըր պիր սէս
լիլ բէրէլէյէրէք , վէ ըհնկի սօլ-
կունլուղու կիթտիքճէ իլպիեատ
պուլարագ :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , հէմ պը-
րագմէշ տըր , վէ հէմտէ , մէգքիւր
Վեսիյեթիւնամէյի , միւնտէրիճաթըն-
տա , քէնտի ֆամիլեասընը թանը-
եքպ գապուլ կիլէմէտի , վէ հուրընի-
եթիլլէրինի ճայիզ կէօրմէսի շարթ-

լարը տախիմէսթուր պուլունմագտէ
օլտուղու հալտէ, պէնտէնիզին թա-
րիֆ ու թաալիմիմ իւզըն, պիզգաթ
քէնտի էլիլէ եազմըն տըր . — չէօյ-
լէ քի, միւթէվէֆանըն քէրիմէլէ-
րի, քէնտի բէտէրլէրինին օլ սէր-
վէթի ազիմէսինէ, տալա էօզըր ու
միւմանաթ գապուլ իթմէզ տու-
րէթտէ միրասթօր պուլունմագտա
տըրլար . . . :

— Մէզքիւր վասիյեէթնամէեի,
— տէյի սիւալ իթտի Մարսիալ,
— չիմտի պիլիքտէ կէթիւմի՜ն մի-
սինիզ տիր :

— Էվլէթ, էֆէնտիմ

Մարսիալ, կիզլիճէ էթրաֆընա
պիր կէօզ կէզտիրտի :

Մէզքիւր կէնիչ օտա տէրունին-
տէ, Սիթիսմոն Լըրօստան պաշգա-
քիմնէ պուլունմագտա տէյիլ իտի :

Հէման օլ լահգատէ, հէմ նօ-
թէրտէն վէ հէմոն վասիյեէթնա-
մէտէն գուրթուլմագլըզա պիր չա-
րէ տիւչիւնտի :

Իւզէրինէ տիրտէկինի տաեամըչ
օլտուղու եազքիսանէին չէքմէլէ-
րինտէն պիրինի չէքտի, վէ ֆիլտի-
չի սաբլլ պիր ուֆազ րէվօվըր ալտը :

Մաազալլա, արթըզ օլ հէն-
կեամտէ, Սիթիսմոն Լըրօստան էօմ-
րիւ հատտէն զիտատէ թէհլիքէտէ
պուլունմագտա իտի . . . :

Պէրէքէթ վիրսին քի, օտա գա-
բուսու աչըլտը, վէ խըտմէթճի սի-
եաճ Րօպէնսոնուն, միւսաֆիր ի-
չին, պիր թէքսի իւզէրինտէ, ֆէ-
րահպախչ պիր շէրպէթ կէթիւրտի-
կի կէօրիւլաի :

Փուրաթ եաֆթէ օլմաեքպ, նիյ-
եէթի ֆաալտէսինին պօշա չըգտը-
ղէնը կէօրաիւքտէ, — Մարսիալ
չէքմէեի եթիւպ գաբատը :

Սիթիսմոն մէզքիւր բօրթուգալ
շէրպէթինտէն ճիւղիճէ իչտի :

— Էֆէնտի, կէօրիւնիւշէ նէզա-
րէն, տաեքնըզըն միւք ու միրասթ-
նը թէսարրուֆ պապընտա, պիրազ
աճէլէ իթմիչ օլմալըսընը . . . —
տէտի մէրգուժ շէրպէթի իչտիք-
տէն սօնրա :

— Խայր, էֆէնտիմ, եանլըչը-
նըզ վար տըր . — տէյի ճէվապ
վիրտի Մարսիալ, — էօյլէ եաբ-
մագլըգտա հէմ հազգըմ վար ի-
տի վէ հէմոն վազիֆէմտէն իտի,
չիւնքի, մէյաանտէ պիր վասիյ-
եէթնամէ պուլունմատըզը իչին,
կէրէք իչլէրին իտարէսինի, վէ կէ-
րէք միւհր ու տամլալ ալթընա ա-
լընմագլըզ մէմուրիյեէթինի, մու-
վազգաթ սուրէթտէ տէրիւհտէ վէ
իճրա իթմէքլիք, խըրմըզ իգթի-
ղասընճա վազիֆէմտէն պուլունմուչ
տուր :

— Հէր նէ հալ իտէ, — տէտի
նօթէր (*) , — տիմէք տիր քի, տէ-
վամ իթմէքտէ օլան պիր պիւլիւք
նիզամըզըզըն մէննինէ, թամ վազ-
թինտէ եէթիչիպ կէլմէքլիկիմ Ալ-
լահտան օլմուչ տուր, վէ տիմէք
տիր քի, էֆէնտի, պու խուսու-
տա իզհարը մէմսունիյեէթ իյլէմէ-
լիսինիզ :

— Շիւբհէսիզ, էֆէնտիմ, օլ
պապտէ քէնտիմի, զիեատէսիյլէ
պալթիւնար առտ իտէրիմ . . . :

(*) Պու նօթէրլիք ուսուլի հէնուզ պիզ-
տէ պուլունմատըզընտան, չու գատար-
ճըզ մալլամաթ վիրրիզ քի, պիր նէվի
գասէմ մէմուրիյեէթի տիմէք տիր : Էվ-
րոպատա, պու պիւլիւք պիր մէմուրիյ-
եէթ օլտուղունտան, զայէթլէ միւթէպէր
ատամլար նօթէրլիք իտէրէք, հէր քէսին
սաղլըղընտա վէ հէմ վէֆաթընտա, մուլ վէ
միլէ տայիր իչլէրինի իճրա իտիպ, վէ
էվրազը միւհրմէլէրինի տայիմա գայա
վէ հըֆզ իտէրէր :

— Իմո՛ր, ընձա իտերիմ գաթը-
նըզա, խապէր վիրմէքիկէ հիմմէթ
իթսէնիզտէ, մատմօազէլ Պէրնիէ
իլէ վալիտէլէրի կէլսէլէր, զիրա,
մէրգումէլէրէ իզհարը հիւրմէթ վէ
ուպուտիյեէթ իթմէքիկի, աշուրի
մէրթէպէ արզու իյլէմէքտէյիմ:

Մարսիալ հէր նէ գատար քէն-
տույի զապթ իթմէքիկէ չալըշմագ-
տա իտի իսէ տէ, պու ճիւմէլ իլէ
տախի, թէքմիլ վիճուտի տիթրէ-
մէքտէ իտի:

— Էֆէնտի, տիմէք տիր քի, հէ-
նուզ զաթընըզ, Նօէմինին վէֆա-
թընտան պիտապէր պուլունմագտա
օլմալըրնըզ . . . — տէտի Մարսի-
ալ բէբէլէյէրէք:

— Ա՛հ, մէրգումէ տախի վէֆաթ
մը իյլէմիշ տիր, — տէյի պաղըրտը
մէրգում քէմալի քէտէր իւզրէ. —
Վա՛հ զէվալը գատընճըզաղ, վա՛հ.
— պէսպէլի, բուհու կիպի սէվմէք-
տէ օլտուղու Պէրնիէնին աճըրնա
տաեանա՛մամըշ տըր:

Մէրգում ճիւզիճէ սիւքիւթ իթ-
տիքտէն սօնրա, թէքրարէն քէլա-
մէ աղազ պիլըէ,

— Լաքին, էլպէթթէ քէրիմէլէ-
րի պէրհաեաթ տըրլար եա, պարի
օնրարը կէօրէյիմ, տէտի:

Թամ պու տագըգատա, տիշար-
տան սաղըր պիր կիւրիւտիւ սէսի
իշիտիտի:

Մարսիալ սանտալիյէսինտէն գալ-
գաբագ քէնճէքէեէ տօղրու գօշ-
տուգտա, պիր սիւրիւ սիեահլարըն,
տայիլրէյէ տօղրու կէլտիլըքէրինի
կէօրտիւ:

Պունըարըն էօնլէրինտէ, Ժան Բը-
նօ իլէ տօգթօր Ժօպլէն վէ Ժիւքի.
Թէր պուլունմագտա իտի:

Պունըար, Բօպլէսօնտան, էօյ-
միւշ տիւր տէյի գանն իթտիլէրի
նօթէրին կէլտիկինի իշիթտիլըքէրին.

տէ, իշճէ պիւլիւք պիր ֆէստա
տէօնէպիլէճէկի իհթիմալինի տիւ-
շիւնաիւքլէրինտէն, գօշուպ կէլ-
մէքտէ իտիլէր:

— Հէր իւմիտ պօշա չըգըպ պիթ-
տի. — տէյի տիւշիւնաիւ Մարսիալ,
վէ եիւքսէք սէս իլէ, — մատմօա-
զէլ Պէրնիէլէրի կիտիպ քէնտիմ
չաղըրտեւրմ . . . — պէօյլէ պիր ի-
յի միւթտէյի պիզգաթ քէնտիմ վիր-
մէք իսթէրիմ . . . տէտի:

Պասէհու, Մէրքիւյցա կիպի,
մէրգում տախի, ալէթթաճիլ սա-
վուշու վիրտի:

Սիտիման օտատա չօգ վագըթ
եալընըզ գալմտըր:

Օտանըն գաբուսու շիտտէթ իւզ-
րէ աշլտըր:

Ժան Բընօ, Ժօպլէն վէ Ժիւքիլէր
իշէրի կիրտիլէր:

Պունըարըն արգալարընտան սի-
եահլար պիր պիրինի սըգըշտըրա-
րագ պիրիլքմէքտէ իտիլէր:

— Ա՛, տօգթօր, սիզմիսինիզ, —
տէյի սիւալ իթտի նօթէր, — նէ՞
տիր օ, նէ՞ վարտըր տիշարտա:

— Ալլահ աշընա օլտուն, էֆէն-
տի, էվվէլա պէնտէնիզէ շունու խա-
պէր վիրմէքիկէ հիմմէթ իտինիզ
. . . — տէյի պաղըրտը Ժօպլէն. —
պիզիմ, վէլինիյմէթիմիզ էֆէնտի-
միզ պուլունան միւթէվէֆա Բիշար
Պէրնիէ պիր վասիյեէթնամէ պը-
րագմըշ մըտըր, եօգսա պըրագ-
մամըշմը տըր:

— Էվվէթ, տօգթօր էֆէնտի, պը-
րագմըշ տըր:

— Մէրհում Նօէմի իլէ քէնտի
գըզլարընը հիւրը գըլմըճ մը տըր,
եօգսա տէյիլ մի տիր:

— Էվվէթ, տօգթօր էֆէնտի,
հէիսինիտէ հիւրը գըլմըշ տըր . . .
Ժօպլէն սէվինճինտէն էլինի կէօք-
սինէ վուրտու:

— Կերչի, օլ ատրէ Ալլահ, քէն-
տի ատալէթինի, կէրչի իճրայէ ի-
նայէթ իյլէտի, — տէտի մէրգում,
— լաքին, չի չարէ քի, էֆէնտի,
բէք կիճ Եթթիշտինիզ . . .

— Կիճ մի Եթթիշտիմ, — տէտի
Սիժիսմօն, նիճին կիճ Եթթիշտիշ օ-
լուեօրում . . .

— Ձիւնքի, տէյիլ Եալընըզ Նօէ-
մի, իյլա Ռիշար Պէրնիէ, գաստի օ-
լարագ էճէլ բէնչէսինէ թէյիմ ի-
տիլիշ տիր: Գարմէն իլէ Մարի,
վալիտէլէրի կիպի, գըրպանըլար ալ-
թընտա, ալ գանըլարա՝ պօեանմըշ-
լար տըր, վէ Գօրա իսէ . . .

Ժօպէն լազըրտընը կիթիլիէ-
մէտի . . .

Ձիւնքի, մէրգումն իսմինի վիր-
մէքտէ օլտուղու Գօրա, բէնկի մօս-
մօր քէսիլմիշ օլուպ, վէ էյլէրի իսէ
ալ գանըլարա պէլէնմիշ պուլունտու-
ղու հալտէ, օտա գաբուսունտան
իչէրի կիրտի:

Ձիրա, Բօպէնսօն, պէրապէրին-
տէ պէշ ալթը նէֆէր ալարագ, կի-
տիպ օտա գաբուսունտա գըրմըշ,
վէ մէրգումէյի մահպուսիյնէթտէն
գուրթարմըշ իտի:

— Գօրա՝ մը, ա՛ Գօրա, տէտի
մէրգումէ տէհչէթֆէրմա պիր սէյ-
լէյիշ իլէ, — էվվէթ, Գօրա պուն-
տան սօնրա, պաշգա հիշ պիր շէյ
իչին Եաչամաեըպ, անճագ վէ ան-
ճագ ախըր ինթիգամ իչին Եաչա-
Եաճագ տըր . . .

Պատէհու մէրգումէ, Սիժիսմօն
Լըրօանըն գօլարընա աթըլարագ,
ըշգըրա ըշգըրա աղլամաեա պաշ-
լատը:

— Օլ իսային ատէմ, օլ ալագ,
օլ մէլուն նէրէտէ տիր, — տէյի
պաղըրտը ժան Բընօ, — չիմտի ա-
րանըլմալը, պուլունմալը, վէ թու-
թուլուպ պուրաեա կէթիլիլմէլի
տիր . . .

Պու էմին իւզէրինէ, խըտմէթ-
ճիլէրտէն պիրի, հէմանտէմ սի-
Եահլար օրթասընտան Եարըպ պիր
Եօլ աչարագ, օտատան իլէրու
տօղրու կէլտի, վէ,

— Պու էմինիզ Մարսիա՛լ իչին
մի տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ:

— Իյի՛ էմմա, մէրգում Մէր-
քիցցա իլէ պէրապէր, պինէք տթ-
լարընտան էն զիեատէ գօշուճու օ-
լան աթըլարա պինէրէք, չիմտի կիթ-
աիլէր . . .

— Էօյլէ իսէ, չաբսագ պիլ տա-
խի աթըլարա պինմէլլիլիզ. — տէտի
Ժան Բընօ, — արգալարընտան գօշ-
մալը վէ Եթթիշտիլլիլիզ:

Պու հէնկեամտէ Գօրանըն թշգը-
րըղը քէսիլմիշ օլտուղունտան, պիր
սուրէթի հիւքմիւսնիտէ հարէքէթ
իտէրէք:

— Պըրա՝ գընըզ գաչընըլար . . .
— տէյի էմր իյլէտի:

— Գաչընըլար մը. — տէտի Ժան
Բընօ իզհարը իսթիղրապ իտէրէք:

— Էօյլէ օլմասընը իսթէրիմ . . .

— Իյի էմմա, մէրգում կէրէք
հէմյիլէրէրինիզին վէ կէրէք սիզին
ճէլլաալթըլ օլմուշ տուր . . .

— Պիլիլիմ էօյլէ օլտուղուն . . .

— Բէտէրինիզին տախի ճէլլատը՝
օլմուշ տուր . . . պունուն իսպա-
թընա, չօգտուն պէրի մալիք պու-
լունմագտաեըմ . . .

— Անը տախի պիլիլիմ . . .

— Վալիտէնիզիտէ մէրգում էօլ-
տիւրմիւշ տիր . . .

— Նէ՛, վալիտէմի՛ մի . . . — տէտի
մէրգումէ բէբէլէյէրէք վէ թէք-
րարէն կէօզ Եաչարը տէօքմէկէ
պաչլաեարագ. — Աճապա Եանըլ՝
մը՝ անըլատըմ, աճապա Եանըլ՝ մը
իչիթտիմ, նէ՛ սէօյլէեօրսունուզ,
մէկէրչի վալիտէ՛մ տէ մի վէֆաթ
իթմիշ տիր:

— Էվվէթ , քէնտի ետրալարն . տան միւթէէսիր օլարագ , օ տա-
խի վէֆաթ իյլէտի . . .

Գօրա պու մալիւմաթը միւէլլիմէ
իւղէրինէ իզհարը թէհալվիւր ի-
տէրէք պաղլլուր :

— Եւ , վալիւմէմ տէ Էօլմիւշ
տիւր Էօլլէմի . — տէտի մէրգուլմէ .

— տիւմէք ախր քի , մէրգուլմ գան-
լը գաթիլ աատմ , բէտէրիմ կի-
պի , վալիւմէմն տախի գանլլուր
օլմուշ տոնր :

— Տիւմէք տիւր քի , մէրգուլմ գա-
թիլին արգասնտան գօշուշմագլըգ
իգթիզա իտէր , Էօլլէ տէյիլմի :

— Խալլ , աղա . . . պըրագընըզ
վարսըն գաշսըն . . .

— Բէք իյի Էմմա , ախը ինթի-
գամ լալլըմ տըր . . .

— Իշիմէ պէնտէ անը տիւշիւն-
մէքտէյիմ , — տէտի Գօրա , Ժան
Բընօնուն քէլամընը գաթ իտէրէք .

— Պուրատա , պիւր սուրէթի քեա-
միլէտէ ախը ինթիգամ իթմէքիւք
օլամազ , չիւնքի , եալլընըզ քէնտու-
սինէ ճէզայի սէզասընը չէքտիւր-
մէքլէ , վէ վուրուպ Էօլտիւրմէք-
լէ , լազըմ կէլէն ինթիգամ օլըն-
մըշօլամազ , — մէրգուլմաչն հէյպէ-
թամիզ օլ պօրճլարընը թէմալը իլէ
էտա իթմիշ օլմագ իյին , գանտան
վէ Էօլլիւմտէն զիեատէ չէյլէր լա-
զըմ տըր :

Գօրա եիւզիւնիս նօթէրէ տօղրու
չէվլիրտի , վէ չիտտէթիւ պիւր սէօլլէ-
յիշ իլէ մէրգուլմէ ,

— Բէտէրիմիզ պիզի Էօլլիւքտէն
ազատ իտէրէք , հիւրը գըլմըշ տըր ,
Էօլլէ տէյիլմի , տէյի սիւալ իյ-
լէտի .

— Էվվէթ , մատմօագէլ , հէմ ա-
զատ , վէ հէմտէ զէնկին գըլմըշ
տըր սիզի . . . — Բէտէրիմիզ պիւր
վասիյեթիւմալ պըրագմըշ տըր , վէ

մէրքիւր վասիյեթիւմալն հիւք-
միւնճէ , քեաֆֆէյի մալ ու շիլ-
քինէ վէ Էշեայի սայիրէ վէ նու-
գուտու քեամիլէսինէ սիզ միւթէ-
սարրըֆ օրաճագաթըզ . . .

— Իմտի մատմաթի հէմ սէրվէ .

թէ վէ հէմտէ հուրիյեթիւմ մալիւք
օլաճագըզ , չիմաի պու տագըդա-

տա , ճէնապը հազգըն հուզու-
րունտա եէմին իտէրիմքի , կէրէք

մէրքիւր սէրվէթի վէ կէրէք մէզ-
քիւր սէրպէսիյեթիւմ , մահզա մէզ-

քիւր մագսէտէ , եանի ախը սարա
(ինթիգամ) սարֆ ու իարաֆ իտէ-

ճէկիմ տիւր . — Աղլաղըմ , կէօզ
եաշլարը տէօքտիւմ . . . եալվար-

տըմ , լէճալար իթտիմ : . . . քեաֆ-
ֆէյի կէօզ եաշլարըմ պօշա կիթ-

տիլէր . . . — աքնէլարտանտա գա-
թիւնագար , պէն չիմաի նէ պիւր կէնճ

եանի պաքիւրէ զըզըմ , վէ նէտէ
պիւր գտըր , իլլա թէքմիլ վիճու-

տիմ ախը ինթիգամ մագսէտիւնէ
մէնսուպ ու մաթուֆ պուրունմագ-

տա տըր :

Գօրա իւղէրինտէ , պու քէլամ-
լարը թէլաֆֆուզ իյլէտիկի վա-

զըլթտա , Էօլլէ պիւր տէ հէթիւր հալ
ու Էսէր պուլունմագտա իտի քի ,

ատէթա առանմա իւրիւնթիւ կէլ-
մէքտէ իտի :

Էթրաֆընտա պուլունանլարըն
քեաֆֆէսի տախի , մէրգուլմէնին

պու լազըրտըլարընը իշիտիպ վէ
եիւզէրինէ պագաթըլարընտա

թիւլէրի թիքէն թիքէն քէսիլէ-
րէք , պիւթիւն վիճուտլարըլա

տիթէմէկէ պալլաւարըլ :

— Թէսկիւնի հիտտէթ իլէ , բա-
հաթը գալպ իւզթէ օլունուզ , մատ-

մագէլ , լէճա իտէրիմ . . . — տէ-
տի Սիթիսին Լըրօա եալաշճաճըզ

սէօլլէնէրէք :

— Բէք իյի , տօթիւմ , բէք ի-

յի, էօյլէ ետքաճաղքմ, վէ ետր-
նըզ հիտաթիմի թէսկին իթաիմէ-
յիպ, իլլա քէսպի զայրէթ վէ ճէ-
սարէթ աախի իտէճէկիմ. — տէ.
յի ճէվապ վիտի կէնճ գըզ: —
Տօգթօր, — տէտի մէրգումէ իլլա-
վէյի մէզալ իտէրէք, վէ ժօսլէնէ
խիթապէն սէօյլէնէրէք, — հէմ-
չիթէլէրիմ նէրէտէ աիւրէր:

— Խասթախանէտէ տիւրէր, մատ-
մապէլ:

— Օւլարճա աախի պիր թէհլիքէ
պուլունմագտա՞մը տար:

— Շիւքիւրլէր օլտուն Ալլահա,
խայր, վէ հաթթա, քէսպի իթա-
գաթ իթմէք իւզրէ պուլունմագտա
տըլար . . . :

— Կէթիւրիւնիւզ պէնի օրա-
եա . . . զիրա, մէրգումէրէ կէօր-
մէք վէ գուճաղլամագ իսթէրիմ . . .

— Կատէհու կէթիւրիւնիւզ պէնի
վալիաթմին մէզարնա . . . :

Մէզքիւր օտաեա թօրանմըջ օ-
լան պիր թադքմ իալգ, սօնրա-
տան կէլմիջ օլտն Տօրէրէլ աախի
իչլէրինաէ օլտուղու հալտէ, օտա-
տան չըգտրագ, էվիլէյա խասթա-
խանէնէ, վէ պատէհու տախի,
Նօէմինին եաթմագտա օլտուղու
գապրիթանա կիթիւրէր:

Մարսիալ իլէ Մէրքիւցյա իտէ,
Բօրթօ-Բիգօեա աօղրու, զաթէն
խայրիճէ եօլ տըրիշ իտիւրէր:

Մէրքիւցյա զօշուպ ախրտա,
էն ալէալտընտուն իքի աթ տօ-
նաթալըրպպ հազըրլաթաքումագտա
իքէն, Մարսիալ աախի, իշկիւզար-
լըգ իտէրէք, եազըխանէսինտէն
կէչմիշ, չիթթէ քիթալի գասաեք
աչմիշ, վէ ճէպլէրինէ, ալապիլալի-
կի գասաար լիլա վէ պանդնթիւր
գալալըրպպ տօլտուրմալ իտի:

Պէօյլէ միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ
ճէպլէրի բարա տօլու օլտուղու հալ-

տէ, Մարսիալ կիտիպ Մէրքիւց-
յաեք պուլունշ իտի:

— Էֆէնտի, պուրաեա կէլիշի-
նիգտէն անլալըմագտա տըր քի,
իչէրաէ իշլէր Ֆէնպ պիր սուրէթ
քէսպ իթմիշ օլմալը տըրլար, էօյլէ
տէյիլ մի, — տէտի Մէրքիւցյա
եազաճաճըգ սէօյլէնէրէք:

— Էվիլէթ, էվիլէթ, հէմտէ իշլէր
օ գատար Ֆէնա պիր հալտէ տիւ-
րէր քի, հէմտն պիր տաղըգա էվ-
վէլ գաչըսյ գուրթուլմագլըգտան
պաչգա հիշ պիր չարէ եօգ տուր:

— Էմրի պատիւրէթ իդիլաթընճա,
չաթուգ եօլա տիւշմէլի, վէ բէքտէ
նոցը սիւրէրէք իլէրու տիւ շմէլիլիզ,
եօգտա, ֆիրարբմըքն ֆարգընա
վարաղըրըրը սնաէ արգամըղտան
աիւշէրէք պիլի գօվալանճագլա-
րընաա շիւքէ եօգ տուր . . . :

— Պինէլիմ, էօյլէ իտէ . . . տէ-
յի պաղըրաղ Մէրքիւցյա:

— Էվիլէթ, պինէլիմ . . . — տէ-
տի Մարսիալ:

— Էֆէնտի, եանընտա բարա վաթ
մը տար:

— Էվիլէթ, շիմաի սանաղդտան
պիրաղ էօլտինճ աղճէ գալտըր-
տըմ . . . :

— Նաուրլ պարի ճանըճա՞ պիր
շէյ մի տիր:

— Ասյամեա վաղթիմ օլմաղ . . .

— Էօյլէ իտէ իշիմիզ եօլունտա
տըր. — հէման եօլու էլէ՞ ալալըմ:
Իքիսի տախի աթարա պինտիք-
լէրի կիպի, մահմուղտըրը եէրլէշ-
աիլմէկէ պաչլատըլար, վէ գուր-
չուն կիպի կիտէրէք, վէ գալալը
եէրլէրտէն կէչէրէք, Կուտեանի-
լտտան Բօրթօ-Բիգօեա կիտէն պիւ-
յիք ճատտէնէ չըգմագլըգա չա-
լըշալար:

Պունըր, հէր քէսին քին ու գա-
րազընը թահրիք իթմիշ պուլուն-

տուգլարընտան, տէյիլ ետլընըղ
Դօրա տան, իլլա սոյքի օլ գատար
տախի ոխեա հլարըն տաղը ինթիգա-
մա գալղըշաճաղարընտան շիւքհէ
խախպ գօրգ.մաղտա խախէր :

41

Եէվմի մէղպուրուն ագշամբաը,
Դօրա իլէ Տօլօրէզ, վէ Սիթիամն
Լըրուա, վէ Ժան Րընօ, վէ տօգ-
թօր Ժօլլէն, Դարմէն իլէ Մարինին
եաթմաղտա օլտուգլարը չիֆթէ
եաթմաղըն պաշընա թօրլանմըշ խա-
խէր :

Մէրգ ումէ կէնճ գըղլարըն ալըը
վէ սըղլարը, հէրնէ գատար տա-
հա շէտիա սուրէթտէ խախ իսէտէ,
խաթմախանէյի թէրք իլէ, քէնտի
տալիլէլէրինէ նազլ իտիլմէքլիկի
խաթմիշ խախէր :

— Նաաըլ օլուպտա, — տէյի Դօ-
րա նօթէրէ սիւալ իյէտի, օտա-
նըղտա պուրունան եաղըճըլար, կէ-
րէք տօգթօրա վէ կէրէք Մ. Սի-
շէլ Սէրվանա (Ժան Րընօեա), ղէվալ-
լը բէտէրլմանէ պիր վասիյեթնա-
մէ գալմըշ օլմասընը պիլմէտիքլէ-
րինի, պիր սուրէթի գալլիյեթտէ պէ-
եան իյլէմիշէր տիր . . . :

— Ահ, մատմօաղէլ, օլ խուսուս
բէք էսէֆ օլունաճաղ պիր շէյ
տիր . . . — տէյի ճէվապ վիրտի
Սիթիամն Լըրուա, քէմալի մահ-
ճուպիյեթ վէ մահպունիյեթ իւզ-
րէ, — Օլ պապտէ գուսուր պէն-
տէնիզտէ օլմուշ տուր . . . օլ պապ-
տէ պիւլլէք գուսուր իթմիշիմ
տիր . . . — իշ վէ մէքմուրիյեթիմ
վէ սիննիմ իգթիզասընճա, հէրնէ
գատար էօղր ու տֆվլըգ գապուլ
իթմէզ իսէտէ, ինսանլըգ պուհա,
հէր նաաըլ խէ, սէյլէմէկէ ու-
նուլմուշ օլտուղումտան, պու գա-

տար ֆէնալըզլարա սէպէպ օլմու-
շում տուր քի, պու թազսիրաթը-
մըն հէր վազըթ խաթրըմա կէլէ-
ճէկինտէ, վէ մուճիպի մահճու-
պիյեթիմ օլմաղընտա շիւքհէ
եօգ տուր . — Եօճու օլմաղըմ
կիւն խանէմէ վաաըլ օլտուղումտա,
կիճէ պիր սաաթ իլէրի կէյմիշ օլ-
տուղունտան, չիզտանըմ սանաըղա
գօնարաղ պաղլամըշ, վէ սապահ-
լանընտա, քեաթիպիմ Տիէկօ Սիլ-
վաեա, Կուտանիլաուտա, պէնիմ
թարիֆիմ իւզրէ եաղլմըշ օլտարաղ
կէթիլմիշ պուլունաուղում վասիյ-
եթիմաճէյի, մէզքիւր չիզտանըմըն
կիլլի պիր մահէլլինէ վաղ իթմիշ
օլտուղումու սէյլէմէկէ ունուտա-
րաղ, պըրաղըպ եօլա չըգմըշ ի-
տիմ . . . — իմտի, տֆվլըզը տի-
լէրիմ, մատմօաղէլ . . . տֆվլը-
ղը տիլէրիմ, վէ օլ պապտէ ըէճա-
լար իսէրիմ, զիրա, զաթէն քէն-
տիմ, քէնտիմէ, պու թազսիրաթը
տֆվ իթմէեթէկիմ տիր . . . :

Նօթէրին պու ճէվապընա գար-
չըլըգ օլարաղ, Դօրա հիշ պիր շէյ
սէյլէմէյիպ, իլլա քէմալի հիւնի
թէվէճճիւհ վէ մահապպէթ իւզ-
րէ, մէրգումուն էլլէրինի թուլթուպ
սըգաը :

— Հէլէ համա օլտուն քի, — տէ-
տի Սիթիամն, — պախիթեարըղըմ-
տան վէ եախօտ պէտպախթըղըմ-
տան, էսնայի րահտէ վուզու պու-
լան էսէֆէնիկ պիր վազաա, եօ-
լումու տէվամ իթմէքլիկէ մանի
օլտուղունտան, կէրի տէօնիւպ կէլ-
մէքլիկիմ իճապ իթմիշ տիր :

— Տիմէք տիր քի, սէյլէնտիկի
կիպի, պիր ֆուրթունաեա թու-
թուլարաղ, թէլէֆ օլմաղըգ թէհ-
լիքէսինտէ պուլունմուշ օլմալըսը-
նըզ, էօյլէ տէյիլ մի, տէտի մէր-
գումէ :

—Էվվէթ, մատմոտգէլ, ֆոպոթ, մէղրիւր թէհլիքէ, սահիհէն պիր ֆուրթունտ երեղինտէն հասըլ օլմաերպ, իլլա պիլի ֆրանսահա կէօթիւրմէքտէ օլան Բիւպա նամ սէֆինէհէ, ֆիլատէլֆիա գարշըսընտա, տիւմէնհիտի սէրհօշ պուլուսնան պիր Սմէրիգա վաթօրու չաթտըղընտան, սոյքի սէֆինէմիլի իքի բարչա իթմիլ տիր . . . վէ աշինտէ գատըր տէրետետ զարպ օլմուշ առ . . . —պալլըգըր գաեզըլարը եհթիշէրէք, եօհուլարըմըղտան բէք ողլարընը գուրթարապիլմիշէր տիր . . . —Հէլէ պէնի իսէ, պիր ֆրանսըղ խապէրհի վաթօրունտ շալուբաթը գուրթարմիշ օլուպ, վէ տիկէր գուրթուլան պէտպախթ եօլտաշարըմըն իշէրինտէ պուլունմաթըղմտան, պէնիմ իսմիլ տախի սէհվէն, պիշարէ թէլէֆ օլանլարըն տէֆթէրինէ գայտ իթմիշէր տիր . . . —Պու ֆէլաքէթ պէնիմ իշին ուղուրլու պիր շէյ կէօրիւնմէքտէ տէյիլ իտի . . . —պունտանտա գաթի նաղար, գաթէն սանտըղարըմ տէնիզէ կիթմիշ օլտուղլարընտան, եօհուլարըղում տէվամ իտէպիլմէք իշին, եանըմտա նէ բարա գալմըշ իտի վէ նէտէ կիլինէհէք էլպիսէ . . . քէնտիմի պիր իմպիլիպ պիր իսբանեօլբօթ վաթօրունտաթարմ, վէ տիւն ազլամ Բօրիօ—Բիգօետա վասըլ օլարապ, բէտէրի ազիլինիլ պաշընա կէլէն ֆէլաքէթի, վէ վասիլեթնամէնին արանըլմասընը, վէքիլիմտէն խապէր ալաթըլմտան . . . պու սապահ հէման աթա պինտիկիմ կիպի, գալպիմ զայէթլէ միւքէտտէր օլուպ, վէ իւզէրիմտէ ֆէնա պիր տույղուլար էսէրլէրի հիսս իլլէմէքտէ պուլունտուղում հալտէ գօշտուլմ կէլտիմ . . . —վէ իշ-

թէ, հայըֆ, շիմտի պուրատտ անլամոգտաերմ քի, մէկէր իսէ, օլհիսս իլլէտիկիմ ֆէնա տույղուլար, թէհի շէյլէր տէյիլ իմիշէր . . .

Գօրա ճիւղիճէ սիւքիւթ իւզրէ տուրտուգտան սօնրա, թէքրարէն քէլամէ աղաղ պիլլէ,

—Սիլի գուրթարան պիր ֆրանսըղ պէյիլիկի մի իտի, տէյի մէրգումէ սիւալ իլլէտի . . .

—Էվվէթ, մատմոտգէլ . . . —տէտի նաթէր, —պիր ֆրանսըղ պէյիլիկի քի, պուրատա Կուաեանիլա լիմանընտա իշ այ պէքլէտիքտէն սօնրա, Պըրէսթէ տօղրու հարէքթիթ էմի ալապ եօլա չըգմըշ իքէն, ֆիլատէլֆիա գարշըսընա եթիշտիլինտէ, մուղայիլի օլարապ, կիթմէյիպ, պուլունտուղու եհրտէ տուրարապ, էմի ու իմպիլմաթլմէտիտէքէ պէքլէմէքտէ իտի . . .

—Էյ, —տէտի Գօրա լէհէհէսինտէ աշուրի մէրթէպէ պիր իէհէսիր հասըլ օլարապ, —մէղքիւր պէյիլիկին իսմի նէ իտի:

—Լէքլէր (շիմէք) . . . —տէյի ճէվապ վիրտի նաթէր, —հաթիթա, կիթմէղտէն էվվէլ, զէվալլը բէտէրինիզէ վիրտիկիմ սօն վիլիթամտա, պուրատա կէօրիւպ գօնուշմաղլըր իգպալինէ նայիլ օլտուղում, մէղքիւր կէմիլին գաթիթանընտան պուլունտան կէնճ պիր զապիթիտէ, օրատա կէօրտիւմ . . .

—Արման Տօրուէյ . . . —օլմալը տըր, տէտի Գօրա եալաշնա սէօլէյէրէք, վէ բէնիկի մօսմօր օլուպ, վէ տօտաղլարը տիթրէեհէք:

—Էվվէթ, մատմոտգէլ, իմ քէնտիսի:

Պու ճէվապ իւզէրինէ, Գօրա պաշընը էյէրէք, կէօղրէրի էօնիւնէ պապմետա պաշտար:

Մէրգումէնին անլը գաթմէրլէն-

տի, — պուրուն տէլիքէրի քէնար-
լարը օյնամանա պաշտաւար, —
վէ գանն իտէրօին քի, ֆիքրինտէն
կէչմէքտէ օլան հէյպէթու վէ
տէհչէթու պիր թասվիրի կէօրմէք
իսթէմէնօր կիպի, կէօղլէրինի դա-
բատը :

Չիւնքի, օլ լահպատէ, մէլուն
Մարտիալին թասվիրի մէյտանէ չը-
գարապ, մէրգում՝ մաշուպու պու-
լունան օֆիշեալին թէղէքքիւրի ի-
լէ քէնտի ալաւունտա տիքիլի վիր-
միշ իտի :

Մէղքիւր մէլուն թասվիրին ֆիք-
րինտէն վէ կէօղլէրի էօնիւնտէն տէֆ
օլուպ կիթմէօինէ չալըմադտա իտի
իսէտէ, պիր տիւրլիւ մուվաֆֆադ
օլումամադտա իտի :

Ֆադաթ, տրատան սէքիզ օն
սանիյէ կէչաթիքտէ, իւզէրինտէ հա-
սըլ օլուշ օլան թէէսսիրէ դալէ-
պէ, վէ քէլամա սղաղ պիրլէ :

— Նա՛սըլ, մէրգում՝ Մ. Տօրսէյ,
պիղիմ՝ հադգըմըլտա հիշ լադըրտը
իթաթ՝ մի, — տէյի սիւալ իյլէտի :

— Էվլէթ, մասամօղէլ, — տէ-
յի ճէվապ վիրտի Սիթիսմօն, — վէ
հաթթա, պուրատա կէօրմիշ օլ-
տուղու հիւսնի հիւրմէթ վէ ըիա-
յէթլէրտէն տօլաեքտա չօղ թէչէք-
քիւրլէր պէտան իյլէտի . . . — տօղ-
րուսու, մէրգում՝ կէնճ զապիթի,
բէք ճանըմ՝ սէվմիշ տիր, վէ ա-
շուրի մէրթէպէ թահալին իյլէմիշիմ
տիր . . . :

Մէղքիւր Լէքլէր նամ՝ վաբօրտա
պուլունան զապիթլէր պէյնինաէ,
աճապա, պանղի թարաֆա կիտէ-
ճէքլէրինէ տայիր պիր լադըրտը
կէչմէքտէ՝ մի իտի . . . :

— Շիւբհէսիլ, մոտամօղէլ . . . :

— Աճապա նէրէեէ կիթմէք զան-
նընտա պուլունամադտա իտիլէր :

— Օնլարըն իթիլ տալարընա կէօ-

րէ, Կուեանատա վազը ֆրանսա
գըեըլարընա նէգարէթ իթմէքլիկէ
տայիր էմր ալաճապար, վէ մա-
հէլլի մէղպուրէ պիր չօղ բօլիթիգա
թէօհմէթիյլէ միւթթէհէմ՝ պուլու-
նանլար կէօթիւրէճէքլէր տիր :

Պու դատարճըդ մալիւմաթ Գօ-
րա իշին քեաֆի սաեըլաըլընտան,
արթըգ օլ պապաէ պաշգա պիր
չէյ սիւալ իթմէտի :

Վազըթ կիճիքմիշ օլուպ, Գար-
մէն իլէ Մարի պիրաղ բահաթ վէ
սիւքիւնէթի հալ իւզրէ դալմադ-
լըղա միւհթաճ պուլունատուգտան
պաշգա, Գօրա քէնտիտի տախի,
հէմշիրէլէրի միսիլու պի մէճալ
պիր հալաէ պուլունատուղունտան,
վէ Սիթիսմօն Լըրօտ, ֆէրտասը սա-
պահըսը էրքէնտէն Բօրթօ-Րիզօեա
տէօնէրէք, մէղքիւր վասիյեթնա-
մէնին ինրատը իշիյլէ մէշղուլ օլա-
ճալընտան, արթըգ տաղըլըպ հէր
քէս սաասընա չէքիլմէքլիկի էհէմ-
միյեթթաէն աաա իթտիլէր :

Ժան Րընօ իլէ տօղթօր ժօս-
լէն դաբուտան աշտըլ չըգար ի-
քէն, քէնտիլէրէ պէքլէմէքտէ պու-
լունան ժիւբիթէրի կէօրտիւլէր :

— Էֆէնտիմ՝ աօլթօր, — տէտի
մէրգում՝, շուրատա պիր էսիր վար
տըր քի, զաթընըլ իլէ Մ. Ժան
Րընօեու պէքլէմէքտէ տիր, զիրա,
սիզէ սէօյլէեէհէկի վար իմիշ . . . :

— Նէ՞ իսթէեօր իմիշ :

— Սիզէ պիր շէյ իտպէր վիրէ-
ճէք իմիշ . . . :

— Նէ՞ իմիշ տճապա :

— Պիլմէմ՝, մէրգում՝, մահգա
սիզէ սէօյլէմէք իսթէեօր . . . :

— Դի՛մ՝ իմիշ մէրգում՝ պադա-
լըմ . . . :

— Ատօնի նամ՝ քիմէսնէ տիր, է-
ֆէնտիմ . . . :

— Կէլօլն պադալըմ . . . նէ ի-

միշտ սէօյլէ ետեճէ կի տիյնէ ետէլիմ . . .
Ժիւրիթէր ի բի բարմաղընը աղ-
ղընա կէօթիւրէրէք, աճայիպ սու-
րէթտէ պիր ըսլըգ չալտը :

Մէղքիւր ըսլըղըն սէսի իշիտիւր
իշիտիւրէղ, գարանըգտա մէյտա-
նէ պիր արապ կէլէրէք, Ժան Րը-
նօ իլէ տօգթօրուն գարչընա տի-
քիւտի :

Տօգթօր մէրգուճա սիւալ իտէ-
րէք :

—Նէ՞ օ Ատօնի, քէյֆսիղ մի-
սին, տէտի :

—Խայր, էֆէնտիմ . . . :

—Եօգսա պիր գուռուրտա պու-
լունտունտա, ճէզամը չէքէճէքսին
տէյի գօրգմագտա սըն . . . :

—Խայր էֆէնտիմ . . . :

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, սէօյ-
լէ պագալըմ, նէ՞ իսթէրսին . . . :

—Սէօյլէրիմ էֆէնտիմ . . . լա-
քին, էվվէլա շունու պիլմէք իսթէ-
րիմ քի, սէնօր Մարսիալ իլէ սէ-
նօր Մէրքիւցցա պուրաեք թէրք ի-
տէրէք կիթմիշլէ՞ր մի տիր, եօգսա
տէյիլ մի տիր . . . :

—Էվվէթ, սահիհ տիր, օնլար
կիթմիշլէր տիր . . . :

—Արթըգ պուրաեա կէլմէե-
ճէքլէր մի տիր . . . :

—Խայր, ալա կէլմէեճէքլէր
տիր :

—Էյ, պիզիմ քէնտիլէրինի սէվ-
մէքտէ օլտուղումուղ, վէ քէնտի-
լէրտէ պիզի սէվմէքտէ օլան, միւ-
թէվէֆա էֆէնտինին գըզլարը,
պուրաեա միլթէսարըֆ օլաճագ-
լա՞ր մը . . . :

—Հայ հայ, թըպգը բէտէրլէրի
կիպի, թէքմիլ պուրանըն սահիպէ-
լէրի օլաճագլար տըր . . . :

—Էօյլէ իսէ չիմտի հէր պիր շէյի
սէօյլէեճէ պիլիւրիմ, էօյլէ՞ մի . . .

—տէյի պաղըրտը արապ Ատօնի,

սէվինճիճէ պիր սէօյլէյիլ իլէ :

—Հայ հայ, հէմ սէօյլէեճէ պի-
լիւսին, վէ հէմտէ իսթէրիմ քի հէր-
նէ իսէ սէօյլէեճէսին . . . —Նէ ի-
միշտ օ, սէօյլէ պագալըմ :

—Սէօյլէեճէ կիմ շէյ, մէրհուճ
էֆէնտինին վէֆաթընա տայիւր տիր :

—Նէ՞, օլ պագտէ պիր շէյ մի
պիլմէքտէսին . . . —տէյի սիւալ
իթտի Ժան Րընօ, պիր մէրագը ա-
ղիմ իւզրէ :

—Օլ պագտէ պիր չօգ շէյ պիլ-
մէքտէյիմ . . . —ավճըլար իլէ
պիրլիքտէ Մօրն-Րուժա գարլան
ավընա կիտիլտիկի կիճէ, պէնտէ
պիրլիքտէ իտիմ . . . —պիզիմ է-
ֆէնտի, էօյլէ պիր գագաեա ուղ-
րաեարագ էօլմէյիպ . . . —իլա,
գաաաա օլարագ էօլտիւրիւտիւ ի-
տի . . . :

—Պէնտէ էօյլէ օլմաճընը, գա-
վիէն ինանմագտա իտիմ . . . —
տէտի քէնտու քէնտույէ Ժան Րընօ :

—Էօլտիւրիւտիւ միւ իտի . . .
—տէտի Ժան Րընօ, —լաքին քի՞մ
իտի պու ճինաեթի իշլէեէն :

—Գի՞մ օլաճագ, մէրհումուն
եէկէնի՞ օլան սէնօր Մարսիալ պիզ-
գաթ քէնտիսի իտի . . . :

—Նէտէ՞ն պիլիեօրսուն սէն էօյ-
լէ օլմասընը :

—Նէտէն պիլէճէկիմ, սէնօր
Մարսիալ թիւֆէնկինի եիւզիւնէ
ալտըղընտա, պէն քէնտինտէն, ան-
ճագ օն աեագ եիրագտա պուլուն-
մագտա իտիմ . . . մէրգումուն քէ-
մալի տիգգաթ իւզրէ թէթիկի սը-
գըշտըրարագ, էֆէնտիեի նիշան
ալտըղընը կէօրտիւմ . . . քէզալիք
էֆէնտինին վուրուլուպ տիւշտիւ-
կիւնիւ կէօրտիւմ . . . :

—Մէրգումա, եէկէնինին գուր-
շունու թէսատիւֆ իտէրէք վուրուլ-
տուղունու, իյիտէն պիլիեօրսուն
սուն :

Երեւան մեծագույն և հարուստ շէնքերով և տնային տնային մի խառն :

— Եվ վերջին իշխանիս պաշտօնը , վե օլ վազբիմ սիզին կիպի , պէնիմ տախի թիւյլերիմ թիւքէն թիւքէն օլտուլար խառն :

— Տօգթօր Եֆէնտի , իմիմատ իմմէլիսինիզ քի , մերգուսնին պուլազբուլարը , էօյիէ պօշ լազբուլարը տէյիլ խառն : . . . — Ղիմտի անլառնը զ մը պէնտէնիզին Եֆէնտի , պէնիմ իմիզատրմա , մերգուսնի ալազբուլարն չէ քէնէ քէնի ճէզալար , էօյիէ նիզալար ու գալանինի մէշրուս ճէզալարը օլմալար , իլլա , իշար Քէրիմէնին քէրիմէսի մատուլազբիլ Գօրանըն , ալազբ ինիմիզամ ճէզալարը օլաճազալը . . .

Սիմիման Լըրմանըն նալէհանի վէ հիքմէթ նէվիստէն օլան ալտէթիստէն թամ պիր ալ քօնրա , իւշ նէֆէր էօքալիզէր , քէնտի քէտէրէրի միրապէնա , քեռմիլէն միւթէնա արբի օքալար :

Հիւքիւմէթէ վիրիմէսի լազբիմ կէլէն խարճ վէ մէսարիֆաթ վիրիտիքտէն սօնրա , մերգուսնի էօքմիւլիէրէ միրաս գալան մէպալիդի ալիմէնին , թամ էլլի պիր միրմօն պէշ երեզ պին ֆրանգա պալիզ օլտուլու կէօրիւլմիւշ տիւր :

Գարմէն իլէ Մարի քեռպիլէն քէսպի իֆագաթ իմտիլէր Վիստէն ու մուլարընտա ալըմըշ օլան գըրգըրմըք եարալարըն պէրէլէրի հէնուզ թէքմիլ կէշմիլ օլմատըրէտան , եալաշ եալաշ սալուշմագտա խառն :

Մէրգուլար եարալարըն , Մէրգուլար ցանըն գըրպանլարը լա ալըմըշ օլմալարըն հէր քէս տէր խալթըր իտէպիլի :

Թէքմիլ չիֆթիլիքտէ , հէր պիր իշէ , զաթէն տէրքեար օլան զայրէթ իւզրէ տէվամ իտիլմէքտէ խառն :

Գօրա , քէնտի զայրէթիլի գաթ պէ գաթ արթըրարագ չալըմագտա խառն : — Հէր թարաֆը օլաշմագտա , հէր գօմանտալը վիրմէքտէ , վէ հէր չէյի կէօգէտիպ գաեըրմագտա խառն :

Մէրգուսնի հազգընտա , սիւսհար իւզէրինտէ , զաթէն տէրքեար օլան հիւսնի մէվէտտէթ ալա էքսիլմէտիքտէն պաշգա , հատտէն զիւստէ տախի արթմագտա խառն :

Մէրգուսնին պաշ մուալլինի պուլուսնի Թան Րնօ տախի , հէր քէսին հիւսնի թէվէ ճէֆէհիլի գալանմագտա խառն :

Հէր նէ գատար , Գօրա , Եվ վէլէքի հալիստէ տիր կիպի կէօրիւնմէքտէ խառն իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , մերգուսնի իւզէրինտէ , մատտի վէ մանէվի սուրէթտէ պիր թէպէտտիլաթ վազբ օլմուշ խառն :

Հէր նէ գատար , գօմանտա ճիւհէթինտէ քէմալ մէրթէպէ ֆիւթուրսուլուգ իպրազ իմտիլի կիպի , էրպապը տիգ գաթ օլմաեանլար իշին , պիր սիւքիլի գալա իւզրէտէ պուլուսնագտա տըր կիպի կէօրիւնմէքտէ խառն իսէ տէ , ըսթմատան հասըլ օլմագտա տըր կիպի , տալիմա կէօգլէրինտէն աթէշլէր սալըմագտա խառն . . .

— քէնտի շաեանը թէհայեիւր լէհէսինտէ , պիր նէվի շիտտէթմիզաճըք չիզկիլէրի միւշահէտէ օլուսնագտա խառն : . . . — մերգուսնի ալա կիւլիմաեմէմէքտէ խառն : . . .

— վէհասըլ մերգուսնին չէհրէօինտէ , պիր նէվի էլէմ ուքտէր էսէրիլի կէօրիւլմէքտէ խառն : . . .

Ձիւնքի մերգուսնին ֆիւթրինի հէմիլէ վէ կիճէ վէ կիւստիւզ , պաշ-

լըճա պիր խուսուռ խաթիրտ իյլէմէք-տէ իտի :

Ճիւքը ու զիհնինին, պինդերճէ իշ-լէր իլէ մէշղուլ յմասընա պագըլ-տըղը հալտէ, մէրգումէ իշին, տէրտ ու մէրագընը ունուրմագտա տըր տէյի զանն օլունմագտա իտի իսէ տէ, հագըղաթի հալ էօյլէ օլմա-եըպ, իլլա, տայիմա, վէ անճագ ախգը ինթիգամը տիւչիւնմէքտէ ի-տի :

Փագաթ, մէգըլուր ախգը ինթի-գամ իշինէ պաշլամագըղըն հէ-նուղ վագթի կէլմիշ տէյիլ իտի . . :

Շունու տախի պիլ միւնասէպէ պէեան իտէրիզ քի, Մարսիալ իլէ Մէրքիցցա, լաւթ կէլա, օճաղը եանմագտա պուլունան հաղըր պիր Ամէրիպ օ վաքօրունա քէնտիլէրինի աթտըղլարնտան, իքի սաաթ սօն-րա, ինկիլթէրրաեա եօլճու օլմագ-լըգ ֆուրսաթընա նայիլ օլմուշ իտի-լէր :

43

Կիւնլէր կէլիպ կէլմէքտէ իտի ի-սէ տէ, կէլմիշ վագաալարա տա-յիր, Գօրանըն տիհանընտան, աւլա պիր լագըրտը չըգմագտա տէյիլ իտի :

Ժան Րընօ իլէ տօգթօր Ժօպէն, մէրգումէ իւղէրինտէ կէօրիւմէք-տէ օլան մէգըլուր սիւքիւթ վէ սիւ-քիւնէթտէն տօլաեը թէաճճիւպ իթմէկէ պաշլամագտա իտիլէր :

— Մէրգումէնին ունուտուպ քէօ-շէյի խաթըրտան չըգարմըշ օլմասը, իհթիմալտէն տէյիլ տիր, — տի-մէքտէ իտիլէր, — քիմ պիլիր ֆիք-րինտէն նէլէր հագըրլամագտա տըր :

Կուաեանիլա չիֆթիկինտէ վու-գու պուլմուշ օլան տէհշէթամիզ վագաալարտան իւշ պ գատար սօն-

րա, մէրգումէ կէնճ դըզ, Հավըր-տան, զարֆը իւղէրինտէ, Խուսուռ ի-տէ տէյի եաղըլմըշ օլտուղու հալ-տէ, պիր մէքթուպ ալմըշ տըր :

Մէգըլուր մէքթուպ, էնկօվիլ միւթէպէր պանքէրլէրինտէն պիրի օլուպ, վէ խայլի սէնէլէրտէն պէ-րու, Րիշար Պէրնիէ իլէ մուխապէ-րաթ իթմէքտէ պուլունան պիր պանքէրին իմգասընը հավի պու-լունմագտա իտի :

Միւնտէրիճաթը, շու աթիտէքի սաթըրլարտան միւրէթթէպ իտի :

«Մատօազէլ,

«Պաշընդա կէլիլ օլան, վէ մէճու-լին խարիճինտէ պուլունան ֆէլաքէթտէն տօլաեը, աշուրի մէրթէպէ միւթէսիւֆ օլտում, վէ, սիզին էօյլէ պիր բէտէր, վէ պէնիմ տախի էօյլէ պիր աթիգ տօսթ-տան մահրում գըլընտըղմ իշին, խա-լիսէթ էսէրի օլարագ, բէք չօգ կէօղ եաշլարը տէօքտիւմ . . . — Հագըրըղ-տա քէմալ մէրթէպէ հիւսնի թէմէճիւ-հիւմ վար տըր . . .

«Պէնտէնիգտէն թալէպ իթմիշ օլտու-ղունուղ մալիւմաթը վիրմէլիկի, քէն-տիմճէ պիր շէրէֆ սաեարագ, իշթէ միւ-սարաաթ իտէրիմ :

«Նէմի եափտըրըպ տօնաթտըրըն օլան Մ. Մարսիալ Տէրէյն, իշ վէ իթիպարընըն պօղուզլուղունա տայիր պիր շայիա չըգ-միշ օլտուղունտան, պուրասընը թէրք ի-լէմիշ իտի. — Մէրգումուն մէգըլուր սէյ-եահաթընըն նէ մագսէտէ մէպնի օլմասը պիլինէմէտիկինտէն, չօղլար, պուրասընը թէրք իտիլինէ, ֆիրար իթմիշ տիր նա-զարըլլա պագմագտա իտիլէր :

«Հալպու քի, հագըղաթը հալ էօյլէ տէյիլ իմիշ. — Պիրտէ միւսիւ Մարսիա-լըն Հավըրեա ալտէթի կէօրիւմիւշ, վէ զալէթի զէնկին, վէ եախօտ էօյլէ զէն-կին տիր տէյի զանն օլունմագտա պու-լունան պիր իսքանեօլ իլէ աղտ իյլէտի-կի շիրքէթ սայէսինտէ, իշինին եէնիտէն սըրասընա կիրմիշ օլմասը անլաշլըմըշ տըր :

«Մէրգում իսքանեօլուն իսմի Ժիւան տը Յիւնգալ տըր :

«Շիւտիքի հալ Մարսիալըն մագաղա-սընը, եալընը մէրգում իտարէ իթմէք-

տէ տիր . չիւնքի Մարտիալ, կէրէք ա-
տէթի գատիմէսի իւզրէ, զէվգ ու սէ-
ֆանը վէ տարաթ ու սիւսիւ զիւստէ
սէվմէքտէ օլուպ, վէ կէրէք չօնուգիւ-
րլտա օրատա օլտուգլարընտան, Փաքիս-
տէ կիտիպ եէրլէշմիշ տիր :

«Մօնսիէօ Մարտիալըն, չէհրիմիզ կէ-
մի եաքընըլարընա վէ տօնատընըլարընա
խայլիճէ պօրնու պուլունմագտա իտի :

«Մէգքիւր պօրնըլար վիրիլտիքտէն պաշ-
քա, եէնի շիրքէթ, եանի Տէրէյն վէ
Ֆիւնգալ նամարընա օլարագ տախի, կէ-
մի Ֆապրիգալարընա, եէնիտէն եէնի կէ-
միլէր սիւարըշը վիրիլմիշ տիր :

«Մէրգում իքի շէրիքլէր նամընա օլա-
րագ ինչա իտիլմիշ օլան տէօրթ գըթա
սէֆիւնէլէր, տէրուկէրինտէ, բէք չօգ
մալլէրի պուլունտուղու հալտէ, շու աթի-
տէքի մահէլլէրէ քօնտէրիլմիշլէր տիր :

«Լը Բըթի Հափր նամ կէմի, Հայիթ իյէ,

«Լը Թագարվիլ, Թրիւնիթէյէ,

«Լը Պրանսօս Ա., Ֆիւլատէլֆիաեա,

«Լը Մօրլէգիէն, Ֆրանսա Կուսեա-
նասընա կիթմիշլէր տիր :

«Էկէր մէգքիւր սէֆիւնէլէր, իյի պիր
սէֆէր իթմէքլիք իգպալիւնէ միւէսսէր օ-
լուրլար իսէ, մէրգուման շէրիքլէրին սէր-
վէթէրինին, ազ վագըթտան չօգ թա-
րագըր պուլաճաղընտա չիւբէհ Եօգ տուր :

«Մարտիալըն խուսուսի Էօմրիւնէ կէ-
լինճէ, մէրգուման Էօմրիւն տայիւն Էօ-
րար նէվինտէն պիր շէյ օլուպ, վէ հա-
լէա տախի այնի հալտէ պուլունմագտա
օլտուղունտան, օլ պապտէ հիշ պիր մա-
լիւմաթ վիրէմէհէհէկիմ թապիի տիր :

«Մատմագէլ, հէր վագըթ հէր Էմ-
րինիգին իճրասընը, քէնտիմճէ պիր պախթ
վէ պիր շէրէֆ աոտ իտէրէք հազըր պու-
լունաճաղընա Էմին օլարագ, քէմալ մէր-
թէպէ հիւսնիւ հիւրմէթ վէ ըրայէթիմի
գապուլէ հիմմէթիւնիլ թէմէնի իտէրիմ :

Գօրա պու մէ քթուպու իքի տէ-
ֆա իւսթ իւսթ օգուտու :

— Տիմէք տիր քի, մէրգում չիմ-
տի Փարիպտէ տիր, — տէտիքտէն
սօնրա քէնտու քէնտուլէ մէրգու-
մէ, — Տիմէք տիր քի մէրգում
ալչաղը կիտիպ Փարիստէ արսմալը
վէ պուլմալընըմ . . . — եա, բէք
ալէա, ծնուտա եաքարըմ :

Արատան պիր սանիյէ կէչտիքտէ,
մէրգումէ քէնտու քէնտուլէ շու ա-
թիտէքի սուրէթտէ սիւպլէ պաշ-
լատը,

— Բիմ օլուեօր աճապա, մէր-
գուման օրթաղը օլան օ ժիւան տը
Ֆիւնգալ . . . Պու աոտամը նէրէտէ
պուլմուշ տուր, պէս պէլլի շիմտի
քէնտուլէ վէքիլ նապ իթմիշ օլ-
մալը տըր . . . — Արթըգ պունա
Հափրտա վագըթ օլապիլէճէկիլ . . .
— Տէօրթ գըթա կէմի եօլա չըգար-
մըշլար, վէ մէգքիւր կէմիլէրէտէ,
պիր չօգ զիյգըլմէթ Էմթաա ու էշ-
եա եիւքլէթմիշլէր . . , պու գա-
տար նէրլէթ պէլքի . . . — չօգ ի-
յի, չօգ իյի . . . տէտի մէրգումէ :

Մէրգումէ քէնտու քէնտուլէ պու-
գատարճըգ սէօյլէտիքտէն սօնրա,
պիր ուֆագ գամքսնաեը (թէմպը)
վուրտու :

Բօպէնսօն մէյտանա չըգտը :

— Էֆէնտի, պէնտէնիգի մի չա-
ղըտընըգ, — տէյի սիւալ իյլէտի :

— Կիթ շիմտի ժիւբիթէրի պուլ
վէ սէօյլէ քի չարուգ պանա կէլսին,
զիւրա սէօյլէհէճէկիմ վար տըր . . :

— Էկէր մէրգում իսկէլէտէ իսէ,
Թօպիլի կէնտէրէրէք չաղըրթմա-
լըն . . .

— Պաշ իւսթիւնէ, Էֆէնտիմ . . .

Բօպէնսօն օտատան տիշարը չըգ-
տը, վէ ետրըմ սաաթ սօնրա կէ-
լիպ, ժիւբիթէրին, օրատա օլարագ,
Էմրլէրինէ պէքլէմէքտէ պուլուն-
տուղունու խապէր վիրտի :

— Սէօյլէ իչէրի կէլսին,

Ժիւբիթէր իչէրի կիրտի, վէ պա-
շընը Էյէրէք, մէրգումէհէ իպ-
րագը թէվագու վագիֆէսինի իճրա
իյլէտի :

— Ժիւբիթէր, — տէտի մէրգու-
մէ, — սէնին սատագաթըն իյէ,

սըրը սաղլամագլըղընա իհթիեա-
նըմ վար տըր . . . :

— Էֆէնտիմ , ճան ու թէնիմի ,
ուղրունուղտա ֆէտա իթմէքիկէ
հաղըր ու միւնթագըրըմ . . . օլ
պապտէ քէմալի էմնիյեթ իւզրէ
պուլունապիլիւսինիլ . . . :

— Էվվէթ , սէնին հագգընտա էմ-
նիյեթի քեամիլէմ տէրքեար տըր . . .

— Վէ պէն պիլիլիմ քի , սէն տէնիլ
եօլնուլուղու իթմիլ սին ալի . սէն
հէմ տէնիլէրիտէ թանըրսըն , վէ
հէմտէ տէնիլ իլմինի իճրա իտէ-
պիլիլսին . . . :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , մէզքիւր
իլմի պիլ կէմիճի գատար պիլիլիմ :

— Ուզուն պիլ եօլնուլուղ լաղըմ
կէլտիկինտէ , կերէք կէմիեի վէ կէ-
րէք թայիֆէլէրի գումանտա իթ-
մէքիկէտէ էհլիեթ ու իգթիտա-
ըն վար մը տըր :

— Վար տըր , էֆէնտիմ . . . :

— Էն զիեատէ չաբուգ եիւրիւ-
եէն վէ էն զիեատէ իտարէսի գ-
լայ օլան սէֆինէլէր գա՞նղիլէր տիլ-
լէր :

— Աթլանթիգ տէնիլի խարիճին-
տէ իլլէմէքտէ օլան ճէսիմ թէք-
նէլէր մօտէլինտէ ինչա իտիլմիլ պու-
լունան ուֆագ Ամէրիգա վաբօրլա-
ըր սըրլար . . . : Մէզքիւր թէք-
նէլէր հէմ խաֆիֆ , հէմ գալի օ-
լուպ , վէ հէմտէ տէնիլէ չօգ տալ-
մատըղլարը հալտէ , բէք իլի սու-
րէթտէ ույմագտա , վէ գուշ կիպի
ուշմագտա օլտուգտան պաշգա ,
ֆէնա հալալարտա տախի , իրի
թէքնէլէրտէն զիեատէ , տալլալա-
րա տաեանապիլմէքտէ տիլլէր :

— Թա Ամէրիգան գատար կիթ-
մէքիկէ իհթիեան գալմագսըղըն ,
մէզքիւր վաբօրլարտան պուրալար-
տա պուլմուղըղ իհթիմալտէ՞ն մի
տիլ :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ :

— Նէրէտէ պուլունապիլիլ :

— Բուպատա , էֆէնտիմ :

— Էյլէ օլմասընը իլիտէն պիլ-
մէքտէ մի սին :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . :

— Թա պու կիւնտէն պիլիլմ կէ-
միեթ լաքիպէն , Բուպանա կիթ-
մէլիսին , — իմտի , շիմտի կիտիպ ,
սիեանլար իլինտէն , իլինէ եարա-
եանլարը սէլիպ ալորապ , լաղըմ
կէլէն թայիֆէ լապըմընը լմէրիպ
իլլէմէլիսին . . . :

— Բէք ալէա , էֆէնտիմ :

Գօրա պիլ չէք բաքէթի ալտը ,
իլինտէն պիլ եաբըագ գօբարտը ,
իւզերինէ պիլ գաշ լագառ եաղ-
տը , չիզկի չէքտի վէ իմպալատը ,
վէ իւզերինէտէ շու ատրէսի

«ՄԵՍԻԵՍ 1,06ԷԶ ՎԷ ԲԱՄՍՆ ,

«ՊԱՆԳԵՐԼԷՐ»

« Բուպատա »

տէլի եաղտըղը պիլ զարֆ իլինէ ,
մէզքիւր չէք լէֆֆ իլլէտի :

— Իլթէ սանա իւշ եիւղ պին
ֆրանգըղ պիլ գըթա չէք , — տէտի
մէրգումէ , մէզքիւր զարֆ ժիւրի-
թէրէ վիրէրէք , — տօղրու կիտիպ
պու չէք պիլիլմ պանքէր էֆէնտի-
լէրէ լագաթիմ իտէրսին , վէ օնլար-
դա անինտէ մէպլաղը մէզպուրու
հաղըր իտէրէք , իսթէտիկին տա-
գըգատա սանա վիրիլլէր :

— Բէք ալէա էֆէնտիմ :

Ժիւրիթէր , Գօրա թարաֆըն-
տան , քէնտի հագգընտա գուհու-
րա կէլմէքտէ օլան պու մէրթէպէ
էմնիյեթտէն տօլաեը , ալա իղ-
հարը թէաճհուպ իթմէեթէրէք , մէզ-
քիւր չէք ճէպինէ գօյտուգտան
սօնրա ,

— Պէնտէնիլ իքի սաաթտան ե-
լա չըգարըմ . . . — տէտի :

—Օն պէշ կրնտէն պուրատա
օլմալըսըն . . . :

—Պէնտէնիզ , էվվէլ Ալլահ , տէ-
յիլ օն պէշ կրն , իլլա օն կրնտէն
պուրատա օլուրում . . . :

—Էմմա , սէնին պու եօլնուլու-
ղանու , գաթան քիմնէ իշիթմէեէ-
ճէք տիր . . . :

—Էֆէնտիմ , օլ պապտէ քեա-
միլէն պիր տիրսիզ հալինտէ պուրու-
նաճաղըմա էմին օլապիլիրսինիզ . . . :

—Հայտէ գոգում , Ալլահ պի-
լէնճէ օլտուն , ինչապլահ ոաղ վէ
սէլիմ կիտէր կէլիրսին . . . :

Ժիւբիթէր եօլա ըէվան օլմագ-
իւզրէ հազըրլանմաեա կիթտիքտէ ,
Գօրա տախի , նօթէր Սիժիւմն Լը-
րօաեա ուզուն պիր մէքթուպեա-
ղարագ , Բօրթօ-Րիգօ բօսթասընա
կէօնտէրտի :

Ժիւբիթէր քէնտի սէօզիւնտէ
սատըգ պուլունտու :

—Էվվէլ Ալլահ , եալընըզ օն
կրնտէն կէլիր եէթիշիրիմ . . . :

—տէմիշ իտի :

Յիլվագը , օնուննու կրնիւն ագ-
չամըսը , հատտէն զիեատէ սիւրաթ
իւզրէ տալլալարը եարարագ , սի-
եահա վէ պէեաղա պօեանմըջ օլան
տիւպէր պիր վաբօր , եէտէկինտէ
տախի , Ժիւբիթէրին պինիպ կիթ-
միշ օլտուղու թէքնէ պուլունմագ-
տա օլտուղու հալտէ , Կուեանիլա
լիմանընտան իշէրի կիրտի :

Ժան Րընօ իլէ տօգթօր Ժօսլէն
մէզքիւր վաբօրու կէօրտիւքլէրին-
տէ , պիր պիրինէ , պիր մանէաեը
չամիլ օլտուղու թագտիրտէ , պիր
կէօղ իշարէթի իթտիլէր :

Մէզքումսը , Ժիւբիթէրին կէ-
թիրմիշ օլտուղու մէզքիւր վաբօ-
րուն , անգարիպ իճրասընա պաշ-
լանըլաճագ օլան թէշէպպիւսաթ-
տա , պիւյիւք պիր խըտմէթէ թայ-

եին իտիլէճէկինի , չիւբհէսիզ սը-
րէթտէ կէօրմէքտէ վէ տիւշիւնմէք-
տէ իտիլէր :

Գօրա մէզքիւր տիւպէր վաբօրու
կէօրտիւքտէ , հատտէն զիեատէ իգ-
հարը թէհայեիւր իյլէտի իսէտէ ,
եինէնիյէթի մէսթուրէսի հագգըն-
գընտա , քիմնէեէ ֆաշը տէրուն ի-
տէրէք , հիշ պիր չէյ սէօյլէմէտի ,
Յէրտասը կրնիւ մէքգումէ ,
Բօրթօ-Րիգօ բօսթասընտան , Սի-
ժիւմն Լըրօա թարաֆընտան օլա-
րագ , միւհիւրլիւ պիր բաքէթ ալ-
տը :

Մէզքիւր բաքէթ տէրունիտէ ,
Բարիսին , ինկիլթէրրանըն , Ամէրի-
գանըն , Իսրանեանըն , վէ մահալլի
սայիրէնին պիր չօգ պանգալարընա
խիթապէն եազըլմըջ օլտուղու թագ-
տիրտէ , պիր չօգ իթիպար մէք-
թուպլարը պուլունմագտա իտի :

Մէզքիւր մէքթուպլարտա , մէ-
պալիդի ճէսիմէ ալընապիլմէքլիք
իչին օրտինօլար վիրիլմիշ իտի :

Վէ մէզքիւր մէքթուպլար իլէ
պէրապէր , պիր թագըմտա բաս-
բօրթլար պուլունմագտա իտի իսէ-
տէ , —ղարայիպ նէվինտէն պիր
չէյ տիր քի , —մէզքիւր բասբօրթ-
լարըն հիշ պիրի , մատմագլէ Պէր-
նիէ նամլնտա եաբըլմըջ տէյիլ իտի :

Գօրա , մէզքիւր քեաղըտարըն
քեաֆֆէսինի կէօգտէն կէչիրաի , վէ
բէտէրի Րիշար Պէրնիէնին , Մօրն-
րուժտա պաշընա կէլէն տէհշէ-
թէնկիզ ֆէլաքէթտէն պէրու , իլք
տէֆա օլտուղու հալտէ , լէհճէսին-
տէ , պիր էսէրի մէսէրրէթի ղարի-
պէ միւշահէտէ օլունտու :

Ժան Րընօ պու էսէրին ֆէհմինէ
վարտըղընտան , տօգթօրուն էլինի
սըգարագ , վէ եավաշճաճըգ սէօյ-
լէեէրէք ,

—Պազընըզ , Գօրանըն կէօզլէ-

րինէ պագընըղ . . . — տէտի , —
պէն անրն ասլա խաթրընտան չը-
գարմանեաճաղընը զաթէն պիլմէք-
տէ խտիմ . . . — պէսպէլլի ասղը
ինթիգամ վագթի իրագլաշմագտա
օլմալը տըր . . . :

Ֆերտասը սապահըսը , ժան Բընօ
իլէ տօղթօր ժօսլէն , ժիւրիթէրին
պինիպ կիթաիկի կէմի իլէ , եէնի
կէլէն վաբօրուն վէ սայիր թէքնէ-
լէրին լէնկէրէնտաղ օլարագ , պու-
լունտուպլարը ըրմաղըն պօղաղընա
նաղըր օլան ալաճըգ պիր գըբը-
տա կէզիմէքտէ իտիլէր :

Աշըղա աթըլան պիր թօք սէսի
իշիտէրէք , մէրգուճար տիւշաթը
թէհալվիւր օլտուլար :

Կէօլլէրինի ուֆուգա տօղրու չէ-
վիտիքլէրինտէ , գըբըտա , պիր
պուլուգ սաաթլըգ գատար մէսա-
ֆէտէ , վէ չէնա մահ մուգատտէմ ,
Լէքլէր նամ ալիգօնուն , թա պէք-
լէմէքտէ պուլունտուղու մահէլլ-
տէ , պիր թէքնէ պուլունտուղուն
կէօրտիլէր :

Նէ ժան Բընօնուն վէ նէտէ տօգ-
թօրուն , պագմագ իշին պիր տուր-
պինլէրի պուլունմատըղընտան , հէր
նէ գատար , մէգքիւր թէքնէնին ,
նէ օլմասընը կէօղ իլէ քէստիլէմէ-
մէքտէ իտիլսէլէր տէ , պիլա հա-
րէքէթ աուրմագտա օլմասընտան ,
տէմիր աթմագտա օլմասընը , վէ
Բօրթօ-Բիգօ ճէզիրէսինին կէօղտէն
կէշիրիլմէքտէ պուլունմասընը ֆէհմ
ու ֆարգ իթմէքտէ իտիլէր :

Պունլար , մէգքիւր թէքնէնին ,
նէ օլմասը հագըղնտա պիր չօգ պիր
պիրինէ միւպային զաննլարտա պու-
լունմագտա իքէն , էօթէտէն Բօ-
պէնսօն կէլէրէք , մատմագէլ Գօ-
րանըն , քէնտիլէրի , բէտէրինին իշ
օտասընտա պէքլէմէքտէ պուլուն-
տուղունու խապէր վիրտի :

Մէրգուճար , հէման տագըգա
ֆէվթ իթմէքսիզին , կիտիպ մէր-
գումէնի պուլտուլար :

Գօրա օլ հէնկեամտէ , եանընտա
հէմշիրէլէրի իլէ Տօլօրէզ վէ ժիւ-
րիթէր պուլունտուղու հալտէ , —
մէրգուճանը , պիր հիւրմէթի ազի-
մէ իւզրէ գապուլ իթտի , վէ Բօ-
պէնսօնուն տախի իշէրի կիրմէսինի
էմիր իլլէտիքտէն սօնրա , օտա գա-
բունտունու գաբաթալըտը :

Մէրգուճար պիր իքի սանիլյե
գատար կէօլլէրի էօնինէ պագա-
րագ տիւշիւնիւպ քէնտուլի թօք-
լատըգտան սօնրա , պաշընը եօգա-
րու գալտըրարագ , վէ եանընտա
պուլունանլարըն եիւզլէրինէ պա-
գարագ , աղըր վէ քէմալէթի պիր
սէօլլէյիլ իլէ ,

— Իւշ այտան պէրու , ազիլլէ-
րիմ , — տէտի մէրգուճ , — հիշ
շիւբհէմ եօգ տուր քի , սիզ , չօգ տէ-
ֆա , քէնտի քէնտիլիլլէ , աճապա
քէնտի եէմինիմի ունութմուշմու-
եում տուր , վէ աճապա , վուգու-
պուլմուշ օլան ճինայէթլէր , էօլլէ-
ճէ , պիլա ճէզա՞ մք գալաճագլար
տըր , տէյի սիւալ իթմիշ սինիլ
տիր . . . — Օ՞ք , ինքեար իթմէ-
յինիլ , պիլիրիմ պէն , էվվէթ ,
էօլլէ՞ օլմուշ տուր . . . պէն գա-
թէն սիզին պագըշընըգտա՞ն անլա-
մագտա իտիմ . . . սիզ էօլլէ պիր
շիւբհէէէ գահիս օլմագլըղը ճայիլ
կէօրտիւկիւնիւզ հալտէ , պէնիմ
իթթիխաղ իթտիկիմ սիւքիւթ իլէ
սիւքիւնէթի հալ տախի , մէգքիւր
շիւբհէնիլլէ թագվիլյեթի վիրմէքտէ
իտի . . . — հալ պու քի պէն , ասլա
ունութմագտա տէյիլ իտիմ , աս-
լա աֆվ իթմէքտէ տէյիլ իտիմ ,
վէ ասլա թէրէտտիւտ իլլէմէքտէ
տախի օլմաեթպ . . . անճագ վէ
անճագ վագթ ու սաաթընա պէք-

լէմէքտէ իտիւմ . . . — Մէնղիլի մագսէտիմէ էմինէն վասըլ օլապիլմէք իշին , լազըմ կէլէն թէտապիր ու էսիլհաեա միւհթաճ պուլունմագտա իտիւմ , վէ չիմտի իսէ , միւրատըմ հասըլ օլմուշ տուր . . . — Ագըպէթ քեար ախըր ինթիգամ , վէ եախօտ տահա տողրուսու , ա. տալէթ ու հագգանիյեթին եէրինի պուլմասը վագթ ու սաաթը կէլիպ եագլաշմըշ տըր . . . :

Գօրա շու սօն լուղէթլէրի թէլաֆօուզ իթտիկի վագըթտա , օլմէրթէպէ պիր զայրէթի քին ու դարազ էսէրի իպրազ իյէտի քի , նէդտինտէ պուլունանլարըն քեաֆֆէսինին տախի թիւլէրի իւրբէրմէկէ պաշլատըլար :

Մէրգումէ քէլամբնտա , շու աթիտէքի սուրէթտէ տէվամ իյլէտի , — Նիյեթեթ ու մագսէտիմին թէմամիյէ իճրասընա չալըշաճաղըմ տըր , — հիշ պիր մանի վէ կիւճիւք պէնի օլ նիյեթեթ ու մագսէտիմտէն կէրի տուրտուրամաեաճագլար տըր . կէրի տուրտուրամագ շէօյլէ տուրտուն , ճէսարէթ վէ զայրէթիմի կէվշէթմէքլիկէ պիլէ միւգթէտիր օլամաեաճագլար տըր . լաքին , պաշլըճա պիր շէյէ իհթիեաճը լապիւտտիւմ վար տըր , վէ օտա պաշգապիր շէյ օլմանբպ , իլլա , քեաֆֆէսիլին թարաֆընտան , քէմալ մէրթէպէ իզհարը սըտգ ու սատագաթ օլունմասը տըր , չիւնքի անճագ օլ սայէտէ , սէսսիզճէ վէ մէհարէթի լազըմէ իւզըն միւրատարըմը մէվգըի իճրաեա գօեապիլէճէկիմտիր : — Օլ պապտէ տէ , քէմալի իւմիտ վէ էմնիյեթիմ տէրքեար տըր . վէ զաննտա իաէրիմ քի , շու իթիգատըմտա ասլա եանըմագտա տէյիլիմ . հա , նէ տէրսինիլ , էօյլէ տէյիլ մի տիր . . . — Օլ պէնիմ

մուգատտէս վէ տէհշէթլու նիյեթեթ ու մագսէտիմին , թա սօնունա գատար իճրասընա , թարաֆընբղտան իզհարը մուգվէնէթ իթմէքլիկէ պիւթիւն գուգվէթինիլլէ հազըրմըսընբզ , եօգսա տէյիլմիսինիլ . . .

— Նօգթասը նօգթասընա միւրատընբղա խըտմէթ իթմէքիւզըն , աաըմըմըզը աաըմընբղտան գըլ բաեը անբըմամագլըղա , պու սանիյեթէն հազըր ու միւնթագըր պուլունտուղումուզու , էզճան ու տիլպէեա՛ն իտէրիլ , — տէյի ճէվապ վիրտիլէր ժան Րընօ , ժօսլէն , ժիւրիթէր վէ Րօպէնսօն տէօրտիւ եէքտիլ վէ եէք ալապ :

— Հէր վէճհ իլէէմրինիլէ՛ միւնթագըրըմ . — տէտի տօգթօր ժօսլէն , — գիրա , բէտէրինիլին հէլաք իտիլտիկինի կէօրտիւկիւմ կիպի , վալիտէնիլլնտէ գըրպաճլար ալթընտա էօլտիւկիւնիւ , վէ հէմիլէրէրինիլլն տէ էթլէրինին բարչա բարչա իտիլտիկինի տախի կէօրմիւշիւմ տիւր . . . — պէն տախի ախըր ինթիգամ թէշէպպիւսաթընըզա հիսսէտար օլմագ իսթէրիմ :

— Զաթընբզ պէնիմ , եէնի պիրատամ օլմագլըղմա սէպէպ օլմագլըղա հիմմէթ իթտիլիլ , — տէտի ժան Րընօ տախի քէնտի թարաֆընտան . — իմտի ուղրունուզտա ճան ու թէնիմի ֆէտա իթմէքլիկէ , հէրան ու հէր լահզա հազըրըմ . — Թէքմիլ վիճուտիմլէ էմրինիլէ միւնթագըրըմ :

Հէլէ ժիւրիթէր իլէ Րօպէնսօն , քէնտի սըտգ ու սատագաթ վէ ուպուտիյեթլէրինի պէեան նիյեթեթիլլէ , մէրգումէնին տիլլէրինէ գաբանտըլար :

Մէրգումէնին էլլէրինի թութուպ էօրիւպ եալաեարագ , վէ հիսսի տէրունլէրինտէն նաշի բէբէլէեէ .

րէք ,

— Էֆէնտի , էօմրիւմիւզիւն թա
սօն տաղըգասընա գատար դու վէ
քէօլէնիզիզ , հէման էմրիւնիզի պու-
հուրունուզ , հէման միւրատընըլը
պէհանէ հիմմէթ իտիւնիզ :

44

— Գալգընըզ գուզուլարըմ , ա-
հաղա գալգընըզ . . . տէսի Գօրա
միւթէէսսիրանէ պիւր սէօյլէյիշ ի-
լէ , — Պու կիւնէ գատար հազգ-
լարընտա աղլաեըպ կէօզ եաշլարը
տէօքմէքտէ օլտուղումուզ գուր-
պանլարըմըզ , լույի սէմատէն , սի-
զին պու վէրտիկիւնիզ ճէվապլարը
իշիթմէքտէ տիրլէր . . . — Իմտի ,
անլէրին զիքրի ճէմիլլէրինէ օլա-
րագ , սիզէ թէշէքքիւրլէր իտէ-
րիմ . . . :

Մէրգումէ պունուն իւզէրինէ ,
եաշլարմըշ օլան կէօզլէրինի սիւտիք-
տէն պիւր սանիյեէ սօնրա իլավէյի
մէգալ իլէ ,

— Պունտան իւշ կիւն սօնրա քէն-
տի օլ մուգատտէ մուհարէպէմիզէ
միւպաշէրէթ իթմէք իւզրէ , եօլա
շքգաճաղըզ . . . :

— Մէյտանը մուհարէպէմիզ նէ-
րէսի օլաճագ տըր , — տէյի սիւալ
իթտի տօգթօր ժօսլէն :

— Պրանսա օլաճագ տըր , չիւն-
քի , կէրէք Մարսիալ վէ կէրէք
քէնտի ֆիւմիլեաօր օլատա պու-
լունմագտա տըրլար :

— Պրանսա մը օլաճագ տըր , —
տէյի պաղըրտը ժան Բընօ , — տի-
մէք տիր քի Հալըրեա . . . Փարի-
սէ . . . կիթմէթիկիմիզ իգթիզա լաւէ-
ճէք տիր , — իյի էմմա , տիմէք տիր
քի պէնտէնիզ պիրիքաւէ կէլէմէ-
եէճէկիմ տիր , մատմօաղէլ , վէ
պունա տա սէպէպ , պէնտէնիզ

թարաֆընտան լաղըմ կէլէն ֆէտա-
քեարլըգտան զէրլէճէ իմթինա օլ-
մանբպ , իլլա , զաթընըճա հուսու-
լի իհթիմալի քէսիրտէն պուլունան
թէհլիքէլէր օլաճագ տըր . . . :

— Սիզ զաթէն Փարիսին էօմր ու-
աշվարնա բէք ալէա վաղըֆ պու-
լունմագտաօրնըզ , — տէյի ճէվապ
վիրտի Գօրա , — իմտի պէնիմ պաշ-
լըճա իւմիտիմտէ սիզին իւզէրինիզ-
տէ տիր . . . :

— Իյի էմմա , մատմօաղէլ , պէ-
նիմ պիր թէրօտնէ զաշլընը օլ-
տուղումուտա պիր քէրլէ տէր խա-
թըր իթմէթիսինիզ . . . — վէ քէ-
զալիք պիր հիւքմ ու իլամ թահ-
թընտա պուլունտուղումուտա ու-
նոթմամալըսընըզ . . . — օրատա
պէնտէնիզի սանիտէ թանըեաճագ-
լար , թութաճագլար , վէ սիզին
եանընըզտա նէ խըտմէթ իլէ պու-
լունմագտէ օլտուղումա տայիր տէ
իյգահաթ իսթէեէճէքլէր տիր . . .

— Մէկէրլի օլ վաղըթ , սիզին նիյ-
եէթ ու մագսէտիւնիզի սէթր իթ-
մէքլիք միւմընաթտէն օլապիլիւր
մի . . . օլ վաղըթ զաթընըզն իշի
տալի տիւշարը թէհլիքէ վէ պէլա
օլաճագ տըր . . . էօյլէ տէյիլ մի-

— Օլ պապտէ սուրա էլէմ իւզրէ
օլմանընըզ . . . տէյի ճէվապ վիր-
տի մէրգումէ , — պէն զաթէն սի-
զին պու միւշահաղանըզ տիւշիւն-
մէքտէ , վէ լաղըմ կէլէն ճէվապը
վիրմէքլիկէ հաղըլունմագտա ի-
տիմ . . . — Ճէնապը Հազգ տօգթօ-
լումուզուն էքսիքլիկիւնի կէօթէր-
մէսին , անըն իլմ ու հիւնէրի սա-
յէսինտէ , մէզքիւր թէհլիքէնիտէ
տէֆի չարէսինէ հիմմէթ օլունա-
ճագ տըր . . . :

Ժան Բընօ , մէրգումէնին պու-
ճէվապը իւզէրինէ տիւշարը թէհալ-
եիւր օլարագ , մէրգում տօգթօ-

րուն երեզիւնէ պագմանա պաշլա-
տը :

— Էվվէթ , պէն սիզի էօյլէ պիր
հալ ու հէյեթէ վաղ իտէճէկիմ
տիր քի , քիմնէլէր թանրեամանա-
ճագլար տրը , — տէտի մէրգում
կիւլիւմնէեթէք . . . :

— Քիմնէ պէնի թանրեամանա-
ճագ մը տրը . . . — տէտի քիւրէք
դաշկընր ժան Րնո . . . :

— Էվվէթ . . . — տէտի ճէվա-
պէն տողթօր ժօսլէն . — բէք սա-
տէ սուրէթտէ պիր թէրթիպ իլէ , —
(պուրայարտա պիթմէքտէ պուլու-
նան պիր ալուճ նէպաթաթ սուտա
դայնատրլարագ) — լէհճէնիզլին ըէն-
կինի թէպտիլ իլէ , սիզի պիր մէ-
լէզ ըէնկինէ վաղ իտէպիլէճէկիմէ ,
լաւա չիւրհէնիզ օլմասն : . . —
Հաթթա , սաչընըզն տախի ըէնկի-
նի օլ մէրթէպէ թէպտիլ ու թաղ-
եր իտէրիմ քի , էն եագընտան
սիզի թանրեան նէ տօսթլարընըզ
վէնէտէ էն զիեատէ ուսթատ քօլիս-
լէր պիլէ , Վէլիպ թա հանընըտան
կէչսէլէր , երնէ պիր տիւրիւ սիզի
թանրեամաղլար . զիրա , լէհճէնիզի
թօւճ ըէնկինտէ , վէ սաչընըզ տա-
խի գար կիպի պէմ պէեազ պիր
հալտէ կէօրէճէքլէր տիր . . .

— Վէ չունուտա պիլմէլիսինիզ քի ,
հէր վագըթ օլ հալտէ դալմագլը-
ղատա մէճպուր օլմանեաճագընըզ ,
զիրա , պէնտէ էօյլէ թէրթիպլէրտէ
վար տըր քի , եալընըզ իւչ կիւն
զարֆընտա , սիզէ երնէ էսկի ըէն-
կինիզի վիրէպիլէճէկիմ տիր . . .

— Սիզ պիզիմ իլէ կէզտիկինիզ
վագըթ , իսմինիզ , պիր մէլէզ , վէ մի-
լիօնլար սահիպի . . . Տօմէնիքօ Սէ-
պալլա օլմուչ օլաճագ տըր , — տէտի
Գօրա . — փզինբասթօրթունուզ մէզ .
քիւր խամ իւզրէ չըգարըլմըշ տըր . . .

— Իմօր էօյլէ օլտուգտա , էմրի-

նիզէ միւնթագըրըմ , — տէտի ժան
Րնո , — վէ պիր իթաաթը քեամի-
լէ իւզրէ պուլունմագլըղը , ճան ու
տիրտէն դաթընըզ վատ իտէրիմ :

— Ջաթէն , սիզին հագգընըզտա
էմնիյեթի քեամիլէմ պուլունմագ-
տա իտի :

— Տիմէք տիր քի , պուրասընը
թէքք իտիպ կիթմէքլիկիմիզ իգթի-
ղա իթմէքտէ տիր , էօյլէ մի , — տէ-
յի սիւալ իթտի Գօրանըն օրթանճա
գըզգարընտաչը Գարմէն :

— Էվվէթ , նասըլ քի սէօյլէտիմ ,
իւչ կիւնտէն եօլա չըգմագլըղըմիզ
մուգարըէր տիր :

— Լաքին , — տէտի Գարմէն , —
սահիպ ճինայէթ եալընըզ օլ Մար-
տիալ տէյիլ տիր . . . մէրգումուն
մէլուն տօսթու պուլունան Մէրքիւց-
յա իլէ , արապլար վէքիլի օլան Րէյ-
մունտէզ տախի , վալիտէմիզլին բէն-
չէյի էճէլէ տիւչիւրիւլմէսի ճինա-
եթթինտէ միւչթէրէք պուլունմուչ-
լար տըր . . .

— Մֆ , օլ պապտէ լուհաթը դալպ
իւզրէ օլաան կէրէք տիր . — տէյի
ճէվապ վէրտի Գօրա վահչիճէ պիր
կիւլիւմնէյիլ իլէ . — Նէ Մէրքիւց-
յա վէնէ տէ սինտիք տէնիլէն խա-
պիսլէր տախի ճէզասըզ դալմանա-
ճագլար տըր . . . — օնլար տախի
ճէզայի սէզալարընը չէքէճէքլէր
տիր . Լաքին , էնպիւյիւք սահիպ ճի-
նայէթ Բարիստէ պուլունմագտէ օլ-
տուղունտան , հէր հալտէ օրանա
կիտէրէք , մէրգում իլէ խօս պէ
խօտ ուղրաչմագլըղըմ լագըմ կէլ-
մէքտէ տիր . . .

— Գօրա , ազիզէմ Գօրա , — տէ-
տի եալաչճաճըզ սէօյլէեթէք Տօ-
լօրէզ , — էօմրիւնիւ թէհլիքէյէ
գօյմուչ օլաճագըն . . .

— Պէնիմ միւրատըմ եաչմագ
օլմայըպ , իլլա հագգանիյեթ տէ-

նիլէն շէյի ետրինէ՝ վարտըրմագ տըր . . . — Պունտանտա գաթինա, զար, պէնիմ իչին գորգաճագ հիչ պիր շէյ եօգ տուր, չիւնքի պիզի հիմայէ իտիճի համայիլէրէ մալիք պուլունմագ տաեբը . . . :

— Նա՞սըլ համայիլէր :

— Սէնա բրմաղը գըբըլարընտա գազըլան ետրէրտէն չըգմըշ օլուպ տա, Լէքլէր նամ վաբօրուն զապիթլէրինին պուրատան կիթտիքլէրի վազըլտա, պէրայի վէտա վէ եա. տիկեար պիզէ վիրտիքլէրի օլ բաս. ւանմըշ եիւզիւքլէր, իշթէ բարմագ. լարըմըգտա պուլունմագ տա տըրլար . . . — օնլար պիզէ նէ՝ սէօլէտիլէր իտի, պու եիւզիւքլէրտէն պիրի քիմինքի իւզէրինտէ պուլունուրտա, իլք տէֆա օլարագ Փարիս թօրա. ղընա աեագ պասար իսէ, օլ աոէմին իշի րաթ կիտէր, նայիլի իգպալ ու սատէթ օլուրտիմէտիլէր մի իտի . . .

— Մէզքիւր կիւմիւշ եիւզիւքլէր. տէն, պէնիմ բարմաղըմտա եօգ տուր, — տէտի Տօլօրէզ, — տիմէք տիր քի, Փարիս պէնիմ իչին ուղուրսուզ պիր մահէլլ օլաճագ, վէ պաշըմա նիչէ պէլալար կէլէճէքլէր տիր . . . :

— Սո՛ւս օլ ազիզէմ . . . — տէտի Գօրա հարարէթլի պիր սէօլէ. յիշ իլէ, վէ մէրգումէ եէկէնինի գուճագլաեարագ, — Պունլարըն քեաֆֆէսի տալի սըրֆ իթիգատը պաթըլլարտան իպարէթ օլան շէյլէր տիրլէր : . . — էկէր, պանա վատ իթտիկին սըտգ ու սատագաթտան սօլաեը տիւչարը էսէֆ օլմագլըղըմը իսթէմէզ իսէն, չիմտի պուլա հաատա, էօլէ տիվանէճէ իթիգատ. լարը, ֆիքրինտէն տէֆ ու թարտ իլլէմէլիսին . . . :

— Պէն սանա վատ իթտիկիմ սըտգ ու սատագաթ պապընտա ասլա ա.

ճընըպ նէտամէթ կէթիրմիշ տէյի. լիմ տիր, սէն եանլըշ անլատըն պէ. նիմ ֆիքրիմի, — տէյի, ճէվապ վիրտի Տօլօրէզ. — Պէն հէր վա. գըլթ սէնին ուղրունտա գուրպան օլմագլըղա կէրչի հազըր պուլուն. մագտաեբմ, ֆագաթ, եալընըզ պիր շէյտէն, եանի, յիւրատ իթ. տիկին մուվաֆֆագըլեթի կէօր. մէքլիք իգպալինէ նայիլ օլմագտան էվվէլ էօլիւրիւմ, տէյի գօրգ. մագ. տաեբմ . . . :

— Օլ ճիհէթճէ քէմալի էմնիյ. եէթ իւզըն օլմալըսըն, ազիզէմ, զի. րա, սանա վատ իտէրէք սէօլէրիմ քի, սէն պէնիմ ախըր ինթիգամըմ հուսուլինի կէօրէպիլէճէքլին . . .

— Ինչաալլա՛հ, ինչաալլա՛հ . . . :

— Եարըն, — տէտի Գօրա, — Սիժիւմն Լըրօա, թէքմիլ մէտու. լիյեթի քէնտի իւզէրինէ ալարագ, պիզէ դայէթլէ ագըլը վէ էմնիյ. եէթլի պիր ատամ կէօնտէրէճէք, վէ մէրգումտա, պիզալտէթ իտին. ճէեէ գատար, պուրաճա քեաֆ. ֆէյի իշլէրի, պիլ վէքեալէ իտարէ վէ իճրա իլլէեէճէք տիր . . . — Վէ միւսիւ ժան Բնօ իլէ պէն, մէր. գումա, հէման պիր գաչ սաաթ ղարֆընտա, քեաֆֆէյի իշլէրի կէօսթէրիպ իհալէ վէ թէսիմ իտէ. ճէկիզ . . . — Պուրանըն իշլէրի, զաթէն տէրքեար օլան նիզամ ու ինթիգամ իւզըն, հիչ պիր միւմա. նաաթ վէ ֆէնալըզ զուհուր իթ. մէքսիզին, բէք ալէա տէվամ ի. տէպիլիլէր . . . — Տօգթօր, չիմ. տի զաթընըզա, պազը թալիմաթը մախսուսէմ վարտըր վիրէճէք . . . — Բօպէնսօն, սէնտէ պու ագչամ կէլիպ էմր ու թէնպիհլէրիմէ հա. ղըր պուլունմալըսըն . . . — Ժիւքի. թէր, սէնտէ, եարընտան, տէնիզ. ճէ թէտարիքեաթա պաշլամալը.

սըն . . . — Եւարըն տէյիլ օլ պիր կիւն , պիրզիմտէ Բօրթօ—Րիզօնա ինմէքիկիմիզ , վէ օրատա երկիրմի տէօրթ սաաթ գալմագլըզմըզ իգթիզա իթմէքտէ տիր . չիւնքի , Սիփիսմօն Լըրօա իլէ , խայլիճէ կէօրիւչիւպ գօնուշմագլըզա իճթիեա . ճըմ վար տըր . . . — Վէ ֆէրտա . սը կիւնիւ , հէման քէնտիմիզի ճէնապը Հագգա բամարլաեարագ , եօլա ըէվան օլմալըեըզ . . . :

Պու թալիմաթ իւզէրինէ , միւքեալէմէեէ խիթամ վիրիտի :

Գարմէն իլէ Մարի վէ Տօլօթէզ քէնտի տալիրէլէրինէ չէքիլտիլէր . — Էրքէքլէր տախի քէնտի իշլէրի պաշնա կիթտիլէր , վէ օտա իչինտէ Գօրա եալընըզ գալարագ , կիտիպ բէտէրինին թասվիրի էօնիւնտէ տիզ իւզէրինէ կէլտի :

Մէրգումէ օլ հալտէ , պէշ տագըգատան պէրու , քէմալի կէրմիլեէթ (սըճագլըզ , մուհապպէթ) իւզրէ տուա իթմէքտէ իքէն , պիրտէ եալաշճաճըզ օտա գաբուսու վուրուլտու :

— Կիրինիզ . . . — տէտի մէրգումէ աեաղա գալգարագ :

Գաբու աշըլտը :

Մէրգումէնին մաշուգու օլան պահրիյէ , զապիթանընտան Արման Տօրսէյ , օտա գաբուսունտան իչէրի կիրտի :

Գօրա կէրչի պաղըրմատը , լաքին , լէհճէսի մօսմօր քէսիլտի , վէ իւզէրինտէ , բէք հէյպէթէնկիզ սուրէթտէ պիր էսէրի իզթիրապը տէրուն հասըլ օլտու :

— Արման . . . — տէտի մէրգումէ բէբէէեէրէք , — Արման . . . Օֆ . սիճմիսինիզ . — Նի՛չին կէլտինիզ , գա՛նղի պէտպախթլըզ սիզին պուրաեա կէլմէքլիկէնիզ մուճիպ օլտու :

— Պու պիր պէտպախթլըզ տէյիլ տիր . . . — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում հէվճիվան . — Հալէա սիզին մուհապպէթինիզլէ մէէլուֆ պուլունմագտաեըմ . . . իշլիթտիմքի էօքսիւզ օլմուշսունուզ . . . մաթէմինիզէ իշլիրաք իտիպ , վէ գաթէն սիզէ հասր իյլէմիշ օլտուղում գօլումիա վէ գալպիմլէ պիր մուալէնէթ իթմէքլիք տըրու վէ Նիյէթիլլէ կէլտիմ . . . :

Արման պունու սէյլէտիկիյլէ պէրապէր , մէրգումէնըշանլըսընա տողրու կիթմէք իւզրէ պուլունտու :

Գօրա , մէրգումուն քէնտույէ տողրու կիթտիկինի կէօրիւր կէօրմէզ , պիր հարէքէթի հէյպէթամիզ իւզրէ , կէրի կէրի չէքիլտի :

— Իլէրու կէլմէյինիզ . . . — տէտի մէրգումէ . — աշըլընըզ , չըգընըզ , կիտինիզ պուրատան , եանըմա եանաշմաեընըզ . . . պու էպնիյէնին իչինտէ տուրմաեընըզ . . . :

— Նէ՛ , կիթմէք մի , չէքիլմէք մի , — տէտի տէլիգանլը , կէօրմէքտէ օլտուղու թապրու մուամէլէ իւզէրինէ , հատտէն զեատէ տիւշարը իզթիրապ օլարագ ,

— Աճա՛յիպ , պէնիմ տէֆ օլուպ կիթմէքլիկիմի մի էմր իթմէքտէսինիզ . . . :

— Էվվէթ , կիթմէլիսինիզ , զիրա , էօյլէ իգթիզա իթմէքտէ տիր :

— Նէ՛ տիմէք , Նի՛չին , սէպէ՛պ :

— Նի՛չին մի , սէպէ՛պ մի , — տէտի Գօրա , իւզէրինտէ պիր հէվի էսէրի ճիննէթ (տէլիլիք) հասըլ օլարագ , — չիւնքի , չիմտի պէն , օլ սիզին պիլտիկինիզ վէ սէվիպ մուհապպէթ վիրտիկինիզ պիր գըզ տէյիլիմ . . . չիւնքի , պու խանէ , օլ սիզին պիլտիկինիզ խանէ օլմաեըզ , իլլա , ճիւնհա վէ ճինայէթ ,

վէ ար ու հիճապ լէքէլէրիլէ լէ-
քէլէնմիշ պիր խանէ տիր . . . :

—Այլահ աշգընա օչսուն , Գօրա ,
հէմին վիրերիմ սիղէ , սէվկիւլիւմ
Կօրա , գալպինիզի թէսկին իտի-
նիզ , — տէյի պաղբըրալ մէրգոււմ
նէվճիվան . — Իզհար իթմէքտէ օլ-
տուղունուզ պու տօրկունուզ վէ պու
թաշգընլըգ հալի , մուճիպի խէվֆ
ու հիրասըմ (գօրգու) օլմագտա
տըր . . . :

—Պէնիմ պու հալիմ նէ տօլ-
կունուզ վէ նէտէ թաշկընլըգտան
իլէրու կէլմէյիպ , իլլա մէյեուսիլ-
հէթիմտէն (իւմիտ քէսիքիկի) ի-
լէրու կէլմէքտէ տիր . . . :

—Լաքին , նէ՞ վար տըր , նէ՞ տիր
պու հալ սիղտէ , նէ՞ օլմուշ տուր
սիղէ :

—Էօյլէ շէյլէր օլմուշ տուր քի ,
իւմին պիլէ լիսանըմա՛ ալամամ . . .

—Նէ՞ օլտուղունու պիլմէքիկիմ
վէ անլամագլըղըմ միւմքին տէյի՛լ
մի տիր . . . :

—Հէմ միւմքին տիր , վէ հէմ-
տէ պիլմէքիկինիզ վէ անլամագլը-
ղընըզ վազիֆէնիզտէն տիր , զիրա ,
պիր ճանվէր թարաֆընտան իրթի-
քեապընա ճիւրաթ օլունան պիր
ալլալըգ , պիզիմ իքիմիզ պէյ-
նինտէ էօյլէ պիր կիրտապ աշմըշ
տըր քի , պիր պիրիմիզէ հագլաշ-
մագլըգ միւմքինսիզ օլմուշտուր . . .

—Ահ , Գօրա , պէն սիղին իթի-
գատընըգտա տէյիլիմ . . . տէյե-
րէք Արման մէրգոււմէնին քէլմընը
գաթ իյլէտի , — Խայր , ըույի ճի-
հանտէ հիշ պիր շէյ պիզի պիր պի-
րիմիզտէն աերըմագլըղա միւգթէ-
տիր օլամաեաճագ տըր . . . պէ-
նիմ սիղէ օլան մուհապպէթիմ նէզ-
տինտէ , քիւլի շէյ վէ քիւլի սէ-
պէպ մաղլուպ օլուպ վէ գայիֆ գա-
լաճագ տըր . . . :

—Տուրունուզ , աճէլէ իթմէյի-
նիզ . . . շիմտի սէպէպինի անլա-
եաճագսընըզ . . . Ֆագաթ , պէ-
նիմ սէօյլէտիքլէրիմի տիյնէմէք ի-
շին , եիւզինիւզիւ պաշգա պիր
թարաֆա չէվլիւմէլիսինիզ . . . եիւզ-
լէրիմէ պագարագ , ար ու հիճա-
պըմտան գըբ գըբմըզը օլտուղունու
կէօրմէմէլիսինիզ . . . :

Պատէհու մէրգոււմէ , պաշնտան
կէչէն տէհչէթամիզ հալլէրի , հէր
նէ գատար , պիր թարաֆտան աղ-
լաեըպ ըշգըրմագտան գուրթուլա-
մաաըղըկիպի , իւզէրինէտէ պիր պի-
մէճալըգ չէօքէրէք , արալըգ ա-
րալըգ սէսի քէսիլմէքտէ , վէ գուվ-
վէթ ու զայրէթի էքսիլմէքտէ պու-
լունտու իսէտէ , պու ճիւմիէ իլէ
տախի , քեամիլէն նագլ ու պէեան
կյլէտի . . . :

Արման վագաանըն նագլինի ի-
շիթտիքճէ , հիտտէթ ու քէտէր վէ
խըշմ ու զաղապընտան աղլամաեա
պաշլատը . — վէ ատէթա ազլը պա-
շնտան կիտէրէք չըլտըրաճագ տըր
գօրգու վէ շիւբհէսինէ գահիպ օլ-
տու :

—Մէրգոււմալլագ , հալէա սա՛ղ
մը տըր , հալէա սաղ պըրաղըմըշ
մը տըր , հալէա եաշամագտա՛ մը
տըր , — տէտի Արման , նըշանլըբը-
նըն սէօյլէտիկի սօն լուղէթլէրի ի-
շիթտիքտէ բէբէլէեերէք :

—Կէրչի պէն մէլունու վուրուպ
էօլտիւրմէք իսթէալիմ . . . լաքին ,
հայֆա՛ քի , միւգթէտիր օլամա-
տըմ . . . — Վագաա , պիւթին
գուվվէթիմիէ պըշաղը եերլէշտիր-
տիմ իսէտէ . . . չիֆայիտէ քի ,
սիլահըմ սիլահ տէյիլ իտի , բէք
գուվվէթսիզ պիր շէյ իտի . . . :

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա , սիղին
եաբամատըղընըզ պէն եաբմալը-
եըմ , եաբապիլիլիմ , եաբաճա-

ղըմ, վէ հէմտէ եաբաճաղըմա շիմ-
տրտէն եէմի'ն իտէրիմ, — տէ-
յի պաղըրտը պահրիյէ զապիթի. —
պէնիմ գըլըճըմ, պէնիմ էմրիմի
իճրայէ հէմ հաղըր ու միւնթաղըր
տըր, վէ հէմտէ միւգթէտիր տիր:

— Սիզին գըլըճընճ'դ մը, — տէ-
յի ճէվապ վիրտի Գօրա, խթիհզա
իւզրէ ումուզլարընը սիլքէրէք,
— Արման, սիզ տիվանէ օլմուշտու-
նուզ... — Մէկէրչի էօյլէ պիր
ալչադ իլէ, ագլը պաշընտա օլան
պիր ատէմ, քիպը ու նամուսունա
տիւշիւրէրէք, գալգըպտա վուրուշ-
մազլըպա իրթիքեապ վէ իէնէզ-
զիւլ իտէպիլիւր մի, — մէկէրչի էօ-
լէ պիր գանլը գաթիլ, չաբգըն է-
տէպսիզ իլէ ագըլը պիր ատէմ,
տիւէլլօնա գալգըշըր մը:

— Փագաթ, պու ճիւմիէ իլէ տա-
իի, ախըը ինթիգամա գալգըշմա-
նըզ վաղիֆէտէ'ն տիր, էլզէմիյեթի-
տէն տիր, վէ իգթիզայի հագգա-
նիյեթիտէ'ն տիր:

— Ա'հ, րահաթը գալպ իւզրէ օ-
լունուզ, հէր հալտէ վաղիֆէմի ի-
ֆա իտէճէ'կիմ տիր, ախըը ինթի-
գամ իտիլէճէք տիր, վէ իհգագը
հագգ օլունաճագ տըր, — տէտի
Գօրա, «էօյլէ յիշի թարզընտա պիր
վահշիլիք էսէրի իսթիմալ իտէրէք,
— Շու թէշէպպիւսիւնիւզ իճրա-
նընտա պէնտէ սիզինլէ պիրլիքտէ
պուլունմագ իսթէրիմ...:

— Խա'յր, Խա'յր, — տէյի ճէվապ
վիրտի մէրգումէ պիր թարզը պա-
րիտ իւզրէ:

— Ա', պէնիմ մուսվէնէթիմի
րէտտ մի իտէրսինիզ:

— Էվվէթ, էօյլէ իգթիզա իթմէք-
տէ տիր, վէ իշթէ սէպէպինի տէ
սէօյլէյէյիմ սիլէ... — մէրգում
ճանվէր ատէմ, բէտէր ու վալիտէ-
մի էօլտիւրմիւշ տիր... — նա-

մուսումու բայիմալ իտէրէք, աշգ-
ու մուհապպէթիմ խիւրա վէ թէ-
սավվուրլարը էպնիյէսինի տախի
եէր իլէ եէքսան իթմիշ տիր... —
պէնիմ գըզլըգ տույղուլարըմ, հէմ-
շիրէլիք տույղուլարըմ, նամգէտ-
լիք տույղուլարըմ, վէ պաքիրէլիք
տույղուլարըմ ֆիտանլարընա, հէ-
նուզ սէրբիլիպ քէսպի թարագգը
իթմէքտէ իքէն, պալթալա'ր վուր-
մուշ տուր... — պունլարը մահգա
պանա գարչը օլարագ իճրաեա ճիւ-
րաթ իլլէմիշ տիր... տիմէք տիր քի,
ախըը ինթիգամ խուսուսու տաթի
անճագ պանա' տիւշմէքտէ տիր:
Պէն էօյլէ պիր եօլտա ախըը ինթի-
գամ իթմէք իսթէրիմ քի, շիմտիյէ
գտտար էմսալի նէ կէօրիւլմիւշ վէ
նէ տէ իշիտիլմիշ օլմամալը տըր,
վէ վուգու պուլմուշ վէ եախօտ իճ-
րա իտիլմիշ օլան ճինայէթիլէրին ա-
ղամէթի վէ տէհշէթի նիսպէթիլտէ'
պուլունմալը տըր... — մէրգում
պէնիմ թէքմիլ ֆումիլեամա հա-
գարէթիլէր իտիպ վէ խարա'պ իլլէ-
միշ տիր... — պէնտէ քէնտինի
վէ քէնտի ֆումիլեասընը մահվ ի-
տիպ օճագլարընը սէօնտիւրմէք իս-
թէրիմ... — Մէրգուման մէք-
րուհ ճանընա գաստ իթմէզտէն էվ-
վէլ, պիր քէրրէ կէրէք քէնտի վէ կէ-
րէք քէնտի թարաֆ ու էթրաֆը
նամուլարընը պիր բարալըգ իտիպ,
ֆումիլեամա մուհապպէթ վէ մէ-
վէտտէթիլէրինի, վէ մալիք պուլուն-
տուղու տէվլէթ ու իգպալլէրինի,
քեաֆֆէթէն կիրտապը հէլաքէ
իլգա իտէճէ'կիմ տիր... — քիմէր
քի մէրգում Մարսիալա, եագընաան
վէ եա տա ուզագտան միւթաալլիգ
պուլունմագտա իտէլէր, շիմտիտէն
խըշմ ու ղազապըմա չարբմագլըգ
հիւլըմ ու գարարընը կիյինմիւշէր
տիր... — պէնիմ նէզտիմտէ, մէր-

գումունն այ վէ ճինսի, գանունունի-
զամբն խարիճինտէ՝ պուլունմագտա
տըր . . . տիմէք տիր քի, մէզքիւր
փամիլեաեա հէր նէ քի եաբար ի-
սէմ, քէնտի իթիգատըմա ճայիզ
վէ մէշրո՛ւ կիպի սոյըլաճագ տըր . . .

Գորա պու լադըրտըլարը, էվվէլ
էմիբտէ զայիֆ պիր սէ՝ իլէ թէլաֆ-
ֆուզ իթմէքտէ պուլունտու իսէ
տէ, եափաշ եափաշ ոլ գատար քէ՝
պի շիտտէթ վէ հարէրէթ իյլէտի
քի, ատէթա աթէշ քէսիտի :

Արման մէրգումէնին պու հալ ու
հէյեթիինի կէօրտիւքտէ, տիզ իւ-
զէրինէ կէլիպ, վէ էլլէրինի տշըպ
նիյաղլար իտէրէք, վէ բէբէբէե-
րէք :

— Վագաա, պու սէօյլէտիքլէրի-
նիզին քեաֆֆէսի տօղրու տուր, —
տէտի մէրգում, — վէ վագաա, էօյ-
լէ եարմագլըղատա եիւզ քէրրէ
հագգընըզ վարտըր, ֆտգաթ, շու-
նուտա պիր աէֆա տուշիւնմէլիսի-
նիզքի, մէրգում սիզէ հագապէթ
իթմէսիյլէ, եալընըզ սիզէ թօգուն
մուշ օլմաբպ, իլլա պէնիմտէ թա
եիւրէկիմ օրթաթընա պիր խան-
շէր սաբլամըշ տըր . . . — Իմտի,
հէմիշէ, կիթաիքճէ քէսպի իզտի-
եատ իթմէքտէ օլան աշգ ու մու-
հապպէթիմ խաթըր իշին օլսուն,
պէնի տախի, ախըր ինթիգամընըզ
իճրասը թէշէպպիւսինէ իշթիրաքէ
գապուլ իտինիզ :

Գորա, գապուլ իթմէք իսթէմէ-
տիկինի պէեան նիյեթիլէ, շէօյլէ
պիր պաշընը օյնաթտը :

— Պունու պէնտէն թալապ իթ-
մէյինիզ . . . — տէյի ճէվապ վիր-
տի մէրգումէ, — կէրչի, թարաֆը-
նըզտան զուհուրա կէլմէքտէ օլան
պու ալիճէնապճա թէքլիֆինիզի
րէատ իթմէքլիկիմ, պէզայէթ տէ-
րէճէտէ գալպիմէ աղըր պասմագ-

տա տըր. լաքին, չի՛ ֆայիտէքի,
պօրճում վէ միւրտտըմ, մահգա
եալընըզա ամէլ ու հարէքէթ իյ-
լէմէք տիր . . . — Պէնիմ պու թէ-
շէպպիւսիմ, հէր նէ գատար մու-
գատտէ՝ վէ հէր նէ գատար նիզամ
ու գանունա մուվաֆըգտա օլսա, մէն-
ղիլի մագսէտիմէ վաօրլ օլմագլըզ-
իշին թուլմագլըղըմ լաղըմ կէլէն
թարիզ ու թէտպիրլէրտէ, չօգ տէ-
ֆա ճիւնհա վէ ճինայէթէ պէնզէր
հալլէրի տախի ճայիզ կէօրմէքլի-
կիմ իգթիզա իտէճէք տիր . . . —
Իմտի, իսթէմէք քի, սիզտէ ոլ խու-
սուսլարտա, պանա իշթիրաք իթ-
միշ օլսաթընը :

— Փագաթ . . . :

— Փագաթ մագաթ իսթէմէզ,
նասըլքի սէօյլէտիմ, օլմաղ, օլմաղ,
վէ օլմաեաճագ տըր . . . — Նաֆիլէ՛
եէրտէ իպրամ վէ իսրար իթմէյի-
նիզ . . . — մասամքի պիր քէրրէ
տիհանըմտան — օլմա՛ղ — չըգտը,
արթըզ պիր տահա կէրի ալընմասը
իհթիմալտէ՛ն տէյիլ տիր :

Արման անլատը վէ իսքեաթ օլ-
տու քի, մէրգումէեի գարարը գա-
վիսինտէն վազ կէշիրմէքլիք միւմ-
քին օլմաեաճագ տըր :

— Է՛յ, սիզ շիմտի, եօլճու օլա-
ճագմըսընըզ . . . — տէտի մէր-
գում :

— Էվվէթ, իքի կիւնտէն . . . :

— Նէ՛րէեէ կիտէճէքսինիզ :

— Պրանսաեա . . . :

— Պու եօլճուլուղունուզ չօգ սիւ-
րէճէ՛ք մի տիր,

— Անը Ալլահ պիլիւր . . . պէն
պիլէմէմ . . . :

— Է՛յ, պարի հիշ տէյիլ իտէ,
պիր տահա սիզին իլէ կէօրիւշիւպ
գալուշմագլըղըմ միւմքին օլաճագ-
մը :

— Էվվէլ Ալլահ, ֆագաթ, ան-

ճագ վէ անճագ մէրգումտան ախ-
զը ինթիգամ իյլէտիկիմտէն սօնրա :

Մէրգումճիւզիճէ սիւքիւթ իւզ-
րէ տուրտուգտան սօնրա , թէքրա-
րէն քէլամէ աղաղ պիրլէ :

— Կիտինիզ , չիմտի . . . Կիտի-
նիզ , րէճա իտէրիմ սիղէ . . . Սի-
զի կէօրտիւքճէ , աթէչի տէրտ ու
էլէմիմ տաճա զիւրտէ ալէվէն-
մէքտէ տիր , վէ պէն իսէ , քիւլի
ղայրէթ ու ճէսարէթիմի իւզէրիմէ
թօբլամագլըղա միւհթամճ պուլուն-
մագտաեւրմ . . . :

Արման պունուն իւզէրինէ , գար-
շըլըգ հիշ պիր ճէվապ վիրմէքսի-
զին , մէրգումէնին էլլէրինի թութ-
տու , տօտագլարընա կէթիւրտիւ ,
էօբտիւ , վէ կէօղ եաչլարըլա ըս-
լաթտը . վէ պատէհու բիւր մէլալ
վէ բիւր քէտէր օլտուղու հալտէ ,
մէրգումէեի թէրք իտիպ չըգտը ,
ըրմագ պօղաղընտա պէքլէմէքտէ
օլան սանտալա ինտի , վէ վարօրա
կիթտի , չիւնքի , մէղքիւր լէքլէր
վարօրունուն գօմանտանը , եէնի-
տէն կիտիպ Կուաեանիլա լիմանըն-
տա պէքլէմէքիկէ տայիր էմր ու
թալիմաթ ալմըշ իտի :

Իքի կիւնտէն սօնրա , մէրգումէ
իւշ գըզգարտաչլար , վէ եէկէնլէրի
Տօլօրէզ , վէ սըտգ ու սատագաթ
արգատաչլարը , Բօրթօ-Րիգօեա
եօլճու օլմագ իւզրէ իքէն , Ռօպէն
սօն , Գօրանըն եանընա եագլաչա-
րագ :

— Էֆէնտիմ , — տէտի մէրգում ,
— Սէնօր Րէյմունտէզ , աթթըգ
հագգսըզըզլար իճրա իտէմէեէճէք
տիր . . . — Պուրալարտա , պու իգ-
լիմտէ պուլունմագտա օլուպ , վէ
զիւրտէսիյլէ միւհիւք օլան մէրճան
եըլանը նամ պիր նէվի եըլան , մէր-
գումուն օտաաբնա կիրմիշ , վէ հէր
նաաըլ իսէ , պու կիճէ գօլունու ք-

աբարագ զէհէրլէմիշ տիր . . . —
մէրգում պու սապաչ , մօմօր քէ-
սիլմիշ օլտուղու հալտէ վէֆաթ իթ-
միշ տիր . . . :

— Սէն չօգ իյի պիր խըտմէթ-
քեարսըն , Ռօպէնսօն , — տէյի ճէ-
վապ վիրտի մէրգումէ :

Մէրգումէնին կէօղէրի պիր ճիւ-
զի վագըթ աթէշ կիպի բարլատը :

— Շիմտիքի հալ , իշթէ պու նիւ-
մէրօ պիր . . . — տէտի քէնտու քէն-
տույէ մէրգումէ . — Էն աղ գա-
պահաթ սահիպի օլան պու իտի . . .
պունտան սօնրատա տիկէրլէրինէ
պագալըմ . . . :

45

Իշպու կէչէն ֆասըլտազիքրիսէպ-
գաթ իտէն վագաալարտան չէնտ
հաֆթա սօնրա , Մէսաթրի էմբէրիալ
սէֆինէլէրինտէն օլան նէքթիւն
նամ պիր Ֆրանսըզ վարօրու , Ան-
թիյլ առալարընտան կէլէրէք , Հափ-
րը լիմանընա տախիլ օլտու , վէ
միւթատտան պուլունտուղու իւզրէ ,
պիր իշարէթ չէքէրէք , պիր գըլա-
ղուզ իսթէտի , վէ պիրինճի Ֆրան-
սօա գուլէսի տինմէքլէ մէշհուր օ-
լան , վէ կէօրմէկէ շաեան պիր մա-
հէլլ օլտուղու հալտէ , չիմտի իսէ ,
անճագ իսմի գալմըշ պուլունան գու-
լէնին բիշկեահընտան սիւրաթ իւզրէ
կէչէրէք , Աթլանթիգ տէնիզի գըբը-
լարընտան վէ միւթթէլիֆ մահէլ-
լէրտէն ալմըշ օլտուղու ալթմըշ նէ-
ֆէր գատար եօլճուլարը , գարաեա
չըգարտը :

Մէրգուման պիր չօգ միլլէթլէր-
տէն միւրէթթէպ պուլունան եօ-
ճուլարըն իշինտէ , պիւլիւք եաա էլ-
պիսէսի կիյինմիշ օլուպ , վէ եիւզ-
լէրինէ սըզը սըզը բէրտէ պըրա-
գըլմըշ օլտուղու հալտէ , իւշ նէ-

Ֆէր տախի գատըն պուլունմագտա , վէ պուլարըն գըեաֆէթլէրինտէ կէօրիւմէքտէ օլան աշուրի մէրթէ-պէ պիր սատէլիկէ րաղմէն , թափր ու հարէքէթլէրինտէ կէօրիւլէն լէ-թաֆէթ վէ զարաֆէթ իսէ , հէր քէսին նազարը տիգգաթլարընը ճէլպ էլլէմէքտէ իտի :

Պու գատընլար իլէ պիրլիքտէ , թուճ րէնկինտէ օլան սիմասը ու-կուն պիր հալտէ օլտուղու , վէ տէ-միր րէնկինտէ սիեաճ էլպիսէլէր կի-յինմիշ օլուպ , վէ հէնուզ երկիրմի ի-քի եա երկիրմի իւշ չաղլարընա գա-տէմ պամըշ պուլունտուղու հալ-տէ , պիրտէ տէլիգանլը պուլուն-մագտա իտի :

Պունլարըն արգասընտան , գօլ գօլա վիրմիշ օլարագ , իքի նէֆէր մէլէպէր երւրիւմէքտէ իտիլէր :

Մէրգուման իքի մէլէսլէրտէն պիրի օթուղ , վէ տիկէրի տախի ալթմըշ եաշընտա տըր կիպի կէօ-թէրմէքտէ իտի . չիւնքի , պու սօն-րաքինին սաշլարը գար կիպի պէ-եազ օլտուղունտան , պիթթապի էօյլէ զանն օլունմագտա իտի . ֆա-գաթ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , մէր-գումուն ուզունճա պօեունտան , տօղրունճա տուրուշ վէ կիտիշինտէն , վէ էնլի ումուզլարընտան , վէ եայլը վէ չէվիք երւրիւեիւշիւնտէն , հէ-նուզ տինճ օլմասը , վէ կիւճ վէ գուվլէթի եէրինտէ պուլունմասը անլաշըլմագտա իտի :

Վէ պունլարըն արգալարընտա տախի , էլլէրինտէ սանտըղլար , սէ-բէթլէր վէ չանթալար սայիրէլէր պուլունտուղու հալտէ , օն նէֆէր գատար , մաթէմ էլպիսէլի արապ խըտմէթ քեարլար երւրիւմէքտէ ի-տիլէր :

Տիկէր պիր արապ տախի , պիւ-յիւք էվլէրէ մախսուս օլտուղու

իւզրէ , օտա ուշաղը էլպիսէսի , եա-նի սիեաճ էլպիսէ կիլինմիշ օլուպ , վէ պօյնունտա պէեազ պօեուն պա-ղըսը պուլունտուղու հալտէ , եօգ-լանըլմասը լազըմ կէլէն սանտըգ-լարը կիւմրիւքտէ աշլպ եօգլաթ-տըրմագ իւզրէ , կէմինին կէօվէր-թէսինտէ պէքլէմէքտէ իտի :

Իշպու էշքեալլարընը պէեան իթ-տիկիմիզ եօլճուլար , կէմիյի թէրք իթաիքտէն պէշ տազըգա սօնրա , պիւյիւք թէ (մունթաղամ ուրէթ-տէ եարըլմըշ տէնիզ գըբսը) իւ-զէրինտէ քեային լ'Օթէլ տը լ'Սմի-րօթէ նամ պիր յօգանթաեա կիր-տիլէր :

Ջաթէն , մէգքիւր յօգանթաեա , լազըմ կէլէն տայիրէլէրին հազըր-լանմասընտ տայիր էմր ու թալիմաթ վիրիւմիշ իտի :

Մէգքիւր յօգանթանըն տիրէք-թօրու , պունլարըն կէլմէլէրինէ միւնթաղըր պուլունտուղունտան , անինտէ էօնլէրինէ տիւշէրէք , իւք գաթտա հազըրլանմըշ օլուպ , վէ բէնճէրէլէրի տէնիզ հալուղունա , վէ թա Սութամթընա , Գաէնէ , թրապիլէ , Հօնֆլէօրէ վէ Բուէնէ իլլէմէքտէ պուլունան սէֆինէլէրին իսկէլէսինէ նազըր օլան կէնիշ պիր տայիրէեէ կէօթիւրտիւ :

Էվլէլինտէն վիրիւմիշ օլան թալի-մաթ մուճիպինճէ , էֆէնտիլէր իլէ խըտմէթ քեալարմուխապէրաթըգօ-լայ սուրէթտէ իճրա օլունապիլսին իլին , լազըմ կէլէն մահէլլէր , այնի գաթտա թէտարիք իտիլմիշ իտի :

Ումարըղքի , օգուեան զաթլար , չիմտիյէ գատար եաղըլանլարտան , մէրգում տէլիգանլընըն , էրքէք գըեաֆէթէնէ կիրմիշ օլտուղու հալ-տէ Գօրա օլուպ , վէ մաթէմ էլպի-սէլի իւշ նէֆէր գատընլարըն տա-խի , Գարմէն իլէ Մարի վէ Տօլօրէզ

օլտուգլարը կիպի, տիկեր իքի նեֆեր մէլէսլերին տախի, ժան Րընօ իլէ տօգթօր ժօսլէն օլտուգլարընը ֆէհմ ու տէրք իթմիլլէր տիր:

Նէրթիւն նամ վաբօրտա սանտըղլարը պէքլէհէն արապ իսէ, զաթէն մալիւմ օլան ապիրէ ուշաղը Բօպէնսօն իտի:

Մէրգուլման եօճուլար, էվվէլ էմիրտէ, միւքէմմէլ ուլրէթտէ պիր թաամ իթտիլէր, վէ թաամլարը զիեատէսլլէ շայեանը թահսին պուլտուլար:

Պատէհու, լօգանթանըն պիր մէէմուրու կէլիպ, բօլիս նիզամը ահքեամընճա, իսիմլէրին տէֆթէրէ դայտ իթտիրմէք իչին, քէմալի հիւրմէթ վէ թէվազու իւզրէ, մէրգուլմանըն բասաբօրթլարընը իսթէտի:

Մէգքիւր տէֆթէրէ, շու աթիտէքի ուլրէթտէ պիր դայտ տիւշտիւ:

« Լիօնէլ Վարթըն, երկիրմի իքի եալընտա, ինկիլիզ թէպաասընտան, Գալքիւթթատան կէլմէքտէ, վէ քէնտի իւշ նէֆեր եէկէնլէրի, Լօրա, Մարի, վէ Բէրլը Վարթըն իլէ եօճուլուգ իթմէքտէ:

« Տօգթօր ժօն Սիմնէլ, օթուղ եալընտա, Վարթըն ֆամիլեասընըն թապիպի:

« Տօմէնիգօ Սէպալլա. էլլի պէշ եալընտա, Իսքանեա թէպաասընտան, ալը Գալբօրլու:

« Բօպէնսօն, օտա ուշաղը, վէ Վարթըն ֆամիլեասը մայեթթինտէ պուլուլան արապ խըտմէթքեարլար: »

Պէեանէ հաճաթ եօգ տուր քի, Գարմէնին իսմի Լօրաեա թահվիլ իտիլիպ, Մարինին իսմի եինէ Մաբի դալարադ եալընըլ իմլասընտա պիր եալը տէյիշթիրիլիշ, վէ Տօ

լօրէգէ տախի, Բէրլը իսմի վիրիլմիշ իտի:

Գօրա իսէ, Լիօնէլ Վարթըն սախթէ իսմինի ալարադ, զայէթ կիւզէլ վէ զարաֆէթլի պիր էրքէք գըեաֆէթինէ կիրմիշ օլտուղունտան, թէպտիլ գըեաֆէթ պիր գըղ օլտուղու ապա ֆարգ օլունմաեբպ, իլլա բէք շիրին պիր տէլիգանը հալ ու հէյեթթինտէ պուլունմադտա իտի:

Հէլէ կիլտիկի գըեաֆէթէ, խասսէթէն զիեատէ բարալար սարֆ իթմիշ օլտուղունտան, հագգլը օլարադ, պատիի ֆախր ու զուրուրու օլմագլըղա շայէսլթէ պիր սուրէթտէ պուլունմադտա իտի:

Մէրգուլմէ սալլարընը տախի խասսէթէն քէստիրէրէք, ատէթա էրքէք սաշը հալինէ վազ իթտիրտիկինտէն, էվվէլքի ուղուն ուղուն պուգլալարը եէրինէ, գըսսաճըգքեաքիլլէր վէ զիլիւֆլէր, լէհճէսինի թէգեին իթմէքտէ իտիլէր:

Էշքեալընտա տէրքեար օլուպ վէ ատէթա սէրթլիք տէրէճէսինէ վարմըշ օլան պիր աղըրլըգ իլէ, շունճա տէրտ ու ֆէլաքէթլէր սէպէպինտէն վիճուտունճա արըղ օլան զաեիֆլիք վէ ինճէլիք իսէ, մէրգուլմէյի պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ իթմիշ իտիլէր:

Վէլհասըլ, հիշպիր խուսուս, քէնտի գըղըգ հալինճէ, պիր չիւբհէ վիրէմէմէքտէ օլտուղունտան, պիլա իթիրադ, եանի թանըլմագլըգ գօրգուսու օլմագսըղըն, պիլղաթ տիւշմէնլէրի եանլարընտան պիլէ կէշէպիլիւր պիր հալտէ պուլունմադտա իտի:

Տօգթօր ժօսլէնին, եալընըլ իսմի տէյիշիլէրէք, ժօն Սիմնէ օլմուշ, վէ վիճուտ վէ գըեաֆէթճէտէ հիշպիր թէպէտտիւլաթ վագը օլմամըշ

իտի իսէ տէ, ֆագաթ, պիւյիւսիւն տէյի պըրագմըջ օլտուղու քէօսէ վէ գըվըրճըգ սագալը, սիմասընտա ճիւղիճէ պիր ֆարգ բէյտա իյլէմէքտէ իտի:

Հէլէ ժան Րընօ — Տօմինիգօ Սէպալլա — իսմինի ալտըգտան պաշգա, էշքեալճա իսէ, քեամիլէն տէյիչիլիլի իտի. — րէնկի առէթա պիր արապ րէնկինի քէսպ իտիպ, վէ սաչլարը իսէ, պիւսպիւթիւն պիր կիւմիւշ րէնկի ալմըջ օլտուղունտան, հէր ճիւղիլէն եէնի պիր առէթ, վէ քիւրէք գաչկընը օլմասը տալա թանքլմազ օլմուշ իտի. չէօյլէ քի, գարշըսընա կէչիպ տէ պիր այնաեա պագսա, քէնտու քէնտույի պիլէ թանքեամազ պիր սուրէթ քէսպ իթմիշ իտի:

Մէրգումլար, եօքնուլուգլարը էսնասընտա, իսայիճէ զահմէթլէր չէքմիշ իտիլէր:

Գօրա իլէ ժան Րընօ, հէման օրաեա վիւսուլլէրինին ֆէրտասը կիւնիւնտէն պէտ իլէ, Փարիսէ հէնուզ կիթմէզտէն էվիլէ, քէնտի թէչէպպիւսլէրինէ պաչլաեաճագ օլտուղլարընտան, էլզէմիյեթտէն օլտուղու իւզրէ, պիր գաչ սաթ արամ ուրահաթ իթմէքնիյեթիլլէ, քէնտի օտալարընա չէքիլալէր:

Ֆէրտասը սապահըսը, տահա սաթ օնպիր բատտէլէրինտէ օլտուղու հալտէ, ժան Րընօ, տիգգաթլը սուրէթտէ, վէ հաթթա, պիր ազ ճէնթըմէնիք հուտուտունուտա թէճափուզ իթմէքտէ պուլունան ճէնթըմէնլէրգատար թօալէթիլլէ ուղրաչարագ, պիր իյի կիլինիպ գուշանտըգտան սօնրա, Գօրատան ալտըղը թալիմաթլար իւզերինէ, լօգանթատան տիշարը չըգտը:

Մէրգում հէման սօգաղա չըգար չըգմազ, ամէլէ թագըմլարընտան պիր առէթ, կէմի տօնաթտըրըճը

Մարսիալ Տէրէյնին մաղաղասընը, քէնտույէ խապէր վիրմէսինի րէճա իյլէտի:

— Օրլէան քէսի իւզէրինտէ ն.***

— տէյի մէրգում իշճի ճէվապ վիրաի. — Մէրգուլ խանէ, քեամիլէն միւսիւ Մարսիալա մախսուս պուլունմագտա տըր, վէ եազըխանէլէրի իլէ մաղաղալարը տա, եէր գաթտա տըրլար:

Ժան Րընօ — հիքեայէնին գօլայանլաչըմասը զըմնտա, պիւյիւք էլզէմիյեթի պուլունտուղունտան, եինէ մէրգումու էսկի իսմիլլէ իշար իթմէքիլէ տէվամ իտէճէկիլ — մէրգումուն թարիֆ իթտիկի թալիկի թուլտու, վէ արատան պէշ տագըգա պիլէ կէչմէքսիլլէ, մէքքիւր խանէեթ վասըլ օլտու:

Մարսիալըն օթուրտուղու խանէ կէրչի կէնիշ իտի իսէ տէ, բէք տէ եէնի տէյիլ իտի:

Մէքքիւր խանէ եալընըզ իքի գաթտան իպարէթ պուլունմագտա իտի իսէ տէ, հափուսունուն տէօրթ թարաֆընտա, տիւնեանըն տէօրթ թարաֆընտան կէլմէքտէ, վէ քէգալիք հէր թարաֆա կէօնտէրլմէք իշին հազըր պուլունմագտէ օլան էմթաա վէ էշեայի միւթէնէվիլա իլէ տօլա, կէնիշ կէնիշ մաղաղալար պուլունմագտա իտի:

Մէքքիւր խանէնին ալթ գաթընըն, եանի եէր գաթընըն նէ սուրէթլէ թուլուլմուշ օլտուղու անլաչըտը:

Պիրինճի գաթտա էֆէնտի, վէ իքինճի գաթտա տալի մէէմուրլար իլէ խըտմէթքեարլար իգամէթ իթմէքտէ իտիլէր:

Ղայէթլէ եիւքսէք վէ կէնիշ օլուպ, վէ իքի քէօշէլէրինէ թուլտուրուլմուշ օլան տէմիր գօլլարը, տէօրտէր թէքէրլէքլի վէ ալահըգ

արապալարն թէքէրէքէրինտէն
կէտիք կէտիք օլմուշ օլան արապա
գարուսունուն սաղ թարսփընտա ,
կէլիպ կիտէն մալէրի գայոր տէֆ .
թէր խտէն քեաթիպէրին եագըխա-
նէլէրի պուլունմագտա խտի :

Մէզքիւր գարունուն սօլ թարս-
փընտա տախի , Մարսիալըն քէն-
տուլէ մախտու օլան իշ օտաոր իլէ ,
սանարգ քեարը օտաոր պուլունմագ-
տա խտի :

Մէզքիւր սանտըգ օտաորնըն իւ-
ղէրինտէ պուլունան պիր պագըր
թէնէքէ իւղէրինտէքի եագըրտան ,
մահէլլի մէղպուրուն նէ օլտուղու
անխշըմագտա խտի :

Ժան Րընօ օտա գարուսունտան
իշէրի կիրտի , վէ քէնտուսինի , եէ-
շիւ չուհա գարը , վէ պիր շէյ ա-
լընպ վիրիլմէք իշին խոթիմուլ ի-
տիլէն պիր ուֆաճըգ տէլիքլի պիր
բարմագըլըգ գարշըթընտա պուլտու :

Մէզքիւր բարմագըլըղըն արգա-
սընտա , եիւղիւ անճագ բարմագ-
ըղա եէթիշէպիլիր եիւքսէքիքտէ
գըսսա պշլու , վէ տաղ պաշլը պիր
տտէմ օթուրմուշ օլուպ , վէ կէօզ-
լէրինտէ կէօզլիւք պուլունտուղու
հալտէ , զայէթլէ տիգըաթ վէ մէ-
րադ իւղըն պիր զաղէթիւ օգումագ-
տա օլտուղունտան , վէ , պէսպէլլի ,
Ժան Րընօնուն , օլ հէնկեամտէ ի-
շէրի կիրմէսինտէն հօշանմաորըն-
տան , օլ եօլտա միւնասէպէթսիլ
տտ օլունան վագըթլարտա կէօ-
րիւլէ կէլմէքտէ օլան թիթիլըճէ պիր
թարղ ու թալը իւղըն , մէրգում ,
Րընօեա սիւալ իթտի ,

— Նէ՞ իսթէրսինիլ , միւսիւ . . .

— Միւսիւ Մարսիալը կէօրմէք
իսթէրիմ :

— Միւսիւ Մարսիալ շիմտի պու-
րատա , Հալըրտա տէյիլ տիր :

— Ա՛ , — տէտի Ժան Րընօ , Մար-

սիալըն օրատա օլմաորըղըն բէք ա-
լէա պիլտիկի թագաիրտէ , կիւեա
պիլմէեօր կիպի , խասսէթէն իղհա-
րը թէաճհիւպ իտէրէք :

Մէրգումուն մէզքիւր թէաճհիւ-
պիւ իւղէրինէ , սանտըգ քեար քէ-
լամէ աղաղ պիրլէ ,

— Միւսիւ Մարսիալը , քէնտի
շախտընա՞ պիտ պիր խուսու իշին
մի , եօգտա մաղաղաեա՞ տայիր պիր
իշ իշին մի կէօրմէք իսթէրսինիլ :

— Մաղաղաեա ալիտ պիր իշ իշին
կէօրմէք իսթէր իտիմ . վէ զանտա
խտէրիմ քի , էլպէթթէ մէրգում
քէնտի եէրինէ պիր վէքիլ պըլտըգ-
մըշ օլմալը տըր . . . :

— Շիւքհէիլ , էֆէնտիմ , տէ-
լիլ պիր վէքիլ , իլլա , թըպըլ
քէնտի մագամընտա օլարագ . . .
քէնտի շէրի բինի պըրագ մըշտըր . . .

— Միւսիւ Մարսիալըն պիր շէ-
րիքի պուլունտուղունա պիլմէեօր
իտիմ . . . :

— Էվլէթ , էֆէնտիմ , պիր շէ-
րիքի վար տըր . լաքին . պու տա
չօգտան պէրու օլմաեքպ , իլլա ճիւ-
ղի պիր վագըթթտան պէրի տիր . . .

— Աճապա պու շէրիքինին իսմի՞
նէ տիր :

— Ֆիւնգալ , Ժիւտն տը ֆիւն-
գալ տըր . . .

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա , Մ.
Մարսիալըն եէրինէ , մէրգում Մ.
տը ֆիւնգալը կէօրսէմ օլմա՞ղ մը :

— Բէք ալէա , նի՞շին օլմաղ . . .

— Իմտի օլ պապտէ , էօյլէտէն սօն-
րա պիր տահա զահմէթ շէքիպ կէլ-
մէնիլ իվթիլա իտէր . . . :

— Նի՞շին , կիտիպտէ թէքըարէն
կէլմէքիկէ նէ՞ սէպէպ վար տըր ,
իշթէ հագըր պուլտա իքէն , շիմ-
տի կէօրիւշսէմ , տահա իյի օլմա՞ղ
մը . . . — մէկէրշի Մ. տը ֆիւն-
գալ պուրատա տէյիլ մի տիր . . .

— Էվվեթ , էֆէնտիմ , պուրատա տըր , ֆադաթ պիրազ մէշղուլ տուր , խշի վար տըր . . . մաղազամըզ հիսապընա կէմիլէր ետքան զաթլարաթաւամ վիրմէքտէ տիր . . . տիմէքտիր քի , շիմտի թաճիզլիք վիրմէքլիք միւնտաէպէթ ալամազ . . . պէնտէնիզ էօյլէ զանն իտէրիմ . . .

— Սիզին միւլազազանըզ ետնըշ տըր . . . տէյի ճէվապ վիրտի ժան Բընօ ահքեամըճա պիր սէօյլէյիշ իլէ , — Պէնիմ , էֆէնտինիզին շէրիքինէ սէօյլէյէճէկիմ շէյլէր էօյլէ շէյլէր տիր քի , ապա կիճիքմէկէ կէլլէզ . . . — հէր հըլտէ շիմտի կէօրիւշիւպ գօնուշմազըղըմ էլզէմ տիր . . . — հայտէյինիզ , հիմմէթ իտիպ խապէր վիրինիզ . . .

— Լաքին , էֆէնտի . . . — տէյէրէք իզհարը թէրէտտիւտէ պաշլատը սանտըգքեար :

— Հիմմէթ իտիպ խապէր վիրինիզ , տէեհիօրում սիզէ . . . — տէտի ժան Բընօ , էօյլէ պիր թավըզ հիւքմրանի իւզրէ քի , տըթըգ սանտըգքեար մուխալիֆէթ իտէմէեհէրէք իթաաթա մէճպուր օլտու , վէ բէրէլէեհէրէք :

— Էֆէնտիմ , քիմին իսմինի խապէր վիրմէլիլիմ , — տէյի սիւալ իթտի :

— Թրինիթէ շէհրինտէն սահիպ պանգա Պրաուն , Սիտնէյ , վէ գումբանեաուր վէքիլի , տէյի խապէր վիրիրսինիզ :

Սանտըգքեար իզհարը թէվազու իթտի :

Մէրգում , էլինի քէնտի եազընընտա պուլունան սէս վէ եախտ իխթար պօրուսունա ուզաթտը , վէ պիւթին գուվլէթիլլէ իւֆիէեհէրէք պիր շէյ խապէր վիրտիքտէն սօնրա , ճէվապընը տիյնէմէք իւզրէ , պօրունուն խունիսինի գուրաղընա

կէօթիւրտիւ , պիր շէյլէք սանիեէ գատար տիյնէտի , վէ թէքրարէն տօտազլարընա ետնաշտրտը :

Ժան Բընօ , Մէրգումուն , մէգքիւր պօրու իլէ , շու աթիտէքիլուղէթլէրի սէօյլէտիկինի իշիթտի :

— Պրաուն , Սիտնէյ , վէ գումբանեաուրն , թրինիլէ շէհրի պանգաւընըն պիր վէքիլի :

Անինտէ ճէվապը ալընտը :

Սանտըգքեար աեաղա գալդալ :

— Միւսիւ տը Ֆիւնգալ էնմէքտէ տիր , — տէտի մէրգում , — պուեհուրունուղ իշէրի , էֆէնտիմ :

Մէրգում , պիր եան գաբու աշարտգ , ժան Բընօ , Մ. տը Ֆիւնգալըն իշ օտաւընըն իթթիսալինտէ , եանի էօնիւնտէ պուլունան պիր ուֆադ թէնէֆիլու պալօնունա կէօթիւրտիւ :

— Լուիֆ իտիպ ճիւզիճէ պէքլէմէնիզիլ ըէճա իտէրիմ . . . — տէտի մէրգում . . . — Մ. տը Ֆիւնգալ պէշ տազըգատան կէլէճէք տիր :

Վէ , մէրգում , քէմալի հիւրմէթ իւզրէ պաշընը էյտիքտէն սօնրա , եինէ շէքիլիպ քէնտի սանտըղը պաշընա կիթտի :

— Սճապա , պու ժիւան տը Ֆիւնգալ տէտիքլէրի քիմ օլուեօր , — տէյի ժան Բընօ քէնտի քէնտույէ սիւալ իլլէտի . . . — Աճապա , պէօյլէ պիր սրրատա , պէօյլէ պիր շէրիք նէրէտէն չըգտը . . . :

Մէրգում , քէնտու քէնտույէ պու իքի սիւալլէրի տիւլիւնմէքտէ իքէն , մէգքիւր քիւշիւք սալօնուն գաբուսու աշըտը , վէ եէնի պիրատամ գաբուտան իշէրի կիրտի :

Էկէր , ժան Բընօնուն եէրինտէ պաշգա պիր ատէմ օլմուշ օլսալիտի , հիշ չիւքհէլէր եօգ տուր քի , էմրի պասիւրէթին խարիճինտէ օլաւադ , մէրգում ատէմի կէօրիւր

կէօրմէզ , եկէր իզհարը խթիղրապ իթմէզսէ տախի , իզհարը թէաճ-
ճիւպ իտէր իտի . հալպուքի , Ժան
Բընօ , քէնտույի զապթա միւգթէ-
տիրլէրտէն պուլունտուղունտան ,
հէր նէ գատար տա տէրունէն ալթ
իւսթ օլտու իսէտէ , պու ճիւմլէ
իլէ տախի , խարիճէն լէհճէսինտէն
հիչ պիր էսէրի թէաճճիւպ վէ իս-
թիղրապ կէօթմէրմէտի :

Լաքին , պունտանտա զիեատէ
շայեանը իսթիղրապ պիր հալ օլա-
մազ իտի :

Ձիւնքի , մէրգում , Ժիւտն տը
Ֆիւնգալ սախթէ պիր իսմինի վիր-
տիքլէրի , վէ Մարսիալըն շէրիքի
տիր տէտիքլէրի առէմ , պաշգա
պիր առէմ օլմաեքպ , իլլա Մէր-
քիւցցա քէնտուի իտի . —էլպէթ-
թէ հիքեայէմիլի օգուեան դաթ-
լար , պունուն ֆէհմինէ վարմըլար
տըր , նասըլ քի Ժան Բընօ տախի ,
պիթթապի , մէրգումուն կէօրտիկիւ
կիպի թանըմըլ տըր :

Մէրքիւցցա , Հավըրտա թիւճ-
ճարլըդլա մէշղուլ օլուպ , վէ պիւ-
յիւք պիր մէվզը թութալըտան պէ-
րու , էօյլէ սիեահլար գօմանտանը
պուլունտուղուվազըթթարտաքի կի-
պի գալմաեքպ , իլլա , պիւթիւն
պիւթիւն տէյիշիլէրէք , խարիճի
օլան հալ ու հէյեթթիլէրինէ , զիեա-
տէսիլլէ էհէմմիյեթթ վիրիպ տիգ-
գաթ իթմէքիլիկէ պաշլամըլ իտի :

Հէր սապահ պիր գօաֆֆէօր կէ-
լէրէք , ֆըրչավարի տիքտիք օլան
սաչարընը , ուֆաճըգ մաշալար իլէ
գըվըրմագտա , վէ քէմալի զարա-
ֆէթ իգթիզասընճա թարաեքպ
եաղլաեարագ , թա օրթա եէրին-
տէն իքի թարաֆա հաթըրմագտա
իտի :

Մէրգումուն , ինանըլմազ մէրթէ-
պէտէ զայիֆ օլուպ , ալ գուշարը

սուրէթինէ պէնզէեէն եիւզիւնիւն
իքի թարաֆընտա , բէսմի աէլլալ-
լարա մախսուս օլտուղու իւզրէ ,
պըրագմըլ օլտուղու ֆաւօրի նամ
ուզուն սագալլարը , գօգուլու սու-
լար իլէ թարանարագ , նիզամընա
գօնուլմագտա իտի :

Մէրգում . քէնտույի , քէնտի
քէյֆինճէ եաշամագլըղը պիր մէ-
րագ վէ պիր իֆթիխար առա ի-
տէնլէրտէն կէօթմէրմէք իսթմտի-
կինտէն , իշի թէքլիֆսիլիկէ վիրէ-
րէք , սապահ թօսլէթի , եանի սա-
պահ էլպիսէսիլլէ պուլունմագտա
իտի :

Մէրգումուն էլպիսէսի , թագը-
մըյլա , պէեազ , մաի , սիեահ վէ
գըրմըզը չիզկիլէրտէն միւրէթթէպ
սաթրանճըլ պիր խաֆիֆ գումաշ-
տան մամուլ պուլունմագտա իտի :

Կէօմէկիինին եագառը , այնի բէնք-
լէրտէ օլան պիր ոգօշէզ շէրիտ պօ-
եուն պազը իւզէրինէ հաթըրմըլ
օլուպ , վէ կէօմէկիինին կէօքսիւն-
տէ տախի , տիւյմէ եէրլէրինտէ ,
գըրմըզը մէրճանտան իշէնիլմիշ ,
իւշ թանէ պէօճէք պուլունտուղու
կիպի , էնի վէ եասըր աեագլարըն-
տա տախի , գըրմըզը չիզկիլի էամէր
իքէք չօրապլար իսթիւնտէն կիյի-
նիլմիշ , իրի բիւսկիւլիւ , վէ եիւզլէ-
րի աշըգ ուֆաճըգ բարլագ գուն-
տուրալար պուլունմագտա իտի :

Վէ եէլէկիինին տիւյմէ աէլիքլէ-
րինտէն պիրինտէ տախի , էնվայի
բէնք շէրիթլէրտէն հաթըրմըլ օլտու-
ղու հալտէ , էն պիւյիւք քէյֆի օ-
լան բիւթպէլէր ալէամէթինտէն
պուլունտան պիր կիւլ (բօզէթ) կէօ-
րիւլմէքտէ իտի :

Վէհասըլ , մէրգում , հիչ տէ-
յիլ իսէ սուրէթի զահիրէսինէ պա-
գըլտըզը թագտիրտէ , մէքքիւր
եէնի մէհմուրիյեթթինտէ , հիչ պիր

միւս պիտեալիւք կէօթեմէն երէք ,
իճապընը իճրա խտէպիլմէք տէ խտի :

16

Մէրքիւցցա, պաշընը էյերէք պիր
սէլամ վիրաթաէն սօնրա , շիւբ-
հէլի պիր տաղը իլէ տախի , ժան
Րընօնու շէօյլէ պիր կէօղտէն կէ-
շիրտի խտէտէ , մէրգումուն մէլէս
լէհճէսի իլէ օլ պէնաղ սաչարը ,
քէնտուլի պիւթիւն պիւթիւն պաշ-
գալաշտըմը օյտուղունտան , պիր
տիւրլիւ ֆէհմինէ վարամատը :

— Էֆէնտի , պուեուրունուզ պէն-
տէնիլլին ստապընա , — տէտի մէր-
գում , տաթթտէն զիւտտէ , վէ
պիր նիյնէթէ մէպնի օլտուղու հալ-
տէ , պօղաղընտան սէօյլէնէրէք ,
— Զաթը ալինիլի պիր գաշ տաղը-
գա պէլէթալիմէքիլէ մէնպուր
օլտուղում իչին , աֆլընըզը տիլէ-
րիւ . . . — չիւնքի , պիրաղ իչիւմ
վար խտի :

Ժան Րընօ մէրգումուն սէլամա-
եարադ իզհարը հիւրմէթ իյլէտի :

— Աճապա , միւսիւ ժիւան տը
Ծիւնգալ , զաթը ալիլէրի՞ մի տիր-
լէր , — տէյի սիւալ իթտի մէր-
գում , զայէթլէ միւզէյնէն սու-
րէթտէ տօնաթըմը օլան կէնիշ
պիր մահէլլտէն իշէրի կիրէրէք :

— Էվվէթ , էֆէնտիւմ :

— Մ. Մարտիալըն չէրիքի , էօյլէ
տէյիլ մի , էֆէնտիւմ :

— Էվվէթ , էֆէնտիւմ , հիշ տէ-
յիլ խտէ շիւմուրի հալ , մաղազա-
նըն քեաֆֆէյի ումուր ու մէսա-
լիհի , ածիղլէրի իւզէրինտէ պու-
լունմագտա տըր . — վէ զաթընըզ-
տա , Թրինիթէտէ վազը Պրաուն ,
Սիտնէյ , վէ գումֆանեա պանգասը
վէքիլիտինիլ , էօյլէ՞ մի , էֆէնտիւմ :

— Էվվէթ , էֆէնտիւմ , էմրինիլէ

միւնթաղըր պուլունան Տօմէնիգօ
Սէպալլա գուլունուզ , պէնտէնի-
զիւմ . — Հավրեա տիւն աղշամ
վասըլ օլտում , վէ եանըմտա , պու-
րատան թէէտիյնէ օլունաճագ իքի
գըլթա բօլիշա վար տըր քի , պուն-
տան աթօրթ այ մուգատտէմ Մ.
Մարտիալ Տէրէյն գապուլ իյլէմիշ
տիր :

Ժան Րընօ պուլուրը սէօյլէմէք-
տէ իքէն , Մէրքիւցցա շէօյլէ պիր
գաչարընը աշաղը աշաղը ալարագ ,
վէ պիւթիւն ֆիքրինի քէնտուլէ
թօրլաեարագ ,

— Մութլագա պու տտամըն սէ-
մինի պէն թանըմալըեմ . . . —
լաքին , աճապա նէ՞րէտէ կէօրմիւշ
վէ կէօրիւշմիւշիւմ տիւր քի խաթ-
րմա կէլմէօր . . . տէյի , քէնտու-
լէնտուլէ սիւալէ պաչատը :

Վէ , տէրխաթըր խտէմէտիկին-
տէն , տահա զիւտտէ տիգգաթա
մէնպուր օլտու խտէ տէ , պիր տիւր-
լիւ պուլամաղըղընտան , մութլագ
սուրէթտէ պիրինին սէսինէ պէնզէ-
տէրէք ալտանմագտա օլմասընա
գարար վիրտի :

— Շէրիքիւմ թարաֆընտան գա-
պուլ օլունմիւշ իքի գըլթա բօլիշա
վար տըր եէտինիլտէ , էօյլէ՞ մի ,
— տէտի Մէրքիւցցա :

— Էվվէթ , էֆէնտիւմ :

— Նէ՞ գատար մէպաղտան ի-
պարէթ տիրլէր :

— Պիրիսի ալթմըշ պին ֆրանգ-
լըզ , վէ տիլէրի տալի սէքսէն պին
ֆրանգլըզ տըր . . . — ճէման եիւզ
գըրգ պին ֆրանգլըզ :

Մէրքիւցցա մէպաղը մէզպու-
րուն խամինի իշիթտիքտէ , պիրաղ
մէրագլանտը , վէ ֆիքրինտէն տիւ-
շիւնմէկէ պաչատը :

Պու ճիւմլէ իլէ տախի , սալա ալ-
տըրմատը :

— Բէ՛ք ալէա , էֆէնտիմ , — տէտի մէրգոււմ , — էլպէթթէ սանտըգքեար , հէր նէ գատար , մէգքիւր բօլիշալարըն , պու կիւն կէլէճէքլէրինէ տայիր պիր իշար եօգիտի իսէտէ , միւսիւ Մարսիալըն իմ զասընարիայէթ ու իթիպարա միւսարտաթ իլլէմիշ տիր :

— Մէգքիւր բօլիշալար չիգտանըմտա տըրլար . . . Ֆագաթ , պիր քէրէ զաթընըա խապէր վիրմէգտէն էվվէլ , սանտըգքեարա պիր շէյ սէօյլէմէքլիկի վէ կէօթէրմէքլիկի ճայիզ կէօրմէտիմ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի ժան Րընօ :

— Սէպէ՛պ :

— Ձիւնքի , էֆէնտիմ , էն պիւյիւք վէ էն միւթէպէր մաղազալարտա պիլէ , պիրտէն պիրէ էօյլէպիր պիւյիւճէք մէպլաղըն թէէտիյեէսի լազըմ կէլտիկիւտէ , հիշ տէյիլ իսէ , մուվազգաթ սուրէթտէ , պիր կիւնլիւկիւ մուճիպ օլմասը , իհթիմալին խարիճինտէ տէյիլ տիր . . . :

Մէրքիւցցա մէրգումուն պու սէօյլէյիշի իւզէրինէ , հինտի կիպի քէնաույի գապարմըշ կէօթէրմէքլիկէ ֆուրսաթը եաֆթէ սաեարագ ,

— Մարսիալ վէ ժիւան տը ֆիւնգալ մաղազասընտա , հիշ պիր վագըթտա օլ եօլտա պիր տարլըգվուգուրինին էմաալի կէօրիւմէմիշ տիր , — տէտի մէրգոււմ ազամէթլի պիր սէօյլէյիշ իլէ , — Հէմտէ զաթէն լազըմ կէլէն մէպլաղտա ուֆագ պիր շէյ տիր , իմտի , զահմէթ շէքէրէք պուեուրոււնուզ սանտըգքեարըն եանընա թէշըիֆ իտինիգտէ , թէպլիյէ իթսին , էֆէնտիմ , աճապա պաշգա պիր էմրինիզ , պաշգա պիր սէօյլէեէճէկինիզ վա՛ր մը տըր . . . :

— Էսէֆ իտէրէք սէօյլէրիմ քի ,

էվվէթ , էֆէնտիմ , զաթընըապաշգա պիր սէօյլէյէճէկիմ տահապար տըր , — տէտի ժան Րընօ :

— Էսէֆ իտէրէք մի , — տէյի պաղըրտը Մէրքիւցցա տիւշարը էնտիշէ օլարագ , — նի՛շին , « Էսէֆ իտէրէք » տիմէքտէսինիզ :

— Ձիւնքի , զաթընըա վիրէճէկիմ խապէր , իյի պիր խապէր տէյիլ տիր տէ , անըն իչին , պիթթապի էօյլէ սէօյլէմէքտէյիմ . . . :

Մէրքիւցցանըն ընէկի աթտը :

— Սէօյլէյինիզ էֆէնտի , պագալըմ նէ իմիշ . . . — տէտի մէրգոււմ :

— Բէք աղըր պիր շէյ տիր . . . մաղազանըգ հագգքնտա տէհէթլու պիր վուրկոււն աիմէք օլաճագ տըր :

— Իմտի , սէօյլէյինիզ , էֆէնտի , սէօյլէյինիզ , — զիրա , կէօրիւեօրսոււնուզ եա , սիզին օլ իթիրագ ու իհթիրագ իւզրէ պուլոււնմագլըղընը , ատէթա տամարլարըմտա գանլարըմը՝ գուրութմագտա տըր :

— Թրինիթէեէ կիթմէք իւզրէ , եօլտա պիր թէքնէնիզ պուլոււնտուղու կիպի , պիր կէմինիզ տալի , ֆրանսա Կուեանաուրնա կիթմէքտէ տիր , էօյլէ տէյիլ մի . . . — տէտի ժան Րընօ :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , լը թանգարվիլ իլէ լը Մօրլէգիէն . . . — պոււնլարըն իքիսինտէ տալի քիւլիյէթլի մալ տօլու տուր քի , պէտէլլէրի օլան մէպալիղի ճէսիմէեէ գարշըլըգ , պուրաեա չիվիթ իլէ գահվէ տօլտուրուպ կէթիրէճէքլէր տիր . . . :

Ժան Րընօ Մէրքիւցցանըն մէրաղլը եիւզիւնիւ պիր կէօզտէն կէշիրտիքտէն սօնրա , թէքրարէն քէլամա պաշատը , վէ աղըր վէ թէմքինլի պիր սէօյլէյիշ իլէ ,

— Էֆէնտի, զայրէթ ու ճէսա-
րէթինիդ թէնտինիդ թօբլաեընը,
պիրտէն պիրէ բէք մէրադ իթմէ-
յինիդ, նէ՛ չարէ, պուստ տինեա
տէմիչէր, ինսանըն պաշընա չօդ-
շէյլէր կէլիր կէշէր . . . — օլ սէջ-
լէտիկինիդ կէմիլէրին իքիսի տախի
թէլէֆ օլմուշլար տըր :

Մէրքիւցցա պու լադբրաընըն
իւզէրինէ էյիմ պէյիմ օլարադ
աեադա գալգաը :

— Նէ՛, լը Թանգարվիլ իլէ լը Մօր-
լէզիէն թէլէֆ մի օլտուլար . — տէ-
տի մէրգուլմ բէբէլէեէրէք :

— Եազըզլար օլտուն, էվիթ :

— Էյ, նա՛սըլ, նէ օլմուշ :

— Տէնիդտէ աչըգուտ օլտուգլարը
հալտէ, պիր աթէշ զուհուր իսէ-
րէք ետնմըշլար տըր :

Մէրքիւցցա գուլվէթինի զայպ
իտէրէք սալանմաեա պաշասար,
վէ իրի իրի թէր թանէլէրի, տննըն-
տան աշաղը ինմէկէ պաշլատըլար :

— Խա՛յր, պու տէտիկինիդ օլա-
մազ պիր շէյ տիր . . . — տէտի մէր-
գուլմ բէբէլէեէրէք, — միւմքին-
սիդ տիր . . . միւմքինսիդ տիր :

— Էսէֆ իտէրէք սէջլէրիմ քէ,
վիրաիկիմ ֆէնա խապէր տօղրու
տուր, էֆէնտի, — տէտի Ժան Բը-
նօ, — հիշ պիր եալան վէ եանլըշ
եօգ տուր, նամուսում ի զէրինէ-
տէ իտտաա իտէրիմ . . . :

— Վազաա, էֆէնտի, սիզին էօյ-
լէ իշիթմիշ օլմանըզա, վէ ինանմըշ
պուլունմանըզա պիր շէյ սէջլէեէ-
մէմ, լաքին, հիշ չիւբհէմ եօգտուր
քի, պու լադըրաըլարը եալանճը-
լար իճաա իյլէմիշ օլմալը աըրլար :
Ժան Բընօ, մէրգուլուն սէջլէ-
տիկինի ճէրհ նիյէթիյլէ պաշընը
սիլքտի :

Մէրքիւցցա ճէվապ վիրէրէք,

— Մաաղալլահ, էկէր պիր ֆէնա

խապէր օլմուշ օլաա, իքի կէմինին-
տէ գաբիտանլարը, էլպէթթէ պա-
հա պիրտիւրէճէքլէր իտի . . . :

— Էլպէթթէ գաբիթանլար եազ-
մըշ օլմալը տըրլալ, վէ հիշ չիւբ-
նէնիդ օլմասըն քի, մէքթուպլար աա
աղշամա սապահա կէլիպ եէթիշէ-
ճէքլէր տիր . . . :

— Վէհհասըլ, էֆէնտի, պէն սի-
զին վիրաիկինիդ պու ֆէնա խա-
պէրլէրէ ինանմամ . . . ինանմագ-
տա իսթէմէմ . . . :

Պու հէնկեամտէ, մէրգուլուն օ-
տա գաբուտունա, եավաշճաճըզ
իքի քէրրէ վուրուլտու :

— Կիրինիդ, — տէտի Մէրքիւց-
ցա :

Դարու աչըլըպ իշէրիյէ պիր մէէ-
մուր կիրաիկինի Մէրքիւցցա կէօր-
տիւքտէ, բէք գապա վէ պէտ պիր
թարղ ու թալիր իպրազըյլա մուա-
մէլէ իտէրէք, մէրգուլմա,

— Նէ՛ իսթէրսինիդ, նէ՛ տիր օ
կէթիրաիկինիդ . . . — տէտի :

— Միւսիւ Մարսիալ իսմինէ օլա-
րադ իքի մէքթուպ . . . — տէյի
ճէվապ վիրաի խըտմէթ քեար :

— Վիրինիդ . . . :

— Քի՛մ պիր, — տէտի Ժան
Բընօ թարիֆտէն միւսթաղնի պիր
թէլաֆֆուզ իլէ սէջլէեէրէք, —
պէլքի պէնիմ վիրաիկիմ էլէմպախշ
խապէրլէրէ տայիր տիրլէր . . . :

Խըտմէթ քեար տիշարը չըգաը :
Մէրքիւցցա, բէնկեամուզ լէօքլէր
իլէ միւհիւլլէնիլ օլան մէգքիւրի-
քի մէքթուպլարը, էյլէրի տիթըէ-
եէրէք ալտը, վէ քէմալի թէլաշ վէ
մէրադ իւզրէ, պիր պիրի արգասըն-
տան, իքիսինին տախի զարֆլարընը
եըրթաը :

Ժան Բընօ պու հէնկեամտէ տա-
յիմա վէ տիդգաթը թամմէ իւզրէ,
մէրգուլուն եիւզիւնէ պադարադ :

հալ ու էվզաբնը միւթալաա իթ-
մէքատէ իտի :

Իբի մէքթուպարը օգուեռւպ
կէօզտէն կէշիրի կէշիրմէզ , մէր-
գումուն երւզէրինն պիր էօլիւ
րէնկի քէպ կիթտիկինի կէօրտիւ .
մէրգումուն գաշարը պիր պիրինէ
եւզլաշարագ արալարը չուգուր-
լանտը . — մէրգում գանատըրճա-
պնա քէնտի աօտագլարընը ըրը-
մագտէ օլաուղու հալտէ , քէնտու-
յի պիր սանտալլիյէ իւզէրինէ պը-
րագը վիրտի :

— Հագգընըզ վար իմիշ , էֆէն-
տի . . . — տէտի մէրգում սաղըր
պիր սէս իլէ բէբէլէեթէք , — մէզ-
քիւր կէմիլէրին իքիսի տալի թէ-
լէֆ օլմուշար . . . :

— Տօղրուսու , էֆէնտի , պաշը-
նըզա կէլէն պու ազիմ ֆէլաքէթ .
տէն տօլանը բէք միւթէտտիր օլ-
մագտանըմ . . . — տէտի ժան Րը-
նօ , հատտէն զիսատէ , վէ քիմիէ-
նին ֆէհմինէ վարամանադը մէր-
թէպէտէ թագլիտ օլարագ պիր է-
սէֆի պէեան իպրապլլէ . — բէք
պիւլիւք պիր զարար տըր պու . . . :

— Ֆիլվադը բէք պիւլիւք պիր
զարար տըր . . . — տէյի ճէվապ
վիրտի Մէրքիւցցա , — լաքին , —
տէյի իլավէ իթտի մէրգում , ա-
նինտէ քէնտույի թօրլանարագ ,
— պու ֆէլաքէթ , հէր նէ գատար
տա պիւլիւք օլաա , եինէ համտ օլ-
սուն քի , պիզիմ մաղաղա կիպի
ճէսլմ պիր մաղաղանը սարսըլտա-
մազ . . . ըույի տէրեատա իքի կէ-
միմիզ տահա պուլունտուգտան
պաշգա , իքի կէմիմիզ տէ հավուզ-
տա պուլունմագտա վէ մալ եիւք-
լէթիլմէքտէ օլտուղու կիպի , տէօրթ
զըթա տահա վար տըր քի , տէսթ-
կեահտա ինշալարընա տէվամ օ-
լունմագտա տըր . . . պունլարտան .

տա մաատա հէմ մալիմիզ վար տըր ,
հէմ բարամըզ վար տըր , վէ հէմ-
տէ իթիպարըմըզ վար տըր . . . —
պու տիւշար օլտուղումուզ զարա-
րէն եէրինն տօլմասընա , անճագ
պիր գաշ մահ թէհամիլիւ քեաֆի
տիր . . . — Իմտի , էֆէնտի , պու-
եուրունուզ բօլիշալարընըզը իմգա-
լանտըմտա . . . — սանտըզա իպ-
րագ իտէրէք պէտէլինի ալընըզ . . .

— Հէր նէ գատար զաթէնտէ
պիլմէքտէ իտիմ իտէ տէ , չիմտի
մէմունէն կէօրմէքտէյիմ քի , մէզ-
քիւր բօլիշալարըմն անինտէ թէէ-
տիյէ օլունմասը , Մ. Մարտիալ վէ
գումբանեատը մաղաղասընըն գուվ-
վէթ վէ աղամէթինի , իսպաթ , վէ
պէնիմ իթիզասըմը թաստիգ իյէ-
մէքտէ տիր :

— Փագաթ , զաթընըզտան շունու
րէճա իտէրիմ քի , — տէտի Մէր-
քիւցցա , — պիր եէնի թալիմաթ
ալընընճանա գատար , վիրտիկինիզ
իքի ֆէլաքէթ խապէրինի , քիմնէ-
եէ սէօլէմէեթէք , օլ պապտէ սիւ-
քիւթի իթթիխաղա հիմմէթ իտէ-
սինի :

— Օլ պապտէ էմնիյէթի քեա-
միլէ վէ ըահաթը գալպ իւզրէ օ-
լունուզ , էֆէնտիմ . . . :

Ժան Րընօ , քէնտու քէնտույէ ,
շու աթիտէքի սուրէթտէ սէօլէնէ-
րէք , տիշարը չըգտը :

— Տօղրուսու , պիզիմ արապ ժիւ-
բիթէր , չօգ իյի պիր իշ կէօրմիւշ
օլտու . . . — պու ճիւմիէ իլէ , Մէր-
քիւցցատա չօգ շէյթան պիր հէրիֆ
տիր , իբին հէմ ալթընտա վէ հէմ-
տէ իւթիւնտէ օյնանապիլմէքտէ
տիր . էկէր պէնիմ եէրիմտէ պիր
պաշգասը օլմուշ օլաա իտի , օլ գուլ-
լանտըզը թավր ու լիսան իլէ , բէք
ալէտ էմնիյէթի քեամիլէսինի
թահսիլ իտէպիլիր իտի . հալ պու

քի, պուֆէլաքէթ, մէլուն հէրի-
ֆին իշինտէ պիւլիւք պիր ետրա
աչմըշ տըր, վէ պիր իքինճի վուր-
կունուն, պիւթիւն պիւթիւն մէվ-
թինի միւճիպ օլաճաղընտա շիւբհէ
եօգ տուր:

Ժան Րընօ սանտըգքեարըն եա-
նընա կիթտի, պանդնօթ օլարագ,
բօլիշտլարը պէտէլի օլան եիւզ գըրգ-
պին ֆրանգը թէմամէն ալտը, վէ
պատէհու, մէզքիւր խանէտէն տի-
շարը չըգալագ, Փարիս սօգաղընա
տօղրու կիթտի:

Եօլտա կիտէր իքէն, շու աթի-
տէքի սուրէթտէ տիւշիւնմէքտէ
իտի, — Մարսիալ, պու ժիւան տը
Ֆիւնդալ սախթէ իսիմ թահթըն-
տա կիզլէնմէքտէ օլան Մէրքիւց-
ցաեք, շէրիքիկէ պաշգա պիր շէյ
իշին գապուլ իթմէյիպ, իլլա,
մահգա քէնտույէ ճինայէթ շէրիքի
օլմասը իշին, վէ քէնտի իշէտիք-
լէրի ճինայէթլէրտէ զուհուրա կէլ-
միշօլան եարտըմ վէ խըտմէթլէրինէ
գարշըլըգ պիր միւքեաֆաթ օլսուն
իշին գապուլ իթմիշ տիր. — տի-
մէք տիր քի, պիզտէ պու իքի ալ-
չագ հէրիֆլէրին հիսապլարընը պիր-
լիքտէ՝ ալարագ պագմալը վէ պի-
թիւրմէլիեիզ:

Մէրքիւր իքի թէքնէլէրին եան-
մալարը գարա խապէրի, Մէրքիւց-
ցանըն եիւրէկինէ, կէրշի զէհիւր
կիպի իշէմիշ իտի իսէ տէ, Ժան
Րընօնուն հուզուրունտա պէլլի իթ-
մէքիք ալա իշինէ կէլմէտիկինտէն,
պիւթիւն պիւթիւն կիզլէյիպ պէլլի
իթմէմէկէ չալըշմըշ իտի, հալ պու
քի, մէրգուլմ կիթտիքտէն սօնրա,
արթըգ շու քէնտույի զապթ իթ-
մէքիք մէճպուրիյեթի տույդու-
սու գալմատըղընտան, տէրտի տէ-
րունի զահիրէ չըգմաեա պաշլատը:

Այնի վագըթտա աթէշէ իքի գը-

թա կէմի վիրմէքլիք, ալա խէեալ
ու խաթըրտան կէշէր, վէ իհթի-
մալին տախլինտէ կէօրիւնիւր մէ-
վատտէն տէյիլ իտի:

— Պիր պուշուգ միլեօն ֆրանգ-
լըգտան զիեատէ պիր զարար...
— տէտի մէրգուլմ քէնտու քէն-
տույէ, խըշմ ու զապալընտան նա-
շի մէզքիւր ալտըլը ուղուրսուղուրգ
մէքթուպլարընը սըգըպ էզէրէք,
— սայքի ճէտիտ ճէտիտ իքի զըթա
թէքնէլէրի վէ իշէրինտէ տօղու օ-
լան մալլէրի, քեամիլէն զայպ իթ-
մէք... — մաազալլահ, էկէր պա-
շըմա պու եօլտա, պիր իքինճի միւ-
սիպէթ տահա կէլէճէք օլտա, պիւ-
թիւն պիւթիւն տիւշարը խարապիյ-
եէթ օլաճաղըմըգտա շիւբհէ եօգ
տուր... — զաթէն պուֆէլաքէ-
թին խապէրի եաեըլտըգտա, իթի-
պարըմըգա խալէլ կէլէճէք տիր...
— էկէր հէր քէսին բարասընը վիր-
մէքլիքտէ, ազաճըգ կիւճիւք շէ-
քիլմէսի կէօրիւլէճէք օլտա, կէմի
եաբանլար շիւբհէե վէ էնտիշէե
տիւշար օլարագ, բէշինան էվվէ-
լինտէն բարա իսթէմէկէ գալըշա-
ճաղլարը պիշէք տիր... — օլ
վագըթ, նասըլ վէ նէրէտէն վիրէ-
ճէկիզ... — պու ճիւմէ իլէ տա-
խի, իշիմիզ, պիւթիւն պիւթիւն
իւմիտ քէսիքիկինէ տիւշէճէք պիր
հալտէ տէ տէյիլ տիր, պէրէքէթ վիր-
սին քի, Կուաեանիլատան պիրլիք-
տէ կէթիրտիկիմիզ բարալար վար-
տըր... — Շարգը Հինտէ ֆիլտի-
շի եիւքլէթմէկէ կիթմիշ օլան իքի
կէմիլէրիմիզտէն, բէք չօգ թէմէթ-
թիւ հասըլ օլաճագ տըր. ֆագաթ,
պու հալտէ, էլղէմ օլան շէյ, գը-
րէտիմիզի թուրմագ վէ գուրթար-
մաեա չալըշմագ տըր, տիմէք տիր
քի, պէնտէ, թա սօնունա գատար,
օլ խուսուստա պիւթիւն գուվվէ-

Թիմէ պէզլի սայ ու զիհն իթմէլի-
յիմ . . . — պէն զաթէն , միլիօն-
լար սահիպի օլմագսըզն էօլմէմէ-
լիկէ եէմի'ն իթմիշիմ տիր . . . —
պու նիյեէթ ու միւրատըմն հու-
սուլինի կէօրէպիլմէք իշին , հէրշի
պատապատ չալըջաճաղըմ . . . :

Մէրքիւցցա պու միւլահազալար
իւզէրինէ , պիր պիւլիւք գատէհ
թաղէ սու իշտի , վէ կիտիպ քէն-
տուլի պիր այնա տէրունինտէ սէյր
իթտի , վէ , սուրէթի զահիրէսին-
տէն իզհարը սիւքիւնէթի գալպ ի-
տէրէք , պիրինճի դաթտա վագը
ղայէթլէ միւզէյեէն թաւամսանէտէ
թաւամ իթմէքտէ օլան կէմի եաբ-
տըրըճըլարըն եանընա կիթտի :

Ժան Րընօ , պու հէնկեամտէ ,
եաւաշ եաւաշ , Փարիս սօգաղըն-
տա , էնվայի տէնիզ պէօճէքլէրիյ-
լէ , Չին իշլէրի , բաբաղան գուշլա-
րը , մայմունլար , շէպէքլէր , վէ
Տիէթ շէհրի ֆիլ տիշի իշլէրի , վէ
մէմալիքի սայիրէտէն կէթիլիլմիշ
օլան էնվայի շայեանը սէյր ու տիգ-
գաթ շէյլէրի , պիր Փարիս էհլի
քէյֆի վէ եալիօտ էլի պօշու մա-
դամնտա , մաղազալարըն էօնլէ-
րինտէն կիտէրէք թէմաշա իյլէմէք-
տէ իտի :

Հաւլը էօյլէ պիր մէմլէքէթ տիր
քի , տիւնեանըն հէր թարաֆըն-
տան , վէ հէր ճիսն վէ հէր սընրֆ
ատամընտան պուլունմագտա տըր :

Շէօյլէքի , հէր քէսին կէօգիւ ա-
լըջմըշ օլտուղունտան , մէրգուլմ
կիպի էնլի ումուզլու վէ պէեազ
սաշլը պիր մէլէսէ , քիմնէ տիգ-
գաթ վէ մէրագ իտիպտէ աթֆը
նիկեաճ իթմէքտէ տէյիլ իտի :

Պիրտէ մէրգուլմ պու տալկընըգ
իլէ սէյր իտէրէք կիթմէքտէ ի-
քէն , քէնտինտէն պիր գաշ աաղմ
ուզագտա եիւրիւմէքտէ պուլունան

պիր սէֆիլ ատէմին ըէվիշի զարի-
պի , վէ աթվարը աճիպէսի , պիր-
տէն պիրէ նազարը տիգգաթընը
ճէլպ իյլէտի :

Մէրգուլմ իշին սէֆիլ պիր ա-
տէմ աէտիք , չիւնքի , իւթիւ պա-
շը իւրեան պիրեան վէ եաղլը քիր-
լի , վէ պաշընտաքի շարգասընըն
թիւլէրի տէօքիւլէրէք , պէեազը
մէյտանէ չըգմըշ , վէ եամըր եուլմ-
լու օլմուշ , վէ գունտուրալարը
բարչա բարչա օլարագ , ալթը տիւշ-
միւշ պիր հալտէ պուլունտուղուն-
տան , սէֆալէթին սօն տէրէճէսինէ
վասըլ օլմալը տըր տէյի զանն օ-
լունմագտա իտի :

Մէրգուլմ , գալտըրըմ իւզէրին-
տէ , վէգնինի զայպ իթմիշ օլան պիր
ատամ միւլիլու , սարսագ սարսագ
պիր կիտիշ իլէ եիւրիւմէքտէ օ-
լուպ , վէ արալըգ արալըգ տալի ,
էյրի պիւյրիւ , ելան գալի եիւ-
րիւմէքտէ իտի :

— Պէսպէլի , շու հէրիֆ , իշլէթ
ֆըշըսընա չօգճա եանաշմըշ օլմալը
տըր . . . — տէյի ֆիքրինտէն կէ-
շիրտի Ժան Րընօ . — Լաքին , զանն
իտէրիմ քի , մէրգուլմն , շու թալը
ու հարէքէթինէ , գամպուլուճա սըր-
թընա , վէ սարը սաշլարընա նէզա-
րէն , պէնիմ թանըտըղըմ պիր ա-
տամ օլմալը տըր . . . — իմտի ,
չիւքհէմի տէֆ իթմէք իշին , կիտիպ
շունուն եիւզիւնէ պիր էյի պագա-
րագ տիգգաթ իթմէլիյիմ . . . :

Ժան Րընօ , մէքքիւր մէրագընը
մէվգըլի իճրայէ գօյմագ արգուսիյ-
լէ , աաղմլարընը սըգլաշարըրագ ,
մէրգուլմ եապանճընըն իլէրուսինէ
կէշմէք իսթէտի :

Հալպուքի , մէրգուլմ եապան-
ճը , զանն իտէրսին քի , Ժան Րընօ-
նուն նիյեէթ ու մագտիւնին ֆէհ-
մինէ վարտըղընտան , պիրտէն պի-

րէ գալարըմբ թէրք իլէ, աշաղը
ինտի, վէ սօգաղըն օպիր թարաֆը-
նա կէշմէք իսթէտի:

Պիշարէ զաթէն սալլանմագտա
օլուպ, վէ քէնտույի կիւն հալ իլէ
թուլսապիլմէքտէ օլտուղունտան,
տահա զիեատէ սէրսէլէմէկէ պաշ-
լատը:

Պիրսէ պու արատա, եան սօ-
գաղըն պիրինտէն չըզան, վէ տօլու
տիզկին կէլմէքտէ օլան Վիզթօրիա
նէվինտէն պիր արապանըն իքի րէս
գուվվէթիլ աթլարը, Փարիս սօգա-
ղընա տէօնէրէք կէլմէկէ պաշլա-
տըղընտան, վէ մէրգուլմ սէֆիլ ա-
տէմ, հալէա գարչըքի գալտըրըմա
կէշմէմիշ օլտուղունտան, եօլուն
օրթա եէրլէրինտէ, սալլունըպ տուր-
մագտա իտի:

Եկէր մէրգուլմ գաշմագ իսթէ-
միշ օլա իտի, գաշապիլէճէք գա-
տար մէյտան վար իտի:

Մէրգուլուն պիր թարաֆա գա-
շըպ չէքիլմէքիկի տիւշիւնմէտիկի
չէօլէ տուրսուն, քէնտույէ տօղ-
րու, սըգը սըգըեա պիր արապա կէլ-
մէքտէ օլմասընըն պիլէ ֆարգընտա
օլմատը:

— Վարտա՛, հէյ, եա՛հու, Ալ-
լահ պէլանը՝ վիրսին . . . վարտա՛,
— տէյի պաղըրտը արապաճը, մէր-
գուլմ իլէ աթլարը արասընտա ան-
ճագ պիր գաշ արչըն մէսաֆէ գալ-
տըղընը կէօրտիլքտէ:

Մէրգուլմ սէֆիլ ատամ, քէն-
տույի իլէրու պիր թարաֆա աթա-
ճագ եէրտէ, կէօրիւնիւշտէն ան-
լաշըլտըղընա կէօրէ, պիւթիւն պիւ-
թիւն շաշըրարագ, պուլունտուղու
եէրտէ տուրա գալտը:

Արապաճը արթըգ օլ հալտէ աթ-
լարը գապթ իտիպտէ տուրտուրա-
մանաճաղընտան, տիզկինլէրինի սօլ
թարաֆա չէվիրտի. հալ պու քի

ադսի օլաճագ եա, մէրգուլմ տա-
խի պիրտէն պիրէ օլ թարաֆա սաթ-
մանա պաշլատը, վէ օլ վադըթ ա-
րապանըն գօշուլմ աղաճընըն տէ-
միրլի ուճու, պիշարէնին թա ար-
գասընըն օրթա եէրինէ թէսատիւֆ
իլլէտիկինտէն, եիւզիւ իւզէրինէ
եէրէ եաթըրտը:

Պու տէհէթամիզ վագաանը կէօ-
րէնլէր, գօրգուլարընտան պաղ-
լըշմանա պաշլատըլար, մէրգուլմուն
պիւթիւն պիւթիւն չըղնանըպ էզիլ-
մէքիլք թէհլիքէսինտէ պուլուն-
մա՛ղ տէրքեար իտի իսէ տէ, քիմ-
սէ, իմտատընա եէթիշիլմէքիկին
իհթիմալտէն օլմասընը տիւշիւնմէք-
տէ վէ ճէսարէթ իթմէքտէ տէյիլ
իտի:

Փագաթ, Ժան Րընօ պաշգալարը
կիպի տիւշիւնմէյիպ, իլա պաշգա
տիւրլիւ տիւշիւնտիւ:

Հէմանտէմ իլէրու աթըլարագ,
աթլարըն տիզկինլէրինի թուլտու,
վէ, ֆէվգ էլ ատէ գուվվէթի սա-
յէսինտէ, աթլարըն գուվվէթլէրի-
նի, արգա աեագլարը իւզէրինէ
եիւքլէթտիրտի, վէ կէրի կէրի չէ-
քիլմէքիկէ մէճպուր իլլէտի:

Մէրգուլմ պու եիկիթիկի, քէմա-
լի զայրէթ, ճէսարէթ վէ տուրկուն
պիր գան իւզրէ իճրա իլլէտիքտէն
սօնրա, հէման գօշուպ եէրտէ եա-
թըպ ինլէմէքտէ պուլունան զէ-
վալլընըն եանընա կէլտի, գօլա-
րընտան թուլթուպ գալտըրտը, վէ
եօլուն գարչը թարաֆընտան կէօ-
ղիւնէ վուրմագտա օլան պիր էճ-
գախանէեէ կէօթիւրտիւ:

Պու արատա, պիթթապի պիրիք-
միշ օլան սէյիրճիլէրտէն, օթուզ
քիշի գատար արգասընտան կիթ-
տիլէր, վէ կէլէն կէշէն տուրարագ
վուգուլի հալի սօրուպ անլամագլըգ
ատէթտէն օլտուղունտան, գուրու

գալապալըգ արթաղգճա արթաղ ,

47

Բէնտուլի պիւթիւն պիւթիւն զայս
իտէրէք պաեքլմըչ օլան մէրգում
եարալը ատէմի , էնգամը տիւք
քեանքնտա , պիր գօլթուգ իւզերի
նէ եաթըրմագտա իքէն , խալգ տա
խի , մէզքիւր գաղաեք մուճիպ օլան
արապանքն էթրաֆընը գուշաթմագ
տա իտի :

Մէզքիւր արապա , վիգթօրեա
նէվինտէն վէ զայէթլէ միւզէյեէն
պիր քիրա արապաուր իտի : Էօյլէ
սիւսիւ արապաուր , քէնտի մէմլէ
քէթլէրինտէն , ատէթլէրինտէն պու
լունան սիւս վէ տարաթ ատէթլինի
պիրլիքտէ թաշքեարագ իճրա իթ
մէքտէ օլան եապանճըլարա խըտ
մէթ իթմէք իչին , հէր մէմլէքէթտէ
պուլունտուղու կիպի , Հավըրտա
տախի պուլունմագտա տըր :

Մէզքիւր արապանքն արապանճը
սը , զայէթլէ սիւսիւ կիյինմիչ օլ
տուղունտան , պաշընտա գօգարտը
եանի շէրիթտէն վէ եախօտ գօր
տէլատան թանգիմ իտիմիչ գըր
մալը պիր շաքգա , վէ աեագըլարն
տա տախի , կօնճու տիշարը չէվրիւ
միչ չիզմէլէր պուլունմագտա իտի :

Արապանքն տէօշէմէսի իւզերին
տէ , հէր նէ գատար գըրգ չաղա
րնա գատէմպասմըչ իտէտէ , արսը
գարըլարա մախսուս պուլունան ուս
թալըզար վէ մաարիֆէթլէր սայէ
սինտէ , քէնտուլի անճագ եիկիրմի
սէքիզ սթուղ չաղարընտա տըր կի
պի կէօսթէրէպիլմէքտէ օլան պիր
գատըն , եան կէլէրէք եաեքլը վիր
միչ իտի :

Մէրգումէ իրի վիճուտու վէ էս
մէր սիմալը օլուպ , պիթթապի ա
թէչի պագըշը սիեաճ կէօղէրէ մա

լիք օլտուգտան պաշգա , քիրիք
լէրիալթընա տախի սիւրմէլէր չէք
միչ օլտուղունտան , կէօղէրի , տա
հա զիեատէ պիր աթէչիլիք բէյտա
իթմէքտէ իտի . չէօյլէ քի , մէրգու
մէեէ , պիր կիւզէլ , վէ ալէլ խու
սուս ճագիպէլի պիր գարը նագա
րըյլա պագըլապիլիր պիր հալտէ
պուլունմագտա իտի իտէտէ , մէր
գումէնին մէզքիւր հիւսնիւ վէ ճա
ղիպէսի , ինսանը եալընըչ չէհվէթէ
թահրիք իտէպիլիպ , Ֆագաթ , հիւս
նիւ թէվէճճիւհիւհիւ ճէլպ իտէ
պիրմէքլիք գուվվէթինէ մալիք պու
լունմագտա տէյիլ իտի :

Աննը զայէթլէ եասը օլուպ , տօ
տագըլարը գալըն գալըն վէ զիեա
տէսիյլէ գըրմըղը օլտուղունտան ,
մէրգումէնին հէմ ինատճը վէ հէմ
տէ չէհվէթի հայվանիյլէ մէլուֆ
օլմաքնը անյաթտըրմագտա իտի :

Մէրգումէ չայեանը թէհայեիւր
պիր վիճուտէ մալիքէ տիր տէյի
կէօրիւնմէքտէ օլուպ , վէ բէք շա
չալը վէ քէսկին բէնքի էլպիտէ
լէր կիյինմիչ իտի : — Վէ իւզէրինտէ
իտէ , օլ գատար չօգ էլմաս վէ միւ
ճէվհէրաթ պուլունմագտա իտի քի ,
էն զիեատէ կուսթօեա ույլուն չէյ
լէր սաթմագտա օլան պիր գէնկին
գուեռմճունուն տօյապընը տօլտու
րուպ թէզերին իտէպիլիք տէնիլտէ
ճայիզ իտի . — Գուլագըլարընտա կի
րանպահա էլմաս քիւքէլէր պու
լունտուղու միսիլու , պիլէքլէրինտէ
պուլունան էնլի պիլէզիքլէր իտէ ,
թա տիրսէքլէրինէ գատար եագ
լաշմագտա իտիլէր :

Հէլէ օլ էլտիվէնլէր իւզէրինտէն
բարմագըլարընա թագմըչ օլտուղու
աճէլ աճայիպ էիւզիւքլէրին նագշ
ու պէեանքնտան սարֆը նագար ի
տէրիզ . . :

Մէրգումէի իւք բասթ կէլիպտէ

կէօրէն առէմ, էկէր էհլի տիգդաթ թագըմբնտան պիրի օլմազ իսէ, պիւլա թէրէտուիւտ, թէաթրօլարտա օյնանան վօսվիլ տէնիլէն սեռնլարը թէէլիֆի իտէնլէրին, նագչ ու պէ-եան իյլէտիլլէրի եա Հինտիւս զէն-կինլէրի նապուսլար, վէ եախօտ Պըրապիւեա հօվարտալարը կիպի հօվարտալար պուլուպ ճէլպ իթմէք իւմիտիլլէ, Հալըբէա կէլմիշ տէ, իւմիտի պօշա չըգմըշ պուլունան իգպալ արահըճը ույղունտուզ դա-րըլարըն թագըմբնտան ատու իտէ-ճէկինտէ չիւբհէ եօգ իտի:

Մէրգուլմէ, քէնտի արապաորնըն գօշուլմ աղաճընըն տէվիրտիկի սէֆիլ ատէմի, վէ ալէլիսուսուս պիր մէլէս ատէմին, էգիլմէքիք թէհլի-քէսինի կէօզէ ալարադ աթլարըն էօնիւնէ աթըլտըղըն կէօրտիւքտէ, զիեատէսիլլէ գօրգմուշ իտի:

Մէրգուլմէ, մէրգուլման իքի ա-տամլարըն տախի թէհլիքէտէնգուր-թուլտուգլարընը անլատըգտա, գա-պարմըշ օլան սինէսինտէն պիր ֆէ-րահլըգ նէֆէսի ալտը. վէ եանըն-տաքի ուֆահըգ պիր շիշէնին իշին-տէ պուլունան ինկիլիզ թուզուրու-հունու գօգլատը, վէ եէլքազէսինէ կիյտիլիմիշ օլան պէյգա վէ իրի կէօսթէրէն պիր ճամ իլէ պագտըգ-տան սօնրա, լէհճէսինտէ պիր սէ-վինճ էսէրի պուլունտուղու հալտէ, արապատան աչաղը ինտի, գալտը-րըմ իւզէրինտէ թօթլանմըշ օլան գալապալըղըն իշինտէն կէչտի, վէ իւզէրինտէն, էթրաֆա, Միւսլին վէ ժօգէյ-Դիւլպ նամ քէսկին գօ-գուլարը եաեղմագտա պուլուն-տուղու թագտիրտէ, —մէգըլիւր ի-քի նէվի գօգուլար, 1853 սէնէսին տէ մօտա իտիլէր, —էճգախանէ-տէն իշէրի կիրտի:

—էֆէնտի, ինչաալլահ, — տէ-

տի մէրգուլմէ, օլ հէնկեամտէ պին բարչա օլարադ պիչարէնին էմրի թէտալիսինէ չալըշմագտա օլան էճ-գաճըեա սէօյլէեէրէք, — ինչա-ալլահ, պու պիչարէնին եարէլէրի, գօրգուլաճագ պիր հալտէ տէյիլ տիրէր:

—Պէնաէնիզտէ օլ իւմիտտէ պու-լունմագտաեղմ, մատամ, — վէ հաթթա, էօյլէ օլմասընա ինանսամ տախի ճալիզ տիր տէյէպիլիլիմ:

—Պէնիմ զաննըմնա, մէրգու-մուն պաեղմասը, պիր եէրի գը-րըլմասընտան նէշէթ իթմէյիպ, ան-ճագ պէրէլէնմէսինտէն նէշէթ իթ-միշ տիր. իմտի, իթմինանը գալպ իւզրէ օլունուզ, մատամ... գալ-պինիզի րահաթ իթտիրինիզ:

—Օհ, էֆէնտի, պու վիրտիկի-նիզ միւժտէ իլէ, պէնի պիւլիւք պիր աճք վէ էլէմտէն խէլաւս իյլէ-մէքսէսինիզ:

Մէրգուլմէ տարաթլը գատըն էճ-գախանէտէն իշէրի կիրտիկինտէ, ժան Ռընօ, մէճրուհուն իւզէրինէ տօղրու էյիլմիշ օլտուղունտան, մէրգուլմէեի կէօրմէմիշ իտի:

Մէրգուլմէ, մէրգուլմէնին սէսինի իշիթտիքտէ, պաշընը եօգարը գալ-աթըրտը, վէ մէրգուլմէնին հիլլէլի, ետնի սիւրմէլի պօեալը լէհճէսինի կէօրիւպ միւթալաա իյլէտիկինտէ իսէ, քէնտույէ մալիւմ օլան պիր գատըն օլմասը չիւբհէսինէ զահիպ օլտու:

Մէրգուլմէ գատըն, մէրգուլմուն եանընա կէլէրէք, սամանի րէնք էլտիվէնլէր կիյինմիշ, վէ նասըլքի սէօյլէտի իտիք, իւզէրինտէն տէ բարմագլարընա եիւզիւքլէր թագ-մըշ օլտուղու, օլ ուֆագ, գըսսա, վէ թօմպուլ թօմպուլ շիշման էլիյ-լէ, մէրգուլմուն էլինի թուլտու:

—Ահ, էֆէնտի, — տէյի պա-

զըրտը մէրգումէ, — նամուսում
իւզէրինէ՛ եէմին իտէրիմ քի, սիզ-
տէն, նէ՛ մէրթէպէլէրտէ թէշէք-
քիւր իտէճէկիմի պիլէ՛մէ Եօրում ,
Մաազալլահ , էկէր սիզ օլմասա ի-
տինիզ , վէ սիզտէ , օլ գուվվէթ վէ
օլ ճէսարէթտէ պուլունմասա իտի ,
հիշ շիւբհէլէր Եօգ տուր քի , պու
պիչարէ էճէլէ գուրպան կիտէճէք
իտի . վէ պէն իսէ , չու գազատա ,
հէր նէ գատար պիտուշ իտիմ իսէտէ ,
պու ճիւմլէ իլէ տախի , էսմիլմիւն
թա սոն կիւնիւնէ գատար ունու-
տուպ միւթէսէլի օլմասեաճագ ի-
տիմ . . . օֆ , խայր , խայր , ապա
ունուտամասեաճագ իտիմ . տուլլու
ճիհէթիլլէ , էֆէնտի , հատտի ի-
թիտալին թա օպիր ունունտա պու-
լունմագտաեբմ . . . :

Ժան Րընօ , բարմագլարը ունուլ-
լա , մէրգումէնին էլինի սըգտը :

Մէրգում տայիմա , մէրգումէնին
Եիւզիւնէ պազմագտա իտի :

Շիւբհէսիզ օլարագ , ֆիքրի պիր
թէզէքքիւր իլէ , պէղայէթ տէրէ-
ճէտէ մէշղուլ պուլունմագտա իտի :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ մատամ ,
— տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում , —
պէն պաշգա պիր շէյ Եաբմալլապ ,
իլլա քէնտի վազիֆէմի իֆա իլլէ-
տիմ , նասըլքի , պէնիմ Եէրիմտէ
պաշգա պիտիտէ օլա իտի , այնի
վազիֆէԵի իֆա վէ իճրա իտէճէք
իտի . . . :

— Էյլէ պիր զայրէթ վէ ճէսա-
րէթի իպրագ իտէր զաթ , բէքնա-
տիր իւլ էմալ սըր . . . — տէտի
մէրգումէ , պիւլիւք պիր տուլլու
էսէրի իպրագ իտէրէք , — վէ , վէ-
լէվ պիր զայրէթ վէ ճէսարէթ իտէն
պուլունսա իտի պիլէ , մուվաֆֆագ
օլապիլմէսի իչին , թարաֆընըղտան
իպրագ օլունան մէրթէպէտէ քիւս-
թախըդ իլէ , հիքմէթ նէվինտէն

օլարագ պիրտէ գուվվէթի վէ ֆիւ-
թուրսուղուղա մալիք պուլունմասը
իզթիզա իտէր իտի . . . — ա՛հ , է-
ֆէնտի , զաթընըղա թէքրարէն վէ
թէքրարէն , թագտիմի թէշէքքիւր
իտէրիմ . . . :

— Մատամ , պէնտէնիզտէ թէք-
րարէն վէ թէքրարէն սէյլէրիմ քի ,
վազիֆէմին իֆասը իճրաւընտան
զիեատէ պիր շէյ Եաբմալլապ . . . :

— Նէ՛ սէյլէԵօրսունուլ , էֆէն-
տի , վազիֆէնիզտէն , Եիւզ վէ պէլ-
քիտէ պին տէֆա զիեատէսինի ի-
ֆա իլլէտինիզ . — Սիզին պու սէյ-
լէ իլլինիզ , մահգա , քէմալինէզա-
քէթինիզտէն վէ թէրպիլէնիզտէ՛ն
նէշէթ իթմէքտէ տիր . . . :

Ժան Րընօ , իզհարը թէվազու
պիրլէ պաշընը էեէրէք , քէնտու
քէնտուլլէ ,

— Աճապա պու տիվանէճէ գուգ-
լա գարըբը պէն , նէ՛րէտէ վէ նէ՛
վազըթ կէօրմիւլիւմ տիր , — տէ-
յի սիւալ իլլէտի :

Մէրգումէ թէքրարէն քէլամէ
աղաղ իլէ ,

— Էֆէնտի , պու մուճիպի խէ-
լասը օլտուղունուլ պիչարէնին քիմ
օլտուղունուլ պիլիմիսինիզ :

— Խայր , մատամ . . . — պէնտէ-
նիզ Հավրբեա կէլէլի , անճագ Եի-
կիրմի տէօրթ սասաթ օլմուշ տուր .
վէ հէմտէ պուրաեա իլք տէֆա օ-
լարագ կէլմիշ օլտուղումտան , քիմ
սէԵի թանըմագտա տէյիլիմ :

— Իշպու էօլիւմտէն գուրթար-
տըղընըզ զէվալլընըն Եանընտա ,
պիր ազ վազըթ տահա գալաճագ
միսընըզ :

— Ագլը պաշընա կէլինճէԵէ գա-
տար Եանընտան այրըլաճագ տէյի-
լիմ . . . :

— Էֆէնտի , կէրչի , պէն տալի
թըպզը սիզին թարիգինիզի թութ .

մագ խոթէր խտիւմ, վէ կէրչի էօյլէ եւրամագլըգտաւ, պօրճում խտի իսէտէ, չիֆայիտէքի, պու ուղուր սուզ գազանըն վուգու պուլմարը, զայէթլէ միւհիմմ պիր իշ իչին կիթ. մէքլիկիմ իգթիղա իտէն պիր մա. հէլէ կիթմէքլիկէ բէք կիճ ցալմըշ օլտուղուման . . . — Իմաի, պըրադըպ կիթմէքլիկէ մէճպուր օլտուղում ճիհէթլէ, զաթընըգտան պիր խըտմէթ թալէպինէ միւսա. րաաթ իտէրիմ :

— Պուեուրունուզ, էմը իտինիզ էֆէնտիմ :

— Իւսթիւնէ պաշընա պազըլա. րադ մուհաքէմէ իտիլիկի թագ. տիրաւ, մէրգում մէճքուհ, գէնկին պիր տտէմ օլմամալը տըր . . . :

— Տէյիլ գէնկին, իլլա, կէօրիւ. նիւշէ կէօրէ, բէքտէ ֆադըր պիրի օլմալը տըր :

— Իմաի էօյլէ օլտուգտա, էֆէն. տի, շունու գապուլ պիրլէ, մէր. գումէ թէսլիմէ, հիմմէթինիղի րէճա իտէրիմ . . . :

Մէրգումէ պունու սէօյլէտիկիլէ պէրապէր, ճէպինտէն չըգարաըղը Բուս սախթիւնանընտան մամուլ պիր սիւսլիւ չիզտան իչինտէն չէքտիկի եիւղ ֆրանգլըգ պիր գայիմէեի, Ժան Բընօեա ուզաթտը :

— Մէրգում թարաֆընտան թէ. չէքքիւր իտէրիմ, մուտամ . . . — տէտի մէրգում, մէրգումէին էլին. տէն գայիմէեի տլարադ. — Իշպու չէվգաթ ու մէրհամէթէ տայիր օլան մէհմուրլիյեթի, քէմալի խօշնուտի իւզրէ իճրա իլլէտիքտէն պաշգա, քէնտի թարաֆընտան տախի պիր չէյ իլավէ իտէրիմ, զիրա, աշիքեար կէօրիւնմէքտէ տիր քի, պիշարէ իմտատ ու իեանէեէ միւհիթաճ պու. լունմագտա տըր . . . :

— Պէն, պիր գաշ կիւն տահա,

Հաւըրտա գալաճաղըմ տըր, — տէտի մէրգումէ գատըն. — Իմաի, սէօյլէ լինիլ քէնտույէտէ, կէիպ պէնի պուլուն . . . — Չալըշաճա. ղըմ քէնտիսինէ էլտէն կէլէն իյի. կիլ իթմէկէ . . . — Իշթէ իսմիմի, շա գարթըմտան (գարթ տը վիզիթ) անլաեապիլիր. Օթէլ տ'Անկլըթէր. տէ օթուրմագտաեըմ . . . :

— Միւրաւ վէ արգունուղուն քեա. միլէն իճրա օլաճաղընա էմին օլու. նուզ, մուտամ . . . :

Մէրգումէ սիւսլիւ գատըն, չը. գարըպ Ժան Բընօեա քէնաի գար. թընտան պիր թանէ վիրտիքտէն, վէ պաշընը էեէրէք իպրազը թէ. վազու իլլէտիքտէն սօնրա, կիտիպ հալէա էթրաֆընտա գալապալըգ պէքլէմէքտէ օլան արապասընա պինտի :

Ժան Բընօ, մէրգումէնին, բօր. սըլէն թապիր օլունան բարլադ ճինա. տէն օլան գարթը իւզէրինէ չէօյլէ պիր աթէչի մէրադ իւզրէ պադ. տըգտա « ԲՕԶ ՊՕՆՇԱՆ » իսմինի կէօրտիւկիւնտէն, իզըարը թէաճ. ճիւպ իւզրէ պիր հարէքէթ իլլէտի :

— Պէն պու գարըեը, մուլպադա թանըեաճաղըմտըր, տէյի տիւշիւն. տիւկիւմտէ, հագգըմ վար իմիշ. — տէտի մէրգում քէնտու քէն. տույէ սէօյլէնէրէք. — Բօզ Պօնշան պէնի, վէ պէնտէ քէնտուսինի, չօգ. վազըթտան պէրու թանըմագտա. եըզ . . . — Աճապա, նէ սէպէպէ կէլիլ տիր պու պուրաեա. — է. կէր եանըլմագտա տէյիլ իտէմ, պու կիւն, պէնճէ, հիքմէթ նէվինտէն օլան թէստաիւֆլէրէ մէնսուպ պիր կիւն օլմալը տըր . . . :

Լաքին, հէր նէ գատար, հէր նէվի ղայրէթ վէ իգտամաթա հիմ. մէթ օլունմագտա իտի իսէտէ, պի. շարէ մէճրուհուն հալէա ագլը պա.

չընա կէկէրէք անըմագտա տէյիւ
խտի :

Պու խոսուս էճղաճընն , պա-
տի թէաճճիւպի օլմագլըղա պաշ-
լամագտա խտի :

Նէ՛ դատար ուզուն պայղընլըգ ,
— տէտի պիրտէն պիրէ մէրգում :

— Նէ՛ օ , տիւչարը էնտիչէ օլ-
մագտաւընըղ , Եօգսա մէրգումուն
հալինտէն գօրգուպ շիւբհէ՛ մի իթ-
մէքտէսինիղ :

— Էյ , տօղրուսու , պիրաղ շիւբ-
հէ կյլմէքտէյիմ . . . :

— Պիղղալմ քէնտիւնիղ Եօգլա-
նըպ , հիչ պիր թարաֆընտա պիր
գըրըգ օլմաաղընը թահգըգ իթ-
աինիղ . իմտի , էօյլէ օլաուղու հալ-
տէ , նէտէ՛ն գօրգումագտաւընըղ :

— Վագաա , տիշարտան էօյլէ պիր
չէյ Եօգ իսէտէ , պէլքի իչէրտէն
գէտէլէնմիչ պիր շէյ վար աըր տէ-
յի , շիւբհէ կյլմէքտէյիմ :

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա , աճա-
պա պիր հէքիմ չաղըրլաա իյի օլ-
մաղ մը :

— Պէնիմ իթիգատըմճա , բէք իյի
օլտուգտան պաշգա , էլզէմիյեթ-
տէն տիր աախի , — հաթթա , շու-
րաճըգտա գօմշուսուղ պիր հէքիմ
տէ վար աըր . . . հէման կիտիպ
չաղըրտը վիլէյիմ :

Էճղաճընն առամլարընտան պի-
րի , թամ հէքիմի չաղըրմաեա կիթ-
մէք իւզրէ իքէն , լէհճէսինտէ պիր
քեամիլիք վէ լէթաֆէթ էսէրի օ-
լուպ , վէ սիննիտէ ալթմըշըգ օլան ,
վէ էլպիսէսի տիւյմէ տէլիքլէրին-
տէն պիրինտէ տախի պիր նիչան ա-
լէամէթի պուլունան , պիր ատէմ ,
էճղախանէ գաբուսունտան իչէրի
կիրտի :

— Նէ՛ տիր , նէ՛ վարտըր , — տէ-
յի պաղըրտը մէրգում . — նիչին
պիրիքմիչ տիր պու խալգ պուրա-

տա . . . — Եօգսա պիր դաղա՛ մը
վուգու պուլմուշ տուր :

— Էվվէթ , տօղթօր էֆէնտի , —
տէյի ճէվապ վիրտի էճղախանէն
ուսթաաթ , — վէ զաթընըղտա թամ
վագթինտէ եէթիշտինիղ . . . պիղ-
տէ սիլէ խապէր կէնտէրմէք իւզ-
րէ իտիք . . . պագընըղ շու պիչա-
րէեէ :

— Նէ՛ օլմուշ տուր :

— Պիր արապա չըղնամըշ տըր ,
վէ երկիրմի տագըգատան պէրի
տիր քի , պիր տիւրլիւ անըլմաեօր :

— Օլ պապտէ նէ՛ Եաբուրընըղ ,
նէ՛ թէրթիպ գուլանտընըղ :

— Մէրգումա ալգալի վօյաթիլ ,
(պիր նէվի բուհ) գօգլաթտըր-
տըգտան պաշգա , գուլագլարը իլէ
աննը արալարընա տախի , սուգ սու-
լար վուրտուրտում իսէտէ . . . եր-
նէ նաֆիլէ , հիչ պիր թէէսսիրի կէօ-
րիլէմէտի :

— Պիր եէրի գըրըլմը՛ մը տըր :

— Խայր , էֆէնտիմ :

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա , բէճա
իտէրիմ , պիր գաշ տումա էթէր ,
կէթիրինիգտէ , տիչէրի արասըն-
տան վիրինիղ . . . :

— Բէ՛ք ալէա , տօղթօր էֆէն-
տի . . . ,

Տօղթօր քէնտի էլտիվէնյէրինի
չըգարըպ , վէ շաբգա վէ պասթօ-
նունու պիր թարաֆա գօյմագտա
իքէն , էճղաճը տախի , պիր դահ-
վէ գաշըղ տէրունինէ ճիւզիճէ է-
թէր գօյտու , վէ քէնտի չըրաղը-
նըն Եաբարմըյլա , մէճրուհուն աղ-
ղընա ագըթտը :

Մէգըիւր բուհուն անինտէ թէէս-
սիրի կէօրիւմէկէ պաշլատը :

Մէրգումուն իւզէրինտէ , պիր
ուֆագ հարէքէթ կէօրիւտիլ :

— Իշթէ իյիլիկէ եիւզ թութ-
մագտա տըր . . . — տէտի տօգ-

Թէօր, — շիմտիտէ հայտէյինիզ է-
թէր իլէ, գուլագ Թօղլարընը վէ մի-
տէսի չուգուրունու օվուշտուրու-
նուզ . . . :

Ժան Րընօ էճգաճըեա եարտըմ
իթմէքտէ իտի :

Մէրգում, մէճրուհուն կիյինմիշ
օլտուղու էսկի սէթրիսի իլէ եէլէկի
տիւյմէլէրինի չէզտի, պօեուն պա-
ղըսընը չըգարտը, վէ կէօմիէկինի
պիր Թարաֆա ալարագ, կէօքսիւ-
նիւ աշտը :

Պունու եաքմագտա իքէն, շիտ-
տէթ իւղրէ պիր էսէրի Թէաճճիւպ
Էպրագիյլէ, վէ քէնտու քէնտույէ
սէօյլէնէրէք :

— Թամամ . . . շիւքէ իթտի-
կիմտէ հագգըմ վար իմիշ . . . տէտի :

Մէրգում մէճրուհուն զայիֆ սի-
նէսի գօլ մէմէսի ալթընտա, կէմի
Թայիֆէլէրի իլէ Թօքճու ասկէրլէ-
րինէ, վէ ալէլիտուսուս քօլիս Թա-
րաֆընտան արանըլտըղլարընտա,
քէնտիլէրին մէնֆաաթլարընա գար-
չը, մէրգումլարա բէք գավի պիր
սիւհազ վիրմիշ օլաճագլարընա, Էտնի
Խապաթը վէ Թաստիգլի սուրէթտէ
Թանըլաճագլարընա մէտարը ագիմ
օլմագտա օլտուղու հալաէմա հպէս-
լէրտէ պուլունանլարըննէղտլէրինտէ
բէք մագպուլ պիր չէյ սաեըլմըշ օ-
լուպ, վէ մաի պօեա իլէ եաղըլմըշ
պուլունան նագըլլար կէօրիւլմէքտէ
իտի :

Մէրգումուն չու նագըչը, հէր
նէ գատար գարըչըգ պիր սուրէթ-
տէ իտի իսէտէ, պու ճիւմիէ իլէ
տախի, պիր մէգպահ իւղէրինէ
վազ իտիլմիշ օլան, վէ ալէվլէնմիշ
պիր հալաէ պուլունան պիր եիւ-
րէկին, պիր օգ վէ պիրտէ խանչէր
սաբլանարագ եարէլէնմիշ օլտուղու
կէօրիւլմէքտէ իտի :

Վէ պունունտա ալթընտա, իքի

Խամին պաշ եաղըլարը, եանի Ր. Ի-
լէ Պ. պուլունմագտա իտի :

Վէ պունտանտա աշաղըրտա տա-
խի, պէշ ալթը Թանէ ահ ու վահ
ալէամէթլէրի պուլունտուղու Թագ-
տիրտէ, չու պէշ ասէտ լուղէթ
պուլունմագտա իտի :

Նէ՛ ՎԱԳԸԹ ՕԼՍԱ, ԷՕՄԻ ԻՁԻՆ .

— Էվլէթ, Էվլէթ, պու Թէսա-
տիւֆ զարիպ պիր չէյ տիր . — տէ-
տի Ժան Րընօ, — նասըլքի, տար-
պը մէսէլ տիր, — Պաշ Էքրէ, —
հիհի, — հիհիլիլէ պէնչէօղ սուրէթտէ
— Էլ օլալէլէ :

Գուլագ Թօղլարը իլէ միտէսի չու-
գուրու իւղէրինտէն, էթէր իլէ օ-
վուշտուրումասը իւղէրինէ, մէճ-
րուհ տահա զիտատէ աեըլմաեա
պաշլատը :

Մէրգում սըգը սուրէթտէ պիր
գաշ քէրրէ նէֆէս ալտը, կէօղլէ-
րինի աշտը, վէ Թէաճճիւպի ագիմ
իւղրէ, էթրաֆընտա պուլունան
ատամլարը վէ սուլիլէեի կէօղտէն
կէչիրտի :

— Նէ՛րէտէյիմ . — տէյի սիւալ
իլլէտի մէրգում գայիֆ պիր սէս ի-
լէ :

— Պիր էճղախանէտէօին, տօս-
թում . . . — տէյի ճէվապ վիրտի
տօգթօր :

— Նի՛չին պուրաեա կէթ իրմիչլէր
տիր պէնի :

— Ձիւնքի պիր արապա ալթըն-
տա գալարագ էզիլմէքիք Թէհի-
քէսինտէն գուրթուլտուն . . . —
տէտի էճգաճը :

— Էվլէթ, Էվլէթ . . . շիմտի
խաթըրմա կէլմէքտէ տիր, արգամ-
տան ֆէնա սուրէթտէ վուրուլտում,
եէրէ տիւչիւպ սէրիտիմ, վէ պա-
տէհու . . . պատէհու . . . արթըգ
պիլմէմ նէ օլտում . . . :

—Քէնտինիդի զայս ի թտինիդ... սիդ աղտոնա աթլարըն աեադլարը ալթընտա գալանագտընը... Իշթէ պու էֆէնտի արապանըն էօնինէ աթըլտը, վէ քէնտի էօլիւմինիւ կէօղէ ալարագ, սիգի էօլիւմտէն գուրթարտը... —տէյի ճէվապ վիրտի էճգաճը, Ժան Բընօհու մէրգուամ կէօթէրէրէք:

—Ահ, թէչէքքիւր խտէրիմ, էֆէնտի, թէչէքքիւր խտէրիմ, —տէտի մէճրուհ բէբէլէհէրէք, վէ իզհարը հէեէճան իյլէհէրէք:

—Բէք ալէա, բէք ալէա, —տէյի ճէվապ վիրտի Ժան Բընօ —թէլաչը պիր սէօյլէյիշ իլէ, —սիգի էօլիւմտէն գուրթարտըմ, անլաչըլտը... —Արթըգ անըն լագըրտըսընը իթմէհէլիմ:

—Նասըլսընը շիմտի, քէնտինիգի նաթըլ պուլմագտասընը, —տէյի սիւալ իթտի տօգթօր մէճրուհա:

—Իւզէրիմտէ պիր զայիֆլիք հիսս իթմէքտէյիմ էֆէնտի... զիեատէսլլէ պիր զայիֆլիք տույմագտաեըմ:

—Հէր նէ մէրթէպէտէ զայիֆլիք հիսս իթմէքտէ օլտանը, զայրէթ խտիպտէ աղաճըգ աեաղա գալմագմըսընը:

—Ձանն խտէրիմ քի, գալգապիլիլիմ:

—Պիր թէճրիւպէ խտինիդ պագալըմ:

Յիւվադը մէրգուամ աեաղա գալգապիլտի իսէտէ, օլ պապտէ տէ աղ կիւճիւք վէ աղ զահմէթ չէքմէտի: —Ձաթէն իճրա խտիլմիշ օլտան թահգըգաթ շայեանը մէմուռնիյե հէթ սուրէթտէ վուգու պուլմուշ իտի: —մէրգուամ իւզէրիմտէ, նէ տիշարտան վէ նէտէ իչէրտէն, պիր չէյ գըրըլմըշ օլմասը էսէրի պու:

լուճմագտա տէյիլ իտի:

Տօգթօր, թէքրարէն քէլամէ աղա պիրլէ:

—Հիշ պիր թարաֆընըտա պիր աղըր սըգը տույմագտամըսընը:

—Էվլէթ, էֆէնտիմ, ումուլլարըմ արասընտան կիզլի պիր սըգը հիսս իթմէքտէյիմ:

—Գօշում աղաճընըն վուրտուղու եէրտէն տիր... —օ պիր չէյ տէյիլ տիր... —Բահտթը գալպիւզրէ օլունուղ:

48

Մէճրուհու մէրգուամ, գօլթուգիւզէրինէ տիւչիւ վիրտի:

—Մահէլլիլգամէթինիդ ուզագտա՞մը տըր... —տէյի սիւալ իթտի տօգթօր:

—Էֆէնտի, պէնտէնիգին, խասսէթէն պիր իգամէթկեահըմ եօգտուր:

—Նէ՞ տիմէք տիր օ:

—Պէնտէնիդ տահա Հավըբաշըմէնտըֆէր իլէ պու սապահ կէլտիմ, վէ հէնուղ պիր եէր թէտաւրիք իթմէքլիկէ վագթիմ օլմատը:

—Յագաթ, բահաթ իտէճէք պիր մահէլլէ միւհթաճսընը, վէ հէմ տէ, էօյլէ պիր եէրի, միւմքին օլտուղու մէրթէպէ չաբուգ պուլմալըսընը, զիրա, հէր հալտէ, հիշ տէյիլ իսէ պիր գաշ սաթթ բահաթ աթմագլըղընը իգթիլգա իթմէքտէ տիր...:

—Կիտիպ արամալընըմ... —տէտի մէրգուամ եալաշճաճըգ սէօյլէհէրէք, վէ սէօյլէյիչինտէն տախի, օլ պապտէ իւմիտ իտէճէք պիր քէօշէսի պուլունմատըղը անչաչըլարագ:

Ժան Բընօ պունա ճէվապէն,

—Օլ խուսուսու սիդ պանա պը-

րազմալըսնըղ . . . — տէտի, —
պէն անը քեամիլէն տէրիւհտէ ի-
տէրիւմ. տօգթօր էֆէնտի, էկէր
սիլին պաշգա պիւ էմր ու թէնպի-
հինիզ վար իսէ, քէրէմ իտիպ ա-
նը պիտրիլինիզ, վէ քիւլլի էմր ու
թէնպիհինիզի, նօգթաւսը նօգթա-
սընա ինրա իտէճէկիմէտէ էմին օ-
լունուղ. . .

Մէճրուհ թէաճճիւպի ազիւմ
իւզրէ, ժոն Բընօնուն եիւզիւնէ
պագտը. — չիւնքի մէրգոււմ, մէր-
գոււմն քէնտի հազգընտա, աւսա
թանքտըղ վէ կէօրտիւկիւ պիւ ա-
տէմ օլմատըղը հալտէ, օլմէրթէպէ
աճընըպ եաքտըմ իթմէսինէ, պիւ
տիւրիւ մանէա վիրէմէմէ քտէ իտի-

Տօգթօր պիւ քեաղըտ իւզէրինէ
պիւ իլաճ թէրթիպի եաղաւ, վէ
հազըրլամագ իւզրէ էճզաճընտ
վիրտի, վէ պատէհսւ, ղարիպ իւլ
հալ օլան մէրգոււմ մէճրուհա խի-
թապէն,

— Սիզէ վիրիլէճէք օլան իլաճ-
տան, հէր չէյրէք սաաթտա պի-
րէր գաշըգ ալաճագսընըղ. վէ ու-
մարըմ քի, ազշամա գալմաեըպ,
օլ արգանըղտա օլան աղըր տալի
մահվ օլաճագ տըր . . . : — Պա-
գալթ, շայէտ, էմէլիւմ պօշա չըգա-
րազ կէշմէզտէ, էկէր եինէ պէն-
ճէ պիւ իգթիզանըղ հիսս իտիլիւ
իսէ, անինտէ պանա պիւ խապէր
կէօնտէրմէլիսինիզ . . . — պանա
տօգթօր Պօվէլ տէրլէր, վէ էվիւմ
տէ, իշթէ պուրաճըգտա տըր,

— Տօքթէօր, — տէտի ժան Բընօ,
— աճապա պուրաղարտա պիւտիկի-
նիզ պիւ լօգանթա վա՞ր մը տըր,
էկէր վար իսէ, պու պիշարէյի օ-
րաեա կէօթիւրէյիմ:

— Իշթէ շուրաճըգտա, եօգարը-
եա տօղըու, եալընըղ եիկիրմի ա-
տըմ գատար պիւ մէսաֆէտէ, Գօգ

Շանթան նամ լօգանթա վար տըր. . . :

— Իյի էմմա, — տէտի բէբէլէ-
եէրէք մէրգոււմ ֆաղըր մէճրուհ
իւզէրինտէ պիւ էսէրի էնտիշէ զու-
հուրա կէլտիկի հալտէ, — իյի էմ-
մա, լօգանթաեա կիթմէք բարա իլէ
օլուր, պահալը տիւշէր . . . — վա-
գաա, պուրատա ալաճաղըմ վար
տըր, վէ կէրչի բարա ալմաղըղ է-
մէլինտէ պուրունմագտաեմ . . . լա-
քին, շիմտիքի հալ . . . ահ, եա-
ղըղլար օլուն, շիմտիքի հալ, եա-
նըմաա պիւ բարալար եօգ տուր:

— Իշթէ էվիլէլ էմլրտէ սիզէ եիւզ
ֆրանգ, պու բարա զաթէն սիզին
տիւր . . . — տէյի ճէվապ վիրտի
ժան Բընօ, մատամ Բօզ Պօնշանըն
վիրտիկի գայիմէյի մէրգոււմէ կէօ-
թէրէրէք:

— Նէ՞ սէօլէեօրուունուղ, էֆէն-
տի, պու եիւզ ֆրանգ պէնիւմ մի
տիւր, — տէյի պաղըրտա մէրգոււմ.
— Խա՛յր, Խա՛յր, եանլըշընըղ օլմա-
լը տըր . . . :

— Խօյը, հիշ պիւ եանլըշըմ եօգ
տուր . . . — արապսսը սիզի չըղնա-
եաճագ օլան գատըն, պու ճիւղի
պիւ բարաեք սիզին իշին պրագտը. . . :

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, թէ-
չէքքիւր իտէրիւմ, էֆէնտիւմ, —
տիմէք տիւր քի, հալէա բույի ճի-
հանտէ, լութֆ ու մէրհամէթ նէ
օլտուղունու պիւր վէ հիսս իտէր
եիւրէք թաշըր աաէմ պուրունմագ-
տա՛ իմիշ:

էճզաճը պու հէնկեամտէ իլաճը
եաքըպ պիթիւրմիշ, վէ շիշէտի աղ-
ղընը տա պաղլաեըպ միւհիւրէմիշ
օլտուղունտան, ժան Բընօեա թէս-
լիւմ իյլէտի:

— Նէ՞ տիւր պօրճուունուղ, էֆէն-
տիլէր, — տէյի սիւալ իթտի ժան
Բընօ:

— Հիշ պիւ պօրճուունուղ էօգ

տուր . . . — տէյի ճէվապ վիրտի
տոգթօր ֆօվէլ :

— Խայր , հիչ պիր բարա խթէ :
մէլ . . . — տէտի էնզաճը տախի
քէնտի թարաֆքնտան :

Ժան Բընօ մէրգուճան մէրտ զաթ-
լարքն նէ տույղու սահիպէրի օլ-
տուգլարքնը տնլատըղնտան , ար-
թըգ իւրտր իտէրէք բարա վիրմէք-
լիկէ չըղըչմաղըղստան սարֆը նա-
զար իլէ , մէրգուճանէ իպրազը թէ-
վազիւ իյլէտիքտէն սօնրա , մէճ-
րուհա ետարալմ իտէրէք գօլթուգ-
տան պաշարտը , վէ մէրգուճան
գօլթուղունա կիրէրէք , տէօրտիւն-
ճիւ ըատտէտէն օլուպ , ֆազաթ
կիւղէլճէ պիր հալտէ պուլունան
մէղքիւր Գօգ-Շանթան լօգանթա-
սընա կէօթիւրտիւ :

Մէրգուճու , օրատա , կիւնտէլի-
կի պիր ֆրանգա օլան ուֆաճըգ ,
ֆազաթ զայէթլէ թէմիզ պիր օտտ-
տա լահաթ իթտիրտի , էլպիսէսինի
սօեուպ ետթըրտը , վէ պատէհու ,
չիչէնին թաբասըն չըգարբպ տա ,
մէրգուճա իլաճտան վիրմէքիկէ հա-
զըրլանմադտա իքէն ,

Մէճրուհ իշարէթ իլէ , մէրգու-
ճու մէնն իյլէտի :

— Նիչին , նէ վար տըր , — տէյի
պաղըրտը Ժան Բընօ . — խթէրմի-
սինիզ , հէքիմին էմր ու թէնպիհինի
իճրա իտէճէքմիսինիզ , եօգսա իթ-
մէհէճէքմիսինիզ , սէրպէսթճէ սէօյ-
լէմէլիսինիզ :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , բէք ա-
լէա իճրա իտէճէկիմ տիր . . . —
Լաքին , մատամ քի պէնտէնիզէ
պու գատար իյիլիքլէր իթմէքլիկէ
հիմմէթ իթմէքտէսինիզ , ումարըմ
քի , սէրպէսթճէ սիղէ պիր շէյ սէօյ-
լէմէքլիկիմէ տախի միւսաատէյէ
հիմմէթ իտէրսինիզ . . . :

— Բէք ալէա , բէք ալէա , սէօյ-

լէյէպիլիրսինիզ , վէ հէմտէ սէօյ-
լէմէլիսինիզ . . . :

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա , էֆէն-
տի , պէնտէնիզ , հէր նէվի էմրի
իտարէեի իճրա իտէրէք , վէ շը-
մէնտըֆէրտէն իւչիւնճիւ զլաւտա
կէլէրէք , սօն մանկըրըմք , անճադ
եօլ մէսարիֆինէ եթիշտիրէպիլ-
տիմ . . . — էօյլէ քի , ետնըմտա
պիր բարալար պուլունմադտա տէ-
յիլ տիր . . . — Պիլի՛րմիսինիզ , ճիւ-
ղիճէ էվվէլ , քէնտիմի սազքնտը-
րամաեքպտա , հէլաք օլմաղըղ
թէհիքթսինտէ պուլունմադըղըմն
սէպէպի նէ՞ իտի : Պիլի՛րմիսինիզ ,
կէօղլէրիմ նիչին կէօրմէքտէ տէ-
յիլ իտի . . . վէ կէլէնի կէչէնի ի-
չիտէպիլմէքտէ տէյիլ իտիմ . . .
եօլուն օրթատընտա սալլանըպ տուր-
մադտա իտիմ . . . սէպէպի պաշ-
գա պիր շէյ օլմաեքպ , իլլա , իքի
կիւնտէն պէրուտիհանըմա էթմէք
բարչառը կիրմէմիշ օլմասը իտի . . .
Պաշըմ տէօնմէքտէ , կէօղլէրիմ
գարարմադտա , վէ վիճուտիմտէ
պիթթապի սարսըլմադտա իտի . . .

— Վա՛հ , ղէվալը , վա՛հ , — տէ-
յի պաղըրտը Ժան Բընօ , — պէն
իսէ սիզի , էօյլէ սէրսէլէնիպ տուր-
մանըղտան ալտանարադ , պիր սէր-
հօչսուլունուզ տէյի զանն իթմէքտէ
իտիմ :

— Խայր , էֆէնտի , խայր . . .
պէնտէնիզ սէրհօչ օլմաեքպ , իլլա
ա՛ճ իտիմ , ա՛ճ . . . վէ չիմտի տա-
խի , եիւրէկիմ գալրանմադտա օ-
լուպ , վէ հէր պիր շէյ էթրաֆըմտա
տօլանմադտա տըր կիպի կէօղլէրի-
մէ կէօրիւնմէքտէ օլտուղունտան ,
զանն իտէրիմքի , իլաճտան էվվէլ ,
էկէր պօղազըմտան աչաղը , ճիւղի-
ճէ սըճադ չօրպա կիտէր իտէ , տա-
հա ղիեատէ ֆայիտէտա՛ր օլաճադ
տըր :

— Հագգընըզ վար տըր, վէ եիւզ
զաթ զինատէ հագգընըզ վար-
տըր . . . — տէտի ժան Բընօ, վէ
անինտէ պիր քեասէ էթ սուեու
կէթիրթիտի. վէ մերգումա իչերթ-
տի: Մէճըուհ էթ սուեուհու իչէր
իչմէզ, զանն իտէրսինքի, քէսպի
իֆագաթ իյլէտի. չիւնքի, հէման
պաշընը եաստըզա գոյտուղու պիր-
լէ, քէմալի րահաթ վէ մէմնունիյ-
եէթ իւզրէ թէնէֆֆիւս իթմէկէ
պաշլատը:

— Օհ, մէմնունում, չիմտի բէք
ալէա իյիլիկէ եիւզ թութմաեա
պաշլատընըզ . . . — տէտի ժան
Բընօ, — եարբա սաաթտան սօնրա
իլաճտան պիր գաշըգ ալբայ, վէ
պտտէհու հէր յէյրէք սաաթտատա
պիրէր գաշըգ ալմազըզա տէվամ
իտէճէքսինիզ . . . — Շիչէեի պի-
թիրտիկինիզտէ իսէ, հէման ու-
եումաեա չալըշմալըսընըզ . . . —
Պէն եինէ ագչամա կէլիր սիզի եօգ-
լարըմ . . . :

Ահ, էֆէնտի, — տէտի մերգում
բէբէլէեերէք, — պու գտտար նիյ-
մէթ վէ ինսանիյեթինիզէ չայէսթէ
օլապիլմէք իչին, պիլմէմքի, սիզէ
նէ՞ եարմըշըմ տըր, վէ նէ՞ եարա-
պիլիրիմ:

— Հիչ պիր չէյ եարմամըշսընըզ
տըր, տօթում, ֆագաթ, իհթի-
մալ տիր քի, չօդ չէյլէր եարա-
ճագսընըզ տըր . . . :

— Պէնտէնիզ մի, էֆէնտի . . . :

— Եվվէթ, սիզ, քէնտինիզ . . . :

— Իյի եա, նա՞րըլ:

— Պու ագչամ սէօյլէրիմ սիզէ . . . :

— Շիւբհէսիզ օլարադ, լօգանթա-
նըն տէֆթէրինէ գայտիթմէք իւզ-
րէ, կէլիպ իսմինիզի սիւալ իտէ-
ճէքլէր տիր . . . — Նիզամէնտա
պիր բաաթօրթունուզվա՞ր մը տըր:

— Եվվէթ, էֆէնտիմ . . . :

— Էհ, էօյլէ իսէ, պաշգա պիր
չէյ լազըմ տէյիլ տիր . . . Ագչա-
մա կէօրիւչիւրիւզ:

— Բէք ալէա, էֆէնտիմ . . . :

Ժան Բընօ մերգումուն օտաար-
նը վէ լօգանթաեթ թէրք իլէ տի-
չարը չըգտը, վէ Գօրա իլէ մէր-
գումէնին հէմիթէլէրի եանընա կիթ-
մէք իւզրէ, լ'Օթէլ տը լ'Ամիրօթէ-
նին եօլունու էլէ ալտը:

Էմնայի րահտէ, քէնտու քէն-
տույէ:

— Այլահ պիրիմ իլէ պէրապէր
տիր, — տէտի, — պու ատամը պէ-
նիմ գարչըմա չըգարան պիր թէ-
ստիւլիֆ օլմանըպ, իլլա պունտա
ճէնապը Հիքմէթուլլահըն (Նա-
խսինամութիւն) պիր բարմաղը օլ-
մալը տըր:

Գօրա իսէ, քէնտի նիյեթթ ու
մէէմուրիյեթթիգթիզասընճա, տա-
յիմա էրքէք դըեաֆէթինտէ օլ-
տուղու հալտէ, մերգումուն պէքլէ-
մէքտէ իտի:

— Էյ, նէ՞ եարտըն պագալըմ,
— տէյի սիւալ իթտի մերգումէ մէր-
գումա, — եէնի պիր հալատիս վա՞ր
մը տըր:

— Մատմօաղէլ, հէմ վարտըր,
վէ հէմտէ չօգ հալատիսէր վար-
տըր . . . :

— Իքի դըթա բօլիչալարըն պէ-
տէլլէրինի ալտընըզ մը:

— Եվվէթ, էֆէնտիմ:

— Գիմտէ՞ն, օլ ալագ Մարսիալ-
տա՞ն մը:

— Խայր . . . Նասըլքի գաթընըզ
գաթէն խապէրտար օլմուչ իտինիզ,
չիմտի օլ խային հէրիֆ պուրատա
Հավըրտա պուլունմագտա տէյիլ
տիր . . . ֆագաթ, պէնտէնիզ օր-
թաղընը պուլտում կէօրիւչտիւմ:

— Ժիւան տը Ֆիւնդալը՞ մը:

— Եվվէթ, պիզգաթ մերգում-

մու . . . տէյի ճէվապ վիրտի ժան
Րընօ , աճայիպ սուրէթաէ պիր կիւ-
լիւշ իլէ :

— Մէրգումա , լը Թանգարվիլ ի-
լէ լը Մօրլէղիէն կէմիլէրինին եան-
աղլարընը խապէր վիրտինի՞ղ մի :

— Զաթէն մէրգումա իլէ կէօրիւշ-
մէքտէնաէ ասըլ մագսէտիմօ օ ի-
տի . . . :

— Մէղքիւր խապէր իւղէրինէ ,
մէրգումա իւղէրինտէ նէ՞ եօլտա
թէէսսիր միւշահէտէ իթաինիղ :

— Մէրգումա , մէղքիւր գարա
խապէր իւղէրինէ , երտորըմտան
վուրուլմուշ կիպի օլտու . . . — Տիւ-
շինիւնիւղ պիր քէրրէ քի , իքի
միլեօնա եազքն պիր դարար տի-
մէք տիր . վէ պու խապէր շուեու
պուլտուղունտա , մաղաղալարը ի-
թիպարընա , բէք միւհիւք պիր
վուրկուն տիմէք օլաճաղընտա շիւք-
հէ եօգ տուր :

— Պու իյի , բէք ալէա , — էվ-
վէլ էմիրտէ , օլ բէտէրիմին դան-
լըսը , վէ վալիտէմ իլէ հէմլիւրէլէ-
րիմին տախի ճէլլատուրը օլան խա-
յին հէրիֆին տէվլէթ ու իգպալ
վէ իթիպարլարը քէօքիւնէ պալթա
վուրմսլըբըղ . . . :

— Վէ տյի լազըթտա , ժիւան
աղ Թինգալըն տախի խարապընը՝
մուճիպ օլմայըբըղ , — տէյի պա-
ղըտըր ժան Րընօ :

— Խալը , պէն տապան տապա-
նա զըտտընը տիւշիւնմէքտէյիմ . . .

— տէյի ճէվապ վիրտի մէրգումէ
կէնճ գըղ . — չիւնքի մէրգումուն
պիղէ հիշ պիր դարարը թօգա՞ն-
մամըշ տըր , մէրգումա պիղէ հիշ
պիր շէյ եաբմամըշ տըր . — հաթ-
թա , պէն մէրգումուն իսմինի պի-
լէ պիլմէքտէ տէյիլ իտիմ . . . :

— Իյի էմմա , եա մէրգումուն
թաշըմագտա օլտուղու իսմ , ասըլ

քէնտի իտի տէյի՞լ իսէ , օլ վա-
ղըթ նէ եաբմայըբըղ , — տէտի
ժան Րընօ :

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուղ :

— Եա տը Թինգալ իսմի թահ-
թընտա պիր չաղըն վէ պիր հայ-
տուտ մէյտանէ չըգա՞ր իսէ :

— Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիղի ,
հալէա անլաեա՞մաեօրում . . . տէ-
տի Գօրա :

ժան Րընօ քէլամընա տէվամէ
պաշաաղ :

— Եա մէրգումա հայտուտ , սի-
ղին պաշ տիւշմէնլէրինիղտէն պիրի
օլմուշ օլուր իսէ . վէ եա թէքմիլ
Ֆամիլեանըղըն ատույի էքպէրիչը-
դար իսէ . վէհասըլ , եա մէրգումա
պիղլաթ Մէրքիւցցա տէտիքլէրի
հընղըր հէրիֆ օլմուշ օլուր իսէ :

— Նէ՞ , Մէրքիւցցա պիղլաթ
քէնտիսի՞ մի , — տէյի պաղըրաղ
մէրգումէ , պիւթիւն վիճուտի տի-
քէն տիքէն օլարաղ , — Մէկէրչի
պու սէօյլէտիկինիղ շէյ իհթիմալ-
տէ՞ն մի տիր :

— Էվլէթ , հէմ իհթիմալտէն տիր ,
վէ հէմ տէ բէք սահիհ տիր . . .
— նասըլ քի սիղէ սէօյլէտիմ , պէն
մէրգումուն պիղլաթ կէօրաիւմ վէ
գօնուշտում :

Գօրա մէրգումուն պու լազըր-
տըլարը իւղէրինէ , իսթիղրապըն-
տան նաշի էլլէրինի պիրպիրինէ գա-
վուշտուրտու :

— Ա՛հ , ասի՛լ Ալլահ , — տէտի
մէրգումէ բէբէլէեէրէք . — Սէնին
ատալէթին իգթիղասընտան տըր քի ,
մէրգուման իքի ճանվէրլէր , իքիսի
պիրլիքտէ օլարագ , աղըպէթ քեար
կիտիպ կէլիպ տէ պիղիմ բէնչէմիղէ
տիւշմէքտէ տիրլէր . — օնլար պի-
ղիմ գուեուումուղու նասըլ գաղ-
տըլար իսէ , ինչաալլահ պիղ տէ
օնլարըն գուեուլաընը , պիրպիրի-

արգաստան գաղարըզ...

— Վէ, — տէտի ժան Բընօ, —
էկէր պիզիմ իշին, բէտէրինիզին
հէլաքի մատտէսինտէ, մէրգուսուն
տախի բարմաղը պուլունմասընա
տայիր, եէնի պիր իսպաթա իհթի-
եաճ վար իսի իտէ, իշթէ պուրա-
տտ տէճնմէքտէ օլան ֆըրըլտագ-
լար, մէզքիւր իհթիեաճըն եէրինի
տախի տօլտուրմագտա տըրլար...
Պէսպէլլի Մարսիալ, մէրգուսուն
աղղընը գաբամագ իշին տիր քի,
մէրգուսուն քէնտույէ շէրիք իյլէ-
միշ տիր...

— Պու խուսուս, զաթէն ֆիքրիմին,
իշինտէ թասմիմ վէ թասվիր իտիլմիշ
օլան թէտպիրլէրին վէ բլանլորըն
թատիլ աւ թէսվիյէսինէ պէնի մէճ-
պուր իյլէմէքտէ տիր... — տէտի
Գօրա, դարազքեարանէ պիր սէջ-
լէյիշ իլէ:

— Տահա պաշգա շէյլէրտէ վար
տըր, վէ զանն իտէրիմ քի, օնլար,
տահա զիեատէ մէզքիւր թատիլ
ու թէսվիյէյէ իհթիեաճ մէսս իթ-
տիրլիէճէքլէր տիր... — տէտի ժան
Բընօ:

— Օնլար նէ իմիշլէր պագալըմ...

— Րէճա իտէրիմ սիղէ, շիմտիքի
հալ օնլարըն նէ օլտուգլարընը սիւ-
ալ իթմէյինիզ պէնտէնիղէ...
Աղշամա սիղէ ճէվապընը վիրէպի-
լիրիմ... վէ եախօտ օլ պապտէ
լաղըմ կէլէն իյղահաթը, պաշգա
պիր առամ վիրէճէք տիր սիղէ...

— Բէք ալէա, էօյլէ օլտուն...

— պէքլէրիմ պէն...

Եէվմի մէզպուրտէ, էօյլէտէն ոօն-
րա, Գօրա իլէ ժան Բընօ, վէ եա-
խօտ, եէնի իտիլէրիյլէ սէջլէտիկի-
միզ հալաէ, Լիօնէլ Վարթըն իլէ
Տօմէնիգօ Սէպալլա, թութտուգլա-
րը պիր քիրա արապասընա պինէ-
րէք, Ժանիյլ վէ գումբանեաք պան-

գասընա կիթտիլէր:

Հավըր պանգալարընտան էն զի-
եատէ ճէտիմ վէ միւթէպէրի պու-
լունան մէզքիւր պանգանըն, սայքի
տիւնեանըն հէր թարաֆընտա շիւ-
պէլէրի պուլունմագտէ իտի:

Մէզքիւր պանգանըն պիւյիւկիւ
օլան Մ. Ժանիյլ, ալթմըշ սէքիզ
չաղլարընտա օլտուղու հալաէ, հէ-
նուզ տինճ վէ սաղլամ պիր իյի իկ-
թիեար օլուպ, հէր նէ գատար զա-
յէթլէ գէնկին իտի իտէտէ, պու-
ճիւմէ իլէ տախի, զէվգ ու սէֆա
վէ բահաթընը տիւշիւնմէյիպ, ա-
տէթա պիր տէլիգանը կիպի, հէ-
միշէ քէնտի իշիյլէ մէշղուլ պուլուն-
մագտա իտի:

Գօրա իլէ ժան Բընօեու, մէր-
գում պանքէրին պիր ուշաղը, մէր-
գումսուն քէնտի իշ օտասընա կէօ-
թիւրտիւ:

— Զաթլարընըզը, նէ սէպէպլէ
գապուլ իթմէքլիք շէրէֆինէ նայիլ
օլմագտաեըմ, — տէյի, մէրգում
սիւալ իյլէտի:

Պունա գարշըլըզ Գօրա ճէվապ
վիրէրէք:

— Պէնտէնիզ Հավըրեա տիւնքի
կիւն կէլտիմ, էֆէնտիմ, եէկէն-
լէրիմ իլէ, թէալիւգաթըմտան սէ-
նօր Տօմէնիգօ Սէպալլա տախի պէ-
րապէրիմտէ տիրլէր... — պէն-
տէնիզ Գալկիւթթատան կէլմէքտէ-
յիմ, վէ մաղաղանըզ իամինէ տէ-
պիր գրէտիթօ քեաղըտըմ վար-
տըր... — էֆէնտիմ, իշթէ գար-
թըմտան, իսի տճիղանէմ, մալիւ-
մի ալինիզ օլապիլիւր...

Մ. Ժանիյլ, մէզքիւր գարթը պիր
կէօղտէն կէլիրտի:

— Լիօնէլ Վարթըն... — տէտի
մէրգում եիւքսէք պիր սէս իլէ,
— օ, հօշ կէլտինիզ, էֆէնտիմ...
պէնտէնիզ նամընա օլարագ եէտի-

նիգտէ պուլունան մէքթուպու, պէ-
նիմ Գալիկիթթատա պուլունան
ատամըմ Բօպէր Գրինթըն իմզա-
լամըշ տըր. էօյլէ տէյիլ մի, վէ
զաննըմտա, սիզին ամճանըզ օլմա-
լը տըր . . .

— Էվվէթ, էֆէնտիմ . . .

— Զաթէն պու խամինիզէ աչըլա-
ճագ օլան գրէտիթօեա տայիր պէն.
տէնիզէ մայիլմաթ վիրիլմիշ օլտու-
ղու կիպի, եագընտա պուրաեա
թէշրիֆ իտէճէկինիզ տախի իշար
գըլընմըշ խտի . . .

— Իշթէ միւմաիլէյհին մէքթու-
պու . . . — տէտի Գօրա մէրգուլմա
գօճա պիր մէքթուպ թագտիմ ի-
տէրէք :

— Հէր պիր շէյ նիզամընտա տըր . . .
— տէտի մէրգուլմ, մէգըիւր մէք-
թուպուն միւհըրնիւ երթթըպ ա-
չըպ օգուտուգտան ոօնրա, — միւ-
սիւ Վարթըն, գասամ սիզին իչին
աչըգ տիր . . . Իքի միլիօն իչին
գրէտիթօնուզ վար տըր . . . — շիմ-
տի, եա պիր մըգտար բարա, վէ
եախօտ քեաֆֆէսինի տախի ալ-
մագըլըլը արզու իտէճմիսինիզ :

— Խա՛յր, էֆէնտիմ, Իքի ճիհէ-
թի տախի արզու իթմէմ . . . — հէ-
լէ պու կիւն իչին բարաճա հիշ
լիւղումումնուզ եօգտուր . . . — Իշ-
պու կէօրիւլմէքիթտէն միւրատըմ
ագճէ օլմաեքպ, իլլա զաթը ալի-
նիգտէն, պիր խուսուստա պիր մա-
լիւմաթ իթասընա հիմմէթինիզ իէ-
ճա իյլէմէք օլմուշտուր . . .

— Նէյէ՞ տայիր տիր :

— Ենտիմտէ, Մարսիալ Տէրէյն
վէ գումբանեառը մաղազասընտան
պիր գաչ կիւնտէն թէէտիեէ օլու-
նաճագ պիր գըթա բօլիչամ վար
տըր . . .

— Նէ՞ գատար մէպլաղը հափի
տիր :

— Իւշ եիւզ պին ֆրանգ գատար :

— Է՛յ, նէ՞ տիմէք իսթէրոինիզ :

— Պաշգա պիր շէյ տիմէք իս-
թէմէյիպ, անճագ շունու անլա-
մագ արզու իտէրիմ քի, տճապա
թէէտիյեէ օլունաճագ մը տըր, է-
ֆէնտիմ :

— Օլ պապտէ ասրա շիւբհէնիզ
օլմասըն . . . — Մարսիալ էվի, միւ-
թէպէր պիր էվ տիր . . .

— Վագաա, պու կիւն էօյլէ տիր,
էֆէնտիմ . . . Փագաթ, պիր գաչ
կիւնտէն, եանի պաշարընա կէլմիշ
օլան զարար պէլիյեէսի, պիր քէր-
րէ թէվաթուր պուլտուգտան ոօն-
րա տախի, աճապա էօյլէ օլապի-
լէճէ՞ք միտիր :

— Պիր զարար պէլիյեէսի՞ մի, —
տէտի Մ. Ժանիլլ. — նա՞սըլ զա-
րար տըր օլ սէօյլէտիկինիզ :

— Եա զէվալլընըն սէֆէր իւզրէ
պուլունան լը թանդարվիլ իլէ լը
Մօրլէզլէն նամ Իքի գըթա թէք-
նէլէրի եանըպ քիւլ օլմուշար :

Մէրգուլմ պանքէր, մէգըիւր խա-
պէրէ ինսնամատըղընտան, իզհարը
թէաճճիւպ իտէրէք :

— Իքիսի պիրտէն եանմըշլա՞ր մը
. . . — տէյի պաղըրտը, — միւմ-
քին տէյիլ տիր, էօյլէ պիր շէյ օ-
լա՞մաղ . . .

Պունուն իւզէրինէ, լագըրտըեը
Ժան Ռնօ ալարագ :

— Վագաա, պէօյլէ պիր գագա,
բէք աղ տէֆա վուգու պուլուր իսէ
տէ, — տէտի մէրգուլմ, — չի՛ չարէ
քի սահիհէն վուգու պուլումուշ տուր,
վէ հաթթա, տահա պու ոտպահ,
պէնտէնիզ եանընտա պուլունտու-
ղում հալտէ, Մ. տը Ֆիւնգալա կէ-
լէն Իքի գըթա մէքթուպլար իլէ,
քէնտիսինէ վիրմիշ օլտուղում մէգ-
ըիւր խապէր թաստիզ գըլընմըշ
տըր . . .

49

Ժան Բընօնուն թաստիգ իյլէտիկի ֆէնա խապէր իւզէրինէ, Մ. Ժանիլ իւզէրինտէ պիր էսերի քէտէր կէօրիւմէ կէ պաշատը :

— Իքի միլիօնա եագըն պիր զարմը, — տէտի մէրգում եա վաշճա սէօյլէսէրէք :

Մէղքիւր զարար, աճապա մէրգումուն մուճիպի խարապը օյււր մու, — տէյի սիւալ իթտի Ժան Բընօ :

— Խայր, վագաա, մուճիպի խարապը օյմաղ իսէտէ, ֆէնա պիր վուրկուն տիմէք տիր . . :

— Էֆէնտի, զաթընըզըն զաննընճա, Մարսիալ էվինին գուտրէթի նէ՝ մէրթէպէտէ տիր աճապա, — տէյի սիւալ իթտի Գօրա :

Մէրգում պանքէր ճէվապ վիրմէսէրէք պաշընը սալատը :

— Աճապա սիւալիմին ճէվապը վիրիլէ՝ մէղ պիր հալտէ մի տիր, — տէտի Գօրա :

— Խայր, վագաա, սէօյլէնէմէղ պիր չէյ տէյիլ տիր . . . — Փագաթ, սիզտէ ֆէհմ իտէպիլիրսինիզ քի, պէնիմ իչին էօյլէ պիր չէյէ ճէվապ վիրմէք, պիրաղ աղըր պիր չէյ տիր . . . :

— Զիւնքի, Մ. Մարսիալ իլէ օրթաղը Մ. տը Թիւնդալ պէնիմ միւշթէրիլէրիմ տիրլէր . . . Իմօի, սանաթըմ իզթիզասընճա, քէմալմէրթէպէ իհթիւրաղ իւզրէ պուլունմազլըղըմ վաճիպէտէն տիր :

— Զիւնտէսիլլէ հագգընըզ վարտըր . . . — Լաքին, պու ճիւմէ իլէ տախի, զանն իտէրիմքի, հիչ տէյիլ իսէ, Մ. տը Թիւնդալը, չօգտան պերու մի թանրմագտասընըզ, պունու պէսանէ հիւմէթ իտէպիլիրսինիզ :

— Դէն մէրգումուն, բէք աղ պիր

վագըթտան պերու թանրմագտա երմ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի պանքէր : — Մէրգում Մ. Մարսիալ ճէրէյնին, Անթիլլ ատալարընա վուգու պուլան սէյեահաթընտան ալաէթինտէ, Հալըրեա պիրլիքտէ կէլմիշտիր . . . — Մ. Մարսիալ մէրգումուն, «սէրգլըտա» (թիւճճարլար, պանքէրլէրլէմիլէթի), Իսթանեանըն իյի պիր Փամիլեաթընտան տըր, զայէթլէ գէնկին վէ գէքի պիր զաթօլուպ, պօշա վագըթ կէչիրմէքտէ իսէ, պիր իչ իլէ մէշղուլ օյմագլըզ, վէ բէնտի բարասընտան իսթիֆատէ նիյեթթիլլէ, քէնտիսիլլէ օրթագլըզ իթմէքիլք արզուսինտէ պուլունմասընը պէսան իլէ պիզէ պիթթագտիմ թանըթտըրմըշ տըրք: պիզտէ պիթթապի մէրգում հագգընտա հիւնի գապուլիլէթ իպրաղ իթմիլիզ տիր քի, հայէա նէզտիմիզտէ միւթէպէր վէ նամուսլու պիր զաթ սաեբլաճաղընտա չիւբհէ եօգ տուր. հալ պու քի, հալ ու վագթինէ տայիր, Մ. Մարսիալըն պիզէ վիրմիշ օլուուղու մալիւմաթտան պաշգա պիր մալիւմաթա մալիք տէյիլիզ . . . — վէ չուտա վարտըր քի, Մ. Մարսիալըն, մէրգում հագգընտա, հատտէն զիւտտէ էմնիլէթի վար տըր, վէ պունատա իսպաթ չու տուր քի, քեաֆիէյի ումուր ու մէսալիհինի, եալընըզ անըն թահթը իտպրէտինէ թէպիմ իյլէմիշ տիր . . . :

— Մ. Մարսիալ պուրատա տէյիլ մի տիր :

— Խայր, Փարիստէ տիր :

— Փամիլեաթտա պիրլիքտէ՝ մի տիր :

Էվլէթ, էֆէնտիմ :

— Միւմալիլէյհին, եալընըզ իքի էվլատըմը վար տըր :

— Խայր, իւչ էվլատը վար տըր :

ի քիտի օղուն վէ պիրի գըզ . . . —
պիւյրւք օղու, վալիաէսինտէն քէն-
տի սէհմինէ իսապէթ իտէն միրաս
իլէ, պիր բայ ֆօնտ սիմնարլըդը
սաթըն ալմըշ տըր . . . — Վէ քիւ-
չիւք օղու տախի, ալօգաթլըգ
տէրսինի պիթիւրմէք իւզըէ տիր . . .

— Մատմօագէլ Մարսիալ նէ
եաքմագտա տըր :

— Մէրգումէ պիր պտան պէ-
րու, թէպտիլի շէօհրէթ իթմիշտիր
. . . — Գօնթէս տը Լասնէյնին օղ-
լու իլէ ագտը իզտիվաճ էյլէմիշ
տիր . . . :

— Գօնթէս տը Լասնէյնին օղլու
մու, — տէյի պաղըրտը Լիօնէլ
Վարթըն, — էֆէնտի, էյլէ մի
սէյլէտինիզ, եօգսա եանլըշ մը ի-
չիթտիւմ :

— Խայր, էյլէ, «Գօնթէ» տը Լաս-
նէյին օղլու, տէտիւմ . . . — տէ-
տի պանքէր թէաճճիւպ իտէրէք .
— մէկէրչի գօնթէսի սիզտէ թա-
նը՛րմընը :

— Եալընըզ իսմէն թանըրըմ, է-
ֆէնտիւմ, վէ կէրչի չօգտան պէ-
րու, իսմինի իշիթմէքտէ իսէմտէ,
միւմաիլէյհանըն պիրտէ մախտու-
մի պուլունմասընը պիլմէքտէ տէ-
յիլ իտիւմ :

— Էգվէթ, պիր թանէճիք օղլու
վար տըր, վէ իշիթ օտա, միւշիթէ-
րիւմ Մ. Մարսիալըն գըզը Ամէլի
Մարսիալ իլէ էգվէնմիշ տիր :

Ժան Բընօ կիպիճէ Գօրանըն կէ-
զիւնէ պագտըգտան սօնրա, ճէ-
պինտէն պիր ուֆաճըգ տէֆթէր չը-
գարտը, վէ իշինէ, գուրշուն գա-
լէմ իլէ պիր գաչ լուղէթ եազտը :

— Պէսպէլի Մ. Մարսիալ, քէնտի
չօճուզլարըյլա պիրլիքտէ սաքին
օլմագտա օլմալը տըր, էյլէ տէյիլ
մի . . . տէյի սիւալ իթտի Լիօնէլ
Վարթըն (Գօրա), Ժան Բընօ քէնտի

տէֆթէրինէ եազմագտա օլտուղու
լուղէթլէրէ տէվամ իթմէքտէ ի-
քէն :

Պանքէր, մէզքիւր սիւալ իւզէ-
րինէ կիւլիւ վիրտի :

— Խայր, էֆէնտի, խայր, — տէյի
ճէվապ վիրտի մէրգում, — էկէր
անլէր իլէ պիրլիքտէ սաքին օլուր
իսէ, սըգըլըր բահաթսըզ օլուր . . .

— Մ. Մարսիալ հէր նէ գատար էյ-
լիեի կէչմիշ իսէտէ, էն զիեատէ
իլէրուտէ պուլունան էհլի զէվգ ու
սէֆալարտան պիրի տիր . . . —

Մէրգում տալիմա ալըճա վէ սէր-
պէնթճէ եաչմագլըգա միւհթաճ
պուլունմագտա տըր . . . — քէնտիսի

ալը, վէ էվլատլարտա պաչգա-
ճա եաչմագտա տըրլար . . . —

Վագաա, մէրգում, սէվիմլի պիր
զաթ իսէտէ, պիրազ էհլի քէյֆ
բէտէրլէրտէն պիրի տիր :

— Նիհայէթ, էֆէնտի, — տէտի
Ժան Բընօ, — Ումարըմ քի ինչալ-
լահ, մէզքիւր իքի կէմիլէրին թէ-
լէֆի, մէրգումուն խարապընը մու-
ճիպ օլմաեաճագ տըր :

— Վագաա էյլէ իսէտէ . . . —
Ֆագաթ, պիր խուսուս վար տըր
քի . . . :

Պանքէր սիւքիւթ իթտի :

— Աճապա նէ տիր օլ խուսուս,
— տէյի սիւալ իթտի Ժան Բընօ :

— Շէյլէ քի, էկէր մէրգումուն
հիսապընա կէմի եաքտըրմագտա
օլանլար, պիրազ ուզունճա միւտ-
տէթ իշին միւսաատէ իթմէյիպտէ,
բարա իսթէմէկէ գալգըշըրլար, սը-
գըշալըրըրլար, վէ արպէտալար գօ-
բարըրլար իսէ, իշիթ օլ վագըթ . . .

— Էկէր մէրգուման կէմի եաք-
տըրըճըլար, ճիւզիճէ էմրի պասի-
րէթէ ըիպէթ իթմէք իսթէրլէր ի-
սէ, թապիաթիլէ էյլէ պիր իզա-
ճա գալգըշմաեաճագլար տըր . . .

—տէտի ժան Բընօ :

—Պէն , —տէտի Գօրա , —եա-
րըն կիտիպ Մ. տը Ֆիւնգալը կէօ-
րէրէք , շու պիզիմ իւշ եիւզ պին
ֆրանգլըք բօլիշա քէյֆիյեթիւնի ,
պիր սըրասընա գօյմագլըղա չալը-
շաճաղըմ :

Գօրա իլէ ժան Բընօ , «էօյլէմէք
իսթէտիքլէրինի սէօյլէտիքտէն , վէ
անլամագ իսթէտիքլէրինի տախի
անլատըգտան սօնրա : արթըգ կիթ-
մէք իւզրէ աեաղա գալգտըլար :

Պու հէնկեամտէ պանքէրին ու-
շապլարընտան պիրի իշէրի կիրտի :

Նէ՞ վար տըր , —տէյի Մ. Ժա-
նիլլ մէրգումա սիւալ իթտի :

—էֆէնտիմ , մատամ Բօզ Պօն-
շան կէլմիշտիր , զաթը արինիզի կէօր-
մէքիկի արզու իտիեօր . . . :

Ժան Բընօ , պու խապէր իւզէրի-
նէ , քէնտի իւզէրինտէ հասըլ օլան
պիր էսէրի թէաճճիւպիւ սէթը իթ-
մէկէ չալըշտը :

—Արթըգ միւսատտէ պուեու-
րուր իսէնիզ , կիտէլիմ , էֆէն-
տիմ . . . —տէտի Գօրա :

Ժան Բընօ պիր թագրիպ , մէր-
գումէնին գուլաղընտան աշաղը ,

—Տուրալըմ . . . —տուրմագլըղը-
մըզ էհէմմիյեթտէն տիր , —տէտի
Մ. Ժանիլլ տախի քէնտի թա-
րաֆընտան :

—Բէճա իտէրիմ , բահաթընըղա
պագընըզ . . . —մատամ Պօնշան
պիզիմ միւշթէրիլէրտէն պիրի օ-
լուպ , եալընըզ պէշ տագըգտան
իշի պիթէր վէ կիտէր . . . —Պու-
եուրսուն կէլին . . . —տէտի :

Պիրտէ արատան չէնտ սանիյեթ
կէշէր կէշմէզ , Փարիս սօգաղընտա
կէօրիւէն սիւսիւ , բաթըրտըլը , վէ
գօգուլու պօեալը գատըն , օտա-
տան իշէրի կիրտի :

—Բարտօն , հէգարան քէզ բար-

տօն , ազիզիմ պանքէր էֆէնտի . . .

—տէյի պաղըրտը մէրգումէ քէ-
մալի շիյվէ վէ ճիլվէ իւզրէ . —միւ-
սաֆիբինիզտէ վար իմիշ . . . պէօյ-
լէ պիր միւնասէպէթսիլլ սուրէթտէ
կէլիպ թաճիզլիք վիրմէմտէն տօ-
լուր , աֆվընըզ տիլէրիմ . . . —
վագթիմին ապա միւսատտէսի սլ-
մատըղընտան . . . զաթընըզ հէր
հալտէ կէօրմէք իսթէտիմ . . . Նէ՞
շարէ , իշ ոահիպի օլանըն , հիշ պիր
վագթիմտա իշինին սօնու կէլմէզ
քի . . . :

Մէրգումէ եիւզիւնիւ Գօրաեա
վէ ժան Բընօեա չէվիւրէքէք , մէր-
գումանը եէլազէսի իլէ սէլամու-
տըգտան սօնրա , լագըրտըսընա տէ-
վամէ պաշաաղ ,

—Աֆվ իտէրսինիզ , էֆէնտիլէր
. . . Նէգաքէթէ գարշը հարէքէթ
իյլէտիմ . . . իհթիմալ տըր քի ,
շիմօի . հիւսնի ալապ վէ թէրպի-
յէմ հագընտա , ֆէնա պիր ֆիք-
րէ գահիպ օլաճագընըզ . լաքին ,
չի՞ շարէ քի , պէօյլէ իգթիզա իթ-
տի . . . չիւնքի , էլզէմ , վէ բէք
էլզէմ պիր իշիմ վար լտի . . . :

Մէրգումէ , տիգգաթը ազիմէ
իւզրէ , Ժան Բընօնուն եիւզիւնէ
պագաղըտան սօնրա , զաթէն սէօյ-
լէյիշինտէ տէրքեար օլան շաբուգ-
լուղու տահա զիեատէ արթըրարագ ,

—Ա՛ , էօյլէ՛ եա , գաթան եա-
նըլմագտա տէյիլիմ . պու ոապահ-
քի գահրաման զաթ սիլ տէյիլմի
լտինիզ . տօղրուսու , իզհար իթ-
տիկինիզ օլ չէճաաթ վէ ինսանիյեթ-
տէն տօլաեք , հայրա՛ն օլտում . . .
նամուսում իւզէրինէ եէմին իտէ-
րիմ քի , հայրա՛ն օլտում :

Ժան Բընօ պաշընը էյէրէք , իզ-
հարը թէվագու իյլէտի :

—Տիմէք տիր յի , զաթէն պիր-
պիրինիզ թանըմագտասընըզ , էօյ-

լէ՞ մի, —տէյի սիւալ իյէտի Մ. Ժանիլ :

—Պրպրիմիլի թանրմագ մը . ա՛, չիւբհէսիլ . . . —տէյի ճէվապ վիրտի Բօզ Պօնշան . —Աղիզիմ՝ պանքէր էֆէնտի , պու կէօրտիւկինիւզ զաթ , կիւճ վէ գուզվէթ , վէ ճէսարէթ ու շէճաաթտա եէքթա՛ պիր գահրաման տըր : Պու էֆէնտի , կէօզլէրիմին էօնիւնտէ , քէնտի էօմրիւնիւ թէհլիքէեէ իլգա խտէրէք , արապամտան երգըլաւադ էզիլմէքլիք թէհլիքէսինտէ պուլունան պիր ֆագըր ասէմի , հագըգաթէն էօլիւմտէն գուրթարտը . . . —Իյի խաթըրմա կէլաի . աճապա զէվալլը նա՛սըլ օլտու :

—Իյիճէ տիր , մատամ . . . —տէտփ Ժան Բընօ . —վագաա , պիր արալըգ հալինտէն գօրգուլտու իսէաէ , մէղքիւր գօրգու սա պօշա չըգտը :

—Զօգ իյի , չօգ իյի . . . —էֆէնտի , թէշէքքիւր խտէրիմ , թէք . րարէն թէշէքքիւր խտէրիմ , վէ պիր սուրէթի խալիսանէտէ օլարագ . թէշէքքիւր խտէրիմ . . . —Տօղրուսու , տիրի տիրի պիր ատամըն , աւապա ալթընտա գալարադ . հէլաք օլմասընը կէօրմէքլիք , եիւրէք սա . եանըր մէվատտէն տէյիլ տիր , էօյլէ տէհշէթֆէրմա պիր հալ օլամազ . . . Ազ գալտը քի , էսէֆիմ . տէն քէյֆիմի պօզաճագ իտիմ . . . —Էօյլէ շէյէ , օ՛ֆ եիւրէկիմ , պիր տիւրլիւ տաեանմազ . —լաքին , ուղուն միւտտէթաէ միւսահապէթի . նիղէ մանի օլարագ թաճիղիք վիրմէեէյիմ . . . —Պանքէր էֆէնտի , զաթընըզա անճագ իքի չիֆթ լա . գըրտըմ վարտըր , էկէր միւստա . տէնիզ օլուր իսէ , հէման սէօյլէ . յիպ կիտէյիմ :

—Նէ՞ վագըթտան պէրու հապ .

ըրտաօընըզ , —տէյի սիւալ իթար Մ. Ժանիլ մէրգուճէեէ :

—Տահա տիւն ագչամ կէլտիմ . . .

—Զօգ գալաճագ մըսընըզ :

—Սէքիզ օն կիւն գատար . . .

—պէլքի տէ տահա ազ . . .

—Մ. Մարսիալ Տէրէյն իլէ պիր . իքտէ՞ մի իտինիզ :

Գօրա իլէ Ժան Բընօ , Մարսիալըն իսմինի իշիթտիքլէրինտէ , եէնիտէն մանէալը պիր սուրէթտէ , պիր պիրի կէօզիւնէ պագտըլար :

—Պէրէքթի վիրսին քի , խալը , օ պէնիմ իլէ պիրլիքտէ պիր եէրէ կիթմէզ , —տէյի ճէվապ վիրտի Բօզ Պօնշան . —Օ Փարիստէ տիր , վէ պէն տէ օլ պապտէ բէք մէմ . նունում , չիւնքի , պիրաղ սէր . պէսթճէ կէզմէքլիկէ իհթիեաճըմ վարտըր . . .

—Էլպէթթէ , էնկուվիլտէքի քիւ . չիւճէք խանէնիզէ ինմիշ օլմալըրնըզ . . .

—Խա՛յր , խա՛յր . . . —օրասըն . տան գաթան հօշանմագտա տէյիլիմ . . . —Օրատա , իւզէրիմէ , ատէթա . պիր մահզունիյեթի պա . սարագ , զանն խտէրսին քի , տիւն . եա պաշըմա տար կէլմէքտէ տիր . . . —Իմտի էօյլէ օլտուգտա , նի՛չին ալը գօեուպտա պօշ եէրտէ սագ . լամագտասընըզ . . .

—Թըպզը պէն տախի զաթընըզ կիպի տիւչիւնմէքտէ օլտուղում . տան , խասսէթէն նօթէրիմէ , մէզքիւր խանէեի սաթսըն տէյի , օրտինօ վիրմէկէ կէլտիմ . . .

—Հալէա նօթէրինիզ Պէրթլէ՛ն մի տիր :

—Էվվէթ , հալէա մէրգուճտուր :

—Նէ՛րէեէ ինտինիզ :

—Լ՛Օթէլ տ՛Անկլըթէրէ ինտիմ .

—Միւսիւ տը ֆիւնգալը կէօր . մէք նիլէթինտէ՞ միսինիզ :

— Յօղըստու, խայր . . . մէր-
դում Իսրայէլի իշխանի պիտի
վար տըր, վէնէ տէ պիր սէօյլէ-
նէնէկիմ . . . — Եւրոպայ, բէք
չիրքին պիր ստէմ տիր . . . :

— Եյ, ազիզէմ մասում, պէն-
տէնիզէ օլան էմիրնիզ նէ տիր :

— Մ. Մարսիալ Թարաֆընտան
օնպին ֆրանզիզ պիր չէք վարտըր
տա, անը վիզա իթմէքլիկէ հիմմէ-
թինիզի տրզու իտէրիմ . . . :

Մէրգումէ պունու սէօյլէտիկի-
լէ պերապէր, պանքէրէ, բօրթու-
գալ ընկինաէ պիր քեաղըտ ու-
ղաթտը, վէ մէրգում տախի, մէզ-
քիւր քեաղըտը պիր կէօզտէն կէ-
չիրմէքլիկէ պիլէ լիւզում կէօս-
թէրմէքսիզին :

— Պէնիմ վիզամա հաճաթ գալ-
մազսըղըն տախի, մէպլաղը մէզ-
պունու ալապիլիրսինիզ . . . — Ել-
վէրիւր քի, մէզքիւր չէք սանտըգ-
քեարա իպրազ իտէսինիզ . . . :

— Եօյլէ օլմասընը ազաճըգ պիլ-
մէքտէ իտիմ իսէտէ, զաթընըղը-
տա պիր քէրրէ կէօրիւպ գօնուչ-
մազլըղը արզու իլլէրիմ . . . Տի-
մէք տիրքի, հէման սանտըգքեա-
րա կիտէպիլիրիմ :

— Շիւրհէսիզ . . . :

— Իմտի, միւսաատէնիզլէ կիտէ-
յիմ արթըգ . . . :

Մէրգումէ աթվար ու հարաքեա-
թը աճիպէլի գատըն աեաղա գալգ-
տը, վէ ժան Րընօեա խիթապէն
օլտուղու հալտէ, քէլամէ սղաղ
պիրլէ :

— Եկէր, թահթը հիմայէնիզտէ
պունունան ֆազըր մէճրուհուն,
պէնճէ պիր իգթիզասը օլուր իսէ,
էֆէնտի, խասթէթէն մէրգում իչին
վիրմիչ օլտուղում իսմ ու մահէլի
իգամէթիմէ տայիր օլան մալիմա-
թը ունութմաեղ պիլտիրմէկէ հիմ

մէթինիզի ընճա իտէրիմ :

— Ջէրրէճէ էլէմ իւզրէ օլմաե-
նըգ, մատամ :

— Եֆէնտիլը, հօշճա գալընըգ
. . . — Ազիզիմ պանքէր էֆէնտի,
Ալլահա ըսմարլատըգ . . . ինչաալ-
լահ էինէ կէօրիւչիւրիւզ . . . :

Վէ մէրգումէ պէօյլէճէ վէտա-
լաշտըգտան սօնրա, կէլտիկի բա-
թըրթըլա տտիլի կիտի վիրտի :

— Անապա, պու գատըն քիմ օ-
լուեօր, — տէյի սիւալ իթաի Գօ-
րա, մէրգումէ օտատան տէլարը
չըգտըգտան սօնրա :

— Մ. Մարսիալըն պիր տօսթու
տուր . . . վէ հէֆտէ բէք էսկի պիր
տօսթու տուր . . . — տէյի ճէվապ
վիրտի պանքէր :

— Բէքտէ կէնճ պիր գատըն օլ-
մամալը տըր . . . — տէտի Գօրա :

— Պէն տախի զանն իթմէմ քի,
Մ. Մարսիալ պունա ալիտատէ օլ-
մուչ օլուն. ֆազաթ, հէր նասըլ
իսէ, պիր քէրրէ մէրգումէնէ ա-
լըշմըշ օլտուղունտան, էհէմմիյեթ
վիրմէքտէ օլմալը տըր . . . Մէր-
գումուն իւզէրինէ, բէք պիլիւք
պիր թէէստիր իչլէթմէքտէ տիր.
վէ պու թէէստիրի օլ գատար գուվ-
վէթլի տիրքի, էն զիեատէ սէվ-
տիքլէրի պիլէ, հիւսնի նազարըն-
տան տիւլիւրմէքլիկէ մուվաֆֆազ
օլամամագտա տըրլար . . . : Մէր-
գումէ, Մ. Մարսիալըն զէվճէսի
սաղլըղընտա, խանէսինտէ վէքիլ-
խարճըգ մէհմուրիյեթինի իճրա
իթմէքտէ իտի . . . :

— Լաքին, մէրգումէ իւզէրին-
տէ, տայիմա պիր տիլպէրլիք պա-
լունմագտա տըր . . . — տէտի ժան
Րընօ :

— Եարամազ գարը, քէնտուսինի
տիլպէր կէօսթէրմէքլիք հիւնէրին-
տէ եէքթա տըր . . . օլ պապտէ

ընդապէթէ չըզըմբշ, վէ մէղքիւր
ընդապէթ տէնտէ խթիֆատէ իյլէ-
միշ տիր . . . — Մէրգումէտէ խայ-
լիճէ սէրվէթ վար տըր . . . — Մ.
Մարսիալըն սէրվէթ ինին պիր պիւ-
յիւք դըմբնըտա, թահթը թէստը-
րուֆուհա ալմըշ տըր . . . — Հա-
լէա պու կիւն վէ պու ստաթա գտ-
տար, մէրգումէ կիւվէ կիպի եէ-
մէքտէ տիր . . . վէ մէրգումտա,
հիշ պիր թալէպինի ընտտ իտէրէք,
միւրաաքնա գարշը կէլէմէմէքտէ
տիր . . .

Պու լոգքըտըլար իւղէրինէ, միւ-
քեալէմէնէ խիթամ վիրիտի:

Գօրա իլէ Ժան Բընօ աեաղա
գալդտըլար, վէ պանքէրէ, թա-
րաֆընտան զուհուրա կէլմիշ օլան
հիւսնիւ գապուլիեթտէն տօլաեք
թագտիմի թէշէքքիւր իթտիլէր,
վէ վէտալաշարագ օտաասան տիշարը
չըգտըլար:

Կիտիպ տիշարտա պէքլէմէքտէ
օլան արապաեա պինինճէեէ գա-
տար, Ժան Բընօեա, Գօրա,

— Պու զարիպ իւլ ահվալ գարը-
. . . ատույի էքպէրիմիզիւ էն իլէ-
րուտէ մահպուպէսի պուլունտու-
ղու թագտիրտէ . . . տճապա պի-
զիմ իշիմիզէ պիր խքումէթ իտէ-
մէզ մի, — տէյի սիւալ իյլէտի:

— Պէնտէնիզ տաիի քէնտի քէն-
տիմէ, զաթէն անը տիւշիւնմէք-
տէյիմ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի
Ժան Բընօ, — Օլ պապտէ լազըմ
կէլէն ճէվապը տաճագ պաշգա
պիր քիմնէ վար:

— Քիմ տիր օ:

— Մէրգումէին արապաաը ալ-
թընտա գալան, վէ պէնտէնիզին-
տէ էօլիւմտէն գուրթարտըղը ա-
տէմ տիր . . .

— Մէրգումուն քիմ օլտուղու-
նու սիզ քէնտինիզ թանըմագտա:

մըաքնըզ:

— Բէք միւքէմէլ սուրէթտէ . . .

— Օլ պապտէ ինույի խթիճ-
վապ իտէճէքմիսինիզ, ֆիքր ու
րէյինի անլաեաճագմըսըզ:

— Էվվէթ, էֆէնտիմ:

— Նէ՞ վազըթ, չաքո՞ւղ սուրէթ-
տէ մի:

— Էկէր միւրաա իտէր իսէնիզ,
հէման պիր չէյրէքտէն ինրաաքնա
պաղարըմ:

— Պէնտէ հազըր պուլունտամ օ-
լապիլի՞ր մի:

— Շիւքհէսի՞զ:

— Մէրգումուն նէ՞րէտէ պուլա-
ճագսընըզ:

— Մէղքիւր պու սապահքի գա-
զառան սօնրա կէօթիւրիւպ րահաթ
իթտիրտիկիմ լօգանթատա:

— Հա՛յտէ կիտէլիմ, էօյլէ իտէ . . .

Ժան Բընօ արապաճըեա պիր ի-
շարէթ վիրտի, վէ պէշ տաղըգա
սօնրա, արապա, Գօգ-Շանթան լօ-
գանթաաը գաբուսու էօնիւնտէ կէօ-
րիւլտիւ:

Մէղքիւր լօգանթա — (նաաըլքի
սէօյլէտիք, տէօրտիւնճիւ սընքֆ
լօգանթալարտան իտի) — տէնիզ
գըբըլարընտա ալէսսէվլլէ կէօրիւ-
լէկէլմէքտէ օլան լօգանթալարա
մանէնտ օլուպ, էօյլէ գէնկին սէյ-
եահարա, վէ տէնիզ համամարը
իշին տիշարը չըգմըշ պուլունան
քիպսը թագըմարընա մախուս
միւզէյեէն վէ միւքէլլէֆ լօգան-
թալարա, հիշ պիր ճիհէթլէ պէն-
զէմէքտէ տէյիլ իտի:

Եէր գաթընտա իքի սալունու
պուլունուպ, պունլարտան պիրին-
տէ եէմէք եէնիլմէքտէ, վէ տի-
կէրինտէ տախի գահվէ իշիլմէքտէ,
եանի թաամլանէ, վէ տիկէրի գահ-
վէխանէ հալինտէ պուլունտուղուն-
տան, կէմի թալիֆէլէրի, գլաղուզ-

լար վէ կէմիծիլէր, մահէլի մէզ-
պուրէրէ կէլէրէ.ք, թաամ իթմէ.ք-
տէ, վէ աղչամլարը տախի, քեա-
ղըտ օյնամագտա, թիւթիւն իչմէ.ք-
տէ, վէ էլմա շարապլարը վէ բաղը-
լարը եռւվարլամագտա իտիլէր:

Մէզքիւր լօգանթանը, էլլի չաղ-
լարընտա, վալիտէ վալէն իոմինտէ
պիւր գարը իչլէթմէ.քտէ օլուպ —
(էօյլէ պիւր շէն մէշըէպ գարը քի,
ասյիմա երւզլէրի կիւլմէ.քտէ տիր,
տիւմէ.քտէ իտիլէր միւշթէրիլէր) —
միւշթէրիլէրի ճէլալ իթմէ.ք իչին,
էն զիեատէ լիւզուժու օլան շէ.յին,
թէմիզլի.ք իլէ լուհալիլը կէօթթէր-
մէ.քլի.ք օլմառնը, բէ.ք ալէա պիւ-
մէ.քտէ վէ իճրա իյլէմէ.քտէ իտի.
— Մէրգուժմէ, քէնտի լօգանթառը
զապիթիլիլինի, պիզզաթ քէնտիլի
իճրա իյլէմէ.քտէ օլտուղունտան,
քիմսէյի գալիլա վէ մուարազա իթ-
մէ.քլիկէ պըրագմառըգտան պաշգա,
հէր շէյէ նէզարէթ իթմէ.քտէ, վէ
հէր շէյին եըյգանմառնա թէ-
միզլէնիպ սիլինմէսինէ, Փըրչալան-
մառնա, ճիւլալանըպ բարլաթըլմա-
սընա, վէլհասըլ, պիւր պէյլի.ք կէ-
միլինտէ, վէ եախօտ պիւր Ֆիլէ-
մէն.քլի խանէսինտէ կէօրիւլէկէլ-
մէ.քտէ օլան թէմիլըքեալըզա, քէ-
մալ մէրթէպէ տիզգաթ վէ իգտամ
իյլէմէ.քտէ իտի:

50

Կիւնտիւղլէրի, Դօգ-Շանթան լօ-
գանթանընն օտալարընա չըզըլ-
մագ իչին, եէր գաթընտա վաղը
սալօնլարտան կէչիլմէ.քսիզլին, սօ-
գաղա աչըլմագտա օլան պիւր կէ-
չիտին գաբուսուտան կէչիլմէ.քտէ
իտի իսէտէ, կիճէլէրի, մէզքիւր
կէչիտին գաբուսու գաբառըլմագ-
տա, վէ քիլիթլէնմէ.քտէ օլտու-

ղունտան, քիրաճըլար, կէրէ.ք մուժ-
լարըն վէ կէրէ.ք օտալարը անախ-
թարարընը ալմագ իչին, լօգան-
թանը մէրգուժմէ վալէն գառընըն
եաղըլանէսինտէն կէչմէ.քլիկէ մէճ-
պուր պուլունմագտա իտիլէր:

Դօրա իլէ Ժան Բընօ մէզքիւր լօ-
գանտան կէլաիլլէրինտէ, հէնուզ
տահա օրթալըզ գառարմամըշ իտի
Ժան Բընօ էօնաէն, վէ Դօրա
տախի արգատան օլտուղու հալտէ,
պիրազ գառանըզճա օլան մէզքիւր
կէչիտան կէչէրէ.ք, ի.թինճի գաթա
գառար չըգալըզ, վէ պիւր աէհ-
լիզտէն կէչալիլէր, Ժան Բընօ, էվ-
վէլինտէն տիզգաթ իտէրէ.ք, նիւ-
մէրօսունու խաթըրընտա սաղլամըշ
օլտուղու պիւր օտանըն էօնիւնէ կէլ-
աիլքտէ տուրտու:

Մէզքիւր օտանըն նիւմէրօսու 18
իտի:

Մէրգուժ, սապահյանքն պըրա-
ղըպ կիթաիլինտէ, օտա գաբու-
սունուն անախթարընը իւզէրինտէ
պըրագմըշ օլտուղունտան, գաբու-
եու աչմագ նիլիլէթիլլէ, էլլինի ա-
նախթարա ուզաթառ իսէտէ, ա-
նախթարը եէրինտէ պուլամառը:

Դաբուեա վուրմաեա պաշլատը,
իչէրիտէն հիչ պիւր սէն կէլմէտի:

Թէ.քրարէն վուրտու:

Թէ.քրարէն սէն չըզմառը:

— Պէսպէլի սիզին հիմայէթինիզ-
տէ պուլունտան մէճրուհ կիթմիլ օլ-
մալըտըր . . . — տէտի Դօրա:

— Էկէր կիթմիլ իսէ, զիեատէ-
սիլլէ էսէֆ իթմէ.ք ճալիլ տիր. —
տէտի Ժան Բընօ: — Մէրգուժուն
էհէմիլիլիլի իթրաթ մէրթէպէտէ
իտի. պէնտէնիլ իսէ, մէրգուժուն
թէօտաիլիլիլի, ճէնապը հի.քմէ-
թուլահըն պիւր ինայէթինէ համլ
իթմէ.քտէ իտիմ:

Մէրգուժ պունու սէօյլէտիկիլլէ

պէրապէր, իւշիւնճիւ տէֆա օլա-
րապ երևէ գաբուեա վարտու իսէ
տէ, երևէ պիր սէս ալսամուտը:

—Նէ՛ հարմալը երզ շիմոի, —
տէյի սիւալ իթմի Գօրա:

—Լօգանթանը եա սիւալ իթմէ-
լիլիզ. . . —պուեուրունուզ աշաղբ
ինէլիմ, —տէտի ժան Բընօ:

Իքիսի տախի աշաղբ եէր դաթը-
նա ինտիլէր, վէ լօգանթանընըն
եաղբխանէսի պուլունան պիրինճի
սալօնա կիրտիլէր:

Վալէն գատըն եալընըզնա պու-
լունմագտա իտի. վէ հէնուզ գամ:
բանա վուրումամըշ իտի իսէտէ, եէ-
մէք եէեէճէք օլան միւշթէրիլէր,
սուֆրանըն էթրաֆընտա տօլաշ-
մագտա իտիլէր:

Ժան Բընօ լօգանթանը դալընըն
օտապընտան իչէրի կիրտի:

Գօրա գաբունուն աղղընտա պէք-
լէտի:

Մէրգումէ, ժան Բընօեու կէօ-
րիւր կէօրմէզ, սապահլաբըն քէն-
տույէ պիր միւշթէրի կէօթիւրմիւշ
օլան քիմէսնէ օլտուղունու անինտէ
թանըտը, վէ կիւլիւմնէեէրէք պիր
գաշ տաթմ մէրգումա տօղրու ի-
լէրու կէլտի:

—Էֆէնաի, իհթիմալ տիր քի,
—տէտի մէրգումէ, —պու սապահ
դաթընըզ իլէ պիրլիքտէ կէլմիշ օ-
լան քիմէսնէ եր ալամագտապընըզ:

—Էվլէթ, մատամ:

—Իհթիմալ տիր քի, մէրգու-
մա օտապընտա ալամըշ վէ պուլ-
մամըշընըզ տըր, — տէտի մէր-
գումէ:

—Էվլէթ, մատամ, վէ հէմ տէ
պուլամատըղըմըզ իչին զիեատէսիյ-
լէ թէաճճիւպ կյլէտիմ, չիւնքի,
էօյլէ պէր ֆէնա հալտէ պուլուն-
տուղու հալտէ, պու գատաղ չաբուզ
աեաղա գալզըպտա կիթմէսինի, աւ-

լա մէէմուլ իթմէքտէ տէյիլիտիմ,
—պիրլիքմիսինիլ նէ՛րէտէ տիր:

—Էվլէթ, պուրատա տըր. . .
թա գաղըշտա սալօնտա տըր. . . .

—Իյի եա, օտապընտան տիշարը:
նիչին չըգմըշ տըր:

—Պանա սէօյլէտիկինէ կէօրէ,
մէրգում պիր կյի ույզու չէքտիք-
տէն սօնրա, քէնտիսինի բէք կյի
հալտէ պուլուպ, ֆագաթ, տօլըզ-
տանտա էօլմէքտէ օլտուղունտան,
էլպիսէսինի կիլինմիշ, աշաղբ ինմիշ,
վէ թատամ իթմիշ տիր, վէ եախօտ
իշթէ թատամ իթմէքտէ տիր, վէ տէ
եախօտ պիթիլմէք իւզրէ տիր. . .

—մէրգում իլէ կէօրիւշմէք իս-
թէ՛րմիսինիլ:

—Էվլէթ, մատամ. . . —աճա-
պա եալընը՞ղ մը տըր:

—Էվլէթ, շիմոիքի հալ եաբա
եալընըզ տըր. . . —կիտիպ չա-
ղըրաբըմ. . . .

Վալէն գատըն մէրգումա կիտիպ
չաղըրմագ իւզրէ պուլունտու:

Ժան Բընօ մէրգումէեէ իշարէթ
իտէրէք, մէնն իթտի:

—Նաֆիլէ եէրտէ զահմէթ չէք-
մէեինիլ, մատամ, — տէտի մէր-
գում: —Պիլ կիտէրիլ անըն եա-
նընա. . . .

—Նասըլ իսթէր իսէնիլ. . . .

Ժան Բընօ Գօրաեա պիր իշարէթ
իթտի, մէրգումէ անինտէ աղղապ
սըրա կիթտի, վէ իքիսի տախի սա-
լօնուն թա իլէրուսինէ տօղրու կիթ-
տիլէր:

Մէհրուհ, ֆիլվագք կէթիլթմիշ
օլտուղու թատամ բէմիշ պիթիլթմիշ
իտի, վէ տիրսէկինի թրաբէզանըն
իւզէրինէ տաեաեբպ, վէ զայիֆ
եիւզէրինի տախի էլլէրի իւզէրինէ
վաղ իտէրէք, բահաթ իւզրէ սի-
կարապըն իչմէքտէ իտի:

Քէնտույի գուրթտրան զաթ ի-

լէ, պիտի քանդուի տախտի սիւսիւ պիտի
տէրիքանը պուլունառուղանու պիտի
տէն պիտի կէտրաւ քանդուի իւր
օլտու, — մէրգումուն աղկուն լէհ-
ճէսինտէ, մէտէրիւթիլէ գարըշըգ
պիտի իղթիրապը տէրսն էսէրի հա-
սըլ օլմանա պաշխատը :

— Մէհ, էֆէնտի, սի՞ց միսինիլ . . .
— տէտի մէրգում :

— Զանն իտէրիմ քի, պէնի կէտր-
մէնիլտէն առաւել, աւաշարը լմէաճ-
ճիւպ օլմագտաւընը . . . — տէյի
ճէվապ վիրաւի Ժան Բընօ, — Քա-
ղաթ, զաթէն կէլէճէկիմի պիլմէք-
տէ իտինիլ . . . :

— Էվլէթ, լաքին սու գատար էր-
քէն կէլէճէքսինիլ տէր տէյի զանն
իթմէքտէ տէյիլ իտիմ . . . :

— Պէնտէ սիլին պէօյլէ գալգըպ-
տա կէլինմէքտէ օլմանըգտ, վէ ա-
շաղը ինմէնիլէ լմէաճճիւպ իթմէք-
տէյիմ . . . :

Մէրգում, Ժան Բընօտա, վու-
գուի հալի, Վալէն գատարնն նազլ
իթաիկի կիպինազլ իթտի, վէ Ժան
Բընօ տախտի, շու աթիտէքի սու-
րէթտէ ճէվապ վիրաւի :

— Պէօյլէ քէսպի գուվլէթ իթ-
միշ օլմանըգտ քէք մէմնուն օլտում,
չիւնքի սիլին իլէ, ուղուն պօյլու
կէտրիւշիւպ գօնուշմագլըղըմըլ իգ-
թիլա իթմէքտէ տիր . . . :

— Նասըլ քի, պու սապահտա
սէօյլէտի իտինիլ . . . — տէտի մէր-
գում . . . — վէ պէնտէնիլտէ օ-
նու տիւշիւնիւպ մէրագ իթմէքտէ-
յիմ . . . :

— Սէպէ՞պ :

— Զիւնքի, նէ զաթընը պէն-
տէնիլ լմանըրընը . . . վէ նէ-
տէ պէնտէնիլ զաթընը լմանը-
մագտաւըմ . . . — իմտի, պու հալ-
տէ, պիտի պիտիմիլ իլէ, նասըլ վէ
նէ՞ իւղէրինէ գօնուշապիլէճէկիլ :

— Տիւշիւնիւնօրում, տիւշիւնիւնօ-
րում, պէնտէնիլ պունա պիտի տիւր-
իւ ագրլ իրաւիլմէտօրում . . . :

— Տիմէք տիր քի, պիտի շէյլէ գա-
լաւ վիրէմէտօրումնուղ, էօյլէ՞ մի :

— Խիտա՞ տիր էօյլէ տիր :

Պէնտէ իգրար իտէրիմ քի, օլ
պապտէ լմէաճճիւպ իթմէքլիկէ
հագգընըլ վար տըր . լաքին, մէյ-
քիւր լմէաճճիւպինիլ չօգ սիւրմէ-
յիւպ մահվ սլաճագ աըր : — Սիլէ
պիտի գաշ սիւալլէրիմ վար աըր . . .

— Սէրպէթմէճէ սէօյլէյինիլ, ճէ-
վապըրընը վիրմէք իսթէրմիսինիլ
եօգտա իսթմէմէ՞ց միսինիլ :

— Նիշին իսթմէմէճէկիմ, —
պսւնուրունուղ, իսթէտիկինիլ գա-
տար սիւալ իտինիլ :

Դօրա, Ժան Բընօտա լագըրաը-
նը քէսէրէք :

— Ազիլիմ, սագընընըլ . . . —
էօյլէ պիտի միւհիմմ՝ մէտէլէ հագ-
գընտա գօնուշմագլըլ իշին, պէն
պուրասընը շաեանը էմնիյեթ կէօ-
րէմէտօրում . . . — պէլքի պիտի ույ-
ղունուղլուգ հասըլ զուր . . . —
տէտի :

— Հագգընըլ վար տըր, — տէ-
տի Ժան Բընօ, — պուրաւը միւնա-
սիւպ պիտի մահէլլ տէյիլ տիր :

Պատէհու, մէրգում, մէճրուհա
տէճէրէք :

— Հայտէյինիլ, ստանըգա կի-
տէրիմ, — տէտի :

Մէճրուհ գարըրըլ հիշ պիտի շէյ
սէօյլէմէեթէք կէրչի իթաաթ իթ-
տի իսէտէ, իշտէ պիտի էսրաք պու-
լունառուղունու անլաարգտա, տիւ-
շարը էնտիլէ վէ վէսվէսէ օլմանա
պաշխատը :

Մէրգումուն օտաւընա կիթտիք-
լէրինտէ, Ժան Բընօ օտա գաթու-
սունու սըղը սըղըրա գաթսեթպ
քիլիլթէտիքտէն պաշգա, անախ-

Թարբնը տախի, քէնտի ճէպինէ
գօյտու:

Մէճրուհ պունուն իւզէրինէ,
պիւթիւն պիւթիւն գօրգմանա
պաշլատը:

— Լաքին, իյի՛ եա, — տէտի բէ-
բէլէեթէ.բ մէրգում, — Նէ՛ տիր
պէնտէնիդէ սէյլէեթէկինիդ, վէ
նի՛յին դաբուեուտա պէյլէ սըզը
սըզը գաբամագտարնը:

— Իթմինանը գալպ իւզրէ օլու-
նուզ, գօրգմանընը, տօսթում,
— տէտի Գօրա, — Պիզիմ պու իհ-
թիեաթ.քեարի հարէ քէթլէրիմիդ-
տէն մագսէտ, պաշգա պիր շէյ օլ-
մանըպ, իլլա, պէլքի ճատուսըզ
իտէնլէր պուլունուր շիւրհէսինտէն
իպարէթ պուլունմագտա տըր . . .
— Եօգսա, մէրադ իտէճէ.բ հիշ պիր
շէյ եօգտուր:

— Հաթթա, մուղայիրի օլարագ,
սիզէ սէյլէրիմ.քի, — տէտի իլա-
վէթէն Ժան Բընօ, հագգընըգտա
խայրը պիր մատտէտէն տօլանը
գօնուշմագ իսթէմէքտէյիզ, վէ օլ
վագըթ սիզտէ անլանըպ իսքեթ
օլանագսընըքի, էկէր միւտտէթի
էօմիրինիւզտէ, իգպալէ մէնսուպ
պիր տագըզանըզ պուլունմուշ ի-
սէ, օ տախի, անճագ, պու ոա-
պահ պիր պիրիմիզէ րասթ կէլմէք-
լիկիմիզ օլմուշ տուր, — Նասըլքի,
հէման շիմտիտէ իոպաթընը կէօրէ-
ճէքսինիզ, — Իմտի, օթուրունուզ-
տա, գօնուշալըմ. — օտալարըն ա-
րալըգ տիվարարը բէք ինճէ օլ-
տուգլարընտան, էկէր եալաշ սէս
իլէ սէյլէր գօնուշուր իօէք, իյի ի-
տէրիզ:

Մէճրուհ պիր սանտալիյեէ ալըպ,
օթուրուտ, — վէ մէրգումունգար-
շըսընա տախի, Գօրա իլէ Ժան Բը-
նօ օթուրուտար:

Ժան Բընօ քէլամէ աղազ պիրլէ,

— Սիզ շիմտի պանա, քէմալի
սէրպէթի իւզրէ, սիւալէրիմէ ճէ-
վապ վիրէճէկինիզի վատ իթտինիզ
. . . — տէտի:

— Էվվէթ, վէ վատիմին տէ իճ-
րաւընա հագըրըմ. . .

— Հայտէ պագալըմ, շիմտի ան-
լաշըլըր . . . — Էվվէլա, իսմինիզ
նէ՛ տիր:

— Շարլ Մէթէյեէ . . .

— Պիրինճի եալան . . . — տէտի
Ժան Բընօ:

— Նէ՛ սէյլէեթսունուզ, եալա՞ն
մը . . . — տէտի մէճրուհ:

— Էվվէթ, եալան տըր, — տէտի
Ժան Բընօ, — շիւնքի իսմինիզ Շարլ
Մէթէյեէ օլմանըպ, իլլա Բիէր Լան-
տրի տիր . . . — Էյլէ տէյի՛լ մի:

— Է՛յ, սօնրա՛, Էվվէթ, Էյլէ
տիր . . . — տէտի մէրգում բէրէ-
լէեթէ.բ, վէ Էյլէ պիր, հիշ թա-
նըմագտա տէյիլ տիր տէյի զանն
իթտիկի պիր առէմին, քէնտիսինի
բէք ալէա թանըմագտա օլմառընը
կէօրտիւկիւնտէն նաշի, տիւշարը իս-
թիդրապ օլարագ:

Ժան Բընօ քէլամընա տէվամ
պիրլէ,

— Վէ սիզ, Պրէթ իբլիքխանէ-
սինտէն չըգմասընըզ, Էյլէ տէյի՛լ
մի. — տէտի:

Մէրգումուն պուլագըրտընը իւ-
զէրինէ, Բիէր Լանտրինին, պիւ-
թիւն պիւթիւն վիճուտի սարամա-
եա պաշլատը իօէտէ, Էյլէ օլմա-
սընըտա ինքեարա ճէտարէթ իտէ-
մէտիկինտէն, պաշընը Էյտի:

Գօրա պու իրլիքխանէտէն չըզ-
մըշ օլմագլըգ լագըրտըսընը իշիթ-
տիկինտէ, պիր էսէրի նէֆրէթի
աղիմէ իպրագ իյլէտի:

Ժան Բընօ մէրգումէնին պու հա-
լինի կէօրէրէք, գուլաղընա տօղ-
րու էյիլտի,

— Բահաթը գալպ իւզրէ օլու-
նուզ . . . — Պիզ իշիմիզէ եարա-
եաճագ ատամլարը , պու մագուլէ
ճիւնհա վէ ճինայէթ սահիպլէրի օ-
լան թագըմլար իչլէրինտէ արամա-
լըերզ . . . — տէտի :

— Էվվէթ , իբլիքխանէտէն չըգ-
մըչլմ տըր . . . — տէտի մէրգում
բէբէլէեէրէք , — Լաքին , սիզ պու-
նու նէլէտէն պիլիեօրսունուզ :

— Սալթ օնու տէյիլ , պէն տա-
հա պաշդա շէյլէրտէ պիլմէքտէ-
յիմ . . . — սիզէ տայիր օլան հէր
խուսուտա , մալիւմաթը քեամիլէմ
վար տըր . . . — հաթթա սիզին աու-
լընըզ Սէնթ-Ատրէստէն տէյիլ մի
տիր :

— Էվվէթ :

— Սիզ , վագթիյլէ , պուրատա
Հափրուտա , պիր կէմի եաբտըրըճը
եանքնտա խըտմէթ քեալըգտա տէ-
յիլ մի իտինիզ :

— Էվվէթ , տօղրու տուր . . . :

— Մէրգում կէմի եաբտըրըճը-
նըն , դայէթլէ կիւզէլ պիր գըզ
սէվտիկի եօգմու իտի , վէ մէրգու-
մէ գըզ , մէրգումուն խանէսինտէ
վէքիխարըլըգ մէհմուրիյեթինի
իճրա իյլէմէքտէ տէյիլ մի իտի :

Բիէր Լանտրի , անըն տախի ոա-
հիհ օլմասընը , պիր իշարէթ հա-
րէքէթիյլէ իթիրաֆ ու իզլար իյ-
լէտի :

— Մէրգումէ գըզա , սիզ տախի
վուրուլուպ աշըգ օլմուշ տէյիլ մի
իտինիզ , — աէտի ժան Բընօ , —
հալպուքի , մէրգումէ , սիզի սէվ-
մէյիպտէ , պաշգա պիրիսինէ տիլ-
տատէ օլմագտէ տէյիլ մի իտի ,
վէ հաթթա սիզտէ , գըզգանըլըզ-
նըզտան եանըպ թութուշմագտէ
տէյիլ մի իտինիզ :

— Ահ , Էվվէթ , Էվվէթ , — տէ-
տի մէրգում բէբէլէեէրէք , վէ պիր

տէրտի տէրունի աղիմ էսէրի իպ-
րազ իյլէեէրէք , — ահ , Էվվէթ ,
մէրգումէեի զիեատէսիյլէ սէվմէք-
տէ իտիմ . . . :

Ժան Բընօ քէլամընտ տէվտմ իյ-
լէտի :

— Պիր կիւն վէ եախօտ պիր կի-
ճէ , թա պունտան տօգուզ ոէնէ
Էվվէլ , կիզիճէ խըրսըզ կիպի , քէն-
աինիզ իչին բէքէհէմիյեթինի տիր
աէյի աատ իթտիկինիզ պիր քեա-
ղըալ աշըրմագ նիյէթիյլէ , մէրգու-
մէնին օտասընա կիրմէտինիզ մի
իտի . . . — վէ սիզի օտասընտա իքէն
պասըպ չըգարարագ , մահքէմէյի
ճինայէթտէ , օն ոէնէ իբլիքխանէ-
տէ գալմագլըղընըզա հիւքմ ու ի-
լամ վիրիլմիշ տէյիլ մի իտի . . .
— նէ տէրսինիզ , պունլարըն քեաֆ-
ֆէսի տախի ոահիհ տէյիլ մի տիր-
լէր :

— Գեաֆֆէսի տախի , Էվվէթ ,
տօղրու տուր . . . :

— Կէմի տօնաթտըրըճընըն սէվ-
տիկի օլուպ , վէ սիզինտէ կէօնիւլ
վիրմիշ օլտուղունուզ դարընըն իս-
մի Բօզ Պօնչան տէյիլ մի իտի . . .
Գօրա մէրգումէնին իսմինի իշիթ-
տիքտէ , Էյիմ պէյիմ օլմաեա
պաշլատը :

Բիէր Լանտրի , պու գատար էս-
րար վէ վագաալարը , մէրգումուն
թէմամը թէմամընա պիլմէքտէ օլ-
մասընը կէօրտիւքտէ , հէմ թէհաճ-
ճիւպ իտիպ վէ հէմոէ գօրգմաեա
պաշլատըղընտան , ժան Բընօնուն
եիւզինէ պագմաեա պաշլատը :

Մէրգում թէքրարէն քէլամա
աղազ պիրլէ ,

— Մէրգումէ Բօզ Պօնչան հագ-
գընտա տէրքեար օլան աշգ ու սէվ-
տանըզ աթէչի , կիթտիքճէ ոէօնէ-
ճէք եէրտէ , մուզայիրի օլարագ ,
հէմ արթըպ վէ հէմոէ պիրտէ քին

ու շարազ բէյտա իթմէ քրիկէ պաշ-
լա՛մաւորմը խտի. — Մէրգու՛մէ սի-
զի սէվմէտիքտէն պաշգա, սիզի
թահգիր տախի իթմիշ օլտուղուն-
տան, մէկէրչի պունու պիր տիւր-
լիւ ունսւտուպ ֆիքրինիզտէն չը-
գարամաեարապ, կիճէ կիւնտիւզ
հէր վագըթ վէ հէր եերտէ, հիտ-
տէթինիզտէն եանըպ ալէվէնմէք-
տէ պուլունան սիզ տէյի՛լ միսի-
նիզ. — մէրգու՛մէ եի. — հէմ ճան ու
տիլտէն սէվիպ, վէ հէմտէ լանէթ-
լէր օգուեան սիզ տէյի՛լ միսինիզ.
— Հաթթա, իբլիքխանէտէ տախի,
հէր վագըթ մէրգու՛մէնին զիքրի,
սէօհպէթի վէ խեեալիյլէ ալանկիւ-
զար օլտուղունուզու կէօրէրէք,
օլհէնկեամտէ, պիր գաշ կիւն, սիզին
իլէ աեադլարընտա զէնճիւր թաշը,
մագտա օլան պիր արգատաշընըզ-
կէօքսիւնիւզտէ, սօլ մէմէնիզին
ալթ թարաֆընտա, մաի միւրէք-
քէպ իլէ, իւղէրինէ պիր օգ իլէ
պիրտէ խանչէր սաբլանմըշ, վէ օր-
թասընտան եանըպ ալէվէնմիշ պիր
եիւրէք, վէ քէզալիք, սէվտալըսը
օլտուղունուզ մէրգու՛մէ Բօզ Պօն-
շանըն իսիմէրինին իւք հարֆլէրի
օլան Բ վէ Պ հարֆլէրինին, վէ պուն-
լարըն ալթլարընտա տախի, «ու օլ-
տուղուն, հէր նէրէ օլա . . . լուղէթ-
լէրինի եազըպ իյնէլէմիշ տէյի՛լ մի
տիր, նասըլքի իշթէ մէգքիւր եա-
զըլար իլէ օլրէսիմտէ, հալէա մէվ-
ճուտ պուլունմագտա տըրլար, —
տէտի :

Ժան Բընօ պունլարը սէօյլէտիկի
վագըթտա, մէրգու՛մն սինէսինէ
բարմազը ուճույլա թօգանըպ կէօ-
թէրտիքտէն սօնրա, ելինէ լագըր-
տըսընա տէվամ իյլէտի :

— Վէ մէրգու՛մէ կիւղէլ գարը-
նըն, քէնտի թէհսիթի թահթընա
ալմըշ օլտուղուն կէմիլէր եաբտըրը.

ճը օլան ատամըն իսմի, Մարսիալ
Տէրէյն տէյի՛լ մի տիր :

Գօրա, զաթէն, մէրգու՛մէնին
մաշուգու օլան աաէմին, Մարսիալ
օլմուշ օլմասընը ֆէհմ ու տէրք
իթմիշ օլտուղունտան, իշիթտիկին-
տէ, իղհարը թէաճհուպ իթմէտի :

— Լաթին, իյի՛ եա, սիզ ճի՛ն
միսինիզ եօգսա շէյթանմըսընըզ,
պունլարըն քեաֆֆէսինի նա՛սըլ
պիլմէքտէսինիզ. . . — տէյի պա-
ղըրաը Բիէր Լանտրի քէնտույի շա-
շըրարապ, — պէն պու սըրըլարը,
քիմնէլէրէ սէօյլէմէյիպ, եալընըզ
բրանկա արգատաշլարըմտան պիր
ատամա աշմըշմ տըր. . . — Իմ-
տի, սիզ նա՛սըլ օլուպ տա հէբսի-
նէ ալեահ օլապիլմիշսինիզտիր :

— Պէնիմ, նասըլ վագըթ օլա-
պիլտիկիմի պիլմէնիզ էլզէմիյեթթ-
տէն տէյիլաիր, — էվլիրիք քի պիլ-
մէքտէյիմ, իշթէ էլզէմիյեթթտէն
օլանը պուրտսը տըր. ֆագաթ, տա-
հա պաշգա շէյլէրտէ վար տըր քի,
օնլարը տախի պիլմէք իսթէմէք-
տէյիմ :

— Նէ՛ իմիշէր պագալըմ :

— Էվվէլա շունու պիլմէք իսթէ-
րիմքի, Հալըրեա կէլմէքիկինիզ-
տէն ասըլ միւրատընըզ նէ՛ տիր :

— Ինթիզամ ալմադըք տըր, —
տէյի ճէվապ վիրտի մէրգու՛մ, պի-
լա իհթիրազ սէօյլէեէրէք :

— Բիմտէ՞ն ինթիզամ ալմագ իս-
թէրսինիզ :

— Պէնի թահգիր իտէն Բօզ Պօն-
շան իլէ . . . պէնիմ քիւրէկէ կիթ-
մէքիկիմէ սէպէպ օլմուշ օլան Մար-
սիալ Տէրէյնտէն . . . :

— Տօղրու տէյի՛լ տիր պու սէօյ-
լէտիկինիզ, — տէտի Ժան Բընօ :

— Նիշի՞ն :

— Զիւնքի, սիզ պուրաեա, տօ-
գուզ սէնէտէն պէրու սիւքիւթ ի-

տիպ սաղլամագտա օլտուղունուղ
պիր սըբրա գարչըբդ, ֆաշ իտէր-
սին աէյի գօրգուլար վիրէրէք բա-
րալար գօթարմագ նիյէթիյէ կէլմիշ
օլմալրսընրդ տըր :

— Ֆագաթ . . . :

— Նաֆիլէ եէրաէ ինքեար իթ-
մէյինիդ . . . տօղրուսունու սէօյ-
լէյիպ իղրար իտինիդ . . . — սի-
զին եէտինիդտէ, պիր քեաղըտ
պուլունմագտէ օլուպ, վէ մէզքիւր
քեաղըտտա տա գան լէքէսի պու-
լունմալը տըր, չիւնքի, պիր ճինա-
եթէ տէլալէթ իյլէմէքտէ աիր,
էօյլէ աէյիլ մի . . . :

51

— Մէզքիւր ճինայէթի, — տէյի
պաղըբտը Բիէր Լանտրի, իշլէյէն
պէն աէյիլ իտիմ . . . :

— Յափաշ սէօյլէյինիդ . . . — տէ-
տի ժան Բընօ . . . — Զաթէն պէն-
տէ սանա օլ ճինայէթի իշլէեէն սէն-
սին տիմէքտէ տէյիլիմ, վէ սէնին
իշլէմէտիկինիտէ բէք ալէա պիլմէք-
տէյիմ . . . — Պունտանտա գաթի
նազար, չիմտի էհէմիյեթտէն օ-
լան մատտէ, մէզքիւր ճինայէթ օլ-
մաեբպ . . . իլլա, մէզքիւր քեա-
ղըտ տըր . . . — Մէզքիւր քեա-
ղըտ, պիւյիւք պիր մէպլաղը հափի
պուլունմագտա տըր, պէն անը տա-
խի պիլմէքտէյիմ . . . :

— Էվլէթ, էօյլէ տիր . . . — տէ-
տի Բիէր :

— Զաթէն էօյլէ օլմալրնը, պիզ-
զաթ քէնտինիդ, իբլիքիսանէտէքի
արգատաշընրզա սէօյլէմիշ իտինիդ,
— տէտի ժան Բընօ, — վէ իշլէ,
պու տէֆա Հափրեա կէլմէքլիք-
տէն ասըլ մագսէտինիդտէ, մէզ-
քիւր քեաղըտտան պիր ֆայիտէ
չըգարմագլըղա չալըմագ տըր, լա-

քին, շունուտա պիլմէլիսինիդքի,
ղալէպէսի միւմքինսիդ օլան կիւճ-
լիւքէրէ րասթ կէլէճէքսինիդ տիր
. . . — գարչընրզա զայէթլէ զէն-
կին վէ գուտրէթ սահիպի աիւշմէն-
լէր չըգաճագլար տըր, վէ սիզ ի-
սէ, տահա բրանկատան հէնուղ
դուրթուլմիշ ֆագքըր պիր ատէմ
օլտուղունուղտան, հէր հալտէ տա-
վանըղը զայպ իտէճէքսինիդ տիր :

Բիէր Լանտրին հալ ու հարէ-
քէթինտէն, կիթտիքճէ արթմագ-
տա օլան լէհէճէսի պօղուղլըղուն-
տան, վէ ալմագտա օլտուղու ուղուն
ուղուն նէֆէյլէրտէն, ժան Բընօ-
նուն լագըրտըլարնըն, մէրգում
իւղէրինտէ, պիւյիւք պիր թէէստիր
բէյտա իյլէմէքտէ օլմասը, աշիքեար
սուրէթտէ անլաշըմագտա իտի :

Ժան Բընօ քէնտի քէլամընա տէ-
վամ իյլէտի :

— Ֆագաթ, սիզին էլինիդտէ հիշ
պիր իշլէ եարաեամաեաճագ օլան
պիր սիլաճ, եանի մէզքիւր քեա-
ղըտ, չօգ իհթիմալ տըր քի, պէ-
նիմ եէտիմտէ պուլունտուղութագ-
տիրտէ, բէք գուլմէթլի պիր սի-
լաճ օլտալիէճէք, իշլէ եարաեա-
ճագ տըր . . . — Իմտի, էկէր,
մէզքիւր քեաղըտ սայէսինտէ, պիր
չօգ բարալարա գափուշմագլըգ խէ-
եալ վէ իտտաասընտա պուլունմագ-
լըգտան վազ կէլէճէք օլուր իտէ-
նիդ, պանա լաեբզլը անը պիր ֆի-
եաթ իլէ սաթապիլիւրսինիդ . . . :

— Մէզքիւր քեաղըտ պէնտէ տէ-
յիլ տիր . . . — տէտի Բիէր բէբէ-
լէեէրէք, վէ էմիյեթթի իտէմէմէք-
տէ օլտուղունու պէլլի իտէրէք :

— Սիզտէ տիր, վէ պանատա լիւ-
գումու վար տըր, վէ եալընը մէզ-
քիւր քեաղըտը տէյիլ, իլլա ճնա
տայիր օլան, եանի Մարսիալ Տէ-
րէյն իլէ Բօզ Պօնշանըն իլհագլըգ-

լարը պուլունան պիր ճինայեթին հի-
քեայեսինի տէ պիրլիքտէ իսթէրիմ:

Բիէր պու սօն լազըրտըքը իշիթ-
տիքտէ, քէնտույի պիւթիւն պիւ-
թիւն շաշըրմահա պաշլատը... —
պաշլնտան թա տեաղընա գատար
իւղէրինտէ պիր թէր հասըլ օլ-
տու... — վէ կէօղէրի պէպէքլէ-
րի օյնամագտա պուլունտուլար:

Մէրգուժ, հէրնէ գատար, թա-
նըմասըղը պիր տտէմէ, պիւտիկի
պիր էսրարը Փաշ իլէ, գարշըղը
բարա ալմաղըղը իսթէմէքտէ տէ-
յիլ իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ
տախի, էլինտէն գուրթուլամահա-
նաղընը տախի հիսս իյլէմէքտէ իտի
Ժան Բընօ, մէրգուժուն ֆիքրին-
տէն կէշմէքտէ օլան պու թէֆէք-
քիւլէրին ֆէհմինտէ օլարագ. քէ-
լամընա տէվամ իյլէտի:

— Սիղ իբլիքխանէտէն դաշմըշ
օլմալըսընըղ:

— Խալլը, օլ պապտէ եէմին ի-
տէրիմքի, եանլընըղ վար տըր,
— տէտի Բիէր, սէօյլէյիշի թէլաֆ-
ֆուղսունտան, սէօյլէտիկինին սահիհ
օլմասը անլաշըլմագտէ օլտուղս
հալաէ:

— Եանասըլ օլտու տա գուրթու-
լապիւտինիղ:

— Հիւսնի հալ վէ հարէքէթ իւղ-
րէ պուլունմաղըղըմա պիր միւ-
քեաֆաթ օլարագ, սէպիլիմ թախ-
լիյեէսինէ հիմմէթ իտիտի:

— Բէք ալէա, հայտէ էօյլէ օլ-
տուն, հայտէ էօյլէ օլմասընա ինս-
նաեւմ. լաքին, էլպէթթէ, սիղի
ազտա գըլտըղլարընտա, սիղէ ի-
գամէթ իտէպիլմէք իշին պիր մու-
հէլլ թախտիս իթմիշ օլմալը տըր-
լար, վէ պու մահէլլինտէ, Հալըր
օլամահաճաղը աշիքետի սըր, նի-
ղամնամէնին ահքեռմընտան տըր.
— վէ տիմէք տիր քի, էկէր կիտիպ-

տէ, հիւքիւմէթէ, սիղին պիր իբ-
լիքխանէ գաշկընը օլմանըղը խա-
պէր վիրիր իսէմ քեաֆի տիր... օլ
վագթ, անինտէ տէրտէսթ իտիլէ-
ճէկինիդտէ, վէ քիւլի իտէալ վէ
իւմիտինիղինտէ պէր հապա օլաճա-
ղընտա շիւբհէ եօգ տուր:

— Պէն սիղէ հիշ պիր ֆէնալըգ
եարմըշ տէյիլիմ... — տէտի Բիէր
բէբէլէեէրէք: — Իմտի, սիղ նի-
շին պտնա էօյլէ պիր ֆէնալըգ եար-
մագըղը տիւշիւնմէքտէսինիղ...:

— Պէնիմ նիյեէթիմ, մութլադա
սիղի դամգ իթմէքլիք օլմատըգտան
պաշգա, շու թէքլիֆ իթտիկիմ
մատտէտէ, պէնիմ իլէ ուղլաշտըղը-
նըղ թագտիրտէ իսէ, պիւթիւն
պիւթիւն թահիթը էմնիյեէթաէ պու-
լունահաղընըղա, վէ պունտանտա
գտիթի նաղար, օլ վագթթ, հէմ պիր
սէրվէթէ նայիլ օլապիլիպ, վէ հէմ-
տէ պէն, Բօղ Պօնշան իլէ Մար-
սիալ Տէրէյնտէն սիղին ինթիգա-
մընըղը ալահաղըմա, էմին օլապի-
լիրսինիղ:

Պու լազըրտըլար իւղէրինէ, մէր-
գուժ մէհրուհուն կէօղէրի բար-
լամահա պաշլատըլար:

— Սահիհէն մէրգուժանտէն ին-
թիգտմընը ալահաղմըսընըղ, —
տէյի սիւալ իյլէտի մէրգուժ:

— Էվվէթ, սիղէ նամահուում իւ-
ղէրինէ եէմին իտէրիմքի, էվ-
վէթ...:

— Տիմէք տիր քի, իքիսինէ տա-
խի, վէ ալէլիտուուս Մարսիյեալէ,
լազըմ կէլէն ֆէնալըղը եարահաճաճ-
մըսընըղ:

— Էվվէթ, պաշլըճա մէրգուժ
Մարսիալտան ախըղ ինթիգամ ի-
տէճէկիմ տիր... էվվէթ... մէր-
գումա բէք չօգ ֆէնալըղլար եա-
րահաղըմ տըր...:

— Իմտի, էօյլէ օլտուգտա, բէք

ալէա , խթնտրկինիզ կիպի եաբար ,
թէքմիլ թէքլիֆինիզի գապուլ ի-
աէրիմ . . . — Էվֆէլա օլ արզու
իթտիկինիզ հիքեայէեի նազլ ի-
աէյիմտէ , սօնրա տա , մէզքիւր
քեաղըտըն բազարըղընա կիրիշի-
րիզ , վէ էկէր տէկէր ֆիեաթընը
վիրի իսէնիզ սաթարըմ . . . մա-
լիւմ եա , անըն տէկէրի չօդաուր . . .

— Օլ պապտէ բահաթը գալպ
իւզրէ օլունուզ , պէն սիզի բաղար-
ըղա կիրիշմէքլիկէ պիլէ հաճաթ
պըրտըմապըղըն մէքնուն գըլա-
րըմ :

— Իմաի տիյնէյինիզ , նազլ ի-
աէյիմ . . . — Նասըլքի պիլմէք-
աէսինիզ , պէնտէնիզ , Մարսիա-
լըն մաղաղասընտա ուշագլըզ իթ-
մէքաէ օլտուղում հալտէ , Բօզ
Պօնչանտա , մէրգումուն խանէսին-
տէ վէքիլիարըլըզ իթմէքտէ իտի
. . . — պունա , մալիւմ եա , սօ-
գուզ սէնէ օլմուշ տուր , պէն օլ
վազքիլարտա , բրանկանա կիթմիշ
օլմատըղըմտան , տիլպէր գըղար ,
հիշ տէյիլ իսէ , պանա տախի , պաշ-
գալարը գատար , հիւրմէթ ու բիա-
յէթ իթմէքտէ իտիլէր . . . — պէն
Բօզ Պօնչանտա վուրուլտում , վէաշգ-
ու սէվտաորնտան տէլի տիվանէ օլ-
մանա պաշլատըմ . . . — պէն մէր-
գումէեէ , քէնտիմի սէվտիլմէկէ
չալըշաղգճա , մէրգումէ տախի պէն-
տէն ուզագ գաշըպ վէ եիւզ վիր-
մէմէք իսթէտիկինտէն , պիթթապի
աթէշի աշգըմ , կիթտիքճէ արթ-
տը վէ ալէվիէնտի . . . — Մէրգու-
մէնին , պու մէրթէպէ նէֆրէթ վէ
հագարէթինին սէպէպինի , պիր
տիւրլիւ անլաեամատըմ . չիւնքի ,
մէրգումէ պէնտէն եալընըզ մու-
հագպէթինի էսիրկէմէյիպ , իլլա ,
ֆուրտիթ պուլտուգճա տախի ,
պէնտէն պիլթիւն պիլթիւն եիւզ

տէ չէվիրմէքտէ , վէ ատէթա պէնիմ
իլէ էյլէնմէքտէ իտի . . . — Ինսան
աշգ ու ալէագա բէնչէսինէ տիւշ-
տիւկինտէ , տիւզճէ պիր պուտա-
լտըզ հալի քէսպ իթմէքտէ օլտու-
ղունտան , մէրգումէ քէնտի թահ-
գիրինի արթըրաղգճա , պէն տախի
մաղալիրի օլարագ , պէլքի եալաշ
եալաշ , պիր կիւն , գալպ վէ մու-
հագպէթինի գաղանքըմ իսիւեա
վէ իւմիտիլլէ , տահա զիեատէ սէվ-
մէկէ , վէ քէնտիմի սէվտիլմէկէ
չալըշաղգ . . . :

Բիէր Լանտրի , պու արտա ,
պէսպէլլի , հիքեայէեի ֆիքրինէ
թօրլամագ նիյնէթիլլէ , պիր իքի
սանիյնէ լագըրտընը քէստիքտէն
սօնրա , թէքրարէն տէվամէ պաշ-
լատը :

— Պիլ վազքիլ Հալըրտա ,
Օրլէան քէսի իւզէրինտէ վազը
պիսիլէք էվտէ օթուրմագտա իտիք ,
վէ Մարսիալըն իշ օտաուր վէ մաղա-
ղալարը տախի օրատա պուլունմագ-
տա իտիլէր . . . — Մէքքիւր խա-
նէեի պիլմէքտէ՝ միսինիզ :

— Էվֆէթ , պիլիւրիմ . . . տէյի
ճէվապ վիրտի ժան Բընօ :

— Պիր կիճէ , Բօզ Պօնչանըն եա-
նընտա , քիւշիւք գաբունուն ա-
նախթարընը կէօրտիւմ , վէ մէզ-
քիւր անախթար սայէսինտէ , մէր-
գումէնին , սաաթ օն պիրտէ տիշա-
լը չըգմագտէ օլուպ , վէ սապահա
գարշը տախի կէլմէքտէ օլմասընը
ֆարգընա վարտըմ : — Պունուն իւ-
զէրինէ , պէն մէրգումէեի կէօզէթ-
մէքլիկէ պաշլատըմ , վէ իյիտէն տէ
անլատըմքի , շու հալ , հաֆթա-
տա պիր չօգ աէֆա վուգու պուլ-
մագտա իտի . . . :

« Պունուն իւզէրինէ , սիզաէ բէք
ալէա տիւշիւնէպիլիւրիսինիզքի , իւ-
զէրիմտէ , հատտէն զիեատէ պիր

գլխով անհրաժեշտ հասցի ունենալ պարտաւոր է :

« Պատէհու , բէք ալեա անլա . չըլտըքի , Բօզուսն , շէհիրտէ պիր մաշուգուս պուլունմադ տա իտի , լաքին , քիմ օլաուղունու , պիր սուրէթի գաւիյեհտէ պիրմէտիկիմտէն , երգիւնէ վարուպ տա պիր շէյ սէյլէմէտիմ . . . :

« Պիթիմապի , պէն Մարսիալ հագգընտա շիւբհէեհէ գահիպ օլմաեբպ , իլլա պաշգալարըն կիւնահլարընը ալմագտա պուլունմադ . չիւնքի , օլ վագըթլարտա , մէրգումուն մէլէք կիպի հիւսնէ մալիք պուլունան պէվճէսի հաեաթտա իտի . . . :

« Պիր կիճէ , սաաթ օն պիրտէն էվլէլ չըգըպ տիշարտա պիր եերտէ կիպէնտիմ , վէ մէրգումէնին եօլունու պէքլէտիմ , վէ արգաաընտան կիթտիմ . . . :

« Մարսիալ Տէրէյնին , էնկուվիլտէ , էսկի վէ իրի աղաճլար իլէ միւզէյեհէն պիր պաղչէ օրթուսընտա վագը պիր քէօշկիւ վար իտի :

« Մէկէր իսէ մէրգումէ , տօղրու օրաեա կիթմէքտէ իմիշ . . . — չօրպաճըմը պանա թէրճիհ իթմէքտէ իմիշ . . . — Մարսիալ մէրգումէեհէ աշըգ օլաուղունտան , հաֆթտա իւշ տէօրթ տէֆա օրատա պուլուշմագտա իմիշէր : — Պուհու կէօղլէրիմ իլէ կէօրտիւքտէն սօնրա , արթըգ շիւբհէեհէ մահէլլ գալմամըշ իքէն տախի , պէն եինէ շիւբհէյի ճայիգ կէօրմէտիմ , էօյլէ պիր շէյէ ինանմագ իսթէմէտիմ . . .

— հագըգաթէն աշգ ու սէվտա տամը պաւտալա գըլմագտա տըր , ինսան կէօղլէրիլէ կէօրտիւկիւնէ պիլէ ինանմագ իսթէմէմէքտէ տիր :

« Պիր կիւն , քօթա կէլտիկինտէ , պիլիմ էֆէնտի , մաղաղալարտա պուլունմագտա իտի . . . — Պէն

քէնտի էլիմէ , իւզէրինտէ փորիս տամաղտը պուլունտուղու հալտէ , մէրգումա պիր մէքթուպ թէսլիմ իթտիմ , . . . — Մէրգում , մէքթուպու տարդտա , գաշլարընը ինտիրաի , — (պէսպէլլի միւնտէրիճաթընն նէտէն իպարէթ օլմասընը պիլմէքտէ իտի) , — մէքթուպու մէյտանտէ աշտը , վէ անինտէ ֆիքրինտէն զիեաաէսիլլէ անըն միւնտէրիճաթըլա մէշղուլ օլմաեա պաշլատըղը ֆէհմ օլունտու , չիւնքի , օգուր օգումագ , պէնիմ իշիտէմէեհէճէկիմ մէրթէպէտէ , տիշլէրի արասընտան սէյլէնէրէք , վէ թալը ու հարէքթիլէրիլլէ էսէրի հիտտէթ պէեան իտէրէք , էնինէ պօեուհա սըգը ոըգը կիտիպ կէլմէկէ պաշլատը . . . :

« Պէն մէրգումա , քէնտույի ճասուսլամագտաեբմ , իշ անլամագ իսթէմէքտէյիմ կիպի կէօրիւնմէք իսթէմէտիկիմտէն . . . — Պալեալարըն արգաաընա պիր թարաֆա շէքիլտիմ :

« Պիր տէ Բօզուսն , պիր շէյ պէհանէ իտէրէք , մաղաղաեա կէլտիկինի կէօրտիմ :

« Մէրգումէ , օրատա , Մարսիալտան պաշգա քիմնէ եօգտուր զանն իթտիկինտէն , մէրգումուն ետնընա եանաշտը . . . — զայէթլէ հարէրէթլի սուրէթտէ վէ եալաշ պիր սէս իլէ գօնուշտղլար , վէ մէքթիւր միւքեալէմէտէն գուլաղըմա , անճագշու , էնկուլէլ էէշիլէնտէ , սաաթ ծաա , լուղէթլէրի իլիշտի . . .

« Ըրիւղիճէ սօնրա , Բօղ չըգըպ կիթտի , վէ պիրաղ սօնրա , Մարսիալ տա , մէրգումէնին արգաաընտան կիթտի :

« Աշիքեար սուրէթտէ օլարագ , օլ կիճէ իշին , պիր գարար պուլունմագտա օլտուղու կիպի , Փա-

ընտան կենտրոն օլան մեղքիւր մէք-
թուպ իլէ, մեղքիւր գարարըն տա,
պիր միւնասէպէթի պուլունմագտա
օլմասը տնլաշքըմագտա իտի:

«Պիր թարաֆտան գըսգանճըդ,
վէ տիկէր թարաֆտան տախի վու-
գուֆճուլուգ մէրագը, ֆիքրիմի
վէ գալպիմի գալթրամագտա օլ-
տուղլարընտան,—քէնտի քէնտիմէ,

«Պէն տախի, պու կիճէ, էն-
կուվիլ քէօշլիւնէ կիթմէլիյիմ,—
տէտիմ վէ գարար վիրտիմ:

«Մէղքիւր գարարըմը ինրա իթ-
տիմ:

«Ստաթ օնտա, մահէլլի մէղ-
պուրա վասըլ օլտում...:

—Իյի եա, պաղչէտէն իչէրի նա-
սըլ կիրէպիլանիզ,—տէյի ժան
րընօ մէրգուլմա սիւալ իյլէտի:

—Հիտար տիվարընա թըլմանա-
րագ չըգարմ,—տէյի ճէվապ վիր-
տի Բիէր Լանտրի,—Պաղչէտէն ին-
տիմ, վէ քէօշլիւն եէր գաթը բէն-
ճէրէլէրի էօնիւնտէ պուլունտան սըգ-
աղաճըղլարըն իչինտէ սագլանա-
րագ պէքլէտիմ:

«Հէր նէ գաաար օլ կիճէ մահի-
թապ եօգ իտի իսէ տէ, քէօշլիւն
էթրաֆը աչըղըդ օլտուղունտան,
օրթալըգ պիւթիւն պիւթիւն տէ
գարանլըգ տէյիլ իտի:

«Էնկուվիլ քիլիսէսինտէ, սաաթ
օն պուչուղու վուրմագտա իքէն,
պաղչէնին գաբուսունուն աչըլտը-
ղընը, վէ Բօզուն, գօլթուղունտա
պիր սէքէթ պուլունտուղու հալտէ,
իչէրի կիրաիկինի կէօրտիմ:

«Մարտիալ մէրգումէ իլէ պիր-
լիքտէ տէյիլ իտի:

«Մէրգումէ, օրատա պիրիսի պու-
լունմագտա օլմասը չիւրհէսինէ զա-
հիպ օլմասըղը թագաիրտէ, թա-
պէնիմ արգալարընա սագլանմը
օլտուղում աղաճլարըն էօնէրին-

տէն կէչաի, վէ քէօշը գաբուսուն-
տան իչէրի կիրտի:

«Հապա սընագ օլուպ, ուղադ-
լարաա պօրա պուլունմագտա իտի.
վէ հէր նէ գաաար տա տէնիզտէն
րիւզկեար էամէկէ պաշլամագտա
իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տա-
խի, բէք սըգլէթլի պիր սընագ
հիւքմ իթմէքտէ իտի:

«Բօղ, թաամ օտասընըն մումյա-
րընը եադտը, վէ պատէհու, իչէ-
րիսի հապա ալըն իչին բէնճէրէլէ-
րի աչտը, վէ կէրչի բանճուլարը
տա գաբաաղը իսէ տէ, չէնկէլէրինի
գօյմատը:

«Պէն եապաշճանըգ բէնճէրէտէ
եաղլաշտըմ,—բանճուլարըն ա-
րալարընտան իչէրիսինի սէյր իթ-
մէկէ պաշլատըմ:

«Բօղ, թաամ օտասընտա, կի-
տիպ կէլմէքտէ, սուֆրա պէզինի
եայմագտա, թագըվարը տիղմէք-
տէ, վէ կէթիրտիկի սէքէթտէն պիր
պէօրէք, պիր սօուգ բիլիճ գըզարթ-
մասը, պիր ըսիմագօղ, վէ պիր գաշ
թանէ տախի ուֆաճըդ էթմէքլէր
չըգարարագ, սուֆրա իւզէրինէ,
պիր նիդամ իւզրէ վաղ իյլէմէքտէ
իտի:

«Պատէհու մէրգումէ, պիր տօ-
լապտան թաթլըլար, մէյվէլէր,
համուր իչլէրի, վէ գուրու եէմիշ-
լէր չըգարտը,—սօնրատա շարապ
մախլէնինէ ինէրէք, Պօրտօ վէ Շամ-
բանեա շարապլարը, վէ սայիր իչ-
կիլէր շիշլէրի կէթիրտի:

«Մէրգումէ հէր թարաֆա գօ-
շարագ կիտիպ կէլմէքտէ վէ իւրա-
մէթ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ,
կէօրիւնիւշէ նէգարէն, քէյֆիտէ
եէրինտէ օլտուղունտան, տօտագ-
լարը արասընտան, կէմի թայիֆէ-
լէրինէ մախուս օլան պիր թիւրքի
չաղըրմագտա իտի...:

«Մէրգումէ օլ կիճէ, կէօղէրիմէ, պաշգա տէֆալարտան զիեաւտէ կիւզէլ կէօրիւնմէքտէ իտի . . . սէսի վէ նաղմէսի, գալպիմի եադմագտա իտի . . . — Հասէտիմտէն էօլմէքտէ, վէ աշգ ու մուհապէթիմտէն չըլտըրմագտէ հաթիմ . . . — Էվվէթ, ատէթա քէնտիմի դայպ իթմէքտէ իտիմ . . . — շէօյլէ քի, հէման պուտալալըգ իտէրէք, պիրարալըգ, բանճուլարը աշգպտա, ստատան իչէրի սըչրամագլըգ, վէ խայինէ գըզը գօլլարքնտան թուլթուղում պիրլէ, սէվիպ սէվիշտիրտիքտէն սննրա, պօղուպ պիր թաւաֆա աթմագլըգ քիւսթախլըզնա գատար չըզըչմագլըզը տիւշիւնտիւմ . . . »

«Պէլքիտէ պու քիւսթախլըզը իճրա իտէր իտիմ, չիւնքի կէօղէրիմ գարարմուպտա իտի, հէլէ պէրէքէթ վիրսին քի, օլ հէնկեամտէ, սօգագ գարուսունուն աշըլալըզնք իշիթտիմ . . . »

«Հէմանտէմ աղաճլարըն արգասնա չէքիտիմ, վէ Մարսիալըն իչէրի կիրտիկինի կէօրտիւմ . . . »

«Պատէհու, թէքրարէն էվվէթի ետրիմէ կիթտիմ, վէ եինէ իչէրիսին սէյր իթմէկէ պաշլաալըմ . . . »

«Մարսիալ էլէ Բօզ պիր պիրինի գուճաղլաալըար . . . »

«Զաթէն, էօյլէ օլաճաղընը պիւմէքտէ օլտուղում կիպի, մէզքիւր հալի կէօրտիւկիւմտէ, հասէտիմտէն գանըմ պաշըմա սըչրաալը, կէօղէրիմին էօնիւնիւ պիր տիւման գաբլաալը, դըբ գըրմըզը քէսիւտիմ, վէ օլ գատար հիտտէթլէնտիմ քի, հէման իքիսինի տախի վուրուպ էօլտիւրմէքիկէ գատար տիւշիւնտիւմ . . . »

Բիէր Լանտրի քէլամընը դաթ իթտի, վէ մէզքիւր թէզէքքիւր.

լէր իւզէրինէ, իւզէրինտէ պիր էլէմի ապիմ բէյտա օլտու . . .

— Էյ, պատէհու, — տէյի սիւալ իթտի ժան Բընօ . . .

Մէրգումէ եինէ քէլամէ աղաղ իյլէտի . . .

«—Օհ, օհ, — տէտի Մարսիալ, — շու պիզիմ քիւչիւճէք ուլֆրամըզը, նէ՞ կիւզէլտէ թանգիմ ու թէզէին իյլէմիշտին . . . »

«—Հէման թաամ իտիպ պիթիւրէլիմ մի, — տէյի սիւալ իթտի Բօզ . . . »

«—Խալը, — տէյի ճէվապ վիրտի Մարսիալ, — չօճուղում, պու աղշամ թաամը սէնին իլէ եաբաճագ տէյիլիմ . . . »

«Մէրգում, մէրգումէ եէ, սէն լուզէթինի իսթիմալ իտէրէք, եանի թէքիֆսիզ ուլրէթտէ սէօյլէեէրէք, գօնուչմագտա իտի . . . »

«Վէ պու տա թապիի պիր շէյ իտի . . . էօյլէ եաբմագլըղա մէճպուր պուլունմագտէ իտի . . . Պու խուսուս տախի պէնիմ տէրտի տէրունիմի արթըրուր . . . »

«Բօզ, մէրգումա ճէվապ վէրէրէք . . . »

«—Պիրինի մի պէքլէմէքտէսիւնիզ, — տէտի . . . »

«—Էվվէթ . . . »

«—Բիմ տիր . . . »

«—Տօթլարքմտան պիրի . . . —

պու սապահ մէրգումտան պիր մէքթուպ տլալըմ . . . — Փարլատէն խասսէթէն պէնի կէօրմէք իչին կէլմիշ տիր պուրտեա . . . »

«—Մէրգում կիճ մի կէլէճէք տիր . . . »

«—Սէօզ վիրմիշ օլտուղու սաաթտա պուրատա պուլունճագ տըր . . . մէրգում իշինտէ վէ սէօղիւնտէ զայէթլէ տագըզ տըր . . . »

«—Մէրգումու, տիկեր «քէ» իւզէ . . . »

րին տէքի խանէնիզէ՝ նիշին գապուլ
ի թմէ տինիզ :

«—Չիւնքի պուրատա պապուլ
ի թմէքի կիւմի խաստէթէն, բէճա ի թ-
միշ ի տի . . .

«—Չիւնքի, միւմքին մէրիէպէ
ալէմէ կէօրիւնմէքտէն չէքինմէք-
տէ տի . . .

«—Է՛յ, նիշին մէրգումու պէ-
րուպէր ալբպ կէթիրմէ տինիզ :

«—Չիւնքի, պիղի քիմնէնին
պիլիքտէ կէօրմէսին ի թմէմէքտէ
տէյիլիմ . . .

«—Աճա՛յիպ, տիմէք տիք քէ, —
տէյի պաղըրտը Բօզ, — մէրգում
իյի պիր առէմ օլմամալը տըր, քիմ
պիլի պիր իրիքիւնէ գաչկէնը մը
ալբ, նէ տիր . . .

«—Խայր, չօճուղում, խայր, ֆա-
գաթ, աշուրի մէրիէպէ բօլիթիգա
իչէրինէ դարըշանլարտան պիրի
տիր, վէ առէթա օլ խուսուստա պիր
նէվի պուտալալըգ հալի քէսպ ի թ-
միշ օլտուղսնտան, ումումա պիրտ
օլմագ իւզրէ, խէեալի պիր հիւ-
քիւմէթ թէշքիլինին արգասընա
տիւշմէքտէ տիր . . . — ճիւմհու-
րիյեթիմէ բէք թարաֆկիր պու-
լունտուղսնտան, հէր նէրէտէ, այ-
նի էֆքեարտա պուլունան տիվա-
նէլէրտէն միւրէթիմէպ պիր ֆըզրա
կիւրուհի պուլունտուղսնու իշիթ-
սէ, անինտէ կիտիպ, պաշքյա գը-
շքյա իչէրինէ տախիլ օլմագտա
տըր : — Թա չօճուղուգտան պէ-
րու մէրգում իլէ ահպապըգ ի թ-
մէքտէ օլտուղումալտան, կէրչի
գալպինի գըրմագ իսիէմէմէքտէ
իսէմտէ, բէք տէ իսքեաթ օլուպ
գօրգմագտանըմ քի, պիր կիւն
պիր պէլաեա ուղրաեաճագ տըր . . .

«—Քէնտուրէ բաճի օլմաեան ի-
չէ գարըշմագլըղն պէլասընը չէ-
քէր իսէ, օլ վագըթ աղլը պաշք-

նա կէլիր . . . — Մէրգում տօ-
թունուզ գէնկիւն պիր առէմ մի
տիր :

«—Օթուզ պին լիւա դապոր
սէնէվի կէլիրի օլմալը տըր . . .

«—Էկէր մէրգումուն աղլը օլ-
տա, պու գաատար սէրվէթէ մալիք
պուլունտուղու հալտէ, էօյլէ հիւ-
քիւմէթ ֆիլուն, իչէրինէ դարըշ-
մագտան իսէ, քէնտի գէվգ ուսէ
ֆատրնա՛ պապար . . . — Հէր նէ
հալ իսէ, պու ալէմտէ, հէր քէն
քէնտի աղլընա պէկէնմիշտիր . . .

«Պու միւքտէմէտի, լուզէթ պէ
լուղէթ պէն տիյնմէքտէ իքէն,
պիր տէ բաթըրթըլը սուրէթտէ օս-
լարագ, պաղչէ դաբուսունուն չըն-
ղըրալը չալընտըղընտան, միւ-
քեալէմէ դաթ իտիլտի :

«—Իշիէ կէլար . . . — տէտի Մար-
սիալ Տէրէյն, — կիտիպ դաբու-
ետ ուչանըմ . . .

52

«—Մէրգում քէօշքտէն տիշարը
չըգտը, — տէտի Բիէր Լանտրի, —
թէքրարէն պէնտէն տէօրթ առըմ
եիրագտան կէչէրէք կիտիպ դա-
բուետ աշտը, վէ անճագ պիր տա-
գըգա ոսնրա, պէրապէրինտէ, հէ-
նուզ օթուզ չաղլարընտա, իրիվի-
ճուտի, կիւճիւ գուվվէթի, սա-
րը վէ թէքմիլ սագալը պիր առամ
պուլունտուղու թագաիրտէ, կէլի
տէօնտիւ :

«Պունլար թոտա՛ օտաորնտան ի-
չէրի կիրտիքտէ, մուկարըն ըշըլը,
մէրգումուն եիւզլէրինէ վուրտու-
ղունտան, լէհճէսինտէ պիրաղ սօր-
կունլուգ, վէ հալ ու էթվարընտա
տախի, պիր նէվի հալալէթ վէ
մահլունիյեթէն էսէրի կէօրաիւմ :

«Պէն մէրգում միւսաֆիր իւղէ-
րինտէ, օլ կիւնէ գաատար, քէնտի

Ֆիքրիմէն, բօլիթիգա, ֆեսսատը-
լարընտ տայիր խեհալամագաւա օ-
լակէլտիկիմ սուրէթտէ հիշպիր հալ
ու հէյնէթ կէօրէմէտիմ:

«—Պուրատա ետլընըդ տէյիկիդ.
... —տէտի մէրգսւմ միւստֆիր,
քէմալի հիւրմէթ իւղրէ քէնտույի
սուֆրաեա գապուլ իյլէմէքաէ
պուլունան. Բօզու կէօթէրէրէք:

«—Էվլէթ. էֆէնտիմ, մատամ
Պօնշանը վաթընըդա իւազաթիմ իւ-
տէրիմ... —տէյի ճէվապ վիրտի
Մարսիալ, —դայէթլէ էմիյեթթի
պիր գատընըդադ տըր... —Մէր-
գումէ նէգաինտէ ալլա չէքինիպ
չիւրհէ իթմէքսիղին, իաթէտիկինիդ
կիպի գօնուշուպ լագըրտը իտէպի-
լիւրինիդ. —իշպու ֆագըրճա-սուֆ-
րամըք թէրթիպ վէ թանդիմի իչին,
մէրգումէնին պուրատա պուլուն-
մասը իգթիգա իթտի:

«—Հէր շէյի կիւղէլճէ տիւչիւ-
նիւպ սըրասընտ Գօյմադտասընըդ
իմտի օլ պապտէ պէտանը մէմու-
նիյէթթի իթտիկիմէ պէրապէր, շու-
նու սալնի թէքլիֆօրիգճէ ճէսարէթ
իտէրիմ սէօյլէմէկէ քի, պուեու-
րունուդ թատամ իտէլիմ, դիրա պէն
աճըգտան էօլմէքտէյիմ. —տէտի
մէրգում կիւլէրէք:

«Մարսիալ իլէ միւստֆիր սուֆ-
րաեա օթուրտուլար:

«Բօզ աեապտա օլուպ, վէ մէր-
գումանըն արգա թարաֆընտա օլ-
տուղու հալտէ, խրտմէթ իթմէքտէ
իտի:

«—Պու սապահ մէքթուպունու-
զու ալտըմ, —տէտի Մարսիալ, —
մէղքիւր մէքթուպ, հէր նէ գա-
տար գաբար սուրէթտէ եազըլմըշ
օլտուղընտան, վէ տաքլ պուրաեա
թէչիֆիթիդին մազսէտինէ տայիր
հիշ պիդ շէյ, անլաեամաորըրմտան,
աշուրի մէրթէպէ մէրագըմը թահ:

րիւք իյլէտի...:

«—Մագսէտիմ բէք պէլլի պիր
շէյ տիր... —սէնտէն պաշգա
ճանտան վէ էմիյեթթի քեամիլէմի
գազանմըշ քիմնէմ պուլունմաոր-
ընտան, վէ էլինիլտէն տէ կէլէ-
պիլլի պուլունտուղունտան, սիդ-
տէն պիր տօթլուգ իճրասընը բէ-
ճաեա կէքտիմ...:

«—Պոնեմսըրունուպ էմի ինտիլդ.
սիդ տէ պիլիւրսինիդ քի, սիգաէն
հիշ պիր շէյ տիրիդ իթմէմ:

«—Օնտա շիւրհէ ճայիդ տէյիլ
տիր, վէ իշթէ մահգա էօյլէ օլմու-
սընը պիլտիկիմտէն տիր քի, ճէսա-
րէթ իտիպ կէլմիչիմ տիր...:

«—Պուեուրունուպ, սէօյլէյինիդ
էօյլէ օլտուգտա...:

«—Թաշրալարտա էօյլէ զանն իթ-
մէքտէ տիրէր քի, Փարսիտէ, ա-
սուտէյի հալ հիւքմ իթմէքտէ
տիր, —տէտի միւստֆիր, —վէ չօդ-
տա ինթիմալ տիր քի, սիդ տաթի,
պու ումանմի օլմուշ օլան աշնի էֆ-
քեարտա պուլունմագտաորնըդ...:

«—Շիւրհէսիլդ...:

«—Իմտի, տօթլը աղիղիմ, սիդէ
խապէր վիրիթիմ քի, օլ պապտէ
եանըլմագտա վէ ալտանմագտաօր-
նըդ...: —Լաքին, սիդէ պիր
սուրէթի գալիյեթտէ սէօյլէրիմ քի,
բէք տէհշէթլու օլուպ, վէ մէմուլին
խարիճինտէ օլաուղու հալտէ, պիր
իթիլիալ հազըրլըդը պուլունմագ-
տէ տիր... —Կիլլի ճէմիյեթթի-
լէր, իւք ալէամէթտէ եէօրիյիւշ
իթմէքիւղրէ, սիլահ պէտէսթ պու-
լունմագտա տըրլար... —Վէլհա-
սըլ, լազըմ կէլէն լազըմար հա-
զըրլանմըշ օլաուղլարընտան, ագ-
շամա սապահա ուղէվէնիպ բաթիւ-
եաճագլար տըր... —Պիր աեա,
վէ պէլքիտէ օնպէշ կիւնէ գալմագ-
սըզըն, Փարսի էհալիսի, Լուի Փի-

լիպի թիւրսի զրախօնտէն աշաղբ ալարագ, ճիւղհուրիյեթ իւսն ի տէճէքէր տիր . . . — Ի հիմալար քի, շիմտի սիւղ, մուլաֆֆազ օլա. ճաղարբնա շիւքհէ իտէրսինիւղ էօյլէ տէյիլ մի . . . :

«—Հայ հայ, վէ հէմտէ պէնճէ, պաշա չըգարապիլէճէքէրի, զի. ետաէսիյլէ շահանը շէքք տիր :

«—Էօյլէ տիւշիւնմէքիկէ հազգը. նըզ վար տըր, չիւնքի պիղիմ, նէ թուլածաղըմըզ թարիղլէրտէն խա. պէրտաընըզ, վէ նէտէ էհալինին առըլ էֆրեսարընըն նէ օլտուղունու պիլմէքաէսինիւղ . . . Ղաֆլէթ ույ. գուստէնա տալմըշ պուլունան Թրան. սա, կէօրէճէքսինիւղքի, պիր ելը. տըրըմ կիւրիլթիւսիյլէ ուեանըպ աղլընը պաշընա՝ ալաճագ տըր . . . լաքին, առըլ մատտէ, պէնիմ՝ բօ. լիթիկաեա տայիր օլան ֆիքիլըլէ. րիմին զալիպ կէլմէսինտէն պահս իթմէքիլքտէ տէյիլ տիր . . . կէ. րէք պէն վէ կէրէք տօսթլարըմ, էօյլէ պիր տէհչէթտիկ թէշէպ. պիւսիւ տէր իւհտէ իտէրէք, պիւ. յիւք պիր իշ կէօրմէքիկէ, վէ ճան ու թէնիմիկի ֆէտա գըլմաղլըզա հազըր պուլունմադտաեըզ, վէ եէ. մինտէ իտէրիմքի, կէրչի. քէնտի. մի, գաթան տիւշիւնմէքտէ տէյիլ իսէմ տէ, ֆադաթ, պիր թանէճիք էվլատըմ վար տըրքի, անը տիւ. շիւնմէքտէյիւմ, եանի իսթէմէմքի, պէլքի պէն մէթէրիսյէր իւղէրինտէ տիւշէր էօլիւր իսէմ, էվլատըմ, սէ. ֆիլ օլտուն, մէյտանտէ գալըն, վէ վարիտաթըմտան մահրում գալ. մըշ պուլունտուն . . . — Իշթէ սիզէ միւրաճաթըմտան առըլ մադսէ. տիւմ տէ պու տուր :

«—Էյ նէ՝ ետրապիլիլիմ օլպապ. տէ :

«—Արգում վէ նիեաղըմ շու

տուր քի, էվլատըմն համիսի վէ վէ. լիսի օլմաղլըզա հիւմէթ իտէսինիւղ, սէրվէթիմի հըֆղ իյլէեէսինիւղ . . . :

«—Նա՞ռըլ. նէ՝ թարիղ իլէ :

«—Պէն քեաֆֆէյի սէրվէթիմի թօբաեըպ պիր առաեա կէթիրտիւմ; ալթը եիւզ պին ֆրանգտան պիր աղ զիեատէճէ պիր մէպաղ հառըլ օլտու . . . — ճիւղի պիր մըգտարընը քէնտի իհթիեաճաթը զարուրիյեէմ իշին եանըմտա ալը գօեարագ, պա. գընընը սիզէ թէպիւմ իթմէք իս. թէրիմ . . . :

«—Տիմէք տիր քի, շիմտի սէնին իւղէրինտէ, ալթը եիւզ պին ֆը. րանգ բարա՝ մը վար տըր, — տէյի պաղըրտը Մարսիալ Տէրէյն :

«—Էվլէթ, եանըմտա, օլ մըգ. տար պանգա քեաղըտը վար տըր . . . — Էկէր մէգքիւր բալթըրտաւան սաղ սէլամէթ գուրթուլուր իսէմ, կէլիւր սիզտէն կէրի ալըրըմ . . . — Ֆա. դաթ, շայէա մուղայիրի օլարագ, եա պաշըմտան վէ եա տա կէօք. սիւմտէն պիր գուրչուն եէեէրէք վէֆաթ իյլէտիկիմտէ, հալիյլէ զա. ղէթալարտա, էօլէնիւրին իսմիւրի ոըրասընտա, իսմիմի օգուեաճագ. սընըզ, չիւնքի պէնտէ էլպաշըլար. տան պիրի պուլունմադտաեըմ, — Օլ վազըթ, Փարիսէ, Պաթինեօլա կիտէրսինիւղ, Պէնիսթան նամ մէք. թէպտէ, — մէգքիւր մէքթէպա. լէմէ թանըլմըշ պիր մէքթէպ տիր, — Էվլատըմ Արմանը սիւալ իտէր պուլուրտունուղ . . . — քէնտիսինիւղն պիր սառըգ բէտէր տօսթու օլ. տուղունուղու խապէր վիրիսինիւղ, տէրսէրինէ տէվամ իթտիրիսինիւղ, վէ թահսիլինի իքմալ իյլէտիկինտէ տախի, օլ վազթէ գատար, քէն. տի իշկիւղարլըղընըզ վէ էմրի պա. սիրէթինիւղ սայէսինտէ, պիր գաշ զուրուշ տա գազանտըրըպ արթըր .

մըշ օլաուղունուզ էմանէթ ագճէ-
երի, մէրդում էվլատըմա թէոյիմէ
հիմմէթ իտէրսինիզ... — Իշթէ սիգ-
տէն թալէպ իթտիկիմ տօսթլուգ
անճագ պու խըտմէթ վէ պու անկա-
րեա տըր... ումարըմ քի, պու տօսթ-
լուղուտա պէնտէն տիրիզ իթմէե-
ճէ քսինիզ տիր, էօյլէ տէյիլ մի... :

«Մարսիալ պունա գարշըլըդ,
պիրտէն պիրէ ճէվապ վիրմէտի :

«Կէրչի մէրդում, պու տրատա,
կէօղէրի էօնիւնէ պագմագտա ի-
տի իսէ տէ, զանն իտէրիմ քի, եա-
լը գաբալը պուլունան կէօզ գա-
բագլարը տլթընտան, կէօզ պէ-
պէքէրի, աթէշ կիպի բարլամագ-
տա իտիլէր :

«—Նի՛շին սիւքիւթ իթմէքտէ-
սինիզ, — տէյի սիւալ իթտի միւ-
սաֆիր: — Դապուլ իտէրմիսինիզ... :

«—Դապուլ իտէրիմ, — տէտի
նիհայէթ Մարսիալ, — Փագաթ,
իսթէմէեէրէք... :

«—Սէպէ՛պ :

«—Չիւնքի, քէնտիմէ այիտ օլ-
մահան օլ գատար պիւյիւք պիր
մէպլաղը եանըմտա սագլամագլըդ,
ֆիքրիմէ իլիշմէքտէ տիր... :

«—Գօրգունո՛ւզ նէ տիր... —
զաթէն համտ օլսուն իշինիզ բէք
բարլագ պիր հալտէ տիր, էօյլէ
տէյիլ մի :

«—Էվլէթ, օնտա չիւբհէ ճայիզ
տէյիլ տիր... Հէր գանղի իշէ
էլ աթսամ, համտ օլսուն, մու-
վաֆֆագլըյեթ պուլմագտանըմ...
բարանըն պօլլուղու վար տըր... :

«—Իյի եա, իշթէ պունտանտա
նէշէթ իտէր քի, էնաիշէ վէ վէս-
վէսէ իտէճէք պիր թէհիւքէ եօգ
տուր... — Սիզին միւթէպէրի-
կինիզ, վէ ալէլսուսուս սիզին նէ-
զաքէթ վէ ինսանիյեթ ինիզա՛ն պիր
քէֆալէթի քեաֆիյէ սաեղլուս սէ :

զա տըր... — վէ պունտանտա
գաթինագար, — տէտի իլալէթէն
միւսաֆիր կիւլէրէք, — ումարըմ
քի, ինչապլահ, պիր աեա գալ-
մաղ, եինէ կէլիր մէպլաղը մէզպու-
րու գալտըրըրըմ... :

«—Պէնիմտէ էն պիւյիւք իւմի-
տիմ օ տուր... :

«—Տիմէք տիր քի, հէման չիմ-
տիտէն մէզքիւր ալթը եիւզ պին
ֆրանգը գաթընըպ թէսլիմ իսէ-
պիլիրիմ... :

«—Աճէլէ իտէճէք պիր իշիմիզ
եօգ տուր... :

«—Նա՛սըլ աճէլէ իտէճէք իշի-
միզ եօգ տուր... :

«—Եարընտա օլապիլիր :

«—Եարըն պէն պուրատա տէյի-
լիմ. — Փարիսէ տէօնմէքիկիմ է-
հէմմիյեթտէն տիր, չիւնքի պէնի
պէքլէմէքտէ տիրլէր. — կիւճ հալ-
իլէ պիր գաշ սաաթ վագլըթ պու-
լարագ պուրաեա կէլէպիլմիշիմ տիր.
— Սապահլաեըն էրքէնտէն կէրի
տէօնմէլիեիմ :

«Թաամա տէվամ իթտիլէր :

«Միւսաֆիր էվլէլ էմիրտէ, քէ-
մաի կէրմիյեթ իւզրէ, ճիւմհու-
րիյեթ թարաֆաարլարընըն իւմիտ-
լէրինի նագլ ու պէեան իյլէտիք-
տէն սօնրա, լագըրաբը բօլիթի-
գատան քէնտի էվլատը Արման իւ-
զէրինէ չէվիրէրէք, հատտէն զի-
եաոտէ պիր մուհապպէթի բէտէ-
րանէ իւզրէ, օնտան պահո իյլէմէ-
կէ պաշլատը :

«Մարսիալ շարապլարը սուսուզ
օլարագ իշմէքտէ իտի :

«Րօզ իսէ, պու արատա, միւսա-
ֆիրին իշմէքտէ օլտուղս գատէհի
արգաարգ աեա տօլտուրմահա տիգ-
գաթ իթմէքտէ իտի :

«Պէն տալսի պու հէնկեամտէ,
անըմը բանճուրա տաեամըշ պու-

լունտուղում հալտէ, տրալըղըն-
տան, իչէրտէ նէ կէշտիկինի քեա-
միլէն կէօրէպիլմէքտէ իտիւմ, վէ
պիրտէ սօլունմեա պաշլատըմ . . .
պանա էօյլէ կէօրիւնմէքտէ իտի
քի, Ֆէվզ էլ ատէ վէ տէհշէթլու
սուրէթտէ պիր վադաա վուգու
պուլաճագ, վէ պէնտէ կէօղլէրիւմ
իլէ կէօրէճէք իտիւմ . . . »

Բիէր Լանտրի լազըրտընը պ տի
իլէտի :

Ժան Բընօ իլէ, Գօրա, մէրգու-
ման սօն լազըրտըլարընըն նէ տէ-
րէճէ թէէստիլի օլմաքընըն Ֆէհ-
մինտէ օլարագ, քէնտիլէր տախի,
օլ տագըղատա, ատէթա տիւշարը
տէհշէթ օլմանա պաշլատըլար :

Պիշարէ ատամըն, մէղքիւր սա-
տէտիլանէ սուրէթտէ, վէ զայէթ-
լէ խալիսէթ իւզրէ պուլունան նագ-
լիյեթի, մէրգուման իւզէրինտէ
պիր իւրքիւնթիւ հուսուլէ կէթիւր-
տիկինտէն, եիւզլէրինտէն աշաղը,
թէր թանէլէրի ագմանա պաշլատը :

Բիէր Լանտրի, քէնտի հիքեա-
յէսինի, հէման պիթիլիպ դուր-
թուլմագ նիյեթի վէ զայրէթինտէ
պուլունմագտէ իտի :

— Էյ, սօնրա՞, սօնրա՞, — տէյի
սիւալ իթտի Ժան Բընօ մէրգումա,
— չօճուղում լազըրտընը դըսա
քէսէրէք . . . — շու սօնունտա՞ նէ
օլտու, անը սէօյլէ պագալըմ,

— Խիւլասայի քէլամ . . . — տէ-
յի ճէվապ վիրտի Բիէր Լանտրի,
— Միւսիւ Բէյմօն, եանի մէրգում
միւսաֆիր, — (մէրգումուն իսմինի
էօրէնտիւմ իտի, վէ անընտա նա-
սըլ օլմասընը սօնրա անլաեաճագ-
սընըղ) — զաթէն հալմանըն չիտտէ-
թի ազիմէսինտէն վէ աղըրլըղըն-
տան նաշի պօղուլտուգատն պաշ-
գա, շարապլարըտա աթմանա տէ-
վամ իթմէքտէ օլտուղունտան, —

կէրչի կիթտիքճէ նէշէլէնմէքտէ,
վէ տիլի սօլաշմանա պաշլամագտա
իտի իսէտէ, պու ճիւմէ իլէ տա-
լի, կիւեա սատէ սուտան պտշգա
պիր շէյ իչմէմիշ տիր կիպի, ագլը
քեամիլէն պաշլունտա պուլունմագ-
տա իտի . . . »

« Թաամ պիթմէք իւզրէ իտի :

« Պիլմէմ սիգէ սէօյլէտիւմ մի ի-
տի, եօգուս սէօյլէմէտիւմ մի իտի,
մէրգում միւսաֆիրին պօյնունտան
աշաղը տալմըշ, վէ ուֆաճըզ պիր
քիլիա իլէ քիլիթլէնմիշ, պիր մէշին
չանթա պուլունմագտա իտի :

« Մէրգում քէնտի ագճէ չիդտա-
նընտան պիր անաթիւր չըգարտը .
վէ տէրունինտէն ալթը բաքէթ
պանդա պիլէթլէրի շէքէրէք սուֆ-
րանըն իւզէրինէ վազ իլլէտի . —
Մէղքիւր բաքէթլէր օլ գատար ու-
ֆագ պիր շէյլէր օլուպ, վէ օլ գա-
տար աղ պիր եէր թուլմագտա ի-
տի քի, քէնտի քէնտիմէ տիւշիւ-
նէրէք, « — Նաւըլ օլապա, պա- գա-
տարճէ պէր շէյն, — Լէւէիւղ պէն ֆրանթ
թէյիլէ օլալէճէ+ պէր . . . պաւա-
պէր Դաւալը՝ օլալ րաք . . . » տի-
մէքտէ իտիւմ. հալպուքի, պէնիւմ
չիւբհէմ եանլըշ իմիշ, սահիհէն օլ
գատար գըյմէթի վար իտի . . . »

« — Սաեընըղ . . . — տէտի Մ.
Բէյմօն :

« — Նէ՛ լազըմ տըր սայմագ :

« — Հիմմէթ էտիպ սայսանըղ, ի-
եի իտէրսինիլ . . . — Էյ, տիւնեա
տըր պու, սայըպտա ալմագլըզ էլ-
զէմիյեթտէն տիր :

« Մարիալ բաքէթլէրի, էլլէրի
տիթրէմէքտէ օլտուղու հալտէ,
չաբուգ չաբուգ սայտը :

« Ռօղ Պօնչան, մէրգումուն ար-
գատընտա աուրարագ, աճայիպ
պիր պագըշ իլէ, մէղքիւր քեաղըտ-
լարըն սաեըլմասընը սէյր իթմէքտէ

իտի :

« — Թամամ տըր . . . — տէտի Մարսիալ :

« — Շիմաի , — տէտի Մ. Րէյմօն , — իշթէ սիզէ պիրտէ բուսուլա , իւզէրինտէ , էվլաւում հագգընտա իզթիզա իտէն հէր պիր շէյի իշաւէթ իյլէմիշիմ տիր . . . — մէզ-քիւր բուսուլաեւ էյիճէ սագլամա-նըզը ըէճա իտէրիմ . զիրա , էկէր պիր տահա սիզի կէօրմէքիւք իգ-պալինէ նայիլ օլամազ իտէմ , սիզճէ պիւեիւք էհէմիլյէթի պուլունա-ճագ տըր :

« — Րահաթը գալպ իւզրէ օլու-նուզ . . . — չիմտի պէնտէ սիզէ ալ-թը եիւզ պին ֆըանգլըզ պիր մագ-պուս բուսուլաօը վիրիրիմ . . . :

« — Հէր նէ գատար , պիզիմ կի-պի իքի տօսթ պէյնիւտէ , էօյլէ պիր մագպուղա իհթիեաճ եօգ իտէտէ , իշին իշինտէ էվլաւում պուլունուպ , վէ ճնա տայիր օլուուգտան պաշգա , սիզէ տախի պիր էմիլ Հագգ վագը օլմասը , իհթիմային խարիճինտէ պուլունմատըղընտան . . . բէք ալէա գապուլ իտէրիմ :

« — Մատամ Պօնչան , — տէտի Մարսիալ , — ըէճա իտէրիմ , հօգ-գա գալէմ իլէ պիր ազ տա քեա-ղըտ վիրինիզ :

« Րօզ , Թաամ սալօնունտան տի-շարը չըգտը , վէ անինտէ լաղըմ կէ-լէնլէրի ալըպ կէթիրտի :

« Մէրգուլմէնին կէթիրտիկի մէք-թուպ քեաղըտընըն պալէասընտա , պաամա օլարուգ , Հալրբտաքի Մար-սիալ մաղաղաընըն ըէսմի պու-լունմագտա իտի :

« Մարսիալ պիր գաշ սաթըր եա-ղը եագտը , իմզալատը վէ Մ. Րէյ-մօնա թագտիմ իթաի . վէ մէրգուլ տախի շէօյլէ պիր կէօզտէն կէշիր-տիքտէն սօնրա , տէօրթ գաթլա-

տը , չիզտանը իշինէ գօյտու , վէ չիզտանընը տախի , թէքրուրէն ճէ-պինէ վագ իյլէտիքտէն սօնրա , պա-ղըրարագ :

« — Օհ , իշթէ չիմտի , աղըր պիր եիւքտէն գուրթուլտում , — սարթը-րահաթը ֆիքը իւզրէ պըրազըպ ի-շիմէ կիտէպիլիրիմ . . . — տօղրու-սու , պու եաքտըղընը պիւյիւք պիր տօսթլուգ տուր . . . — իմտի , շէվգինիզէ պիր շարապ իշէրիմ :

« — Պէն տախի , — տէտի Մարսի-ալ , — էվլաւումըզ շէվգինէ իշէ-րիմ . . . :

« Շամբանեա շարապլարընը , քէ-մալի շէվգ իւզրէ եուվարլամագտա իտիլէր . . . :

« — Րօզ պիր տէֆիա տահա մախ-ղէնէ ինէրէք , շարապ չըգարմաեա մէճպուր օլտու :

« Մ. Րէյմօն ըէրէլէմէեէ պաշա-տըգտան պաշգա , կէլտիկի վագըթ-տա սօլկուն պիր հալտէ պուլունան լէհճէսի տախի , բանճար կիպի դըք-ղըրմըզը օլտու :

« — Էյ , արթըգ էլվէրիր . . . — տէտի մէրգուլմ բէքէլէեէրէք . — պիր ազ տա քեամիլ օլուպ , էօլ-չիւմիւզիւ պիլմէլիյիզ . . . — վագաա շարապընը իյի իտէ տէ , եալաշ եալաշ պաշըմը թուլթմաեա պաշա-մագտա տըր . . . :

« — Պիրէր թօգա տահա եաքմա-տըգճա , — տէտի Մարսիալ , — միւմքին տէյիլ տիր , եաքանըզը պրագմամ . . . :

« — Րիմին աշգընա :

« — Շաւ սէնին խէեալլատըղըն ճիւմհուրիյեէթ աշգընա . . . :

« — Ա , էօյլէ օլտուգտա , քէմալի մէմնուլիյեէթլէ իշէրիմ . . . հէմտէ գալըզպ աեագտա իշմէլիիզ . . . վէ հէմտէ պիւյիւք գատէհլէր ի-լէ իշմէլիիզ . . . վէ հաթթա , տէ-

ե՛իւ պիւրէր, ի՛լլա ի.բիշէ՛ր գատէ՛հ
իշմէլիեիզ, — տէյի ճէվապ վիրտի
Բէյմօն, պիւթիւն պիւթիւն աշգա
կէլէրէ.բ :

«Պու հէնկեամաէ պէն Բօզա տօղ-
րու պագմագտա իաիմ. . . :

«Մէրգումէ կիտիպ, պիւֆէտէն
(Թաամ Թագըմը տօլապը) ի.բի շի-
շէ ալտը, պունյարտան պիրի չամ-
բանեա շիշէսի օլուպ, վէ տիկէրին-
տէ տախի, զանն իտէրիմ.բի, քօշ
սուեսու տօլու պուլունմագտա իտի :

«Մէրգումէ, չամբանեա շիշէսին-
տէն Մարսիալըն գատէհինէ, վէ
տիկէր շիշէտէ պուլունան րէնկիդ
պիր իշկիտէն տախի, Բէյմօնուն պիր
իրի գատէհինէ տօլտուրտու :

«Մ. Բէյմօն աեաղա գալգտը :

«— Ճիւմհուրիյեթ աշգընա, —
տէյի պաղըրտը. — Էվվէթ, ճիւմ-
հուրիյեթ աշգընա իշմէ.բտէյիմ. . . :

«Տէրունինտէ պիր տամլա պիլէ
պըրագմաեարագ մէրգում իշիպ
գատէհինի պօշալթտը. վէ պիր տէ
Թօբաճ կիպի տէօնէրէ.բ, վէ դօլ-
լարը կէրիլիպ, վէ լէհճէսի ալթ
իւթ օլտուղու, վէ կէօղէրի պէ-
լէրիպ վահշիճէ պիր պագըշ բէյտա
կյլէտիկի հալտէ, աաթթա եըլտըրըմ-
տան վուրուլմուշ տուր կիպի տիւ-
շիպ եէրէ եաեըլտը, վէ պիր տահա
գըմըլտանամաղ օլտու. . . :

«Մէրգում տիւշտիւկիւ վագըթ-
տա, օրթալըղը էօյլէ պիր սարստը
բի, սայ.բի պէն պիլէ սարսըլտըմ :

«Մարսիալ մէրգումուն իւզէրինէ
տօղրու էյիլէրէ.բ, պիր սանկյե
գատար պագտըգտան սօնրա, լէհ-
ճէսի աթմըշ օլտուղու Թագտիրտէ
տօղրուլտու, վէ պաղըրարագ :

«— Եա՛հու, պունուն իշի պիթ-
տի, էօլտիւ, — տէտի :

«— Էկէր էօլմէտի իսէ տախի, պիդ
բէնտիմիդ էօլտիւրիւպ, իշինի պի-

թիրմէլիյիդ. . . — տէյի ճէվապ
վիրտի Բօզ, էօյլէ պիր կիւլիւշ իլէ
.բի, պէնիմ գանըմ, աաթթա տա-
մարլարըմտա գուրումաեա պաշա-
տըլար :

«— Մէրգումուն գատէհինէ նէ՞
տօլտուրտուն իտի. . . — տէտի
Մարսիալ :

«— Հիշ, նէ՞ տօլտուրաճաղըմ,
պիր լիթրանըն անճագ պիր բուպու
օլարագ, Պօրէ-Նուար էսկի.բիրշի
տօլտուրտում իտի :

«— Մէրգումուն եալընը պաեըլթ-
մագ իշին, օլ գատար տօլտուրմագ-
լըդ իդիկա իթմէզ իտի. . . , —
սէն պունու պիլմէեօրմու իտին :

«— Մաաշալլահ, բէ.բ ալէա պիլ
մէ.բտէ իտիմ :

«— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, նի՞-
շին պունու պէօյլէ եաբտըն. . . :

«Բօզ էլինի սուֆրա իւզէրինտէ
պուլունան պանդա պիլէթլէրինէ
ուգատարագ :

«— Պունուն ի՞շին մի պէօյլէ եաբ-
տըմ, տէյի ճէվապ վիրտի մէրգումէ
բէնտի էֆէնտիսինէ Թէքլիֆսիգճէ
պիր Թապիր իլէ սէօյլէեէրէ.բ, —
աճա՛յիպ, անլամաթըն մը նիշին էօյ-
լէ եաբտըղըմը, նի՛շին եաբաճաղըմ,
անըն իշին եաբտըմ.բի, պու սէնին
տօսթուն շու ալթը եիւզ պին Փը-
րանգը պիր տահա կէրի իսթէեթ-
մէսին տէյի, տիւնեատա պունտան
տա գօլայ սօլաշըլը պիր շէյ օլա-
պիլթ մի. . . :

«— Հագդըն վար տըր, — տէտի
տօտագլարը արասընտան մէրգում
եավաշճաճըգ սէօյլէեէրէ.բ, էօյլէ
եա, իշպու ալթը՝ եիւզ պին Փը-
րանգ, շիմտի պէնիմ օլաճագ տըր. . . :

«— Եանի պիդիմ օլաճագ տըր,
— տիմէ.բ իսթէմէ.բտէ սին, էօյլէ
տէյիլ մի, — տէտի Բօզ, — լա.բին
էկէր հագդընը արամագտա լաղըմ

կէլսէ, պիւրիւք զըսմընքն պանա
տիւն ճէկինտէ շիւքսէ եօգ տուր:

«Մարտիալ պունա գարշըլըդ ճէ-
վապ վիրմէք իւզրէ իւքէն . . . —
վիրմէքէք լազըրորեք քէստի:

«Չիւնքի պիշարէ Մ. Բէյմն իւ-
զերինտէ, պիր խաֆիֆ սինիր հա-
րէքէթի կէօրիւլմէ կէ պաշտառ . . .

— մէրգուսն կէօզ գաւազարը
օյնամագաւա իտիլէր . . . վէ էլլէրի
տախի գըմըլտանմագաւա իտիլէր . . . »

53

« Բօզ իլէ Մարտիալ պիր պիրի
եիւզինէ պագալըրա:

«—Աւըլմագաւա տըր . . . — տէ-
տի բէրէլէեքէք Մարտիալ, — աիւ-
մէք տիր տահա էօլմէմիլ օլմալը
տըր . . . — վիրտիկին իշկի մըգ-
տարը քիֆայէտէ տէյիլ իմիլ . . . »

«—Մաազալահ, էկէր էօյլէ պիր
շէյ օլուր իսէ . . . — տէտի Բօզ,—
կիթտի պիլիմ ալթը եիւզ պին
ֆրանգ . . . »

«—Կիթտի մի պիլիմ ալթը եիւզ
պին ֆրանգ, — տէտի Մարտիալ
պօղնուգ պիր սէն իլէ, — խա՞յր,
ա՞յլա . . . »

«—Նէ՛ եաբարսըն օլ վագըթ . . . »

«—Սէն կէօրիւրիւն նէ եաբա-
ճաղըմը . . . »

« Մարտիալ պիրտէն պիրէ պէ-
նիմ պուլունտուղում բէնճէրէնին
էօնիւնէ կէլտի:

« Բէրտէեի աչըպ գաւամագ ի-
չին իսթիմալ օլունան գայթանընը
շէքիւ պըգարառ, թէքրարէն եէր-
տէ սէրիլիպ եաթմագաւա օլան Մ.
Բէյմնուսն եանընա կիթտի, մէզ-
քիւր գայթանը մէրգուսն պօյ-
նունա ուրառը, վէ օլտնճա գուզ-
վէթիլլէ սըգը սըգը շէքալի . . . »

« Մէրգուսն իւզերինտէ, պու
սըգըշաբըմա իւզերինէ, շէտիա սու

րէթտէ պիր հարէքէթ պուհուրի իլէ
պէլինի տօղրուլթաու, կէօզլէրինի
աչառ, վէ էօյլէ պիր մանէալը սու-
րէթտէ քէնտի ճէլլատլարընը եիւ-
զինէ տիք տիք պագալը քի, մէզ-
քիւր տէհշէթֆէրմա պագըշը, էօմ-
րիւմտէ սնուլթմաեաճաղըմ տըր . . . »

«—Տօտագլարը տիթրէմէքտէ իտի-
լէր, — պէնպէլի պիշարէ պիր շէյ
սէօյլէմէք, վէ լուլթ ու ինայէթ
րէճառընտա պուլունմագ, վէ եա-
խօտ իմաաա չաղըրմագլըգ իսթէ-
մէքտէ իտի. լաքին, պիհուտէ,
գայթան քէնտի խըսմէթինի իճրա
լիթմէքտէ, վէ սօն նէֆէսի չըգ-
մագալէ՛ իտի . . . — Մ. Բէյմն պիր
լուղէթ պիլէ սէօյլէեքէմէտի, — աիւ-
րի շէշիպ տիշարը տիւշտիւ, վէ պիւ-
թիւն պիւթիւն պօղնուլալ իշկի պիթ-
միլ օլտուղու հալտէ, թէքրարէն
տըգաւա իւզերինէ տէվրիտի: »

Գօրա, պու մէնգարէնին նազը
իւզէրինէ, տէհշէթինտէն մօսմօր
քէսիլէրէք, Բիէր Լանտրինին լա-
գըրալընը գալթ իլլէտի:

«—Սիւ պունու կէօզլէրինիլլէ,
պէօյլէճէ կէօրտիւնիւլ միւ, — տէ-
տի մէրգուսն հիտտէթլէնէրէք, —
վէ մէզքիւր ճինայէթին մէնինէ չա-
լըմագ իչին, հիշ պիր շէյ եաթ-
մառնըլ մը . . . — Հիշ տէյիլ ի-
սէ պագըրըպ չաղըրըպ, ալէմին ի-
շիտէրէք իմաաա եէթիշմէտինէ
չալըշմառընըլ մը . . . էօյլէ պիր
էօլտիւրիւլմէքտէ օլան պիշարէեի
գուրթարմագ իչին, ալթըլպ օտա-
տան իշէրի կիթմէտիլի մի. — ա՛հ,
պու պիր իսայինլիք տիր, պու պիր
նամէլուլիք տիր . . . »

«—Էֆէնտի, նէվճիվան էֆէնտի,
— տէյի ճէվապ վիրտի Բիէր Լանա-
րի, — պէնտէնիլլին, քէնտիմին օ-
րառա պուլունմառընը պէլի իթմէ-
մէքլիք պոպընտո, բէք լաեքըլը

սէպէպէրիմ վար իտի . . . :

—Նէ՛ք իտի սէպէպէրինիդ :

—Էվվէլա , շունու պիւմէլիսինիդ քի , էկէր Մարտիալ պէնի կէօր-միւշ օրնա իտի , քէնտի ճինայէթի-նէ շէհատէթ իտէճէք պիր առէմ գալմասըն , պուլունմասըն , էօյլէ պիր իթէհլէքտէն գուրթուլուն նիյ-հէթ ու մագսէտիլէ , հիշ շիւբհէ-լէր եօգ սուր քի , պէնիմ հէլա-քիմէ դալլըշմապ իտի , վէ կէօ-րինիւշէ նէղարէն , պէնաէն զիեա-տէ գուվվէթէ միլիք պուլունաու-ղունաան , պէնիմ տախի Մ. Բէյ-մօնուն եանքնա սէրիլիպ եաթմագ-լըղըմ իդիլիդա իտէճէքաի . . . — վէ պունտան տա դաթինազար , պէնիմ մէրգումու գուրթարտպիլմէքիկիմ բէք շիւբհէլի պիր հալտէ իտի . շիւնքի , մէրգում՝ գաթէն էճէլ գա-բուսունա եագլաշմագ տա իտի . . . — վէ շունու տա տիւշիւնմէլիսինիդ քի , պէն մէրգումու հիւքիւմէթէ խապէր վիրէմէտիքաէն պաշգա , ճինայէթինէ տախի իշթիլիւք իթմիշ սաեքլաճագ իտիմ , — շիւնքի , հէր պիր հալէ բաղմէն տախի . . . հա-լէա Բօզ Պօնշանէ տիլտատէ պու-լունաուղուման , մէրգումուն պա-շք քէսիլէճէկինի տախի պիրէմ , մէրգումէնին , վէ տահա աօղրու-սու քէնտի աշգ ու սէվտամըն իտիլ-րը իշին , սէսիմի չըգարամանաբագ սիւքիւթ իթմէքիկիմ լաղըմ կէլ-մէքտէ իտի . . . :

Պու լագըրաբար իւզէրինէ , օր-թալըղա պիր սուսլուգ չէօքաիւք-տէն սօնրա , Ժան Բընօ մէրգում-տան , եինէ հիքեայէսինէ աէվամ իլլէմէսինի թալապ իլլէտի :

Բիէր եինէ պիր սուրէթի սառէ-տիլանէ իւզրէ տէվամէ պաշաաբ :

— Պիշարէ պիւթիւն պիւթիւն էօլտիւքաէն սօնրա , — Բօզ եա-

վաշճաճըգ սէօյլէհէրէք ,

«—Շիմտի արթըգ , պու տլթը եիւղ պին ֆրանգ պիլիմ՝ տիր՝ — լաքին , պու էօլիւհիւնէ եաբա-ճաղըգ :

«—Սիւպհան Ալլահ , նէ՛ եաբա-ճաղըգ , գալաբըղպ պիր եէրէ տէֆն ու տէֆ իտէճէկիդ , — տէյի ճէ-վապ վիրտի Մարտիալ :

«—Անըն էօյլէ օլմասընը պիլմէք գօլայ տըր , լաքին . մարիֆէթնա-րը եաբըլաճաղընը պիլմէքտէ վէ գարար վիրմէքտէ տիր :

«—Համլըրտա , քիմսէ Բէյմօնու թանըմագտա տէյիլ իտի . . . վէ քիմսէտէ անը կէօրմիւշ տէյիլ տիր . . . քէզալիք , քիմսէ մէրգումուն պէօյլէ կիլլիճէ պանա կէլմէսին-տէն խապէրտար օլմամըշ տըր . — Տիմէք տիր քի , պիլ կէօթիլըիւպ մէրգումու , պաղչէնին պիր քէօշէ-սինաէ պուլունաան էսկի եապան ին-ճիրի աղաճը ալթընաա , վէ օթլար եաբրաղլար օրթաուրնաա կէօմիւ-կիւմիւզաէ , քիմսէնին խապէրի օ-լամեաճագ տըր , վէ պունտանտա գօլայ պիր շէյ օլամապ :

«—Փիլվագը էօյլէ տիր . . . :

«—Պիլ իքիմիլ , —տէտի Մար-սիալ , —հէման պիր սաաթ սիւր-մէքսիլլին պիր չուգուր դազապի-լիլիլ . ֆագաթ , գազմա քիւրէք լաղըմ տըր . . . :

«—Պաղչէպան օտասընտա պէլ իլէ չաբա վար տըր . . . —տէտի Բօզ :

«—Թամամ՝ էօյլէ իտէ , հայտէ կիտէլիմ . . . :

«—Պիր տագըղտօճը սապր ի-տինիլ . . . էվվէլա շու հիսապըմը-ղը սրբասընա գօեալըմա , տնըտա պատէհու իճրա իտէրիլ . . . :

«Բօզ պունու սէօյլէտիկի վա-գըթաա , մէրգումա պանգա քեա-

զըտարբեր կէօսթէրտի . . . :

«—Շիմտիտէն ո՛նէն քէնտի սէհ-մինի ուլ պիթիր . . . —տէտի Մար-սիալ :

«—Պէն պանդա քեաղըաը իս թէմէմ . . . :

«—Ետ նէ՞ իսթէրտին :

«—Օնկար սէնին մաղաղանտա գալընլար , սէն պանտ եւզտէ տլ-թրտան ֆայլընի վէր . . . :

«—Բէք ալէա . . . —Տիմէք տիր քի , սէնէվի օն սէքիդ պին ֆրանգ կէլիրին օլտնագ տըր . . . —Ուզաթ-մա , իշթէ շիմտիտէն պիր զէնկին օլտուն կիթտի , զբզըղաղըմ . . . :

«—Տիմէք տիր քի պու պապտէ իթթիֆագ իւզրէ պուլունմագ տա-եըղ :

«—Բեամիլէն :

«—Էօյլէ իտէ վէր շիմտի սէն նա-նա պիր թահվիլ :

«—Պանա էմնիյեթիին եօգմու տուր . . . :

«—Էմնիյեթիմ վար տըր , ֆա-դաթ , ինսանըգ տըր պու , քիմ պիլիր , քիմ սաղ գալըպ , վէ քիմ էօլէճէք տիր . . . —նասըլ քի պու տօթունտա էօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի էմմա , բէք իյի սէօյլէեէպիլմէքտէ տէյիլ իտի . . . :

«Մարսիալ լագըրտըեր ուզաթ-մտեարագ , պիր բարչա քեաղըտ ալըպ , մէրգումէնին իսթէտիկի կի-պի պիր սէնէտ եաղտը , իմզալատը վէ մէրգումէեէ վիրտի , վէ մէր-գումէ տաթի գաթլանըպ , քէնտի գօրսէսի ճէպինէ վազ իթտի :

«Օլ վագըթ Մարսիալ պիր տօ-լապ աչտը , ալթը եւիզ պին ֆրան-գը օրտեա գօյտու , տօլապը գա-բատը , վէ անտիթտընը չբգարըպ ալար :

«—Էհ , հայտէ կիտէլիմ շիմ-տի . . . —տէտի Րօղ Պօնչան :

«Էֆէնտի իլէ պէսլէմէ , եալընըզ պիր թանէսինի ետնար պըրագա-րագ , տիկէր մուլարը սէօնտիւր-տիւքտէն սօնրա , թաամ՝ օտաթընը իէրք իլէ , էվտէն տիշարը չբգար-լար , վէ էնկուվիլ գըեըսը թարտ-ֆընտա վազը պաղչէնին էն զիե-տաէ սըգ աղաճըզը պիր մահէլլինէ կիթտիլէր :

«Պաշար կիթմէքտէլէր իքէն , պիրտէն պիրէ ֆիքրիմէ պիր շէյ տօղտու , —կէլէք մէրգումտուն վէ կէրէք պէսլէմէսինտէն տիգը ին-թիգամ իթմէքլիք արզուտու տիէ-չի , քէմալի շիտտէթ իւզրէ , գալ-պիմտէ ալէվիէնմէկէ պաշլատը . վէ ֆուրսաթտա , պէնիմ մէգքիւր ար-զու վէ նիյէթիմէ աչտի մէրթէպէ գօլտըզ վէ միւնտսէպէթ վիրմէք-տէ իտի . . . :

«Մէղքիւր նիյեթիթիմ մէվըլի իճ-րայէ վազ իտէպիլմէք իշին , եալը-նըզ իքի իւչ տաղըգա էլլիրէպիլ-մէքտէ իքէն , պէնիմ իտէ , պիր սաաթ պիլէ վագթիմ մէյտանըմ պուլունմագտէ իտի . . . :

«Աեագ սէօլէրի քէսիլինճէեէ գատար պէքլէտիմ , — բանճուրա-րն պիր գանտաթնը չէքտիմ , վէ անընտա չէնկէլի գօնուլմուշ օլմա-տըղընտան , անինտէ աչըլտը , — իըրմանըպ եօգարը չբգարմ , վէ Րէյմօնուն գայթան պօյնունտա օ-լարագ եաթմագտա օլտուղու թա-ամ օտաթընտան իշէրի կիրտիմ . . . :

«Կիտիպ էօլլունին ետնընա տիզ իւզէրինէ կէլաթիմ . լաքին , շունու պիլմէլիսինիլ քի , էօյլէ պիր հալտէ վէ էօյլէ պիր վագըթտա , էօյլէ պիր էօլլունին ետնընա կիտիպ տուր-մագըգ , աղ պիր ճէսալէթ իլէ օ-լուր շէյ տէյիլ տիր . . . :

«Մէրգումուն լէհճէսի սիմ սի-եահ օլմուշ իտի . . . գան տօլմուշ

րէթտէ սէօյլէհէրէք :

«—Էվլէլա , շունու կէօթիւրիւպ տէֆն իտէլիմ պիթիրէլիմտէ , պա-
սէհու սէնէտի եազար մահվ իտէ-
րիմ . . . պէն պունու ումուզումա
ալըրմ . . . սէն տէ աեազլարընտան
թուլթ տա կէօթիւրէլիմ . . . »

«Էօյլէճէ եաբաբլար , շէօյլէ քի ,
ճէնազէեհիգալարբարազ , էվտէն տի-
շալը չըգաբլար , վէ էվլէլինտէն
շուգուր գաղաբլարը , վէ պէնիմ
տէ պիտիկիմմահէլլէ կէօթիւրաիւ-
լէր . . . »

«Պէն տէ , սէս չըգմասըն իշին ,
աեազլարըմտան գունտուրալարըմը
չըգարաբլար , վէ գունմար իւզէրինտէ
եիւրիւեհլէք , արգալարընտան կիթ-
տիմ . — պէօյլէ եաբմազլըղըմ , էմ-
րի պասիրէթէ գարչը տէյիլ իտի ,
շիւնքի , աղաճար օլ գատար սըգ-
լըք , վէ եաբրագլարը տա օլ մէր-
թէպէ չօգ իտիլէր քի , օրթալըղա ,
կէօղ կէօղիւ կէօրմէզ սուրէթտէ
պիր գարանլըք հիւքմ իթմէքտէ
իտի :

«Մէրգուման սահիպ ճինայէթ-
լէր , իթիեհար եապան ինճիրինին
ալթընտտ ուուրու վիրտիլէր :

«Պէն տէ քէնտիլէրտէն , անճագ-
օն տաբմ գատար եիրագտա իտիմ :

«Կէրչի հիշ պիր շէյ կէօրէմէ-
մէքտէ իտիմ իտէտէ , իթտիքլէրի
գըստա գըստա լագըրաբլարը իշիթ-
մէքտէ իտիմ :

«Գուլաղըմա սաղըր պիր կիւրիւլ-
տիւ սէտի կէլտի . . . — սնլատըմ
քի , էօլիւեիւ , էվլէլինտէն աշ-
մըշ օլտուգլարը շուգուրա եու-
վարաեքպ պըրագմալարընըն սէսի
իտի . . . »

«Պաւնտան սօնրա իգթիզա իտէն
շէյ , շուգուրտան չըգմըշ օլան թօք-
րագլար իլէ , եինէ շուգուրու տօլ-
տուրարագ , էօլիւնին իւզէրինի գա-

բաթմագ իտի . . . »

«Ետըմ սաաթ գատար տա , գի-
եաաթսիլլէ չալըշարագ , մէգըիւր
իշի տաիս պիթիրաիլէր :

«—Էհ , արթըգ պու կիճէ իշին
պու գատարը քեաթի տիր . . . —
տէտի Մարիտիալ . — Եինէ կէօթիւր
շու պէլ իլէ չաբաեը էվլէլքի եէ-
րինէ պըրագը վէր . . . — Պէն եա-
րըն սապահ էրքէնտէն կէլիրիմ ,
չըղնաալըղըմըգ եէրլէրէ վէ գաղը-
մըշ թօքրագլար իւզէրլէրինէ գու-
րու եաբրագլար եաեարագ , քեաթ-
ֆէյի իլլէրի քեամիլէն պէլլիտիզ
իտէրիմ , վէ էօյլէ տէ պիր տիզ-
գաթ վէ ղայլէթ իւզրէ պուլունու-
րումքի , պէշ ալթը աեա գատար ,
պու պաղչէյէ քիմնէ կիրմէտին . . . »

«Բօղ իթաաթ իտէրէք , մէրգու-
մուն էմրինի ինրա իթտիքտէն սօն-
րա , մէրգումէ էօնտէ , վէ էֆէն-
տիտի տէ արգատա օլտուղու հալտէ ,
թաամիսանէեէ ավտէթ իթտիլէր :

«—Իմտի , արթըգ շիմտիտէ շու
սէնէտի եազըպ օրթատան գալաբը-
մալըբը . . . — տէտի Մարիտալ ճէ-
պինտէն էօլիւնին չիղտանընը չը-
գարաբլար , վէ տէրունինտէքի քեա-
ղըալարը , թրաբէզա իւզէրինէ տէօ-
քիւպ եաեարագ :

«Թապիտիլլէ մէգըիւր քեաղըաբ
պիհուտէ եէրտէ արաաբ :

«—Վա՛յ մէլուն շէյթան վա՛յ , —
տէյի պաղըրաբ մէրգում րէնկի
աթարագ , — նէ՛րէեէ կիթմիշ աիր
օլ ուղըրսուզ քեաղըա . . . եօգ-
տուր , պիր ալըրիւ պուլամաեօ-
րում :

«—Էյ , նէ՛ օլապիլիր , անըն իշին
պու գատար ալթ իւսթ օլմագլըգ
իգթիզա իտէ՛ր մի , գօրգաճագ պիր
շէյ վա՛ր մը տըր , — տէյի սիւալ
իթտի Բօղ :

«—Ջանն իտէրիմքի պունտա պիր

հիքմէթ օլմալը՝ տըր , շահանը մէ-
րադ տըր . . . :

«—Ատամ՝ սէնտէ , պունտա մէ-
րադ իտէճէք նէ՞ վար տըր , ազի-
զիմ՝ — հէլէ պիր քէրրէ շու կիւնէշ
կիպի աշիքետը վէ սահիհ տիր քի ,
մէզքիւր քեաղըա չալընըպտա , պի-
րինն էլինէ կէշմիշ տէյիլ տիր . . . :

«—Բէ՛ք ալէա , էօյլէ օլտուղու-
նու պէն տախի պիլիեօրում , լա-
քին , նէ՞րէեք կիթտի , նէ՞ օլտու ,
զիրա , սէն տէ պէնիմ՝ կիպի կէօզ-
լէրին իլէ կէօրտիւն քի , Բէյմն
մէզքիւր սէնէտի , քէնտի չիգտանը
իլինէ զօյտու իտի . . . :

«—Վազաա էօյլէ տիր , լաքին ,
պէսպէլլի , պիզ էօյլէ կէօրմիւշ վէ
էօյլէ զանն իթմիշիզ տիր . . . տի-
մէք տիր քի , եանլըշ կէօրմիւշիւզ
տիր . . . — Հիշ շիւբհէլէր եօզ
տուր քի , մէրգում անը ճէպինէ
գօյմիւշ օլտուղունտան , պիրլիքտէ
տէֆն իտիլմիշ օլմալը տըր :

«—Իմտի էօյլէ օլտուղաա , վար-
սըն գալըն . . . — քի՛մ՝ կիտիպ տէ
անը օրատա արաեաճագ վէ պու-
լաճագ տըր . տօղրուուու արթըգ
պէն կիտիպ տէ , եէնիտէն պօշ եէր-
տէ եօրուլարագ , էօլիւեիւ տիշարը
չըգարամամ . . . :

«—Պէնճէ տախի էօյլէ տիր , պօշ
շէյ տիր . . . :

«—Պունուն իւզէրինէ , պէն մէզ-
քիւր քէօշկիւ թէրք պիրլէ տիշարը
չըգտըմ՝ , լաքին , էօյլէ կիրտիկիմ
վազըթաա եաբտըղըմ՝ կիպի տիվա-
րա թըրմանմաեքպ , իլլա տիշարը
տիւզճէ գաբուտան չըգտըմ . անին-
տէ քէնտի օտամիս կիթտիմ , վէ
մէզքիւր քեաղըտը , քէմալի աիգ-
գաթ իւզլէ , սէթրիմին եագասը
իլէ աստարը արաղընա վազ իտիպ
տիքտիմ . . . մահէլլի մէզպուրտան
անը պուլուպ տա չըգարմագլըգ ,

քիմնէնին ազլընա ֆիքրինէ կէլիր
շէյ տէյիլ իտի . . . :

«—Յէրտաաը կիւնիւ , եէնի պիր
հըրը թամա ֆիքրիմի իթիլա իյ-
լէտի :

«—Մարտիալ թարաֆընտան , քէն-
տի պէսլէմէտի Բօզա վիրիլմիշ օլան
իւշ եիւզ պին ֆրանգլըգ սէնէտին ,
մէրգումէնին տախի մէզքիւր ճինա-
լէթտէ մէտիալի պուլունմասընա ,
ալէլիտուուու տյնի թարիխտէ ետ-
զըմըշ օլմաաը ճիհէթլէ , աշիքետը
սուրէթտէ տէլալէթ իտէճէկինի
տիւշիւտիւկիւմտէն . . . անը տա-
խի էլաէ իթմէքլիկի գուրաում . . . :

«—Մէզքիւր սէնէտէտէ մալիք օլ-
տուղումտա , թապիաթիլլէ , Բօզ
Պօնշան պէնտէն գօրգարագ , տը-
թըգ պէնիմ՝ միւրատըմ հուսուլինէ
մուվաֆագաթիմ մէճպուր օլաճա-
ղընա քէնտիմճէ իզնա օլուում :

«—Տիվարտան աշարագ , խըրսըգ-
ճաւընա , մէրգումէնին օտաւընա
կիրտիմ . . . — Պէնի պառըպ թութ-
տուլար , մուհաքէմէ իթտիլէր , վէ
օն սէնէ քիւրէքտէ գալմագլըղը-
մա , հիւքմ ու իլամ իյլէտիլէր . . . :

«—Իշթէ շիմտի սիզ տախի , պէնիմ
գատար հէր շէյէ վազըֆ օլտու-
նուղ :

«—Պունուն իւզէրինէ Բիէր Լանտրի
սիւքիուլ իթտի , վէ հէնուզ զա-
յիֆ օլմասընտան նաշի , աննընտա
հաւըլ օլան ճիւզիճէ թէրի սիլի
վիրտի :

«—Նա՛սըլ օլուպտա , — տէյի սիւ-
ալ իթտի Ժան Բընօ , — տօգուզ
սէնէտէն պերու քիմնէեք պիր շէյ
սէօյլէմէքսիղին , վէ հէր կիւն կիթ-
տիքճէ քին ու զարագընըղը ար-
թըրմագտա պուլունան մէրգուման
խայիլիլէրի հիւքիւմէթէ լապէր
վիրմէքսիղին , շիւնքի սիլին բրուն-
կաեա կիթմէքլիկինիգտէ օնլարըն

իշխանութիւնի ճիշտութիւնը երեւոյնաւոր
նշաններ իրենց տիր, պէտքէն ստացր
իտիպ պէտքէն միջոցներով տիր :

— Եկէ՛ր լազար՝ կէտէն իտի, պուն-
տանտա զիեալտէ ստացր իտիպ,
պէտքէն ետէք իտիմ . . . — աւտի
Բիէր Լանտրի, — Եւրոպայ պիր
ախղը ինքիդ ամառն էլիմէ պիր շէյ
կէտէն ետէք կիւնի պիւրիկիմանէն, չօդ
տօլանալաճը վէ նիհայէթսիզ թէտ.
պիրլէր տինչիւնիւպ գուրմուշ ի-
տիմ . . . : Պիր թարափտան Բօզ
Պօնչան ալէյ ճիւնտէ պիր էսէրի նէֆ-
լէթ հիտա իշխանիկիմ հալաէ, տի-
կէր թարափտան տախի, ապիմա
մէրգումէն էլտէ իրիմէքիւք ար-
զուսինտէ պուլունմադտա իտիմ . . .
— Պիր տէվլէթ ու իգպալէ նայիլի-
եթի, կիճէ կիւնտիւզ խէեալլա-
մադտա իտիմ . . . — պիր կիւն մութ
լագա պէնկիւն օլմագ, Բօզա մալիք
պուլունմադ, վէ Մարտիալը բայի-
մալ իրիմէք սէվտա վէ մադսէտին-
տէ պուլունմադտա իտիմ . . . :

— Եյ, շիմտի պու տիւշիւնտիւք-
լէրինին քեաֆֆէսինին տախի միւմ-
քին օլմառնա խաքեաթ օլմադտա՝
մըսընը . . . :

— Եվլէթ, եալաշ եալաշ իս-
քեաթ օլմաեա պաշլամադտա երմ . . .
— Թուլմադլըղա մէճպուր պու-
լունտադում թուրիլէր պանա գօր-
գու վիրմէքտէ տիրլէր . . . — պիր
թօբրագ գապը, տէմիր պիր գապ
իլէ վուրուշտուրմադլըղա պէնդէ-
մէքաէ տիր, ալմէքտէսինիլ . . .
տիրմէք տիր քի, զալիպ կէլէհիմ
տէր իքէն, մաղլուպ օլաճաղըմ
տըր . . . խարապիյեթ ու բերի-
շանիտէ գարար գըլաճաղըմ տըր :

— Իմտի, նաուրըրի սիզէ սէյլէ-
տիմ, սիզ պէնիմ տէտիկիմ կիպի
եաբտըրըրգտա, — աւտի ժան Բը-
նօ . . . — սիզին ետըրինիլէ, պիզ սիզին

եաբաճաղընըզը, հէմ՝ բէք ալէա
եաբարըզ, վէ հէմտէ սիզին պա-
տի իսէվֆ ու հիրաւընը օլաճագ
օլան էյլէ պիր միւտարէպէտէն,
իսթիֆատէ իրիմիշ պուլունմադ-
տընըզ . . . :

54

Բիէր Լանտրի չէնտ ստնիյեէ սիւ-
քիւլթ իտիպ տիւշիւնտիւքաէն սօն-
րա,

— Յիւլազը պու լագըրաւար վէ
պու վաւլէր չօդ կիւզէլ վէ չօդ
միւտիթ շէյլէր տիրլէր, լագին
էյլէ պիր տապաեա միւպաշէրէթ
իտիլմէք իշին, Մարտիալը իմզա-
լամըշ օլտուղու ալթը երեզ պին
ֆրանզլըզ մագպուգուն, ետտինիլ-
տէ պուլունմադ էլզէմիյեթտէն
տիր :

— Ելպէթթէ, չիւնքի, մէզքիւր
մագպուզ ետտիմիզաէ պուլունմա-
տըգճա, հիշ պիր շէյ եաբամա-
եըզ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի
ժան Բընօ :

— Տիմէք տիր քի, օլ էլզէմիյ-
եթթէ մէպնի մէզքիւր մագպուգու
պէնտէն սաթթըն ալմագ իսթէմէք-
տէսինիլ, էյլէ՝ մի :

— Հայ հայ, էյլէ տիր :

— Նէ՝ վիրիւրինիլ մէզքիւր մագ-
պուզա գարշըրըզ :

— Սիլ նէ՝ իսթէրսինիլ, սէյլէ-
հինիլ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի
ժան Բընօ, — եախօտ տահա գըս-
տաւը, գա՛շ զըշ վիրիւր իսէք անը
պիզէ թէրք իտէրսինիլ :

— Սիզին էլինիլէ նէ մէպաղ կե-
չէր իսէ, նըսֆընը պանա վիրինիլ . . . :

— Պիզիմ էլիմիլէ օնտան, հիշ
պիր բարա կէշմէեէք տիր . . . :

— Նէ՝ տիրմէք տիր օ . . . — մէ-
կէրչի մէզքիւր մագպուգտան պիր
ֆայիտէ չըգարմաղլըզ նիյեթթինտէ

տէյի՛ լմիտնիդ :

— Պիգիմ նիյեթ ռ մագսէտի-
միդ , մէգքիւր քեաղըտը , տէյիլ
պիր մէնֆատի հուսուլի , իլլա պիր
ախը ինթիգամ իճրասը իչին էլի-
միգտէ պիր ալէթ իտէրէք գուլլան-
մագլըգ տըր . — Մարտիալտան հէր
նէքի գօրարըր իտէք , իչինտէն պիր
ազճէ պիլէ ալմագսըգըն , էօմրիւ-
նէ գըյտըգլարը Բէյմնու՛ն միրաս-
խօրունա թէրք ու թէսլիմ իտէ-
ճէկիլ տիր . . . :

— Գու ճիւմիէ իլէ տախի , պէնիմ
կէչինմէմ իչին , պանատա պիր շէյ
վիրմէքիկինիդ իգթիգա իթմէքտէ
տիր . . . — տէտի Բիէր Լանտրի
բէբէյէեէրէք :

Լագըրտըր Գօրա ալար :

— Հայտէ սիգէ երկիրմի պին
ֆրանդ վիրէլիմտէ , այտա պէշ երւզ
ֆրանդ պիր կէլիր սահիպի օլու-
նուզ . . . — տէտի մէրգու՛մէ :

— Մէպաղը մէգպուրու պանա
նէ՛ վաղըթ թէէտիյեէ իթմէք իս-
թէրսինիդ :

— Շիմոի , պու տագըգատա :

Գօրա պիր իշարէթ եաբտը :

Ժան Բընօ քէնտի ճէպինտէն պիր
թէսթէ պանգա պիլէթի չըգարտը ,
վէ իչինտէն երկիրմի թանէսինի ա-
երըրպ սայտը :

Բիէր Լանտրի , Թարիֆտէն միւս-
թաղնի պիր արգու վէ պիր Թամաա
իւզրէ մէգքիւր զիյգըյմէթ քեա-
ղըտլարա պագմագտա , վէ չըգմագ-
տա օլան սէսլէրի , մէրգու՛մու՛ն գու-
լաղլարընա , բէք սէֆապախշ սու-
րէթտէ վուրմագտա իտի :

— Սիգէ էմնիյեէթի քեամիլէ՛մ
վարտըր , — տէտի մէրգու՛մ պիր-
տէն պիրէ , — պէն տէ սիգէ , միւ-
րաա իթաիկինիդ մագպուզու թէրք
ու թէսլիմ իտէրիմ . . . :

— Յիմէք տիր քի , պէյնիմիդտէ

հուսուլի լաղըմ կէլէն իթթիֆագ-
հասըլ օլուպ պիրթիշտիր :

Պունուն իւզէրնէ , Բօզ Պօնչա-
նըն մաշուգու սապըգլ , եանի Բի-
էր Լանտրի , ճէպինտէն զայէթլէ
եաղըր քիրլի պիր քիւհնէ չիգան
չըգարարագ աշտը , վէ կէօղլէրին-
տէն պիրինտէն , վագըթլար կէշէ-
րէք սարարմըլ պիր զարֆ չէքտի :

Մէգքիւր ալթը երւզ պին ֆը-
րանգլըգ մագպուզ սէնէտի , մէգ-
քիւր զարֆըն իչինտէ մահֆուզ պու-
լունմագտէ օլուպ , վէ հէր նէ գա-
տար էսկիմիշ էօրսէլէնմիշ իտի իտէ
տէ , պու ճիւմիէ իլէ տախի , քեա-
միլէն վէ բէք լաեբըգըյլա օղունա-
պիլմէքտէ իտի :

Գօրա մէգքիւր քեաղըտը ալա-
րադ , պանգա պիլէթլէրնի Բիէրէ
վիրմէքտէ օլան Ժան Բընօեա ու-
ղաթտը :

Գօրա մէգքիւր քեաղըտա պագ-
տըգտան սօնրա :

— Իշթէ՛ իճրա իտիլէն ճինայէ-
թի՛ն իսպաթը . . . շիմոի էլզէմ
օլան շէյ , էօլտիւրիլէն զէվալը-
նըն էվատընը արաեբպ պուլմագ-
տըր . . . :

— Անը տա պուլուրուզ . . . շիմ-
տի , սիգ պանա պագընըզ , Բիէր ,
— տէտի Ժան Բընօ . . . — էլինտէ
սիեան գապլը պիր ուֆագ ճէպ
թէֆթէրիլէ պիր տէ կիւմիւշ սաբ-
լը գուրշուն գալէմ հազըրլաեա-
րադ , — պանա պիր գաշ ֆաղլա
մալիւմաթլար վիրմէլիտինիդ , վէ
պէն տէ շուրաեա իշար իյլէմէլի-
եիմ . . . :

— Նէ՛ տիր իսթէտիկինիդ մալիւ-
մաթ . . . :

— Նաղլ ու պէեան իյլէտիկինիդ
տէհշէթամիլ ֆաճիա , նէ՛ վագըթ
վուզու պուլմուշտուր . . . :

— 1844 սէնէսինտէ , մէգքիւր մագ-

պուզ քեաղըտընըն իւղէրինտէ պու-
լունան թարիխտէ . . .

— 1844 սէնտօրինտէ, մայիս 20տէ,
էօյլէ՞ մի :

— Էվվէթ . . .

— Պողտուզլարը տատմըն իսմի
նէ՞ իտի :

— Բէյմօն . . .

— Մախլէսի՞ :

— Լօրան . — Պունլարըն քեաֆ-
ֆէսի տախի, մոզ պուզուն իւղէրին
տէ մէվճուտ կէօրիւմէքտէ տիր . . .

— Էվլատընըն իսմի՞ նէ տիր :

— Արման . . .

— Ձանն իտէրիմ քի, մէրդում
Պաթինեօտա պիր մէքթէպտէ պու-
լունմազ տա իտի :

— Էվվէթ, վէ մէքթէպի մէզ
պուրուն սահիպինին իսմի տէ Պէ-
նիսթան իտի . . .

Ժան Բընօ պունլարը եազտը :

Պատէհու եինէ իշարա տէվամ
կլէտի :

— Էնկուվիլ քէօշիւ հալէա մէվ-
ճուտ մու տուր :

— Էվվէթ . . . — Պու սապահ կէ-
լիր կէլմէզ, անը թահգըզ կլէտիմ
. . . — Օլ եօրկունլուգ տան վէ աճ-
լըգտան տիւշտիւկիւմ վաղըթտա,
տօղրու օրտտան կէլմէքտէ իտիմ :

— Իշինտէ տտամ վա՞ր մը տըր :

— Խայր, պօշտուր :

— Հալէա Մարտիալըն թէսար-
րուֆունաա մը տըր :

— Անը պիլմէմ . . .

Լազըրտընը Գօրա ալտը :

— Մէզքիւր խանէ, — տէտի մէր-
դումէ, — Իհթիմալ տիր քի, Մ.
Ժանիլին եանընտա պուլունտու-
ղումուգտա սէօհպէթի կէշմիշ օլան
քէօշը օլմալը տըր . . .

— Հազըգաթէն էօյլէ օլտա կէ-
րէք տիր, — տէյի ճէվապ վիրտի
Ժան Բընօ, — Էվվէթ, բէք ագլէ

եազըն տըր . . .

— Տիմէք տիր քի, մէզքիւր խա-
նէ սաթլըզ տըր . . . — Պունու պիր
կյի թահգըզ իթմէքիկիւմիւզ իգ-
թիզա իտէր :

— Պէնտէնիւզ անը անլարմ. պու-
կիւնտէն անըն խապէրինի ալըր, վէ
իճապը իգթիզաթնա պապարըզ . . .

— Լաքին, հէնուզ պէնտէնիւզ, Բի-
էր Լանարի իլէ օլան իշիմի, թէք-
միւ պիթիթմէմիշիմտիր . . . Պազ-
սանա՛ տօսթում, սիւզ նէ՞ իսմ իլէ
եօլճուլուզ իթմէքտէսինիւզ :

— Շարլ Մէթէյեթ իսմիլէ . . .

— Նիզամընտա պիր բասթօրթու-
նուզ վա՞ր մը տըր :

— Էվվէթ, վար տըր :

— Սախթէ՞ մի տիր, եօղսա տօղ-
րու՞ մու տուր . . .

— Բէք տօղրու տուր . . .

— Նա՞րլ էլէ կէշիթէպիլտինիւզ :

— Պէնիմ սինիմտէ օլուպ, քեա-
միլէն պանա պէնգէմէքտէ պուլու-
նան պիր եէկէնիմ իսմինէ եարըլ-
մըշտըր . . . Իշինտէ իշար օլուն-
մուշ օլան էշքեալ տա, թըպզը
պէնիմ էշքեալըմ կիպի տիր . . .

— Բէք ալէա, — Հափլըտա սիզի
թանըրլար տէյի, ապա շիւրհէ իթ-
մէքտէ տէյիլմիսինիւզ :

— Խայր, տուա . . . — Տօղուզ
ոէնէտէն պէրու. քիւրէքտէ պէք-
լէմէքտէ պուլունան պիր տտէմին,
թանըլմազ տէրէճէտէ պիր հալ ու
հէյեթթ քէսպ իթմիշ օլաճաղը
թապիի տիր . . .

— Պու ճիւմիլէ իլէ տախի, Իհթի-
րապ իտիպ էմիլի պասիթէթ իւզրէ
պուլունմազլըզ էլզէմիլէթտէն տիր.
— Միւմքին օլտուղու մէրթէպէ ազ
տիշարը չըզըպ վէ ազ տտամ իլէ
կէօրիւմէլիսինիւզ :

— Ձաթէն հիշ տիշարը չըզմա-
մազ նիյեթթինտէյիմ, Պէնիմ էն

զինատէ արզու իթտիկիմ շէյ, պիր քէրրէ պիր րահաթ հալէ մալիք օլմագլըղմարը :

— Սչաղըտա քիմնէ գալմասըգ. տան սօնրա թաամա ինմէլիսինիզ, վէ սիղէ Եէնի պիր թալիմսթ վիլինճէԵէ գատար, բէք ազ տէֆա տիշարը չըգ մալըսընը :

— Բէք ալէա . . :

— Իհթիմալ տիր քի, Եարըն սի. զին իլէ կէօրիւշմէքլիկիմ իգթիզա իտէճէք տիր. — հինի իգթիզասէ կէլիր սիզի պուլուրում :

— Հէր նէ վագըթ միւրատ իտէր իտէնիզ, պէնտէնիզ պուրատաԵրմ :

— Իմտի, Եարըն կէօրիւ շիւրիւղ . . :

— Բէք ալէա, էֆէնտիլէր . . :

Գօրա իլէ ժան Բընօ լօգանթաԵր թէրք իլէ, կիտիպ քէնտիլէրի պէք. լէմէքտէ պուլունան արապաԵա պինտիլէր :

— Մատմուազէլ, պէնտէնիզի պիրլիքտէ ՅրանսաԵա կէթիրտիկի. նիզ իչին իյի Եաբտընըգ . . — տէ. տի ժան Բընօ ԳօրաԵա. — Զանն իտէրիմ քի, պէնտէնիզին հիմմէ. թի միւնղամմ օլարագ, օլ խէԵալ. լատըղընըգ ախըլ ինթիգամ մոտ. տէսի, բէք միւքէմմէլ սուրէթտէ վիճուտէ կէլէպիլէճէք տիր :

— Պէն տէ էօյլէ ինանմագտա. Երմ, — տէյի ճէվապ վիրտի Լիօ. նէլ վարթըն (Գօրա), — լաքին, սի. զէ պիր լէճամ վարտըր, շու ֆիք. ըիմի րահաթըզ իթմէքտէ օլան մէրագտոն պէնի գուրթարմագ ի. չին, տէրքԵար օլան էսրարլար հագգընտա իյզահաթ վէ մալիմա. թա հիմմէթ իտինիզ . . սիղ պու առամը, պու քիւրէքտէն գուր. թուլմուշ օլան առամը, նէրէտէն թանրմագտասընըգ : Մէրգումա ա. յիտ պուլունան պու գատար շէյ. լէրի, նէտէ՞ն վէ նա՞սըլ պիլմէք.

տէսինիզ . . :

— Շիմտի սիզ շուհու խապէր վի. ըրնիզ քի, պու կէչէն տէօնէն իշ. լէրին, քէնտի նիյեէթ վէ թէչէպ. պիւսաթընըզ հագգընտա միւֆիտ օլաճագլարընա իսքԵաթ օլմագտա. մըսընըգ, — տէյի սիւալ իթտի ժան Բընօ :

— Շիւրհէսիլ . . :

— Թուլմուղում թարիգ հագ. աընտա պիր շիւրհէսիլ վա՞ր մը տըր . . :

— Պունու սիւալինիզի պիլէ ճա. յիզ կէօրմէք իսթէմէմ . . :

— Իմտի, էկէր պէնի սէվէր իսէ. նիզ, օլ պապտէ պանա պիր շէյ սիւալ իթմէԵինիզ . . հիշ տէյիլ իսէ չիմտիքի հալ սօրմաԵընըգ . . :

— Սիզէ աախի, Բիէրէ սէօյլէտիկիմ կիպի թէքէրրիւր իտէրէք սէօյլէ. ըրմ քի, — Պէնիս Գահա Կէն Գէնէր Կէ Կէր Կէր :

— Պէլքի օլլու, օլ խային Մար. սիալըն գըղընը ալաճագ օլան Լաու. նէյ գօնթէսի հագգընտա օլմալը տըր, էօյլէ՞ մի, — տէյի պաղըրտը Գօրա :

Ժան Բընօ, պու լաղըրտը իւզէ. ըրնէ, Գօրանըն Եիւզիւնէ, շէօյլէ պիր սիւալ վէ մէրագ թարզըլա պագտը :

— Պու շիւրհէյէ նա՞սըլ օլուպ տա գահիպ օլմագտասընըգ, — տէ. տի մէրգումէԵէ :

— Մ. ժանիլին Եանընտա պու. լունտուղումուզ վագըթտա, մէր. գումէ գօնթէսասըն իսմինին վի. ըրլմէսինի իշիթտիկինիզտէ, իւզէ. ըրնիզտէ հաղը օլան պիր թէաճ. ճիւպ էսէրինի կէօրէրէք գահիպ օլտում . . :

— Եա՛, օլալարընա գատար ֆարգ ու ֆէհմինէ վարմըշմըսընըգ տըր, էօյլէ՞ մի . . . — Իմտի, էօյլէ օլ.

սուղտա, պէնտէնիզան իգրար ի-
տէրիմ քի, զաննընդոա եանըմա-
մըշընըզ տըր . . . — Մատամ տը
Լասնէնէ տայիր չօգ շէյլէր պիլ-
մէքտէյիմ պէնտէնիզ . . . — մէք-
գսւմէնին քիմ օլտուղսնու զաթը-
նըզա զաթէն խապէր վիրէնէկիմ
տիր, չիւնքի, մէրգումէ հագգընտա
թէքմիլ սուրէթտէ քէսպի մալիւ
մաթ իթմէքիկէ, հէմ պօրճուսու-
նուզ, վէ հէմտէ հագգընըզ վար
տըր, զիրա, մէրգումէնին, Մարսիալ
Ֆամիլեաօր, խըսըմըգ բէյտա
կյլէմէսի, քէնտալտէն տախի ախը
ինթիգամա, սիզէ հագգ ու սալա-
հիյէնթ վիրմէքտէ տիր . . . — Ֆա-
գաթ, հէնուզ իֆատէնէ պաշա-
մազտան էվվէլ, էկէր միւսաատէ
պուսուրուրսանըզ, զաթընըզա պիր
րէճամ վար տըր . . . :

— Պանա պիր րէճանը՞զ մը վար
տըր :

— Էվվէթ, մատմագէլ . . . բէք
աճիզանէ . . . վէ էզճան ու տիլ . . .

— Նէ՞ իմիշ պագալըմ :

— Կէրէք շախսընըզա վէ կէրէք
նիյէնթ ու մագսէտինիզէ պիրտ
խուսուղարտա, պէնտէնիզին սըտգ
ու սատագաթը հագգընտա, էմ-
նիյէնթի քեամիլէնիզ տէրքեար
տըր, էօյլէ տէյիլ մի :

Գօրա կէրմիյէնթ իւզրէ ժան Բը-
նօնուն էլինի թութուպ, վէ իզհա-
րը մուհապպէթլէ պաղըրարագ :

— Էվվէթ, էվվէթ, հագգընըզ
վար տըր, օլ պապտէ ա՛յլա չիւր-
հէ ճայիզ տէյիլ տիր . — պէն սի-
զին ալէյհինիզտէ զէրրէճէ շիւր-
հէնէ զահիպ օլմամըշըմ տըր . —
Սիզին հագգընըզտա, թա իլք. տա-
գըզատան գալպիմտէ հիսսիյէտի-
կիմ էսէրի էմնիյէնթ, կիթտիքճէ
իզտիւսատ պուլմուշ տուր . վէ պաշ-
գա տիւրլիւտէ օլամաղ իտի, չիւն-

քի, թարաֆընըզոան բէյտէրբէյ
զուհուրա կէլէն խալիսէթ վէ սա-
տագաթը ազլմէ տէյիլէրին տա-
յիմա մէզքիւր հիսսիյէաթըմը թէէ-
քիտ վէ թաստիգ կյլէմիշլէր աիր :

— Պու սէօյլէտի քլէրինիզտէն տօ-
լաեք, թէշէքքիւրլէր իտէրիմ, մատ-
մագէլ . . . — տէյի ճէվապ վիր-
տի ժան Բընօ . — վագաա, էօմ-
րիւմ օլտուգճա, իզհարը թէշէք-
քիւր վէ ուպուտիյէնթիմէ տէվամ
իտէնէկիմ տիր, լաքին, պու ճիւմ-
լէ իլէ տախի, քեամիլէն էտասընտա
աճիւմ տէրքեար օլաճաղընտան,
տայիմա տա պօրճու գալաճաղըմ
տըր . . . — Կէրչի ատալէթէ րիա-
յէթ իթմէքտէսինիզ, Ֆագաթ,
տահա շիմտի, Բիէր Լանտրինին
հուզուրունտա, մէրգումա, անճագ-
պէնիմ կիպի պիր քիւրէքտէ պէք-
լէմիշ օլան ատումըն պիլէպիլէճէկի
էսրարլարը մէյտանէ վագ կյլէտի-
կիմտէ, զաթընըզն պագըշընըզ-
տա, աշիքեար սուրէթտէ օլարագ
պիր շիւրհէ էսէրի իզհարընա թէ-
սատիւֆ կյլէտիմ :

— Օլ շիւրհէնիզտէ եանըմագ-
տաընըզ, — տէյի ճէվապ վիրտի
մէրգումէ, — պէն ալա պիր էմ-
նիյէնթսիզլիք նիյէնթկյլէ պագմա-
եքալ, իլլա թէաճճիւպ իթտիկիմ
տէն նաշի պագմըշըմ տըր . . . —
չիւնքի, էն զիւսատէ խայինիլիք վէ
ղատարլըգ էսէրի օլան էսրարլա-
րա, սիզին նա՞ղը օլուպտա վա-
գըֆ օլմագըլըզընըզա, պիր տիւրլիւ
ագըլ իրտիրէմէմիշիմ տիր . Եօգ-
սա, սիզին ալէյհինիզտէ, հա՛շա,
զէրրէճէ շիւրհէյէ զահիպ օլմա-
մըշըմ տըր . . . — հէմտէ, շիւրհէ
իտէնէք նէ՞ վար իտի քի :

Ժան Բընօ քէլամէ աղաղ պիրլէ,
վագարլը պիր սէօյլէտիշ իլէ,

— Մատմագէլ, պէնտէնիզ, չօգ

եաշամը զէ չօգ չէյլեր կէօրմիւ-
չիւմ տիւր, վէ թէճէլլիմ պէնտէ-
նիդի չօգ եէրլէրէ սիւրիւքլէյիւ
կէօթիւրտիւկիւնտէն, վէ պաղէն
թա պալէալէրէ գատար չըգարբայ,
վէ պաղէն տախի թա էնկիւլէրէ
գատար էնտիւրտիկիւնտէն, սահիւ
թէճրիւպէ վէ վուզուֆ օլմուշում
տուր . . . — չօգ զատարլըզլարա
րաթմ կէլիւ, չօգ սէֆիլլէրէ րասթ
կէլմիշիւմ տիր, պիզիւմ նիյեթն ու
մադսէտիմիզ իչին, մէրգուսնաւ սա-
հիւ ճիւնհա վէ ճինայէթ սահիւ-
լէրինտէն, նէ գատար զիւտտէ ա-
տամըմըզ օլտա, օլ գատար զիւտ-
տէ իչէ եարտեբայ, վէ իզհարը մէ-
հարէթ իտէճէքլէրինտէ չիւբհ օգ
տուր . . . — պու եօլտա ատամլար
իւզէրինէ, տտէթա հիւքմ իտէ-
պիլմէքտէյիւմ, — (նաալ քի իւ-
պաթընը տա կէօղլէրինիզլէ չիւմի
կէօրտիւնիւզ), վէ իչթէ, պու սէ-
պէպէ մէպնի տիր քի, պուլարըն
քեաթֆէսինիտէ թանըմագտանըմ,
սէրկիւզէչթլէրինի էլիմտէ պիր սէր-
մանէ իթմէքտէյիւմ, հալ պու քի
օնլար, նէ պէնի թանքեապիլմէք-
տէ, վէ նէ տէ պիր հալիմէ վազբֆ
պուլունմագտա տրըլար. . . — Գու
զարոյիւպ նէվլինտէն օլտն իչլէր,
նաալ օլուպաա պէօյլէ ույմագֆիւ,
վէ իհիլմալէ եազըն կէլմէքտէ
տիրլէր, անը սիզէ սէօյլէեէմէմ, վէ
սիզին պիլմէքլինիզ իչինտէ պիր է-
հէմիլիէթի պուլունմագտա տէ-
յիւ տիր, զաթընը իչին էհէմիլի-
եէթտէն պուլունտն շէյ, հէր ֆուր-
ոաթաա, քէմալի հիւրմէթ վէ թա-
ազիւմ իւզրէ, հազգընըզտա տէր-
քեար օլտն տօթլուղուսն իպրազ
իթմէքլիկիւմ իլէ, հէմիլէ սաաթգ
պէնտէնիզ գալմազլըզմ, վէ հիւ
պիր շէյտէն գօրգուպ վէ իհիլիւզ
իթմէեէրէք, էմիլինիզէ իթաաթ վէ

մադսէտինիզէ իւրտմէթ իթմէքլի-
կիւմ տիր. էօյլէ տէյիլ մի. — Իմ-
տի, քաթընըզա թէքրարէն սէօյլէ-
լիւմ քի, օլ պապաա պէնտէնիզէ
պիր շէյ սիւալ իթմէյինիզ, չիւն-
քի թէհի եէրտէ սիւալ իթմիշ օ-
լաճագսընըզ . . . — պէրտպէրինիզ-
տէ Ֆրանսաաա կէլմէք, վէ Փարի-
սէ գատար կիթմէք իսթէտիւմ, զի-
րա սիզին, տէրտ ու զահմէթ շէք-
մէքտէ օլտուղունուղու կէօրտիւմ,
վէ կէօղլէրինիզտէն ազմագտա օ-
լան եաշլար իտէ, բէտէրի եիւրէ-
կինէ աիւշէն պիր զըչըն կէօղ եաշ-
լարը կիպի, պէնիւմ տէ եիւրէկիւմ
իւզէրինէ տիւշմէքտէ իտլէր. . . :
Ախըր ինթիգամ հազգընտա տէր-
քեար օլտն աթէչի զայրէթինիզի
կէօրտիւմ, վէ մէզքիւր իէչէպաիւ-
սիւնիւզէ տէ հիստէմէնտ օլմագ իս-
թէտիւմ, վէ շունու տա տիւշիւնտիւմ
վէ իսքեաթ օլտոււմ քի, միւրաաթընը
հուսուլինի կէօրէպիլմէքլիկինիզ ի-
չին, եալընըզ պէնտէնիզ սիզէ պիր
մույեին օլապիլէճէկիւմ տիր. . . —
պէնտէնիզին պիլլիքտէ պուլունմա-
սը, սիզին գուվլէթ վէ գուտրէթի-
նիզի արթըրաճագ տրը. — մաաթու-
զէլ, պէնտէնիզ հազգընտա էմիլիէ-
թի քեաթիլէ իւզրէ պուլունմալը, վէ
զէրրէ գատար չիւբհէյի տէ ճայիզ
կէօրմէմէլի, վէ ֆիքր ու իտէալը-
նըզա պիլէ կէթիւրմէմէլիսինիզ. . . —
իչթէ պէնտէնիզին սիզէ օլտն բէ-
ճամ, անճագ պուլունտն իւզարէթ
տիր. . . իչթէ սիզէն թալտուպ իթ-
տիկիւմ լուլթֆ ու նիյմէթ տէ սնճագ
պու տուր . . . իմտի, պու նիւա-
զըմ նէզտինիզտէ շայեանը գապուլ
օլաճագ մը տըր, պու լուլթֆ ու
քէրէմէ պէնտէնիզ նայիլ պույրու-
լաճագ մընըմ, օլ պապաա ճէվապը-
նըզա միւնթազըրըմ:

— Տօթոււմ, — տէյի ճէվապ վիր-

տի Գօրա, — իշթէ տիգէ վառ վէ
եւմին իտէրիմքի, շիմոխտէն ոօն-
րա, հէր նէ քի եաբար իտէնիզ,
նէգտիմոն մադպուլ վէ մադպուլ
սաեքլաճադ տըր . . . — պունտան
պէոյլէ, Թարաֆըմոան, հիշ պիր
խուսուստա, հիշ պիր շիւրհէ, վէ
հիշ պիր սիւալ ճայիզ կէօրիւմէ-
եւճէք տիր: — Հազգքընդոտա էմ-
նիյեէթ վէ իթիմաուր գափիմ վար
տըր: — Էկէրչի կէչմիշ էօմիւնիւզ
տէ պիր խէթա վէ պիր գուսու-
րունուզ տախի վուզու պուլմուշ ի-
սէ, անը տախի պիլմէք վէ անլա-
մադ իսթէմէմ, անը տախի, եիւք-
սէք տույղունուզ, վէ ազիմ սա-
տադաթընը պոյէսինտէ մահվ ու
իզալէ օլմուշ մադամընտա թուլթա-
րըմ . . . :

Ժան Րընօ պու լազբրտըլար իւ-
զէրինէ, Գօրանըն էլինի թուլթա-
րադ էօբտիւ, վէ մէրգումէ, մէր-
գումուն կէօղէրինաէն տամլաեան
սըճադ կէօզ եաշարըլլա, մէրքիւր
էլինին ըսլանաըղընը հիսս իյլէտի:

— Միշէլ Սէրվան (Ժան Րընօնուն
էսիլի իսմի տիր), — տէտի մէրգու-
մէ բէրէլէեէրէք, — սիզ քեամիլ
վէ նոմուսլու պիր զաթոնընը . . . :

Ժան Րընօ պաշընը եօգարը գալ-
տըրտը. — կէօղէրինի սիլտի, —
մէրգումուն լէհճէսինաէ պիր էսէ-
րի մէսէրրէթ վէ զուրուր ու իֆ-
թիխար միւշահէտէ օլունմաեա պաշ-
լաուր:

Գօրանըն քէնտուսինէ, — Սիշ-
իւնէլ վէ նաճաուր պէր զաթաըլ, —
տիլմէսի իւզէրինէ, քէնտույի քէն-
տույէ, իեաատէյի ըրղ ու նամուս
իթմիշ տիր մադամընտա պադտըր-
մաեա պաշլաուր:

— Էյ շիմտի, — տէտի կիւլիւմ-
սէեէրէք Լիօնէլ Վարթըն (Գօրա)
— սէոյլէեիւնիզ պադալըմ, օլ Գօն-

թէս տը Լաանէյ տէտիկինիզ գա-
տըն քիմ տիր:

— Գօնթէս տը Լաանէյ, — տէյի
ճէվապ վիրտի Ժան Րընօ, — էոյլէ
պիր գարը տըր քի, եալընըզ գա-
րըլըզ վէ կիւզէլիք իշին խալզ ի-
տիլմիշ տիր. վէ էն ատի պիր հալ-
տէ աօղմուշ օլունպաա, պատէհու,
հէր շէյի վէ հէր թարիպի գապուլ
վէ իճրա իտէրէք, եիւքսէք մէվ-
գըլաուր չըգմաղըղա շալըշան մախ-
լուգլարտա՛ն պիրիսի տիր . . . Թա
պէշիքտէն պաշլաեարադ միւֆտի-
լիք թապիաթիյլէ մէէրուֆ պուլուն-
մադտա տըր . . . հէլէ հիյլէ, միւ-
րայիլիք, ալշաղըզ, վէ թէքէպ-
պիր, մէրգումէ իւզէրինտէ թէ-
ճէսիւմ իյլէմէքտէ տիրէր . . . :

— Տիմէք տիր քի, մէրգումէ պիր
ճանվէ՞ր մի տիր:

— Էվլէթ, էմալի պուլունան
ճանվէրէրտէն պիրի տիր . . . —
շէոյլէքի, մէլէք գըեաֆէթինտէ
տիւնեաեա կէլմիշ պիր շէյլթան տըր
տէնիլսէ ճայիզ տիր:

55

Ժան Րընօ քէլամընա տէվամ իթ-
տի:

— Պլանշ էրվիէօեիւ, — (պու
կիւն Գօնթէս տը Լաանէյ իսմի վի-
րիլմէքտէ պուլունան գօնթէսին
ֆամիլեաուր իսմի տիր) հէնուզ
կէնճ գըղըղընտա, մահզա մէր-
գումէ իլէ էվլէնմէք նիյեէթիյլէ,
պիր ատէմ, ճան ու տիլտէն սէվ-
մէքտէ իտի, չիւնքի, մէրգումէտէ,
քէնտիսինի սէվմէքտէ տիր զանն
իյլէմէքտէ իտի . . . :

Վիհթիմալ տիր քի մէրգում, իլք
մուհապպէթինի մէրգումէեէ վիր-
միշ, եանի մէրգումէտէն էվլէլ
քիմնէեէ ալէազա իթմէմիշ իտի,

հաշ պու քի Վերդումէ, մաւղայի-
րի օլարագ, մէրդումու ճահիհէն
եանի եիւրէքտէն սէվմէքաճ օլում.
երայ, իլլա քէյֆիին ալքաւան
կիտէրէք, վէ պօզուգ պիր ախա-
գա խըտմէթ խաէրէք, մէրդում
իլէ իւլֆէթ վէ մուսթաֆէ խազրէ
պուլունմագ տա խաի. . . — օլ ախ
լապտա, վէ էօյլէ պիր թապիւթ-
տոն պուլունան դըզ, թապիւթիլլէ
քիմնէեի ճանտան օլարագ սէվմէ-
մէզ խաի, չիւնքի, սէվմէք իչին,
պիր եիւրէք թաշքումագ լաղըմարր. . .

«Մէրդումէ Պլանշէր վիտօեիւ
սէվմէքաճ օլում քիմնէ, անճագ
եիկիրտի պէշ չաղարքնա գատեմ
պոամըշ աիւպէր պիր տէլիգանը
օլում, վէ սէրվէթ վէ գուտրէթի
խէ տուն պիր հալաէ պուլունմաթ
ճիհէթիլէ, քէնտի մահպապէսին
սիւսթիլիլէ, իսրաֆլարքնա. . . վէ
կուսթօլարքնա ագճէ եւթիլլարէ-
մէտիկինաէն, մէրդումէեէ, էվլէն-
մէքիլիլի թէքիլիլի իթաիկի հէր տէ-
ֆատա, ճէվապ օլարագ, մէրդումէ
տէ — «Պիրազ տահա սօնրա. . . »
տիմէքաճ խաի:

«Պիր կիւն, պուլարքն պէյիլէ-
րինաէ խըմմըք պաշլամուղտան սէ-
քիզ օն այ գատար մուգատտեմ,
— էրէյիճէ օլունիլի ալարագ կիւն-
աէն գուլվէթաէն ախ շմիլք օլում,
էյիլէթի սաշ վէ էյիլէթի տիշ խթի-
մալինէ միւհթամ օլումշ օլում շիւ-
գաթ միլէօնլար վէ շէօհրէթիլլէրա-
հիպի պուլունան պիր հօվարտաեա
վէ եախտ պիր էհիլ զէվց ու սէ-
ֆաեա թէտաթիլիլ իթմիշ աիւր:

«Մէրդում սիննիլի պմըշ օլան
էհիլ սէֆանքն խաի, գօթ Ռօթէ
տը Լապիէյ խաի:

«Մէրդում, մէրդումէ Պլանշէր
վիտօեիւ, պիր մօաալար մաղաղա-
սընտա թանըմըշ օլում, վէ մէր-

դումէ տաիլի, հալէա մէքքիւր մա-
ղաղաա չաղըշիւգ տա խաի:

«Մ. տը Լապիէյ խաի, մէր-
դումէ եիլ իւլֆիլիլաէն, վէ քաթէն
կիլլէր գարբար հոգ քաղապա
իգհալը տախալէթ ղիլլէթիլլէրաէ
պուլունմաղաղտան, մէրդումէեէ
պաիլի, կիրանպահա հէտիլլէր
թապաիլմ վէ թէքիլիլի իթաիլի:

«Պլանշէր մէքքիւր հէտիլլէրի
գապուլ իթմէք իթմէթի, վէ
պաաա քէնտի ֆապիլլէթիլլէրաէ
չի օլաեքպ, իլլա հըրը թապաղ-
տան նմշիլ խաի. . . շէյիլէրի. . . քէն-
տաիլի քեաիլ կէօթէրէք, տա-
հա ղիեաաէ շէյիլէր շէքմէք վէ ֆըն-
աըք ճըրըզար իթմէք իլլէթիլլէրաէ
պալունմաղաղտան, գուրնաղըք
խաէրէք, հիլիլ իլլիլիլաէ, էլլէր
զէնաէ պիր հիճապ գըղաթըր
թէյաա իթմէքիլիլի, վէ կէօլլէրի
էօնիլլէրաէ պաղմաղըրը քէք պէա
պիլլիլիլաէն, քէնտաիլ պէղալլէթ
տէրէճէ բըզ էհիլ վէ աաաաա եա-
նաշմաղ սալէթաէ կէօթէրաի. . .

«Մէրդումէին պու ուլթամա
հարէքթիլի, հօվարտա իլլիլիլաէր
հալալիլիլաէ ֆաիլիլիլաէ տահա ղիլլէրաէ
թահիլլէր իլլէրիլա, վէ պիլլաէն ա-
լէյհ գալպիլիլաէ տահա ղիլլէրաէ
ճէլլա իլլէրաի:

«Իլլէթ մէրդումէինաէ առաաթ-
ը թամ օլ ուլթա խաի. . . — Ֆիլ-
վաթը տա քէնտի ղիլլէրաէն եիլլէր-
սէք օլան գուրնաղըրը ալլէրաէն,
քեաիլլէն միւրաաթ հօվալլիլաէնա.
իլլ օլաա:

«Մ. տը Լապիէյ. . . օլ պուլ կիպի
թաղընմաղտէ օլաղըրը մէրդումէ
էհիլ բըզ գըղըն գալպիլիլաէ ելաէ ի-
տէպիլլէր իլլին, սէրվէթիլլի վէ շա-
ռա շէօհրէթիլլի ուղրունա գուրպան
բիլլէր, պէրապէրիլլէր էլլէնմէքիլլէր
քէնտաիլ իլլէրաթ իլլիլա ղալլաթ

վերտի :

«Պլանշ մերգուսնուն ինքնիքինի
գապուսւ իթաի իսէ տէ , պունա
գապըլըգաա պիր շարթ պէտան իյ-
լէտի շէօյլէքի , մէրգուսն , հիւսնի
ընդաւարըն վէ տուարընը ալմագ
արդըս վէ նիյեթիքէ , պիր գաշ
հաթթա , Պրըթանեքաա պուսնան
իթթիեարթըսըսըսըսըսն եանդարըն-
տա , կիտիպ գալմագըլըլ լէպլիթ
իթաի , — վէ հաթթա , մէրգուսն
շարթաա , մէրգուսն գօնթուն Պրը-
թանեքաա , պիրլիքտէ կիթմէմէսի
տաթի իլապէթէն իշար դըլընմըլ ի-
տի :

— «Մէրգուսն , մէրգուսնեէ եա-
նըգ օլտուղունտան , մէրգուսն շար-
թաաթի գապուս իթմիշ տիր :

«Պլանշ պունուն իւզէրինէ , հէ-
ման ֆերտաա կիւնիւ , էվլէլքի
մնշուգունա պիր մէթթուպ եադա-
րագ , արթըգ քէնտիսի իլէ ապա
կէօրիւշէմէեէհէկինի , վէ , էօյլէ Մ.
տը Լաոնէյէ սէօյլէտիկի կիպի ,
տէյիլ Պրըթանեքաա , իլա Վէն-
սէնէ կիտէրէք , պիր էպէ գաաթն
եանքնտա եէրլէշէհէկինի պիրտիր-
միշ իտի :

«Զիւնքի , գօնթէս ար Լաոնէյ
օլաճագ օլան մէրգուսն Պլանշ , հա-
միլէ օլուպ , վէ օլ վագթէ գաաար
սէթը իտէպիլմիշ օլտուղուս մէրգուսն
հաթթաէ բէք իլէրուլէմիշ օլարագ ,
համիլինի վագ իթմէքիք վագըթըս-
ըն եագըլաշմանա պաշաւմըլ իտի .
— Վէյհաթըլ մէրգուսն , ագաթը նի-
քեահքնտան էվլէլ , շու եիւքտէն
գուրթուլարագ , տօղպագ օլան
մասուսու դայպ իթմէքիք նիյեթ-
թի ֆաաթիտէսինաէ իտի . . . :

«Գօրա պու լագըրաընը իշիթտի-
կինտէ , իւզէրինտէ պիր էսէրինէֆ-
րէթ հաաթը օլտու :

— Սիլեալընըգ պունաւմը թէհաճ-

ճիւպ իթմէքտէսինիլ , մասուսա-
գէլ , — տէտի թան Րընս , — պու
եօլաա շէյլէր , հէր կիւն վագու
պուլմագաա արըլար . . . — ֆիսդ
ու ֆիւճուր , տէհէթմամիլ ու-
լէթաէ իլէրու կիթմէքտէ տիր . . .

«Պլանշըն , օլ խանէսինէ կիթաիկի
էպէ գաաթն , էօյլէ շէյլէրէն նէ գա-
տար աղ հհէմիլիէթ վիրէնդէրաէն
իտի իտէ , օլ գաաար տաթի զիեա-
տէ սըրը սագըլաեանլարտան իտի . . .
— մէրգուսնին իսմի Պլէր Պօնշան
իտի :

— Պլէր Պօնշան մը , — տէտի
Լիօնէլ Վարթըն (Գօրա) , սէպէպի
գօլայճա ալըաշըրը սուրէթտէ պիր
թէհաճճիւպ իլհար իտէրէք :

— Էվլէթ , մասուսագէլ , Մար-
սիուլ Տէրէյնին ճինայէթ օրթագը
պուլունան Րօղ Պօնշանըն էօղ զըգ-
դարընտաշը . . . — կէօրմէքտէմի-
սինիլ շիմտի , իշէր նոսըլ պիր
պիրէյլէ պիրլէշմէքտէ տիրլէր : —
Ահրգուսն էպէ գաաթն , Պլանշըն
մասուսունու կէշիթմէք նիյեթթի
մէրաուտէսիլլէ բէք չօգ շալըշտը ի-
սէտէ , պաշգա տիւրիւ պիր շէյ
եաբաւսեքպ , անճագ վագթիլնտէն
էվլէլ տիւնեաեա կէլմէսինէ մու-
վաթթագ օլապիլտի . . . :

«Մասուս անճագ եէտի այլըգ
օլուպ , զայէթլէ գայիթ պէտէն , վէ
աաթթա էօլիւ հալնտէ պիր էր-
քէք իտի :

«Պլանշ Էրվիէօ , մէրգուսն մա-
սունուն , պիր կիւն քէնտի գապա-
հաթթաա տէլալէթ իտէրէք , քէնտի
պաշընա պիր պէլա աշաճաղընը
տիւշիւնտիւկիւնտէն , — մէրգուսն
էպէ գաաթն , եանի Պլէր Պօնշա-
նա , թէքմիլ էսրարընը պէտան ի-
լէ , մէրգուսն մասուսու , հէման
ագաթը նիքեահք աղըպիլնտէ , պիր
շարէսինի տիւշիւնիւպտէ մահվ ի-

տէպիտիկի թագաւորաւ, քէնտի-
սինէ երկիրմի պին ֆրանգ վիրէճէ-
կինի վատ իյլէտի: »

—Մէկէրչի, էպէ գատըն, մէր-
գումէնին պու իմէքիֆինի ըհատ
ի՞թմէքտէ մի իտի,—տէյի պաղըրտը
Գօրա:

—Խայր, մատմօտգէլ. . . —տէ-
յի ճէվապ վիրտի ժան Րընօ:

—Օ, պու պիր ալաղլըգ տըր,
պու պիր խայնիք տիր:

—Շիրհէտիզ, արթըգ պուն-
տանաա զիեատէ ալաղլըգ վէ խա-
յինլիք օլապիլիք մի. . . հալ պու
քի, Գլէր Պօնչան օրալարտա պիր
գարը տէյիլ իտի, անքն նէզտին.
տէ, ալաղլըգ վէ խայնիլիկին
ապու էհէմիյեթի պուլունմագտա
տէյիլ իտի. չիւնքի, անճագ վէ
անճագ իչին ուճունտա պուլունան
բարաեա պաղմագտա իտի:

Արատան իքի այ կէշտիքտէ,
Պլանչ էրվիէօ, օլ տիլպէր լէհճէ-
սի սօրկուն պիր հալտէ օլուպ, կէօզ-
լէրի էօնիւնէ պաղմագտէ, վէ եիւ-
զիւնտէ կէլինլիք թիւլիւ իլէ պա-
չընա տալի պաքիրէլիք ալէամէթի
տուլունան բօրթուգալ չիչէկի թա-
ճը պուլունտուղս թագաւորաւ,
աղտը իզտիվաճ իճրատը իչին, քի-
լիսէեէ կիթմէքտէ իտի. . . :

«Գօնթ տը Լասնէյ չաղ ու խէն-
տան օլմագտա իտի. . . —չիւնքի,
նիհայէթ էօյլէ պիր լէքէտիզ վէ էօյ-
լէ պիր էհլի բըղ գըղա մալիք օլ-
մագտա՝ իտի. . . :

—էյ, ոօնրա, չօճուգ նէ օրտու
պաղալըմ, —տէյի սիւալ իթտի
Գօրա պիր հարարէթի գայպ իւղրէ:

—Զօճուգ եաշամագտա իտի. . .

—տէյի ճէվապ վիրտի ժան Րընօ:

—Գլէր Պօնչան, քէնտիտի գատար
ֆէնա օլմաեան պիր աւամը սէվ-
մէքտէ իտի, վէ մէրգում տիրա-

յէթլի, վէ ղայէթլէ նիգամ ու գա-
նունա աչինա պուլունմագտա ի-
տի. . . —մէրգում, մէրգումէ է-
պէ գատընա, մէրգում իրթիքեապ
իթաիկի մուզիրը պիր ճինայէթ եիւ-
զիւնտէն, իտամ (էօլիւմ) ճէզասը-
նա գատար չարբըմագլըգ թէհլի-
քէսինէ տիւչար օլտճաղընը խապէր
վիրմէքտէ իտի. . . —հաթթա,
մէրգում, մէրգումէեէ, թամա
կիլէտիկի մէպուղա նայիլ օլապիլմէք
իչին, սահիհէն, պիկիւնահ մասու-
մու էօլաիւրմէքտէն իտէ, էճէլի ի-
լէ էօլմիւշ օլան պիր մասում կէօս-
թէրմէսինին տալի քեաֆի օլապի-
լէճէկինի պիլաիւրմէքտէ իտի. —
նաալքի, ֆիլվաղբտա, մէրգումէ
տէ սօնրատան էօյլէ եաբտը. —
չէօյլէքի, մէրգումուն իպրամ վէ
իճպարը իւզէրինէ, մասումու կէօ-
թիւրիւպ, Թուր տէղ Անֆան Թրու-
լէ իէսմիյէ օլունան խայրաթխա-
նէեէ թէսլիմ իյլէտի. . . :

Գօրա թէքրարէն քէլամէ աղաղ
կիլէտի:

—Պու վագաաեա պիր խապթ
վա՞ր մը տըր:

—էվլէթ, մատմօտգէլ, վէ բէք
տէ ալէա պիր խապթ վարտըր. . .

—Նէ՞ տիր օլ խապթ:

—էպէ գատըն, —տայիմա քէն-
տի մաշուգունուն թայիմաթ վէ նա-
սիհաթը իւզրէ հարէքէթ իտէրէք,
—մասումու, Անֆէր սօղաղընա,
եանի սահիպտիզ մասումուր խայ-
րաթխանէսինէ կէօթիւրմէգտէն էվ-
լէլ, Վէնտէն չէհրի միլքիլէ քիւ-
թիւկիւնտէ, բէտէրի նամալիւմ օ-
լուպ, վէ Պլանչ էրվիէօտէն տօղ-
միւշ օլան, ժագ էրվիէօ նաո՞ չօ-
ճուգ տէյի գայա իթտիրմիշտիր. . .

—Բէտէրինին իսմինի՞ նիչին գայա
իթտիրմէմիչէր տիր. . . :

—Նաալքի սէօյլէտիմ, բէտէ-

րի միւթէպէր պիր զաթ օրտուղուն տան, քէնտխտինն լուխասթը թահ սիւ օրունմագսըզն, պէեանէ ճէ սարէթ իտէմէմիչէր տիր :

— Սիւզ մէրգուսուն քիմ օրտուղունու թանքմագտա՞միսընը : . . .

— Աչքի թանքմագտա տէ. յիլ ի սէմտէ, պիր մէնֆատի իչին իգ. թիզա իթտիկի թագտիրատէ, անյա. եապիլմէ քիկիտէ իհթիմալաէն կէ. րիւրիւմ . . . :

— Օլ պապտէ լազըմ կէլէն մա. լիւմաթը քիմաէն տլապիլիւրսինիզ :

— Մէրգուսմէ էպէ գատընտան . . .

— Մէրգուսմէ սա՞ղ մի տըր :

— Պիլմէմ, ֆագաթ, մէրգուսմէնին հէմիլիւրէսի օլան Բօզ Պլանչ, էյպէթ. թէ պիլմէքտէ տիր, վէ պիլէ խա. պէր վիրիր . . . :

— Աճապա չօճուկտա հալէա սա՞ղ մի տըր, վէ աճապա բէտէրի կիպի, անջնտա նէրէտէ օլմասընը պուլմագլըգ միււքին օլապիլիւր մի . . . :

— Շիւբհէսիւզ . . . — Մասուսուն գունտաղը իւզէրինտէ, իմինին իլք հարֆլէրի իլէ, տօզմասընն թա. րիլի եազըլըչ օլան պիր քեաղըտ տիրիլմիչ տիր. — թապիւրթիլլէ, սահիպսիւզ չօճուկլար խայրաթխա. նէսի իտարէսի թարաֆընտան, օլ պապտէ լազըմ կէլէն իլզահաթը քեամիլէ ալընապիլէճէք տիր :

— Տիմէք տիր քի, գօնթէս տը Լասնէյին, եանի Պլանչ էրվիէօնուն նիքեահյանտըգտան սօնրա օլան օղլու, օլ ալչագ Մարսիալըն գը. զընը ալմըչ տիր, էօյլէ մի, — տէ. յի պաղըրտը Գօրա. — վէ տիմէք տիր քի, մէգքիւր ֆամիլեա իչինտէ վէ էթրաֆընտա, քեամիլէն ճիւն. հա վէ ճինայէթ, վէ խապասաթ ու լէզալէթ հիւքմ իթմէքտէ տիր. — Պունլարըն քեաֆիէսի տախի,

ախզը ինթիգամ պապընտա, պի. րէր սիւահ սաեղլաւար սէզա տըր. . .

— Մէգքիւր ախզը ինթիգամ թէ. չէպպիւսունէ պաչլանըլըպտա, նէ. օ. պէթ Պլանչ էրվիէօնէ կէլտիկինտէ, եալընը սիզէ պրագմաեքպ, պէն. տէնիզլինտէ մալթլագա հիւսէտար օլմագլըգ տըղու վէ իտտասընտա պուլունաճաղըմը, չիմոխտէն զա. լմընըզա պէեան իտէրիւմ, — տէ. տի ժան Բընօ աաէթա պիր էսէրի հիտաէթ ու զարազը վահչիւեանէ իւզըէ :

— Սիւզ մի, տօթթում, — տէտի Գօրա թէաճճիւպ իւզըէ :

— Էվվէթ, մասմաաղէլ :

— Լաքին, սէպէպ . . . :

— Ջիւնքի մաստում տը Լասնէյ իլէ, էսկի պիր հիսապըմ վար տըր թէսվիլէ իտիլէճէք . . . :

— Շիմտի մէրգուսմէ տո՞ւլ տուր էօյլէ տէ. յի՞լ մի :

— Էվվէթ, վէ օլ պապտէ քէն. տիմի պախթիւարատտ իտէրիւմ . . .

— Գօճաւընա գարչը պիր զարաղըմ եօգ տուր, հէր նէ գաաօր մէր. գումտա շայեսնը մէրհամէթ պիր ատամ տէ. յիլ իտէտէ, մէրգուսմէ գարընըն ֆէնալըգլարընա իչթի. րաք իթմիչ օլմաեքպ, իլլա օ տա. խի անըն պէլասընը չէքմիչ տիր . . .

— Իմտի, պիր ան էվվէլ Փարիտէ կիթմէքլիկի, էհէմիլիէթտէն ատա իթմէքտէ տէ. յի՞լ միսինիզ . . . :

— Նա՞սըլ զանն իթմէքտէսինիզ, աճապա Սէնթ—Ուէն սերաեք տէ. օ. չէնիպ տօնանըպ պիթմի՞չ մի տիր, աթթըգ կիտիպ րահաթ իտէպիլիւր. միեիզ, — տէ. յի սիւալ իթտի Գօրա :

— Մէգքիւր իչի տէրիւհտէ իտէն զաթ, զաթէն իչիլիւզար վէ էմիլի. եէթլի պիր զաթ տըր . . . — տէ. օ. չէնիպ պիթմիչ օլմասը, մէէմուլի գապիտէն տիր . . . — հիչ պիր մէ.

ոարի՞ֆէ պաղըմտեարադ, պիր ահ
էվիէլ պիթիրիւմէսինէ տայիր էմր
ու թէնպիհ վիրիւմիշ իտի . . . —
Ուսմարմքի հէր պիր շէյ սըբա-
սընտա օլմալը տըր . . . — Փագաթ,
պու հիւմէ իլէ տախի, մատամքի
տահա պուրատա պիթիրէճէք միւ-
հիմմ պաղը իշլէրիմիզ վար տըր,
ղանն իտէրիմքի, պիր քէրրէ, էվ
վէրիստէն, Տօգթօր ժօպէն կէօն-
տէրիլէրէք, քէնպի մաիւմօթ ի-
տիլէն ֆէնա օլմալ . . . :

— Տօգթօր ժօպէն պու կիճէ կի-
տէճէք տիր . . . — տէյի ճէվապ
վիրաի Գօրա :

Հէման ազշամ թաամը պիթիւր
պիթմէզ, Գօրա իլէ զրզդարնտաշ-
լարը, վէ եէկէնլէրի Տօթօրէզ, վէ
Տօգթօր ժօպէն, վէ Ժան Րընօ
թօբլանարլար, վէ Տօգթօր իլէ Ժան
Րընօ, Գօրա իլէ պէրապէր մահրէ-
մանէ պիր միւսահապէթէ կիրիշա-
լէր :

Տօգթօրա լաղըմ կէլէն թալի-
մաթ վիրիլտի, վէ հօլճուլուդ չան-
թաաընա պիր գօճա բաքէթ պան-
դա պիլէթի վազ իտիլտի, վէ թամ
սաաթ տօգուլտա, Հավրըտան փա-
րիսէ չըգան տէմիր եօլ գաթարը
իլէ հօլա չըգարըլտը :

Հէման պուճուճ աղըպինտէ, Ժան
Րընօ, Դուրիէ տիւ Հավր նամ դա-
ղէթանըն իտարէիւնէսինէ կիթաի :

Գօրա քէնաի օտաաընա չէքիլաի
վէ տրգաաընտա պուլունան էրքէք
էլպիսէսինի սօհունմազտան էվիէլ,
տօգուլ ոէնէ մուգատտէմ, Մար-
սիալ Ցէրէյնին իմզալաեքա տա,
էօլտիւրմիւշ օլտուղու Լօրան Րէյ-
մօնա վիրմիշ օլտուղու ալթը եիւզ
պին ֆրանզլըգ մագպուզ քեաղը-
տընը, չիգաանընտան չըգարտը :

Մէրգուճէ մէզքիւր սարարմըշ
քեաղըտը էլինէ ալըպտա աշտը-

ղընտա, վիճուաի թիքէն թիքէն
օլտու :

Բիէր Լանարիտէն տիյնէմիշ օլ-
տուղու նագշ ու հիքեայէ մէնզա-
րէտի, թագըմրյա կէօլլէրի էօնիւ-
նէ կէլաի, — էնկուվիլ քէօշկիւնտէ
իճրա իտիլէն տէհշէթու ճինայէթ,
մէրգուճէնին ֆիրրիսի իսթիլա իյ-
լէտի, շէօյլէքի, մէզքիւր տաէթին
լաարիճինտէ պուլունան ճանվէրիլք-
լէր իլէ, իքի նէֆէր ճանվէրին իճ-
լա իյլէտիլքլէրի ճանվէրիլքլէր, հէ-
ման օլ տագըգատա իճրա օլուն-
մադտըտա, քէնտիսիտէ պիզդաթ
հաղըր պուլունմագտա տըր կիպի
պիր հալտէ պուլունտու :

Պատէհու, ֆիքրինէ Ժան Րընօ
կէլտի, վէ պաշլատը, օլ կիւնէ գա-
տար, քէնտույի, Միշէլ Սէրվան
իսթի թահիթընտա կիզլէմէքտէ օլան
մէրգուճուճ, Հավրըտա կէլէլինտէն
պէրու, կէօլլէրինէ պիլթիւն պիւ-
թիւն եէնի պիր հալ վէ հէյեթթ-
տէ կէօրիւնմէքտէ օլմաթը իւզէրի-
նէ տիւշիւնմէկէ :

Մէրգուճէ, իսթիեարի օլմաթը-
ղը (իսթէմէեէրէք օլտուղու) հալ-
տէ, պիր գօրգու իւզրէ, աճապա,
պու տտամ քիմ տիր քի, պէօյլէ
ալէմի թանըմագտա օլուպ, վէ պու
գատար զարայիպ նէվինաէն օլան
էրարլարա տա վաղըֆ պուլուն-
մագտա, վէ մէզքիւր էսթարլար
սայէսինտէ, պէնիմ էլիմտէ, պիր
գուտրէթի ազիմէ վէ պիր գալգան
օլմագտա տըր, տէյէրէք, տէր-
եայի միլթալաաթա տալտը . . . :

Մէյտանտէ օլ գատար ճէրհ օ-
լունմազ վէ ինքեար գապուլ իթ-
մէզ իսպաթլար վար իտի քի, մէր-
գուճունն սրտդ ու սատագաթը հագ-
ղընտա, զէրրէճէ շիւբհէ ճայիլ
կէօրիւլէմէմէքտէ իտի. ֆագաթ,
պու հիւմէ իլէ տախի, մէրգուճէ,

մերգումուն կէշմիշ օլան էօմրիւնիւն, զայէթիլէ գարանլըզ պէր հալտէ պուլունմասընա տէլալէթի իտիճի հագգլը սէպէպլէր պուլունմասընը. տա տէրխաթըր իյլէմէքտէ իտի :

Օգուեանլարըմըզ, մերգում ժան Րընօնուն կէշմիշ հալլէրինին, տէհէթլըլ շէյլէր օլտուղլարընը պիլմէքտէ տիրէր :

Ժան Րընօ սայքի, ապիմա էօմրիւնիւ, մահպէպէրաէ վէ բրանկալարտա կէշիւմիշ, վէ ապիմատա, քէնտի աղլ ու տիրայէթի վէ զայլէթ ու ճէսարէթի սայէսինտէ, պիրլիքտէ պուլունտուղու քեաֆֆէյի հայտուտլար վէ սահիպ ճիւնհա վէ ճինայէթլէրին էմիլյէթիինի գազանմըշ, վէ հաթթա, էր եա կիճ, պիր կիւն օնլարտան աղ չօդ պիր ֆայիտէ չքգարմազլըզ էմիլյէ, էսրարլարընա վագըֆ օլմուշ իտի :

Մէրգումուն պու իւմիտի պօշա չըգմանըպ, հագըգաթի հալլէթէպալ օլունմագտա իտի, վէ պուտա, էօյլէ ժան Րընօնուն չիւրհէ իթաթիկի միտիլու, պիւլիւք պիւլիւք ճիւնհա վէ ճինայէթլէ տալիւ թէշէպպիւլէր իճրասը իչին օլմանըպ, իլլա, զիւտէսիյլէ աւալէթ վէ հագգանիլյէթ իգթիզաքնտան պուլունան պիր տափա վէ պիր ինթիգամըն իճրասը իչին իտի . . . :

Գօրա, տէրունինտէ պիր թագըմ էհէմիլյէթի աղիմէլէրի պուլունան էփրապլար հըֆզ իտիլմէքտէ օլան կիւմիւշ պիր սանաթըչա աչտը, վէ Մարսիալ Տէրէյին, Լօրան Րէյմնա վիրմիշ օլտուղու մագպուզ սէնէտինի վագ իթտի, վէ պատէհու, Կուտեանիլատա եաթմագտան օլան բէտէրի աղիզի վէ վալիտէյի աղիզէսի բուհլարը իչին Ալլահա տուա իտիպ, վէ պիր չօգ-

աա, քէնտիսինին ճանտան սէփմէքտէ օլտուղու, վէ պիր ճինայէթ սէպէպլինտէն ճիւտա տիւշմիւշ պուլունտուղու մաշուգու Արման Տօրսէյ հագգընտա աիւլիւհիւպ թէխայիւլ իթաթտէն օնլա, եաթաղլնա եաթտը, վէ զաթէնտէ եօրուլմուշ օլտուղունտան, հէմանտէմ ուեուեու վիրտի :

Փէրտասը ոտպահըսը, սէնօր ժիւան տը ֆիւնգալ սաթթէ իսմինի տէր իւհաէ իթմիշ օլան սապըգ գօմանտէօր Մէրքիւցցա, օլ կիւնլէրտէ պիւլիւք զաթլար հալ ու հիլյէթի քէսպ իթմիշ օլտուղունտան, էօյլէ զաթլարա մախուս օլտուղու իւզը, ոյգուտան ուեալըր ուեանմազ, գամբանաեք չէքտի, օտա ուշաղընը չաղըրտը, վէ օլ կիճէնին զաղէթալարընը իսթէեէրէք օգուտու :

Մէգըիւր պիր տէմէթ զաղէթա իչինտէն, իլք էլինէ կէշէն, Գուրիէ տիւ Հափր նամ զաղէթա օլտու :

Ատէթտէն օլտուղու իւզը, իսկէլէ օլան մէմլէքէթլէրտէ օլան, վէ կէմիլէրի պուլունան զաթլար վէ թիւճճարլար միտիլու, էփլէշ էմիրտէ, մէգըիւր զաղէթանըն, իսկէլէնէ կիրիպ չըգան, վէ գտգա պէլաեա ուղրաեան կէմիլէրէ տայիր հափատիլէրի կէօզտէն կէշիւրաի :

Պաշլըճա իքի սաթըր կէօզլէրինէ փուրտու :

Մէգըիւր իքի սաթրտան, Մարսիալ Տէրէյն վէ ժիւան տը ֆիւնգալ մաղազասընա տիտ պուլունան թանգարվիլ վէ Մօրլէզիէն թէքնէլէրինին թէլէֆ օլմուշ օլմալարը էլէմպախշ հափատիսի իտի :

Մէգըիւր հափատիսին էօյլէճէ եազըլմասը, ատէթտէն խարիճ պիր չէյ օլտուղունտան — (չիւնքի, զաղէթաճընըն, էօյլէ պիր մուճիպի

զարար օլաճագ հավատիսի, եազմազտան էվվէլ, կիտիպ քէնտի մաղազալարնտան թահգըզ էյլէմէսի իգթիզա իթմէքտէ իտի) — մէրգում սըչրաեըպ եաթագտան գալգաթ :

Մէրգում, պիր կիւն էվվէլիսի, մաղազալարը իթիպարնա խալէլ կէթիւրէճէք օլան մէղքիւր ֆէնա խապէրին իւթիւնիւ գաթաթմագ իւզրէ, քէնտինճէ պիր թէրթիպ տիւչիւնիւպ գարար վիրմիչ իտի :

Հէման եէվմի մէգպուրտէ, մէրգումն գաւրուղու տօլապ մուճիպինճէ, տէսթկեահլարտա եաթըմագտա օլուպ, վէ ազ կիւնտէն իքմալ իտիլէրէք աէրեայէ ինտիրիլէճէք օլան տէօրթ պթա թէքնէլէրին պէտէլլէրինի, ճէսթէ ճէսթէ վիրմէքիկէ, շիֆահէն վիրիւմիչ օլան գարարը, տլաճագ սահիպլէրի, իմգալաեըպ կիթիւրէճէքլէր իտի :

Պու թէրթիպ վէ պու թէտպիր պինտաթ, մէղքիւր հավատիսին դապէթատա տէրճ ու նէչր իտիլմէսիլլէ, թա թէմէլինտէն խարապ օլուպ, պիթմիչ տիմէք իտի :

Մէղքիւր ուղուրտուզ խապէրին թէվաթուր պուլմաուրյա, պիւթիւն պիւթիւն շիւբհէսիղ տիր տէնիլմէսէ տախի, կէմի եաթըճըլար, Մարսիալ գումբանեասընա, արթըզ էմնիյեթէթ իտիպտէ իթիպար իաէճէք, վէ վառաէ վիրէճէք եէրաէ, կէմիլէրի եաթըպ թէսլիւ իթմէք իչին, եա բէչինան թէքմիլ բարալարը, վէ եախօտ, պիր քէֆալէթի գուվիյէ թալէպ իաէճէքլէրի, իհթիմալի գալիտէն պուլունմագտա իտի :

Հալրընէն էն զէնկին պանքէրլէրինտէն պիրի պուլունտն Մ. ժանիլին, Լիսնէլ Վարթըն (Գօրա) իլէ Տօմէնիգօ Սէպալլտեա (Ժան

Բընօ), իշլէրին էօյլէ պիր հալքէսպ իտէճէկի իհթիմալինի պէեան էյլէտիկիտէ, զաթէն մալիւմ տուր :

Տիմէք տիր քի, Մարսիալ գումբանեասընէն խարապը եազալաչմագտա իտի :

56

Կէմի եաթըճըլար տախի, Մէրքիւցա կիպի, Գուրիէ տիւ Հալրընամ զազէթատաքի իքի սաթըր հավատիսի օգումուչ օլտուզլարէնտան, հէմանտէմ թօբանմըչար, վէ նէ թարիգ թութաճագլարը իւզէրինէ մէշլէրէթէ կիրիշմիչլէր տիր :

Մէրգումլար, տիւչար օլաճագլարը զարար թէհիքէսի իհթիմալինի թահթը նազարա ալաբգլարնտան, պաչարըն չարէսինէ պագմաղըզ թարիզինի էլէ ալմագլըզտա անինտէ իթթիֆագ իթմիչլէր, վէ սապահէն սաթ ծն բատտէլէրինտէ, հէփիսի պիրլիքտէ Մարսիալ Տէրէյն գումբանեասը մաղազաթնա կիտէրէք, Մ. տը Թիւնգալիլէ (Մէրքիւցա) կէօրիւչմէք իսթէմիչլէր տիր :

Զաթէն սէնօր Մէրքիւցա տախի, իշին ֆէհմինտէ օլարագ, մէրգումանըն կիթմէլէրինի պէքէմէքտէ օլտուղունտան, օտաթնա պուեուրթմալարըն էմր էյլէմիչտիր :

Մէրքիւցա, մէղքիւր միւլագաթտան նէ նէթիճէ հասըլ օլաճաղընը, հէր նէ գատար քէստիրէմէմէքտէ իտի իսէտէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, սալա ալտըրմոեաբագ, մէթանէթ իւզրէ պուլունմագլըզա, քէնտինճէ գարար վիրմիչ տիր :

Մէրգում իլէ կէօրիւչմէկէ կէլէնլէրին քեաֆֆէսի լէհճէլէրինտէ տախի, վուգուի հալէ մուվաֆըզ

սուրէթտէ պիր էսէր միւշահէտէ
օրունմագտա խտի, — շէօյլէ քի,
ատէթա պիր ճէնագէնին տէֆնին.
տէն սօնրա, ճէնագէ սահիպինէ
պաշըն սաղօլուունա կէլմիշէր տիր
կիպի, իւզէրլէրինէ պիր էսէրի մա.
թէմ հիւքմ իյլէմէքսէ իտի:

Մէրգոււմար, մաղմում վէ մահ.
զուն պիր հալ իւզրէ Մէրքիւցցա.
եա սէլամ՝ վիրիպ, էլինի թուր.
տուգտան սօնրա, բէֆիգլէրի թա.
րաֆընտան, իյլէրլինտէն պիրի քէ.
լամէ աղազ պիրլէ:

—Ազիզիմ մօնսիէօ տը Պիւնգալ,
—տէտի մէրգում էլէմնաք պիր
սէօյլէյիշ իլէ, —թապիաթիյլէ պի.
զիմ պու կիւն պուրաեա կէլմէքլի.
կիմիզլին սէպէպինի տէրք ու ֆէհմ
իթմէքսէսինիզ... —Պունտան պիր
սաաթ էվլէլ, պաշընըզա կէլէն օլ
ուզուրսուզ խապէր մալիւմուուզ
օլտուղունտան, գալպիմիզտէ հա.
սըլ օլան էսէրի էսէֆի պէեան վա.
դիֆէսինի իֆաեէ կէլմիշիզ տիր:

Մէրքիւցցա մէրգումանըն էլլէ.
րինի թուրթուուգտան սօնրա, ճէ.
վապէ աղազ իլէ, վէ սէրպէսթճէ
սէօյլէեէրէք:

—Հագգըլ աճիզիտէ տէրքեար
օլան հիւսնի թէվէճճիւհտէն տօլա.
եը թէշէքքիլըրէր իտէրիմ...:

—Պէսպէլլի, —տէտի կէմի եա.
բըճսը, —տիւնքի կիւն, քէմալի
քէյֆ վէ մէսէրլէթ իւզրէ թաամ
իթմէքտէ օլտուղումուզ վագըլի,
—օլ պապտէ հիշ պիր մալիւմա.
թընըզ պուլունմագտա օլմամալը
իտի:

—Խայր, էֆէնտիլէր... —մէզ.
քիւր ուղուրսուզ խապէրի անճագ.
ագչամ իւզէրի ալտըմ իտի... —
Մարսիալ գումբանեասը իշին պու.
գազա բէք պիւլիւք պիր ֆէնալըգ
սաեըլաճաղընտա շիւբհէ եօգտուր,

—շիւնքի, պիր զարարը ազիմէ
տիւշար օլմուշ տիմէք տիր:

—Յիւլպագը ուֆագ պիր զարար
տէյիլ տիր, —տէյի ճէվապ վիր.
տի Մէրքիւցցա, —լաքին, հէլէ
համտ օլսուն քի, Մարսիալ մագա.
զասը, տէյիլ օլ գատար պիր դա.
րարտան, իլլա, մաաղալլահ, տա.
հա պիւլիւք պիր զարարա տախի
ուզրաեաճագ օլսա, եինէ սարուր.
մաեըպ տաեանապիլէճէկի տէ ա.
շիքեուր տըր...:

—Պարի միգտարի քիֆաեէտէ
մէվնուտ ագճէնիզ պուլունմագ.
տա՝ մը տըր:

—Վագաա, միգտարի քիֆայէ.
տէ մէվնուտումուզ եօգ խսէ տէ,
գօլայճա տէրտէսթ իտիլէպիլէճէ.
կինտէ տէ աօլա շիւբհէ ճայիզ տէ.
յիլտիր, —պիզիմ Բըթիթ—Հալըր
վէ Պրանսօա Բըրմիէնամ կէմիլէրի.
միզ, ֆիլտիշի տօլու օլարագ, ագ.
չամա սապահա պէքլէնիլմէքտէ օլ.
տուզլարընտան, մէպալիզի լագը.
մէմիզէ, պօլ պօլ քիֆայէթ իտէ.
ճէկի շիւբհէսիզ տիր...:

—Իյի էմնա, եա մաաղալլահ,
մէզքիւր կէմիլէրին տէ պաշարը.
նա պիր գաղա կէլիւ իսէ, օլ վա.
գըթ նէ եաբմագլըգ իգթիլա ի.
տէճէք տիր:

Մէրքիւցցա պու լագըրտը իւ.
զէրինէ կիւլաիւ:

—Թապիաթիլլէ, սիզլին տախի ագ.
լընըզ շէհատէթ իտէպիլիւր քի, էօյ.
լէ պիր գազա, բէք տէ իհթիմալին
տախիլինտէ տէկիլտիր... —տէտի
մէրգում:

—Վագա, էօյլէ իսէ տէ, Թան.
գարվիլ իլէ Մօրլէզիէն հագգընտա
տախի ալնի սուրէթտէ տիւշիւնիւ.
լէ՝մէզմիլտի, անլէրին տախի պա.
շընտ էօյլէ պիր գաղա կէլէճէկինի,
կէրչի էվլէլինտէն քիմնէ շիւբհէ

իթմէքտէ տէյիլ խտի, հալ պու-
քի վուգուաթ պաշգու տիւրլիւ օլ-
տու... պու ալէմտէ հիչ պիր
պէյա վէ ֆէյաքէթ իհիթիմալին խա-
րիհինտէ սաեքլամազ...

Պու լազըրտըեա հիչ պիր ճէ-
վապ վիլիլմէզ խտի:

Մէրքիւցցա սիւքիութա մէճպուր
օլտու:

—Ազիզիմ մանսիէօ ար Ֆիւնդալ,
—տէտի մէրգուժ կէմի եաբըճը-
սը, —շու տէսիկեա հարտա ինչա
խալիմէքտէ պուլունան տէօրթ գը-
թա կէմիլէր հազգընտա գօնու-
շուպտա պիր շէյէ գարար վիրսէք
իյի օլմա՞զ մը...

—Պիր շէյէ գարար մը վիրմէք,
—տէտի մէրգուժ:

—Շիւքհէսիզ:

—Զաթէն իշտէ տիւնքի կիւն
գարար վիրպ պիթիլտիք եա...

—Վագաա տիւնքի կիւն գարար
վիրտի խտիք, լաքին, պագալըմ
պու կիւն տախի այնի գարար իւզ-
րէ գալմագլըղմըզ միւմքին օլա-
պիլէճէ՞ք մի տիր...

—Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ,
էֆէնտի, անլաեամաեօրում, իյզան
խալինիզ ֆիքրինիզի...

—Ազիզիմ միւսիւ տը Ֆիւնդալ,
ուժարըզքի, քէմալի զէքեալէթի-
նիզ իգթիզասընճա, պիզիմ պու
սէրպէսթճէ պէեանը նիյեթի ու
էֆքեար իթմէքլիկիմիզէ մագուր
պսեուրուրսունուզ... —հէրքէս
քէնտի իշինի տիւշիւնմէքլիկէ պօրճ-
լու տուր... —կէրչի լիսանէն վիր-
տիկիմիզ գարար մուճիպինճէ, ու-
ղէ սգճէ թէէտիյեթսի պապընտա,
ուզուն միւտտէթլէր պէքլէմէքլի-
կիմիզ իգթիզա իթմէքտէ խտի,
հալ պու քի պու կիւն մէզքիւր վա-
տէլէրի վիրմէքլիկիմիզ իշիմիզէ ու-
եամամագտա տըր:

—Իյի էմմա, օլ պագտէ իթթի-
ֆագ իթմիշ խտիք, միւթէպէր
զաթլար, քէնտի սէօղլէրինի թութ-
մագլըղա պօրճլու տուրար, բէք
ալէա պիլիրսինիզ:

—Վագաա պիզ նամուսումուզու
թանրեանլարտանըզ, լաքին պու-
նունլա պէրտպէր տախի, չօլուգ
չօճուգ սահիպի տաամլարըզ... —
պիզիմ տէ քէնտիմիզէ կէօրէ պօր-
ճումուզ վար տըր... —պիզ տէ
լիւնտի մէնֆաաթմըզլ տիւշիւնմէ-
լիեիզ... —Հէր նէ գատար տա ազ
իհթիմուտէն կէօրիւնուէ, եինէ պիզ
գարարը կէօզէ ալամաեքզ... —վէ
զաթէն տէ իշէ, եազը իլէ գարար
վիրմիշ օլմատըգտան պաշգա, մա-
լիւմ եա, մաղազանըլտա, տիւնքի
կիւն նէ հալ վէ մէվգըտա խտի ի-
սէ, պու կիւն տախի այնի հալ վէ
մէվգըտա պուլունմագտա տէյիլ
տիր:

—Նէ՞ զանն իտիեօրսունուզ, մա-
ազալլահ, իշիմիզ պիւթիւն պիւ-
թիւն թէհլիքէտէ՞մի տիր տէյի շիւք-
հէ իտիեօրսունուզ...

—Խայր, պիւթիւն պիւթիւն թէհ-
լիքէտէ տիր տէյի շիւքհէ իթմէք-
տէ տէյիլ իսէք տէ, խայիլճէ սար-
սըլմըշ օլմասը տա ինքեար օլունա-
մազ եա...

—էֆէնտիլէր, սիզ օլ խուսուս-
տա եանըլմագտասընըզ...

—Ինչաալլահ, տահա իյի եա...
հէզարան քէզ տահա իյի եա...
քիմ իսթէմէզ էօյլէ օլմասընը...
ֆագաթ, էմնիյեթի քեամիլէ իւզ-
րէ պուլունապիլմէքլիկիմիզ իշին,
խապթլար տէլիլէր լազըմ տըր...

—Սիզ նէ՞ եօլտա իսպաթ վէ
տէլիլ իսթէմէքտէսինիզ:

—Մալիւմ եա, պու եօլտա իշ-
լէրտէ, միւսքիթ օլարագ, եալը-
նըզ պիր թանէճիք տէլիլ պուլու-

նապիւր . . . — չէօյլէ քի, ֆիլվադը
սէօյլէ տիկինիդ կիպի, էկէր մաղա-
զանըղըն պիր գօրգուսու եօգ իսէ,
վէ էկէր էսկի իթիպարը տէվամ
իյլէմէքտէ իսէ, լաղըմ կէլէն մէպ-
լաղը, բէք գօլայնա իսթիգրազ ի-
տիպ պուլապիլմէ քիկինիդ իգթի-
զա իտէր . . . Թապիաթիյլէ պանքէ-
րինիդ, մաղազանըղըն իչլի տիչլի
հաթինէ բէք ալէա վազըֆ պուլու-
նաճաղընտան, գօրգուլաճազ պիր
չէյ պուլունմառըղը թապտիրտէ,
գասասը սիզին իչին, տայիմա աչըգ
օլաճաղընտա շիւբհէ եօգ տուր . . .
— Իմաի, էկէր պանքէրինիդ պիլէ
սիզէ էմնիյեթ իթմէզ իսէ, ար-
թըգ պիզտէ, օնտան զիեատէ պիր
էմնիյեթ իթմէզ քիլիլէ, զանն
իտէրիդ քի, գաթան պօրճու օ-
լամանըղ . . .

— Նիհայէթ իւլ քէլամ, էֆէն-
տիլէր, աչըգ սէօյլէ երինիդ, — տէտի
Մէրքիւցցա, տարկընճա պիր սէօյ-
լէյիլ իլէ, — նէ՞ տիմէք իսթէրսի-
նիդ, միւրատընը՞զ նէ տիր . . .

— Միւրատընըզ պաչգա պիր շէյ
օլմանըպ, իլլա շուճու անլաթտըր-
մազ ալըր քի, կէրչի սիզին, հագգ
սահիպի օլմանըզ հագգընտա զէր-
րէճէ շիւբհէմիդ եօգ տուր, լա-
քին, պու ճիւմիլ իլէ տախի, լա-
ղըմ կէլէն բարալարը վիրէպիլմէք-
լիկինիդ հագգընտա տա գալպի-
միզ րահաթ տէյիլտիր . . . — պի-
նաէն ալէյհ, աչիքեար սուրէթտէ
պէեանէ մէճպուր օլուրուզ քի,
թէքմիլ բարալարըմըղը ալմատըգ-
ճա, աէսթկեահարըմըղտա պու-
լունան թէքնէլէրինիդ թէպիմ ի-
տէմէյիլ, վէ դաթէն պուլունան
մաթլուպուլմուղու տա շիմտիտէն
թալապ իտէրիդ . . .

— Էֆէնտիլէր, պու պապտէ իս-
թատա պուլունմապտասընըզ . . . —

տէտի օլ տազըգտա պիր ատէմ,
գալիճէ պիր սէօյլէյիլ իլէ, վէ
նիմ աչըգ պուլունան օտա գա-
բուսունտան իչէրի կիրէրէք .

Հէր քէս եիլիւնիւ մէրգուլման
թարաֆընա չէվիրտի :

Ղայէթլէ հիւսնի, թէնապիւպի,
վէ սիւսիւ տարաթը եէրինտէ պիր
տէլիգանլը, եանի մէրգուլմա տէմ,
ալիճէնապճա պիր թապի ու թարզ
իւզրէ օտատան իչէրի պիր գաչ ա-
տըմ ալարազ, սէլամ վիրտիք :

Մէրքիւցցա, մէրգուլմա տէլիգան-
լըբը կէօրիւր կէօրմէզ, րէնկի աթ-
տը, — պիւթիւն վիճուտի տիթրէ-
մէկէ, վէ թէքէսինտէն աչաղը պիր
սօուգ թէր ինմէկէ պաչլատը :

Գօրա — (մէրգուլմա, Գօրա քէն-
տիսի իտի) — մէրգուլմա միսկինէ
տօղրու իլէրուլէտիքճէ, մէրգու-
լմանտա գօրգուսու տահա զիեա-
տէ արթմաեա պաչլատը . — տիզ-
լէրի գուվէթի քէսիլէրէք տիւշ-
մէսին իչին, կիտիպ քէնտի եազը-
իանէսինէ տաեանտը :

Կէմի եարըճըլար, նակեահէն կէ-
լիպտէ, Մարսիալ Տէրէյինն շէրի-
քինին օլ մէրթէպէ ալթ իւսթ օլ-
մաղըղընը մուճիպ օլան կէնճ ա-
տէմին քիմ օլմասընը, պիր պիրի-
նէ սիւալ իթմէկէ պաչլատըլար :

Գօրա, Մէրքիւցցանըն գօրգու-
սունու կէօրաիւքտէ, իչէ պիր նէ-
թիճէ վիրմէքիկի տիւշիւնտիւ :

— Աֆվ իտէրսինիդ, մօսաիէօ տը
Ֆիւնգալ, — տէտի մէրգուլմէ, իս-
թէմէեէրէք օլտուղու հալտէ, էօյ-
լէ պիր նէզաքէթ վէ թէրպիլէյէ
մուղայիր հարէքէթտէ պուլունմա-
սընտան տօլաեը մազուր տիլէե-
րէք . . . — Էվլէինտէն գարթըմը
(իսմի քեաղըտընը) կէօնտէրմէք
իչին տիչարաա քիմսէեի պուլմառը-
ղըմտան, պիլա իթթար իչէրի կիր-

մէքիկէ ճէսարէթ իյլէմիշիմ տիր,
— ֆագաթ, պու ճիւմիէ իլէ տա-
խի, շիմտի, մէղքիւր նիզամնըզ հա-
րէքէթէ մէճպուր օլմուշ օլտու-
ղում իշին տախի մէմնուն օլմագ-
տաեւմ. շիւնքի, տէրքեար օլան
հալիսիզ հազգընտա, սիզէ ֆայի-
տէմ թօգունաճաղը իւմիտի գա-
վիսինտէ պուլունմագտաեւմ . . . :

Մէրքիւցցա, պու լագըրտը իւ-
զէրինէ, քէնտույի թօքլամագըղա
իթտիկի զայրէթ սայէսինտէ, կէր-
շի ճիւզիճէ րահաթը գալպ քէսպ
իյլէտի իսէտէ, տէրունինտէ հիւքմ
իթմէքտէ օլան իզիիրապըն էսէրի,
եինէ լէհճէսինտէն պէլլի օլմագտա
իտի. — Վէ Գօրանըն սէսի, հալէա
գուլագլորընա վուրմագտա օլտու-
ղունտան, հատտէն զիեատէ մէ-
րագ վէ տիգգաթ իւզրէ, մէրգու-
մէնին եիւզիւնտէն եօգարը պագ-
մագտա իտի :

— Պու սիմաեք . . . պու սէսի . . .

— տէյի քէնտույի քէնտույէ տիւ-
շիւնէրէք բէբէլէմէկէ պաշատը,

— Պու բէք աճայիպ պիր շէյտիր :

Գօրա ճէպինտէն, զայէթլէ միւ-
զէյէն, իւզէրի իշլէմէլի, ֆիլտի-
շինտէն մամուլ պիր ուֆագ չիզ-
տան չըգարտը :

Մէրգումէ մէղքիւր չիզտանտան
պիր գարթ տը վիզիթ (քէնտի իս-
մի եողըլը օլան վիզիթա քեաղըտը)
չէքիպ ալտը, վէ մէրգումա թագ-
տիմ իտէրէք, իսքանեօլճա, չու
աթիտէքի սուրէթտէ սէօյլէտի,

— Մօնսիէօ, միւսաատէնիզի ըէ-
ճա իտէրէք, քէնտիմի զաթընըզա
թագտիմ իտէրիմ . . . — պէնտէ-
նիզ, Գալկիւթթատա պանքէր օ-
լուպ, վէ զաթընըզըն մողազասըյ-
լա տա իշ եաքմագտա պուլունան Մ.
Րօպէր Պրայթընըն եէկէնի Լիօնէլ
Վարթընըմ . . . :

Մէրքիւցցա պունու իշիթտիկին.
տէ, գալպինտէ պիր ֆէրրահլըզ-
տուեարագ նէֆէս ալմահա պաշ-
լատը :

— Եա՛, զաթընըզ Րօպէր Պրայ-
թընըն եէկէնիսինիզ, էօյլէ՞ մի, —
տէյի պաղըրտը մէրգում :

— Էվլէթ, էֆէնտիմ . . . :

— Սէֆա՛ կէլտինիզ, հօ՛շ կէլտի-
նիզ էօյլէ իսէ, էֆէնտիմ, էյնա՞-
որը օլտուտա շիմտի պուրտեա թէշ-
րիֆ իթտինիզ . . . :

— Պէնտէնիզին աօրը միւրատը,
Մ. Մարտիալ թարաֆընտան դա-
պուլ օլունմուշ օլան իւշ եիւզ պին
ֆրանգըզ պիր գըթա բօլիշաեք,
զաթընըզա թագտիմ՝ իթմէք իտի. . .
հալպուքի շիմտի նիյեէթիմ պաշ-
ա պիր սուրէթ քէսպ իթտի . . .

— Տաեւմ, եիկիրմի սէնէտէն պէ-
րու, սիզին շէրիքինիլլէ իշ եաք-
մագտա օլուպ, վէ մաղազանըզ
հագընտա տախի, տայիմա հիւս-
նի թէվէճճիւհ վէ հիւրմէթ իւզրէ
պէնանը էֆքեար իյլէմէքտէ տիր.

— Թէստուլէֆ պու եա, շիմտի պու-
րաճըզտա, պու էֆէնտիլէր թա-
րաֆընտան, զաթընըզա գարըլը չը-
գարըլմագտա րլան կիւճիւքէրի,
վէ զուհուրա կէլէն թէհտիտէրի
իշիթտիմ . . . — պիւլիւք պիր գա-
րարա ուզրամըշտընըզ, անլատըմ,
վագտա սահիհ տիր. լաքին, մէզ-
գիւր գարտը, մաղազանըզըն, պու
կիւնէ գատար, Հալըրտա թութ-
մագտա պուլունտուղու պիրինճի
մէվգըտէն աշաղը աիւշմէքիկէ պիր
սէպէպ օլամահաճագ տըր, վէ օ-
լամամուլը տըր . . . :

Կէմի եաքըճըլար պու լագըրտը-
լարը իշիթտիքէրինտէ, մէհմուլին
ղայրի օլան, վէ պիրտէն պիրէ զու-
հուր իտէն էօյլէ պիր գուվլէթի
սէօյլէյիշ իւզէրինէ շաշա գալա-

րագ, եազաշնաճըզ, պիր պիրյե-
րինէ,

—Աճապա պու տէլիգանը տա,
Մարտիալ մաղաղասընըն նիյեթի
Ֆասիտեսինի իլէրու կէօթիւրմէ.ք.
լիկէ չարչան պիր հօզգապու՞զ մը
տըր... —տէյի պիւալ իթմէկէ
պաշլատըլար:

Մէր.քիւցցա պիւթիւն պիւթիւն
քէսպի ըհաթիք դալպ իթմէկէ
պաշլատըլ:

Ձիւն.քի, Բօպէր Պրայիլընըն իս-
մինաէն, պիւյիւք իւմիտ վէ պիւ-
յիւք պիր էմիլյեթի.քէսպ իթմէ.քտէ
իտի: —Մէրգոււմ քէնտու քէն-
տույէ, Գօրաեը կէօրիւր կէօրմէզ
տիւչար օլտուզու չիւբէէ վէ գօր-
գուտան գուրթուլարագ, պէսպէյ-
լի, մէրգոււմ պիրինէ պէնզէթմիշ
տիր, պէսպէլի թէսաժիւրու քէն-
տույի ալտաթմըշ տըր, տէյի տիւ-
չիւնմէ.քտէ պուլունտու:

Ի՞նչ պիւլիր, պէլ.քի թէճէլլիմ
պանա, պէօյլէ պիր տար վագթիմ
տէ, իմտատ ու մուալէնէ՛թ եէթիշ-
տիրմէ.քտէ տիր, տէյէրէ.ք մէսրուր
օլտու:

—Պու սէօյլէտիկինիդտէն տօլաեը
իղհարը թէշէ.ք.քիւր իտէրիւմ, մօն-
սիէօ Վարթըն... —տէտի մէր-
գոււմ: —քէնտիմի պաթիթիեարատտ
իտէրիւմ քի, սիզ տախի, պու է-
ֆէնտիլէր միսիլու, էօյլէ պիր թա-
զըմ մանէտաըզ էֆքեարարա դա-
հիպ օլարագ, տիւչարը էնաիլէ վէ
վէսվէսէ օլմագ տա տէյիլինիզ...:

—Պէնտէնիզ գաթան մէզքիւր
էֆքեարարատտ պուլունմատըզ տան
պաշգա, —տէյի ճէվապ վիրտի
Գօրա, —էօյլէ տէ պիր իթիգատ-
տա պուլունմագ տաեըմ քի, պու
էֆէնտիլէրի տախի իսքեաթի իթմէ.ք
իլին, եալընըզ պիր շէյ սէօյլէսէմ
քեաթի օլտագ տըր...:

—Պիզ էօյլէ գուրու լագըրտը
իլէ իսքեաթ օլմագլըզ իսթէեէն-
լէրտէն տէյիլիզ, —տէյի պագըր-
տը կէմի ետըրճըլարատան պիրի. —
վէ իհիթիմալ տըր քի, սիզին տէ
մաթլուպունուզ պուլունմաշ օլտա
իտի, պաշգա տիւրիւ պիր լիսան
իսթիմալ իտէճէ.ք իտինիզ, վէ հիշ
չիւբէէ տէ եօզ տուր քի, Մ. տը
Ֆիւնդալըն իշի եիւզիւնտէն, սիզ
տախի քէնտինիզի մուխաթարատա
կէօրէճէ.ք իտինիզ...:

Գօրա, պունու սէօյլէեէն մէր-
գոււմն եիւզիւնէ պագարագ, չու
աթիտէ.քի ճէվապը վիրտի,

—Ձանն իտէրիւմ քի, չիմտի պու-
րաճըզ տա, պիզիւմ տախի իւշ եիւզ
պին ֆրանզ մաթլուպունուզ պու-
լունտուզունու սէօյլէտիկինի իշիթ-
տի իտինիզ...:

—Ֆիլվազը էօյլէ պիր շէյ սէօյ-
լէտինիզ էմմա, օլ պապտէ պիր է-
մարէ պէեան իյլէմէտինիզ...:

—Պու տիգպաթ վէ պու միւ-
թալաանըզ, նէզաքէթինտէ տախի-
լինտէ սաեըլամագ... —Հէր նէ
գատար օլ պապտէ պիր թագըմ
թահպըզաթա գալըշմագլըզ ճա-
յիզ տէյիլ իտէ տէ... —պուեու-
րունուզ, կէօլլէրինիզլէ կէօրիւնիւզ,
իշթէ ըօլիչա... —Շու իմզաեը թա-
նըմագ տա մըսընըզ...:

—Անլաշըլտը, սիզ տախի տահա-
պը մաթլուպտան իմիշինիզ, բէք
ալէա... —Ֆապաթ, պունտան
նէ չըգար. —Տիւզճէ սիզին միւ-
րատընըզ, քէնտի մաթլուպունու-
զու գուրթարմագ նիյէթիլլէ, պիզի
դանտըրմագ իսթէմէ.քտէ օլմալը-
սընըզ, վէ աֆվ իտէրսինիզ, պու-
նու սէօյլէմէ.քլի.քտէն մագսէտիմ,
գաթան սիզի թագպիհ տէյիլ տիր,
չիւն.քի, էկէր սիզին եէրինիզտէ
պէն օլտա իտիւմ, պէն տախի օլ

թարիգի թուծար խախտում . . .

— Էֆենտիկեր, պուսկար պիհու-
տէ լազբըրալար տըր, — տէտի Գո-
րա, մէրգումունն քէլամընը դաթ
իտէրէք, — նասըլ քի շիմաի, սիզի
թէէմին իթմէ քլիկէ սէօղ վիրմիշ ի-
տիմ . . . վատիմի իճրայէ հաղը-
րըմ . . .

— Նասըլ պագալըմ :

— Պէնիմ, պուրատա մուզըլիմ
օլուպ, վէ շէօհրէթի մաալիւմի աւմէ
օլան Մ. Ժանիլլ մաղաղաօր նամընա
օլարագ, իքի միլիօն ֆրանգըզ պիր
զրէտիթօմ վարտըր . . . — Իմաի,
իշպու Մ. Մարսիալ գումբանեա-
սընտա, պու կիւնէ գատար օլան
մաթլուպունուզու թէմամէն վիր-
տիքտէն պաշգա, տէսթիկեհաշլա-
րընըզտա պուլունան թէքնէլէրի
պիթլիկ պ թէպիմ իթտիկինիզտէ,
քէզալիք լաղըմ կէլէն ալաճաղընը-
զը, թէմամէն թէէալիյէ իթմէկէ
տախի քէֆալէթէ հաղըրըմ, — է-
կէր, պու թէքիթիմ, Մ. տը Ժիւն-
գալ թարաֆընտան գապուլէ շա-
եան կէօրիւլիւր իտէ . . .

— Պիզիմ հէփիմիզտէ, էզ ճան
ու տիլ մէմուլն օլուր, վէ մուվա-
ֆագաթ իտէրիզ, — տէյի պա-
ղըրալար կէմի եաբըճըլար շէվզըն
զուհուրի իւզրէ :

— Էֆենտի, — տէտի Մէրքիւց-
ցա բէբէլէեէրէք, — պու պապտէ
թէշէքքիւրտէն աճիղիմ . . .

— Պունտա թէշէքքիւր իտէճէք
պիր շէյ եօգ տուր . . . — պէնիմ
նիյեթիմ պիր իշ եաբմագ տըր,
վէ էյլէ տէ իթիմաա իթմէքտէ-
յիմ քի, եաբաճաղըմ ֆէնա պիր
իշ տէյիլ տիր . . . — զաթէն պիր
գաշ սէնէ Ժրանսատա գալմագ նի-
յէթինտէյիմ . . . իսթէրիմ քի, մա-
լիք պուլունուզում մէպալիլի ա-
զիմէի, կէրէք թիւճճարճա, վէ

կէրէք սանաիճէ միւթէպէր իշլէրէ
վաղ իտէրէք իշլէտիպ իսթիֆատէ
իտէյիմ . . . — Իմաի, Մ. Մարսիալ
Ցէրէյն վէ Մ. տը Ժիւնգալ մաղա-
ղաօր հագգընտա էմիյեթիլ քեա-
միլէմ պուլունուզունտան, պիր
միլիօն ֆրանգըզ գրէտիթօ աշմագ-
լըղա հաղըր պուլունուզտանըմ,
ֆագաթ, եալընըզ շու շարթ իլէ
քի, վիրէճէկիմ մէպալ, տէյիլ
պաշգա պիր իշէ, իլլա եալընըզ
եաբըլան կէմիլէրին պէտէլէրի թէէ-
ալիյեթիլնէ թախաիս վէ իսթիմալ օ-
լունմալ տըր . . . — Տիմէք տիր
քի, էֆենտիկեր, քէնտի մաթլու-
պունուզու ալմագ իշին, բուսուլա-
լարընըզ Մ. տը Ժիւնգալա թաա-
տիգ պիրլէ, Մ. Ժանիլլին սանաղգ-
քեարընա թագաթիմ իթմէլիսինիզ .
— նէ՞ տէրսինիզ, պու խուսուս ի-
շինիղէ կէլիւր մի :

Կէմի եաբըճըլար, քէմալի մէ-
սէրըլթ իւզրէ, մէմուլնիյեթիլէրի-
նի պէեան իթտիկեր :

— Տիմէք տիր քի, — տէյի սիւ-
ալ իթտի Մէրքիւցցա, — էֆեն-
տի, զաթընըզ պէնտէնիզին պիր
գումանտիթէրի օլաճագսընըզ, էյ-
լէ տէյիլ մի . . .

— Խայր, ապա . . . — պէնտէ-
նիզ գումանտիթէր օլմանըպ . . . իլ-
լա սաաէճէ սիզէ, պիր միլիօն ֆը-
րանգ իզրաղ իտէճէկիմտիր, իշթէ
պու գատար . . . — Իշին սուրէ-
թի ընամիյեթիլնտէ պիր էհէմիյ-
եթի եօգ տուր . . . — էլլէրիլ քի
զաթընըզ, կէրէք շէրիքիմէ վէ կէ-
րէք պէնաէնիզէ, պիւլիւք պիր
տաթլուգ եաբմագ տաթընըզ,
վէ Մէրքիւցցա էլինի Գօրաեա
ուզաթալ, վէ մէրգումալ տախի,
կիւեա մէրգումունն շու հարաքէ-
թինին ֆէհմինտէ տէյիլ տիր կիպի
պուլունարագ ճէվապէ աղաղ պիրլէ,

— Հէման շլմախ պիլէ իշին իճրա-
սքնա պաշլաեապիլիրիզ . . . — Մ.
Փանկյլէ պիր մէ քթուպ եազարադ,
խամինիզէ աչմըշ օլտուղում գրէ-
տիթօեու պէեան վէ թաստիգ ի-
տէպիլիրիմ: — Մէզքիւր մէքիւ-
պու, պու էֆէնտիլէրտէ պիլիլիք-
տէ օլտուղարը հալտէ, պիզզաթ
քէնտինիզ կէօթիւրիւպ, մէրգու-
մուն տէֆիթէրինտէ, խամինիզէ պիր
միլիօն ֆրանգլըզ պիր գրէտիթօ
աչաբրապիլիրիլիլիզ, վէ սիզտէ պէն-
տէնիզէ, պիր միլիօն իւշ եիւզ պին
ֆրանգա պիր թահվիլ իթա իտէր-
սինիզ:

— Պիր միլիօն իւշ եիւզ պին ֆը-
րանգ մը, — տէտի Մէրքիւցցա:
— Նիշին օլ գատար օլուեօր:

— Ձիւնքի, եէտիմտէ գոււմթան-
եանը իմզասըլլա պուլունան իւշ
եիւզ պին ֆրանգլըզ բօլիշաեբտա,
նադտ մագամթնտա սիզէ թէրք ի-
տէճէկիմ տիր. — տիմէք տիր քի,
ճէման, պէնտէնիլին էմրինէ, պիր
միլիօն իւշ եիւզ պին ֆրանգ տէյ-
նինիզ օլաճագ տըր. վէ մէպլաղը
մէզպուլունտա ֆայիլի եիւզտէ պէշ
օլուպ, վէ հէր նէ վագըթ ագճէմի
խթէր իտէմ, պիր այ էվլէլինտէն
խապէր վիրմէքիլիմ, թահվիլի-
նիզտէ շարթ պէեան իտիլէճէք տիր:

— Էյ, մաղաղամըզն քեարըն-
տան նէ մաթլուպ իտէճէքսինիզ
տիր:

— Հիշ պիր շէյ:

— Էֆէնտի, պունտանտա պիւ-
յիւք պիր ալիճէնապլըզ օլամազ,
— եազըզ քի Մ. Մարտիալ Տէրէյն
պուրատա տէյիլ տիր, — Էկէր
պուրատա պուլունմուշ օլտա իտի,
պիզզաթ քէնտուսի տախի, սիզէ
թագտիմի թէշէքքիւր իթմէքլիք
իզպալինէ նայիլ օլմուշ օլաճագ ի-
տի . . . Լաքին, պու ճիւմլէ իլէ

տախի, հէման մէրգուճա վուզուի
հալի եազըպ պիլտիրէճէկիմ տիր,
վէ հիշտէ շիւրհէ ճայիզ տէյիլ տիր
քի, մէրգում տախի, պէնտէնիզ
գատար մէմուն վէ միւթէշէքքիւր
գալաճագ տըր:

— Ինչաալլահ, Մ. Մարտիալ ի-
լէտէ Փարիստէ կէօրիւշմէքլիք շէ-
րէֆինէ նայիլ օլուրում, — տէյի
ճէվապ վիրտի Դօրա, — գաթէն
մէրգումու, տաեբմ թարաֆընտան-
տա կէօրմէքլիկէ պօրճուեում . . .

— Հէման եարընտան թէզի եօգ-
տուր, պէնտէնիզ պու արզունու-
ղու մէրգումա թէպլիզէ միւսարաթ
իտէրիմ . . .

— Թէշէքքիւր իտէրիմ . . . —
իմախ, լէճա իտէրիմ, Էկէր միւ-
ստառէնիզ օլուր իտէ, Մ. տը ֆիւն-
գալ, եազըլխանէնիզ իւզէրինտէ,
շու լազըմ կէլէն գրէտիթօ մէք-
թուպունու եազըպ իմզալաեանեմ:

57

Թամ պու մէնզարէլէր, քէ տ'Օր-
լէանտա վագը Մարտիալ մաղաղա-
սքնտա կէշմէքտէ օլտուղու վա-
զըթտա, Ժան Բընօ տախի, Օթէլ
տ'Անկլըլէր նամ լօգանթաեա կի-
տէրէք, վէ գարթ տը վիզիթինի
մատամ Բօզ Պօնչանա, եանի տրա-
պատը պիր սէֆիլ ատէմի երզըպ
եարէլէեէն գատընա կէօնտէրէրէք,
մէրգումէ իլէ կէօրիւշմէք իսթէ-
տիկինի պէեան իյլէմէքտէ իտի:

Բօզ իտէ, Բարիստէ տէրքեար
օլան ատէթի իւզրէ, կիճ եաթմազ-
տա վէ կիճ գալգամագտա իտի:

Իմախ, հէնուղ սաաթ օն պու-
շուգ րատտէլէրինտէ օլուպ, վէ
մէրգումէ տէ եաթաղընտան եէնի
գալգամըշ օլարագ, սաչընը պաչընը
տիւզէլթտիրմէք վէ տօնաթտըրմագ
իշին, գօաֆֆէօրիւնէ, վէ եախօտ

տահա սահիհի, լոգանիմանքն դօ-
աֆֆէօրիւնէ պէքլէմէքաէ իտի:

Ժան Րընօնուն գարթ տը վիզի-
թինի, մէրգուժէին պէսլէմէսի քէն-
տույէ թագտիմ իթտիքաէ, շէօյլէ
պիր կէօզտէն կէշիրտի, վէ,

—Տօհէնէ՞ Օեպալա... — տէտի
մէրգուժէ, — պէն պու ատամը թա-
նը մաեօրում... քիմ տիր, պէօյլէ
տահա կէօզլէրիմի աչար աչմազ կէ-
լէն զաթ:

—Մատամ, մէլէս պիր զաթ տըր
... — կէրչի սաչարը պէեազ տըր,
պու ճիւմէ իլէ տախի կիւզէլ պիր
ատամ տըր... — զայէթլէ թէմիզ
կիյինմիշ տիր... կէօրիւնիւշէ նէ-
զարէն, մէրգում բէք տէ դէնկին
պիրի օլմալը տըր...:

—Անլատըմ, անլատըմ... տիւն
սապահքի մէճուհու գուրթարան
զաթ տըր... — տէյի պաղըրտը Րօզ-
— Հէյ Ալլահ պէլաունը վիրսին,
պու գատար իշի աճէլէ՞մի իմիշ քի,
հէման պու վազըթ գօշուպ պէնի
կէօրմէկէ կէլմիշ տիր...: Խիւտա
ալիմ, էկէր աչգ ու սէվտասըյլա
եանըպ գալրուլմագտա օլտուղում
պիրիտի պիլէ օլմուշ օլտա իտի,
պէօյլէ պիր միւնասէպէթսիզ վա-
զըթտա գապուլ իթմէք իսթէմէզ
իտիմ...:

—Շիմտի նէ՞ ճէվապ վիրէյիմ
մէրգումա:

—Բէք ալէա կէօրիւշէլիմ... —
Սէօյլէեինիզ տէ աֆվ իտէրէք պիր
ազ պէքլէսինլէր... — Սիզ աէ չա-
բուգ կէլիպ շու պաչըմը սաչըմը ա-
զաճըգ թարաեբպ նիզամընա գօ-
եունուզ... — Ահ, էվվէլա շու պէ-
նիմ բուտրա գութում իլէ ֆըրչա-
սընը կէթիրինիզ... — չօգ կիլ...
չօգ կիլ... էյ, էյ, չարուգ օլու-
նուզ...:

Արատան պէշ տազըգա կէշտիք-

տէ, Րօզ Պօնչան, քիրազ բէնկի
գօրաէլալար իլէ թէզեին իտիմիշ
օլուպ, վէ պէեազ գաշվիրտէն մա-
մուլ պուլունան պիր կիճէլիք ֆիս-
թանը կիյինմիշ օլտուղու, վէ քէն-
տի սըգ սաչարը, տիպ գաթսըզ
սուրէթտէ թէբէսինտէ թօբլանմըշ
պուլունատուղու թագտիրաէ, մէր-
գումուն իշէրի չաղըլմասընա տալիր
էմը վիրտի, վէ մէրգում, մէրգու-
մէնին եաթմագ օտասը պիթիշիկին-
տէ պուլունան քիւշիւճէք սալօնա
կիրտի, վէ քէնտիտա տախի, հէ-
ման օլ արալըգտա, ալթթմաճիլ,
կէօզլէրինէ խաֆիֆէ պիր սիւրմէ
չէքաթիքտէն ոօնրա, մէրգումուն
եանընա կիթտի:

—Աֆվ իտէրսինիզ, ազիզիմ
մօնսիէ՞ Սէպալա, զաթընըզ պէօյ-
լէ պիր բէրիշան հալաէ գապուլ
կիլէմէքաէյիմ... — տէտի մէր-
գումէ շիյվէլի պիր սէօյլէյիշ իլէ-
— վագաանէզաքէթէ մուղալիր պիր
հալ տիր պու, լաքին, նասըքի
կէօրիւլմէքաէ տիր, տահա հէնուզ
եաթագտան գալգմըշ օլտուղում
սան, վէ զաթընըզտա պէքլէթ-
տիրէրէք, կէօրիւշմէքիք շէրէֆ ու
իզպալլինտէն մահրում գալմագ իս-
թէմէտիկիմտէն, պէօյլէճէ գապուլ
իթմէքլիկէ, մէճպուր օլմուշում
տուր:

—Թէշէքքիր վէ իֆիթիտար ի-
տէրիմ, ազիզէմ մատամ, — տէյի
ճէվապ վիրտի Ժան Րընօ, ֆագաթ,
էկէր միւնասատէնիզ օլուր իտէ,
տէյէպիրիլիմ քի, զաթընըզ իւզէ-
րինտէ գուհուրա կէլմէքաէ օլման,
վէ պիր ալիպէր գատընա միստուս
պուլունան շիյվէ վէ ճիլվէքեար-
լըզ, էն զիեատէ բէրուշան հալի-
նիզտէ պիլէ, բիւր լէթաֆէթ պիր
մէրթէպէաէ օլտուղու հալտէ միւ-
շահէաէ օլունմագտա տըր. — գա-

Թընդըն, իշպու եւրէ. քէր ճէլպ ի-
տիճի օլան հալի բերուչանիսի պիւլէ,
հիւանի ճէմալինիզի, տահա՛ զիեա-
տէ արթըրմագտա տըր . . . — Լէհ-
ճէնիզտէ տէր. քեար օլան թաղէլի. ք
վէ բարլաղլըզ, չայեանը թէհայ-
եւր սուրէթատ տիր . . . ատէթա
հէնուզ տօղմագտա պուլունան պիր
մէհթապա պէնդէմէ. քտէսինիզ . . . :

— Մօնսիէօ Սէպալա, չօգ աչգ-
պազ պիր զաթսընըզ :

— Խայր, մատամ, պէնտէնիզ
քէմալի խալիտէթ իւզլէ սէօյլէմէ. ք-
տէյիմ . . . — Թապէն, հիսո ու
մուհա. քէմէմի կիղլէմէ. քիւ. ք նէ ի-
տուկինի պիլմէտիկիմտէն, սէրպէսթ.
ճէ թէհայեւրիւրմի իպրազ իյլէմէ. ք-
տէյիմ . . . — Էկէր, զաթընըզա, նա-
հօշ կէօրիւնն ճէկի գօրգու վէ չիւր-
հէսինէ զահիպ օլմասա իտիմ, հէր
ֆուրսաթտա, հէր տիւչիւնտիւկիւ-
միւն, ճէրհ վէ ըտտ օլունմազ պիր
հալտէ օլմասընը իտտաա իտէպի-
լիր իտիմ . . . :

— Ա՛, զաթընըզ, ապա նահօշ
կէօրիւնմէ. քիւ. ք չիւրհէսինէ զահիպ
օլմամալըսընըզ . . . — պէն տախի սէր-
պէսթ սէօյլէմէ. քիւկի սէվէնլէրտէ-
նիմ . . . Խաքին, զաթընըզըն պէօյլէ
էրքէնտէն, մահա էլֆազը լաթիֆէ
իսթիմալի իչին կէլմիշ օլմանըզա ի-
նանամամ :

— Հագգընըզ վար տըր, մատամ
. . . — պէնտէնիզ թարաֆընտան,
հագգընըզտա գուհուրա կէլմէ. քտէ
օլան թաղտիրի թէհայեւր, խաս-
սէթէն պիր մագսէտէ մէպի օլմա-
եւպ, իլլա, անճագ, լագըրտընըն
սըրասը էօյլէ կէթիրմիշ տիր, —
Զաթէն զաթընըզա, պաշգա պիր
իֆատէմ վար տըր :

— Աճապա իֆատէնիզ, տիւնքի
գաղաեա ուղրաեան պիչարէեհէմի
տայիր տիր :

— Խայր, մատամ . . . — Մէրգում
պիչարէ բէ. ք իյի պիր հալտէ պու-
լունտուգտան պաշգա, մէգքիւր
գագաեա ուղրամասընտան տօլաեը
տախի իզհարը մէմուռնիյեթ իյլէ-
մէ. քտէ տիր, չիւնքի մէլանէթ եիւ-
զիւնտէն, էլթաֆէ նայիլ օլմուշ
տիմէ. ք տիր . . . :

— Տիմէ. ք տիր. քի, իֆատէնիզ
պիր սըրը վէ եախտ պիր մուամ-
մէտէն իպարէթ օլմալը տըր . . . :

— Շիմոի զաթընըզա սէօյլէրիմ :

— Իսթիմաէ (տիյնէմէ. ք) միւնթա-
զըրըմ . . . :

— Տիւնքի կիւն, նասըլ քի տէր-
խաթըր իտէպիլիբսինիզ, պէնտէնի-
զին պիր կէնճ տօթթում Լիօնէլ Վար-
թըն իլէ, Մ. Ժանիյլին մաղաղասըն-
տա, զաթընըզա թէսատիւֆ իթ-
մէ. քիւ. ք չէրէֆինէ նայիլ օլտու ի-
տիր :

— Բէ. ք ալէա . . . :

— Սիզ չըգտըգտան սանրա, հագ-
գընըզտա լագըրտը ալըլտը . . . :

— Վէ, — տէյի պաղըրտը Բօզ
կիւլէրէ. ք, — ալէյհիմտէ իհթիմալ
տըր. քի պիր չօգ ֆէնալըզ լագըր-
տըլարը կէչտի, էօյլէ՞ մի :

— Ա՛պա, վէ ապա :

— Էվլէթ . . . Էվլէթ . . . նա-
մուսում իւզէրինէ իտտաա իտէ-
րիմ. քի, Էվլէթ :

— Իմոի, մատամ, պէնտէնիզտէ
իտտաա իտէրէ. ք սէօյլէրիմ. քի,
խայր, էօյլէ պիր չէյ օլմատըգտան
պաշգա, պիւթիւն պիւթիւն տէ
մուղայիրի վուգու պուլտու . . . —
Մ. Ժանիյլ, միւթէատտիտ հիւանի
հալ վէ ախլաղընըզ, վէ ալէլիսու-
սուս գալպի բաքինիզ հագգընտա
մէտհ ու ոէնալէր օգուտու . . . —
պէնտէնիզտէ իսպաթ իտէպիլիբիմ
քի, սէօյլէտի. քլէրինտէ, գաթան պիր
միւպալաղա եօզ իտի . . . :

—Աշուրի մերթէպէ մերագըմը
թահրիք իթմէքտէսինիզ . . . —նէ՞
տիր իսպաթընըզ . . . :

—Մէկէրչի տիւն սապահքի իհ-
սան իթտիկինիզ իեանէյի ազիմէ,
օլ պապտէ պիր իսպաթը քեաֆի
սաեբլսա սէզա տէյի՛լ մի տիր . . . :

—Աճա՛յիպ, մէկէրչի, եալընըզ
պէշ լիրանընտա լազըրաբը՞ մը օ-
լուր իմիշ . . . —հիշ նէվինտէն պիր
շէյ . . . զաթէն օնուտա եաբմագ-
լըզա պօրծլու պուլունմագտա ի-
տիմ, չիւնքի պիշարէնին մէճրուհ
օլմասընա, արապամ սէպէպ օլմուշ
իտի . . . :

—Մատամ, շէֆգաթընըզ դա-
տար տախի նէպաքէթէ՛ մալիք պու-
լունմագտէ օլտուղունուզտան, էօյ-
լէ ֆազիլէթլէրի հիշ վէ պօ՛րճ մա-
գամընտա թուլմագտասընըզ . —
բէք չօգ գատընլար վարտըրլար քի,
էկէր սիպին եէրինիզտէ օլմուշ օլտա
իտիլէր, արապալսընտան պիլէ
աշաղը ինմէ՛զ իտիլէր :

—Պունլարըն քեաֆֆէսի տախի,
եինէ մէտհ ու սիթայիշտէ՛ն իպա-
րէթ շէյլէր տիրլէր :

—Էվլէթ, մատամ, մէտհ ու
սիթայիշտէն իպարէթ տիրլէր, լա-
քին, մէկէրչի հազգսը՛զ եէրտէ մի
սէօյլէմէքտէյիմ . . . — Հէր նէ
հալ իսէ, կէլէլիմ շիմտի աաբլ
մագսէտէ, զաթընըզ, տիւնքի կիւն,
պիր եաղլըզ էվ լազըրաբըր իտիպ,
վէ մէզքիւր խանէեի սաթըպ գուր-
թուլմագ արզու վէ նիյեթթինտէ
պուլունտուղունուզստա պիլտիր՝
մէքտէ իտինիզ . . . :

—Օհ, էվլէթ, էվլէթ, էնկու-
վիլտէ քեային քէօշկիւմիւ . . . —
մէզքիւր քէօշկիւն մուհաֆազասը,
պիր չօգ մէսարիֆլէրէ միւհթան
պուլունտուղունու հալտէ, գարշըլըզ
իսէ, պէշ բարա պիլէ խայրընը

կէօրմէքտէ տէյիլիմ :

—Պէնտէնիզ, Մ. Ժանիլէ սիւ-
ալ իյլէտիկիմտէն, մէրգում տա-
խի, բէք կիւզէլ պիր խանէ օլտու-
ղունու պէեան իյլէտի . . . :

—Էվլէթ, էֆէնտի, էբէյիճէ
թէմիզէ պիր քէօշք տիր . . . կիւ-
ղէլ աղաճլարըտա վար տըր . . . :

—Մէզքիւր խանէ, վազթիլլէ
Մ. Մարսիալ Տէրէյին թահիթը
թէսարրուֆունտա իտի, էօյլէ տէ-
յի՛լ մի :

—Էվլէթ, լաքին շիմտի, անճագ
պէնիմ մալիմ տիր . . . —Մ. Մար-
սիալ պանա սաթմըշ տըր, վէ եա-
խտ պաշգա պիր շէյ իլէ միւպա-
տէլէ իյլէմիշիզտիր . . . —Աճապա,
սաթըն ալմագլըզա տայիր պիր ար-
զու վէ նիյեթթինիզ պուլունմագ-
տէ՞ մի տիր . . . :

—Պէլլէ :

—Սիլլին իչին մի . . . :

—Խայր, ֆագաթ, եագընտա
Ֆրանսաեա կէլէճէք օլան տօս-
թում իչին մէրգում, Հավրը ճի-
վարընտա էօյլէ պիր եաղլըզ խանէ
պուլմագլըզ պէնտէնիզտէն թա-
լէպ իթմիշ, վէ հէր գաշա միւնա-
սիպ կէօրիւլուր իսէ, ալընըպ քէն-
տի իսմինէ չէվրիլէրէք, բարասը
վիրիլմէսինէ տայիրտէ աշըգ օրտինօ
վիրմիշ տիր . . . :

—Տիմէք տիր քի, մէրգում տօս-
թունուզ իչին ալմագ իսթէրսինիզ,
էօյլէ՞ մի . . . :

—Էկէր բաղարլըղըմըզ ուեար ի-
սէ, էվլէթ . . . :

—Մէզքիւր քէօշկիւ թանըմագ-
տամընընըզ :

—Խայր, ֆագաթ, Մ. Ժանիլլ պի-
զէ նագշ ու պէեան իյլէտի իտի . . . :

—Իմտի, կիտիպ կէօրէպիլիւսի-
նիզ :

—Իշթէ պէնտէնիզտէ մահգա,

ընդհատվելը թահսելի իշին կէ-
միշիմ տիր :

— Բուխաթա իհիթեաճ եօգ-
տուր . . . — պիր իյի պաղչէպանքմ
վար տըր քի , հէր կիւն սապահըն
սաաթ օնունտան , ագչամըն սաաթ
տէօրտիւնէ գատար կիտիպ պաղ-
չէեի տիւղէլտիր սուլար գաեը-
րըր . . . — Գաբուեու հէր քիմ օ-
լուր իսէ օլսուն աչար գապուլ ի-
տէր , վէ միւրատ իթտիկինիզ հալ-
տէ , թա մախդէնինտէն թափան ի-
շինէ գատար կէգտիրըր . . . — Փա-
գաթ , էվվէլինտէն զաթընըպ սէօյ-
լէեէյիմ քի , էկէր մէրգում տօս-
թունուզ բէք շէ պիր շէյէ մալիք
օլմագ արզուսինտէ պուլունմագտա
իսէ , զանն իթմէմ քի իշինէ կէլ-
սին . . . չիւնքի , պիրաղ էսկիճէ
տիր . . . լաքին , զայէթլէ րահաթ
իտիլիր պիր սուրէթտէ վէ միւհքէմ
տիր . . . — հէման էօմրիւ օլտուգ-
նա իսքեան իտէպիրըր :

— Մէրգում տօսթում , էօյլէ
չօղլուգ սիւս վէ տարաթը սէվէն-
լէրտէն օլմաեըպ , իլլա սատէ կիւ-
ղէլիկի սէվէնլէրտէն տիր . . . :

— Տիմէք տիր քի , բէք ալէա ի-
շինէ կէլէպիրըր , չիւնքի , թէքրա-
րէն , վէ թէքիթսիղճէ սէօյլէրիմ
քի . . . — կէրչի տօղրամալարը էս-
կի ուսուլտէ տիր , լաքին , բէք կիւ-
ղէլ շարապ մախդէնլէրի , վէ քեաթ-
ֆէյի բէնճէրէլէրինին բանճուրլարը
վարտըր . . . :

— Ա , տիմէք տիր քի բանճուր-
լարը տամը վար տըր :

— Էվվէթ , վէ հէմտէ բէք թէ-
միզ հալտէ տիրլէր . . . — Ազիզիմ
էֆէնտի , կիտիպ պիր տէֆա կէզ-
մէլի , կէօրմէլի , վէ պատէհու , է-
կէր իշինիզէ կէլիր իսէ , կիտիպ ,
Գօրսա սօգաղընտա պուլունան , վէ
բէք իյի ատամլարտան պիրի օլան

Պէրթըլէն իլէ գօնուշմալըսընը .

— Խարիթասը վէ հէօճճէթլէրիմէր-
գումուն եանընտա պուլունտուղու
չիպի , վէքիլի մուլլագըմ տախի
օլտուղունտան , անընլա իշի պիրթի-
րէպիրիսինիզ . . . :

— Մատամ , զաթընըպ պիր սիւ-
ալիմ տահա վար տըր . . . :

— Պուեուրունուզ , սէօյլէեինիզ :

— Մէքքիւր քէօշկէ նէ իսթէ-
մէքտէսինիզ :

— Էլլի պին ֆրանգ :

— Սն ֆիեաթը պօւմու տուր :

— Տօղրուսու օլ պապտէ պէն
պիր շէյ սէօյլէեէմէմ , նօթէրիմ
իլէ գօնուշմանը իզթիղա իտէր . . .

— մալիւմ եա , ագճէճէ իշլէրտէ
պէնիմ մալիւմաթըմ եօգ տուր . . .

— հիշ պիր շէյ անլամամ . . . —

էկէր պանա գալտ , ատէթա պիր
գաղ կիպի սօեուլուրում . . . —

պէօյլէ շէյլէրտէ , Պէրթըլէն բէք
մէհտրէթլի տիր , չիւնքի քէնտի իշի

սանաթը տըր , վէ հալլիյէ պէնիմ
մէնֆաաթըմ իշին տէ չալըշաճագ
տըր . . . — չիմալ , ազիզիմ էֆէն-

տի , շէյ , աֆվ իտէրսինիզ էմմա . . .

վագաա , կիթմէնիզի տէ իսթէմէմ
էմմա . . . Ահ , նէ եաբաեըմ քի ,
լաքին . . . :

— Եանի , արթըգ կիթմէքիկիմի

մի բէճա իթմէքտէսինիզ . . . —
տէտի ժան Րընօ կիւլիւմնէեէրէք :

— Էսէֆ իտէրէք սէօյլէրիմ քի ,
էվվէթ . . . — չիւնքի , պիր մահէլլ-

տէ թաամա տափէթլի պուլունտու-
ղում հալտէ , հէնուզ կիլինիպ սա-

շըմը պաշըմը տախի տիւղէլթմէմի-
շիմ տիր . . . Խիւսա ալիմ , էկէր

պէօյլէ պիր պիւլիւք սէպէպ օլմա-
մըշ օլսա իտի , կիթմէնիզի իսթէ-

մէք տէյիլ , իլլա մուղայիրի օլա-
րագ , խալլի վագըթ տա գալմանը-

ղը բէճա իտէր իտիմ . . . — Հօշճա

գալընը, ազիզիմ մօնսիէօ Սէպալ-
լա . . .

— Հօշմա՛ գալընը, ազիզիմ մա-
տամ . . . ինչապա՛հ, երեսէ եագըն-
տա կէօրիւշիւրիւզ . . .

— Հայ հայ, ինչապա՛հ . . . —
նա՛րը, Փարիսէ տէ կիթմէքլիք նի.
յէթինտէ՛ միսինիզ:

— Էվվէթ:

— Նէ՛ վագըթ:

— Պիւր գաչ կիւնտէն . . .

— Պրա՛վօ . . . ինչապա՛հ պիրպի-
րիմիզէ թէսատիւֆ իտէրիզ . . . —
Բարիտէ ինսան քէնտի տօթլարընա
հէր վտգըթ ըաթ կէլէպիլիւր . . .
թէաթրօլարտա . . . օրմանլարտա,
սահրալարտա . . . նիհայէթ շէ պիր
հալտէ պուլունան զաթլարըն թօբ-
լանտըզլարը հէ՛ր մահէլլէրտէ . —
Ումարըմ քի, տօթլուղումուզ գա-
տիմ օլաճագ տըր . . .

— Ինչապա՛հ, օլ պապտէ զի-
եատէսիլլէ իֆթիխար իտիպ, վէ
քէնտիմի զիեատէսիլլէ մէսուտատա
իտէճէկիւմտէ շիւբհէ ճայիզ տէյիլ
տիր . . .

— Նօթէրիմի ունութմանաղընը
. . . իսմի Պէրթըլէն օլուպ . . . Պօրսա
սօգաղընտա պուլունմագտա տըր . . .

— Պու կիւնտէն կիտէր մէրգու-
մու պուլուրում . . .

Ժան Րընօ, մէրգումէնին սըճագ-
ճա վէ կիւզէլ գօգուլար իլէ միւ-
լէմմա պուլունան էլինի պուս իթ-
տիքտէն սօնրա, չէքիլիպ չըգտը⁽¹⁾:

Ժան Րընօ մէրտիվէնտէն աշաղը
ինմէքտէ իքէն, Րօզ Պօնչան տախի
քէնտու քէնտույէ,

— Պու մէլէս, բէք թաթլը պիր
ատէմ տիր . . . բէք թաթլը . . . բէք
թաթլը . . . եէմին տէ իտէրիմ քի
բէք թաթլը . . . Տօղրուսու, թէք-
րարէն կէօրիւշիւպ գօնուշմագլըզ
արգու իտէրիմ . . . էկէր մէրգում

պէնտէն հօլլանմագտա իտէ . . . պէ-
նիմ տէ քէնտուտէն հօլլանմա-
ղըմտա շիւբհէ եօգ տուր . . . է՛հ,
է՛հ:

Ժան Րընօ Օթէլ տ'Անկլըթէրի
թէրք իթտիքտէն սօնրա, տօղրու
Պօրսա սօգաղընտա, կիտիպ նօթէր
Պէրթըլէնի պուլտու, կէօրիւշտիւ,
գօնուշտու, վէ մէքքիւր խանէնին
բագարըզընը, ագճէսի բէշինան վի-
րիլմէք իւզրէ, 45 պին Ֆրանգա
պիթիւրտի:

Հաղըմ կէլէն սէնէտլէրի ագչա-
մա իմզալամանա գարար վիրտիլէր,
վէ հէման օլ անտէ մէրգում նօթէր
Ժան Րընօեա, էվլին անախթարա-
լընը թէսլիմ իլլէտի:

Մէքքիւր պագարըզ պիթտիք-
տէն սօնրա, կիտիպ Օթէլ տ'Ամի-
րօթէտէ, Մ. տը Յիւնգալըն եա-
նընտան աէօնէրէք, քէնտույէ պէք-
լէմէքտէ օլան Գօրաեք պուլտու, վէ
կէօրիւպ պիթիւրտիկի իշլէրի, մէր-
գումէեէ խապէր վիրտի:

— Զօ՛գ իյի, չօ՛գ իյի, — տէտի
մէրգումէ, — հէր շէյ եօլունտա՛
կիթմէքտէ տիր:

— Մատօագէլ, — տէտի Ժան
Րընօ, — մէքքիւր էվ իշին պիր պէք-
ճիեէ լիւզում վար տըր . . .

— Շիւբհէսիզ:

— Էկէր միւնասիպ կէօրիւր իտէ-
նիզ, մէքքիւր խըտմէթի, Բիէր
Լանտրիեէ իհայէ իտէլիմ . . . էօյլէ
եաբտըզըմը թագաթիւրտէ, մէր-
գում տայիմա պիզիմ թահթը միւ-
րատըմըզտա պուլունմուշ օլուր:

(¹) Էվրօբատա, պիւլիք գատընլարըն
էլինի էօբմէք, պիւլիք պիր հիւրմէթ
վէ թաագիմ տիմէք տիր. նաղըլ քի պիզ-
տէ տէ, եաղընը իթիեաք գատընլա-
րըն էլլէրինի էօբմէք էօյլէ տիր:

—Պաշտօն բէք ալէա տիւշիւն տիւնիւզ... —Տօղրուսու, պու ֆիք. րինիդի բէք թահսին իթտիմ... :

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, հէ. ման պու կիւնտէն, մէրգումու օրա. եա կէօնտէրիպ օթուրթտուրապի. լերիզ:

Յիւլվազըտա, եէվմի մէզպուրտէ, ագչամբն սաաթ ալթըսը րատտէլէ. րինտէ, Գօրա իլէ Ժան Բընօ գա. բալը պիր արապանտ պինէրէք, Գօգ—Շանթան նամ լօգանթանտ կիթտիլէր, վէ օրատան Բիէր Լանտ. րիւնի պէրապէր ալարագ, էնկուվիլէ կէչտիլէր:

—Պէնի նէրէեէ կէօթիւրմէք. տէսինիզ, —տէյի «իւալ իթտի Բի. էր Լանտրի:

—Յալէզլէր քէօշկիւնէ... —տէյի ճէվապ վիրտի Ժան Բընօ. —Չանն իտէրիմ քի, գալպինիզտէ պիր էնտիշէ հիւքմ իթմէքտէ տիր... —տէյի իլավէյի մէգալ իթտի Ժան Բընօ մէրգումուն լէհճէսին. տէ, հատտէն զիտատէ պիր էսէրի իզթիրապը տէրուն միւշահէտէ ի. տէրէք:

—Ատէթա իւզէրիմտէ պիր գօր. գու հանթը ֆիմագտա տըր... տիւզ. ճէ ֆիքրիմէ պին շէյ կէլմէքտէ տիր... —տէյի ճէվապ վիրտի Բի. էր Լանտրի. —վագաա, գօրգուպ վէօվէսէ իտէճէք հիշ պիր շէյիմ եօգ իսէ տէ... պու ճիւմլէ իլէ տախի, պիր քէրրէ տիւշիւնէպի. լիրախիզ քի, հալէա ֆիքրիմէ կէլ. տիքճէ թիպլէրիմ իւրբէրմէքտէ օ. լան օլ պիր կիճէ վուգու պուրմա. ռընը նազլ ու պէեան իթտիլիմ տէհէթլու վագաանըն վուգու ի մա. հէլլինէ, իլք տէֆա օլարագ կիթ. մէքտէ օլուր իսէմ, իւզէրիմտէ պէօյլ լէ պիր գօրգու. գու հուրա կէլմէսթ, թապլի ոսեբլամագլը... :

Մէզքիւր խանէեէ վաարլ օլտու. լար:

Մէզքիւր խանէնին պաղչէսինտէ պուլունան Բօզ Պօնշանէն պաղչէ. պանքնա, հէր նէ գատար, պիր սաաթ էվվէլ եօլ վիրիլէրէք կիթմիշ. իաի իսէտէ, զաթէն Ժան Բընօնուն եանընտա անաթթարարը պուլուն. մագտա իտի:

Պաղչէ գաբուսու աչլըպտա, է. շիքտէն իշէրի աեաղընք պատար պատմապ, Բիէր Լանտրինին րէնկի աթարագ, էօլիւ կիպի մօսմօր քէ. լիլի:

—Ճէսարէթ ալընք, —տէտի Ժան Բընօ մէրգումուն գուլպըն. տան. —էկէր գօրգուպ տիթրէմէք լաղըմ կէլիւ իսէ, տէյիլ «իզ, իլ. լա սահիպ ճինայէթ օլանլար գօր. գուպ տիթրէմէլի ալըլէր... :

—Վագաա էօյլէ տիր... —տէ. յու ճէվապ վիրտի Բիէր Լանտրի, —լաքին, չի՛ չարէքի, գօրգմամագ էլիմտէ տէյիլ տիր... —Տօքուզ «էնէ էվվէլքի կէօրտիւկիւմ հալ. լէր, շիմտի տախի կէօղլէրիմ էօ. նիւնտէ կէլմէքտէ տիրլէր... էօյ. լէ գանն իթմէքտէյիմ.քի, տահա տիւնքի կիւն վուգու պուլմիշտուր:

Բէօշկիւ պաղչէնին օրման աղաճ. լարընտան աեբրմագտա օլան չա. եբըն միւտէվվէր եօլունտան եիւզ իլւմէեէ պաշլտարլար:

Մէզքիւր չաեբրըղըն քէնարըն. տա պիր սըք աղաճըք պուլուն. մագտա իտի:

Բիէր Լանտրի մահէլլի մէզպու. րու, Ժան Բընօ իլէ Գօրանտա իշա. րէթ իլէ կճօսթէրտի:

—Իշթէ պու աղաճլարըն ալագա. սընտա սագրանտը իտիմ... —տէ. տի մէրգում բէբիլէեքէք:

Բիէր Լանտրի, գաբաղը բանճուր. լարտան պիրինին էօնիւնէ կիտէրէք:

քելամէ աղաղ պիրլէ ,

— Իշթէ թաամխանէ եր պուրա-
տան սէյր իթմէքտէ խոթմ . . . —
տէտի :

— Շիմտի , — տէտի ժան Ռընօ ,
— մէզքիւր էօլիւյիւ տէֆն իթտիք-
լէրի մահէլլի կէօթիւրիւ պիզէ
կէօթէրմէլիսին :

Մէրգուլմ . պիր կիւն էվիէլ , քէն-
տի հալինի նազլ ու պէտան իյլէ-
տիկի վազըթտա , գալնը զիւ շալ-
մազտա օլուպ , վէ ադլը պաշնտա
օլմատըղընտան , տիզլէրինաէ գուվ-
վէթ գալմաեարագ , սալլանարագ-
եիւրիւմէքտէ վէ տիթրէմէքտէ օլ-
տուղու կիպի , մէզքիւր ճէնազէնին
սէֆն իտիտիկի եէրի կէօթէր-
մէքիւք լազըրտըր օլտուղունտա
տախի , այնի սուրէթտէ , տիզլէրի
տիթրէմէկէ , վէ վիճուտի սարսը-
մաեա պաշլատը :

Պու ճիւմլէ իլէ տախի , մէրգու-
մանըն էօնլէրինէ տիւշտիւ , վէ ա-
ղաճլարըն սըգլըղընտան , թամ էօյ-
լէ վազթինտէ պիլէ կիւնէշին զիեա-
լարը վարմամագտա պուլունան
տողրու պիր եօլտան : իլէրու տող-
րու եիւրիւմէկէ պաշլատը :

Մէզքիւր եօլաւն թա ուճունա ,
եանի , տէնիզ գըեքսը գաեալա-
րընտան օլարագ , թապիի պիր տի-
վար հալինի քէսպ իթմիշ պուլու-
նան պիր քէօշէ եր տէօնտիւ :

Մահէլլի մէզպուրտէ , թաշտան
եաքըլմա պիր գանաբէնին օն ա-
տըմ գատար եազընընտա օլուպ ,
վէ սայքի իշինէ կիրիլմէզ պիր հալ-
տէ պուլունան պիր սըգ աղաճլը-
ղըն օրթա եէրինտէ , եիւզ սէնէ-
լիքտէն զիեատէ իխթիեար օլան
գօճա պիր եապան ինճիր աղաճը
եիւքսէլմէքտէ իտի :

— Իշթէ շուրաճըգտա կէօմոթիւ-
լէր Լօրան Ռէյմօնու — տէտի Բիէր
Լանտրի :

— Էյ զէվալլը Լօրան Ռէյմօն ,
սէնին ինթիգամըն ալընաճագ տըր ,
— տէյի պաղըրտը ժան Ռընօ :

Գօրա տախի մէրգուլմուսն սէօյլէ-
տիկինի թէքրարաեարագ , — էվ-
վէթ , եա Լօրան Ռէյմօն , սէնին
ինթիգամըն , ալընաճագ տըր , —
տէտի :

58

— Շիմտի , — տէտի ժան Ռընօ .
ճիւղիճէ սիւքիւթտէն սօնրա , —
հայտէյինիզ էվի կէզէլիւմ . . . :

Մէրգուլմար իւշիւ պիրլիքտէ ,
եէր գաթընտան իշէրի կիրտիլէր ,
վէ իլք գաթա չըզըլաճագ օլան
մէրտիվէնին վասի տէհլիզինտէն կէ-
շէրէք , տօգուզ սէնէ մուգատտէմ
մէզքիւր ճինայէթին իճրա իտի-
տիկի սալօնտան , եանի թաամխա-
նէտէն իշէրի կիրտիլէր :

Բիէր Լանտրի բանճուրլարը աշ-
տը :

— Պազընըզ , — տէտի մէրգուլմ ,
բէնճէրէլէրտէն պիրինին բէրտէլէ-
րինի կէօթէրէրէք , — չէքէճէք
գայթանը էքսիք տիր . . . — հալէա
եէրինէ պաշգա պիր գայթան կէ-
շիրիլմէմիշ տիր :

— Մէրգուլմու պօղուպ էօլտիւր-
տիւքտէն սօնրա , մէզքիւր գայ-
թանը նէ՞ եաքտըլար իտի , — տէյի
սիւալ իթտի Գօրա :

— Հիշ չիւբհէմ եօգ տուր քի ,
հալէա մէրգուլմ մէվթանըն պօղա-
զընտա պուլունմագտա օլմալը տըր :
Մէզքիւր սալօնուսն տողրամալա-
րը էսմէր , այնալարը հէշիլճէ վէ
ատի սուրէթտէ իտիլէր :

Մէզքիւր պիրինճի գաթըն օտա-
լարընտա տախի , բէնճէրէլէրտէն
օլունան կիւզէլ նէզարէթտէն պաշ-
գա շայեանը տիգգաթ վէ թահաթին

պիր շէյ պոլլունմագտտ տէյիլ ի-
տի :

Մէզքիւր օտալարըն բէնճէրէլէ-
րինտէն , Սէնա բումաղը պողաղը ի-
լէ Հալիբը շէհրի վէ հափաղարը
կիւզէյճէ կէօրիւնմէքտէ օլտուզու
կիպի , թա աչքըլարտա տախի , տէ-
նիզ իլէ տախման պիր մաի բէնք
իլէ պիլլէշէրէք , պիր սուրէթիլա-
թիֆէտէ կէօղէ վուրմագտա իտի :

Գօրա , օլ հէնկեամտէ , զաթէն
պաշգա շէյլէր տիւշիւնմէքտէ օլ-
տուզունտան , մէզքիւր մէնզարէ-
լէրին կիւզէյիլիքլէրինէ չօղլուգ տիգ-
գաթ իթմէքտէ տէյիլ իտի :

Մէրգուսլար , թէքրարէն աշա
ղը եէր գաթընա ինտիլէր :

—Մախզէնլէրէնէրէտէն ինիլիբ ,
—տէյի սիւալ իթտի Գօրա :

—Տէհլիզաէն ինիլիբ . . . —տէ-
յի ճէվապ վիրտի Բիէր Լանտրի :

—Օրաեառա ինմէլիւիլ . . . :

—Պուեալուսնուզ սիդի կէօթիւ-
րէյիմ :

Բիէր Լանտրի կիտիպ սալօնուն
օճաղը իւզէրինտէն պիր շէմատան
ալտը , մումունու եագտը , վէ մէր-
տիվէն պաշքիտա պուլունան գա-
ֆէսին ալթընտաքի պիր գաբուեու
աշտը , վէ էօնտէն օլարագ իլէրու
կիթմէկէ պաշաաղ :

Բօղ Պօնչուն , քէնտի մախզէնլէրի
հագգընտա սէնալէր օգուտուզուն-
տա , միւպալաղալը սուրէթտէ պիր
շէյ սէօյլէմիլ տէյիլ իտի :

Թէքմիլ պինանըն զէմիլի թուլթ-
մագտէ օլտրագ , տէօրթ զըթա
մախզէն պոլլունմագտա իտի :

Մէզքիւր մախզէնլէրտէ , քիւֆ-
լէնմիլ Փըշլուր իլէ , պօշ պօշ շի-
շէլէրտէն պաշգա պիր շէյ պու-
լունմագտա տէյիլ իտի :

—Պու տէօրթ մախզէնլէր պիր-
լէշտիլիլէրէք , եալընըզ պիր մախ-

զէն եարըլմալը տըր . . . —տէտի
Գօրա , —աճապա գօլայլըգլա եա-
բըլապիլլըր մի :

—Ձանն իթմէմ , էֆէնտիմ . . .

—տէյի ճէվապ վիրտի Բիէր Լանտ-
րի :

—Սէպէպ :

—Ձիւնքի , պունլար , գալըն գա-
լըն տիվարլար իլէ պիր պիլլէրին-
տէն տյըրլիլը օլուպ , վէ մէզքիւր
տիվարլար իտէ , թա քիլէմիտլէրէ
գատար եիւքսէլմիլլէր տիր . . . —
մէզքիւր տիվարլար աշաղը ալընըպ
գալտըրըլտըզլարընտա , թէքմիլ է-
վին աշաղը կէլէճէկի թէհլիքէսի
վար տըր :

—Ասամ սէնտէ , —տէտի Ժան
Բընօ , —սէն բարատան խապէր
վէր , մէսարիֆտէն գաշըլմատըզը
թագտիրտէ , պու ալէմտէ հէր շէյ
իհթիմալտէն տիր , հէր շէյ օլուր ,
վէ գօլաեք պուլունուր . . . —տա-
եագլար տէսթէքլէր վիրլիլը , վէ
տիրէքլէր իւզէրինէ քէմէրլէր ա-
լըլարագ . . . :

—Իմտի , էօյլէ օլտուգտա , թա
եարընտան պաշլաեարագ , լազըմ
կէլէն իշճիլէրի ճէլպ իթտիրէրէք ,
իշէ պաշլաթտըրմալըսընըզ , —տէ-
տի Գօրա , —պու իշին պիր ան էվ-
վէլ եարըլըպ պաշա չըգարըլմասը-
նը արզու իտէրիմ . . . :

—Բէք սլէա , հէմ Բիէր Լանտ-
րիտէ իշճիլէրին իւզէրինէ միւ-
թէմէտ թայեին իտէրիլ , —տէյի
իլալէյի մէգալ իթտի Ժան Բընօ ,
—վէ քէնտույէտէ , ապա մէսա-
րիֆտէն վէ պախշիտէն իքրամտէն
գաշընմաեարագ , պիր ան էվվէլ
իճրա վէ իքմալինէ չալըշմասընա
տայիր էմր ու բուխաթ վիրիլիլը
օլուր կիտէր . . . :

—Գէմալի մէմունիյեթլէ էմ-
րինիլին էճրասընա հագըրըմ , է-

Ֆէնտիւմ . . . — տէյի ճէվապ վիր-
տի Բօզ Պօնչանքն մաշուգու սա-
պըզը, եանի Բիէր Լանտրի :

— Էկէր սիգէ, պու էվի սաթըն
ալան ատամըն, պու էպնիյէճէ ին-
չաւթ վէ եախօտ թէպէտուլաթ-
տէն մագսէտի նէ՞ տիր տէյի մէ-
րագ խալպտէ սիւալ իտէնլէր օլուր
իսէ, սիզին հիչ պիր շէյտէն խա-
պէրտար օլմատըլընըզը խապէր
վիրմէլիսինիզ . . . :

— Փիլվագը տօղրուսուտա էօյլէ
տիր, էկէր նիյեթ ռա մագսէտինի-
զէ, զէրրէճէ վագըֆ պուլունմագ-
տա իսէմ, ճանրմը շէյթանլար ալ-
սընլար . . . :

— Գօզ-Շանթան յօգանթաղընը
թէրք իլէ, արթըզ կէլիպ պուրա-
տա դալմալընըզ . . . :

— Բէք ալէա, էֆէնտիւմ . . . —
նէ՞ վագըլթտան պաշլամալընըմ պու-
րտտա գալմալըզա :

— Թա պու կիճէտէն պաշլաեա-
րագ . . . : — Իշթէ սիգէ անախ-
թարլար . . . — Խոթէտէկինիզ օտա-
տա եաթըպ գալգապիլիսինիզ, վէ
հէր նէքի լազըմ իսէ սաթըն ալա-
պիլիսինիզ, — մէսարիֆաթընըզը
պիզտէն իսթէեէպիլիսինիզ, —
վէլհասըլ, ատէթա պու խանէնին
սահիպի պիզաթ սիզսինիզ կիպի
ամէլ ու հարէքէթ իտէպիլիսի-
նիզ . . . :

— Պաշ իւթիւնէ, էֆէնտիւմ . . . :

— Հավըտա էչեա վէ թէճէմ
միւլաթ մաղազալարը էքսիք տէյիլ
տիր . . . — Եարըն սապահ կիտիպ
իգթիզա իտէն էլպիսէեի ալմալը-
սընըզ, չիւնքի, շիմտիքի պուլու-
նան էլպիսէնիզ, պու եէնի հալ վէ
մէվգընըզա մուվաֆըզ պուրէթտէ
պուլունմագտա տէյիլ տիր :

— Մէրագ իթմէեինիզ, էֆէն-
տիւմ, եարըն պէնտէնիզի էօյլէ պիր

գըեաֆէթտէ կէօրէճէքսինիզ քի,
պիզաթ քէնտինիզ պիլէ կիւճէ
թանրեաճապսընըզ . . . :

Գօրա իլէ Ժան Բընօ թէքրարէն
կիտիպ արապաեա պինտիլէր, վէ
Օթէլ տը լ'Ամիրօթէեէ տէօնտիւ-
լէր :

Մէրքիւցցա-Փիւնգալ իսէ, պիր
սաթ շվվէլ, մէղքիւր յօգանթա-
եա կէլէրէք, Լիօնէլ Վարթընը օ-
րտտա պուլմատըլընտան, Մէրգու-
մուն իսմինէ օլտուղու թագտիրտէ,
նիզամը իգթիզասընճա, տամալը
պիր քեաղըտ իւզէրիսէ եազըլմըշ
օլտուղու, վէ պիր զարֆ իչինտէ
պուլունտուղու հալտէ, պիր միլիօն
իւշ եիւզ պին ֆրանզիզ պիր
թահվիլ պըրազմըշ իսի :

Փէրտասը կիւնիւ, էրքէնտէն,
Ժան Բընօ, — վէ եախօտ տիկէր
իսմիլէ սէօյլէեէլիմ, Տօմէնիգօ Սէ-
պալա, — պիր գալֆա ճէլպ իլէ,
էնկուվիլէ կէօթիւրտիւ, վէ մէր-
գումա, էպնիյէճէ լազըմ կէլէն-
լէրի թարիֆ ու պէեան իթտի :

Մէրգում գալֆա, եաբըլաճագ
շէյլէր հագգընտա, հէման օրա-
ճըգտա ուեուշուպ գարար վիրտի,
— վէ բէշինան քէնտույէ պիր մըգ-
տար ագճէ վիրիտի, վէ էօյլէտէն
էվվէլ ամէլէ ճէլպիլէ իշէ պաշա-
նըլտը :

Շունու տախի ունումմաեըզ ի-
շար իթմէքիկէ քի, Բիէր Լանտրի
հէր նէ գտտար դայէթլէ զայիֆ,
վէ աճընաճագ մէրթէպէտէ զէպուն
պիր հալտէ պուլունմագտա խա-
իսէ տէ, եէնի էլպիսէլէրի կիյի-
նիպ, վէ թըրտը օլարագ սաշարընը
քէնտիրտիքտէն, վէ քէնտույէ պիր
քապըթա վիրտիքտէն սօնրա, պիւ-
թիւն պիւթիւն թէպտիլ օլարագ,
տիլպէրճէ պիր հալ ու հէյեթթ
քէսպ իթտիքտէն պաշգա, պիրազ

տահա վաղըթ կէջիպ պիրազ սէ-
միզլէնտիկի թագտիրտէ, սայիր ա-
տամլար կիպի, բէք լաեղզլը պիր
հալ քէսպ իտէճէկի տախի, րանա
սուրէթտէ կէօրիւմէքտէ իտի:

Հէրքէս, Հազրէտա, Մարսիալ Տէ-
րէյն գուժմանեաւընէն տիւշար օլ-
տուղու գարարը ազիմի իշիթմիշ օլ-
տուղու կիպի, այնի վաղըթտա, դա-
յէթլէ զէնկին պիր էճնէպի թարա-
ֆընտան, սէնօր ժիւտն տը ֆիւն.
գալա պիւլիւք պիր մէպալա իզրազ
իտիլտիկինտէն, մէրգուժան շէրիք-
լէրին իթիպարլարը էքսիլմէտիքտէն
պաշգա, տահա զիեաւտէ արթմըշ
օրմասընը տախի իշիթմիշ իտի:

Գօրանըն ասըլ արզու վէ միւրա-
տըտա իշթէ պու իտի:

Ենվմի մէզպուրուն ագշամբը,
մէրգուժէ, Լիճնէլ Վարթըն իսմի-
նէ օլուպ, վէ ժօէ Սիմնէլ իմգա-
սըյլա օլտուղու հալտէ, պիր թէ-
լէկրաֆ ալալ. — Հէրքէս տէրխա-
թըր իտէպիլիւր քի, Գօրանըն ֆամիլ-
եասը տօգթօրու օլան արապ տօգ-
թօր ժօսլէնին իսմինի տէյիշթիրէ-
րէք, մէրգուժէ, օնատա, մէզքիւր
ժօէ Սիմնէլ սախթէ իսմինի վիլմիշ
իտի, տիմէք տիր քի, մէզքիւր մէք-
թուպ, Փարիստէն, մէրգուժ տօգ-
թօր թարաֆընտան կէլմիշ իտի:

Ենյլէ քի, մէրգուժ, մէզքիւր
թէլէկրաֆըյլա, Սէնթ-Ուէն քէօշ-
կիւնիւն էլտէ իտիլիպ հազըլլան.
մասը քէյֆիյեթթինին, բէք եաւաշ
սուրէթտէ իլէրու կիթմէքտէ օլմա-
սընը, պազը էսէֆ օլունաճադ կիւճ-
լիւքլէր մէյտանա չըգմասընը, վէ
պիստէն ալէյ, սէնօր Տօմէնիգօ
Սէպալլանըն (Ժան Րընօ) քէնտույէ
մույիւն օլարադ Փարիսէ կէօնտէ-
րիլմէսի էլզէմիյեթթինի պիլտիր-
մէքտէ իտի:

Օլ հէնկեամաէ իտէ, Ժան Րընօ.

նուն Հազրէտա գալմասընա տայիր,
արթըգ պիր էլզէմիյեթթ պուլուն-
մագտա տէյիլ իտի:

Մէրգուժուն, թա ֆէրտասը կիւ-
նիւ սապահըսը եօլա չըգմասընա
գարար վիրիլտի:

Ժան Րընօ, հէր նէ գատար,
Փարիս կիպի պիր բայիթախթը ա-
զիմէ կիտէճէկի իշին պիր թարաֆ-
տան սէվինմէքտէ իտի իտէ տէ,
տիկէր թարաֆտան տախի, գալ-
պիստէ պիր իլթիւրապ հասըլ օլ-
մագտա իտի:

Վաղաա, մէրգուժ, քէնտիսինին,
սիմաճա թուճ ըէնկինտէ օլուպ, վէ
սաչլարը տա պէմպէեադ օրմասը ճի-
հէթլէ, թանըլմադ պիր հալտէ օլ-
մասընը պիլմէքտէ իտի իտէ տէ,
պուլուն զըտուր օլարադ, նիշէ
շէօհրէթշուար բրանկա վէ եախօտ
իլլիքխանէ ատէմէրիյլէ, պազը
բօլիւ խէֆիյեթթիլինին տախի, հէր
նէվի ութալըղըն մաֆէվզընտա օ-
լան պիր մէսլէք վէ պիր մէհարէթ
սայէսինտէ, պիր ատամըն լէհճէսի,
հէր նէ մէրթէպէ տէյիշթիւր օլուր
իտէ օլուն, քիմնէ կէօղիւնիւ վէ
եախօտ պազըշընը տէյիշթիւրէմէզ
օլտուղունտան, Փարգ ու ֆէհմէ
միւզթէտիր օլապիլէճէքլէրինի տա-
խի պիլտիկինտէն, տիւշարը վէս-
վէսէ վէ էնտիշէ օլմագտա իտի:

Պու ճիւմլէ իլէ տախի, մէրգուժ
պիր ֆէնալըգ եաբմագ իշին, նէ
գատար քիւսթախըդ իտէպիլմիշ
իտի իտէ, այնի տէրէճէտէ պիր
քիւսթախըղը, պիր էյիլիք եաբ-
մագ իշին տախի էլէ ալմագ վէ իճ-
րա իթմէք իսթէտիկինտէն, ասլա
թէրէտտիւտ իթմէեէրէք, եօլա
լէվան օլտու:

Թարիխէրէ պիլէ իսմի կէշմիշ օլան Սէնթ-Ուէն քէօշկիւնիւ, քեաֆ-Ֆէյի Բարիս էհալիսի Թանըմագտա իտի :

Մէգքիւր քէօշք, ղայէիլէ քէսիր իւլ իհիթիշամ պիր բարգըն, իւշ տէօրթ երիզ սէնէլիք աղաճարը կէօլկէսի ալթընտա պոլունմագտա օլան պիր վոսի չիմէնգար օրթոսընտա երւքսէլմէքտէ օլուպ, կէրչի գալֆալըգ սանաթընճա շայեսնը տիգ գաթ հիւնէրէրէ մալիք պուլունմագտա տէյիլ իտի իսէ տէ, Ֆագաթ, մէվգըճէ, բէք տիպէր պիր հալտէ պուլունմագտա իտի :

Մէգքիւր քէօշկիւն պիր թարաֆընտա, ճէսիմ աղաճարտան միւրէթլմէպ օլան պիր օրման հիւքմ իթմէքտէ իտի :

Վէ տիկէր թարաֆընտան, Սէնա ըրմաղը, իքի գօլտան ճէրէեան իտէրէք, Ժէնվիլիյէ առտաընը գուճագլամագտա իտի :

Մէգքիւր օրման բարչա բարչա օլարադ, պիրպիրի արգասընտան մահվ վէ պիթմիշ օլուպ, պուկիւն քի Սէնթ-Ուէն բարգընը յէքիլ իյլմէքտէ պուլունան բարչա գալմըշ տըր քի, Բէթանս (1) վագթինտէ, շու շիմտիքի կէօրիւլմէքտէ օլան էպնիյէ ինչա իթտիլիլիլ տիր :

Նաղլէն պիլինէ կէլտիկինէ կէօրէ, Ֆիլիպ տ'Օրլէան, մէգքիւր Սէնթ-Ուէն սէրաեքնտա, քէնտի մաշու գալարը վէ քէնտի էաէպսիլիք գաֆատարլարըյա, չօգ ճիւմպիւշիւ կիճէլէր կէշիրմիշ տիր :

Սօնրալարը, մէգքիւր քէօշք, օն

(1) 1715տէն 1725 սէնէսինէ գատար Ֆրանսատա տէվամ իտէն հիւքիւմէթ տէվրինէ Բէթանս տէնիլիլ քի, օլ վագթ, օն պէշինճի Լուի հէնուգ քիւշիք օլտուղունտան, Էէրինէ, տիւգ տ'Օրլէան թէսմիյէ օլունան Ֆիլիպ, հիւքմտարըգ իթմիշ տիր :

իւշիւնճիւ Լուի գրալ թարաֆընտան, մատամ Գալլաեա իթա գըլընմըշ տըր :

Մէգքիւր քէօշկիւն օրմանլարը աղաճարը ալթլարընտա, եալընըգ պէքճիլէր կէզմէքտէ օլտուգլարը հալտէ, տէօրտիւնճիւ Հանրի գրալ իսէ, աշգ ու սէվտա իւզըէ, պէսթէլէր օգուճագտէ իտի :

Մէգքիւր քէօշք, օն սէնէտէն պէրու պօշ պուլունմագտա իտի, Պիրտէ, պիր սապահլաեքն, Սէնթ-Ուէն գարիյէսի սէքէնէսի, պիր չօգ աճէլէնին, մէգքիւր քէօշկիւ, թա մալգէնիլէրինտէն քիրէմիտլէրինէ գատար պօղարադ թամիրէ պաշլատըղլարընը կէօրտիւքլէրինտէ, թապիաթիլէ, տիւշարը թէսճճիւպ օլտուլար :

Եօլլարա գուճար եաեքլմագտա, բէք սըղլըգ օլան աղաճար պուտանըլարագ սէյրէթիլմէքտէ իտի, — չաեքը վէ չիմէնիլէրին էթրաֆլարը մագասլանըպ տիւղէթիլմէքտէ իտի, — տէրունիլէրինտէ նատիր իւլ էմալ չիշէքլէր պուլունան սագսըլար տիղիլմէքտէ իտի, — վէ քէգալիք, էօթէտէ պէրուտէ սանէմ քիւրսիլէրի տիքիլմէքտէ, վէ իւղէրլէրինէ սանէմլէր (տէօքմէ եախօտ իչլէմէ սուրէթլէր) վաղ իտիլմէքտէ իտի :

Սուլարըն գըբըլարընտա պուլունմագտէ օլուպ, վէ իհիթիշամիլ օխլամուր աղաճարըյա միւղէյեհէն պուլունան չաեքլարը էթրաֆընա, թալեան կուսթօսուճա, թաշտան իչլէնմիշ բարմագլըղլար չէքիլմէքտէ իտի :

Խէնտէքլէր գագըլմագտա, թէմիլլէնմէքտէ, հուսուլէ կէլմիշ օլան թիքէնլէր վէ սայիր եապանի օթլար թօբլատըլմագտէ, վէ էսկի

չիրքին պիր հալին եերինէ, կիւզէլ պիր հալ գայիմ օլմագտա իտի :

Մէզքիւր քէօշկիւն տէօրթ թա. բաֆը երեզլէրի, քեամիլէն գաղը. մըշ օլտուղունտան, հէնուզ օլ կիւն. չէրտէ ինչա իտիլմիշ տիր կիպի եէ. նի պիր հալ քէսպ իթմիշ իտի :

Մէզքիւր էպնիյեհէնին տախիլտէ պուրունան տօղրամալարը վէ նագ. գաշնա իլլէրի պիթմիշ իտի, — վէ տէօշէմէճիլէր իսէ, էնվայի հիւ. նէրլէր վէ կուսթօրար ինատըյլա, հէր թարաֆընը իէզեին իթմէքտէ, վէ կօպլէն վէ Շարգ հալըլարըյլա տօնալթմագտա իտիլէր :

Վագաա, հէր շէյ թէպտիլ իտիլ. մէքտէ իտի իսէ տէ, էհլիյէթիլի պիր ուսթա նէզարէթի թահթընտա պու. լունմատըղընտան, տօգթօր ժօսլէ. նին արզուսու իւզրէ, իլլէր չաբուգ սուրէթտէ իլէրու կիթմէքտէ տէ. յիլ իտիլէր, վէ մէրգուլմ տօգթօր իսէ, Գօրանըն թապիլթընա աշի. նա օլուպ, վէ պինաէն ալէյհ, մէր. գուլմէնին, պիր ան էվվէլ պիթմիշ օլմասը խապէրինէ պէքլէմէքտէ օլմասընը պիլտիկինտէն, տիւչարը մէրադ օլմագտա իտի :

Մէրգուլմ, Ժան Րընօնուն զա. յէթլէ էրպապ վէ չօգ իշկիւզար պիր ատէմ օլմասընը պիլտիկինտէն, վէ անճագ անըն մուսվէնէթիլլէ մէն. զիլի մագսէտէ իրիլէպիլէճէկինի տիւ. չիւնտիւկիւնտէն, Հալրեբա, եօ. դարտա զիքրի սէպգաթ իտէն թէ. լէկրաֆը չէքմիշ իտի :

Ժան Րընօ ֆէրտասը կիւնիւ Փա. ըիսէ վասըլ օլտու :

Գօրա իլէ հէմլէրիլէրինին, վէ եախօտ Ղիօնէլ Վարթըն իլէ եէ. կէնլէրինին սաքին օլմալարը իլին, մէզքիւր Սէնթ—Ուէն, սերաեընըն, մագսէտէ մուսվաֆըգ օլտրագ պու. լունմուշ օլմասը, տօգթօր ժօսլէնին

ղայէթլէ տիրայէթիլի պիր գաթ օլ. մասընա տէլալէթ իթմէքտէ իտի. չիւնքի, մահէլլի մէզքիւրու, մէր. գուլմ ինթիլապ իտիպ վէ միւնա. սիպ կէօրմիւշ իտի :

Տօգթօր ժօսլէն, Փարիսի բէք ա. լէա թանըմագտա իտի, չիւնքի խայ. լի սէնէլէր, շէհրի մէզպուրտէ իմ. ըարը էօմր ու էվպաթ իլլէմիշ իտի :

Մէրգուլմ, Փարիս էհալիսինին, հէմ բէք ազըլը վէ հէմտէ շաշգըն թապիլթը օլտուղունու պիլտիկին. տէն, էհալիլի մէրգուլմէնին, մէզ. քիւր ատէթտէն խարիճ պիր հալ, եանի կիտիլիպ տէ մէզքիւր քէօշք. տէ իսքեան իտիլմէսի իւզէրինէ, նագարը տիգգաթընը չէվիլէճէկինի, բէք ալէա պիլմէքտէ օլտուղու թագալիլտէ տախի, մահէլլի մէզ. պուրու միւնասիպ կէօրմիւշ իտի :

Չիւնքի, Փարիս կիպի պիր շէհ. ըր ազիմին, էն զիեատէ բարլագ վէ էնլիքլի թարտֆլարը տուրմագտա իքէն, կիտիպ կէլիպ տէ, պիլթիւն պիլթիւն մէթըուք պիր հալտէ գալ. մըշ օլան պիր քէօշէտէ, օլ գատար տարաթ վէ խրաֆ իւզրէ իգամէթ իտիլմէսի գատար, զարիպ վէ շայ. եանը թէաճճիւպ պիր հալ օլմաղ իտի :

Փագաթ, նասըլ քի սէօլէնիլտի, մէրգուլմ, Փարիս խալգընըն գօլայ ալտանըր պիր խայգ օլտուղունու պիլտիլքտէն պաշգա, շու տա սա. հիհիտի քի, էօլլէ պիր կէօղտէն եիրագ մահէլլտէ պուլունան պիր էպնիեհէտէ սաքին օլաճագ օլան Գօ. ըանըն, նէ եաբըպ վէ նէ եաբմա. մագտա օլմասընը, քիմսէ չըգըպ տա ճասուսլաեամաեաճագ իտի :

Ժան Րընօ Փարիսէ վասըլ օլուր օլմագ, գօմանտա տասընը քէնտի էլինէ ալտը, իլին պաշընա կէչտի, վէ իշէտէ եէնի պիր զայրէթ վէր.

տիկինտէն, քէմալի սուրաթ իւզը
իյէրու կիթմէկէ պաշլատը:

Մէզքիւր սէրայ զայէթլէ, կէնիշ
պիր էպնիյէ խոսի:

Գօրա իլէ հէմիլէլէրինին, վէ եէ-
կէնլէրի Տօլօրէզին տայիրէլէրի պի-
րիննի գաթտա իտիլէր:

Ժան Ռընօ իլէ տօգթօր ժօսլէն
իլին, իքիննի գաթտա պիրէր տա-
յիրէ թախտիս իտիլիշ օլտուգտան
պաշղա, տօգթօր իլին տախի, խոս-
սէթէն, քէնտի քիմհաճաթէճրիւ-
պէլէրինէ իգտամ վէ տէվամ իլլէ-
սին նիյեթթիլլէ, միւքէմմէլ պիր
էճղախանէ թէրթիպ իտիլիշ իտի:

Իլէրտէ չալլէաճագ օլան խըտ-
մէթքեարար, մէզքիւր էպնիյէնին
իւսթ գաթթնտա օթուրաճագլար,
վէ սէյիլէր իլէ արապաճըլար կիպի
թագըմլար տախի, բարգտա պու-
լունան էպնիյէլէրտէ եաթաճագ
իտիլէր:

59

Եէր գաթթնտա զայէթլէ կէնիշ
պիր հալլի իլէ, իւշ գըթա տախի
սալօն պուլունմագտա օլուպ, վէ
մէզքիւր սալօնլարըն արա եէրլէ-
րինտէ պուլունան էյրէթի տիվար-
լար գալտըրլարգլարընտա իսէ,
պիրլէշէրէք բէք վասի պիր սալօն
թէշքիլ իլլէմէքտէ օլտուգտան
պաշղը, սայիր պիր ուֆագ սալօն
տահա, վէ միւքէլլէֆ պիր տէ
թաամ սալօնու, պիր թէնէֆֆիւս
վէ եախօտ սիկարա իլլէք օտաար,
վէ պիր տէ պիլարտօ սալօնու պու-
լունմագտա իտի:

Մէզքիւր սալօնլարտա, հէր նէ
գատար, բէք կիրան պահա էշեա-
լար պուլունմագտա տէյիլ իտի իսէ
տէ, հիւնէր ու սանտիմա տայիր
բէք չօգ զիգըյմէթ շէյլէր պու-
լունմագտա իտի:

Էնվայի աթիգ գուեուճու իլլէ-
րի, վէ եէնի վէ աթիգ ութալար
էսէրլէրի օլարագ զիգըյմէթ բէսիմ-
լէր, կիւզէլ մօպիլեալար, մէրմէր-
տէն վէ թուճտան միւսէնտա սա-
նէմլէր, Սէվրը, Սագսօնիա, Ջին
վէ ճաքօն բօրըլէնլէրի, Լիմօթ մի-
նէ իլլէրի, սայիր տիւրլիւ սանաթլը
մինէլէր, վէ հէզարան նէվի հատ-
տէն զիեատէ հիւնէրլի վէ շայեանը
սէյր ու թէմաշա վէ թէհայեիւր
շէյլէր պուլունմագտա իտի:

Բարգըն պիր թարաֆթնտա, միւ-
ճէտտէտէն վէ ինկիլիզ ուսուլի իւզ-
րէ աթըրլար ինչա իթաիրիլիշ օ-
լուպ, Էնվայի տարաթ արապալարը
պուլունտուղու կիպի, չիֆթէ չիֆ-
թէ տախի, էն ալէա ճինսլէրտէն
օլարագ, արապա վէ պինէք աթ-
լարը պուլունմագտա իտի:

Վէհասըլ, հէր պիր շէյ էն ա-
ղըր մէրթէպէտէ օլուպ, վէ միւ-
եօնլարճա բարալարա միւհիմաճ
շէյլէր օլտուղունտան, Սէնթ-Ուէն
գարիյեէսի խալգը շաշա գալարագ,
պիր պիրլէրինէ,

—Ուզագ մէմէքէթլէրտէն բէք
պիւլիւք պիր գաթ կէլէճէք ի-
միշ . . . —տիմէքտէ իտիլէր:

—Հինտտէն պիր նապապ կէլէ-
ճէք իմիշ . . . —տիմէքտէ իտիլէր
պաղըլար:

—Պիր բրէնա կէլէճէք իմիշ . . .
—տիմէքտէ իտիլէր տիկէրլէր:

—Գրալգտէ կէլէճէք իմիշ . . .
—տիմէքտէ իտիլէր սայիրլէր:

Նիհայէթ, քէյիլն իլինտէ, տիւ-
տէն տիլէ հէզարան նէվի թէվա-
թուլլար եաեըլմագտա, վէ հէր
լագըրտը տախի, կիթաիքճէ հէ-
զարան նէվի բէնք ալմագտա իտի:

Հաթթա, Փարիստէ տախի, պու-
հալատիս շուեու պուլմաղա պաշ-
լատըրնտան, պիր չօգ զաղէթա-

լար, պիր պիրինէ մուղոյր օլարագ, օլ պապտէ, պիր չօյ շէյլէր եւզմագտա իտիլէր :

Ժան Բընօնուն կէլիպ իշին պաշընա կէլմէսինտէն սէքիզ կիւն սօնրա, իշլէր պիթմէկէ պաշլաաբլար, շէյլէ քի, սօն օլարագ, եւրաղըլլար կէլիպ, սէրաեքն բիշկեւհընտա պուլունան միւտէվվէր եօլուն բարմագլըզլարընը եւրաղըլլամագտա իտիլէր :

Հալ պու քի, աօզթօր Ժօսլէնին պու արատա պիր իշի գալմամըջ օլաուղունտան, պիր չօգ աէֆա Փարիսէ ինէրէք, քէնտի հօճալարը պուլունան հաղագաթլա թապիպլէրէ վիզիթալար վիրմէքաէ խի :

Մէրգուլման հօճալարտան պիրի, Սէնա տայիրէսի տախիլինտէ պուլունան քեաֆֆէյի մահպուխանէլէրին պաշ հէքիսի պուլունտաղունտան, ագրանլարը արաքնտա, եիւքսէք պիր մէվզը թուլմագտա խի :

Մէրգուլմ, քէնտի չըրաղը օլան տօգթօր Ժօսլէնին, սանաթընճա տէրքեար օլան էհլիյեթ ու լիեադաթընը բանա պիլմէքաէ օլուպ, վէքէնտի մէհմուրիյեթի տախի բէք աղըր օլաուղունտան, պիւլիւք վէքիշիւք Բօգէթ մահպուխանէլէրի հէքիմիկինտէ, քէնտայէ մուազլին օլմաղլըլընը թէքլիֆ իյլէտի :

Տօգթօր Ժօսլէն, օլ պապտէ, պիր քէրքէ Գօրանըն ղէյիսի սիւալ իթմէքիկէ լիւղում կէօրաիւկիւնտէն, կէրչի րէտա իթմէտի իսէ աէ, թէքմիլ սէօզ տախի վիրմէեւրէք, իշի թէտախիլտէ պըրագմագլըլը տիւշիւնտիւ :

— Էկէր միւսաատէ իտէր իսէնիզ, պիր հաֆթա գաւտար միւտտէթ հիմմէթ խիլիլտէ պիր տիւշիւնէյիմ, վէ պատէհու գարարըմը պէտան ի-

տէյիմ, պու ճիւմէ իլէ տախի, շիմտիտէն, վաճիպէտէն պուլունան թէշէքքիւրիմի թագաիմ իտէրիմ, տէտի :

Վէ հէման օլ կիճէ, վադուի հալի, Ժան Բընօնա խապէր վիրտի :

— Գապո՛ւլ իտիպ սէօզ վիրմէլիսինիզ, — տէյի պաղըրըք Ժան Բընօ, — պէնիմ րէյ ու իթլիգատըմճա, եիւգաէ տօգտան տօգուզ գապոլ իթմէքիկինիզ իզթիզա իտէր, — Հէր ոաաթ Փարիս մահպէպէպէրինէ կիրէպիլմէք, վէ մահէլլի մէզպուրլէրաէ թանըրպ նուֆուզ բէյտա իթմէք կիպի, պիլիմ նիյեթ ու մագաէտիմիզ իշին միւֆիտ վէ միւզթագի պիր շէյօլամազ, պու էօյլէ պիր իգպալ վէ էօյլէ պիր թէսաաիսի տիրքի, նէհէր վաղըթ էլէ տիւշէր, նէ արամագ իլէ պուլունուր, վէ նէ տէ բարա իլէ սաթըն ալընտպիլըր, — էվվէթ, էվվէթ, գապո՛ւլ իթմէլիսինիզ, գապո՛ւլ իթմէլիսինիզ :

— Աճէլէ իտէճէք իշիմիզ եօգտուր, գաթէն սէքիզ կիւն տահամէյտանըմը վարտըր, — տէյի ճէվապ վիրտի տօգթօր Ժօսլէն, — տահա տիւշիւնիւպ գարար վիրէպիլլիլ :

Ժան Բընօ, Սէնթ-Ուէնտէ, իւհտէսինտէ պուլունան էպնիյեթէ իշին լաեզզըլա պէճէրէպիլտիքտէն պաշգա, հաթիտա, արալըգտա վաղըթ տախի պուլարապ, Գօրա կէլի կէլմէզ թագաիմ իթմէք նիյեթիլլէ, Մարսիալ Ֆամիլեաաը հազգընտա տախի մալիւմթըլազըմէ թօրլաեարագ, նօթա ալըպ գալտը տէֆթէր իյլէմէքաէ խի :

Պունարտանտա պաշգա, մէրգուլմ, Փարիսին էն միւթէպէր պիր մահէլլէսինտէ, պէքեորճա էօմիւր կէլիլմէք իւզըրէ, Լիօնէլ Վարթըն,

Եանի Գօրա իսմինէ պիր ու ֆազ գօ-
նադ քիրալամբը իսի . վէ պուն-
տանտա մագսէտի , Լիօնէլ Վար-
թընըն , քէնտի եէկէնլէրի օլան
կէնճ գըզլարըն վասիլէրի վէ հա-
միլէրի օլտուղու հալտէ , վէ էյի
ալթմը միլիօն աքհիպի պիր տէլի-
գտնը պուլունտուղու թագաւորտէ ,
պագէն զէվգ ու սէֆալարա տալըպ
հօվարտաճա էօմիւր կէչիւտէ պիլէ ,
էօյլէ կէնճ գըզլարա կէօթէրմէք ,
վէ ֆէնա պիր իպրէթ վիրմէք իս-
թէմէտիկինտէն , մէզքիւր քեամի-
լանէ վէ ազբլանէ թարիգ ու թէտ-
պիրի թուլմագտէ օլմասընը , Փա-
րիս էհալիսինէ կէօթէրմէքիւքտէն
իպարէթ պուլունմագտա իտի :

Պու ու ֆաճըզ գօնագ , Լօնտրա
սօգաղը նամ սօգապտա իտի :

Եէտինճի կիւնիւն սապահըր ,
Ժան Բընօ Հալիւրէա , եալընըզ շու-
տէօրթ լուզէթտէն միւրէթթէպ պիր
թէլէկրաֆը չէքաի :

« Հեւ լէս հալըր րըր » :

Անիստէ մէզքիւր թէլէկրաֆըն
ճէվապընը ալար :

Մէզքիւր ճէվապ շու ալթիտէքի
սուրէթտէ իտի :

« Պու կէճէ սաթ րօֆաղա , օրտա լա-
սըլ օլտուղ » :

Պինաէն տլէյհ , սաթթ սէքիզէ
չէյրէք գալարադ , Սէնթ-Ուէն
Բարգընտան իքի արապա չըգա-
րագ , Ամսթէրտամ ճատտէսինտէ
վադը շըմէնտըֆէր մէրքէզինէ տօղ-
րու կիթմէքտէ իտի :

Մէզքիւր արապալարտան պիրի
լանտօ թապիր օլունան աչըզ վէ
ալթլարը պէեազ պիր արապա օ-
լուպ , պիր սիեահ սէյիսին թահթը
իտարէսինտէ պուլունմագտէ , վէ
մէրգուսմուն եանընտա տալի քէ-
ղալիք սիեահ պիր խըտմէթքեար
օթուրմագտա իտի :

Տիկէրի տալի , պրէք-օմնիպիւս
թէմիյէ օլունան պիր պիսիւք եիւք
արապալար իտի :

Սաթթ օնտա մէզքիւր իքի տ-
րապալար , Սէնթ-Ուէն սէրաբըն-
տան իչէրի կիրալէր :

Մէզքիւր լանտա , Գօրա իլէ
հէմիլիէլէրի , վէ եէկէնլէրի Տօլ-
րէզ պուլունմագտէ իտի :

Վէ պրէքտէ տալի , սանտըդ սէ-
րէթլէրի վէ սայիր գալապալըզա-
րա իլէ , պունլարա նէզարէթ իթ-
մէքտէ օլան Բօպէնտան , վէ Կուա-
եանիլտան , մէրգուսմին պիրլիք-
տէ կէթիւրմիլ օլտուղու սիեահ խըտ-
մէթքեարլար պուլունմագտա իտի-
լէր :

Զաթէն վազքթ կիճէ օլտուղուն-
տան , Գօրա հէման պիրազ արամ
ու րահաթ իթմէզտէն էվլէլ , ֆէ-
նէրլէրի եազաբըրադ , էպնիլիէնին
տէօրթ թարաֆընը կէզիպ կէօզտէն
կէչիւտի , վէ հէր չէյի բէք կիւզէլ
սուրէթտէ թէրթիպ վէ իճրա իթ-
տիւրմիլ օլմասընտան տօլաբը , Ժան
Բընօեա իզհարը մէմնունիլիէթ իյ-
լէտի :

— Թամ ֆիքր ու խէեալըմտան
կէչիւմէքտէ օլտուղում կիպի պուլ-
տում , — տէտի մէքգումէ , — չիմ-
տի պու տազըզաւտա , պուրատա
հիւքմ իթմէքտէ օլան սուլուգ վէ
գարանլըզ եէրինէ , պաքնլըզ , չէն-
լիք վէ սէս շամաթա հիւքմ իտէ-
պիլէճէք տիր . . . — Պու խըտմէթի-
նիլդտէն տօլաբը սիլի թէպրիք վէ
սիզէ թէչէքքիւր իտէրիմ :

Տօգթօր Ժօյլէն իլէ Ժան Բընօ
պաշլարընը էյէրէք , իպրաղը թէ-
վաղու մէրաթիմինի իֆա իյլէտիլէր :

— Շիմտի , — տէտի Գօրա Ժան
Բընօեա սէօյլէեէրէք , — տօթթում ,
սիզէ պիր գաշ սիւալլէրիմ վարաբը :

— Էլիմտէն կէլտիկի մէրթէպէ

ճէվապարընա հազըրմ, էֆէնմիմ
Ժան Բընօ պունու ու ջլէտիկիլէ
պէրուպէր, ճէպինպէն, իշինտէ ոօ-
թալար իշար իյլէմիշ օլտուղու պիր
ճէպ տէֆթէրինի չըգարաը :

— Բօզ Պօնչան նէ՞րէտէ տիր, —
տէյի սիւալ իմտի Լիօնէլ Վարթըն
(Գօրա) :

— Իքի կիւնտէն պէրու Փարիսաէ
պուլունմագտա տըր :

— Օլ ալչագ Մարտիալ Տէրէ՞յն :

— Եալընըզ զէվզ ու տէֆա վէ
հօվարաալըզ իւզրէ էօմիւր կէչիւ-
մէքաէ տիր :

— Մէրգուժ նէ՞րէտէ իգամէթ
իթմէքաէ տիր :

— Բօչէ սօգաղընտա :

— Այրքճա պիր գօնագտամը օ-
թուրմագտա տըր, Եօգսա պիր տա-
յիրէ՞ մի քիրալամըշ տըր :

— Այրքճա պիր գօնագտա օթուր-
մագտա տըր :

— Մէզըիւր գօնաղըն իթթիսա-
լինտէ էպինիէ վա՞ր մը տըր, Եօգսա,
տէօրթ թարտֆը աչը՞ գ մը տըր :

— Եալընըզ սօլ թարտֆընտա էպ-
նիյէ վար տըր :

— Սիզ, մէզըիւր Եոնընտա պու-
լունան էվին սաթլըզ օլուպ օլմա-
մար, վէ Եախօտ քիրաԵա վիրիիպ
վիրիլմէմէսի հագգընտա, Եարընա
պիր մալիւմթ ալմալընըզ,

— Բէքալէա, Եարըն անպարմ . . .

— Էվէլքի իոմի Պլանչ էրվիէօ օ-
լուպտա, շիմաի իսէ Դթնթէն տը
Լաննէյ տէնիլէն գատըն նէրէտէ
օթուրմագտա տըր :

— Մէրգուժ շիմաիլէրտէ, Եէնի
էվէնտիլըմիշ օլտուղու օղլու իլէ
քէնտի թագէ կէլինի, Եէնի էվէն-
միշ օլալարըն առէթ լէրինաէն պու-
լունտուղու իւզրէ, շէքէր գայմագ
այլարընըն օլճուլուգտա կէչիւմէք-
լիկէ չըգմըշ օլտուղլարընտան, մէր-

գուժան իլէ պիրլիքաէ, իթալեա-
տա տէյ Եահաթ իւզրէ պուլունմագ-
տա տըր . — Ֆագաթ, սէջլէնտիկի-
նէ կէօրէ, ազչամա սապահա տվ-
տէթ իտէճէք իմիշլէր :

— Մարտիալ Տէրէյնին պիւյիւք
օղլու օղլուպ, վէ պիր պօրսա տէլ-
լալը շէրիքի օլան ԺօրԺ Տէրէ՞յն
նէրէտէ տիր :

— Անըն հագգընտա հիշ պիր իյի
շէյ իշիտիլմէքտէ տէյիլ տիր . . . —
թըպզը բէտէրի կիպի հօվարաանըն
պիրի օլտուղտան պաշգա, զիԵա-
տէսիյէտէ գուժարպաղ իմիշ . —
մէրգուժ, պիւթիւն վագթինի, Եա
գուժարտա սարֆ իտիպ, վէ Եախօտ
քիւչիւք թէաթրօլարըն օԵուճու
զըզլարը, վէ Մապիյ նամ պալօ վէ
րէզպէթ մահէլլի իլէ, Շաթօ տէ Յը-
լէօր նամ պալօ վէ րէզպէթ մա-
հէլլինին արօզլարը վէ մասգարա-
լարը իլէ կէչիւմէքտէ իմիշ . — Մէր-
գուժ քէնտի Եազըլմըշ օլտուղու
սէրքլըտա վէ Պօրսատա գուժար օյ-
նստըգտան պաշգա, աթ գօչուչա-
լընա տայիր պահա թուլթուչմագ-
լըզլարա տախի կիրիշմէքտէ իմիշ :
— Գուժարտա գագանմագտա՞ մը
իմիշ :

— Բէք ազ տէֆա . . . — օնտա
սէքիզ տէֆասընտա զայպ իթմէք-
տէ իմիշ . . . :

— Մարտիալըն քիւչիւք օղլու,
Լէօրօլ նէ Եարմագտա իմիշ :

— Մէզըիւր ֆամիլեա իշինտէ է-
լէ ալաճագ, Եալընըզ մէրգուժ չօ-
ճուգ պուլունմագտա իմիշ . . . —
մէրգուժ ավօգաթլըզ էօյրէնմէք-
տէ օլուպ, վէ տէրպէրինէ տախի,
լաԵըզըյա չալըչմագտա իմիշ . . .

— մէրգուժուն, վալիաէսինտէն գալ-
մըշ օլան միրաօր, սիննինն հէնուզ
միւստատէ իթմէմէսի ճիհէթիլլէ,
էլինտէ օլմաԵըպ, վասիտի թահթը

իտարէսինտէ պուլունաուղունտան , իզ օնօմեալը ուրբէթատէ կէշինմէքատէ իմիշ իսէտէ , քի՞մ պիւր պուլ Ֆաղիլէթի տօղու շունտան , թապիւթ թընաւօն մը նէշէթ իթմէքտէ տիր , եօգսա էլինտէ բարաուր պուլունմասարղընտան մը արբ . . . — մէրգում , ուէստէվիյեէ մէքթէպ թաւէպէլէրինին իզամէթ իթմէքտէ օլուպ , վէ Վարթիէ Լաթէն թէսմիյէ օլունմագտէ օլան մահէլէտէ օթուրմագտա իմիշ իսէտէ , պաղըքէրրէ պիրատէրի ժօրժ , մէրգումու թաամա վէ էլլէնճէեէ տալէթ իյլէմէքտէ իմիշ . . . :

— Պու իքի գարտաշարըն , պիրլիքտէ տիւշիւպ գալգաղլարը գալըլարը վա՞ր մը իմիշ . . . :

— Շիմաիքի հալ օլ պապտէ պիրմալիւմաթ ալամամըլըմ արբ . . . :

— Պու վիրաիկինիզ մալիւմաթլարտան աօլաեք թէշէքքիւր իտէրիմ , — սայքի պէնիմտէ արգու իթմէքտէ օլտուղում մալիւմաթ , անճագ պունիւրտան իպարէթ պուլունմագտա իտի . . . — Շիմաի կէլէլիմ պաշգա խուսուլարա . — պաղալըմ հէմշիլէլէրիմ իլէ եէկէնիմիտէ տիւշիւնաիւնիւզ միւ , մալիւմ եա , պուրաուր Փարիս տիր , սիւս վէ տարաթ վէ մօտանըն մէրքէղի տիր , շիմաի մէրգումէլէր , Փարիսին սիւս վէ սալթանաթընը կէօրտիւքլէրի կիպի , տիւշարը թէհայեիւր օլաճագլար , վէ պիթթապի , պաշգալարընտան կէրիտէ գալմամալը արբար :

— Էվլէթ , մատմօղէլ , անը տալի տիւշիւնաիւմ . . . — եարընքի կիւն , էն զիեատէ շէօհրէթշուար օլան թէրղի պուրաեա կէլէճէք տիր . — մէրգում , զայէթլէ նաղլը վէ միւթէքէպպիր պիրի օլտուղունտան , քէնտիտի միւշթէրիլէրին

աեագլարընա կիթմէեիպ , իլա բըրէնտէպէր , վէ էն պիւշիւք քիպարըլաեալէր պիլէ , թա քէօյիւնէ քէնտի խանէսինէ գաաար կիթմէքտէ իմիշլէր իսէտէ , ասէթա պիր հիքմէթ նէվինտէն օլարաղ , պանգապիլէթլէրինին վէ եախօտ լիրալարըն պօլլուղա սայէսինտէ էլտէ իտէպիւրիկիմտէն , նաուրլքի սէօյլէտիմ , պուրաեա կէլէճէք , վէ էմլինիզէ միւնթաղըր պուլունաճագալըր . . . — Պու հալ պիլէ , քեաֆֆէյի պիւշիւք Ֆամիլեալարըն կէօլլէրինէ չարաճագալըր :

— Չօգ իյի , չօգ իյի . — Պէնիմտէ արգում , Լիօնէլ Վարթըն (քէնտիտի) իլէ եէկէնլէրինին զէնկիլիքէրինին քէսրէթիւն , պէյն էլ էհալի , պիլ միւ պալաղա պիւշիւտիւքճէ պիւշիւպ իմէվաթուր պուլմանը արբ . . . :

— Մատմօղէլ , պունտա միւպալաղա օլաճագտա պիր շէյ եօգտուր . . . զաթէն սէրվէթինիզ հատաի իթիտալին խարիճինտէ պուլունմագտէ տիր : Հալպուքի , օտէտիկինիգտէ սահիհ տիր , խալգպիր շէյի պիւշիւթիւքճէ պիւշիւտիւր :

Յէրտաուր կիւնիւ , ֆիլվաղը , կէրէք մէրգում էն զիեաաէ շէօհրէթ սահիպի օլան թէրղի , վէ կէրէք սայիր պիր չօգ պիւշիւք քիւշիւք էնաֆար վէ սալթընըլար , Փարիսին տալէթինտէն պուլունաուղու իւղրէ , պիր պիրի արգաուրնտան , թաղըմ թաղըմ Սէնթ — Ուէն սէրաեընա տօլմուշար , վէ էօյլէ պիր էսկի սէրայտա իճրա իտիլմիշ օլան , վէ հատէն զիեաաէ շայեանը թէհայեիւր պուլունան սիւս վէ տարաթը , վէ սէրվէթ վէ թէպէտալալթը կէօրէրէք , քէմալի թէհայեիւր իւղրէ կէրի տէճմիւշէր տիր : Թապիւթիլէ ,

քեաֆֆէյի զազէթաճըլարըն հա-
վատիսճիլէրի, մահէլլի մէզպուրէ,
մալիւմաթ ալմադ. իչին գօշուշմուշ-
լար տըր :

Արթըգ հէր քէս տիւշիւնէպիլիր,
մէզքիւր զազէթալարըն, էօյլէ յիմ-
նէնին թանըմազտէ օլմատըղը պիւր
Գալիլիթիմա նապապընըն, պիրտէն
պիրէ կէլիպտէ, օլ մէրթէպէ բրէն-
վարի սուրէթտէ պիր սէրայտօնաթ-
մըշ օլմա՛ը հազ գընտա, նէլէ՛ր վէ
նէլէր եազմըշար տըր :

Մօնմարթըրը վարըշընտան, թա-
Մատէն ճատաէսինէ վարընճաեա
գատար, սէքիզ կիւն միւթէմատի,
հէրքէսին տիլինէ տէսիթան վէ եա-
խօտ լազըրտըսընա սէրմայէ օլան
չէյ, Գօրա ֆաթիլիւտաըյա իգամէթ
իթտիկի Սէնթ-Ուէն սէրաեքնըն
լազըրտըսը օլմուշ տուր :

Փարիս էհալիսի օլ գատար էհլի
մէրադ տըր քի, պիր քէրրէ մէրա-
զը քէսպի շիտաէթ իյլէտիկինտէ,
արթըգ էօնիւ արգա՛ը ալընմա՛ը
իհթիմալտէն տէյիլ տիր :

Պուլվարլարտա, վէ գլիւպլէրտէ,
Պօրստա, վէ թէաթըրլարտա, ազ-
չամ սապահ շու աթիտէյի սիւալ-
լէր իշիտիլմէկէ պաշլամըշ տըր :

—Մէրգուլարը կէօրտիւնի՛դ-
միւ, կէօրէպիլտիւնի՛դ մի :

—Աճապա նէ՛ վազըթ տիշարը
չըգաճազլար իմիշ :

Պու սիւալլէրի հէրիշիտէն տտէմ,
մութլագա Լիօնէլ Վարթըն ֆաթիլ-
եառընտան տօլաեը օլմապը պահսը-
նա կիրիշմէքիլք քիւսթաթլըղընա
գատար չըգըշապիլիր իտի :

—Հէրքէս ազչամա սապահա,
էլպէթթէ պուշլար տիշարը չըգա-
ճազլար տըր տէյի տիւշիւնտիւքլէ-
րինտէն, —էվլէլ էմիրտէ, եա Պօա-
տը Պուլօնեը նամ սահրաեա, վէ
եախօտ պիր թէաթըրօեա կիտէճէք-

լէրինի իւմիտ իտիպ պէքլէմէքտէ
իտիլէր :

Հէր թարաֆտա կէօղէթլէմէքտէ,
վէ հէր թարաֆտա հազըր պուլուն-
մաքտա իտիլէր :

Վէլհասըլ, ումում էհալինին նա-
զարը տիգգաթը, անճազ մէրգու-
ման թարաֆընա ճէլպ իտիլմէքտէ
իտի :

Շանգ-էլիզէ սահրա վէ մէյտա-
նընտա, իզտիհամ խընճաթընճ պի-
րիքմէքտէ իտի. —Հաթիմա, իշիմէ
պու կիւն ֆիլան եա ֆիլան թէաթ-
րօեա կիտէճէքլէր իմիշ տէյի հա-
վատիլէր շուեու պուլմագտէ օլ-
տուղունտան, օլ կիւն, մէզքիւր
թէաթըրլարըն ֆիեաթլարը իզտի-
եաա պուլմագտա իտի :

Փարիս էհալիսինին, իշպու տարպը
մէսէլ սըրասընա կէշմիշ օլան էհլի
մէրազլըգ թապիւթընը, մէրգու-
ման հազգընտա զուհուրա կէլմէք-
տէ օլան մէրազ, քեամիլէն թա-
տիգ իյլէմէքտէ իտի :

Թէաթըրլարըն պիլէթ գաբուլա-
րը էօնլէրինտէ, եիւղլէրճէ քէսան
պիրիքէրէք, սահիհէն կէլէճէք վէ
եախօտ կէլմէեէճէք օլտուգլարընը
պիլմէտիքլէրի հալտէ, ատէթա Գօ-
շինչին էլշիլէրի, վէ եախօտ Մօնկօ-
լի սէֆիլլէրի կէլէճէքլէր տիր կի-
պի, պիրպիլլէրինի սըզըշաբըրադ,
նէօպէթէ պէքլէմէքտէ իտիլէր :

Նիհայէթ, ապիրէ իչին լազըմ
կէլէն շէյլէրին գօմանտալարը վիրիլ-
տիլէր, հէր պիր հազըրլըգ իքմալ
իտիլտիլէր, վէ Գօրա, ֆէրտասը
կիւնիւ իչին, ֆաթիլեաճա Փարիսէ
ինիպ կէզմէքլիկէ, վէ խալգա կէօ-
րիւնմէքլիկէ գարաը վիրտի :

Ֆիլվազը, ֆէրտաը կիւնիւ, էօյ-
լէտէն սօնրա սաաթ իքիտէ, գա-
լէշ թապիր օլունան սէքիզ եալլը
պիր արապա, շոյեանը թէհայեիւր

սուրէթտէ աթլար գօշուժուչ վէ տօնատըլմըչ օլտուղու հալտէ, Սէնթ-Ուէն բարգընը թէրք իլէ, Փարիս ճատտէսինէ ըէվան օլտու :

Մէզքիւր գալէշտէ, Գօրանըն հէմէրէսի Գարմէն իլէ Մարի, վէ եէկէիլէրի Տօլօրէզ պուլունմագտէ օլուպ, վէ մէրգումէլէրին խուսուսի օլան տիլպէրլիքլէրինէ իսէ, կի-յինմիշ օլտուգլարը զայէթ իւլ զայէ գարիֆ վէ կիրանպահա էլպիսէլէրի վէ թօայէթլէրի, գաթ պէգաթ պախ-չը ըէֆիւագ իյլէմէքտէ իտիլէր :

Լիօնէլ Վարթըն եանի Գօրա իլէ Տօմէնիգօ Սէպալա եանի ժան Րը-նօ իսէ, պէ զայէթ սուրէթտէ զա-րաֆէթ վէ լէթաֆէթ իւզրէ կիյին-միշ օլտուգլարը հալտէ, գէպ թէս-միլէ օլունան պիրէր ալէա իրլանտա աթլարընա պինմիշ օլարագ, վէ մէր-գումէլէրէ պիր հիւրմէթ ու թաա-զիմ նիյեթթիլէ, պիրէր եասագճը մագամընտա, մէզքիւր արապանըն, պիրի սաղ վէ տիկէրի տախի սօլ թարաֆընտա պուլունարագ կիթ-մէքտէ իտիլէր :

Կէրէք արապաճը վէ կէրէք իքի նէֆէր խըտմէթ քեարլար, իւշիւ տախի արապ օլուպ, վէ բէք սիւս-լիւ սուրէթտէ կիյինմիշ պիր հալտէ պուլունմագտէ իտիլէր :

Արապա Սէնթ-Ուէնտէն, Գլիշի ճատտէսինի թուլմուչ օլտուղուն-տան, մէզքիւր եօլտան աշաղը ին-տի, Շօսէ տ'Անթէն նամ թարիգի թուլտու, պուլվարտան տիշարը չըգտը, վէ Մատլէն թարաֆընա տօղրու չըգմանա պաշլատը :

Հալա զայէթլէ կիւզէլ իտի :

Կէրէք պուլվար վէ կէրէք Րօայ-եալ ճատտէսինին տտամ կէչէճէք օլան իքի թարաֆ գալտըրըմլարը իւզէրլէրինտէ, Պօա տը Պուլօնեը-եա կէզմէկէ կիթմէքտէ օլան իգ-

տիհամ տօղու օլուպ, պունլար թա-պիաթիլէ, պիր պիրլէրի արգասըն-տան գարընճա կիպի գայնաեարագ սիւրիւ սիւրիւ կիթմէքտէ օլան մունթագամ սալթանաթ արապա-լարը. Պա, արա եէրլէրինտէ պու-լունան, վէ մէզքիւր արապալարըն սըրալարընտա եագըչմանեան քիրա արապալարընը թէմաշա իյլէմէքտէ իտիլէր :

Մէզքիւր արապա բաթըրթըսը իչինտէ, իզտիհամըն կէօղլունէ չար-րըպ վէ էն պիեատէ հէր քէսին նագարը տիգգաթընը ճէլպ իյլէ-եէն շէյ, մէզքիւր սէքիզ եայլը գալէշ իլէ, գօշուժուչ օլան աթ-լարըն տիլպէրլիքլէրի, վէ արապ սէ-յիս իլէ արապ ուշագլարը, վէ ալէլ խուսուս տէրունինտէ պուլունան իւշ նէֆէր կէնճ վէ հիւսնա գըզ-լար օլմագտա իտիլէր :

Զաթէն հիշ պիր տէֆա կէօրմէ-միշ օլտուգլարը հալտէ պիլէ, հէր քէս, մէրգումէլէրին, պիլթիւն Փարիս էհալիսինին լիսանընտա կէզ-մէքտէ օլան տիլպէր միւսաֆիրլէր օլմալարընը, ֆէհմ ու քէշֆ իյլէ-մէքտէ իտիլէր :

60

Պին սէքիզ եիւզ էլլի իւշ սէնէ-սինտէ, չայեանը թէհայեիւր պիր բարգ հալ ու հէյեթինէ վագ ի-տիլմիշ օլան Պօա տը Պուլունեընըն թէրթիպ ու թանգիմինէ, տահա հէնուզ պաշլանըլմըչ իտի :

Թօսր Դէ-լէ թէսմիյեէ օլունան, վէ եիւքսէք մէվգըտա պուլունան-լարըն զէնտօսթլուգլարընա վէ հօ-վարտալըգլարընա պիր մահէլլի մախսուս կիպի իթթիխաղ իտիլմէք-տէ պուլունան օլ շէօհրէթլի կէզին-մէ մահէլլի, օլ հէնկեամտէ, հէ-նուզ մէվճուտ տէյիլ իտի :

Պաղը արապալար , օլ հէնկեամ-
տէ մօտա օլան Մատրիտ Փօրա կիթ-
մէք իւզըն , օրման իշինտէն , սիւ-
րաթ իւզըն կէշիպ կիթմէքտէ ի-
տիւն :

Պիը գաշ գըթա աուլ վէ զէնկին
գատընյարըն արապալարը , բաթըր-
թըսըզ վէ մաղմուս պիր հալտէ օլ-
տուղու հալտէ , կէօլին սօլ գըեք-
սընտա հիւքմ իթմէքտէ օլան զէն-
տօթլուզլարտան վէ էնվայի հօ-
վարտալըզլարտան ուզադտա պու-
լունմագլըզ արգու վէ նիյեթիլյէ
չէքիւնէք , շիմտիւնտէ պէղայէթ
տէրէճէ միւթէպէր պուլունան Ա-
գառիա կէշիտի նամ , քիպարլարըն
կէզինտիկի եօլտան կէշմէքտէ իտի-
ւն :

Փագաթ , Շանզ-էիզէ , էսկի վա-
գըթա , Գուր-լա-Րէն նամ մա-
հէլին օլտուղու կիպի , սահիհէն
պիր իպրազը սիւս վէ տարաթ մէր-
քէզի օլմուշ իտի :

Արապալար , ատի կիւնլէրտէ ան-
ճագ իքի իւշ , Ֆագաթ պիւյիւք
կիւնլէրտէ տախի պէշ ալթը սըրա
օլարագ , Գօնգօրտ նամ մէյտան-
տան եօգարու Արք-տը-թիօնֆ
նամ Ֆիւթուհաթ քէմէրինէ տօղ-
րու չըգմագտա , վէ ալէսսէվիյեէ ,
չէհրին գաբուլարը բարմագլըզլա-
րըյա քէսիլմիշ օլան Րօն-Բօան տը
լէթօալ նամ միւնէվիէր եօլա վա-
սըլ օլմագսըզըն տէօնէրէք , Մարլի
աթլարը տինմէքլէ քէսպի շէօհրէթ
իթմիշ պուլունան մահէլլէ գատար
ինմէքտէ , պատէհու թէքրարէն
չըգմագտէ , վէ պէօլէճէ ինիպ չը-
գարագ տէվամ իյլէմէքտէ իտի-
ւն :

Սաղ թարաֆտա , վէ կէօլ պու-
լունմատըզը հալտէ , պիր Քուր Գը
լէ վար տըր :

Սէնթ-Ուէն սէքէնէլէրի , եանի

Գօրա Ֆամիեաթ արապաթ հագ-
զընտա , պուլիարլարտա պուլունան
խալգ իւզէրինտէ հուսուլէ կէլէն
թէէսիւր , թա Շանզ-էիզէն գա-
տար տէվամ իյլէտի :

Գօրանըն հէմշիւրէլէրի արապաթը ,
տիկէր արապալար սըրասընտա ,
խալգըն պիրիքմիշ օլտուղու եօլուն
էօնիւնտէն կէշմէքտէ պուլունան
սըրանըն իշինտէ պուլունտուղուն-
տան , ճիւղէ ալէմին էն զիեատէ
նազարը տիզգաթընը տալէթ իյլէ-
մէքտէ իտի :

Գօրանըն հէմշիւրէլէրի իլէ եէկէ-
նի , պիթթապի զիեատէիլլէ գա-
պարըզ մէմուլն օլմագտա իտիւն :

Պիւթիւն խալգ , ումուս սուրէթ-
տէ , քէնտի հագգլարընտա , սիւ-
չարը թէհալիւր օլմագտա իտիւն :
Թապիաթիլլէ , մէրգումէլէրի
կէօրմէքտէ օլան գատընյար , պիթ-
ղաթ քէնտիւրէրի տէ իւքեաթ օլա-
րագ օլմահըպ , իլլա , հագրէթի է-
վանըն գըզլարընա , եանի գատըն
թալիֆէսինէ մախսուս պուլունան
պիր գըսգանճըզ թապիաթը իգ-
թիզասընճա , հիշ պիրի , քէնտիտէն
պաշգասընըն կիւզէլ օլապիլմէսինէ
ինանմագ ապա իսթէմէտիքլէրին-
տէն , մէրգումէլէրի , ճիւղիճէ գրի-
թիգ իտէրէք , պիրէր տիւրլիւ գու-
սուրլար պուլմագտէ իտիւն :

— Տօղրուեու սէօլէմէք լազըմ
կէլտիկինտէ , Ալլահ իշին , էրէյիճէ
կիւզէլ տիրլէր , — տիմէքտէ իտի ,
ղայէթլէ թանըլմըշ օլուպ , վէ հէր
պիր լագըրտըսը իսէ , ատէթա պիր
հիւքմ ու գանուլն եէրինի թութ-
մագտա պուլունան տիպէր գատը-
նըն պիրիսի քէնտի եօլտաշլարընա ,
— Ֆագաթ , նասըլ քիսիզին տէ գալ-
պինիզ շէհատէթ իտէպիլիւրի , լէհ-
ճէլէրի Րէնկի պիր ազ աճայիպճէ
պուլունմագտէ տիր :

—Ֆիլվագը ըննքէրի աճայիպճէ խտէ տէ, էվվէթ, քէնտիլէր, տող-րուսու, կիւղէլճէ՝ տիրլէր. —տէյի ճէվապ վիրաի տիկէր պիր կիւղէլ-լիք զայրէթի չէքմէքտէ պուլունան գատուն, —հէլէ օլ սիեաճ սիեաճ կէօղլէրինէ, հիւչ պիր չէյ տէնիլէ-մէղ, տէնիլսէ սէղա տըր:

—Էֆէնտիմ, օտա կուլթօեա պաղլը պիր չէյ տիր, ատամ վար տըր քի, սիեաճ կէօղլի սէվէր, վէ ատամտա վար տըր քի, պաչգա ըննքտէ օլանը, —տէտի պաչգա պիր գատուն, —հէլէ պէնճէ պէն, պիլմէմ հագգլը պիլմէմ հագգ-սըղ, բէմպէ լէհճէյի, աշուրի մէր-թէպէ սէվէրիմ, վէ պու միւսա-ֆիրլէրէ կէլինճէ, —տօղրուսու, չի-րինճէ տիրլէր, —ֆագաթ, շու-նուաա սէթրիտէմէմ սէօյլէմէքիկէ քի, սիմալարը ըննկինտէն հօշլա-նամատըմ, չիւնքի, գուրում պօ-եասը ըննկինտէ պուլունան պիր կէօղլիւք արդաւընտան պաղըլմագ-տա տըր կիպի պիր ըննքտէ պու-լունմագտա տըրլար:

Օրատա հազըր պուլունան ըէ-սիմճինին պիրի պաղըրարագ,

—Աֆվ իտէրսինիղ, ազիգէմ մա-տամ, պու ըննկէ, աչըգ թուճ ըննկի տէնիլիր. . . —տէտի, —Պէսպէլլի, մէրգումէլէր, եիւղլէ-րինէ, պէղայէթ տէրէճէտէ կիրան պահա օլան, վէ տէօքմէ վէ եա-խօտ եօնմա սուրէթլէրէ, թուճ ըննկի վիրմէք իչին խթիմալ օլուն-մագտէ պուլունան պիր պօեա ի-լէ, քէնտի եիւղլէրինի պօեամըշ օլ-մալը տըրլար. . . :

—Իմօի էօյլէ օլտուգտա, պուն-լարա, ըստէն էւլէլէ իմօի վիրիլսէ-ճայիղ տիր. . . :

Պու իմ միւնասիպ կէօրիւնտիւ:
—Հէր քէսին հօշունա կիթտի, հէր

լիսան թէքէրիւրէ պաշատը, ա-ղըղտան աղըղա եանըլտը, պիւ-թիւն Փարիս խալղընըն լիսանընա տիւշտիւ, վէ արատան պիր կիւն կէչմէեէ գալմատը, ուֆագ զագէ-թալարտա տախի օգուլնտու:

Մէրգումէլէրին արապատը էթօալ նամ մէթէրիսէ վասըլ օլտուգտան սօնրա, աշաղը ինմէք իւղրէ տէօն-մէքտէ իքէն, նէօյյի նամ աֆիւլ-տէն, եանի աղաճըղ ճատտէտէն կէլիպտէ, Տօֆին նամ աֆիւլյէ, եանի աղաճըղ ճատտէյէ տօղրու կիթմէք իւղրէ պուլունան վէ վիգ-թօրիա նէվինտէն օլան պիր արապա գարշը կէլտիկինտէն, մէքքիւր ա-րապաեա եօլ վիրմէք նիյեթիլլէ, մէրգումէլէրին արապաճըսը, պիր արալըղ գալէչի տուրտուրտու:

Մէքքիւր վիգթօրիատա, զայէթ-լէ ճիճի պիճիլի սուրէթտէ կիյին-միշ օլուպ, վէ եանընտա տախի, սիննիլի ալմըշ օլան, վէ տիւնեա-տան եօրուլուպ պըգմըշ տըր կիպի պիր հալտէ օլարագ, սիկարասընը թիւթաիւրմէքտէ պուլունան պիր ատէմ պուլունտուղու թագտիրտէ, Բօղ Պօնշան պուլունմագտէ իտի:

Մէրգում սիկարա իչմէքտէ օ-լան ատէմ, Մարսիալ Տէրէյն իտի:
Բօղ Պօնշան գալէչին էօնիւնտէն կէչմէքտէ իքէն, Գօրա իլէ ժան Բընօ, վէ եախօտ տահա իյիսի, ա-ղըլ քէնտի պիլտիկի իմ իլէ սէօյ-լէյէլիմ, Լիօնէլ Վարթըն իլէ Տօ-մէնիկօ Սէպալլա կէօղլէրինէ իլիշ-տիկինտէն, մէրգումէ չէօյլէ պիր կիւլիւմէյէրէք, բարմաղընըն ու-ճույլա, մէրգումանէ պիր սէղամ վիրաի:

Մարսիալ, ալլա տիգգաթ իթ-մէք նիյեթիլլէ օլմատըղը հալտէ, կէօղլէրինի գալաըրարագ, քէնտի արգատաշը պուլունան գատընըն,

Թէպէսսիրմ իլէ նէյամ վիճիկի
աթլըլարը կէօրտիւ :

Մէրգումուն կէօզլէրի , Գօրանըն
կէօզլէրինէ յաւթ կէլտիքլէրինտէն ,
— լէնկի աթարագ մօս մօր օլտու ,
վէ պիւթիւն վիճուտի աթիթրէմէկէ
պաշլատը :

Գօրա պաշլընը չէվիրտի :

Գօրանըն գըզգարնտաշլարընըն
պինտիքլէրի գալէշ պիր թարաֆն
իլէրուլէմէքտէ պուրունտուղու կի-
պի , Մարսիալ իլէ Բօզ Պօնշանըն ա-
րապաւը տախի , պաշգա պիր թա-
րաֆա տօղրու իլէրուլէմէքտէ իտի :

— Սիզ մէրգում տէլիգանլըբը
թանըմագում մը սրնըղ , — տէտի
Մարսիալ բէբէլէմէրէք , վէ սէսին-
տէ օլ մէրթէպէ պիր տիթրէյիշ վէ
պիր թէպէտտիւլաթ վուգու պու-
լարագ քի , Բօզ Պօնշան , մէրգու-
մուն պու հալինի կէօրիւպ վէ ֆէհ-
մինէ վարտըղընտան , սիւտինէ ճէ-
վապ վիրէճէք եէրտէ , թէաճճիւ-
պինտէն նաշի ,

— Ա՛, ա՛, նէ՞ օլուեօրտունուզ , նէ՞
օլտունուզ , — եօգսա իւզէրինիդտէ
պիր գըսգանճլը՞ մը հասըլ օլտու-
լէկէր էօյլէ պիր շէյ վազը Թրտու
իսէ , տօղրուսու , բէք զարիպ պիր
շէյ տիր , չիւնքի , բէք կիճ գալ-
մըշաընըղ աթմէք տիր , պու գատար
վազըթտան սօնրա , աթթըզ գըս-
գանճլըզ ճայիզ օլապիլի՞ր մի , իգ-
թիգա իտէ՞ր մի , — տէյի պաղըրտը :

— Պէն սիգէ պաշգա պիր շէյ
սէօյլէմէյիպ , իլլա անճագ , մէր-
գում տէլիգանլըբը թանըմըսընըզ
տէյի սիւալ իլլէտիմ . . . — տէյի
ճէվապ վիրտի Մարսիալ :

— Իիմ օլտուղտուն պիլմէտիկիմ
հալտէ , էվլէթ թանըմագտաեւմ . . .

— պէն մէրգումուն , ետնընտա պու-
լունան իթթիտարճա , ֆագաթ տիլ-
պէրճէ օլան մէլէս պիր ատէմ իլէ

լաթմ կէլա թանըտըմ . . . :

— Նէրէտէ վէ նէ՞ վագըթ լաթմ
կէլտինիզ :

— Պունտան օնպէշ կիւն գտտար
մուգատտէմ , Հավըրտա կէօրմիւշ
իտիմ . . . :

— Հավըրտա մը . . . — տէտի
Մարսիալ :

— Էվլէթ , Հավըրտա , պիգիմ
պանքէր Մ. Ժանկլին մապազասըն-
տա . . . :

— Իսմի նէ տիր պիլմէքտէ միսի-
նիզ :

— Իքիսինին տախի իսմինի պիլի-
րիմ . . . — մէրգում տիլպէր լէ-
լէսին իսմի Տօմէնիօ Սէպալլա օ-
լուպ , քէք չիք վէ բէք նէզաքէթլի
պիր ատէմ տիր :

— Նէ՞ վագիֆէմ պէնիմ , մէրգում
մէլէս , վարսըն քիմ օլուր խտ օլ-
սուն , — տէտի Մարսիալ , սապըր-
ըզճա պիր սէօյլէյիշ իլէ , պէնիմ
միւրատըմ , օլ տէլիգանլընըն իս-
մինի անլամագ տըր . . .

— Բէք ալէա , մէրգում տէլի-
գանլը տախի , մէրգում իթթիտար-
տան էքսիք մէրթէպէտէ չիք օլմա-
տըզտան պաշգա , օլ գատար տա
գէնկին տիր քի , բարաշլարընընէ ետ-
րաճաղընը պիլմէքտէ տէյի տիր ,
վէ իսմիտէ Լիօնէլ Վարթըն տըր . . .

— Պիլիմ տը Ֆիւնգալա , պիր մի-
լիօնտան զիեատտէ բարա տաեանմըշ
օլան Լիօնէլ Վարթըն պու մու տուր
. . . տէտի Մարսիալ ետվաշ ետվաշ
սէօյլէեէրէք , վէ աիւշարը իսթիզ-
րոպ օլարագ . . . — նասըլքի պէնիմ
իլէ տէ կէլիպ կէօրիւշէճէք իսթի . . .

— Սիլին իլէ կէլիպ կէօրիւշէճէք
օլմաւընտան կէրչի խապէրտաւէ-
յիլ իսէմ տէ , ֆագաթ չունու պի-
լիրիմ քի , Լիօնէլ Վարթըն իշթէ
մէրգում տուր :

— Զօգ զարիպ պիր հալ . . .

—Նէ՞ տիր դարիպ օլան շէյ...
 —Հիշ... պիր պէնզէյիշ վար
 ալը տա...
 —Լիօնէլ վարթընը պիրինէ՞ մի
 պէնզէյիմէքտէյինիզ...
 —Էվվէթ...
 —Բիմէ՞ պէնզէյիմէքտէ տիր...
 —Սիզին թանըմագտա օլմատըղը-
 նըզ պիրինէ...
 —Շիւբհէսիզ սուրէթտէ օլարագ
 տէյէ պիրիրիմ, պիր գարըեա պէն-
 զէյիմէքտէ օլմալըսընըզ...
 —Խայր, եանըշընըզ վար տըր...
 Բօզ շիւբհէյի պիր հարէքէթ իպ-
 րազ իտէրէք...
 —Դալէշտէ պուլունան, վէ մէր-
 գուման արգատաշարը օլան գա-
 տընլարը տա կէօրաիւնիւզ միւ...
 —Խայր օնլարը կէօրմէտիմ...
 —Հայր՝քի օնլարը կէօրմէմիշ-
 օնիւզ, բէք պիւյիւք պիր շէյ զայպ
 իթմիշ օլտունուզ, ազիզիմ, —զի-
 րա, իւշ նէֆէր, կէրշի պիր ազէ-
 մէրճէ, ֆագաթ, պու ճիւմէ իլէ
 տախի, զայէթլէտիւպէր, կէնճ գըզ-
 ար իտիլէր...
 Մարսիալ թէքըարէն տիթրէմէ-
 կէ պաշատը...
 —Իւշ... —տէտի մէրգում բէ-
 բէլէեհէրէք, —Մէրգումէլէրտէ իւշ
 տիւրլէր, էօյլէ՞ մի...
 —Էվվէթ... լարին, նէ՞ վարտըր
 իշթէ շիմտի թուրուլտունուզ, բէն-
 կինիւզ պիւթիւն պիւթիւն աթտը...
 —Եօգսա քէյֆիւզմիսինիւզ...
 —Իւզէրիմտէ պիր նէվի ֆէնալըգ
 արըզ օլտու իսէ տէ, պէյիւ եօգ
 տուր, շիմտի կէշէր, տէֆ օլուր...
 —Իյի տիգգաթ իթտինիւզմի, սա-
 հիհէն իւշմիւ իտիլէր...
 —Մաաշալլահ, բէք ուլէպ կէօր-
 տիւմ, վէ աիգգաթ իթտիմ... —
 Պիլիրսինիւզ եա, պէնիմ կէօղլէրիմ
 բէք քէսկին տիրլէր... —Լաքին,

մատաւքի սիզ մէրգումէլէրի կէօր-
 մէմիշսինիւզ տիր, նէ՞ վազիֆէնիւզ,
 սիգճէ՞ նէ վար տըր, նի՞շին պու
 գատար մէրագ իթմէքտէօնիւզ...
 Մարսիալ պունա գարշըլըգ հիշ
 ճէվապ վէրմէտի...
 Սայքի Բօղուն լագըրտըլարընը ի-
 շիթմէմէքտէ տիր կիպի իտի...
 —Ջանն իտէրսին քի ուեուճագ-
 տա, ֆէնա ֆէնա խեհալար կէօր-
 մէքտէյիմ... —տէյի տիւշիւնտիւ
 մէրգում քէնտու քէնտույէ...
 Հալպուքի պէրիտէ, Դօրա. Ժան
 Բընօեա...
 —Մէրգում թա քէնտիսի իտի
 ... —տիմէքտէ իտի...
 —Էվվէթ, հէմ եանընտաքի տէ
 Բօզ Պօնշան իտի... —կէօղլէրի
 կէօղլէրինիւզ ըսաթ կէտիլէր... —
 Պէն մէրգումուն ընկի աթտըրագ
 տիթրէմէկէ պաշատըղընըն ֆէհմին-
 տէ օլտում...
 —Աճապա պէնի թանըար՞ մը, նէ՞
 տէրսինիւզ...
 —Պու մէրթէպէ թէպէտտիւլաթ
 իշինտէ, զանն իթմէմ քի թանըեա-
 պիլմիշ օլտուն...
 —Հալպուքի, ընկի աթըպ վէ
 տիթրէմէկէ պաշատըղընընտա ֆար-
 գընտա օլան պիզգաթ սիզսինիւզ...
 Փագաթ հիշ շիւբհէլէր եօգ տուր
 քի, մէհմուլին զայրի սուրէթտէ
 պիր պէնզէյիշ շիւբհէսինէ գահիպ
 օլմուշ օլմալը տըր, լաքին, շու տա
 սահիհ աիր քի, սիզի կէօրտիւկիւ
 կիպի, քէնտի ճանվէրլիկինէ գուր-
 պան իյլէտիկի Դօրա Պէրնիէնին
 (քէնտիլին) թաալիրի, կէօղլէրի
 գարշըլընա տիթիլմիշ օլմալը տըր...
 —Էօյլէ պիր ճանվէրտէն նէ է-
 նէֆ իտիշ վէ նէտէ նէտամէթ կէ-
 թիրիշ պէքլէմէքիւք պօշ շէյ տիր...
 —Խայր, մէրգում նէ էսէֆ ի-
 տէր վէ նէտէ բէշիման օլուր...

անքն իւզէրինտէ հասըլ օլան ջէյ, անճագ պիր զօրդուտան իպարէթ տիր :

— Պու ջիւմէ իլէ տախի, վէլէվ ֆէհմ իտիպ թանքեամամը շապիլէ, պիր շիւքհէնէ զահիպ օլաւագ և իհթիեթ իւզրէ պուրնէ մագլըդպ չալըջաճաղըտա պի իշթիպան տըր . . . — Իմտի, մէրդու մուն հարպքեթը իհթիեթ թեալ րանէսինէ տախի վագըթ պըրագ մամալըեթ . . .

— Նէ՞ եաբմոգ իսթէրսինիզ :

— Հէման վագըթ զայպ իթմէ եէրէք, օլ սիզէ սէօյլէտիկիմ, վէ օլ ֆիքրիմտէ գուրմուշ օլտուղում թարիգ ու թէտպիրի, պիր ան էվ վէլ մէվզըի իճրայէ վագ իթմէքիկէ պաշլամալըեթ . . .

Ժան Բնօ մէրդումէնին նիյեթթ ու մագսէտինի բէք ալէա պիլտիկինտէն, շէօյլէ պիր կիլիւմնէեի վիրտի :

— Էկէր մուվաֆֆագ օլապիլիր իսէնիզ, — տէտի մէրդում, — ախըր ինթիգամ թրաճէտեանըզըն պիրինճի ֆապըթը, բէք ալէա պիր սուրէթտէ իճրա իթմիշ օլաճագ սընըզ :

Գօրա քէնտի էլինտէքի գըրպաճընը, կիւնէշին զիեալարըլա ու զագտան բարյամագտա պուլունան շէհրի աղիմ իւզէրինէ տօղրու ու զատարագ :

— Թէքմիլ շու ֆարիս էհալիսի իշինտէ, Մարսիալ Տէրէյն գատար ալչագ, վէ անքն գատար միսկին, վէ անքն գատար ըիսվայ պիր առպմ տահա պուլունիպըզը նէ մէլթէ պէ սահիհ իսէ, — տէտի մէրդումէ, — այնի մէրթէպէտէ շու տախի սահիհ տիր քի, հէրշի պատապատ պէն, քէնտի բլանըմըն իճրասընտա մուվաֆֆագըլեթ պու-

լարագ, օլ ալչագտան, քէնտի ինթիգամըլ ալաճաղըմ տըր :

Տօգթօր Ժօսլէնէ, նասըլքի մալիւմ տուր, թէպտիլ իտիլէրէք, Ժօն Սիմնէլ իսմի վիրիլմէքտէ օլուպ, վէ զաթէն ֆամիլեաթը իսմիլտէ քիմնէ թանքմագտա օլմատըգտան պաշգա Ժօն իսէ, Ժօսլէնին պիր զըստա սէօյլէյիշի եէրինէ կէշմէքտէ, վէ մէրդումտա պօշտուրմանըպ չալըջմագտա իտի :

Գօրա, եագընտա իյգաճ օլունաճագ օլան պիր մագսէտինէ մէպնի, Սէնթ-Ուէն սէրաեթ սալօնունու քիւշատ իտէրէք, պիր թագըմ էհիլ գէվզ ու սէֆալարը, վէ էյլէնճէ վէ իյշ ու իշրէթ սէվէնլէրի պաշընա թօրլամագ նիյեթթինտէ պուլունմագտա իտի :

Յագաթ, պու նիյեթթինտէ իճրա իթմէքիք, էօյլէ սուրէթի պահիրէտէ կէօրինմէքտէ օլտուղու գատար գօլայ պիր շէյ տէյիլ իտի :

Հէր շէյտէն էվվէլ, քէնտոյի սագընմագլըզ էլզէմիյեթթտէն օլախի քի թէհիլքէ պուլունմագտա իտի :

Պունլարտան պիրի, պիր թագըմ պէտղէպանլըզլարա վէսիլէ վիրէրէք, քէնտի ֆամիլեաթը ալէյհինտէ, քիմ պիլիր, նասըլ ալտարըճընըն պիրիտիր, քիմ պիլիր գանղի քէօշտէն կէլէրէք, շիմտի ֆարիստէ պիր թագըմ կէօղ պօեաեթը շէյլէր եաբաճագ, սիւսլէր տարաթ կէօթէրէճէք, շաշգընլարը ալտատաճագ, էօթէքինի պէրիքինի տօլանտըրաճագ, վէ բիեաշատա պիր չօգ պօրճլար պրագաւրագ, կիւնին պիրինտէտէ գաշըպ կիտէճէք տիր տէտիրթտիրմէմէք իտի :

Վէ իքինճիսի տտիսի, հիշ պիր

միւնաստեպէթ օլմատըղը, վէ թա-
րաֆ ու էթրաֆ վէ անպտապ ու թէ-
ալիւզաթը պուլունմատըղը թագ-
տիրտէ, պիրտէն պիրէ Դգալը պտա,
էօթէքինի պերիքինի տալէթ իթ
մէքիկէ չըգըշմապըգ. թէ Գիքէօի
իտի, չիւնքի, թաճթընտա, հէր
քէսէ չիւքսէ վիրմէքիք, վէ հէր
քէսի, քէնալի իւզէրէրինէ կիւլ-
տիւրմէքիք մէվճուա պուլունմագ-
տա իտի:

Դօրա մէգքիւր իքի թէ՛ չիքէնի
տախիւ էօնիւնիւ ալմագ իչիւն պիրէր
թէտպիր տիւչիւնտիւ:

Եփլէլա մէրգու մէ կիտիպ, Փարի.
սին էն միւթէպէր վէ էն չէօհրէթւ-
լի պանգալարընտան պիրինտէ, քէն-
տի Եէնի իսմինէ օլտուղու հալտէ,
ալթը միլեօն ֆրանգըլը պիր գրէ-
տի աչարբոր:

Պապիւթիլէ, մէգքիւր պանգա-
նըն պիւլիկիլ պուլունան զաթտա,
էօլէ պիր մէպըղը ազիմէ իլէ վէ
պիր թափիլէ իլէ կէլմիշ օլան զաթա,
չալէսթէ պուլունտուղու նազար իլէ
ադագարագ, օնա կէօրէ Գապուլ
իսթալ, վէ՛նա կէօրէ հիւրմէթ ու
րիայէթ իյլէտիկինտէն, Դօրա՝ աա-
խի՝ պիւ միւնաստեպէ, Փարիմտէ քէ.ր
Իհթիշալը պիր Եօփիւր կէչիքէճէ-
կինի, քէ.ք չօգ քալալար Կարֆ իլ
տէճէկինի, զիյնէթլէր ճէմիյնէթ-
լէր իճրա իյլէհէճէկինի, վէ նաթլար
գօշուշտուրաճաղընը պիլտիւրնիք-
տէն ոօնրա, մէրգու մու տախի, ֆէր
տառը կիւնիւ իչիւն, միւճէտտէտէն
թալիւր ու թէղեին իթտիրմիշ օլ-
տուղու Սէնթ-Ուէն սէրաբընա
ֆաւիլեառը իլէ պիրիքտէ թաւալա
աւալէթ իթտի, վէ մէգքիւր տալէ-
թի գապուլէ թէնէզղիւլ պուլուն-
մաւընը տախի րէճա իյլէտի:

Պանգէր, մէրգու մուն հալինի վէ
օլ մահէլի իգամէթինի պիր քէրրէ

կէօիմիւշ օլմագ նիյնէթ Վէ մէրա-
գընա մէպինի, մէգքիւր ապվէթի
գապուլ իյլէտի:

Պիտիպ կէօրտիւքտէ հայրան օլ-
տու, վէ թապիաթըլլատա, հէման
օլ կիճէտէն, պաշաւնարագ, Եփլէ-
լա Որէրա թէաթրօսունտա, վէ պա-
տէհու քէնալի ազալընաճն պու-
լունտուղու սէրքլատա, հէրքէսէ,
կէօրտիւկիւ կիպի նալ ու վաւֆ
իյլէտի:

Եօլէ պիր միւթէպէր պան քէրին
չէհատէթինտէն պիւլիւք չէհատէթ
օլմամաթաճաղընաճն, միւրառ օլու-
նան էմիլիյնէթ վէ իթիգաթ հաթըլ
օրտու, չիւնքի, հէր քէն անլաւը
քի, Լիօնէլ վարթըն ֆաւիլեառը,
աահիհէն քէ.ք պիւլիւք պիր սէրվէ-
թէ մալիք պուլունմագտա նալը:

Իչ գալմըշ իտի իքինճի կիւճ-
լիքէ, վէ եախօտ իքինճի թէհլի-
քէհէ:

Մէրգիւր իքինճի կիւճիւկիւ տա-
խի աօգթօր Ժօսլէն հալլ ու թէս-
վիյէ իյլէտի:

Քէնալի հէքիմիք մէքթէպի ա-
րաւտաշարբնտան, վէ իլէրուտէ ահ-
պապըղը պուլունտուրընտան պա-
ղըլարը, կէրէք թէաթրօճա թէէ-
լիֆթի, կէրէք հիւնէր ու սաւաթ,
վէ կէրէք զաղէթաճըլըգտա քէ.ք
իլէրու կիտէրէք, Փալիս իչիւնէ,
աւտէթա պիրէր կիւնէշ կիպի քալ-
լամագտա իտիլէր:

Մէրգու մ պուլունարը պուլունպ
կէպիւլէրէքէ Եփլէլի աօսթլուգ-
լարընը թէճտիւն իյլէտի, վէ գա-
թէն իսէ, իլի իսմ ու թէղէքքիւր
պըրադմիշ օլտուղունաճն, թա-
րաֆլարընտան, գիւտտէսիլիէ հիւն-
ի գապուլիլէթ պուլուն:

Պէճանէ հաճաթ Եօգ աւըր քի,
աօգթօր Ժօսլէն զայլէթ ագըլ վէ
զայէթ միւտէպպիր ու միւտագգըգ

պիր զաթ օլտուղունտան, տայիմա էմիլի պասիրէթ իւզրէ հարէքէթ իտէրէք, ապա Սէնթ-Ուէն սէրա- եքնա վէ Գօրա Ֆամիլեաքնա տա- յիր, քէնտի թարաֆքնաան, քիմ- սէնէ հիշ պիր լագըրտը աչմտը իսէտէ, օլ կիւնիւրտէ հէր քէսին տիհանքնա կէզէն, պաշքնա Բու- րա Բուլա լագըրտը օլմաղին, մէզ- քիր լագըրտը հէր իշիթտիկին- տէ, գաթնա լագըրտը գարըշ- մանապա, անճագ տիյնէմէքտէ, վէ կիւնիւնէմէքտէ իտի:

— Կէօրիւնիւշէ նէզարէն, սօգ- թօր էֆէնտի, սիզ պուշարը թա- նըմագտա օլմաղընը, — տիմէք- աէ իտիլէր տօսթլարը,

— Բէմալի իֆիթիտար իյլէրիմ քի, մէզքիւր Վարթըն Ֆամիլեաքնա, տալ Ֆամիլեա թապիպի պէնտէ- նիզ պուշարագտաքնա, — տէյի- ճէվապ վիրտի մէրգում, — վէ հաթ- թա, պէնտէնիզ տաթի Սէնթ-Ուէն սէրաքնա իգամէթ իյլէմէքտէ- յիմ:

— Իմտի էօյլէ օլտուղտա, օլ պապտէ սիզ պիզէ, մալիւմաթը մուֆասալէ վիրմէլիսինիզ... Վար- թըն հէմիլէրէլին ահվալը զարիպէ վէ աճիպէլէրիտէն պահա ու պէ- եան իյլէմէլիսինիզ...:

Օլ պապտէ սէօյլէնէնէք պիր շէյ- եօգ տուր... — Ղայէթլէ կիւզէլ թէրպիյէ ալմըշ, Ղայէթլէ սատէլիք սէվէր, կիւզէլ վէ կէնճ դըզլար տըրլար, ապա էօյլէ պիր զարիպ վէ աճալիպ հալլէրի կէօրիւնէմիշ տիր- կէրչի սէրվէթլէրի բէք քէսիր տիր, Ֆագաթ, էօյլէ հավայի կէօլթէրիշ- լէրէ հէմիլիյէթ վիրէն թագըմ- լարտան տէյիլ տիրլէր... — մէր- գումէլէրին եէկէնի պուշունան Լիօ- նէլ Վարթըն քի, պէնտէ տօսթ- լարը սըրաքնա գապուլ իյլէմիշ

տիր, կէրէք հիւնէր ու տանախտէ, վէ կէրէք ուլում ու քիթապէթտէ իլէրուտէ պուշունան շէօհրէթշուար զաթլարը գօնաղընա գապուլ պիր- լէ, կէօրիւնիւպ գօնուշմագ արզու վէ նիյնէթինտէ պուշունագտա տըր... — Էկէր արզու իտէր իսէ- նիզ, սիզլէր իշին տաթի տալէթ թէզքէրէլէրի ալապիլիլիմ, շիւն- քի, զաթէն, օլ ճիհէթլէրճէ, էհ- լիեթթ ու լիեագաթընը զահիր տիր...:

Տօգթօր ժօպէնին ահպապլարը, մէրգումուն պու թէքլիֆինի, քէ- մալի շէվգ ու մէմուշիյնէթլէ գա- պուլ իթտիլէր:

61

Տօգթօր ժօպէն, զաթէն քէնտի էսկի տօսթլարը օլուպ տա, քէսպի շան ու շէրէֆ իյլէմիշ օլտն զաթլար իշինտէն, պաշքնա իքի քիշիեի, քէնտի նիյնէթ ու մագսէտինէ մու- վաֆըզ պուշարագտա իտի:

Մէրգուման իքի զաթլարտան պիրինին իսմի Օգթալ Րիշար օլուպ, Փարիսին էն զինատէ միլթէպէր օ- լան զաղէթալարընտան պիրինտէ, Ղայէթլէ մանէալը պիր սուրէթտէ ՓԱՐԻՍ ՎՈՒԳՈՒՅԹԼԱՐԸնը եազ- մագտա իտի: — Մէրգում զլեատէ- սիլլէ սիւս վէ տարաթը սէվմէքտէ օլտուղունտան, վէ քէնտի թօպէ- թինէ, հատտէն զլեատէ տիգգաթ իտիպ վէ էհէմիլիյէթ վիրմէքտէ պուշունտուղունտան, տաթթա պիր մօտա թապիլի մագամընտա թու- թուլմագտէ, վէ պէյն էլ խալգ, պիր գատըն գատար սիւս մէրգըսը օլ- մապ սէօյլէնմէքտէ իտի:

Մէրգումուն պու հալի իլէ, պիր տէ Ղայէթլէ քէնտուլի թապաքնը վէ էօյիւնիւնիւ օլմագըզը պէրթա-

լաֆ իտիլտիկի թագաւորտէ, բէք սէվիմի վէ բէքտէ տիրայէթլի պիր զաթ իտի :

Վէ տիկէրինին իսմի տախի Լամպէր Մասօլ օլուպ, թէմիզ եւրէքլի, շէն մէշրէպ, սէրպէթ «օյլէ-յիշլի, զայրէթլի. մէրա վէ տիլպէր պիր տէլիգանլը իտի. վէ եաղմագտա օլտուղու թէաթրօ օեռնլարքնտա, քէսպի շէօհրէթ իյլէմիշ օլտուգտան պաշգա, տահա սիննի իլէրուլէտիքճէ, քէնտինին տախի, գալէմ մէյտանքնտա, տահա զեհատէ քէսպի թարագղը իտէճէ. կինէ, հէր քէսին աղլը շէհատէթ իթմէքտէ իտի :

Ազշամլն սաաթ տէօրթ րոտտէլէրինտէ, Գաֆէ Րիշ նամ մէշհուր գահվէխանէ գարշըսնտա, Գօրանքնտի հէմիլրէլէրի իլէ, Շանզ-էլիզէեհէ կէզմէկէ չըգտըղը կիւն, մէրգուլման իլէ գօնուշմագտա իտի իշթէ մէրգուլմ օրատա, Սէնթ-Ուէն սէրահընտա տէրքեար օլան քէնտի մէհմուրիյեթ ու մէվգըսընը նաղլ իթմէքտէ, վէ մէրգուլմանը օրահա տալէթ իթմէքլիկի վատ իյլէմէքտէ իտի :

Օգթավ Րիշար քէնտինին պէնտլէր վիրմէքտէ օլտուղու զազէթաեա, հէնուչ հիշ պիր զաղէթատա կէօրիլմէմիշ սուրէթտէ, մէղքիւր ֆամիլեա հագղընտա թուրֆանտա պիր պէնտ գալէմէ ալմաղլըղը տիւշիւնտիւկիւնտէն,

—Տօղթօր էֆէնտի, պունլար իյիլաքին, պու գատարը քեաֆի տէյիլտիր, — տէյի պաղըրտը, — էօյլէ պիր զիյնէթտէ, պիթթապի, պիր չօգ մուազղամ զաթլար վէ միւթէպէր ֆամիլեալար պուլունաճաղաւրնտան, պիզիմ օնլարն իլէրինտէ զայպ օլուպ կիտէճէկիմիզտէ շիւբհէ եօգ տուր... պիր չօգ կիւնէշ-

լէր օրթասընտա, ուֆաճըղ երլուղլարն բարաեամահաճաղլարը, վէ քիմնէլէրին էհէմմիյեթ վիրմէեհէճէքլէրի աշիքեար տըր... — Լուղըմ կէլէն հիւրմէթ ու րիայէթէնայիլ օլապիլմէք իչին, Վարթըն ֆամիլեալընը, էվվէլինտէն թանըեքպ, տօթլուգ բէյտա իթմէքլիկիմիզ էլզէմիյեթտէն տիր... — Իմտի, մասամ քի միւրտտընըղ պիլէ պիր տօթլուգ իթմէք տիր, աճապա էվվէլինտէն, պիր քէրրէպիյիլ, մէղքիւր ֆամիլեաեա թագալիմ իտէլէք թանթթորմագ շէրէֆինէ նայիլ գըլմաղլըղընըղ իհթիմալտէն տէյիլմի տիր... :

—Բէք ալէա, պաշըմ իւսթիւնէ... — տէյի ճէվապ վիրտի տօգթօր ժօղլէն :

—Սահիհ մի սէօյլէեօրսուլուղ, — տէյի սիւալ իթտի Լամպէր Մասօլ :

—Շիւբհէսիզ... — վէ հաթթա, պէն օնտանտա զիեատէ իյիսինի եաբմազլըղա սիզէ սէօզ վիրիլիմ :

—Նա՞սըլ պագալըմ :

—Սիզի Սէնթ-Ուէն սէրահընտա թաամա տախի կէթիւրէպիլիլիմ :

—Նէ՞ վաղըթ :

—Շիմաի, պու սաաթտա :

—Տօգթօր, մէկէրչի պիզիմ իլէ էյլէնմէք մի իսթէեօրսուլուղ :

—Խայր, նամուսուլմ իւզէրինէ սէօյլէրիմքի, ճիտաի օլարագ սէօյլէմէքտէյիմ... — վէ հաթթա, ասլա շիւբհէ իթմէեհէրէք, սայիլըլէրէ տախի սէօյլէեհէպիլիլիլիլիլ... — Լիօնէլ Վարթըն վէ քէնտի եհէլէնլէրի, սիզին, տօթլուլմ օլտուղուսուղու իշիթտիլքլէրինտէ, քէմալի մէմնուլիյեթ վէ թաաղիմ ու րիայէթ իւզըլէ գապուլ իտէճէքլէրինտէ, շիւբհէ ճայիլ տէյիլ տիր :

Օգթավ Րիշար իլէ Լամպէր Մա-

սօլ պիր պիրի երիզինէ պաղմա-
եա պաշլատըլար :

—Տօղրուսու , պէօյլէ պիր իքրա-
մը պէն , պէնճէ էզճան ու տիլ գա-
պուլէ միւնթաղըրըմ . . . —տէտի
Օգթավ :

—Գէն տախի էօյլէ . . . —տէյի
իլավէյի մէգալ էյլէտի Լամպէր .

—Ղաթէն եէրիմիղտէ ուզադ տէ-
յիլ տիր , իքրիմիղտէ պիր պիրիմի-
ղէ եազըն սօգաղարտա օթուր-
մազ տաեըլ , մէրգում Բէլթիյէ սօ-
գաղընտա , վէ պէն տախի Հէլտէ
սօգաղընտա պուլունմազ տաեըլ . . .

—Հէման չաբուճադ իւթիւմիւղիւ
պաշլմըղը պիրաղ սըրաընա գօ-
եուպ , վէ պիրէրտէ պէեաղ պօ-
եուն պաղը պաղլատըղմըղ կիպի
հաղըր օլապիլիրիղ . . . :

Իմտի էօյլէ օլտուգտա , պէն Գա-
ֆէ Բիշտէ օթուրուպ սիզի պէքլէ-
յէյիմտէ , սիզտէ կիտիպ իշինիզի
պիթիրէրէք օրաեա կէլինիղ . . .
—տէտի սօգթօր :

Արատան եիկիրմի տագըգա կէ-
չէր կէչիւղ , մէրգումունյիքի տօսթ-
լար , քէնտի թօալէթլէրինի տիւ-
ղէլտիպ , վէ պիրէրտէ խաֆիք բար-
տըսիւ կլիլնտիքտէն սօնրա , կէլիպ
սօգթօրու պուլտուլար :

—Հայտէյինիղ պիր արապաեա
պինէլիմ , —տէտի Լամպէր , —վէ
էօյլէ պիր արապա թուլթալըմ քի
աթը եէրիւկէն օլտուն :

—Օլ պապտէ նաֆիլէ գահմէթ
չէքմէքլիկէ իհթիեաճ հօգ տուր . . .

—տէյի ճէվապ վիրտի սօգթօր ,

—Ղաթէն Լիօնէլ Վարթըն քէնտի
արապալարընտան պիրինի պանա
վիրմիլ օլտուղունտան . . . —մէգ-
քիւր արապա թօրթօնի եազընըն-
տա պէքլէմէքտէ տիր . . . :

—Ալէա , պիլահի իշթէ պու ա-
լէա , շէօյլէ պիր շիքէ կիտէրիղ . . .

տէյի պաղրտը զազէթաճը պուլու-
նան զաթ :

—Վէ , —տէտի ագըպինտէ սօգ-
թօր թօպէն , —Մէգքիւր արապա ,
եինէ կիճէ սիզի Փարիսէ կէթիրիր :

Գունլարըն իւշիւ պիրիքտէ օլա-
րադ , Գլարանս թէսմիյէ օլունմադ-
տա օլուպ , վէ զայէթլէ էյի պիր
աթ գօշուլմուշ օլան պիր գալթէեէ
պինտիլէր , վէ արապա քէմալի սիւ-
րաթ իւզըրէ , Սէնթ-Ուէն հօլունու
թուլտու :

—Տիմէք տիր քի , —տէյի սիւ-
ալ իթտի Լամպէր Մասօլ էննայի
րահտէ , —պու սիզին գրալվարի
միլեօնլարա սահիպ պուլունան է-
ֆէնտինիղ , էքէյիճէ տալալըճա
վէ էյի պիր զաթ օլմալը տըր :

—Կէօրիւպ գօնուշտուղունուղտա
անլաեապիլիրսինիղ . . . :

—Նա՞սը , զէքեալէթի եէրին-
տէ՞ մի տիր :

—Հատտէն զիեատէ սահիպ զէ-
քեալէթ տիր :

—Մէրգումուն իլմի վա՞ր մը տըր ,
էհլի մալիւմա՞թ մը տըր :

—Օլ մէրթէպէ էհլի մալիւմաթ
բէք ազ պուլունմադտա տըր . . .

—հէր շէյի թահսիլ իթմիլ տիր . . .

—Գէլքի հէքիմիկէ պիլէ աշինա
օլմալը տըր , էօյէ՞ մի :

—էվլէթ , հէքիմիք , վէ շիմի ,
Փիզիք տախի պիլմէքտէ տիր . . .

Օգթավ Բիշար քէնտու քէնտու-
յէ տէտի ,

—Գու կէնճ նապապ (բէք զէն-
կին ատէմ) հազընտա էօյլէ կիւ-
ղէլ հալատիսլէր եաղըլապիլիր քի ,
Սօրպէն մէքթէպինին իթիեաթ հօ-
ճալարըն պիլէ պատիի իֆթիլարը
զլապիլիրլէր :

Սաաթ հէնուզ ալթըեա վարմաղ-
տան , մէրգումլար , Սէնթ-Ուէն աէ-
րաեընա վասըլ օլտուլար , —բար-

գըն բարմազլըզլը գաբուսու ա-
չըտը : — Արապա աղաճըզլը եօլ-
տան իչերի կիրտի , պիր չէվրէ եա-
բարագ իլերու կիթտի , վէ էպնի-
յէնին պինէ.ք ի աչք էօնիւնտէ տուր-
տու :

Արապ խատէմէլէրտէն պիրի, դա-
յէթլէ սիւսլիւ սղարէթտէ կիյինմիշ
օլտուղու հալտէ , տէհլիզ իւզերին-
տէ պէքլէմէքտէ իտի :

— Մօնսիէօ Լիօնէլ իլէ մատմօա-
ղէլլէր կէզմէքտէն ալտէթ իթտի-
լէ՞ր մի , — տէյի տօղթօր ժօսլէն
մէրգուլմէ սօրտու :

— Էվլէթ , սէնօր տօղթէօր , վէ
քէզալի.ք սէնօր Տօմէնիգօ Սէպալ-
լա տախի ալտէթ իթտիլէր , պու-
րատա տըրլար . . .

— Պուեուրունուղ . . . — տէտի
տօղթօր մէրգուլման Փարիսիլէրէ :

— Սիզի պիզզաթ քէնտիմ կէօթիւ-
րիւպ թագաթիմ իտէճէկիմ տիր . . .

— Պուրատա էօյլէ պիր թագըմ մէ-
րառիմի թէշրիֆաթիյեէեէ էհէմ-
միյեէթ վիրիլմէքտէ տէյիլ տիր . . .

Վէ մէրգուլմանը պիւյիւ.ք սալօն-
տան իչերի կէօթիւրտիւ :

Գօրա իլէ ժան Րէնօ օրատա ի-
տիլէր :

Մէրգուլմանը կէօրտիւքլէրինտէ ,
իքիսի տախի աեաղա գալգաթըգ-
տան պաշգա , հաթթա , Լիօնէլ
Վարթըն պիր գաշ աաթմա իլէրու
տօղրու կէլէրէ.ք , միւսաֆիրլէրի
գարչըլատը :

Ժօսլէն , մէրգուլման իքի տօղթ-
լարընտան պիրինի միւթէպէր պիր
ղաղէթա մուհարիւրի , վէ տիկէրինի
տախի , քէսպի շէօհրէթ իթմիշ պիր
թէաթրօ միւէլլիֆի սըֆաթըլա
թագաթիմ պիրլէ , իւլվէյի մէգալ
իտէրէ.ք տախի ,

— Պու զաթլար աղիզ տօղթլա-
րըմտան պուլունտուղլարընտան ,

հագվարընտա զաթը ալինիլին տա-
խի տօղթլուղունու իլթիմաա իյլէրիմ
. . . — տէտի :

Գօրա մէրգուլմանէ էլինի վիրէ-
րէ.ք ,

— Չաթը ալիլէրինիլ , սէվկիւլիւ
տօղթօրումուղուն տօղթլարը օլ-
տուղունուղ թագաթիւրտէ , պիթթա-
պի պիզիմ տախի տօղթլարըմըգ-
տան մատուա պուլունաճաղընըզտա
չիւքհէ եօգ տուր . . . — վէ պէ-
եանէ հաճաթ տէյիլ տիր քի , թաա-
մը տախի պիրլիքտէ իթմէքլիկէ
թէնէզզիւլ պուեուրաճագընըզ :

Մէրգուլման իքի տէլիգանլըլար ,
Գօրա թարաֆընտան քէմալի հիւր-
մէթ իլէ գապուլ օլունուպ աղամ
իթաիրիլտիքլէրի իւզերինէ ճէվապ
վիրէրէ.ք , տօղթլարը պուլունան
տօղթօր էֆէնտի թարաֆընտան
ղուհուրա կէլմիշ օլան տալվէթի գա-
պուլ իտէրէ.ք , կէլմէքլիկէ ճէսա-
րէթ իյլէմէլէրինտէն , վէ օլ մէր-
թէպէ նայիլի նէզաքէթ վէ ինսա-
նիյեէթ օլմալարընտան տօլաեք քէն-
տիլէրինի մէսուտ տատ իտէճէքլէ-
րինի պէեան իյլէտիլէր :

Գօրա պիր չընղըրաղըն գալթա-
նընը չէքտի . — հուղուրունա պիր
աղապ կէլտի . — վէ մէրգուլմա , իս-
բանեօլճա սէօյլէեէրէ.ք , միւսաֆիր-
լէր կէլմիշ օլմասընը , մատմօաղէլ-
լէրէ խապէր վիրմէսինի էմր իյլէտի :

— Մօնսիէօ , զաթը ալինիլ ըս-
բանեօլճատա սէօյլէմէքտէսինիլ ,
էօյլէ տէյիլ մի . . . — տէտի Լամ-
պէր Մասօլ :

— Էվլէթ , էֆէնտիմ , հէր լիսան-
տան պիրաղ գարըշաըրըրմ . . .
տէյի ճէվապ վիրտի Գօրա կիւլլում-
սէեէրէ.ք , — չիւնքի եօլունուղտա
բէ.ք չօգ եէր կէզմիշիմ տիր . . .

Մէրգուլման իքի Փարիսիլէր , —
հէր նէ գատար օլ կիւնէ գատար

Բէք չօգ տիւս վէ տարաթ կէօր-
միւշ խտիւէր խէ աէ, — մահէլլի
մէզպուրտէ, տէօրթ թարաֆտա
կէօրմէքտէ օլտուգլարը շայեանը
թէհայեիւր սուրէթտէ պուլունան
առարը սանաիյեհ հազգընտա, զի-
եատէսիյլէ հայրան օլտուլար:

Գարմէն իլէ Մարի վէ Տօլօրէզ
իչէրի կէլիպտէ կէօրտիւրէրինտէ
խէ, թէհայեիւրէրի պաշգա պիր
թարգա թահվիլ օլտու. վէ տահա
զիեատէ արթտը: Մերգուլմէլէր,
պէղայէթ սուրէթտէ կիրանպահա
վէ զարիֆ էլպիսէլէր կիյինմիշ օ-
լուպ, վէ Շանգ-էլիզէտէ կէզտի.ք-
լէրի վազըթտա, պի.յիւ.ք պիր
թէհասիր բէյտա խտէրէք, Փարի-
սին էն սիւսիւ գատընլարընը պի-
լէ նազարը տիգգաթլարընը ճէլպ
իթմիշ օլտուգլարընտան, թապիա-
թիյլէ մէրգուլման տէլիգանլըլար իւ-
զէրինտէ տախի, իֆրաթ մէրթէպէ
պիր թէհասիր հուսուլէ կէլմիշ, վէ
թապիի օլան էմրի թէրէտտիւտի
պէր թարաֆ իլէ, իպրազը, վահի-
պէտէն պուլունան թաազիմ ու իհ-
թիրամ վէ նիւազիլի իֆայէ միւ-
սարաթ իյլէտիլէր:

Վադարը պիր գօնագ քէհեառը
կէլիպ թաամըն հազըր պուլունմա-
սընը խապէր վիրտի, վէ իքի նէ-
ֆէր խատէմէլէր, թաամ սալօնու-
նուն կէնիշ գաբուլարընը աշարլար:

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, — տէտի
Օզթավ Րիշար քէնտու քէնտույէ,
մէյտանտէ գուրուլմուշ օլան սուֆ-
րահա պիր քէրրէ կէօզ կէղտիր-
տիքտէն սօնրա, — էկէրչի պէօյլէ
աաի կիւնտէ պիլէ պու եօլտա միւն-
թազամ պիր սուֆրա թէրթիպ ի-
տիլմիշ օլուր իսէ, աճապա զիյնէթ
վէ սալթանաթ կիւնլէրինտէ, տա-
հա նէլէ՛ր վէ նէլէր եաբըլաճադ
տըր:

Մերգուլման միւսաֆիրլէր, Բէք
կիւզէլ սուրէթտէ նէֆիս թաամ-
լարը եէյիպ վէ լէզիզ շարապլարը
իչտիլէր, վէ բիւր մէսէրրէթ օլա-
րագ, իպրազը մէմուռնիյեթ վէ
շիւքրանիյեթ պիրլէ, օլանճա ազ-
ու ֆիքիլլէրինի վէ գալպլէրի տէր-
մայէլէրինի մէյտանէ տէօքտիլէր:

Մատմօապէլլէր, հինի թաամ-
տա մէրգուլման միւսաֆիրլէրէ, Փա-
րիսին էօմրիւ, վէ ալէլիւսուսու հէ-
նուզ հիշ պիր տէֆա աեագ պա-
որպ նէ իտուկինի պիլմէտի.քլէրի
թէաթրօլար հազգընտա, քէմալի
մէրագ իւզրէ, հէզարան նէվի շէյ-
լէր սիւալ իյլէտիլէր:

Լամպէր մէրգուլմանէ, հէր սիւալ-
լէրինէ գարշըլըզ, Բէք կիւզէլ վէ
Բէք էյլէնճէլի սուրէթտէ ճէվապ-
լար վիրէրէք, պատիի մէմուռնիյ-
եթի ազիմէլլէրի օլտու:

— Գօրանըն պիւյիւ.ք գըզգար-
տաշը Գարմէն, պիր քէրրէ թէաթ-
րօտա պուլունուպ կէօրմէքլիկի, ա-
շուրի մէրթէպէ արզու իյլէմէքտէ-
յիմ... — տէտի:

— Եարըն ագչամ Վարիէթէթէ-
աթրօսուստա սեուն վար տըր... —
տէյի ճէվապ վիրտի Օզթավ Րի-
շար:

— Լիօնէլ, պիզի եարընքի կիւն,
մէզքիւր թէաթրօսա կէօթիւրիւր-
միւսիւնիւզ... — տէյի սիւալ իթ-
տի մէրգուլմէ:

— Բէք ալէա, եէկէնիմ, Բէք
ալէա:

— Աֆվ իաէրսինիզ... աֆվ ի-
տէրսինիզ... — տէյէրէք գաթի
քէլամ իյլէտի Լամպէր: — Չանն ի-
տէրիմ քի, էֆէնտի, պու շէյ Բէք
միւշքիլ օլաճադ տըր:

— Սէպէ՛պ:

— Չիւնքի, սէօյլէնտիկինէ կէօրէ,
պիւյիւ.ք պիր օեուն իճրա իտիլէ-

ճէկինտէն . . . — Սէքիզ կիւնտէն
պէրու քեաֆֆէյի լոճալար թու-
թուլմուշլար, վէ պօշ լոճա գալմամըշ
աբը . . . — Հաթթա, պիլէթ քեար-
ճըլըշը իտէնէրտէ պիլէ հօդտուր .
— Իմտի, տիմէք իսթէրիմ քի, լօ-
ճա պուլամահաճազ սընըզ տըր :

— Սիզին զաննընըճա, պիլէթ
պուլմոդ իհթիմալտէն օլմահա-
ճազմը տըր :

— Սիւմքին տէյիլ տիր . . . :

Գօրա մէրգուճուն պուլազըրտը-
սը իւզէրինէ կիւլտիւ :

— Ատամ սիզտէ, — տէյի ճէ-
վապ վիրտի մէրգումէ, — սիզ կէօ-
րէճէքսինիզքի, բէք ալէա պու-
լունապիլէճէք տիր :

— Էյ նա՞սըլ հաբըպտա պուլ-
տուրապիլէճէքսինիզ :

— Բէք սատէ պիր թարիգ իլէ . . .

— շէյլէքի, մատամքի բարա իլէ
օլաճազ պիր շէյ տիր, միւմքին-
սիզ օլամազ . . . — Էօնտէքի լոճա-
լարըն ֆիյեաթը նէ՞ տիր :

— Տօգսան վէ հախօտ եիւզ ֆը-
րանգ տըր . . .

— Բէք ալէա, իմտի պէն էկէր
պին թանէճէք ֆրանգ վիրեր իսէմ,
իհթիմալտէն օլո՞ւրմու, հօգսա օլ-
մա՞ղ մը :

Համպեր կիւլիմնէտի :

— Օնտա շիւբհէ ճայիզ տէյիլ
տիր, — տէյի ճէվապ վիրտի մէր-
գում, — հալ պուլքի, սիզին տէ
ազընըզ շէհատէթ իտէրքի, պիր
լոճա իչին օլ գատար բարա վիր-
մէքլիք, հէր ատամ իչին տէյիլ
տիր . . . :

— Էֆէնտիլէր, հարըն, սիզ տա-
խի, վարիէթէտէ պուլունմադըշը
արզու իտէրմիսինիզ, — տէտի Գօ-
րա մէրգում զազէթաճը իլէ թէաթ-
րօ միւէլլիֆինէ իսթապէն սէյլէ-
հէրէք :

— Ջաթէն, պիզ, քէնտի ոանա-
թըմըզ սայէսինտէ պիրէլ հէրէ, պի
հազգըն մալիք պուլունմադտաեըզ :

— Իմտի էյլէ օլտուգտա, կէլիպ
պիզիտէ մէզքիւր լոճալարտա պու-
լունսունսզտա կէօրիւշիւրիւզ . . . :

Սէզքիւր կիճէ, զէվզ ու սէֆա
իւզրէ շաբուգ կէշտի :

Սաաթ օնպիր օլտուգտա (հարը
կիճէտէն պիր սաաթ էվվէլ), մէր-
գումլարը կէթիրմիշ օլան աբապա,
հինէ կէօթիւմէք իւզրէ, հազըր
օլտուգ պէքլէմէքտէ իտի :

Հիօնէլ վարթըն, սօգթօյ ժօժ
վէ Տօմէնիգօ Սէպալլա, մէրգու-
մանը թա տայիբէ գաբուսունա գա-
տար պէրայի թանղիմ կէօթիւր-
տիւլէր :

— Ինշաուլլահ, արթըզ, Սէնթ-
Ուէն քէօշկիւ հօլունու, իաթըրը
ալինիդտէն չըգարմաեզպ, եինէ
թէշրիֆէ հիմնէթ իտէրմիսինիզ, —
տէտի մէրգումանէ Հիօնէլ, — վէ
շունու տախի պիլմէլիսինիզ քի,
սայիր տօսթլարընըշը տախի պիր-
լիքտէ ալէպ կէթիրտիկինիդտէ, քէ՞
մալի մէմնունիյէթիմիզի մուճիպ
օլաճազընըզտա շիւբհէ հօդ տուր :

Օգթավ Րիշար իլէ Համպեր Մա-
սօլ, զիհաաթէսլլէ մէմնուն գալմըշ
իտիլէր :

Սէրգումլար Փարիսէ տէօնէրէք,
քէնտի սէրքըլլարընա կիթտիքլէ-
րինտէ, մահէլլի մէզպաւրտէ պու-
լունանլար քեաֆֆէթէն, Սէնթ-
Ուէնտէն տէօնտիւքլէրինի, վէ Ռա-
հմէ Էււււր իլէ պիրլիքտէ թաամ
իթմիշ օլտուգլարընը իշիթտիքլէ-
րինտէն, էթրաֆլտընը գուշաթ-
տըլար :

Հէր պիրի պիր թարաֆտան, օլ
պապտէ, հէզարան նէվի սիւալլէրէ
պաշաաբըլար :

Սէզքիւր գարմադարըշ սիւալլէ-

րին պիր աղ ոսիու կէլէրէք, հէր քէսին սէյլէտիկի անլաշլմանա պաշլատըղընտա, մէրգումլար, օլ քիւհնէ Սէնթ-Ուէն սերանընըն, տիւնեա իւղէրինտէ պուլունան, վէ հիքմէթ նէվինտէն օլան եէտի պիւ- յիւք իճրաաթլարա իլավէթէն սէ- քիղինճի պիր հիքմէթ սանըլըպ, վէ մերգումէ գըղլար իշին տախի պազը- լարըն ափիօնտան սէրհօշ օլուպտա, խէեալի ճէննէթլէրտէ կէօրտիւլէ- րի մէլէլէրէ վէ ալթունլարա միւ- շապիհ պիր հալտէ պուլունմագտէ տիրլէր տէնիլտէ ճայիղտիր. հէլէ Լիօ- նէլ Վարթըն իլէ մէրգումէ քէնտի եէկէնլէրինին սէյլէմէքտէ օլտուգ- լարը օն օնիքի լիսանը պիր թարաֆ իտէլիմ, էն ազը եիւղլէրճէ միլեօն նագտէն ագճէլէրի պուլունտուգ- տան պաշգա, հիսապսըզ ալթուն մատէնլէրինէ վէ էլմասլարա տախի մալիք պուլունմագտա սըրլար. վէ զարիպ եէրիտէ շուրասը տըր քի, պունլար պու գատար սէրվէթէ մա- լիք պուլունտուգլարը հալտէ պի- լէ, բէք ինսանա եագըն, բէք չի- րինթապ, վէ տտէթա սայիր ինսան- լար կիպի քիպիրսիղ կէնճլէր տիր- լէր. վէհասըլ, եարըն ազշամ, Վարիէթէտէ, պին ֆրանգ վիրէ- րէք թութաճաղլարը պիր լոճատա կէօրիւլէնէքլէր տիր:

Րիշար իլէ Մասօլ, իլավէթէն, Սէնթ-Ուէն քէօշկիւնիւն, եագըն- տա, առէթա պիր բարլադ զիյնէթ- լէր վէ զիեաֆէթլէր մէրքէղի օլա- ճաղընը, — վէ քէնտի տօսթլարը սայէսինտէ, — օլ սէրքը աղալարըն- տան պազըլարընըտա տավէթ իտէ- պիլէնէքլէրինի տախի սէյլէտիլէր:

Ճէրտասը կիւնիւ, կիճէնին սաաթ սէքիղինտէ, Վարիէթէ թէաթրօ- սու խընճախընճ տօսթլար իտի:

«Թէքմիլ Փարիս» թապիրի մու- ճիպինճէ, զօղէթաճըլար, զէնկին- լէր, էհլի սէֆալար հօվարտալար, ազամէթի գլիւպլէր աղալարը, մօ- տաճը գատընլար, հօվարտա գա- ըրլար, գօմէտեաճը զըղլար վէ գա- ըրլար, օլ կիճէ, իլք տէֆտ օյնա- նաճագ օլան Միրլիթօն Տիապօրիք նամ թօհաֆ պիր օեունտա հաղըր պուլունմագ իւղրէ կէլմիշ իաիլէր:

Մէղքիւր օեուն բէք էլլէնէլի օլուպ, թէաթրօ բէք կիւղէլ տօնա- թըլմըշ, իտի, վէ օեուն տախի բէք լաեքլը սուրէթտէ իճրա իտիլտի:

Մէղքիւր օեունտա, զայէթլէ սէյլէք վէ ինճէ գումաշտան մա- մուլ օլուպտա, վիճուտլէրինի կէօս- թէրէրէք, կէօղլէրի ճէլպ իտէր էլ- պիսէլէր կիյինմիշ բէք չօգ վէ սէշ- մէ օեունճու գարըլար պուլունմագ- տա իտի:

Պու սէպէպտէն նաշի, սէքիզ կիւնտէն պէրու, մէղքիւր թէաթ- ռօնուն էն ատի եէրլէրինին պիլէթ- լէրի պիլէ պահաեա չըգարագ, ֆա- հիշ ֆիեաթլա սաթըլմագտա իտի:

Թէաթրօնուն շէնասը եագընըն- տա վէ ալթ գաթտա, պէշ ալթը գօլթուգլու պիր լոճա, հէնուգ պօշ պուլունմագտա իտի:

Օգթավ Րիշար իլէ Լամպէր Մա- սօլ միւղիգաճըլար արգասընտա օ- լուպ, վէ մէղքիւր լոճաեա բէք եագընտա պուլունմագտա իտիլէր:

Բէրտէ աշըլմագտան չալընան միւ- զիգա, իսայլի վազըթտան պէրու չալընըպ պիլթմիշ օլտուգտան պաշ- գա, պիւյիւք ֆասըլտան էվիլ օյ- նանըլան պիր ֆասըլտա պիլթմէք իւղրէ իտի. — Միւղիգաճըլար քէն- տի եէրլէրինէ տէօնմէքտէ իտիլէր:

Պիր պիւյիւք արը գօվանընտա կէօրիւլէն սէս մագամընտա զուհու- րա կէլմէքտէ օլան պիր սէստէն,

հէր քէսին, խուռուտի պիր մատ-
տէ հագգընաա, պիր պիրկյէ գո-
նուշմագտէ օլմասը անլաշլումագտէ
իտի:

Թէաթրօ աէրունինտէ, հէր թա-
րաֆտա, թուճտան գըղարըն պահ-
սը կէշմէքտէ իտի:

Հէր քէս պիր պիրկինէ,

— Կէլէճէքլէճ մի, տէյի սիւալ
իթմէքտէ իտիէր:

— Կէլէճէքլէճի շիւբհէսիլ աիր,

— տէյի ճէվապ վիրմէքտէ իտիէր:

— չիւնքի մէրգում կէնճ նապապ,

... պանքէրին քէնտի մաշուգասը
իչին թուլմուշ օլտուղու պիր լօ-
ճաեը, ալթը պին ֆրանգ վիրէրէք
էլտէ իլլէմիշ տիր:

— Պէսպէլլի մէղքիւր լոճա, շէ-
նանըն ուղ թարաֆընտաքի լոճա
օլմալը տըր:

— Շիւբհէսիլ, չիւնքի, ծնտան
պաշգա պօշ պիր եէր գալմամըշաըր:

Բէրտէ աշլումաղլըգ թօգմաղը
վուրուլմագտա օլուպ... — վէ միւ-
ղիգա պաշ ուսթասը աախի քէնտի
քէմանը ետեընը եօգարը գալտը-
րարագ, միւղիգաեա հագըրլան-
մագտա իտի:

Մէղքիւր պիր լոճա, հալէա պօշ
պուլունմագտա իտի:

62

Օգթավ իլէ Լամպէր աեադատ
տուրարագ, վէ արգալարընը շէ-
նաեա չէվիրէրէք, տուրպինէր իլէ
մէղքիւր լոճաեա պագմագտա ի-
տիէր:

Լամպէր էլլյէ, եէր կէօթէրի-
ճինին եէնի կէթիրտիկի իքի տէ-
լիգանլըարը կէօրտիւքտէ, մէրգու-
մանէ սէլամ վիրտի:

— Ա, — տէաի Օգթավ, — Մար-
սիալ Տէրէյն-գատէ Ժօրթ տուր,
պօրտա տէլալը շէրիքի տիր, վէ

եանընտաքի տէ քէնտի պիրատէրի
Լէօթօլ տուր... — պուլար հիշ պիր
օեուսուն իլք տէֆտսընը պօշա կէ-
չիրմէղլէր...

Մէրգուման տէլիգանլըար, մէր-
գուման ղաղէթաճը իլէ թէաթրօ
միւլէլլիֆի պուլունան իքի արգա-
տաշլարըն արգա սըրաթընտա պու-
լունան գօլթուղլարա, սըղըշա սը-
գըշա կիտիպ վասըլ օլտուլար:

Մարսիալըն պիլիւք օղու, եանի
Ժօրթ Տէրէյն, եիկիրմի պէշ եաշըն-
տա իտի:

Մէրգում հէր ճիհէթլէ տիւպէր
պիր տէլիգանլը իտի:

Մէրգում գաթէն էամէր վէ տալ-
ղալը բարլադ սաշլարա մալիք օլուպ,
վէ սիմասը իտէ սօլկունճա իտի, վէ
էշքեալը բէք թէնաուիւպինտէ օլ-
տուղու հալտէ, իքի թարաֆըր եա-
նագլարընը տախի, իբէքվարի ֆա-
վօրի սագալլարը գաբաթմագտա
իտիէր:

Աթվար ու էվղար բէք իլէրուտէ
օլտուղու կիպի, սիւս վէ տարաթըտա
սատէճէ օլտուղունտան, շաւրասը
չէօյլէ տիր տէյէրէք գուստըր պու-
լաճագ հիշ պիր հալի վէ հիշ պիր
եէրի պուլունմագտա տէյիլ իտի:

Մէրգումուն պիրատէրի Լէօթօլ
տախի, հէնուղ օն տօգուղ եիկիր-
մի չաղլարընտա օլուպ, քէզալիք
սօլկուն շէհրէլի, սարը սաշլը վէ մաի
կէօղլիւ տիւպէր պիր տէլիգանլը
իտի. — մէրգումուն ինճէ ինճէ պը-
եըղլարը հէնուղ պիլիւմէքտէ օլ-
տուղլարընտան, պիրաղ զիեատէճէ
գատըն սիմասընա պէնղէմէքտէ օ-
լան սիմասընա, պիր էրքէքլիք է-
սէրի վիրմէքտէ իտիէր:

Մէրգում տախի պիլիւք պի-
րատէրի կիպի, բէք կիւզէլ վէ բէք
կուսթօլու սուրէթտէ կիլինմիշ իտի:

Պունլար քէնտի տօթլարընըն էլ-

լէրինի թուծարագ սէլամաշտըլար :

Այնի վագըթտա , ֆագաթ պուն-
լարն գարը թարաֆընտա օլտուղու
հալտէ , ժան Բընօ իլէ տօգթօր ժօս-
լէնին կիտիպ քէնտի գօլթուգլա-
րընա օթուրտուգլարը կէօրիւլտիւ :

Մէրգուլման ի.քի մէլէլէրին կէլ-
մէլէրի , վէ կէլինտի.քէրի կիճէ գը-
եաֆէթլէրի , եանի սիեահ սէթրի ,
աչըգ ելէլէ , վէ պէեաղ պօեուն-
պաղըլարը , — հէր.քէտին նաղարը
տիգ.գաթլարընը , մէրգուլման թա-
րաֆընա ճէլպ իտէճէ.ք իտիլէր իտէ
տէ , հէման օլ տաղըգատա , շէնա
եանընտաքի պաշ լօճանըն գաբու-
տու տախի աչըլտըղընտան , հէր.քէ-
սին նաղարը տիգ.գաթլը , պիթթապի
օլ թարաֆա ճէլպ իտիլտի :

Թուճտան գըղար , էլլէրինտէ
պիրէր տէմէթ պէեաղ կիւլլէր պու-
լունտուղու հալտէ իչէրի կիրտիլէր ,
վէ լօճանըն էօն թարաֆընա օթուր-
տուլար :

Անինտէ , թէ.քմիլ թէաթրօ իչին-
տէ , տօտագտան տօտաղա պիր ֆը-
սըլթը տըր կէլմէկէ պաշլատը :

— Իչթէ կէլտիլէր . . . — տիմէկէ
պաշլատը թէ.քմիլ իտիլգ պիր պիրի
գուլաղընտան :

Պէշ եիւզէրճէ քէտան , քէնտի
տուրպինճի բլէրինի , հէման տյնի
լահգատէ , մէրգուլման կէնճ գըգ-
լարն լօճապընա տօղրու չէվիրտի-
լէր , անլէր իտէ գաթման , հէր քէ-
սին քէնտիլէրէ պագմագտա օլմա-
սընըն ֆէհմինտէ տէյիլ տիրլէր կի-
պի պիր հալտէ պուլունմագտա ի-
տիլէր :

Գօրա վէ եախօտ սախթէ իսմիլէ
սէօլլէեէլիմ Լիօնէլ Վարթըն , մէր-
գուլմէլէրին արգաւընտա , աեագտա
տուրտուղու հալտէ , աչաղըտա օ-
թուրանլարա պագմագտա իտի :

Մէրգուլմ Լամպէր Մասօլ իլէ Օգ-

թավ Բիշարըն , քէնտույի սէլամա-
մաեա միւսարատթ իթտի.քլէրինի
կէօրտիւ , վէ քէնտիսի տախի պիր
հարէ.քէթլէ , վէ կիւլիւմէեէրէ.ք ,
տօսթճա պիր թավը իւզրէ , մէր-
գուլմանը սէլամլատը :

Մէրգուլմէնին սէլամը իւզէրինէ ,
Օգթավ Բիշար իլէ Լամպէր Մասօ-
լուն գօլթուգլարը գապալտըլար :

— Շիմտի հէր քէս անլամըշ տըր
քի , պիլ մէրգուլմանը թանըմագ-
տաեըղ . . . — տէյի քէնտի ֆի.քիր-
լէրինտէն կէշիրտիլէր :

Մարսիալըն պիւլիւ.ք օղլու ժօրթ ,
Մասօլա տօղլու էյիլտի :

— Օլ սէլամ վիրտիկինիլ տէլի-
գանլը քիմ տիր , — տէյի մէրգու-
մա սիւալ իյլէտի :

— Դանդի տէլիգանլը . . .

— Շու տիլպէր վէ սօրկուն սիմա-
լը օլուպ , վէ պիր աղ էսմէրճէ օլ-
տուգլարը հալտէ , իլ.ք գաթտա ,
շէնա ետգընընտա վագը լօճատա
պուլունմագտա օլման տիրիւպագըղ-
լարն արգասընտա աեագտա տու-
լան տէլիգանլը . . .

— Աճայիպ , մէկէրչի թանըմագ-
տա տէյիլ միսինիլ . . . — տէյի պա-
ղըրա Լամպէր , քէնտինին թանը-
մագտա օլմաընա պէպիւրլէնէրէ.ք :

— Խայր , իմտի քիմ օլտուղունու
պիլտիրմէնիլի բէճա իտէրիմ . . .

— Բէ.ք ալէա , տօսթը աղիզիմ ,
մէրգուլմ տօսթում Լիօնէլ Վարթըն
օլուպ , Սէնթ-Ուէն քէօշկիւնտէ ի-
գամէթ իթմէ.քտէ տիր . . . — Հինտ
նապապլարընտան պիրի իտէ տէ ,
ասլէն հէմ ձրանսըղ տըր վէ հէմ
տէ պաշընտան թընտղընա գատար
Փարիսլի տիր . . . — Մէրգուլմ օն
ի.քի լիսան սէօլլէմէ.քտէ տիր , վէ ի.քի
իւշ եիւզ միւեօնլուգ պիր սէրվէթէ
մալի.ք պուլունմագտա տըր . . . —
վէ միւմաիլէյհիւմա տիլպէր վէ կէնճ

գրգռարն, ետնի մատմօտգէլ Լօրա, Մալի, վէ Բէրլի Վարթընըն հէմ եէկէնլէրի վէ հէմօնէ վասիլէրի տիր:

— Մատմօտգէլ Լօրա աւէտիկինիդ գա'նդիտի տիր:

— Տիկեր իբի գըղլարըն օրթալարընտա պուլունան տըր... — տէյի ճէվապ վիրտի Լամպէր, — նաւըլ քի օղունեանլարըմըլ տէրիսալթըր իտէպիլիլէր, — աւըլ տտը տէյիլէրէք Լօրա իսմի վիրիլմիլ իտի, — Դարմէնի կէօթէրէք:

— Մէրգուլմէ բէք տիլպէր պիր չէյ տիր:

— Էյ, — տէտի քէնտի թարաֆընտան գըղարարապ, Մարսիալըն քիւչիւք օղուն Լէօթըլ, — սաղ իմարաֆլարընտա պաշտա պուլունան էն քիւչիւք գըղըն իսմի նէ տիր:

— Մարի տիր...:

— Նէ' կիւզէլ պաշը վար տըր...:

— Ատէթա պիր հաղըթի Մէրեթմ թասվիրինէ պէնզէմէքտէ տիր...:

— Էվլէթ, էսմէրճէ սիմալը օլան պիր հաղըթի Մէրեթմէ պէնզէմէքտէ տիր. — տէտի ժօրթ կիւլէրէք. — Ֆիլվագը չօգ տիրուպա պիր գըղ իսէտէ, պէնճէ մատմօտգէլ Լօրա, օնտան չօգ զիեատէ չիլին տիր...:

— Պէն սիզին տուլղունուզտա տէյիլիմ... — տէյի ճէվապ վիրտի Լէօթըլ:

— Հազգըն վար տըր... — հէր քէսին կուսթօսու քէնտիսի իչին տիր, հէր ելուրէք քէնտի ինթիսապընտա սէրպէսթ տիր...:

Բէրտէ աշըլմըլ իտի:

Պիրինճի ֆասլա պաշլանըլաճապ օլտուղունտան, օրթալըլա պիր սուսուլուգ հիւքմ իյլէմէքտէ իտի:

Ժօրթ իլէ Լէօթըլ, օնունուն հիլ պիր լուղէթինի պիլէ իչիտէմէտիլէր:

Անճապ տուրպիլէրի, մէրգու-

մէլէրին լօճարարը թարաֆընա չէվիրէրէք պաղա գալմագտա իտիլէր:

Ժօրթ, հէմիչէ Դարմէնէ պաղմագտա օլուպ, վէ քիւչիւք պիրտալի Լէօթըլ տախի Մարիեթ տիֆը նիկեաճ իյլէմէքտէ իտի:

Բէրտէ ինտի:

Օգթալ Րիշար իլէ Լամպէր Մալալ եէրլէրինի թէր իլէ, ալէթ իմանիլ քէնտիլէրի տիշարը աթտըլար, վէ եօդարը չըգալար:

Մէրգուլմանըն նիլեթմ վէ տրգուլէրի, թէքմիլ թէալթրօ խալգընըն թանըմագտա օլմատըղ մէրգուլման չէօհրէթչուար միւսաֆլիլէրի, քէնտիլէրին թանըմագլըգ չէրէֆ ու իֆթիլիսարընա մալիք պուլունտուգլարընը, հէր քէտէ կէօթէրմիլ օլմագտան իպարէթ պուլունմագտա իտի:

Մէրգուլմէլէրին լօճասընըն գաբուսու էօնիւնտէ, զայէթլէ տարաթլը սուրէթտէ կիլինմիլ օլան, վէ լիեագաթմը լաղըլէտի եէրինտէ պուլունան պիր արապ պէքլէմէքտէ իտի:

Լամպէր քէմալի նէղաքէթ վէ թէրպիլէ իւզրէ, լօճա գաբուսունա թըգթըլգ վուրտու:

Լիօնէլ Վարթըն գաբուսու աշտը, մէրգուլմանըն էլլէրինի սըգառ, վէ մէրգուլմար տախի քէնտի թարաֆլարընտան, քէմալի թասաղիմ իւզրէ, մէրգուլմէլէրէ սէլմար վիրտիքտէն սօնրտ, օն աագըգա գատար տախի, քէչան քէչան (տէրէճէ տէրէճէ), պէրապէրլէրինէ միւսաճապէթէ կիրիշտիլէր:

— Ճիւզիճէ պուեսուրուպ մէրտիվէն պաշը սալօնունտա (ֆօայեթ) կէղինմէքիկի արղու իթմէ'գմիսինիլ, — տէյի սիւալ իյլէտի Լամպէր:

— Ինշաալլաճ, պունտան սօնրտ-

քի ֆապորտա, — տէյի ճէվապ վիր-
տի Գօրա :

Օգթավ Րիշար քէնտի եէրինէ
տէօնտիւքտէ, Մարտիալըն իքի էվ-
յատլորընա,

— Էկէր մատմազէլ Վարթընլա-
րը, բէք եադընտան կէօրմէքլիկի
արդու խէրսինիլ, պիրադ ոօնրա,
քէնտի եէկէնլէրի իլէ պիրլիքտէ,
Փօայեէէնէ չըդըպ կէզինէճէքլէր
տիր, խապէրինիլ օլտուն :

Իքիննի ֆապլ պիթտիքտէ, ֆիլ-
վազը Գօրա Գալմէն իլէ Մարիեի
ալարադ Փօայեէէնէ չըդտը :

Տօլօրէզ զիեատէճէ սւխմանկան
օլտուղունտան, պիրլիքտէ չըգմա-
եըպ լօճատա գալտը :

Լիօնէլ Վարթըն իլէ տիկէր իքի
զըզարնտալար, Փօայեէ, եանի
կէզինմէքլիք սալօնունտան իչէրի
գատէմ պատար պամազ, մէր-
գումանր կէօրմէքլիք մէրազընտա
պուլունան պիր թագըմ քէսան,
պիր պիրինի սըգըշտըրարադ, մա-
հէլլի մէզպուրա տօլմաեա պաշլա-
տըլար :

Դունլար, հէմ օլ միւմաիլէյ հիւմա
տիլպէր գըզլարը կէօրմէքլիք, վէ
հէմտէ, կիթաիքճէ կիւնտէն կիւնէ
վէ տիլտէն տիլէ սէրվէթի արթըրըյա-
րադ, թա՛ պէշ եիւղ միլեօն ֆրան-
գա գատար չըգարըլմըշ պուլունան
Հինտ նապապընը կէօրմէքլիք ար-
զու վէ զայրէթինտէ պուլունմագ-
տա իտիլէր :

Մէրգուման զադէթաճը իլէ թէ-
աթրօ միւլէլիֆի տէլիգանլըլար, կի-
տիպ անինտէ մէրգումլարը Փօայ-
եէտէ պուլտուղլարընտան, պէշի
տախի պիրլիքտէ, պիր արալըզ պիր
եէրտէ տուրարադ, գօնուշմաեա
պաշլատըլար :

Սայքի նէզաքէթ վէ թէրպիյեէ
տայլրէօնի թէճապուղ իտէն պիր

թագըմ խալդ տախի, պունլա-
րըն էթրաթընա սըգըշըպ տօլարտգ
գուշաթտըլար :

Մէրգուման էհլի մէրադ գալա-
պալըղըն էօն սըրտորնտա, Ժօրթ
Մարտիալ իլէ Լէօրօլ Մարտիալ
պուլունմագտա իտիլէր :

Օլ հէնկեամտէ, մատմազէլ Գար-
մէնին կէօղլէրինէ Ժօրթ թէստիւֆ
իթտիկի կիպի, մատմազէլ Մարի-
նին կէօղլէրինէ տախի, Լէօրօլ րապթ
կէլտի :

Ժօրթուն եիւրէկինտէ պիր աշգու-
սէվտա աթէշի ալէվէնմէկէ պաշ-
լամըշ օլտուղունտան, աաթթա պիր
գարընըն աշգու սէվտաորնա միւպ-
թէլա պուլունան պիրաաթէմին ար-
սըզլըզ տէրէճէսինէ գատար չըգը-
շարադ իճրա իլլէտիկի մուամէլէ-
լէրէ մանէնտ պիր մուամէլէ իւզ-
րէ, օլ սիեահ սիեահ կէօղլէրի,
թէրպիյէ վէ նէզաքէթին մուղայի-
րինտէ օլտուղու հալտէ, եանըպ
բարլամագտա իտիլէր :

Գարմէն իւզէրինտէ, մէրգուման
պու պագըշլարընտան նաշի, պիր-
տէն պիրէ պիր էսէրի հիտտէթ հա-
սըլ օլտուղունտան, եիւզլինիւ տի-
կէր թարաֆա չէվիրտի :

Հալ պու քի, Մարի իւզէրինտէ
էօլլէ պիր ֆէնա թէէստիր հասըլ
օլմատը :

Մուղայիրի օլարադ, Ժօրթուն
պիրաաթէրի Լէօրօլուն իրի իրի մաի
կէօղլէրի վէ թաթլը պագըշլարը,
մէրգումէ իւզէրինտէ զիեատէսիլլէ
հիւսնի թէէստիր իտէրէք, մէրգու-
մէ, քէնտիսի ֆարգընտա օլմատըղը
հալտէ, գալպինի ճէլպ իլլէմէքտէ
իտիլէր. — Մէրգումէ կէնճ գըզ,
միւտտէթի էօմիւնտէ, հէնուզ իլք
տէֆա օլարադ, քէնտույէ նամա-
լիւմ պուլունան պիր գուվիլէյի ճա-
ղիպէեէ վէ պիր տէրուն ալթիւսթ-

լիւկիւնէ թէսատիւֆ իյլէմէքտէ ի-տի . — շէօյլէքի , զէվալլը չօճու-ղուն թէքմիլ վիճուտի իւզէրինտէ պիր նէվի տիթրէ յիշ զուհուրա կէլ-մէքտէ , վէ գանը ճէվէլանը կէրի տէօնմէկէ պաշլաեարագ , սինէսի սըգ սըգ վուրմագտա իտի :

Մէրգումէ , սօլմագտա օլան լէհ-ճէսինին քիմնէ ֆէհմինէ վարմասըն նիյեթիյլէ , պիրտէն պիրէ եէլբաք զէսինի աչտը , վէ քէնտի երւզիւնէ թուրտու :

Ձէվալլընըն պու հիսապը եանլըշ չըգտը , չիւնքի օլ հէնկեամտէ ա-տէթա քէնտույի զայպ իտէր տէ-րէճէտէ պիր հալաէ պուլունտու-ղունտան , եէլբազէսի էլինտէն տիւ-շիւ վիրտի :

Պէրալի մէտէնիյեթի , մէզքիւր եէլբազէեի ալըպտա մէրգումէ եէ վիրմէք նիյեթիյլէ , հէմանտէմ պէշ ալթը քիշի եէրէ էյիլմէքիկէ միւսարաաթ իյլէտիլէր իսէ տէ , Լէօթօլ հէվսինտէն զիեատէ իշկիւ-զար գօթարագ , մէզքիւր տանթէ-լալտը վէ միւճէվհէրլէրլէ միւզէյ-եէն պուլունտան եէլբազէսինի գա-տըղը պիրլէ , քէմալի հիւրմէթ իւզ-րէ պէլինի էյէրէք , մէրգումէ եէ թագաթիմ իյլէտի :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , էֆէն-տի , — տէտի Մարի բէբէլէեէրէք , բէք աղ իշիտիլի պիր սէս իլէ , վէ մէրգումուն էլինտէն եէլբազէսինի ալարագ :

Լէօթօլուն բարմագլարը , մէր-գումէնին էլաիվէնյի էլինէ թօգուն-տուլար :

Պու իքի կէնճլէր , եանի կէրէք Լէօթօլ վէ կէրէք Մարի իւզէրլէ-րինտէ , օլ անտէ , քէնտուլէրէ մա-լիւմ օլմանան պիր սուրէթտէ , պիր իզթիրապը տէրուն էսէրի հաաըլ օլտուղունտան , իքիսինին տաթի

սինէլէրի վուրմանա պաշլատըլար : Պապ թաթիլի պիթմիշ օլմասը իշարէթի օլան գամբանաճըգ , ֆօսյ-եէտէ վուրուլմանա պաշլատը :

Անինտէ , մահէլլի մէզպուրտա պիրիքմիշ օլան գալապալըք տա-ղըլտը :

— Օլ քէմալի ինսանիյեթի վէ նէզաքէթ իւզրէ , եէկէնիմ մատ-մօտզէլ Մարինին եէլբազէսինի եէր-տէն ալըպտա վիրէն ճէնթըմէնին քիմ օլտուղունու թանքմագտա մը-ընըզ , — տէյի Գօրա Օգթալ Րի-շտրա սիւալ իյլէտիկինտէն , մէր-գում տաթի ճէվապընտա ,

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , բէք ա-լէա թանքըմ . . . Հալլընըն մէշհուր պանքէրլէրինտէն պուլունտան զա-յէթլէ զէնկին Մարսիալ Տէրէյնին քիւշիւք մախտուլի տիր . մէրգում էսմէրճէ վէ զայէթլէ չիրինթապ պիր չօճուգ օլուպ , վէ գօլթուղուն-տա պուլունտան տաթի , քէնտի պիւ-յիւք պիրտաէրի օլուպ , ֆօնտօ տէլալը շէրիքի օլան , վէ զէվգ ու սէֆա իւզրէ իմարը էվգաթ իթ-մէքլիքտէ քէսպի շէօհրէթ իյլէմիշ պուլունտան տէլիզանլըլարտան պի-րի . . . — Ժօթ Տէրէյն իտի :

Գօրա , օլ անտէ , Մարսիալ Տէ-րէյնին իսմինի իշիտէճէկինի , վէ մէրգումուն էվատընա թէսատիւֆ իտէճէկինի , աալա իսթըրնտան պի-լէ կէշիրմէքտէ տէյիլ իտի :

Պու լազըրտընըն իւզէրինէ , մէր-գումէնին աննը պուրուշմանա , էլ-լէրի սինիլէրի շէքիլմէկէ , վէ կէօզ-լէրինտէ տաթի պիր նէվի զալլմըք էսէրլէրի բէյտա օլմանա պաշլատը :

Մէրգումէ , քէնտի իւզէրլէտէ զուհուրեաֆթի օլան մէզքիւր հէ-եէճան էսէրլէրինէ զալէպէ իտէ-րէք , վէ պիր լուհալթը գալպ իւզ-րէ սէօյլեէրէք , — Եա , մէրգում-

ման տէրիգանըլոր, կէմի տօնաթ-
տըրբպ վէ տօլտուրուճու օլան հազ-
րըլը Մարտիալըն մախտու միէրի տիր-
լէր, էօյլէ մի . . . Իքիսի տախի շի-
րին ճանլար տըրլար . . . — տէտի :

Պատէհու քէնտի հէմիլիէլէրինի
եինէ պիրլիքտէ ալարադ, լոճաքնա
տէօնտի :

Իւշիւնճիւ Ֆառլըն իսիթամընտան
ճիւղիճէ էվվէլճէ, Լիօնէլ Վարթըն
լոճա դաբուսուհու տղաճըդ տչտը,
վէ օրատա պէքլէմէքտէ պուլու-
նան պիր իրի տրապը չաղըրտը, վէ
արապալարընը հազըրլաթտըրմաօը-
նա տայիր, մէրգուսմա էմր ու թէն-
պիհաթ վիրտի :

Սրտտան պէշ տաքըգա գատար
կէշտիքտէ, թուճտան դըղլար իլէ
տէրիգանը նապապ, տիւրպիւնլէր
իլէ քէնտիլէրի հէմիլէթէմաշտ իթ-
մէքտէ պուլունանլարըն պատիի
մահղունիյեթէթլէրի օլարադ թէաթ-
րօեու թէրք պիրլէ, տօղրու Սէնթ-
Ուէն սէրաեքնա գատար կիթտիլէր,
Ճէրտաաը կիւնիւ, ժան Բընօ,
էրքէնտէն Փարիսէ կիթտի :

Հիքեայէմիլի օգուեանլար տէր-
խաթըր խէպիլիլէրլէր քի, Գօրա,
ժան Բընօեա, Բօշէ սօգաղընտա
վաքը օլան Մարտիալըն խանէսի իթ-
թիտայինտէքի պիր խանէեի, եա
քիրա իլէ թուլթարադ, վէ եախօտ
տաթըն ալարադ, հէր հալտէ էլտէ
իլլէմէքլիկի իհալէ իլլէմիշ իտի :

Ժան Բընօնուն, իշթէ էրքէնտէն
Փարիսէ կիթմէսի, մէզքիւր մէէ-
մուրիյեթէթէ մէպի իտի :

Մէրգուսմ, պիզլաթ քէնտիսի
դուլլանմագտա օլտուղու սիւսլիւ
պիր Ֆայթօնա պիւնմէքտէ իքէն,
Գօրա տախի մէրտիվէնտէն եօգա-
րը իքիւնճի դաթա չըդ տրապ, տօգ-
թօր ժօլլէն իլլին թէրթիպ իտիլմիշ
օլան իլմի քիմեա օտաաքնըն գա-

բուսունու աչտը :

Տօգթօր ժօլլէն, օլ հէնկեամուէ,
պիր մանկալ քէամլուր աթէշի իւ-
ղէրինտէ, վէ Փօթալար վէ պիլլուր
պօրուլար վէ թաալար տէրունլէրին-
տէ, իլմի քիսեաեա տայիր եէնի պիր
պուլուշ թէճըրիւպէսիլլէ մէշղուլ
պուլունմագտա իտի :

— Մտամօաղէլ, սիզմիւնիլ . . .
— տէտի մէրգուսմ, կէօղլէրինի Փօ-
թալարըն իւղէրլէրինաէն գալտըր-
մագաղըն :

— Էվվէթ, պէնիմ, — տէյի ճէ-
վապ վիրտի մէրգուսմ . — լաքին,
սիղէ րէճա իտէրիմ, տօգթօր, տր-
թըգ պուլունտան պէօյլէ, վէ հաթթա
իքիմիլ եալընըգճա պուլունտու-
ղումուլ վադքթլարտա պիլլէ, պա-
նա մագմաղէլ չաղըրմաեքնըլ, արթըգ
պու ատէթտէն վաղ կէշիւնիլ . . . —
պէնիմ խամիմ արթըգ պուլունտան
սօնրա Գօրա Պէրնիէ օլմաեքալ, իլլա
Լիօնէլ Վարթըն տըր . . . — պու
խուսուսա զիեատէսիլլէ տիգգաթ
իտիւնիլ :

— Բէք ալէա, էֆէնտիմ :

— Տիմէքտիւր քի օլ իշ պիթտիս :

— շիմաի, բէք շայեանը իթիւնա
սուրէթտէ գօնուշմագլըղա միւհ-
թաճ պիր իշ վար տըր . . .

— Պէնճէտէ պիր իզթիլա վաթ-
մր տըր :

— Հայ հայ :

— Էմր իտիւնիլ, էօյլէ օլտուգ-
տա . . . — հէրնէտէ օլա էմրինիլլէ
միւնթագլըրմ :

— Պիլ կուաեանիլաաա, սիզին իլէ
իլմի նէպաթաթ միւթալաաաըլլա
մէշղուլ պուլունմագտա իքէն, սը-
ճագ եէրլէրտէ հուսուլէ կէլմէքտէ
օլան էնվայի նէպաթլար սուլարընը
պիր պիլլէրինէ գարըշտըրաադ,
եէնի պիր շէյ պուլումուշ օլտուղու-
նուղա տայիր պիր լագըրտը իթտի

իտինիդ, էլ պէթթէ խաթրընըզա
կէլմէքտէ տիր . . .

—Պէն օլ եօլտաւ չօղ թէճըրիւպէ-
լէր իլէ ուղրաշմըշ, վէ նիչէ շէյլէր-
տէ պուլմուշում տուր . . . —Աճա-
պա սիղին սէօյլէտիկինիդ գա՞նդիսի
տիր . . .

—Շէօյլէ քի, եէնի պիր զէհիր
պուլմուշ իտինիդ. վէ մէզքիւր զէ-
հիրի ճանլը պիր մախուգ իշտիկին-
տէ, էօմրիւնճէ աօլա պիր թէհլի-
քէ տըղ օլմանըպ, իլլա, պէյնին-
տէն մաատա, թէքմիլ վիճուտի
քէօթրիւմ օլմագտա իտի . . .

—Էվվէթ, էվվէթ, շիմտի խաթ-
րըմա կէլմէքտէ տիր . . . —Մէզ-
քիւր զէհիր էօյլէ պիր թէրթիպ տիր
քի, պիր ատէմէ, ճիւզիճէ պիր
մըգտար իշիրիլտիկինտէ, նէ ապա
պիր հարէքէթ իտէպիլիր, վէ նէ-
տէ տիլինի օյնատըպտա պիր լաղըր-
տը սէօյլէքէպիլիր, ֆագաթ, պու-
ճիւմէ իլէ տախի, սայիմա աղը
ֆիքրի պաշնտա գալտըագ, բէք
ալեա կէօրէպիլիր, բէք ալէա տիւ-
շիւնէպիլիր, բէք ալէա իշիտիպ
անլանտապիլիր, նիհայէթ, բէք ա-
լէաատա եօշար . . . —մանէվի գուվ-
վէթ վէ խաատէրերինէ կերշի հիշ պիր
խալէլ կէլմէզ իտէտէ, հիտ իթաթ-
կինի, իսթէտիկինի, վէ տիւշիւնտիւ-
կիւնիւտէ աօլա սէօյլէքէմէզ վէ թա-
րիֆ պիլէ իտէմէզ օլուր. վէ օլ պապ-
տէ հէր նէվի զալրէթ վէ զաճմէթ
պօշա կիտէր . . . —վէհաալը մէզ-
քիւր զէհիրտէն իչէն ատամ, սաղ
հալինտէ, անճագ պիր էօյիւ կիպի
եաշամագտա պուլունուր . . .

—Մէզքիւր թէրթիպին պու խաա-
սէ վէ պու գուվվէթինի, բէք ա-
լէա վէ շիւբհէիդ սուրէթտէ թէֆ-
թիշ վէ թէճըրիւպէ իտէրէք, քէա-
միլէն էմին օլմո՞ւշմոնուշտուր . . .

—Բէմալ մէրթէպէ էմին պու-
լունմագտաեղմ :

—Պու մէրթէպէ էմիլիւթ վէ ի-
թիգատընըզ, գա՞նդի իսպաթ վէ
գա՞նդի թէմէլ իւղէրինէ միւէսսէս
պուլունմագտա տըր :

—Պէն մէզքիւր թէրթիպին գուվ-
վէթ վէ խաատէսինի, էվվէլա հայ-
վանտի իւղէրինտէ թէճըրիւպէ ի-
տիպ, վէ պատէհաա տախի, պէրա-
յի իզթիգա, պիր տրապ իւղէրին-
տէ թէճըրիւպէ իլլէմիշիմ տիր :

—Էյ օլ արապ, ֆիլվագը տէտի-
կինիդ կիպի, պիւսպիւթիւն քէօթ-
րիւմ օլուպ գալտըմ :

—Խայր . . . —շիւնքի, պէն մէզ-
քիւր քէօթրիւմ իտիճի թէրթիպի
նաալը պուլտում իտէ, անըն զըա-
տընը տախի պուլմուշ պուլունու-
ղուման, եինէ անինտէ քէօթրիւմ
լիւկիւնիւ կէշիրմիշիմ տիր . . . —նէ
վար տըր, էֆէնտի, եօգուա օլ պապ-
տէ պիր նիլիէթ ու մաղ սէտինիդ
պուլունտուղունտան, մէզքիւր թէր-
թիպ իշիլիդէ՞մի եարաեաճագ տըր :

—Էվվէթ, էվվէթ :

—Իմտի էօյլէ օլաուգտա, իճ-
րասը բէք գօլայ տըր . . .

—Պիր ատամը, պիւթիւն պիւ-
թիւն քէօթրիւմիւք հալինէ վաղ
իթմէքիւք իչին, մէզքիւր թէրթիպ-
տէն, նէ՞ մըգտար շէյ վիրիլմէք
իզթիգա իթմէքտէ տիր :

—Բէք ճիւզի պիր շէյ . . . —
պիր ատամը պիր խայլի վաղըթլոր,
հիշ գըմըլտանամաղ պիր սուրէթտէ
քեամիլէն քէօթրիւմ իտիպ էսիր-
ֆիրաշ (եաթագ էսիրի) գըլապիւ-
մէք իչին, եալընըղ իւշ տէօրթ
տամլաճըզ իշիրմէքիւք քեաֆի տիր :

—Եալընըղ իւշ տէօրթ տամլասը
քեաֆի մի տիր . . . —տէտի լի-
նէլ վարթըն . —Աճայիպ, չօգ ա-
ճայիպ :

— Էվվէթ , — տէյի ճէվապ վիր-
տի տօգթօր , — վէ հաթթա , ապա
օլ գոտտարտան պիտատէ վիրիւմէ-
մէյի տիր . . . :

— Սէպէպ :

— Ձիւնքի օլ վազըթ , առամը
էօլտիրիւր . . . :

— Իյի էմմա , էօյլէ ազ վիրիւտի-
կինտէ տէ , արատան պիր գաչ կիւն ,
վէ եախօտնի հայէթ պիր գաչ հաթթ-
թա կէչտիքտէն սօնրա , իրաա իթ-
տիկի քէօթրիւմիլէք կէչմէ՞ղ մի . . . :

— Շիւ բհէսիզ , էվվէթ , կէչէր ,
լաքին , անընտա դօլաեք վար աըր ,
լազըմ կէլտիքճէ , եինէ եէնիտէն
իշիւրիւր . . . :

— Էլազըմ կէլտիքճէ տէմէնիզ-
լէ նէ՞ անլամալըեք , — մէզքիւր
զէհիրին թէէստիրի , պիր տէֆատա ,
էն չօղու նէ՞ գատար միւտտէթ տէ-
վամ իտէպիլիր :

— Այլթը հաթթա գատար տէվամ
իտէպիլիր :

— Թէէստիրինն իճրաօը անինտէ
կէօրիւլիւր միւ :

— Էվվէթ , տտէթա , պիր առա-
մա , պիրտէն պիրէ տամլա ինտի-
կինտէ նաթըլ օլուր իտէ , իշթէ պու-
տա իթպզը էօյլէ օլուր . . . :

— Էյ , անըն զըտտը օլան իլա-
ճըն , եանի բանզէհիրինն թէէս-
սիրի տախի , էօյլէ բէք չաբուգ սու-
րէթտէ կէօրիւլէպիլիր մի :

— Բանզէհիրինն թէէստիրի , կէր-
չի , արատան եալընըզ իքի սաաթ
կէչտիքտէն սօնրա կէօրիւլիւր իտէ-
տէ , քէօթրիւմիլէք քեամիլէն , էօյ-
լէ պիրտէն պիրէ կէչմէեիպ , իլլա
եալաշ եալաշ կէչէր . . . :

— Պու պապտէ , հիսապընըզտա
պիր եանլըլըզ վուգու պուլմասը
իհթիմալտէն ասեքլապիլիր մի :

— Խայր , ալլա , տազըգաօը տա-
զըգասընա հիսապ իտէպիլիրիմ :

— Մէզքիւր զէհիր պիր առմէ
վիրիլէրէք քէօթրիւմ գըլընաըզ-
տան սօնրա , հէքիմէր ճէլպիլլէ
թէֆթիլ իտիլտէ , հադըգաթի հալի,
եանի քէօթրիւմիլէկիւն նէտէն ի-
լէրու կէլմիշ օլմասընը քէչֆ իաիպ
անլաեապիլիրլէ՞ր մի :

— Խայր , ալլա իհթիմալտէն տէ-
յիլ տիր . . . — զէհիր վիրիլմիշ օլ-
մասընա տալիր , զէրրէճէ պիր շիւբ-
հէյէ պիլէ զահիպ օլաւալլար :

— Իմտի , տօգթօր , իշթէ թամ-
պու կիճէ իշին , մէզքիւր զէհիրի-
նիզտէն , իսթէրիմ , զիրա լիւզու-
մու վար տըր . . . :

— Կիճէեէ գատար պէքլէմէքի-
կէ իհթիլեաճ եօգ տուր . . . — չիմ-
տի պու սաաթտա տախի վիրէպի-
լիրիմ . . . :

— Ա՛, էօյլէ պիր շէյ , օլ գատար
չաբուգ սուրէթտէ , նա՞սըլ օլապի-
լիր . . . :

— Պէն սիզէ լիւզումու օլաճազը-
նը պիլմէտիկիմ հալտէ տախի , մէզ-
քիւր զէհիրտէն , պիր մէգտար շէյ
թէրթիպ իտիպ հազըրլամըլ օլաու-
ղում իշի՞ն մի թէաճճիւպ իթմէք-
տէսինիզ :

— Էվվէթ :

— Պէն զաթէն օլ եօլտա չօգ շէյ-
լէր թէրթիպ իթմիշիմ տիր . . . —
պազընըզ , իշթէ պուրատա տըր-
լար . . . — վէ իլմի քիմեաճա պիր
խուսուս իշին իգթիզա իյլէտիկին-
տէն , մէզքիւր զէհիրտէն տախի
թէրթիպ իյլէմիշիմ տիր :

Տօգթօր ժօսլէն պունլարը սէօյ-
լէտիքտէն սօնրա պիր տօլապ աչ-
տը , վէ պիր տուզինա , իսթլէրին-
տէ , տէրուլէրինտէքի էճգալարըն
իսմիլի եազըլը պուլուլան ուֆա-
ճըզ շիշէլէրի , մէրգուճէեէ կէօս-
թէրտի :

Վէ մէզքիւր շիշէլէրտէն պիրինի

չբարարադ ,

— Իշխէ սիզին իսթէտիկինիդ պուտուր . . . — տէտի , — Գօրաեա խազ . տիւմ իտէրէր :

Մէղքիւր շիշէտէ պուլունտն մէզ . քիւր զէհիր , եէշիլ շարիմրէօզէ պէն . զէր պէրրազ պիր սու իտի :

Տօզթօր թէքլարէն քէլամէ աշաղ պիրլէ ,

— Լաքին , էֆէնտի , իշխէ թէքլարէն սէօյլէրիմ , պունտան պիրատէմէ վիրիլիր իքէն , զիեատէսիլլէ տիգզաթ իտիլմէքլիք էհէմմիլլեէթտէն տիր , տէօրթ տումլատան զիեատէ ասյա վիրիլմէմէլի տիր , եօգսա , վէրիլէն աաամըն , քէօթ . իւմ օլմսեբպ , իլլա ահրէթին եօլունու , անինտէ էլէ ալաճազընտա շիւբհէ եօգ տուր . . .

— Տիգզաթ իտէրիմ , սիզ օլ պապտէ հիշ շիւբհէ իթմէլինիդ . . .

— Էյ պունտան բանզէհիրի տէ հազըր մը տըր :

— Խայր . . .

— Օնա տաթի իհթիեաճըմ վարտըր :

— Անըտա եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն թէրթիպ իտիպ վիրէպիլիրիմ .

— Ազիզիմ տօզթօր , մուլլազա հիմմէթ իթմէլի , հազըրլամալըսընը :

Գօրա մէղքիւր շիշէեի ալարադ , էճզա օտապընտան տիշարը չբար :

Եէվմի մէզպուրտէ , սապահըն ստաթ օնպիրինաէ , Բօշէ ոօզազընտա վազը Մարսիալըն խանէսինտէ , Լիօնէլ Վարթըն իլէ թուճտան գըզլարըն պահսը կէշմէքտէ իտի :

Ժօրթ Մարսիալ էվէ տէօնտիւքաէ , պիրաղ թաոմ իսթէմիշ , վէթաամըն հէլմէսինէ պէքլէմէքտէ իքէն , Վարիէթէ թէաթրօոունտա կէօրտիւքլէրինի , բէտէրինէ պիրէր պիրէր նազլ ու պէեան իլլէմէքտէ իտի :

— Տիմէք տիր քի , պիղզաթ քէնտին , — տէտի Մարսիալ , — օլ նապապլըդ թապաւմազտա պուլունտն տաամը , կէօզլէրին իլէ կէօրտին , էօյլէ մի :

— Էվվէթ , քէնտի կէօզլէրիմ իլէ կէօրտիւմ :

— Բէնտիսիլլէ գօնուշտոն մու :

— Խայր , պէն գօնուշմաաթմ , Փադաթ , սէնին թանըրողլարընտան պուլունտն Բիշար Մաաօլ իլէ գօնուշտուգլարընը կէօրտիւմ :

— Նասըլ տաամ տըր պու :

— Բէք կէնճ պիր ճէնթըլմէն օլուպ , կէօրինիւշէ նէզարէն բէք շիրինթապ վէ բէք թէրպիլիէլի պիրի օլմսլը տըր . . . — պէյն էլ իալգ սէօյլէնտիկինէ կէօրէ , մէրգուլմ օն իքի լիտան սէօյլէմէքտէ իմիշ . . . Ժրանսըզճա սէօյլէյիշինտէ , գաթան պիր էճնէպիլիք թէլաֆֆուզու էսէրի պուլունմազտա տէյիլ տիր . . . — էկէր մէրգուլմուն լէհէսի տէ , աշըգ պապըր ըէնկինտէ օլմուշ օլմսսա իտի , աաըլ պիր Փարիլի տիր տէյի զանն իտէճէքտիմ :

— Օզթալ Բիշար իմզասըլլա , տահա շիմտի զազէթտաա օգուտուղում պիր պէնտէ նէզարէն , Լիօնէլ Վարթընըն տալը , շիւբհէօիլ օլարադ Գալիլէթթաաան իմիշ , — տէտի Մարսիալ Տէրէյն , — վէ պուտա սահիհ օլմսլը տըր , շիւնքի , հալէա պէնիմ իլէ իշ եաբմազտա պուլունտն Պրայթըն վէ գուլմանեաաթ Փաթիլլեաաթլլա , Վարթըն Փաթիլլեաաթ պէյնինտէ պիր ազըապալըդ պուլունմազտա տըր :

— Եա , — տէյի պաղըրտը Ժօրթ , — աճապա Հապրատաքի մաղազանըզա պիր միլեօնտան զիեատէ տգճէ տաեանան Լիօնէլ Վարթըն մէրգուլմ մու տուր :

— Բէք գալի սուրէթտէ օլարադ

պիլեմէմէքտէ իսէմտէ, չօգ իհիթի-
մալտէն տիր... — Էրիթիմ ժիւան
տը ֆիւնգալըն պանա պիտիրտի,
կինէ կէօրէ, մէրգում սահիպ սէր-
վէթ զաթ, եագընտա պուրպեթ
կէլէրէք, պանատա պիր վիզիթա
վիրէճէք իմիշ... — Լաքին, հէ-
նուզ կէլիպ չբգմտը... :

— Տիմէք տիր քի կէլէճէք տիր...
վէ, էկէր էօյլէ իսէ, տահա կի իսա:
— Նիշին տահա կի օլուեար:

— Զիւնքի օլ վագըթ, պէնտէ
մէրգում իլէ գօլայճա իւնսիյեթ
բէյտա իսէպիրիթ... :

— Մէրգում իլէ իւնսիյեթ բէյ-
տա իթմէքլէքտէ, սէնին իշին նէ
մէնֆպաթ վար տըր... — Եօգսա
մէրգումտան պիր իսթիգրա՞զ մը իթ.
մէքլէք նիյեթ վէ էմէլինտէ պու-
լունմագտառն:

— Հայ հայ, իգթիզամ օլտու-
ղունտա, բէք ալէա իսթիգրազ ի-
տէպիրիթ... — Ֆագաթ, մէր-
գում իլէ իւնսա իւնսիյեթ բէյտա
իթմէքլէքտէ պէնիմ տալ մագսէ-
տիմ, պաշգա պիր շէյ տիր:

— Անլատըմ սէնին ֆիքրինի, —
մէրգում բէք զէնկին պիլիսի օ-
լուպ, վէ սպառ ուլատա աշուրի
մէրթէպէ իսրաֆիլար իտէրէք լիւա-
լար սաչմագտա, օլտուղունտան...
չօգ իհիթիմալ տըր քի, Պորստար
ֆօնտո տախի օյնպեմագ տըր վէ
պիթթապի բէք չօգ ֆօնտօլար ա-
լուպ սաթմագ տըր... — վէ պէլ-
քի սէնտէ, խարիճտէն պիլ կի
միւշթէրիյէ տահա մաթիք օլմուշ օ-
լաճագտըն տըր... :

— Վագսա, մէրգում կիպի պիր
միւշթէրիյէ մալիք օլմագլըղբ տը-
ղու իտէրիմ, լաքին, պուլուշուն
եանլըշ տըր, չպէնիմ ֆիքրիմտէն
կէլէն շէյ օ տէյիլ տիր... :

— Էյ նէ տիր եա էօյլէ իսէ, էկէր

պէնիմ տիւշիւնտիւկիւմ եանլըշ
իսէ, սէն սօղրուսունու սէօյլէ պա-
գաբըմ... :

— Լիօնէլ վարթըն Փարիսէ եա-
լընըգճա կէլմ միշ տիր... :

— Էյ, էյ... :

— Լիօնէլ վարթըն աշուրի մէր-
թէպէ կիւզէլ իւշ թանէտէ գըզ
եէկէնլէրի վար տըր... :

Մարտիալ, օղունուն պու լագըր-
տըս իւզէրինէ կիւլէկէ պաշաաթ:

— Թամամ, աճ թափուգ, տիւ-
շիւնտէ, արբա թարլաթ կէօրիւր,
տէմիլէր, — տէտի մէրգում, —
շիմտի սնլաշըլար իշին էսաթ... —
ալմէք տիր քի, մէղքիւր տիւպէր
գըզլարտան պիրիսի սանա պագ-
մըշ օլմալը տըր, հա՞, էօյլէ մի... :

— Տօղրուսու, նէ՞ կիւնահըմ
սագլաեաբըմ, զիեատէսիյէ տիւ-
սատէ օլտում... :

— Մէղքիւր գըզլար տախի մէր-
գում կիպի զէնկին մի իմիլէր:

— Կէօրիւնիւշէ նէղարէն, այնի
տէրէճէտէ սէրվէթէ մալիք պու-
լունմագտա իմիլէր... :

— Ալէա, բէք ալէա, տիմէք տիր
քի, հէման եագընտա, անլար,
տինլէ, շըշան վիրիւր, վէ թանթա-
նալըտա պիր տիւկիւն եաթար իշի
պիթիրիթիզ, կի օլմա՞զ մը... :

— Սայքի ֆիքրիմտէնտէ կէլմէօր
տէյիլ տիր... — պագալըմ, անը
իլէրուտէ տիւշիւնիւրիւզ... Շիմ-
տիքի հալ, սալթ գալպիմտէ պիր
մուհայպէթ հիսս իթմէքտէյիմ.
վէ օլ պապտէ եալընըղտա տէյի-
լիմ... :

— Աճաճիպ, եա տահա պաշգա՞
քիմ վար տըր:

— Պիղիմ Լէօբօլա վար տըր:

— Օ՞տա մը ալէապա իթմէքտէ
տիր:

— Շիւբհէսիզ... :

—Այնի գըղա մը :

—Խայր, անքնտա ճանք էն քիւ-
չիւկիւնիւ սէվմիշ տիր :

Մարտիալ Տէրէյն չէնտ տաղը-
դա տիւշիւնտիւ :

—Պու գըղլար իշին իւ շ թանէ
տիրլէր, տէտին, էօյլէ տէյիլ մի,
— տէյի սիւալ իթտի մէրգում,
մէրաղլը պիր սուրէթտէ :

—Էվվէթ :

—Իշիւ տախի թուճ րէնկինտէ՞
մի տիրլէր :

—Էվվէթ, վէ հաթթա, օլ գա-
տար րէնքլիճէ պիր սիմաեա մալիք
պուլունմագտա տըրլար քի, հէր
քէստէ մէրգումէլէրէ, Խաճաճ էւղ-
լը սըֆաթընը վիրմէքտէ տիրլէր :

—Փրանսըղճա սէօյլէմէքտէ՞ մի
տիրլէր :

—Թըպզը պիզիմ կիպի :

—Իսիմէրինի պիլմէքտէ՞ մի սին :

—Էվվէթ, Լօրա, Մարի վէ Բէրլի
տիր :

—Իյի պիլմէքտէ՞ միսին, պուշլար
սահիհէն Գալկիւթթատա՞ն մը կէլ-
միշլէր տիր :

—Վէ հաթթա օրատա տօղմուշ-
լար տըր... —Օլ պապտէ հիշչիւք-
հէ ճայիղ տէյիլ տիր... :

—Չօգ աճայիպ շէյլէր... —
տէտի Մարտիալ բէք եափաշ սու-
րէթտէ սէօյլէեէրէք :

—Նիշին աճայիպ շէյլէր տիրլէր,
տիլմէքտէսինիղ, — տէյի սիւալ իթ-
տի ժօրթ :

Մարտիալ մէրգումուն սիւալինէ
ճէվապ վիրէճէք եէրտէ, սալօն ի-
չինտէ, շու աթիտէքի սուրէթտէ
սէօյլէեէրէք, էնինէ պօեուճա կէ-
զինմէկէ պաշլատը :

—Ահէօյլէ պիր շէյ, սալա խաթըր
ու խէեալիմտէն պիլէ կէշմէքտէ
տէյիլ իտի... — Շանգ-էլիզէտէ
կէօրտիւկիւմ պիր տէլիգանլընըն

կէրէք սիմասը վէ կէրէք պապըշը,
թըպզը Գօրա Պէրնիյէյէ պէնդէ-
մէքտէ օլսուն... — Աճապա մէր-
գում, Ֆիլհազըղա Գօրա օլսալ տա
փորիսէ՞ մի կէլմիշ տիր : Աճապա
մէրգումէ, էրքէք զըեաֆէթինէ
կիրէրէք թէպաիլմի կէզմէքտէ
տիր... — Մէկէրչի պէօյլէ պիր շէյ
իհիթիմալտէն մի տիր... — միւմ-
քի՞ն մի տիր... — Պու մէրթէպտէ
թէքմիլ պէնդէյիշ օլսամաղքի... :

Ժօրթ քէմալի թէաճճիւպ իւզրէ
րէտէրինէ պազմագտա, վէ մէզ-
քիւր տալընլըղընըն սէպէպինի,
պիր տիւլլիւ տնյաեաւամագտա
իտի :

Մարտիալ պաշընը եօգաըր գալ-
տըրտը :

—Մէրգում Լիօնէլ Վարթընէ՞-
րէտէ օթուրմագտա տըր, — տէյի
սիւալ իթտի :

—Սէնթ-Ուէն քէօշկիւնտէ... :

—Էկէր քէնտիսի պուրաեա պիզէ
կէլմէղ իտէ, պէն անա կիթմէլի-
եիմ... — մէրգումու կէօրմէք իս-
թէրիմ... — Ալէլ խուսուսա պիր վի-
զիթա վիրմէքլիքտէ, զաթէն պօր-
ճում տուր... :

Մարտիալ պու սէօյլէտիքլէրինի
պիթիրմէք իւզրէ իքէն, մէրգու-
մուն օտա ուշաղը սալօնտան իշէրի
կիրտի :

—Էֆէնտիմ, զաթընըղ իշին պիր
գարթ տը վիզիթ վար տըր... —
տէտի մէրգում էլինտէ թուլմագ-
տա օլտուղու պիր կիւմիւշ թէփսի
տէրունինտէքի ճիւալը պիր գարթ
տը վիզիթի թագտիմ իտէրէք :

Մարտիալ մէզքիւր գարթ տը վի-
զիթին իւզէրինէ պազտըղը կիպի :

—Ա, Լիօնէլ Վարթըն եաղըլը
տըր, — տէյի պաղըրտը :

—Տօղրուսու պու տա բէք զա-
րիպ պիր շէյ տիր... — տէտի քէն-

առաքենություն ժողով — իյն անհամար, սեփական իրավունք կենթարկ, տեղեկություն...

— Պատու վերին զաթ շիմաի պուրատումը աբր, — տեղի սրալ իթտի Մարտիալ քենտի ուշադրեա :

— Էվելեթ, Էֆենտիմ, — չիւնքի պենտենիզ, մերգուժա, պիլմեմքի Էֆենտի շիմաի միւսաֆիր գապուլ խտեր մի իթվեղմի, կիտիպ պիր քերքե սրալ իթմեղիյիմ տեղիմ... — իմտի, Էֆենտիմ, մերգուժա զաթ, Էվելեթ շիմաի գապուլ պուսուլմաեա. ճագ օլուր իտենիզ, նե՛ վազբթ գապուլ իտեպիլեճեկինիզի պիլմեքիկի արգու իյլեմեքտե տիր :

— Սեյլետե պուսուլուսուն իչերի. — տեղի ժողով կերմիյեթ իւզրե, բեաերնին վիրեճեկի ճեվապա պեթլեմեքիլին :

Խըմմեթ քեար սալօնտան տիշարը չըգաթ, վե պիր սանիյե սօնրա,

— Մօնսիե Լիօնէլ վարթըն, — տեյերեք, ելնե կելիպ սալօն գաբուսունտան մերգուժուն կիրմեքտե օլտուղունու խապեր վիրտի :

Լեհճեսինտե պիր կիւլիւմնէյիլ, վե պագըչընտա տախի պիր սրաքիւնէթի հալ տերքեար օլտուղուն հալտե, Գորա սալօն գաբուսունտան իչերի կիրտի :

Մերգուժե պիր սիեա՛ սեթրի, պիր աչըգ բենք բանթալօն կիյինմիլ օլուպ, վե էլլերինե տախի գուեու բենքտե էլտիվեն թագմըլ իտի. վե սօլ էլինտեաթ քենտի քըրպաճը իլե շաբգասընը թուլմագտա խտի :

Կերեք քենտի ֆամիլեասընա վե կերեք պիլգաթ քենտիսինե, օլգատար ֆենալըգլար ետրմըլ օլան էյլե պիր ալչագ ատամըն սալօնունտան իչերի, իլք տեֆա օլաբագ կիրմեքտե օլտուղունտան,

կերչի քին ու զարազ, վե հիտտեթ ու զաղապ, վե նեֆրեթ տույղուլարը, Գորանքն գալպինտե պաշգալտրարագ, մերգուժեյի պիթթապի, հատտեն զիեաթե թահրիք իթտիլեթ, վե պիլթիւն վիճուտինտե պիր աիթրեմեքիլեք էսերի հիսս իյլեմեկե պաշլատը իտեաթ, մերգուժե տախի, քենտի ֆիքրինտե գուրմուշ օլտուղուն օեուճու, հէր հալտե իթմեթիկի կիպի յիւեբըպ պաշա չըգարմագըրգ իտատա վե նիյեթի գալիյեթսինտե սեպաթ վե մեթանէթ իւզրե պուլունմագտա օլտուղունտան, մեքքիւր տույղուլարըն քեաֆֆեսինե տախի զալեպե պիրլե, էլքեալ վե չեհրեսինի ասլա պօղմաեարագ, հէյեթի ասլիյեթսի իւզրե սագլատըգտան պաշգա, սօտագլարըյլա տախի պիր կիւլիւմնէյիլ իպրագընտա պուլունտու :

Մարտիալ, Գորաեք կեօրտիւքտե, անինտե բենկի աթարագ մօմօր քեսիտի. — տիպլերի թուլմագլարագ տեպեյենմեկե պաշլատը. — կեօղլերինի գանդի թարաֆա չեվիլեճեկինի շաշըրաթ, — վեհաուլ երտըրըմտան վուրուլմուշտուր կիպի պիր հալ ու հէյեթի քեպիլթտի :

Գորա ժողովու կեօրտիւքտե, իզհարը մեմունիյեթ իթտի, վե Մարտիալ տախի քեմալի թաաղիմ իւզրե պաշընը էյերեք,

— Ջանն իտերիմ քի, մօնսիե Մարտիալ զաթը ալիլերի տիրլեր, էյլե մի, Էֆենտիմ, — տեղի :

Մարտիալ սիւքիլթ իթտի :

— Ամա՛ն եա Րեպալիմ, եալընըղ սիմասը տեյիլ, իլլա սեպի տախանըն սեփ տիր... — տեղի տիւչիւնմեկե պաշլատը :

— Նե՛ օ, պապաճըղըմ, նե՛ օլ-

մագ տաքնըզ, — տէտի ժօրժ պիր հարերէի իւզրէ, — մօնսիէօ Վար- թընա նի՛ չին ճէվապ վիրմէմէքտէ սինիզ :

— Նէ՞ վար տրը, մօնսիէօ Մար- քիալ, տէտի Գօրա, — գանն իտէր- սին քի, պէնտէնիզին հուզուրու, պատիի խէվֆ ու հիրաւընըզ օլմօքն տու աղը. — Հալ պու քի, մուղմ- յիրի օլարագ, զաթընըզ, պէնտէ- նիզին վիզիթաւընա պէքլէմէքտէ օլմար իտինիզ, չիւնքի, շէրլիքի- նիզ Մ. աը Փիւնդալ, շիւքհէտիզ օլարագ զաթընըզ, հապըր տէր- զանէմտէ մարիւմաթ վիրմիշ օլմար տըր . . . — Աճապա տէրքեար օ- լան իզթիրապը գալպինիզ, պէն- տէնիզին կէյլէմիւտէ՞ն մի նէշէթ իթմէքտէ տիր. — Նօգսը իւզէրիւն տէ, տէհշէթմաիզ սուրէթտէ պիր քանվէր հալ ու հէյնէթի մի միւշ շահէտէ իյլէմէքտէսինիզ :

Մարսիալ ետվաշ ետվաշ, քէն- տինին մէզքիւր գօրգու վէ՛ էնտի- շէտինի, պիր եանլըշըզա, վէ պիր պէնգէյիշտէն ալտանմաղըզա համ իթմէկէ պաշաաը, վէ մութլազա պու տէլիգանդը, Գօրա օլմանըպ, իլլա Բօպէր Պրայթընըն եէկէնի օլ- մար տըր, տէյի տիւշիւտիւ :

Վէլէվ, մուղալիլի օլարագ, պիզ- զաթ Գօրա պիլէ օլա, տէտի քէն- տու քէնտույէ, ելինէ տալա գօր- գուպ վէ տիթրէմէյիպ, իլլա քէ- մալի զալրէի վէ ճէսարէթ իւզրէ, հէր նէվի գազու վէ պէլանթ գար- շը գօյմագըզըն էհէմմիյնէթինի հիսս իթտի վէ գարար վիրտի :

Հաթթա, տէտի մէրգուժ քէն- տի ֆիքրինտէն, էկէր պիզգըթ Գօ- րա քէնտիսի պիլէ օլմաշ օլա, ելինէ պանա տալա պիր շէթ եարա- մանաճագ տըր, չիւնքի, պաւնտէն պուրասը Փարիս կիպի նիզանձ վէ էմ-

նիյնէթի չաղըմէեէ մալիք պուլու- նան պիր Բալիթաթի տըր, հէր մա- հէլլտէ Բօլիս վար տըր, վէ պաւնտ- լընտա վազիֆէլէրի, հէր նաւուս- լու վէ միւթէպէր զաթլարը հըֆզ ու վիզայէ իյլէմէք պիր, տէյի մի- լա հապա իյլէտի :

Նիհայէթ իւլ էմր, մէրգուժ ֆէվզէլ տաթ պիր զալրէթ վէ ճէ- սարէթ քէպ իտէրէք, վէ քէքէ- լէեէրէք քէլամէ աղաղ պիրլէ,

— Աֆի իտէրմիզ, մօնսիէօ Վար- թըն, պիրտէն պիրէ իւզէրիմտէ էօյ- լէ պիր էտէրի հէյնէճան հալըլ օլ- տու քի, պիր տիւլիւ թէմիլն վէ զալէպէեէ միւպիթտիր օլամաաըմ . . . — զաթընըզ, իրպըզ, աշուրի մէր- թէպէ սէվմէքտէ օլուպա, զալպ իթմիշ պուլուտուղուժ . . . պիր զա- թա պէնգէմէքտէսինիզ . . .

— Բի՛մ տիր օլ տէտիկինիզ, — տէյի սիւալ իթտի ժօրժ մէրագ իւզրէ :

— Սէնին թանըմատըլըն պիր գա- տըն տըր . . .

— Մազուր տիլէմէքլիկէ գաթմն իհթինաճ եօդ տուր, մօնսիէօ Ն . .

— տէյի ճէվապ վիրտի Գօրա, զա- յէթիլէ քաֆտէրուճա պիր թալը վէ սէօյլէյիշ իւզրէ, — զաթէն, է- կէր պիր տիվլըզ տիլէմէքլիք լա- զըմ կէլիդ իտէ, տէյիլ զաթընըզ պէնտէնիզտէն, իլլա պէնտէնիզ զաթը ալինիգպէն տիլէմէյիլիմ քի . . . լէհճէմին պէնգէյիշի ուպէ- ալիպտէն, խաթըրընըզա, հիւքէն- կիզ խաթըրալար կէրմիշ տիր . . .

— Հէր նէ հալ իտէ, մէզքիւր հա- լիմ կէպի մաֆ օլաու . . . — Լոտ- տի Մարտիալ, պիրպը մէճպըրի տուրէթտէ օլմապ ալիքիտալ օլաու- ղըք թաթտիրտէ իէպէսիւմ (կիւ- լիւմնէմէք) իտէրէք . . . — ֆիլվա- գը, զաթընըզըն թէյիլիֆինէ պէք-

լէմէքտէ իտիմ, մնասիէօ Վարժբն, վէ հաթթա, վաղիֆէմ վէ արզույի քէպիւրիմ իյ թիղաարնճա, էվվէ-լինտէն տավէթ իթմէքլիք տախի լազըմ կէլմէքտէ իտի իսէտէ, է-սէֆ իտէրիմ քի, մահէլլի իգամէ-թինիգի պիլմէտիկիմ շէօյլէ տուր-տուն, հաթթա Փարիսէ թէշրիֆի-նիդի, վէ Սէնթ-Ուէն սէրաեբնտա արամ իյլէմէքտէ պուլունտուղու-նուզու տախի, տահա շիմտի, մախ-տուլիմ ժօրթտան իշիթմիշիմ տիր-—վէ նիյեթթիմ իսէ, պու ազշամ կէշպ սիզլէրի պուլմագ իտի... — Զաթը ալինիզէ թագ տիւի թէշէք-քիւրլէրէ տախի պօրճուլ պուլուն-մագտաեբմ... :

—Թէշէքքիւրլէ՛ր մի, — տէտի Գօրա պիր թէաճճիւպ իւզրէ, — նէտէ՞ն տօլաեբ :

—Ձիւնքի, էֆէնտի, քէմալլի էմ նիյեթթ իւզրէ, Հապրտաքի մաղա-զամըզա, պիր մէպաղը ազիմ իթա իյլէմէքլիկէ հիմմէթ իթմիշսինիզ տիր... :

—էֆէնտի, ծնտա պիւյիւք պիր շէյ օլմաեբպ, իլլա թապիի պիր շէյ տիր, — չիւնքի պէնտէնիզ բարա-լարմը էմնիյեթթի պիր մահէլլէ վիրմէքլիք արզու վէ իհթիեաճըն-տա պուլունտուղում թագտիրտէ, մէկէրչի սիզին մաղազանըզտան պի-եատէ միւթէպէր պիր մաղազամը ինթիլսապ իտէճէք իտիմ... — Գալկիւթթաաան, քէնտի տաեբմ օ-լուպ, վէ սիզին իլէտէ իշ եարմագտա պուլունտան Մ. Բօպէր Պրայթբն թա-րաֆընտան, զաթընըզա խիթապէն եէտիմտէ պիր գըթատա մէքթուպ վար տըր... :

վէ Գօրա, չիզտունընտան գառա-լը պիր մէքթուպ չըդարարագ մէր-գուլա թագտիմ իթտի, վէ մէր-գուլա տախի, հալէա իւզէրինտէ

հասըլ օլմաշ օլան իզթիրապը տէ-րուն էսէրինտէն օլարագ, էլի ճիւ-զիճէ տիթրէմէքտէ օլտուղու հալ-տէ, մէքքիւր մէքթուպու ալտը :

61

Մարտիալ Տէրէյն մէքթուպուն զարֆընը ալտը, վէ 'մէքթուպու օ-գուտու, վէ եախա օգուտու կի-պի կէօրիւնտիւ, չիւնքի, մէրգու-մուն ազլը ֆիքրի պաշգա միւլա-հաղալար իլէ մէշղուլ պուլունմագ-տա իտի :

—Խայր, խայր, — տիմէքտէ ի-տի մէրգուլա քէնտու քէնտույէ տիւշիւնէրէք, — պու Գօրա Պէր-նիէ օլմամալը տըր... — էկէր օ օլ-մաշ օլա իտի, էլպէթթէ, Հալ-րտա իքէն, Մէրքիւցցա թանը-եաճագ, վէ պանտա պիլտիրէճէք իտի... — պէն մալթագ սուրէթտէ պիր պէնզէտիշէ, վէ պիր ինեալի չիւբհէեէ ալտանմագտաեբմ... :

Պէօյլէճէ քէնտու քէնտույի նըսֆ մէրթէպէ իսքեաթ իտէրէք, մէք-քիւր մէքթուպուն պիր գաշ օա-թըրլարընը օգուտու :

—էֆէնտի տաեբնըզ, — տէտի մէրգուլա, եիւքսէք սէս իլէ սէյ-լէեէրէք, — սիզէ ըհպէրիք իյլէ-եէրէք, բարալարընըզը, Ֆրանսա-տա, իսթիմալ իթմէքլիկի արզու վէ նիյեթթ իտէճէկինիզ իշլէրտէ, եարտըմ իթմէքլիկիմի, պէնտէնի-զէ թապիյէ իյլէմիշ տիր... — Հէր նէ գատար պէնտէնիզ, Փարիս իշ-լէրինէ չօզլուգ վագըֆ տէյիլ ի-սէմտէ, իշթէ պօրսա տէլլալըջը չիրքէթինտէն պուլունտան մախտու-միմ ժօրթ, բէք ալէա թանըմագ-տա տըր... — կէրչի մէրգուլա մէա հ իթմէքլիք պէնտէնիզէ տիւշ-մէզ իսէտէ, պու ճիւմիէ իլէ տա-

խի մէծ պուրում՝ ի գրարտա իյլէմէ-
կէ քի, ֆինանսա իշլէրտէ եւքթա
տըր. թամ իշլինիզէ եարաեռճագ
մէրթէպէտէ էհլիյեէթ վէ մէհարէ-
թէ մալիք պուրունմադտա տըր:

Լիօնէլ Վարթըն եիւզիւնիւ ժօր-
թա տօղրու չէվիւրէրէք, վէ սէլամ:
լաեարագ, մէրգուում,

— Իմտի, էօյլէ օլտուգտա, մօն-
սիէօ, արթըգ պէնտէնիզէ հիմմէթ
խալպ լազըմ կէլէն թարիգի իպ-
րազ խտէր վէ մալիւմաթլար վիլիւ-
սիւնիզ, վէ պէնտէ օլ պապտէ քէն-
ալմի մէսուտ ստա խտէրէք:

— Լաքին, էկէր եանըլմագտա տէ-
յիլ խտէմ, — տէյի իլավէյի մէ-
զալ իթտի Գօրա, — տիւն կիճէ
զաթընըզը, զանն խտէրիւմքի, Վա-
րիէթէ իէտթրօսունտա կէօրմէք-
լիք իգպալինէ նայիլ օլմուշում
տուր:

— Էվկէթ, էֆէնտիւմ, պիրատէ-
րիւմ Լէօրօլ իլէ, պէնտէնիզտէ օ-
րատա խտիւմ:

— Տիմէք տիր քի, օլ քէմալի
նէզաքէթ վէ ինսանլիյեէթ իւզրէ,
եէկէնիւմ Մարինին եէլքազէսինի
եէրտէն ալըպտա թագտիւմէ հիւմ:
մէթէ միւսարաթ խտէն տէլիգան-
լը, պիրատէրինիզ օլմալը տըր, էօյ-
լէ՞ մի:

— Էվկէթ, էֆէնտիւմ, թա քէն-
ալիսի:

— Տօղրուսու քէնտիսինի բէք ճա-
նըմ սէվտի, ինչաալլահ պուշտան
սօնրա, կէրէք իիզին իլէ վէ կէրէք
մէրգում իլէ, տահա զիեատէ տօթթ-
լուգ բէյտա իթմէքլիք շէրէֆինէ
նայիլ օլուրում:

Ժօրթ քէմալի մէսէրրէթ իւզրէ
պաշընք էյիպ, իզհարը թաազիւմ
իյլէտի:

— Մօնսիէօ, գալիէն սէօյլէնմէք-
տէ օլտուղունա նէզարէն, — տէտի

ժօրթ, — Ջաթը ալինիզ, Սէնթ-
Ուէն քէօզիւնիւ, հիքմէթ նէվին-
տէն օլան պիր հալ ու հէյեէթէ
վազ իյլէմիշինիզ ալր, էօյլէ տէ-
յի՞լ մի:

— Շիւբհէսիզ օլարագ, խալգըն
տտէթինտէն օլտուղու կիպի, օլ
պապտէ միւպալաղալը շէյլէր սէօյ-
լէմէքտէ տիրլէր... — տէյի ճէ-
վապ վիրտի Լիօնէլ Վարթըն կիւ-
լիւմէեէրէք, — էֆէնտի, հազը-
յաթի հալէ վազըֆ օլմագ իշլին,
պիզգաթ թէշրիֆ իտիպ կէօզլէրի-
նիպլէ կէօրմէքլիկինիզ իգթիգա ի-
տէր, վէ ինչաալլահ տա եազընտա
թէշրիֆ խտէրսինիզ:

— Մատամքի, քէմալի նէզաքէ-
թինիզտէն նաշի միւսապտէ պու-
եուրմագտաշընըզ, ինչաալլահ եա-
զընտա, կէլիպ կէօրիւշմէքլիք իգ-
պալ ու շէրէֆինէ նայիլ օլուրում:

— Ինչաալլահ, մէզքիւր շէրէֆ ու
իգպալէ, մախտումիւմ իլէ պիրիւք-
տէ նայիլ օլուրում... — տէտի Մար-
սիալ Տէրէյն, հէր նէ գատարտէր-
քեար օլան շիւբհէսի պիւթիւն պիւ-
թիւն տէֆ օլմամըշ իտի խտէ տէ,
հէր հալտէ մահվընա տայիր պիր
թարիգ տիւշիւնմէքտէ օլտուղու
հալտէ:

Թամ օլ տագըգատա, մէրգու-
մուն օտա ուշաղը, էլինտէ պիր թէֆ-
սի թաամ թութմաքտէ օլտուղու
հալտէ սալօն գարուսունու աչարագ:

— Էֆէնտիւմ, պուեուրունուզ,
թաամ հազըր տըր, — տէտի:

Մօնսիէօ Վարթըն, թաամ իթ-
միշմիսինիզ տիր, — տէյի սիւալ
իթտի Մարսիալ:

— Խայր, էֆէնտիւմ, տահա իթ-
մէմիշիւմ տիր:

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, կէրէք
պէնտէնիզ վէ կէրէք մախտումի-
մէ պիր պալաշը շէրէֆ իյլէմէք նի-

յեթիյն, ֆագըրճա պիր թաամ իթմէ քլիկէ թէնէզզիւլ պուեեո՛ւրուր մուսուհուղ . . .

Գօրա օլ պապտէ քէնտույի թէրէստիւտ իթմէ քտէ տիր կիպի կէօս թէրտի :

— Բէտէրիմին թէ քլիֆինի գապուլէ հիմմէթինիզի պէնտէնիզտէ լէճա իտէրիմ . . . — տէտի ԺօրԺ կէրմիլիէթ իւզրէ :

— Բէք տէա, գապուլ իթտիմ . . .

— Պուեուրուհուղ պէնտէնիզ Եօլ կէօսթէրէյիմ . . . — տէտի Մարսիալ թաամ օտաաք կէնիշ, կիւզէլճէ տօնաթըլմիշ պիր սալօն օլուպ, վէ թաամլար իսէ, էօյլէ Մարսիալն սէօյլէտիկի կիպի, բէք սաատ պիր սուրէթտէ տէյիլ իտիլէր :

Գօրա, քէնտի բէտէրինին վէ վալիսէսինին էօմիւլ, վէ պիզզաթ քէնտինին տէ ըրզ ու նամուսուն ճէլլատք պուլսնան պիր ատամն ուեֆրասթնա օթուրաճաղք վագըթտա, զալլ ու զարազընտան նաշի, իւզէրինտէ, Եէնի պիր տիթըէյիշ էսէրլէրի հիսս իթմէ քլիկէ, շէօյլէքի, թիւյլէրի թիքէն թիքէն օլմուեա պաշլատք :

Լալքին, մէրգումէ, պու տէֆա տախի, քէնտույի զապթ իտէրէք, ապա իզթիրապը տէրունինի պէլլի իթմէմէկէ քէնտինճէ գարար վիրտի, վէ իքի բարմաղընրէլէկի ճէպլնէ սօդարագ, վէ աշնի վագըթտա կիւլիւմնէեքէք, պիր ուֆագ շիշէեի Եօլլատք :

Պիթթապի միւքեալէմէ պաշլատք, վէ պիր չօգ շէյլէրտէն պահս իտիլտիքտէն սօնրա, լագըրտք ֆինանսա տալիր իշլէր իւզէրինէ տէօնտիւ :

— Պօրսատա, չօգճա ֆօնտօ օյնա՛րմընըլ, — տէյի ոիւալ իթտի Գօրա ԺօրԺա :

— Մօնսիէօ, պէնտէնիզ քէնտիմ օյնամաեքալ, իլլա պաշգալարըն իշլէրինի Եաբարքմ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում :

— Պէն տնըն ֆարգընը պիլմէքտէ տէյիլ իտիմ, ալմէք տիր քի, օյնամագ պաշգա օլուպ, վէ օյնաեանլար իշին իշ Եաբմագտա պաշգա տըր, էօյլէմի . . .

— Էվվէթ, էֆէնտիմ, օյնամագ պաշգա օլուպ, վէ սբէքիւլաթէօր իւքրոէ պաշգա տըր, — սբէքիւլասիօն իտէնլէր, էկէր էմիլ պտսիրէթ իւզրէ հարէքէթ իտիպ, վէ էկէր ալտըղլորք մալիւմաթլարտա, լաեքըլք մահէլլէրտէն ալալ իտէրլէր իսէ, բէք աղ տէֆա զարար թէհլիքէսինէ տիւշար օլուրլար : — Հալ պու քի, մուզայիրի օլարագ, ալլ օեուհնճուլարըն զարարլարընա, հիշ պիր հուսուտ Եօգ տուր . . .

— Լալքին, պունա գարըլքըգտա, զանն իտէրիմ քի, օյնամագլըգտա հասըլ օլան քէյֆ, հիշ պիր շէյէ մանէնտ տէյիլ տիր . . . — տէտի Լիօնէլ Վարթէն :

— Էֆէնտի, օլ տէտիկինիզ քէյֆ Պօրսատա արանըմուեքալ իլլա պաշգա պիր մահէլլտէ արանըլսա ճայիզ տիր . . .

— Նէրէտէ :

— Մէսէլա, աթ գօշուշու մէյտանընտա :

— Մօնսիէօ ԺօրԺ, հիշ սիղտէ աթ գօշուրթմագտա՛մըսընըլ :

— Խալլ, էֆէնտիմ . . . — մէգքիւր քէյֆ, պէնտէնիզին գուտրէթինտէն Եօգարք տըր . . . պէնտէնիզ Եալընըլ, պաշգալարընըն աթլարք իշին պահսա կիրիշմէքլէ իզթիֆա իտէնլէրտէնիմ . . .

— Օլ պապտէ հիշ գազանմագտա՛ մըչընըլ :

— Զօգ տէֆա, չիւնքի օլ պապ :

տէ միգտարի քիֆայէտէ մալիւմա-
թըմ վար տըր . . . :

— Էօյլէ գօշու աթլարը սաղլա-
մագլըգ նիյնէթինտէ տախի պու-
լունմագտտեթմ . . . — աէտի Գօ-
րա, — Ֆագաթ, էն տլէա ճինս-
լէրտէն օլարագ, ետլընըզ պէշ ալ-
թը աթ սաղլամագ իսթէրիմ . . . :

— Աթլաեթըմ աթլարտան մը,
եօգսա ետլընըզ գօշուճու աթլար-
տան մը :

— Ետլընըզ գօշուճու աթլար-
տան . . . — Ումարըմ քի, պէնիմ
աթլարըմ հագգընտա պահսա կի-
րիշիւր իսէնիզ, բարա գաղանապի-
լիւսինիզ . . . — Ղաթէն օլ պապտէ
ինկիթէրրաեա խսպէր կէօնտէրիպ
օրտինօ վիրմիշ օլտուղումտան, մէշ-
մուլ խտէրիմ քի, չիմտիյէ գատարը
աթլար եօլա չըգարըլմըշար տըր . . .
Մէնթ-Ուէնէ թէշրիֆինիզտէ, ար-
թըզ անլէրի կէօրիւրսինիզ . . .

— Ինշաալլահ, եագընտա, պուրա-
տա եէրլէշմէքիկիմիզ ճիհէթիյլէ
վիրէճէկիմ պիր զիեաֆէթտէ, է-
ֆէնտիլէր, Մ. Լէօթօլուտա պիրիք-
տէ ալարագ, սիզտէ հագըր պուլուն-
մագլըղա հիմմէթ իտէճէքսինիզ . . .

— Էվլէթ, էֆէնտիմ, քէմալի
մէմուռնիյեթ վէ թէշէքքիւր իւզ-
րէ . . . :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, լաքին,
եինէ օլ կիւնէ գատար, պիլա թէք-
լիֆ թէշրիֆ իթմէլի, կէօրիւշմէլի-
սինիզ . . . — պուղը քէրրէ, ես
ագշամ վէ եախսա ոապահ թաա-
մընը պիրլիքտէ իթմէլիեիզ, պա-
ղընըզ չիմտի պէնտէնիզ թէքիֆ-
սիզճէ, նոսըլ գալտըմ իտէ, իշթէ
սիզտէ աշի թարիզի թուլմալըսը-
նըզ . . . թէշրիֆինիզտէ, սիզի եէ-
կէնլէրիմէ թագտիմ իտէճէկիմտիլ:
— Մատմօագէլ Վարթընլար, մաա-
շալլահ, չօգ տիլպէր տիրէր, — աէ-

տի ԺօրԺ Տէրէյն պիր իթիգատը
գալի իւզրէ սէօյլէեէրէք :

— Բէմալի իֆթիխար իւզրէ սէօյ-
լէրիմ քի, էվլէթ էօյլէ տիրէր :

— Խուսուսիյլէ իշլէրինտէն պի-
րիսի :

— Գաճիլիսի, պագալըմ :

— Մատմօագէլ Լօրա. — գալիէն
սէօյլէրիմ քի, մէրգումէ, հէվսին-
տէն զիեատէ հիւսնէ մալիք պու-
լունմագտա տըր, — էօյլէ տէյիլ
մի, մօնսիէօ Լիօնէլ, օլ պապտէ սի-
զի՞ն էֆքեարընըզ նոսըլ տըր :

— Օլ պապտէ այրընա պիր էֆ-
քեար պէեան իտէմէմ, — չիւնքի,
քեաֆֆէսիտէ եէկէնլէրիմ տիրէր .
— Ֆագաթ, ետլընըզ շու գատարը
սէօյլէեէպիլիլիմ քի, հէր քէս սի-
զին էֆքեարընըզտա տէյիլ տիր .
— չօգլար տա, քիւշիւք հէմիլրէսի
Մարիեի, տահա զիեատէ իւսթիւն
թուլմագտա տըրլար :

— Պիզիմ Լէօթօլտա օլ էֆքեար-
տա պուլունմագտա տըր . . . —
դէտի ԺօրԺ կիւլիւմնէեէրէք :

— Մատմօագէլ Վարթընլարը էվ-
լէնտիլմէք նիյնէթ ու էֆքեարըն-
տա պուլունմագտա մըսընըզ . . .
տէյի սիւտլ իթաի Մարսիալ :

— Էվլէթ վէ խայր, չիւնքի, իս-
թէքլէրինէ պաղլը պիր շէյ տիրօ :

— պէն օլ պապտէ, էկէր պիրնա-
սիհաթ ոօրանագ օլուրլար իսէ, ագ-
լըմըն իրաիկինի սէօյլէմէքլիքտէն
էօթէեէ չըգըշմագ իսթէմէմ, չիւն-
քի հուգուգում խարիճինտէ տիր,
Մէրգումէլէր, քէնտիլէր, քէնտի
պէկէնտիլէրինի ինթիխապա սէր-
պէսթ տիրէր . վէ մատամ քի պիւ-
լիւք պիր սէրվէթէտէ մալիք պու-
լունմագտա տըրլար, տիմէք տիր
քի, քէնտի ճանլարընըն սէվտիկիյ-
լէ, վէ վէլէվ ճանլարընըն սէվտիկի,
քէնտիլէրէ նիսպէթլէ, Ֆագըր պիր

հալած սանքըստ պիլէ, միւրատ ի-
տիպ էվէնէպիլիւրէր :

Ժօրժ պու լազըրտըլարը իշիթ-
տիկինտէ, կէօզլէրի բարլամանա
պաշլատըլար :

— Սէջլէնտիկինէ կէօրէ, մատ-
մօազէլ վարթընլար, բէք զէնկին
իմիլէր, էօյլէ տէյիլ մի, — տէտի
Մարտիալ :

— Հէր պիրի տլթըլար միլիօն ֆը-
րանգա մալիք պուլունմագտա տըր:
Բէտէր վէ էվլատ պիր պիրի կէօ-
զլինէ պագմանա պաշլատըլար :

Օտա ուշաղը թէքրարէն կէլտի,
վէ էլինտէ թուլմագտէ օլտուղու,
վէ կիւզէլ պիր գօգուլար կէլմէք-
տէ օլան ուֆագ վէ զարիֆ պիր
զարֆ իշինտէ պուլունտն պիր մէք-
թուպու թագտիմ իլլէտի :

Մարտիալ էլինի ուզաթարագ ալ-
մագ իսթէտի :

— Մօնսիէօ Ժօրժ իշին տիր . . .

— տէտի մէրգուլ խըտմէթ քետր :

— Պէնիմ իշին միտիր, — տէյի
պաղըրտը Ժօրժ, — զարիպ պիր չէյ :

— Պու մէքթուպու զաթընըզըն
ուշաղը կէթիրտի, չիւնքի պուրա-
տա թատմ իթմէքտէ օլմանըզը պիլ-
մէքտէ օլտուղունտան . . . — անէ-
յէրէք տէվլամ իլլէտի մէրգուլ օ-
տա ուշաղը, — զանն իտէրիմ քի
բէք միւսթամէլ իմիլ . . . — ճէ-
վապընը զաթընըզըն դօնաղընտա
պէքլէմէքտէ իմիլէր . . .

— Մատամ քի միւսթամէլ իմիլ,
միւստամէնիզլէ օգուեանըմ . . .

— տէտի Ժօրժ զարֆըք եօգսըլը պա-
շընտան երթըլպ վէ ճիւլըլ վէ պա-
լէնսընտա պիր իսմ ու լագապըն
իւք հարֆլէրի պուլունտն քետըլտ
իւզէրինէ եազըլմըլ մէքթուպու չը-
գարարագ :

Մէքթուպուն եազըլը ուզուն
պիր չէյ տէյիլ իտի :

Եարընըզ շու աթիտէքի սաթըր-
լարտան իպարէթ պուլունմագտա
իտի :

Ազիզիմ կէնճ Ժօրժ, պիր քէր-
րէ կէօզլէրինիզ էօնիւնէ կէթիրմէ-
լիսինիզ քի, չիմտի գարչըմտա հէյ-
պէթլու վէ ֆէնա գըեաթէթլի պիր
զապթիլէ տիքիմէքտէ օլուպ հէմ
բարա իսթէմէքտէ, վէ հէմտէ,
վիրէմէտիկիմ թագտիրտէ, էշեա-
լարըմը զապթ իթմէտիքճէ կիթմէ-
նէճէկինի պիլտիրմէքտէ տիր . . .

Իմտի, ումարըմ քի, լաղըմ կէ-
լէն ճէնթըլմէնիկի իճրա պիրլէ,
պէնիմ կիպի տիւպէր պիր գատընը,
պէօյլէ պիր չիրքին հալտէն խէլա-
տէ հիմմէթ իտէրսինիզ, վէ եինէ,
վաղըթ վաղըթ շագա չէնիլք իտէ-
րէք էյլէնիլիզ . . .

Վաղըմ կէլէն մէպլաղ, անճագ
իքի պին ֆրանցտան իպարէթ օ-
լուպ, թարաֆընըզա կէլմիլ օլան
պէպլէմէմ իլէ իրսալինէ հիմմէթ իթ-
տիկինիզտէ, զիեատէսիլլէ պատիի
թէչէքքիլիլիմ օլաճագսընըզ :

Թապիաթիլլէ պուլուն էօտիւնճ
օլարագ հիմմէթ իտէճէքսինիզ :

Մէպլաղը մէգպուլունէ վաղըթ,
վէ նէ եօլտա միւրատ իտէր իտէ-
նիլ, էտապընա հազըր պուլունա-
ճաղըմ տըր . . .

Ազիզիմ ինտանիէթլու Ժօրժ,
բէչինան հիւրմէթ վէ թէչէքքիլի-
մի գապուլ իտինիզ :

«Քէթիթի Պիթի»

Ժօրժ մէքքիւր մէքթուպու օգու-
տուգտան սօնրա ճէպինէ գօյտու :

— Տօսթլարըմտան պիրինտէն տիր,
— տէտի մէրգուլ, — Սէրքըլտա օ-
եուն օյնաեարագ զայպ իթմիլ օլ-
տուղունտան, բարա իգթիլտ իթ-
միլ, վէ ատամ կէօնտէրմիլ տիր . . .
իսթէտիկի մէպլաղը վիրմէքլիք,

տօսիլուղում՝ իգիկաօրնաւան օլ-
տուղու հալտէ ճէպիմանէ իսէ, ան-
ճագ պիր զաշալթունաւան պաշգա-
րտրամ՝ եօգ տուր... — Բէտէրիմ,
հիմմէթ իտիպ պանա շաշնաւան իքի
պին ֆրանգլըգ պանդա պիլէթի
վիրինիգան, սօնրա վիրէյիմ:

— Բէք ալէա... — տէյի ճէ-
վապ վիրտի Մարտիալ, — Մօնսիէօ
Վարթըն, ճիւզիճէ սիզի եալընըզ
պրոգաճաղըմըզ իշին մազուր աի-
լէրիմ...

— Պուեուրունուզ իշինիդէ պա-
զընըզ, պէօյլէ շէյլէր աէ թէքլիֆ-
սիզ օլմալըեըզ, եօգսա պէնաէնիզ
սըզըլըլըմ... — աէաի Գօրա, —
էկէր թէքլիֆիլ օլմամըզ լազըմ կէ-
լիր իսէ, պաշգա տէֆա կէլմէմ,
պիլմիշ օլաւընըզ...

Մարտիալ իլէ ժօրթ թաամ օսա-
սընտան տիշարը չրգալար:

Պունար օտաւան տիշարը չը-
գըպտա գարուեալ գարար գարա-
մազ, հէման Գօրա, ելէկի ճէպին-
տէքի շիշէնի չըգարտը:

Ալէթթաճիլ մէշքիւր շիշէճիկին
թաբասընը չըգարտը, վէ Մարտիա-
լըն, եալընընա գատար շարապ սօ-
լու պուշունան գատէհի տէրունի-
նէ, իշինաէքի վէհիրունէն տէօրթ
տամյաճըզ տամյաթար. — պատէ-
հու եինէ կիտիպ քէնտի հէրինտէ
օթուրտու:

Արատան իքի առիգըզա կէշտիք
տէ, Մարտիալ իլէ ժօրթ կէրի տէօն-
տիւլէր:

Իքիսի տաիի Գօրատան, թէք-
րաբէն, ճիւզիճէ քէնտիսինի եա-
լընըզ պըրագըպտա կիթմէքիկէ
մէճպուր օլտալլարը իշին մազուր
տիլէտիլէր:

— Մօնսիէօ Վարթըն, Ֆրանսա-
եա կէլիշինիլ իլէ տէֆա մը տըր,
— տէյի սիւալ իթտի Մարտիալ:

— Էվլէթ, էֆէնտիմ...

— Պուրատա չօգ գալմաղլըզ նիյ-
եէթինտէ՝ միսինիլ:

— Օլ պապաէ բէք թէքմիլ պիր
ճէվապ վիրէմէմ... շիւնքի, պու-
սէյեա հաթտան մազսէտիմ, մահ-
գա պիր կէզիպ էյլէնմէք օլմալըպ,
իլա պաշգա պիր նիյեէթիմ տահա
վար տըր, վէ մէզքիւր միւրատը-
ման հուսուլիտէ, իհիմալ տիր
քի, պիրտէն պիրէ կիթմէքլիկիմ
տաիի իգթիլա իտէր...

— Ինշաալլահ, էօյլէ շարուգ պը-
րագըպ կիթմէքլիկիլ, — աէտի
ժօրթ, — վէ ինշաալլահ, Փարիսին
էյլէնճէլէրինտէն հազզ իտիպ մէմ-
նուն օլուրսունուգտա, սիզի պիւ-
թիւն պիւթիւն Փարիսի եաբարըզ:

— Փարիստէն հօշտնըպ մէմուն
օլմանըզ զըմնըտա, էլիմիգտէն հէր
նէքի կէլիր իսէ եաբարըզ... —
տէյի իլավէյի մէգալ իթտի Մար-
տիալ, յէնտի շարապընը իշէրէք:
Գօրա օլ հէնկեամտէ, քէմալի
տիգգաթ իւզրէ, մէրզումուն գա-
տէհի պօշալթմաւընա պագմազտա
իտի:

Մէրզումուն, թէքմիլ գատէհի
պօշալթմազտան սօնրա սուֆրաեա
գօյաուղունու կէօրտիւքտէ, լէհ-
ճէսինտէ պիր մէմունիյեէթ էսէրի
հասըլ օլտու, վէ օնտան սօնրա ար-
թըգ տրալըգ արալըգ, վէ կիզլի
սուրէթտէ, մէրզումուն եիւզիւնէ
պագմազտա պուլունտու:

Ժօրթ թէքրարէն միւքեալէմէեէ
պաշտը:

— Մօնսիէօ Վարթըն, մաթլազ
սուրէթտէ ագճէնիզի, Փարիստէ
պիր իշէ իթիմալ իթմէքլիք նիյ-
եէթինտէ՝ միսինիլ, տէյի սիւալ
իթտի մէրզում:

— Շիւքհէսիլ, — տէտի Գօրա:

— Ֆապրիգաճա պիր իշտէ մի,

եօգոս թիւննարըղա տայիր պիր
խոսուոտա՞մը :

— Խայր . . . — Եւրընը Մ. Մար-
տիալ վէ Մ. աբ Յիւնգալ մաղաղա-
սընա վիրտիկիմ պիր միլիօն իւշ
երւզ պին ֆրանգ քեաֆի տիր . . .
— Խայիր ագ. ճէմ իլէ տախի , չըմէն-
աբֆեր սէհիմէրի , Պանգալ վէ Գը-
րէտի ֆօնտէ սէհիմէրի , վէ էմ-
սայի բէք միւթէպէր ֆօնտօլարա
վէ սէհիմէրէ եաթըրմագ նիյե-
թինտէ, իմ . . .

— Հագգընը վար տըր , գաթը-
նըզ կիպի գաթիթալեա սահիպի օ-
լան գաթլար իշին , ծնաան զիեաաե
րահաթ պիր իշ օլամաղ , չիւնքի ,
բիեաչա ինմիշ չըգմըշ , ապա գա-
րար իտէճէք պիր մէրագ վէ պիր
վէսվէսէօի եօգ տուր . . . Պու եօլ-
տա իշլէրէ , նէ՞ գատար մէպլազ
թախսի իթմէք նիյեթիթինտէիւնիզ :

— Էհ , շէօյլէ պիր իբի իւշ միլիօն
ֆրանգ միգտարի , վէ եախօտ պիր
աղ աահա զիեաաե . . . — Ղաթէն
օլ պապտէ թապիաթիլլէ գաթը-
նըզլա գօնուշմագլըղըմ իգթիզա
իտէճէք տիր . . .

— Հէր նէ վագըթ միւրաա իտէր
իւնիլիզ , էմրինիզէ միւնթագըրըմ ,
էֆէնտիմ . . .

— Մաղաղանը՞նէրէտէ տիր :

— Շօնէ տ'Անթէնտէ Նօ . Ատէ :

— Ինչապալա՞հարըն կէլիթիմտէ
կէօրիւշիւրիւզ :

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա , ազի-
ղիմ եէնի միւշթէրիմ , էկէր գա-
պուլէ հիմմէթ պուեուրուրիւնիլ ,
պունտան սօնրա վուգուա կէլէճէք
օլան իւնիյեթ վէ միւնասէպտթը-
մըզ շէվգինէ , պիրէք պատէ նուշ
իտէլիմ . . . — Ետտի ժօրթ Տէրէյն
կէրէք Գօրանըն վէ կէրէք զաթէն
ուզաթմագտէ օլան բէտէրինիւն գա-
տէհիւրինէ շարապ տօլտուրմագլը-
ղա հագըրրանարագ :

Հալ պու քի , հէման օլ լահգա-
տէ , մէրգում պիրտէն պիրէ պիւ-
շարք տէհշէթ օլարագ տուրտու :

Բէտէլի Մարսիալըն իւզէրինտէ
պիր ֆէնալըզ հասըլ օլարագ աղըր
պիր սէս իլէ սըզլաշմաեա վէ պա-
ղըրմաեա պաշլատը , կէօզլէրի կէ-
րիլտի վէ տիք տիք պագա գալտը ,
նէֆէսի գըստալտը , վէ նիհայէթ նա-
կէհանի վէ հէյպէթէնկիլ պիր հալ
քէսպ իթմէքտէ օլմաը անլաշըրտը :

Գալաըրմըշ օլտուղու պիր գօլու ,
էօյլէճէ օտուն կիպի գալա գալտը :

Մէրգում , կէրչի պիր շէյ սէօյ-
լէմէք իսթէմէքտէ իտի իտէ տէ ,
նէ տիլի աղընտա տէօնէպիլմէք-
տէ , վէ նէ տէ տօտագլարը յիւա-
եա պիլմէքտէ իտի :

Էլինտէքի շարապ գատէհի , չէքի-
լիպ գըվըրընագտա պուլունան բար-
մագլարը արաաընաա գըրըլտը . —
վէ օթուրտագլու ոանտալիյեթ իւ-
զէրինտէ , պրգասը իւսթիւնէ տէվ-
րիլտի :

65

Գօրա , սուրէթի գահիրէսինտէն
ղէրրէճէ պիր շէյ պէլլի իթմէեիպ
քէմալի սիւքիւնէթի գալպ իւզրէ
պուլունարագ , Մարսիալըն իւզէ-
րինտէ , պիր պիրի արգաաընտան
վէ շարուգ շարուգ հասըլ օլմագ-
տա օլան ալէամէթլէրէ տիգգաթ
իլլէմէքտէ իտի :

Հալ պու քի ժօրթ տիւշարը տէհ-
շէթ օլարագ , քէնտույի շաշըրմագ-
տա իտի :

— Ա՛ , ամա՛ն բէտէրիմ , նէ՞ օլու-
եօրտունուղ , — տէյի պաղըրտը մէր-
գում , — պագընըզ , մօնսիէօ վար-
թըն . . . պագընըզ , նէ՞ օլուեօր . . .
նէ՞ հալ տիր պու , աճապա նէ՞ օլ-
տու :

— Տօղրուտու պէն տախի թըպ-

գը սիրելն կիպի շաշա գալմագտա-
երմ, պիլմէմքի նէ՝ հալ տիր, նա-
սըլ շէյ տիր պու... տէյի ճէվապ
վիրտի Գորա. — դաթէն պէօյլէ
պիր իլլէթի վա՛ր մը իտի:

— Խայր, էֆէնտի, խայր, ասլա
պէօյլէ պիր շէյին էսէրի պիլէ կէօ.
րիւմիւշ տէյիլ իտի... իլք տէ-
ֆա տըր վուգու պուլմագտա տըր:

Ժօրժ եէրինտէն գալգաղը պիր-
լէ, Մարսիալըն էլլէրինի թութ.
տուգտա, աստէթա պիր մէրմէր
բարչաաը կիպի տօնա գալմըշ օլ-
տուգլարընը կէօրտի:

— Բէտէրիմ, բէտէրիմ, — տէ-
տի մէրգում, — նէ սէօյլէտիկիմի
իշիթմէքտէմիսինիզ... — սէօյ-
լէյինիզ, ճէվա՛պ վիրլնիզ, պէեան
իտինիզ, նէ՛ օյուեօրսունիզ...:

Մարսիալ հիշ պիր ճէվապ վիրէ-
մէմէքտէ իտի:

Մէրգումուն եալընըզ կէօլլէրին-
տէն, էօլմէյիպ ոաղ օլմասը անլա-
չըմագտա իտի... — մէրգումուն
կէօլլէրի օյնամագտա, վէ ազլընըն
պաշընտա օլմասընը անլաթտըրըր
սուրէթտէ բարլամագտա իտիլէր:

Ժօրժուն ազլը պաշընտան զայ
օլմագտա իտի. — հէման շէտիտ
սուրէթտէ, վէ սըգ սըգ գամբա-
նաեը չալտը:

Օտա ուշաղը տըր գօշուպ կէլտի
— Չաբուգ, պիր հէքիմ չաղըր
շունտան... — տէյի պաղըրտը
մէրգում. — հայտէ, չաբուգ, պիր
տագըգա պիլէ պօշա կէշիթմէեէսի-
նիզ... գօշունուզ... — բէտէ-
րիմ բէք ֆէնա պիր հալտէ տիր...:

— Ա՛, աման եա լէպպիմ, —
տէտի բէբէլէեէրէք օտա ուշաղը,
— նէ՛ օյտու էֆէնտիեէ...:

— Նէ օյտուղունու անճագ հէ-
քիմ կէլտիկինտէ անլաեապիլէճէ-
կիզ... — հայտէյինիզ սիզ...
— չաբուգ կիտինիզ:

Օտա ուշաղը էյիմ պէյիմ օլա-
րագ օտատան տիշարը չըգտը:

— Պէօյլէ նախէհանի ֆէնալըղա,
պէօյլէ պիր շիտտէթի սուրէթտէ
եըլտըրըմտան վուրուլուր կիպի վու-
րուլուշա, պիր տիւրլիւ ազլըմ իր-
մէեօր, հիշ պէօյլէ պիր հալտէ
կէօրմէմիշ իտիմ... — տէտի Գորա:

— Ետ պէ՛ն, եա պէ՛ն, աստէթա
չըլտըրաճաղըմ կէլիեօր, — տէյի
ճէվապ վիրտի ժօրժ. — վիճուտի
աստէթա պիր քիւթիւք կիպի օլ-
մուշ տուր. ֆադաթ, կէօրինիւշէ
նէգալէն, ազլը պաշընտա օլուպ,
պիլի կէօրմէքտէ տիր... սէօյլէ-
տիկիմիլի իշիթմէքտէ վէ անլամագ-
տա օլմալը տըր...:

Մէրգում բէտէրինէ տօղրու է-
յիլէրէք, վէ գուլաղընա եանաշա-
րագ:

— Պիր եէրինիզտէ պիր աղըրնըզ
վա՛ր մը տըր, պիր շէյ իսթէ՛րմի-
սինիզ, — տէտի:

Մարսիալ պուլ կիպի սուրմագ-
տա, վէ հիշ պիր ճէվապ վիրմէ-
մէքտէ իտի:

Եալընըզ կէօլ գաբագլարը սըգ
սըգ օյնամագտա իտի իսէ տէ, օն-
տան տա պիր շէյ անլաեապիլմէք-
լիք միւմքին տէյիլ իտէ:

Ժօրժ պիր բէշկիր ըսլաթտըրագ,
բէտէրինին գուլագթօղլարը իւ-
զէրինէ վաղ իթտի:

Մէգքիւր սուգ սուտան տախի
հիշ պիր թէէսսիր հուսուլէ կէլմէ-
տի:

— Պիրազ սիրքէ իլէ ըսլատըրպ
տա գօնուլա, պէլքի պիր թէէս-
սիր կէօրիւլիւր... — տէտի Գորա,
— իսթէր իսէնիզ, պիր բէրրէ թէճ-
րիւպէ՛ իսթինիզ:

Ժօրժ պունու տախի իճրա իլլէ-
տի իսէ տէ, եինէ պիր ֆայիտէ
հաւըլ օլմատը:

Պու հենկեամտէ օտա ուշաղբ,
Մարտիալըն քէնտի հէքիմինի պիր-
լիքտէ ալարագ կէրիպ եթիշտի:

Տօգթօրու միւմախլէյն հէման
պիր սէլամ վիրիր վիրմէզ, Մարտիա-
լըն եանընա գօշտու:

—Ա՛, նէ տիր պու հալ սիգտէ,
նէ՛ օլուեօրսունուզ, նէ՛րէնիղի պէ-
կէնմէեօրսունուզ, — տէյի սիւալ
կյլէտի, — սահիհէն ֆէնա պիր հալ-
տէ՛ միտինիզ:

Գօրա քէմալի թէաճճիւպինտէննա-
շի, եիւզինիւ պաշգա պիր թարա-
ֆա չէվիրէրէք, մէրգ ում հէքիմին
սիւալլէրի իւզէրինէ, քէնտու քէն-
տույէ կիւտիւ:

—Նէ՛ տիր պու հալ, — տէտի
ԺօրԺ, ա՛հ, ա՛հ, տման տօգթօր, Այ-
լահ վէրէյտիտէ, շու մէկուն իլ-
լէթին նէ օլուուղու պիր քէրրէ ան-
լաշլու իտի... — բէտէրիմ, տա-
հա շիմտի, քէմալի րահաթ իւզրէ
պիզիմ իլէ պէրապէր թաամ իթ-
մէքտէ իքէն... — պիրտէն պերէ
պէօյլէ օլտու, դանն իտէրսին քի
պիր ելլորրբմտան վուրուտու:

Հէքիմ Մարտիալըն էլլէրինի է-
լինէ ալտը:

—Աճալիպ, պուզ կիպի սօուգ
տուրլար... — տէտի մէրգ ում պիր
թէաճճիւպ իւզրէ:

Վէ իքի բարմաղլարընր տամարը
իւզէրինէ գօյտուգ տան սօնրա:

—Նապղը տա հէմ սըգ սըգ աթ-
մագտա տըր, վէ հէմտէ նիզամսըզ
սուրէթտէ... — պէն դանն իտէ-
րիմ քի, մէրգ ումուն ազլը տախի
պաշլընտա տէյիլ տիր...:

—Խա՛յր... խա՛յր... — հէմ
կէօրմէքտէ վէ հէմտէ իշիթմէքտէ
տիր. — տէյի պաղըրաթ ԺօրԺ:

—Ինանը՛րմըսընըզ, էօյլէ օլմա-
նընա:

—Պագընըզ պիր քէրրէ կէօղլէ-

րինէ՛, պագընըզ... — հէր նէ
գատար տօտագլարը նէօյլէմէքտէ
տէյիլ իսէլէրտէ, կէօղլէրի սէօյլէ-
մէքտէ տիրլէր...:

Ջանն իտէրսին քի, Մարտիալըն
կէօզ գաբագլարը, ԺօրԺուն նէօյ-
լէտիքլէրինի թաաթիգ նիյեթիլլէ
օյնամագտէ իալլէր:

—Հա՛, անլաշլուր, — տէտի տօգ-
թօր, — չօ՛գ զարիպ պիր հալ, —
Մ. Մարտիալ պու սապահ, հիշ պիր
մահէլլտէն, ֆէնա պիր խապէր ալ-
տը՛ մը իտի. — հիշ իւզէրինտէ պիր
պինիր կէրկիլէնմէքլիկի զուհուրա
կէլտի՛ մի իտի:

—Խա՛յր, զանն իթմէմ... —
էկէր էօյլէ պիր շէյ օլմուշ օլտա ի-
տի, պէհէմէհալ պտնա սէօյլէր ի-
տի...:

—Հիշ պիր յտէմ իլէ գափղա
մուարապա իտիպտէ, ֆէնա մէր-
թէպէտէ հիստէթլէնտի՛ մի իտի,
—տէտի տօգթէօր:

—Անը տախի զանն իթմէմ, էօյ-
լէ պիր շէյ վուգու պուլմուշ օլմա-
մալը տըր...:

Լագըրաթեք օտա ուշաղբ ալտը:

—Էֆէնտիլէր, միւսաատէնիզի
րէճա իտէրէք խապէր վիրլիմ քի,
հիշ էօյլէ պիր շէյ վուգու պուլ-
մամըշ տըր... — տէտի մէրգ ում. —
էֆէնտի պու սապահ տախի միւ-
թաաթ իւզրէ, հիշ պիր րահաթսըզ-
լըզը վէ քէտէրի օլմաաըզը հալտէ
եաթաղընտան չըգաթ իտի... —
քէյֆիտէ բէք ալէա եէրինտէ ի-
տի... — քիմնէտէն մէքթուպ ֆա-
լան տլմատը, վէ միւսիւ ԺօրԺտան
էվվէլ քիմնէ իլէ տէ կէօրլաշիւպ
գօնուշմատը...:

Տօգթօր պիր թարաֆտան պու
սէօյլէնէն լագըրաթլարա գուլագ
վիրաթիկի հալտէ, տիկէր թարաֆ-
տան տախի, քէնտի սօքիլթաթի-

«ն», մուսմէլէսիներ իճրա իյլէմէքտէ
իտի, եանի Մարսիալըն կէօքսիւնիւ
վէ սրբիմընը գուլագ զօհուպ տիյ-
նէմէքլիկէ տէվամ իյլէմէքտէ խտի,

Մէրգուսմուն վիճուտիներ, պիր չօգ-
մահէլլէրինաէն, գափիճէ սուրէթ-
տէ, իյնէ իլէ մուշիմալաթ :

Շէօյլէ քի, մէրգուսմ քէնտի թը-
բուսունտան, եանի ալաթ չիգտա-
նընտան, իյնէ կիպէ պիր ճէրրահ
ալէթի չըգարաթ, վէ քէյֆիդին
հիսանի անլամագ նիյնէթիյլէ, պիր
չօգ մահէլլէրի էթիլէրինի իյնէլէտի :

Մարսիալ պունուն իւզէրինէ տա-
խի, հիչ պիր հարէքէթ իպրալ
իթմէտիքտէն պաշգա, պիր իւրք-
մէքլիք վէ տիթրէմէքլիք էսէրի
պիլէ կէօթէրմէտի :

Վէ իշիլէ պունտանտա անլաշըլ-
տըքի, մէրգուսմ իւզէրինաէ, հի-
սէ տալիր հիչ պիր գուլվէթ գալ-
մամըլ իտի :

Տօգթօր պիր գաշ տէֆա պաշը-
նը սալլաթ :

— Է՛յ, նէ՞ պուլսունուզ պագա-
լըմ, — տէյի սիւալ իթտի ժօրթ :

— Էֆէնտի, պու պիր էնմէ օլ-
մալը տըր . . .

— Պիր էնմէ՞մի օլմալը տըր, —
տէյի պաղըրտը ժօրթ :

— Էվվէթ, էֆէնտի, պաղը զա-
րիպ ալէամէթլէր տախի պիրիքտէ
պուլսունուզու հալտէ, պու պիր
տամլատան իպարէթ օլմալը տըր. —
պէյնիւտէ հիչ պիր էօղիւրիւ եօգ
տուր, ապլը վէ ֆիքրի եէրինաէ
տիր, հալպուքի, հիչ պիր միւրա-
տընը տա պէեան իտէմէմէքտէ տիր,
չիւնքի հիչ պիր ազասընը օյնա.
տամամագտա տըր . . . — Բէտէր է-
ֆէնտինիլ, կէօրմէք վէ իշիլմէք-
տէ իսէ տէ, ալա սէօյլէեէմէմէք-
տէ տիր, վէ հաթթա պիր բարմա-
ղընը պիլէ օյնատամամագտա տըր . . .

Աճապա պու հալ պէօյլէճէ, խալ-
լի վագըթ տէվամ իտէճէ՞ք մի տիր :

— Էկէր պիր հէքիմիք շարլաթանը
կէօրէճէք օլա, վագաա բէյլամ-
պէրիք իտէրէք, օլ պապտէ չօգ
չէյլէր սէօյլէեէպիլիր, վէ պիր վա-
գըթ տախի թախա իտէպիլիր, —
ֆագաթ, պէնճէ պէն էօյլէ պիր
չէյի գապալ իտէմէտիկիմունէն,
սէրպէթմէ սէօյլէրիմքի, օլ խու-
սուստա պիր շէյ սէօյլէեէմէմ :

— Նիհայէթ ազալմուր միւմքին
տէյի՞լ մի տիր . . .

— Միւմքինիլ տիր, տիեէմէմ,
լաքին շու տա սահիհ տիր քի բէք
միւշքիլ տիր :

— Շիմտի հիչ պիր թէրթիպ իճ-
րա իտէճէք տէյի՞լ միսինիլ :

— Էլիմտէն կէլէն հէր շէյի հէման
իճրա իտէճէկիմ տիր :

— Էն էվվէլ նէ՞ եաբաճագալընը :

— Իլք եաբաճաղըմըլ շէյ, պիր
քէրրէքէյֆիդի կէօթիւրիւպ քէն-
տի եաթաղընա եաթըրմագ օլմալը
տըր :

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, բէ-
տէրիմի պէն ումուզլաեաեթմ, վէ
պիդիմ օտա ուշաղը տախի աեագ-
լարընտան թուլէսունտա ալըպ կէօ-
թիւրէլիմ :

— Անըն տահա իյիսի, քէյֆիդի
աօլա թաճիլ իթմէմէք իշին, գօլ-
թուգ իլէ գալտըլըպ կէօթիւրմէք
տիր, — տէյի ճէվապ վիրտի տօգ-
թօր. — Հէմտէ տահա զիեատէ գօ-
լայ տըր . . .

— Հաղգընըլ վար տըր . . .

Ժօրթ իլէ խըամէթքեար վէ տօգ-
թօր, պիր պիրինէ եարաթմ իտէ-
րէք, քէյֆիդի եաթագ օտասընա
կէօթիւրտիւլէր :

Գօրատա արգալարընտան կիթ-
տի :

Չիւնքի, մէրգուսմ, տօգթօրուն

նէ եւարդ պէ նէ թերթիկ վիրէնէ-
կինի անլամադըզ նկնէթ ու էֆ-
քեարնետա իտի :

Մարտիալը ոտուկ եւթաղընա
եւթըրտըլար :

Պատէհու տօգթօր քէնտի րէչի-
թաւընը եւզտը :

— Կէօթիւրիւնիւզ պունու էճ-
ղաճընա, — տէտի օտա ուշաղընա,
— էճղաճը օրդէ պիր մէրհէմ վիրէ-
նէք տիր, մէզքիւր մէրհէմ իլէ, հէր
եւարդմ սաաթտա պիր քէրրէ օլ-
տուղու հալտէ, կիւնտէ իւշ տէֆա
քէյֆսիկին վիճաւտին օվաշտու-
րաճաղընըզ, . . :

— Եւթընըզ պու գատար մը, —
տէյի սիւալ իթտի ժօրմ :

— Շիմտիքի հալ, էվլէթ, եւլը-
նըզ պու գատար էֆէնտիմ :

— Տօգթօր էֆէնտի, Ալլահ աշ-
ղընա օլտուն, բէտէրիմին պիր ան
էվլէլ սաղալմասընա սոյ ու հիւմէթ
իթմէնիկի րէճա իտէրիմ : Տիւշիւ-
նիւնիւզ պիր քէրրէ, նէ՛ գատար
ֆէնա պիր հալ տիր պու. — պիղի
կէօրսիւն վէ իշիթսինտէ, օէյլէ-
յիպ ճէվապ վիրմէքիկէ. միւզթէ-
տիր օլաճասըն, տիւնեատա պուն-
տանտա միւշքիւ պիր տէրտօլամազ :

— Թէշէքքիւր իթմէլիեիլքի, պա-
րի կէօրմէքտէ վէ իշիթմէքտէ տիր :

— տէյի ճէվապ վիրտի տօգթօր :

— չիւնքի, պիւթիւն վիճուտինէ
տամլա ինէրէք, կէօրէմէզ վէ իշի-
տէմէզ տախի օլապիլիր իտի . . :

— Պու թէսէլի, բէք մահզունիյ.
էթպախշ պիր թէսէլի տիր, տօգ-
թօր էֆէնտի :

— Պիլիւրիմ էյլէ օլմասընը, լա-
քին, նէ՛ չարէ, եինէ պու գատա-
րը տախի պիր շէյ տիր . . . — չիմ-
տիքի հալ էյլէ պիր թէհլիքէ եօգ-
տուր . . . ֆադաթ, պու ճիւմլէ
իլէ տախի, աղըր պիր շէյ տիր . . :

— Արթըզ, շիմտիքի հալ պէն կի-
տէրիմ . . . :

— Պիր տահա նէ՛ վազըթ կէլէ-
նէքսինիլ :

— Պու ազշամ . . . :

Տօգթօր պըրադըպ կիթտի,
ժօրմ իլէ Գօրա քէյֆսիկին օ-
տասընտա եւթընըզ գալտըլար :

— Մօնսիէօ վարթըն, պախթը-
մըզտան, սիզտէ պէյլէ էլէմպախշ
պիր մէնզարէնէ թէսատի ֆիլմտի-
նիլ . . . — տէտի ժօրմ :

— Տօղրուսու, պէյլէ պիր մէ-
մուլին զայրի օլտն տէհշէթամիլ
հալին վազուլինտէն տօլաեք, տ-
շուրի մէրթէպէ տճը տօլմագտա-
եքմ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի
Գօրա, — զանն իաէրսին քի պէնիմ
պուրատա պուլունմագլըզմ, պիր
ուղուրսուղուզ օլմուշ օլտու . . . :

Գօրա պու լագըրալարը, պիր
հէնէճանը տիլ իւղրէ սէյլէտիկի
հալտէ, տիք տիք Մարտիալըն եիւ-
զիւնէ պագտը :

Մարտիալ իւրքիւպ տիթրէմէք-
լիկէ տախի միւզթէտիր տէյիլ իտի
իաէտէ, Գօրանըն մէզքիւր լագըր-
ալարը վէ մէզքիւր պագըշտըր
իւզէրինէ, տէրունինտէ թարիֆ
գապուլ իթմէզ սուրէթտէ պիր
տէրտ ու էլէմ հիսս իյլէտիկինտէն,
մէզքիւր հիսսիյեաթը, կէօզ պէ-
պէքլէրինտէն անյալըտը, վէ կէօզ-
լէրինի գաբատը, — չիւնքի, քեաֆ-
ֆէյի շիւքհէլէրի թէքրարէն խաթ-
րընա կէլմէքտէ իտիլէր :

Օտա ուշաղը կէլտի :

— Էֆէնտի, էճղախանէտէն կէ-
լիեօրում. — տէտի մէրգում, ժօր-
մտ, — մէրհէմ, անճագ պիր սաաթ-
տան հազըր օլապիլէնէք տիր :

— Բէք ալէա, — լաքին տօգթօ-
րուն թարիֆինի իյի անյատընըզ
տիգգաթ իթտինիլ մի իտի :

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , էվվէթ . . .
— Իճրասը բէք գօլայ պիր շէյ տիր :

— Պէն շիմտի Պօրսաեա կիլիմէք .
լիկէ մէճպուրում , շիւնքի , արան-
տէվու , վիրմիշիմ տիր . . . — վէ
զաթէն շիմտիքի հալ պուրատա
պէքլէմէքլիկիմտէ տէ պիր լիւզում
վէ պիր ֆայիտէ եօգ տուր . լա-
քին , պու ճիւմէ իլէ տախի , սիզին
տէ եալքնըզ դալմագլըզնըզ ուեա-
մազ , հէր շէյէ եէթիշէմէզսինիզ :
Բէտէրիմին եանընտա , կիճէ կիւն-
տիւզ մուլիւզա պիրի պուլունմայը
տըր . . . տիմէք տիրքի եանընըզա պիր
խասթա պագըճը ալմալընըզ . . .
— Էյլէ տէյիլ մի բէտէրիմ :

Մարսիալըն կէօզ գաթագլարը
օյնամտեա , վէ պագըշընտա պիր
սօկուկուդ հասըլ օլմաեա պաշ-
լատը :

— Կէօրիւնիւշէնէզարէն , Մ. Մար-
սիալ զաթընըզն էֆքեարընտա օլ-
մամալը տըր . . . — տէտի Գօրա .
— պէսպէլլի , քէնտի խանէսինէ ,
խարիճտէն պիր առէմ կէլմէսինի
խթմէմէքաէ տիր . . . :

— Էվվէթ , էյլէ օլմալը տըր . . .

— Ֆազաթ , պու ճիւմէ իլէ տա-
խի , պիզիմ Պաթիթէ եարաթմ
իթմէք իշին , պիր առէմէ էշէտտի
իհթիեաճ վար տըր :

— Մատամ Բօզ Պօնշան , զանն
խտէրիմքի շիմտի կէլի . . . — տէ-
տի օտա ուշաղը . — մէրգումէ է-
ֆէնտինին բէք սաաթգասը տըր ,
վէ պուհատա էզ ճան սւ տիլ եար-
աթմ իթմէք իթմէ եէճէկլիտէ շիւք-
հէ եօգ տուր :

Պօնու իշէտիր իշիթմէզ , Մար-
սիալըն կէօզլէրի բարլումաեա պաշ-
լատըլար :

Գօրա քէլմէ աղազ պիրլէ ,

— Ֆիլիպը , բէտէրինիզ էֆէն-
տի , սէյլէտիկինիզ գատընըն պու-

րատա պուլունմասընտան , տահա
զիեատէ մէմուսն օլաճագ տըր կի-
պի կէօրիւնմէքտէ տիր :

— Մֆ , տէտի եալաշճա սէյլէ-
նէրէք ժօրթ , վէ պիրազտա հիտ-
տէթլէնէրէք , — Մէրգումէ գարը-
տա . . . տայիմա մէրգումէ հէր ի-
շին իշինտէ պուլունմագտա տըր :

— Պէն մէրգումէնին քիմ օլտու-
ղունու պիլմէմ , — տէտի Գօրա ,
— Ֆազաթ , շու տա սահիհ տիր
քի , քէյֆիլիին արզու միւրատը-
նա գարըզ կէլէրէք , գալպինի ին-
ճիթմէք ճայիզ օլմալ :

— Իմտի էյլէ օլտուգտա , վար-
սըն կէլին , վէ էկէր իսթէր իսէ ,
պուրատա գալսըն . . . — Ալէլիսու-
սուս , մատամքի պուրասը բէտէ-
րիմին քէնտի խանէսի տիր , աթթըզ
օնա քիմնէ գարըշամազ , կէճիւ
քիմի իսթէր իսէ , անը գապուլ ի-
տէպիլի . — Հօշճա գալքնըզ , բէ-
տէրիմ . . . — Եինէ չաթուզ կէլի-
րիմ . — Պօրսատան չըգաթըլմ կի-
պի , պուրատան կէշէրիմ :

— Ալլահա ըմաթլատըզ , մօնսիէօ
Մարսիալ . . . — տէտի Գօրա տա-
խի քէնտի թարաֆընտան մէրգու-
մուն եանընա կիտէրէք . — պէնտէ-
նիզ տախի եինէ եէնիտէն կէլիլիմ ,
զիրա , զաթընըզն շու հալի , աղ-
րուսու աշուրի մէրթէպէ մուճիպի
էսէֆի ազիմիմ օլմագտա տըր :

Վէ Գօրա ժօրթ իլէ պիրիքաէ
տիշարը չըգաթ :

— Աշաղտա արապանըզ վաճը մը
տըր , — տէյի սիւալ իթտի Գօրա
մէրգումա :

— Խոյր . . . — պէնտէնիզ պիր
քիրա արապանընա պիւմէք նիյէ-
թինտէյիմ :

— Նէ՛ լազըմաթը արապա թութ-
մազ . . . — պէնիմ ֆայթօնում
պուրատա տըր , վէ էկէր գապու-

խտեր իսէնիզ, դաթընըզը պօրսահա պրագըրըմ . . .

—Թէչէքքիւրէն գապուլ իտէրիմ, էֆէնսիմ . . .

Ժօրժ իլէ Գօրա, զաթէն պէքլէմէքտէ պուլունան, վէ ալէա ճինստէն իքի աթ գօշուրմուշ օլան սիւսիւ պիր արապահա պինսիլէր :

Գօրա քէլամէ աղազ պիրլէ,

—Իքի տէրիգանլը պէյնինտէ, թէքիֆիդէ չօք շէյլէր իւզէրինէ գօնուշմագլըգ ճայիզ օլապիլիր . . . Աֆի իտէրսինիզ էմմա, մէրգուլմէ Բօզ Պօնչան տէտիկինիզ գատընքիմ տիր քի, կէօրիւնիւշէ նէգաւէն, բէտէրինիզ մէրգուլմէ հագգընտա զիեատէճէ պիր արզու վէ հիւմնի թէվէճճիւհ իպրագ իյլէմէքտէ տիր . . .

—Տօղրուսունու իսթէր իսէնիզ, Ալլահըն պէլասընըն պիրի տիր, — տէյի ճէվապ վիրտի Ժօրժ :

—Կէօրիւնիւր քի, պիր մաշուգասը (մէթրէս) օլմալը տըր էօյլէմի :

—Էվվէթ էօյլէ տիր, վէ ֆէնա եէրի տէ շու տուր քի, մէրգուլմէ բէք էսկի պիր մէթրէս տիր . . . — Բէտէրիմ տուլ օլտուղունտան, պէքեարճա պիր էօմիւր կէչիրմէքտէ օլուպ, վէ դարիպ եէրի տէ շու տուր քի, քէնտի սինինէ պագմահաւրագ, հալէա կէնճիւրէ մախսուս սուրէթտէ եաշամագ իսթէմէքտէ, վէ էսէֆ տէ իտէրիմ քի, էօյլէ ասլը պէլիսիզ օլան պիր աճիւզէ իլէ տիւշիւպ գալմագտա տըր . . . — Բօզ Պօնչան, բէտէրիմին խանէսինտէ վէքիլարճըգ իթմէքտէ իտի, գալէթլէ մուզիր պիր գարը տըր, վագաա հալէա կիւզէլէ տիր, ֆագաթ, զայէթլէ պէտ ախլագ, վէ զայէթլէ տէ ուսթա պիր շէյ տիր, շէյլէ քի, բէտէրիմին պուրնուն

տան թութարագ, իսթէտիկի թաւրաֆա չէվիրմէքտէ տիր . . .

—Տիմէք տիր քի, բէտէրինիզ իւզէրինէ, պիւյիւք պիր թէէսսիր իշլէթմէքտէ տիր . . .

—Հատտէն զիեատէ պիր թէէսսիր իշլէթմէքտէ տիր, էօյլէ պիր թէէսսիր քի, թարիֆի միւմքին տէյիլտիր, ագլ ու ֆիքր իրմէզ պիր մէրթէպէտէ տիր. — Ատէթա իւզէրինէ հիւքմ իթմէքտէ տիր . . . — մէրգուլմէ, ատէթա քէնտիսիյլէ էյլէնմէքտէ, արսըզլըգ թուլկունճուլուգ իթմէքտէ վէ ալտաթմագտա տըր . . . — Բէտէրիմ պունլարընքեաֆֆէսինի պիլմէքտէ օլտուղու հալտէ պիլէ, աճիւզէտէն եագաւընը պիր տիւրլիւ սըեըրըպ աեըրամամագտա տըր . . . — զաթէն չիմտիյէ գատար խայլիճէ բարալարըրընը չէքմիշտիր . . . — վէ նիհայէթ պէօյլէ կիտէր իսէ, պիւթիւն պիւթիւն սօեուպ սօղանա չէվիրէճէք խարապ իտէճէք տիր . . .

—Հէյ վա՛հ, էօյլէ իսէ, նէ՞ գատար շաշգընլըգ իթտիմտէ . . . կիտիպ Մ. տը Թիւնգալա պիր միլեօն իւշ եիւզ պին ֆրանգ իգրագ իյլէտիմ :

Ժօրժ քէնտու քէնտույէ, օլգատար իլէրու վարըպտա, բէտէրինին իշի հագգընտա չիւրհէ վիրմիշ օլմասընտան տօլաեը, նատիմ օլուպ էսէֆ իտէրէք, քէնտի տօտագլարընը բսըրտը :

—Էլէմ իւզրէ օլմաեընըզ, — տէտի մէրգուլմ կէրմիյեթ իւզրէ, — սիզին ագճէնիզ թահթը էֆիյեթտէ պուլունմագտա տըր . . . Բէտէրիմ, Հավըր իշինէ գարըշմագտա տէյիլ տիր . . . — օրանըն իշիքեամիլէն շէրիքինին էլինտէ օլուպ, վէ մէրգուլմ իսէ, զայէթ էհիւեթլի պիր զաթ տըր . . .

—Մէմնունում քի պանա էմնիյ-
եէթ վիրէրէք վէսվէսէմի տէֆ իթ-
մէքտէսինիզ. . . — Իշիթ Պօրսաեա
եէթ իշտիք. . . — արթըգ սիզի իէրք
իտէրիմ. . .

Ժօրժ արապատան ինտի :

—Ազիզիմ մօնսիէօ Վարթըն, պէն-
տէնիզի պուրաեա գատար կէթիր-
մէքիկէ հիմմէթ իթտիկինիզ իշին
թէշէքքիւր իտէրիմ, — տէսի մէր-
գում Գօրանըն էլինի սըգարապ, —
ինչաալլահ եարըն կէլիպ պէնտէնիզի
պուլաճագ. օլտուզու ինուզու քէօշէյի
խաթըրտան չըգարմազընը :

—Օլ պտպտէ շիւբհէնիզ օլմա-
սըն, ֆադաթ ումարըմքի, սիզտէ
քէնտի թարաֆընըլտան, եազընտա
Սէնթ—Ուէն քէօշիւնէ թէշիթ ի-
տէճէկինիզի ունու թմազընը :

—Խայր, էֆէնտիմ, քէմալի մէմ-
նունիյեթիէ, վատիմին իճրադընա
միւսարաաթ իտէրիմ. . . — Մատ-
մօազէլ Լօրա Վարթըն իլէ վէ հէմ-
շիրէլէրի մատմօազէլէր իլէ կէօրիւշ-
մէքիլք շէրէֆինէ, նայիլիյեթիի,
էզճան ու տիլ արզու իլէմէքտէ-
յիմ. . . — Էկէր միւսաատէնիզ օ-
լուր իսէ, պիրատէրիմ Լէօքօլտա
պիրլիքտէ կէթիրէյիմմի :

—Միւսաատէ տէյիլ, հաթթա օլ
պապտէ րէճա տախի իտէրիմ. . .

Ժօրժ Պօրսանըն մէրտիվէնիլէրին-
տէն եօգարը չըգմագտէ օլտուզու
հալտէ, Գօրա տախի Սէնթ—Ուէն
քէօշիւ եօլունու էլէ ալտը :

—Էհ, մէմնունում, տէտի Գօրա
քէնտու քէնտույէ կիւլիւմէեքէքէք,
—հէլէ պու կիւնիւ պօշա կէշիւմէ-
յիպ իշ կէօրտիւմ իշ :

66

Գօրա, Սէնթ—Ուէն քէօշիւ գա-
բուսու տալլումպազը էօնիւնտէ ա-
րապատան ինտիքտէ, ուզագտա

պուլունան հէմշիրէլէրինի կէօրտիւ-
Գարմէն իլէ Մարի եապաշ եա-
վաշ, եիւզլէրճէ սէնէլիք օթլամուր
աղաճլարը եէշիլ գուպպէլէրի ալ-
թընտա կէզինմէքտէ իտիլէր :

Գարմէնին լէհճէսինտէ, հէր վա-
դըթտան զիեաաէ պիր շէնմէշրէպ-
լիք էսէրի միւշահէտէ օլունմագտէ
իտի, շիւնքի պիր կիւն էվվէլ թէ-
աթըրօտա կէշիրտիկի կիճէնին կիւ-
զէլ թէզէքքիւրլէրի, քէնտույի պաշ-
գա պիր հալէ վազ իթմէքտէ ի-
տիլէր, — Փարիսճէ տէրքեար օլան
էօմի վէ րէվիլէր, վէ էնվայի հալ ու
հարէքէթիլէր վէ զէվգ ուսէֆտլար,
օլ կիւնէ գատար կէօրտիւկիւ վէ
պիլտիկի շէյլէր օլմադընտան,
մէրգումէ կէնճ դըզ, օլ անտէ,
սայքի կուսաեանիլտա վուգու պուլ-
մաշ օլան ֆաճիալարը ունու թմազ-
աա իտի :

Հալպուքի մուզայիրի օլարապ,
Մարի իւզէրինտէ պիր նէվի մահ-
զունիւզ էսէրի պուլունմագտէ, վէ
թաթը պազըշը վէ հիճապը օլան
իրի իրի կէօզլէրինտէն տախի, էլէմ-
նաք պիր հալտէ պուլունմասը ան-
լաշըմագտա իտի :

Գօրա մէրգումէլէրին եանընա
կիթտի :

—Հէր շէյ սըրասընտա տըր, —
տէտի մէրգումէ աղըրճա պիր ֆիւ-
թուհաթ իճրա իթմիշ օլմագըրգ
էսէրիլէ սէյլէեքէք. — Էվվէթ,
հէր շէյ սըրասընտա կիթմէքտէ
տիւր աղիզէմ հէմշիրէլէրիմ, վէ
հաթթա, կէօրմէքտէ օլտուզում
մուվաֆֆազըյեթիլէր, մէէմուլի-
մին տէրէճէսինի պիլէ թէճավուզ
իլլէմէքտէ տիլլէր :

—Նէ՞ վար տըր, նէ՞ օլտու. — տէ-
յի սիւալ իլլէտի Գարմէն :

—Նէ՞ օլաճագ, ազլ ու ֆիքիւր-
տէն կէշմէեէն զայէթիլէ աղիմ պիր

վագատ վուգու պուլտու, շէօյէ.քի, էն զիեատէ իէտպիր վէ թէտապիր սայէսինտէ պիլէ գազանըմաւ կիւճ վէ մէշ.քիւ.ք պուլունան պիր ֆիւ. խուհաթ, քենտի աեաղըյլա կէ. լիպ գազանըյլա. Օհ, համո ու սէնայէր օլտուն սըրր ու հի.քմէթի յաեուհասընա, ախըը ինթիգամ Ալլահը պիզիւմ իլէ պերապէր տիր, պիզէ լէհպէրլի.ք իթմէ.քտէ տիր, վէ պիզի հըֆը ու հիմայէ իյլէմէ.ք. տէ տիր:

— Պիզճէ պու պիր մուամմէ սա. եըլա սէզա տըր, — տէտի Գար. մէն, — իմաի նէ օլմաընը պիլմէ.ք արզու իտէրիւմ, սէօյլէյինիզ պա. գալըմ նէ՞ իմիշ . . . :

— Իշթէ սէօյլէեէյիւմ սիզէ հէմ. շիրէրիւմ, — Նալընըզ պիր տի. շարը չըզըպտա ալէմէ կէօրիւնմէ. նիզ, պիզէ ֆիւթուհաթը գազան. տըրմագտա տըր: Տահա տիւն.քի կիւն սիզի կէօրէն ի.քի. քիշի, պու կիւն ի.քիսիտէ սիզէ տիլտատէ օլ. մագըրղա պաշլամըշլաւ տըր:

— Ի.քի. քիշի՞ մի . . . — տէտի Մարի բէբէլէեէրէ.ք:

— Հայտէ սէնտէ, — տէտի Գար. մէն պաշընը սալաեարագ, միւրա. տըն պիզիւմ իլէ էյլէնիպ կիւլմէ.ք օլմալը տըր . . . :

— Նա սըլ, կիւլմէ.ք մի, — տէտի Գօրա մահզունիյեէթ իւզըէ սէօյլէ. եէրէ.ք, — Օֆ, ազիզիւմ, պագ պիր քէրրէ նէ՞ սէօյլէմէ.քտէսին . . . — Մէկէրչի պանա կիւլմէ.ք եագըշըր. մը, մէկէրչի պէն կիւլէպիլըմիյիւմ, պէնիւմ իշին աիւնեա հարամ օլմուշ տուր, պէնիւմ միւտտէթի էօմիւլմ, անճագ մաթէմ իւզըէ կէշմէլիտիր չիւն.քի, պու եարէլի գալպիւմ հիշ պիր վագըթտա քէսպի իֆուգաթ իյլէմէեէճէք տիր: — Պէնիւմ եիւզ. տէն կէօթէրտիկիւմ հալ ու հէյ.

եէթլէրէ պագըպտա, աղա ալտան. մաեասըն, պէն մահզա նիյեէթ ի. տիպ վէ ֆիւքրիմճէ գարար վիրտի. կիւմ պիր մատտէեի իճրա իտէպիլ. մէ.ք իշին, եիւզիւմէ պիր շէնմէշ. ըէպիլ.ք մասկէսի կէշիրմիշիւմ տիր. . . :

Գարմէն եազաշ սէս իլէ սէօյլէ. նէրէ.ք, մէրգու.մէնին պօյնունա տ. թըլտը,

— Աֆվ իտինիզ, խէթա իթտիւմ . . .

— տէտի:

Գօրա մէրգու.մէեէ ճէվապ օլա. ըագ եիւզիւնիւ պուս իյլէտի.քտէն սօնրա, եինէ էվվէլ.քի. քէլամընա տէվամ պիրլէ,

— Էվվէթ, ի.քի ատէմ, ի.քի տէ. լիգանլը, սիզէ տիլտատէ օլմուշար տըր . . . — Լա.քին, իյի եա, իյի եա, Ալլահաան օլտու պու շէյ, էօյլէ պիր աշգ ու սէվտա հուսուլէ կէլ. մէսի իշին, էկէր լազըմ կէլսէ իտի, էօմիւլմիւն նըսֆընը պիլէ վիրմէ.ք իսթէր իտիւմ, Դիմտի անլաթտըրա. եըմ սիզէ մատտէեի. — պունլար քիւմ իմիշէր պիլըրմիսինիզ, Մար. սիալ Տէրէյին օղսւլարը ժօրժ իլէ Լէօթօլ իմիշէր . . . — Ժօրժ կէշէն կիւն թէաթըօնուն ֆօյյեէսինտէ, պիր աթէշի աշգ իւզըէ Գարմէնէ սըգ սըգ պագմագտէ օլան տէլի. գանլը օլուպ . . . վէ տիկէր պիրա. տէրի Լէօթօլ աաիսի, Մարինին եէլ. բազէսինի եէրաէն ալըպ տա վիրէն չօճուգ տուր . . . :

Մարի Լէօթօլուն իսմինի իշիթ. տիկինտէ, պաշընը էօնիւնէ էյտի, վէ լէհճէսինտէ նէօպէթ իլէ պիր գըբ գըրմըզը օլմագըզ, վէ պիր մօսմօր քէսիլմէ.քի.ք զուհուրա կէլ. մէկէ պաշլատը . . . — մէրգու.մէ. նին սինէսի շիտտէթլի սուրէթտէ աթմագտա իտի:

— Գիւմտէն իշիթտին, վէ նէրէ. տէն խապիր ալտըն սէն պունու,

—տէյի սիւալ իթտի Գարմէն :

—Պոհ սապահ , սանա ալէագա
իտէն ԺօրԺ Տէրէյնին քէնտիսի ի-
լէ կէօրիւշտիւմ . . .

—Մէրգուժ քէնտիսի մի սէյ-
լէտի պէնի սէվմէքտէ օլմասընը ,
վէ պիրտտէրի Լէօթօլուն Մարիյէ
տիւտատէ օլմուշ պուլունմասընը :

—Վագատ , մէրգուժ պունճարը
աշըպտան աշըղա սէյլէմէտի , լա-
քին ըլմուղ իլէ անլաթտը . . : —
Տահա եէնի պաշլամագտա օլան
պու աշգ ու սէվտա աթէշլինին կիթ-
տիքճէ ալէվէնէճէկինտէ չիւբհէ
եօգտուր , լաքին , պաւ ճիւմլէ ի-
լէ , սիզ տախի , քէնտի թարաֆը-
նըզտանթէշվիգ իտիպ սէպէպիյեթ
վիրէրէք , օլ մէրգուժան բէտէր ու
վալիտէմիզ ճէլլատը օլան Մար-
սիալըն էվլատարը եիւրէքլէրինէ
հիւքմ իթմէքլիկէ չալըշմալըսընը .
—պու սէվտա սայէսինտէ , մէր-
գուժանը քէնտինիզէ էսիր իտէ-
րէք , իսթէտիկինիզ թարաֆա կէօ-
թիւրէպիլէճէկինիզտէ , վէ նիհա-
յէթ իւլ էմր , իւմիտ քէսիքլիկինէ
տիւշմէլէրինի , վէ տիւշտը իսարա-
պիյեթ վէ բէզտլէթ օլմալտընը
մուճիպ օլապիլէճէկինիզտէ , աւա
չիւբհէ եօգ տուր . . :

Գօրա պունշարը սէյլէտիկինտէ ,
իւզէրինտէ պիր էսէրի հիտտէթ վէ
չիտտէթ հասըլ օլմագտա իտի :

Մէրգուժնին պուրուն տէլիքլէ-
րի օյնամագտա , վէ կէօլլէրինտէն
աթէշլէր սաշըլմագտէ օլտուղուն-
տան , էլինտէքի գըրպաճըյա , էթ-
րաֆընտա պուլսնան չիլէքլէրէ
վուրուպ վուրուպ քէսմէք վէ եւ-
թըրմագտէ իտի :

Մէրգուժնին կիյինմիշ օլտուղու
ղայէթլէ կիւզէլ պիր ճէնթըմէն
էլպիսէսի , քէնտիսինէ , զիեատէ-
սիլէ պիր ազամէթ վէ պիր հէյ-

պէթ էսէրի վիրմէքտէ իտի :

Տէհշէթամիզ սուրէթտէ ախըր
ինթիգամա գալգըշմըլ օլան մէլ-
գուժնին սէյլէտիքլէրի հէր պիր
լագըրտըլար , Մարինին հէեճանը
գալպինի , տահա զիեատէ աթթըր-
մագտա իտիլէր :

—Սէնին լագըրտըլարըն , պէնիմ
խէվֆ ու հիրասըմը մուճիպ օլմագ-
տա տըրլար . . . —տէտի Մարի
բէբէլէեէրէք , վէ կիւճ իլէ իչիտի-
լիր սուրէթտէ եւվաշ սէյլէեէրէք :

—Սէպէպ . —տէյի սիւալ իթ-
տի Գօրա թէաճճիւպ իւզրէ սէյ-
լէեէրէք , —նիչին վէ նէտէն գօրգ-
մագտասըն :

—Չիւնքի զալըմըղա գատար չը-
գըշմագտասըն :

—Էվլէթ , զալըմըմ . . . վէ զա-
լըմ օլմագ իսթէրիմ : Էյլէ օլմագ-
լըզ , հէմ հագգըմ տըր , վէ հէմ
տէ ատալէթ վէ հագգանիյեթ իգ-
թիպասընտան տըր . . . —չիւնքի ,
պիզէ ֆէնալըզ եաբան ճէլլատար ,
քէնտի ճինայէթլէրինտէ , նէ իզհա-
րը թէրէտտիւտ իթտիլէր , վէ նէ-
տէ իճթինապ իյլէտիլէր . . . —իւմ-
տի , մէրգուժար պիլմէլի տիրէր
քի , քէնտի ճանվէրիքլէրինէ գուր-
պան կիտէն պիշտրէլէրին գըզարը
տախի քէնտի ախըր ինթիգամա-
լընտա , աւա թէրէտտիւտ իթմէ-
յիպ , վէ աւա իճթինապ իյլէմէ-
եէճէքլէր տիր . —քէնտի մագսէտ-
լէրինին թա սօն նօգթասընը իճրա
իտէնէ՝ գատար չալըշմագլար տըր :

—Տիմէք տիր քի , —տէտի Մա-
րի , քէնտի գալպինտէ հէնուղ տօղ-
մագտէ պուլունան եէնի պիր տույ-
ղունուն սէպէպիպի պիլմէտիկի ,
վէ Գօրանըն միւրատընա գարշը
միւճատէլէեէ գալգըշմագլըղա նիյ-
եէթ վէ գուտրէթի պուլունմատը-
ղը հալտէ , —տիմէք տիր քի պիզ ,

մէրգուման տէրիգանըլտաւ, պիղէ տիւտատէ օլմալարընա միւսաատէ իւլէտիքտէն պաշգա, պիղզաթ քէն. տի թարաֆըմըլտան աախի, քէն. տիւերի սէվմէքտէյիզ կիպի, սախ. թէ պիր մուսմէլէտէ պսլունմագ. լըղըմըզ իզթիզա իթմէքտէ տիր, էօյլէ տէյիլմի...

—էվվէթ, էվվէթ.

—իյի էմմա, պէօյլէ պիր շէյ եաբմագլըզ, եալանճըլըզ իրթի. քեապ իթմէքլիք տէյիլմի տիր... ալտաաըճըլըզ տէյիլմի տիր...

—Մէկէրչի Մարսիալ Տէրէյն, պիղի ալտաթմագլըզ, վէ պիղէ եալան սէօյլէմէքլիկի իրթիքեապ իթմիշ տէյիլմի տիր...

—իյի էմմա, պունտան էվլատ. լարընա նէ վար տըր, օնլարըն իշ. տէ հիշ պիր մէտխալլէրի եօգ տուր, մէկէրչի օնլարըն, օլ պուպտէ պի. կիւնաճ սաեըմալարը իզթիզա իթ. մէզ մի...

—Նէ՞ վագիֆէմիզ պիղիմ, վար. սընլար օնլարտա, պապալարընըն ճէզալարընա հիսսէտա՛ր օլտունլար.

—պիզ տախի պիկիւնաճ իտիք էմ. մա, քիմնէ պիղի աճըեըպ մէլհա. մէթ իթմէտի. —կէօզէ գարչըլըզ կէօզ, վէ տիշէ գարչըլըզ տիշ (ակն ընգ ական և ատամն ընդ ատա. ման), պէնիմ ագլըմ օնա եէրէր.

—ագլթտըրըլան կէօզ եաշլարընա գարչըլըզ, կէօզ եաշլարըն տէօ. քիւլմէլի տիր... —Մէկէրչի, կուա. եանիլատա, բէտէր ու վալիտէմիզ մէզաբլարը իւզէրինտէ, քիւլլի ին. սաֆը վէ մէրհամէթի պէր թարաֆ իտէրէք, ախլը ինթիգամա չըգըշ. մագլըղա եէմին իթմիշ տէյիլմի. յիշ, —Հէրչի պատապատ, քէնտի եէմինիմիզին իճրասընտա՛ պուլուն. մալըբըզ.

Մարի, տիթրէմէկէ պաշլտեա.

րագ, «ի. քիւթ իւզլէ, քէնտի կէօզ. լէրի եաշլարընը տիւտի.

Մէրգումանին իշէրիսի ալթիւթ օլմագտէ իտի.

—Մէկէրչի, Մարսիալըն օղլու օլմագլըզ, Լէօթօլ իշին պիր գա. պահաթ սպեըլապիլիւ մի, —տէյի. մէրգումէ քէնտու քէնտույէ սիւալ իթմէքտէ իտի.

Րիշար Պէրնիէնին գըզլարընըն գումագտա օլտուգլարըն ախլը ին. թիգամ տօլապը, զայէթլէ ճէսիմ վէ զայէթլէ իշի տիշլի վէ տօլա. շըգլը պիր սուրէթտէ իտի.

Մէզքիւր ախլը ինթիգամ սօ. լապընըն տարմատալըն վէ միւթէ. ատտիտ օլան չարիւարը վէ ալաթ. լարը, մուգարէր պուլունան պիր վագըթտա թօրլանըպ պիր արաեա. կէլէրէք, Գօրանըն թահթը իտա. բէսինտէ օլտուղու հալտէ իշէմէք. լիկէ պաշլաեաճագ իտիլէր.

Պունլարը թօրլամագլըզ մէէմու. ինյեթլինի տէ, Ժան Րընօ տէր իւհտէ իթմիշ իտի.

Մէրգում, նասըլքի մալիմտուր, Մարսիալ Տէրէյնին օթուրմագտէ օլտուղու խանէ իթթիսալինտէ պու. լունան պիր խանէեի եա սաթըն ալ. մնոգ, վէ եախօտ քիւրա իլէ թութ. մագ իւզլէ, Րօշէ սօգաղընա կիթ. միշ իտի.

Մէզքիւր խանէ սաթըլըզ օլուպ, վէ իշինտէքի քիւրաճընըն իսէ, ան. ճագ պիր սէնէ միւտտէթի գալմըշ իտի.

Պիր պէսլէմէ գատըն, մէզքիւր խանէեի սաթմագլըղա մէէմուր պու. լունան նօթէրին եէրինի, մէրգումէ խապէր վիրտիքտէն պաշգա, մէր. գում քիւրաճընա տախի, լաեըգ. լըճա պիր մէպլաղ վիրիտիկի թագ. տիրտէ, իլղամ օլաճաղընը տախի

պէսան իյլէտի, — (մէրդում քերանը էհլի սէֆահամ պիրի օլտու-
զունտան, իշի պօզուգ կիթմէքտէ
իտի), — եանի, մէզքիւր խանէեր
թէրք իլէ, պաշգա պիր մահէլլէ
կիտէճէկի իհիիմալլինի սէյլէտի:

Ժան Րընօ կիտիպ'նօթէր իլէ կէօ-
րիւշտիւկիւնտէ, նօթէր րազի օ-
լուպ, վէ կիտիպ էվի կէօրսիւն վէ
կէզսին իշին, քէնտի եազըճըլա-
րընտան պիրինի տախի պիրլիքտէ
վիրտիկինտէն, մէրգում օրատան,
տօզրու Րօշէ սօգազընտ տէօնտի:

Ժան Րընօ մահէլլի մէզպուրէ եէ-
թիշտիքտէ, լէհճէսինտէ պիր ալթ-
իւսթիւլիւք վէ պիր էսէրի էլէմ պու-
լունմագտէ օլան պիր խըրտմէթ-
քեար իլէ, կէօքսիւնտէ պիր նշա-
նը պուլունտան պիր զաթըն, Մար-
սիալըն խանէսինէ կիրտիկինի կէօր-
տիւ, — պու զաթ պիր հէքիմ իտի:

— Չօգ իյի, — տէտի Ժան Րընօ
քէնտու քէնտույէ, — պու առէմ
պիր հէքիմ օլմալը տըր, վէ տի-
մէք տիր քի, Գօրտաա պիր իշ պէ-
ճէրէպիլմիշ տիր:

Ժան Րընօ, Մարսիալըն խանէսի
իթթիսալինտէ պուլունտան խանէեր
կիրտի:

Մէզքիւր խանէ, օրթա եօլտա
պիր էպիլիյէ օլուպ, անճագ պիր
եէր գաթը իլէ, պիրտէ թափան ի-
շի գաթընտան իպարէթ պուլուն-
մագտա իտի:

Վագաա մէզքիւր խանէնին իշէ-
րիտի բէք լաեըզլը սուրէթտէ թագ-
սիմ վէ թանգիմ իտիլմէմիշ իտի
իսէտէ, քէնտի իշլէրինճէ, օլխու-
սուսճա պիր էհէմիլիյէթ պուլուն-
մագտա տէյիլ իտի . . . :

Մէզքիւր խանէնին գատընը, —
շիշմանճա վէ թագէճէ վէ սարը սի-
մալը պիր գատըն իտի, — մէրգումէ
քէմալի նէզաքէթ իւզըէ, մէրգու-

մանը կէզմէքլիկէ պըրագաը:

— Մատամ, — տէտի Ժան Րընօ,
— էկէր տէրքեար պուլունտան միւտ-
տէթինիլի թէրքէ հիմմէթ իտէր
իսէնիլ, պու խանէեր ոաթըն ալ-
մագ նիյեթթինտէյիմ:

— Ջաթէն պէիլմ տէ տիշարը կի-
տէրէք պիր ուֆագ եօլճուլուգ իթ-
մէքլիկէ աըզում վար տըր, — տէյի
ճէվապ վիրտի մէրգումէ, — վա-
գաա թէրք իտէրիմ էմմա, տնճագ
իքի շարթ իլէ րազի օլուլում:

— Նէ՞ իմիշ մէզքիւր շարթլար:

— Պիրինճիտի, լիազմինաթ պէ-
տէրի օլարագ իքի եիւզ լիրա վիր-
մէնիլի թալէպ իտէրիմ . . . :

— Բէք ալէա, անը գապուլ իթ-
տիմ:

— Իքինճիտի տախի, մէվճուտ
պուլունտան էշեամը ոաթըն ալմագ-
լըշընըզ իգթիլա իտէր . . . :

— Նէ՞ տիր էշեանըզըն դըյմէ-
թի . . . :

— Օն պէշ պին Ֆրանգ:

— Բէք ալէա, անը տախի գա-
պուլ իթտիմ . . . — իսթէրսէնիլ,
շիմտիտէն, լազըմ կէլէն մուգավէ-
լէնամէեր եազըպ իմզալաեալըմ . . .

— Իշթէ սիզէ շիմտիտէն պէշ պին
Ֆրանգտա բէյ ագճէսի . . . — պա-
զըյեթսինիտէ եարըն կէթիլիրիմ . . .
— թօըլաեընըզ ուֆագ թէֆէքլէ-
րինիլի, վէ պաղլաեընըզ պօզչէլէ-
րինիլի . . . :

— Այ, էֆէնտի, սիզ իշինիլտէ
բէք սաղլամ վէ բէք աճէլէճի պիր
զաթ օլմալըօընըզ, — տէյի պաղըր-
տը ուֆաճըգ թէֆէճիք օլան մէր-
գումէ գատըն, քէնտույէ եալընըզ
օն պին Ֆրանգտ գատար մալի օլ-
մուշ օլան էշեա իշին, եիկիրմի պին
Ֆրանգ իսթէմէմիշ օլմուրընտան տօ-
լաեըն էսէֆ իտիպ նոտիմ օլարագ:
Արատան պիր սաաթ կէշտիքտէ,

նօթեր իւէ տախի էվին բազարըդը
օլմուշ պիթմիշ խտի, — վէ լազըմ
կէլէն մէպլաղ, պիր կիւն սօնրա վի-
րիլէճէք խտի :

Ժան Բընօ Գաֆէ Անկլէ նամ
գաճվէտէ թաամ իթմէկէ կիթտի,
վէ օրատան տտիի պիր տրապանա
պինէրէք, Անֆէր սօգաղընտա վա-
գք օլան լ'օսթիս տէղ Անֆուն թրու-
վէ նամ էօքսիւղ վէ սահկպիղ չօ-
ճուղլար խայրաթխանէսինէ տէօն-
տիւ :

Վազթիմիդտէ եաշամագտա օլան
չօղլար, շիմտի հալ ու հէյեթիթի
պիւթիւն պիւթիւն տէյիլիլիշ օլան
մէզքիւր ճէսիմ խայրաթխանէսին,
էվիլէքի հիւղնէնկիղ հալինի պիւ-
մէքտէ տիրէր :

Ժան Բընօ կիտիպ մէզքիւր խայ-
րաթխանէսին գաբուսուսու վուր-
տու, վէ պիր պէքճի կէլիպ գաբու-
սու աշարագ :

— Նէ՞ իսթէրսինիղ, էֆէնտի,
— տէյի սիւալ իյլէտի :

— Պիր իյզահաթ թալէպինտէ
պուլունմագտաեղմ :

— Նէ՞ խուսուստա :

— Պունտան երկիրմի սէնէ մու-
գատտէմ պուրանա վիրիմիշ օլան
պիր չօճուգ հագղընտա . . . :

— Պուսուրունուղ էֆէնտի, —
տէտի պէքճի մէրգումա եօլ աշա-
րագ, — շու հապիւստա, գարշըտա,
սօլ թարաֆտա պիր օտատա պիր
մէմուր վար տըր, օնա սիւալ իտի-
նիղ, պէօլլէ շէյլէրի օ պիլիր :

Ժան Բընօ մէրգումուն թալիմա-
թը իւզրէ հարէքէթ իյլէտի :

Իէք գօլայլըզա կիտիպ մէրգում
մէմուրու պսլաու :

Պիր ճամ գաբունուն իսթիւնտէ
պուլունտան, վէ պէտագա պօտանմըշ
օլան պիր թահթա իւզէրինտէ, սի-
եաճ վէ իրի եազըլար իլէ, շու ա-
թիտէք լուղէթ, եանի

ԻՅՁԱՀԱԹ

օգունմագտա խտի :

Ժան Բընօ ճամ գաբունու աշա-
րագ իշէրի կիրտի :

Ալթմիշ եթմիշ չաղարընտա ու-
ֆաճըգ պիր իխթիեար տէմ, ու-
ղուն վէ եէշիլէ չաղար պիր հար-
մանի կիլինմիշ օլուպ, վէ պաշըն-
տա տախի վաղթիլլէ սիեաճ օլան
գատիֆէտէն պիր բում շուպարա-
սը պուլունտաղու, վէ մէզքիւր շու-
պարանին ալթընտան պիր գաշ ֆի-
թիլ էսմէրճէ սաշար օտրգմագտա
օլաուղու հալտէ, քէնարլարք չա-
ղըլա քէրթիք քէրթիք խտիմիշ,
վէ իւզէրի միւրէքքէպ լէքէլէրիլլէ
տօլու օլան պէտաղ թահթատան
մամուլ պիր թրաթէզա տրգասըն-
տա օթուրմագտա խտի :

Մէրգում ուֆաճըգ թէֆէճիք
իխթիեարըն եիւզիւ պիւթիւն պու-
րուշմուշ պիր հալտէ պուլունմագ-
տէ խտի իտէտէ, պու ճիւմի իլէ
տախի սէվիմի պիր լէհճէեէ մալիք
պուլունմագտա խտի :

Մէրգումուն կէօղլէրինտէ, շէլիք
գօլլու պիր կէօղլիւք պուլունմագ-
տա խտի :

Մէրգումուն կէօղլէրի, տրթըգ
պիր տիւզիլէք բահաթ պագամա-
տըղընտան, կիճէլէրի կէօրմէքտէ
օլան գուշարըն, պիրտէն պիրէ ը-
շէղա չըգտըզլարընտա ետրտըզլա-
րը կիպի, սըգ սըգ աշըպ գաբա-
մագտա խտի :

Ժան Բընօ մէրգումա սէլամ վիր-
տի :

Մէրգում իխթիեար կէօղլիւքլէ-
րինի գալտըրտը, վէ քէմալի նէ-
զաքէթ իւզրէ, մէրգումուն սէլա-
մընը գապուլ իյլէտի :

— Նէ՞ արղու իթմէքտէսինիղ,
էֆէնտի, — տէտի մէրգում :

Ժան Բընօ գաբունունա վիրտիկի

այնի ճէվապը վերէրէք :

— Էֆէնտի , պիր կըզահաթ ար-
զուսունտաեքմ . . . — տէտի :

— Բէք ալէա էֆէնտի , էլվիրիր
քի , արզու իթտիկինիզ կըզահաթ
գուսարէթիմին տախիլինտէ պուլուն-
մուշ օլտուն . . . — նէ՞ տիր իսթէ-
տիկինիզ պագալըմ :

— Պունտան եիկիրմի պէշ սէնէ
մուգատտէմ պուրաեա թէսլիմ ի-
տիլմիշ օլան պիր չօճուգ հազգըն-
տա տըր . . . :

Մէրգում բէլէկի ճէպինտէն կիւ-
միւշ պիր էնֆիյէ գութուսու չը-
գարաք , վէ ժան Բընօեա թագտիմ
իտէրէք , ատէթտէն պուլունտու-
ղու իւզրէ ,

— Էֆէնտի , պուեուրո՞ւրմուսու-
նուզ , իսթիմալ իտէ՞րմիսինիզ , —
տէյի սիւալ կըլէտի :

— Խայր , էֆէնտի , թէչէքքիւր
իտէրիմ . . . :

Իսթիսար քէնտիսի պիր էնֆիյէ
չէքիպ , վէ պիր բաթըրթըլը սու-
րէթտէ ագսըրըպ ըզըրարագ , գու-
թուեու եինէ ճէպինէ գօյտու , վէ ,

— Եիկիրմի պէշ սէնէ էվվէ՞լ մի ,
— տէտի մէրգում :

— Էվվէթ էֆէնտի :

— Պու պիրազ կիւճճէ տիր , —
նէ թարիստէ օլտուղունու քեամի-
լէն պիլմէքտէ՞ միսինիզ :

— Էվվէթ , պիլմէքտէյիմ , — տէ-
յի ճէվապ վիրտի ժան Բընօ , —
մէրգում չօճուգ 1828 սէնէսի դեկ-
տեմբերի 29-ունտա թէսլիմ իտիլ-
միշ տիր :

— 1828 դեկտ. 29 . . . չօգ կըյ . . .
— Էֆէնտի , պուեուրուպ ազաճըգ
օթուրո՞ւրմուսունուզ . . . — չիմաի
պիր գաշ տաղըգատան ումաքմ
քի , արզունուզ իւզրէ լազըմ կէ-
լէն կըզահաթ թօբլաեքք վիրմէք-
լիք շէրէֆինէ նայիլ օլուրում :

Մէրգում իսթիսար քեամիպ
քէնտի սըհհէթի պէտէնիյեէեէ մու-
վաֆըգ սուրէթտէ եաբըլըշ օլան
եուվարլագ գօլթուղունտան գալգ-
տը , վէ պիր չօգ գայտ վէ գուեուտ
տէֆթէրլէրի տօլու պուլունմագտէ
օլան տէրէկին էօնիւնէ տօղրու
կիթտի :

Մէզքիւր գուեուտ տէֆթէրլէ-
րինին արգալարընտա եէչիլ քեա-
ղըտար իւզէրլէրինտէ , էնվայի ի-
սիմլէր , թարիլէր վէ էմսալի գ-
գունմագտա իտիլէր :

— 1828 . . . 1828 . . . 1828 . . .

— Եիմէքտէ իտի մէրգում իսթի-
սար , մէզքիւր տէֆթէրլէրի , կէօղ-
լիւկիւ ալթընտան կէօղտէն կէչի-
րէրէք :

Մէզքիւր տէֆթէրլէրտէն պիրի-
նի աեբըպ ալտը , թրաբէզասը իւ-
զէրինէ վազ իթտի , աչտը , վէ իս-
թէնիլէն թարիլի պուլմագ նիյեէ
թիյէ , քեաղըտարընը եավաշ եա-
վաշ չէվիրտի :

— Դեկտեմբեր եիկիրմի տօգուզ
. . . — տէտի մէրգում օթուրա-
րագ , վէ օգունմագտէ օլտուղու պիր
թարիլի բարմաղըյա կէօսթէրէ-
րէք . — Հա՛ , իշթէ պուլտուգ . . .
— մէրգում չօճուգ էրքէ՞ք մի ի-
միշ , եօգսա գը՞ղ մը :

— Էրքէք տիր . . . :

— Պիր օղան , էօյլէ՞ մի . . . չօգ
կըյ , չօգ կըյ . . . — Եէվմի մէզ-
պուրտա թամամ պիր էրքէք չօ-
ճուգ իլէ պաշլամագտա տըր . . .
— Եարը կիճէեի եիկիրմի պէշ տա-
գըգա կէչէրէք , պօյնունտա պիր
ուֆագ թագլիտ մէրճանտան կէր-
տանըգ օլուպ , վէ մէզքիւր կէր-
տանըղըն ուճունտա տախի կիւ-
միւշտէն մամուլ պիր սուրք կոյս

մէտայեմնու պուլունուղու հալտէ,
պիր էրքէք չօճուգ կէլիշ տիր . . .

— Նէ՞ տէրսինիզ , պո՞ւ մու տուր :

— Խայր , օ տէլիլ տիր . . .

— Բէք կյի պիլմէքտէ՞միտինիզ :

— Էվլէթ , բէք կյի պիլմէքտէ-
յիմ :

— Էֆէնտի , աճապա խաթըրընդ-
տա էմարէեէ տայիր հիշ պիր շէյ
գա՛ւմամբ մը տար , հիշ պիր մարգո-
սը վէ նշանը եօգ մու տուր , էկէր
էօյլէ պիր շէյինի տէր խաթըր ի-
տէպիլեր իսէնիզ , իշէէ պիւյիւք
պիր գօլայըդ հասըլ օլուր :

— Խաթըրմտա պուլունան ետը-
նը շու տուր քի , թարիխի 1828
դեկտեմբեր 29 օլուպ , վէ գուն-
տաղընըն պիր թարաֆընտ տիբիլ-
միշ պուլունան պիր քեաղըտ իւզէ-
րինտէ տախի ժ . վէ Հ . պաշ եաղը-
լարը պուլունմագտէ օլաճադ իտի :

— Պու սէօյլէտիկինիզտէ պիր
եանըլըդ օլմատըղը թագտիրտէ ,
արատըղըմըղը բէք գօլայ պուլու-
պիլէճէկիմիզտէ շիւբէն եօգ տուր :

— Խայր էֆէնտի , հիշ պիր եան-
լըլըդ պուլունմագտա տէլիլ տիր :

— Վագաա , սիզին վիրտիկինիզ
մալիւմաթըն սահիհ օլմասընտա ,
ասլա շիւբէն ճայիզ տէլիլ իսէտէ ,
ֆագաթ , էֆէնտի , օլապիլեր քի ,
զաթընըգա , պէլքի իսթէեէրէք եա-
խօտ իսթէմէեէրէք , պիլէրէք վէ
եախօտ պիլմէեէրէք եանըլ մալիւ-
մաթ վիրմիշ օլուրլար :

Մէրգում իխթիեար կէօզլիկիլ-
նիւ եէնիտէն սրգըշտըրարագ , մէզ-
քիւր թարիխտէ գապուլ օլունմաշ
պուլունան չօճուգլար էսամիտինի ,
եօգարտան աշաղը կէօզտէն կէ-
շիրտի :

— Օհ , — տէլի պաղըրտը մէր-
դում պիրտէն պիրէ պագըշտըր-
մագտան վագ կէշէրէք , — արթըգ
պու տէֆա տօղրո՞ւ տուր . . .

— Պուլունուղ ինչաալուհ , էօյ-
լէ՞ մի էֆէնտի :

— Էվլէթ էֆէնտի . . . — Էլէթ-
է⁽¹⁾ , նասըլքի վագթիլլէ , եանի ,
չօգ էսկի զէման ֆէյլիսօֆլարըն-
տան պուլունան Արշիմէտաէ պէօյ-
լէ տէմիշ տիր :

Վէ պաշլատը մէրգում , պուլ-
տուղու մէզքիւր էսամիեի եիւքսէք
սէն իլէ օգումսեա :

— « 1828 սէնէսի դեկտեմբերին
29 ու , — սապահըն սահաթ իւշիւնիւ
զըրգ եէտի տագըգա կէշէրէք , —
ֆէնա պիր հափաա , — շէտիտ գար
եաղմագ տա իքէն , — պէքճի , տօլա-
պըն⁽²⁾ վուրուլտուղունու իշիտիր :

(¹) Էլէթէ , Բումնա պուլտում տիմէք
օլուպ , վէ վագթիլլէ Արշիմէտ իսէ , իւճէ
պիւյիւք պիր շէյ պուլարագ , էօյլէ պա-
ղըրմսեա պաշլամըլ տըր :

(²) Մէզքիւր խայրաթխանէնն , իսլամ
գօնաղլարընտա , հարէն իլէ սէլամըդ
արասընտա տէօնէր պիր տօլապ պուլու-
նարագ , հարէմտէքիլէրին եիւյիւ կէօ-
րիւլէմէքսիգին , իսթէնիլէն շէյ , մէզքիւր
տօլապըն իշինէ վագ իլէ տէօնտէրիլէրէք
ալընըպ վիրիլէկէտիկի կիպի , պիր թա-
րաֆը սօգաղա աշըլըր պիր տօլապ վար
իտի , վէ հէրքէս , էօյլէ սահիպսիզ չօ-
ճուգլարը , կէօթիւրիւպ մէզքիւր տօլա-
պըն իշինէ վագ իտէրլէր , վէ չընղըրա-
ղըն չէքէրլէր իտի , վէ իշէրտէն իշիտէ-
րէք , կէլիպ ալըրլար իտի , վէ կէօթիւ-
րէն ատէմի քիմսէ կէօրէմէգ իտի . վէ
պունա տա սէպէպ , եա ալտանարագ
պիր մասում սահիպի օլան զըզլար , վէ
եախօտ էվատընը պէլլէեէմէեէն տէվլէթ
տիւշիլիւնիւ ատէմլէր , վէ էմաալլէրի ,
հիճապլարընտան նաշի , չօճուգլարընը
թէլէֆէ մէֆպըր օլմասընլար միւլահա-
զաա իտի , նասըլ քի պիլտէ էմաալլէրի
վար տըր . . . հալպուքի , պիր ճիհէթի
իլի օլան պու թէտպիրինտէ , տիկէր ճի-

վէ սաղամ վիճուարու պիր էրքէք չօճուգ վաղ իտիւմիշ օլմասընը կէօ-
րիւր . — չօճուղուն գունտաղը պա-
եաղը պէղէրտէն իտի իտէ աէ ,
ղայէթլէ թէմիզ սուրէթտէ իտի .
— գունտաղը իւզէրինտէ աի.քիւմիշ
պիր քեաղըտ վար իտի . — մէզքիւր
քեաղըտէն իւզէրինտէ տախի ժ . Հ .
հարֆլէրի իլէ , 1828 վէ դեկտեմբեր
29 եազըլմըշ իտի :

— Թամ իշթէ պուտուր , — տէ-
տի ժան Բընօ տլմըշ օլտուղու մա-
լիւմաթտան մէմնուն օլարադ , —
թամ քէնտիտի :

Մէրգում քեաթիւպ օգումասընա
տէվամէ պաշատը :

— Մէրգում չօճուգ , հէման օլ
կիւն վաֆթիւղ իտիւրէք , իսմինէ
ժագ — Հանրի գօնուլտու քի , մէզ-
քիւր իքի պաշ եազըլարէնա տա
մուլթապըդ կէօրիւնմիւշ տիւր :

— Ժագ մը , — տէյի տիւշիւնտիւ
ժան Բընօ , — մէրգումա էօյլէ պիր
իսմ վիրիւմիշ տիր քի , զաթէն ա-
սըլ քէնտի իսմի տէ օ՛ տուր :

Պատէհու մէրգում ,

— Իմտի , էֆէնտի , պու չօճու-
ղուն սօնրատան նէ օլմուշ օլմասը
հապգընտա պէնաէնիզէ պիր մա-
լիւմաթ վիրէպիլլըմիւրնիւղ , տէյի
սիւալ իյլէտի :

— Գուեուտա միւրտաճաթ իթ-
մէլիեիւղ , վէ մէրգում գուեուտու
գարըշաըմաղլըղա տէվամ պիրլէ ,

— Մէրգում չօճուգ , սէքիւղ եա-
շընտա օլանա դատար , նանդըէյ-
սիւր — Մանստա պիր սիւտանա եա-
նընտա գալմըշտըր . — սէքիւղ եա-
շընտա օլտուղտա փարիտէ կէթի-

հէթի մուզիւր օլտուղունտան , եանի ,
պազը արսըզ գըզլար , տահա զիեատէ
հէսարէթ ալտըզլարընտան , չիմտի մագ-
պուլ տէյիլ տիր :

րիւմիշ տիր . — Մօնրսւժտա պիր մա-
րանկօզ եանընա չըրաղլըղա վիրիւ-
միշ տիր . — Հալիմ՝ թապիաթլը-ի-
տի . — զէքեալէթի եէրինտէ իտի .
— իյի պիր տտէմ օլտաղընա տա .
յիւր իւզէրինտէ խաոսէլէր պուլուն-
մագտա իտի . — մէրգում ֆէնա պիր
հիւմմատան , օն պէշ եաշընտա վէ-
ֆաթ իթմիշ տիր :

— Վէֆաթ մը իթմիշ տիր , — տէ-
յի պաղըրաը ժան Բընօ քէտէրի ա-
պիմ իւզրէ :

— Էվլէթ , էֆէնտի , 1843 սէնէօի
օգոստոսու 20 սինտէ վէֆաթ իթ-
միշ տիր :

— Էֆէնտի , աճապա պիր եան-
լըշլըգ օլմուշ օլմասընըն իհթիմալի
վա՛ր մը տըր . . .

Ուֆաճըգ թէֆէհիք իխթիեար
կէօզլիւկիւնիւ անընա գալտըրարադ
վէ կիւլիւմիւրեէք չու աթիտէքի
հէվապը վիրտի :

— Խայր , էֆէնտի , եանլըշլըգ
եօգ տուր . . . հիշ պիր եանլըշ եօգ
տուր . . . եանլըշլըգ միւմքին տէ-
յիլ տիր . . . — Էֆէնտի , պիզաթ
քէնտինիւղ տախի ազաճըգ տիւ-
շիւնտիւկիւնիւղտէ անյաեապիլլը-
սինիւղ քի , եանլըշլըգ վուզու պուլ-
մասը իհթիմալտէն օլամալ . . . —
վագտա էսէֆ իտէրիմ էօլմիւշ օլ-
մասը իյին , չիւնքի կէօրմէքտէյիմ
քի զիեատէիլլէ աճըմագտասընըլ ,
ֆագաթ , չիֆայտէ քի , գուեու-
տաթըն վիրտիկի մալիւմաթտէ պուն-
տան իպարէթ տիր ,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , էֆէնտի ,
սիզէ զահմէթ վիրտիմ :

— Զահմէթ օլաճագ պիր շէյ եօգ
տուր , էֆէնտի , խայր , հիշ պիր
զահմէթ տէյիլ տիր . . . հաթթա
պիր նէվի էյլէնհէ տախի սաեբլա
ճայիւղ տիր . — չիւնքի պէնիմ մէէ-
մուրիյեթիմ էհալիյէ խըմմէթ իթ-

մէք տիր . պինաէն ալէյհ գաթընը-
զա խըտմէթ իթմէքէ տախի պաշ-
գա պիր շէյ եաբմանըպ , անճագ-
քէնտի վաղիթէմի իֆա իյլէմիշիմ
տիր . . .

Ժան Բընօ մէրգուսն սէլամա-
տըգտան սօնրա օրատան չըգտըղը
կիպի , մէզքիւր խալլաթխանէտէն
տախի տիշարը չըգտը :

Մէրգուսն արապանա պինտի ,

— Էֆէնտի , նէրէեէ կիտէճէ-
կիզ , — տէյի արապանը սիւալ իթ-
տի :

— Պաթինեօլա . . .

— Պաթինեօլա նէրէեէ կիտէճէ-
կիզ :

— Պիմէմ . . . — Օրանա կիթտի-
կիմիգտէ , լազըմ կէլէն մալիւմաթը
ալաճաղըմ :

Արապանը աթլարը գըրպաճա-
մանա պաշլատը :

— Էօլմիւշ , հա , մէրգուսն չօ-
ճուգ էօլմիւշ , — տէտի Ժան Բընօ էս .
նայի րահաէ , քէնտու քէնտույէ
սէյլէնէրէք . պէն իսէ , տիրի տի-
րի պիր ճինայէթ ալէամէթի օլտու-
զու հալտէ , գօնթէս տը Լաննէյ
տէնիլմէքտէ օլան Պլանշէրվիէօնիւն
կէօզլէրինէ սօգաճաղտըմ . — տի-
մէք տիր քի , մէզքիւր ճինայէթին
խապաթը զայպ օլմիւշ տուր . — հէյ
վա՛հ , պէն պու գարըտան , գար-
տաշըմին ինթիգամընը ալամանա-
ճաղըմ , չիւնքի , վագաա ճինայէ-
թին սահիհ օլմասընա չիւբհէ եօգ
իսէ տէ , չօճուգ մէյտանտէ օլմա-
տըգճա , իսպաթ իթմէք գօլայ տէ-
յիլ տիր . նէ՛ չարէ , պու պիր պէտ
պախթըղ տըր :

Պուլվար Դիշիյէ վասըլ օլտուգ-
լարընտա , արապանը արտապան
տուրտուրարագ ,

— Էֆէնտի , իշթէ Պաթինեօլա
եէթիշտիք . . . — տէտի . — չիմտի
նէրէեէ կիտէճէկիզ :

— Պուրատա պիր մէքթէպ օլա-
ճագ տըր , պիլի՞րմիսին :

— Պուրատա չօգ մէքթէպլէր վար
տըր , գա՞նղիսին իսթէրսինիզ . . .

— Վագաա պէն պիր գաշընըն էօն-
լէրինտէն կէչիպ տէօնմիւշիւմ տիր ,
լաքին , տօզրուսու իսմէրինի պիլ-
մէմ . . . — պիր թանէտէ տէ Տամ
սօգաղընտա վար տըր . . .

— Էվլէլա հայտէ օրանա կիտէ-
լիմ . . .

Արապանը եօլու էլէ ալտը , վէ
կիտիպ կիւզէլ կէօսթէրիշի ճէսիմ
պիր պինանըն էօնիւնտէ տուրտու :

Մէզքիւր պինանըն տննընտա շու
աթիտէքիլէր օգուսմագտա իտիլէր ,

ԿԷՆՃ ԶՕՃՈՒԳԼՍՐ ՄԷՔԹԷՊԻ

ՈՒԼՈՒՄ ՈՒ ՖԻԻՆՈՒՆԻՆ ԻԼԻ

ՀԱԶԵՐԼԵԳԼՍՐԸ ԻԶԻՆ

— Կէլտիք , էֆէնտիմ . . . —
տէտի արապանը :

Ժան Բընօ արապատան ինտի ,
գաբուճուսննն օտասընա կիրտի ,
վէ մէրգուսն ,

— Բէճա իտէրիմ , միւտիր էֆէն-
տինին իսմինի հիմմէթ իտէրմիսի-
նիզ , — տէտի :

— Մ . Լէրիթիէ , տօգթօր էս-
լէթը :

— Պուրատա Պէնիսթան իսմինտէ
պաշգա պիր մէքթէպ վա՞ր մը տըր :

— Վագաա էվլէլէրի վար իտի ,
լաքին չիմտի տէյիշիլմիշ տիր :

— Պըրագմը՛շ մը տըր :

— Խայր , վէֆաթ իթմիշ տիր :

— Եա , էյլէ՞ մի , — տէտի Ժան
Բընօ :

— Լաքին , — տէտի գաբուճու , —
մէրգուսնն եէրինէ կէչէն Մ . Պէր-
թօն տուր , էկէր էվլէլէք չըրագլար-
տան պիրի հագգընտա պիր մալիւ-
մաթ ալմագ նիյեէթինտէ իսէնիզ

մէրգուման անլաեապիլիրոնիդ :

—Մ. Պէրթօն նէրէտէ օթուր-
մագտա տըր :

—Պարատան պիրադ երազտա
Սէնթ-Էթրէն սօգաղընտա :

—Թէչէքքիւր իտէրիմ , էֆէն-
տի . . .

—Թէչէքքիւրէ շայեան պիր շէյ
եօգ տուր , էֆէնտի :

Ժան Բընօ թէքրարէն արապա-
եա պինտի , մէրգում Մ. Պէրթօ-
նուն խանէսի իսմինի արապաճըեա
խապէր վիրտի , վէ պէշ տագըգա
տէյինճէ մէգքիւր խանէեէ վասըլ
օլտուլար :

Պիր խըամէթքեար կէլիպ գա-
բսեու աշար :

—Մ. Պէրթօնու կէօրմէք արգու
իտէրիմ . . . —տէտի մէրգում ,
խըամէթքեարա :

Մ. Պէրթօն տիշարը չըգտը իս-
տէ , մատամասը պուրատա տըր ,
վէ քէնտիտի պուրատա պուլունմա-
տըղընտա , պիր իգթիպասը օլան-
լար , մատամ իլէ կէօրիւշիպ ճէ-
վապընք ալապիլիլէր . . .

—Բէճա իտէրիմ , մատամա , պիր
էճնէպի կէլիւշ , քէնտիտիլէ ճիւ-
ղիճէ կէօրիւշմէքիլի արգու իտի-
եօր տէյի խապէր վիրնիդ :

—Իսմինիդի հիմմէթ իտէրմիտի-
նիդ :

—Իշթէ սիգէ դարթըմը վիրէ-
յիմ . . .

Ժան Բընօ մէրգումուն արգասը
սըրա կիլթաի , վէ կիւզէլճէ տէօշէն-
միշ օլուպ , վէ կէրէք գարա գա-
լէմ , կէրէք սուլու պօեա , վէ կէ-
րէք « էսթօնք » իլէ չըրագլորըն
եաթմիշ օլտուղլարը պիր չօգ րէ-
սիմէր իլէ թէգեին իտիլմիշ օլան
պիր թէնէֆֆիւս օտասընա ժան Բը-
նօ եալընըգճա օթուրտու :

Ճիւղիճէ սօնրա մատամ Պէրթօն
կէլտի :

Մէրգումէ հէնուգ կէնճ օլուպ ,
վէ էրէյիճէտէ կիւզէլճէ իտի իսէ-
տէ , մաի կէօղիւք իսթիմալ իթ-
մէքտէ օլտուղունտան , կիւզէլիկի-
նի թէնիլիլ իլէմէքտէ իտի :

—Մատամ , կէլիւշ սիգի թաճիդ
իթմէքտէ իսէմտէ , —տէտի Ժան
Բընօ , —շայէթլէ իգթիլարը պիր
իշ իշին կէլմիշիմ տիր :

—Պուեուրունուղ , սէօյլէյինիդ ,
էֆէնտի , —նէյէ տայիր տիր :

—Աճապա Մ. Պէրթօն , պու մէք-
թէպին Մ. Պէնիսթան զէմանը չը-
րագլորընտան պիրի հադգընտա
լազըմ կէլէն պիր մալիւմաթը հիմ-
մէթ իտէպիլիւր մի . . . —լաքին ,
էվվէլա շունու պիլմէքիկի արգու
իտէրիմ քի , պու մէքթէպ , նէ՞
դատար վազըլթաան պէրու Մ. Պէր-
թօնուն թահթը իտարէսինտէ պու-
լունմագտա տըր :

—Սէքիդ սէնէտէն պէրու , է-
ֆէնտի . . . —պիդ պուրասընը Մ.
Պէնիսթանտան սաթըն ալտըգ , վէ
սըրասընա գօյմագ իշին չօգ դահ-
մէթ չէքիպ վէ չօգտա ֆէտաքեար-
լըգ իթտիք , զիրա զաթէն պօզուլ-
մաեա պաշլամըշ իտի . . . —հէլէ
համո օլտուն քի , պի տալիհի թաա-
լէա , մուվտֆֆագ օլապիլտիք . . .
—պիգտէն էվվէլքի իտարէ իտէն
դաթ հէմ իսթիեար վէ հէմտէ սա-
գաթ պիրի օլտուղունտան , իտա-
րէյէ միւզթէտիր օլամտեարագ ,
իշի չիդկիսինտէն չըգարմըշ իտի . . .
—չըրագլար պիր պիրի արգասըն-
տան էքսիլմէքտէ իտիլէր . . .

—Աճապա իտիլընըգա կէլիւր
մի , մատամ , իւզէրինիլէ ալտըղը-
նըգ վազըլթաա պուլունան չըրագ-
լար իշինտէ , Արման Բէյմօն իսմին-
տէ պիր չըրագ պուլունմագտա՞ մը
իտի :

—Արման Բէյմօն մու , —տէտի

մատամ Պէրթոն :

— Եվ վէթ , մատամ :

Մէրգումէ պաշընը էյէրէք պի-
րազ տիւշինմէկէ պաշատը :

— Տէտիկինիզ չըրազ կիճէլի կիւն-
տիւզլիւլէրտէն մի իտի , եօգուս եա-
լընըզ կիւնտիւզ կէլիպ կիտէնլէր-
տէն մի իտի :

— Գատիմ գալանլարտան իտի :

— Օ իտիմտէ պիր չըրազ ասլա
խաթըմա կէլմէքտէ տէյիլ տիր . . .

— Վէ զանն իտէրիմքի , պիգիմ կիւ-
նիւմիւզտէ էօյլէ պիր իտիմ հիշ ի-
շիթմէմիշիզ տիր . . . :

— Մատամ , էօյլէ օլմառնը իյի
տէրխաթըր իտէպիլմէքտէ միսինիզ ,
աճապա ունուլմիւլշմուտունուզ :

— Խայր , էֆէնտի , բէք իյի պի-
լիրիմքի , օ իտիմտէ չըրազըմըզ օլ-
մամըշ տըր . . . — Վէլէվ ինսանլըգ
տըր , ֆիքրիմտէն չըգմըշ օլսա պի-
լէ , կէլիպ կիտէն չըրազլարըն էսա-
միսի տէֆթէրի վար տըր , վէ մէզ-
քիւր տէֆթէրիտէ պիգըլաթ քէն-
տիմ թուլմագտաեւըմ , իսթէր ի-
տէնիզ պիրլիքտէ պիր քէրրէ կէօզ-
տէն կէլիլիլիմ . . . :

— Բէճա իտէրիմ , մատամ , է-
կէր էօյլէ պիր զահմէթէ հիւմէթ
իտէր իտէնիզ , պէնտէնիղի զիեա-
տէսիլլէ թէշէքքիւրէ պօրնու գը-
լարսընըզ :

Մատամ Պէրթոն պիր քիւլիւպ-
խանէտէն միւճէլլէտ պիր տէֆթէր
չըգարտը , վէ աշտը :

— Իշթէ պիգիմ , պու մէքթէպի
սաթըն ալտըղըմըզ իլք սէնէնին
տէֆթէրի պու տուր , — տէտի մէր-
գումէ , — օլ վազըթքի մէվճուս
պուլունան շակիրտանըն իսմիէրի
պուշտա թէքմիլ տիր . — հէմտէ օլ
վազըթ չօզ պիր չըրազ եօգ իտի
քի , — պազընըզ , էֆէնտի , եա-
լընըզ երկիրմի իւշ նէֆէր չըրազ

վար իմիշ , — պու կիւն իտէ , երիզ
էլլիտէն զիեատէ չըրազըմըզ վար
տըր . . . :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , մատամ :

— Իսթէր իտէնիզ , պիր քէրրէ-
տէ , չու իսմիէրի զաթընըզ կէօզտէն
կէլիլիլիլի . . . :

Ժան Բընօ տէֆթէրի մէրգումէ-
նին էլլիտէն ալարապ , մէքքիւր
երկիրմի իւշ իսմի պիրէր պիրէր
կէօզտէն կէլիլիլի :

Արման Բէյման իսմի եօգ իտի :

Մէրգուման ճտիւր բէք սըգըլ-
տըղընտան ,

— Զանն իտէրսին քի , — տէյի
պաղըրտը մէրգում , — ֆէլլէք պէ-
նիմ իլէ զըտտ ալուշմիւշ տիր . . .

— մէրգում չօճաղուն պիր տիւր-
լիւ իղլինի պուլումաեօրում , պէնճէ
իտէ , պիլիւք էլլէմիլլէթի վար իտի :

— Զաթընըզա իգթիլգա իտէն վու-
զուֆիլլէթի վիրէմէտիկիմ իլլին ,
էֆէնտի , զիեատէսիլլէ թէէսալի ֆ
իտէրիմ :

— Աճապա , պախթ իշի օլարապ ,
պու մէքթէպին էվլէլլէ սահիպի
վազթընտէն գալմա տէֆթէրլէր
պուլունմագտա տէյիլ մի տիր :

— Խայր , էֆէնտի . . . — Օլ վա-
զըթ քի ֆէնա սուրէթտէթուլթուլ-
մուշ օլան տէֆթէրլէրին պիգճէ հիշ
պիր լիւզումու կէօրիւնմէտիկին-
տէն . . . գուրու գալապալըգ սըր
տիլլէրէք քեամիլլէն եազմըչըգտըր :

— Շիմտիքի պուլունան հօճալա-
րընըգտան աճապա հիշ պիրի , միւ-
լթէվէֆա Մ . Պէնիսթանըն վազթըն-
տէ տէրս վիրմիշ տէյիլ մի տիր :

— Խայր , հիշ պիրի . — Պիլ հէր
թազըմը եէնիտէն թէտարիք իթ-
միշիլ տիր . . . :

Ժան Բընօ գալգտը :

— Աֆվընըզը տիլէրիմ , մատամ . . .
— տէտի , զիրա պօշ եէրէ վազ-

թինիզի ղայպ իթտիրմիշ օյառւմ.
վէ իպրազ իթտիկինիզ քէմալի ին-
սանկյնէթ վէ նէզաքէթտէն տօլա-
եք թազաթի թէշէքքիւր իտէրիմ . . .

Մատամ Պէրթօն մէրգուսնն
պու թէշէքքիւր վէ թէազգիւրինէ
գարշըլըզ , բէք թէրպլիյէլի սուրէթ-
տէ ճէվապ վիրտի :

Ժան Բընօ մէքթէպտէն չըգալը ,
արապտեա պինտի , վէ տօղրու Սէնթ
— Ուէն քէօշկիւնէ կլիթտի :

— Պաթթըզլըզ , — տէտի մէր-
գում էսնայի բահտէ , — նէ՛ գա-
տար պաթթըզլըզ :

68

Ժան Բընօ մէքքիւր մէքթէպտէն
այրըսըզտան ճիւզիճէ սօնրա , միւ-
տիրի մէքթէպ Փարիստէն ավտէթ
իթտի :

— Ազիզէմ , նէ՛ վար նէ եօգ , եւ-
նի պիր շէյ վա՞ր մը տըր , — տէյի
սիւալ կլիէտի զէվճէսինի , առէթ-
տէն օլտուզու իւզրէ տէր աղուշ
իտէրէք ,

— Հոյբ՞ , — տէյի ճէվապ վիր-
տի մէրգումէ , — էկէր պէշ տա-
զըգա տահա էվվէլ կէլմիշ օլտա ի-
տինիզ , պուրատա ղայթիթլէ միւթէ-
պէր պիր զաթ պուլաճապ իտինիզ . . .
մէրգում պիր մէլէս իտի . . .

— Նէ՛ իսթէեօր իտի :

— Պու մէքթէպլին էվվէլքի իտա-
րէսի վազթի չըրազլարընտան պիր
չօճուզ հազգընտա մալիւմաթ իս-
թէմէքտէ իտի . . .

— Մէրգում չօճուզուն իսմի՞ նէ
իմիշ :

— Արման Բէյմօն :

— Արման Բէյմօն մու , — տէտի
մէրգում ,

— Է՛յ , նէ՛ օլմուշ :

— Սէն մէրգում չօճուզութանը-
մագտամը՞նն . . .

— Բէք ալէտ թանըմագտաեմ . . .

— Աճա՛յիպ , — եա պէն պիգիմ
իտարէմիզին իլք սէնէսի տէֆիթէ-
րինի գարըշտըրաւմ . . . հիշ էօյլէ
պիր իսիմ պուլաճաւորմ :

— Զիւնքի Մ . Պէնիսթան էօլմէզ-
տէն իքի սէնէ մուգատաւմ , վէ հա-
լէա մէքթէպ քէնտի թահթը իտա-
րէսինտէ օլտուզու վազըթտա , հօ-
ճալարտան պիրի , պիր ազ վազըթ
քէյֆիլ օլտուզունտան , եւրինէ
պէն տէրս վիրտի իտիմ , վէ պէնիմ
տէրսխանէմտէ Արման Բէյմօն իսմին-
տէ պիր չօճուզ պուլունմագտա ի-
տի , վէ հաթթա մէրգումա Արման
Տօրաէյ իսմի տախի վիրիլմէքտէ իտի ,
կէրչի սէպէպլինի պիր իյի պիլմէքտէ
տէյիլ իսէմ տէ , զանն իտէրիմքի ,
վալիտէսի իսմինտէն ալընարազ էօյ-
լէ թէսիյեէ իտիլմէքտէ իտի :

— Մէրգում ազըլը , չալըշկան ,
վէ հալիմ թապիաթլը պիր չօճուզ
իտի : Մէրգումուն բէտէրի իյին ,
բօլիթիգա ճիհէթիլլէ , ղայթիթլէ
գըզկըն գաֆալը պիրի օլտուզուն-
տան , սիւրկիւնէ կէօնտէրիլմիշ տիր
տէնիլմէքտէ իտի . — Մէրգում չօգ-
տէֆա քէնտի տօթլարընտան փէր-
նան Սթրէնի նամ գալթ իլէ պիր-
լիքտէ , մէքքիւր չօճուզու կէօրմէ-
մէկէ կէլմէքտէ իտի . . .

— Պու պապտէ էմիլիյէթի քեա-
միլէն վա՞ր մը տըր , եանըշ օլմա-
սըն . . .

— Պու պիլտիկիմ , պիր գրօնօմէ-
թըր սաաթը գատար տօղրու տուր .
— տէյի ճէվապ վիրտի Մ . Պէրթօն
կիւլէրէք :

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա , եա-
զը՞գքի պուրատա պուլունմաւորն ,
չիւնքի , զէվալըր առամ , ազ չօգ
պիր մալիւմաթ ալապիլմէքիկի , ղի-
եատէսիլլէ ալըս իյլէմէքտէ իտի :

— Պու ճիւլմէ իլէ տախի , թէք-

միլ մայրամաթ վերեմեհեհեքաւիմ, չիւնքի ոսորատան մէջքիւր չոճուղուն նէ օլտուղունու, պէն տախի պիլմէն օրում:

— Հիշ տէյիլ իտէ սէնին մէրգում չոճուղու իտանքմը օլմագլըղըն տախի, մէրգումուն մէմնունիյեթիինի մուհիպ օլաճագ իտի:

— Թէքրարէն կէլէճէք մի տիր:

— Բէք մէմնուլտէն տէյիլ տիր:

— Վէվալլը բէք մահգուլն վէ միւրէտտէր օլարագ կիթտի:

— Եէրլինի եուրտունու խապէր վիւրմէտի մի:

— Իշլէ գարթընը պըրագ տը:

— Տօմէնիօ Սէպալլա. — տէյի օգուտու Ս. Պէրթօն. — հիշ եէրինի իշար իթմէմիշ... — պարի պիր մէքթուպ պիլէ եազմագլըգ միւրքին տէյիլ տիր... — Հէր նէ հալ իտէ, պիլգէ պիր շէյ տէյիլ տիր... — կիտիպ տէրսխանէլէրի պիր կէօղտէն կէշիրէյիմ...:

Ժան Բընօ մէրագլը պիր հալտէ օլտուղուն հալտէ, Սէնթ-Ուէն սէրաեքնաւան իշէրի կիրտի:

— Ազիզիմ, — տէտի մէրգումա Գօրա, նէ վար տըր, իւզէրինիզաէ պիր մահգունիյեթի կէօրմէքտէյիմ, եօգուա պիր ֆէնալըգ մը զուհուր իթտի:

— Էվլէթ, հագգընը վար տըր:

— Նէ տիր, նէ օլտու:

— Պու կիւն իքի թէշէպպիւսիւմ տէ տախի իշիմ ագսի կիթտի, էլիմ պօշա չըգտը:

Ժան Բընօ մուխթաուարճա, կէրէք սահիպսիղ չոճուղար խայրաթխանէսինէ, վէ կէրէք մէջքիւր Պաթինեօլտաքի մէքթէպէ կիտիպ տէ հիշ պիր մայրամաթ ալամատըղըն նազլ իթտի:

— Օլ պապտէ էլէմ իւզրէ օլմա:

եքնըղ... — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգումէ մէջքիւր հիքեայէերի տիյնէտիքաէն սօնրա, — անընտա պիր չարէսինի պուլըրուղ... — Էլպէթթէ պիր կիւն օլ գօնթէս աք Լասնէյին, վէ եախօտ տահա սահի հիհի Պլաշէ էրվիէօնիւն էվլատընը էլտէ իտէրիղ:

— Իյի էմմա, մէրգում էօլմիւշ տիր. — տէյի պաղլըտը Ժան Բընօ:

— Պիզաէ անը մէղարտան չըգտըր եէնիտէն ճան վիրիւրիղ... — Էմմա, Լօրան Բէյմօնուն էվլատընըն իզի թօղու գալմամըշ իմիշ, օնտա նէ պէյիս վար տըր, պու ալէմտէ արամագլա, հէր շէյ պիր չարէ պուլունապիլիւր...:

— Անլատըմ ֆիքրինիզի վէ իմահ սին տախի իտէրիմ... — Փարզ իտէլիմքի, պիր չոճուղու պիլիւթմիւշ օլալըմ, վէ հալէտոտա եաշամագտա պուլունմիւշ օլտուն... — Լաքին, եա տիկէրինի նէ եաքալըմ... — օնա նէ չարէ տիւշիւնէճէքսինիղ, էօլմիւշ տէյի գայտը վար տըր:

— Սօնրա սիղէ չարէսինի սէյլէրիմ... — սիղ անը սէյլէյինիղ պանաքի, Բօշէ սօգաղընտա նէ եաքտընըղ... — Մարսիալըն խաշնէսի եանընտաքի էվի սաթըն ալըպ, վէ եախօտ քիւրա իլէ թուլթապիլտինիղ մի:

— Սաթըն ալըպ պիթիւրտիմ... եարըն անախթարըլարը պիզէ թէսիւմ իտէճէքլէր:

— Բէք ալէա, պիրլիքտէ կիտէր կէղէրիղ:

— Մարսիալ Տէրէյնտէն նէ խապէր վար տըր, — տէյի սիւալ իթտի Ժան Բընօ:

— Նէ խապէր օլաճագ, պիւսպիւթիւն քէօթըրիւմ օլարագ, տէթա պիր ճէնազէ կիպիեաթմագ:

տա տրր . . . — տէյի ճէվապ վիր,
տի Գօրա ֆիւթուհաթճա պիր
կիւլումէյիշ իւզրէ . — իշի բէք
չաբուգ պէճէրիպ պիթիրմէքիկի
լապիւտ օլտու . . . — չիւնքի խա-
յին հէրիֆ պէնի թանքեապիլէճէք
իտի :

— Պու մէրթէպէ թէպտիլի հալ
վէ գըեաֆէթ իթմիշ օլտուղունուզ
հալտէ տախի թանքեապիլմէքաէ՞
մի իտի . . . աճալիպ , մէկէրչի պու
մէրթէպէ քէշֆէ գուտրէթ իհթի-
մալտէն մի տիր . . .

— Էվլէթ , բէք իհթիմալտէն , վէ
հաթթա չիւբհէսիլ օլտուղու կէօ-
րիւնմէքաէ իտի . . . վազաա , հէ-
նուզ շիւբհէյի պիր հալտէ պու-
լունմապտէ իտի , լաքին , պիր ոզ
տախի վազրթ կէշաիքտէ , աէֆի
չիւբհէ իտէրէք , ֆիքրինճէ գարար
վիրէճէկի աշիքեար իտի . . . — կէ-
րէք էշքեալում , վէ կէրէք պազըշ-
լարում , շիւբհէսիլ սուրէթտէ պէն
օլտուղումու մէյաանէ չըգարմագ-
տա իտիլէր , վէ քէնտի թապիի
տույղուտու , գարշըսընտա պիր ա-
տույի էքպէրի պուլունմապտէ օլ-
մասընը , քէնտիսինէ խապէր վիր-
մէքաէ իտի . . .

— Նա՞սըլ օլտուղունու , վէ նէ՞
եարաըընըը սիւալ իթմէքիկիմէ
միւսաատէեէ հիմմէթ իտէրմիսի-
նիլ :

Գօրա վուգուի հալի քեամիլէն
նազլ ու պէհան իյլէտի :

Մէրգումէ քէնտի հիքեայէսինի
պիթիրտիքտէ , Ժան Բընօ մէրգու-
մէեէ :

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա , պէն-
տէ Բօզ Պօնչան իլէ կէօրիւշմէլի-
յիմ , նէ՞ էմրինիլ օլար , կէօրիւ-
շէյիմ մի . . .

— Բէք ալէա , նիչին կէօրիւշմէ-
եէճէքսինիլ . . .

— Պազաթ , նէ պէն մէրգումէ-
նին խանէսինէ կիթմէք իսթէրիմ ,
վէ նէ տէ կիտիպ Մարսիալըն խա-
նէսինտէ կէօրէ պիլիրիմ , չիւնքի
օրաեա կիթմէքիկէ հիշ պիր վէ-
սիլէմ եօգ տուր . . .

— Զաթէն պիր գաշ կիւնտէն պու-
րատա պիր զիեաֆէթ վիրէճէկիլ . . .

— պէն տալէթ իտիլմէսի լազըմ
կէլէն զէվաթըն քիմլէրտէն իպա-
րէթ օլաճաղընա , Մ . Օզթալ Ռի-
շար վէ Լամպէր Մասուլ իլէ գա-
րար վիրիրիմ , վէ իշի էյլէ պիր
սըրաեա գօրումքի , — Բօզ-Պօն
չան տախի տալէթլիլէրին իչինտէ
պուլունսուսն :

Ֆէրտաուր կիւնիւ Գօրա , ԺօրԺ
Մարսիալըն շէրիքի պօրսա տէլլալ-
լարընըն եանընա կիթտի :

Մէրգումէ օրատա Մարսիալըն
օղլու ԺօրԺա , քէնտիսի իչին նօր
վէ Բարի-Լիօն-Մէտիթէրանէ չը-
մէնարֆէրլէրի ոէհիմլէրի ալսըն ի-
չին կէօրիւլտիւկիւ անտէ ալընմագ
իւզրէ , պէշ եիւզ պին ֆրանգլըգ
պիր չէք վիրտի , վէ պատէհու էս-
նայի միւսահապէթտէ լազըրաբը
տէօնտիւրիւպ սօլաշաբրարագ , կիւ-
եա քէնտի եէկէնլէրի օլտն Լօրա
իլէ Մարինին իւզէրինէ կէթիրտի ,
վէ մէրգումէլէր հազգընտա , կէ-
րէք մէրգում ԺօրԺուն , վէ կէրէք
քիւչիւք պիրատէրի Լէօթօլուն ,
մէրգումէլէր հազգընտա , աշգ ու
ոէսաա իպրաղընա գալըշտապիլմէ-
լէրինէ ճէսարէթ վիրիճիսէօհպէթ-
լէրտէ պուլունտու :

Մէրգումէնին մէգքիւր միւսա-
հապէթինին նէթիճէսինտէն , մէր-
գուման տէլիգանլըար , ճէսարէթ
իտիպ տէ , մէրգումէ միլեօնլարճա
սէրպէթէ մալիք պուլունան աիլ-
պէր գըզլուրը իսթէմէքիկէ գալ-
ըշտըզլարընտա , եօգ տէնիլմէյիպ ,

իլլա ըրոյի մովաֆագաթ կէօթէ-
րիւնճէկի անլաշլումագտէ տիր :

Գօրա մէզքիւր պօրոտ աէլլալը
մաղաղաորնը թէրք իլլէտիքտէ ,
տօղրու կիտիպ Բօշէ սօգաղընտա
վազը օլուպ , վէ պիր կիւն էվվէլ
խանէսինի սաթտըգտան սօնրա ,
պօղչէլէրինի պաղաւտարագ պըրա-
գըպ կիթմիշ օլան սարը կիւզէլի
գաաթնըն խանէսի գաբուսուռնտա
պէքլէմէքաէ պուլունան ժան Բը-
նօեու պուլուու :

Մէրգում Լիօնէլ Վարթին , եա-
նի Գօրա , մէրգում ժան Բընօ իլէ
պիրլիքտէ մէզքիւր խանէսին աէօթ
թարաֆընը պիր իյիճէ կէզիպ կէօզ-
տէն կէչիրտիքաէն սօնրա , բէքչա-
բուզ վէ կիզլի սուրէթտէ եաբըլ-
մագ իւզրէ , մէզքիւր խանէ տէ-
րունինտէ եաբըլմասընը միւրատ իյ-
լէտիկի շէյլէրին թալիմաթընը վիր-
տի :

Հալպուքի , Փարիսին ամէլէսի-
նին սըրը սագլամասընա տայիր լա-
ղըմ կէլէն էմնիյեթի պուլունմա-
տըգտան պաշգա , շու եա պու խու-
սուստա քիմնէյէ պիր շէյ սէօլլէ-
մէեէսինիզ տէյի թէնպիհլէր իթ
մէքլիկին տալի ուեաւմաեաճաղը
տէրքեար իտի :

Իմաի , պու մահգուրուն էօնիւ-
նիւ ալմագ նիյեթիլլէ , Կուաեա-
նիլաւան պէրապէր կէթիրմիշ օլ-
տուպլարը արապլարտան իքի նէ-
ֆէրինէ , եալընըզա մէզքիւր իշ-
լէրի եաբաբըլմագլըղա գարար վիր-
տիլթը , չիւնքի , մէրգուման արապ-
լար , բէք ալէա համմամըլըգ տի-
վարճըլըգ վէ չիլինկիրլիք պիլմէք-
տէ օլաուգլարընտան պաշգա , ֆը-
րանսըզա իսէ , իքի լուղէթ պիլէ
պիլմէքտէ տէյիլ իտիլէր :

Մէզքիւր թամիրաթ վէ եախօտ
ինշաաթ իչին լաղըմ կէլէն լէվաղի-

մաթը , խալգ կէօրիւպ տէ մէրագ
իթմէսին իչին , ժան Բընօ , խանէ-
նին պիր ուֆագ հավուսուռնա ա-
չըլմագտա օլան պիր արապա գա-
բուսուռնտան իախալ իթտիրէճէք
իտի :

Ժան Բընօ մէզքիւր լէվաղիմա-
թըն թէտարիք վէ ճէպիլլէ մէշ-
ղուլ օլմագլըղա կիթտիքաէ , Գօրա
տալի կիտիպ Մարսիալըն գաբու-
սուռնու չալտը :

Պիր կիւն էվվէլ , — Մարսիալ զէ-
հիրլէնտիքաէն , վէ ժօրթ իլէ Լիօ-
նէլ Վարթին եանընտան այրըլտըգ-
տան սօնրա , — օտա ուշաղը , քէ-
մալ տիգ գաթ իւզրէ , հէքիմին թէր-
թիպ իթտիկի իւաճ իլէ , քէյիթի-
զի օվուշտուրմուշ իտի :

Օգուեանլարըմըզ գաթէն պիլիւ-
լէր քի , — Մարսիալըն քէօթրիւմ-
լիւկիւնիւն աթը սէպէպի , հէքիմին
տալա զանն իթտիկի շէյլէրաէն հիշ
պիրի տէյիլ իտի , վէ տիմէք տիր-
քի , թէրթիպ իթտիկի իւաճտան-
տա հիշ պիր Ֆայիտէ հաթըլ օլա-
մաեաճագ իտի :

Բօզ Պօնչան Մարսիալըն խանէ-
սինտէ պէքլէնիլմէքտէ իտի :

Մէլմուլտէն պուլունան սաթթ-
տա մէրգումէ կէլտի , վէ Մարսիա-
լըն օլ հալտէ էօլիւ կիպի եաթմագ-
տա վէ հիշ պիր լապըրտը իտէմէ-
մէքտէ օլմասընը կէօրիւր կէօրմէզ ,
աթիգ միւլէլլիքլէրտէն պիրլինին
քէնտի հիքեայէ վէ մասալարընտա ,
բէք իլէրուտէ պիր հիմայէթ իաթի-
ճի մագամընտա կէօթէրտիկի Մէ-
լիւղին նամ գատըն մագամընտա ,
կիւեա սոհիհէն Մարսիալըն ահը-
եանլարտան վէ հիմայէ իտէնլէր-
տէն տիր կիպի , պիր Ֆէրեաա ու
ֆիղան շամաթառը աթը պըրագտը :

Պատէհու եալաշ եալաշ էլէմի
աղիմի թէսկին օլտու , վէ աթըլ ի-

չէ վէ սէպէպէ վաղըֆ օլմադ նիյ-
հէթիյլէ, մօգթօրու թէքարէն
շաղըրթալըրալ :

Տօգթօր մէրգուճէհէ, թէքմիլ
սուրէթտէ քէսպի իֆագաթ իտէ-
պիլէճէկինէ տայիւր հիշ պիր իւմիտի
պուլունմաալըրնը, աօլա սէթր իթ-
մէհէրէք սէօյլէտի իսէտէ, պու-
մէմէ իլէ տախի, պիր տէրէճէհէ
գաաար իյիլէչէպիլէճէկինի, վէ
խայլի վազըթ եաշաեապիլէճէկինի
սէօյլէտիքտէն սօնրա, —մէրգու-
մէնի գուլաղընա էյիլէրէք տախի,
—բէք չօդ վազըթ եաշամաեաճա-
ղընրա . . . սէօյլէտի :

Մէրգուճէ ղայէթիլէ խալզը գուլ-
լանմագլըգ բրաթիգաալնա աշինա
պիր գարը իտի :

Մէրգուճէնին վաթէն մէրգում
իլէ բարաճա իշի վէ մէնֆաթթը
պուլունտուղու մալիւմ տուր :

Մէրգուճէ անինտէ անլաթըքի,
Մարսիալա պիր շէյ օլտուղունտա,
քէնտիսէտէ պիլիւք զարար օլա-
ճագ տըր, —(տէյիլ եալընըզ զա-
թէն գազանմըլ օլտուղունտան տիւ-
չարը թէհիլքէ օլմաալընը, իլլա օն-
տան սօնրա գազանըպ աբարաճագ-
լարընը տախի ղայպ իթմիշ օլաճա-
ղընը) տիւշիւնիւպ մէրագ իթմէկէ
պաշլաալը, շէօյլէքի քէյֆսիլի քէն-
տի ֆամիլեաալ էլինտէ պըրագտը-
ղընտա, քէնտի էվվէլքի թէհսսիլի
էքսիլտիքտէն պօշգա, թապիաթիյ-
լէ քէնտի աաաալարը, պիլթիւն պիւ-
թիւն մէրգում քէյֆսիլի իւզէ-
րինէ հիւքմ իտէպիլէճէք իտիլէր :

Պու գօրգու վէ պու միւլահա-
զաեա մէպնի, կէլիպ քէնտի մա-
շուգունուն եանընտա մինտէրի սէ-
րէրէք, կիճէ կիւնտիւղ եանընտան
այըլմամագլըղա, վէ քէնտի քեա-
րը իշին հէր նէ թարիգ վէ թէտ-
պիլը լաղըմ կէլիլ իսէ թուլթմագ-

լըղա, վէ քէյֆսիլի, իւզէրինէ քիմ-
սէ թէհսսիլ բէյտա իտիպաէ, կիւղ-
լիճէ էլինտէն պիր շէյ գօրարամա-
ալն իշին, եալընըզ պըրագ մամաեա-
գարար վիրտի :

Մէրգուճէ, պու ֆիքքինի մէվ-
զը իճրաեա գօլմագլըգ իշին, ֆէր-
տաալ կիւնիւնէ պիլէ պէքլէմէք-
իսթէմէտիլինտէն, հէմանտէմ քէն-
տի խանէսինէ խապէր կէօնտէրէ-
րէք, լաղըմ կէլէն չամաշըրը վէ է-
պիլէհի կէթիլթիտի, վէ քէյֆսի-
լին եանընտա քի օտաաա եէրլէշտի :

Մէրգուճէնին օրաաա եէրլէշմէ-
սի իւզէրինէ, Մարսիալ իւզէրին-
տէ պիր էսէրի մէմնունիյեթի հու-
սուլէ կէլիլի միւլահէտէ իտիլաի

Մէֆիլ հէրիֆ, մէրգուճէնին քէն-
տի եանընտա պուլունմաալնտան,
մանէվի սուրէթտէ պիր գուլվէթ
վէ պիր իւմիտալմագտա իտի, շիւն-
քի մէրգուճէ, հէմ քէնտի գա-
պահաթ շէրիքսի, վէ հէմտէ թա-
հսկիտէն պէրու մաշուգաալը պու-
լունտուղունտան, հէր նէ գաաար
քէնտի իւզէրինէ հիւքմ ու նու-
ֆուղ իշլէթմէքտէ օլմաալընը պիլ-
մէքտէ իտի իսէտէ, պու ճիւմիլ իլէ
մէքտէ իտի իսէտէ, պու ճիւմիլ իլէ
պէպլէրի վէ մէնֆաթթլարը պու-
լունտան հիշ պիր քիմնէսի պուլուն-
մաալընը տախի տիւշիւնմէքտէ
իտի . . . :

Բօզ մէրգում տայիմա լաղըր-
տը սէօյլէմէքտէ իտի :

Կէրշի, քէնտիսի, մէրգուճէնին
սէօյլէտիքլէրինի իշլթմէքտէ իտի,
լաքին գարշըլըգ ճէվապ վիրէմէ-
մէքտէ իտի. վէ պու խուսուս, Բօզ
Պօնշան կիպի չէնէ եալըշտըրմագլը-
ղա ալըշմըլ օլան վէ սէվմէքտէ պու-
լունտան պիր գարը իշին, բէք աղըր
վէ բէք կիւճ կէլմէքտէ իտի. շէյ-

քեքի, էօմրիւնտէ էօյլէ պիր հայէ թէսատիւֆ իթմիշ օլմատըղընտան, ատէթա քէնտինճէ պիր իշքէնճէ սաեքլմագտա իտի. իմտի, մէրգուլմ իլէ լազըրաղ իթմէքլիկէ պիր չարէ աիւշիւնիւպ տրամանտ պաշլատը:

Վէ նիհայէթ, մէրգուլմ տէ շէյթան գատարտա ազըլ կէնիշիկի պուլունտուղունտան, օնատա պիր թարիգ աիւշիւնէպիլտի, նատըլքի եագընտա պէտան օլունաճագ տըր:

Եէվմի մէզպուրտէ, — Պորոտան սօնրա, — Ժօրթ թէքրարէն բէտէրինի կէօրմէկէ կէլտի:

Պու տէֆա պիրատէրի Լէօբօլտա պիրլիքտէ իտի:

Ժօրթ սապահյաեըն բէտէրինտէն էօտիւնճ օլարագ, մատմօաղէլ Բէթթի Պիժուեա կէօնտէրմիշ օլտուղու իքի պին ֆրանգըտա պիրլիքտէ կէթիւրմիշ իտի:

Մէրգուլման իքի գարտաշլար կիտիպ բէտէրլէրինին, պուլ կիպի սօուգ պիր հալտէ պուլունան ան. նըր պուս իթտիլէր, վէ սօուգ պիր փարզ իւզըտէ Բօղ Պօնշան իլէ ճիւզիճէ գօնուշտուգտան սօնրա, չիւնքի իքի թարաֆտա պիր պիրլինտէն աոլա հօշանմանարագ նէֆրէթ կէթիւրմէքտէ իտիլէր, կէրի շէքիւտիլէր:

— Պիլլիժմիսին, — տէտի Ժօրթ քէնտի պիրատէրինէ մէրտիվէնտէն ինէր իքէն, — պիլլիժմիսին, իշիմիլ ֆէնա հալտէ պուլունմագտա տըր...

— Էվվէթ, պանատա էօյլէ կէօրիւնմէքտէ տիր, զէվալլը բէտէրիմին հալի լյի պիր հալ տէյլտիր...

— տէտի Լէօբօլ, — Աշուրի մէրթէպէ քէտէր տույմագտաեքմ...

— Շիւբհէսիլ էօյլէ օլաճագսըն...

— պիր իյի էվատըն պօրճու էլպէթթէ բէտէրինի աճըմուգ տըր,

նատըլքի պէն տաթի զիեատէսիյէ էսէֆ իթմէքտէյիւմ, լաքին, պէնիւմ սէօյլէտիկիւմ եալընըլ օտա տէյլտիր, չիմտի պէնիւմ միւրատըմ, քէնտի մէնֆաթըմըլ ճիհէթինի անլաթտըրմագ տըր...

— շէօյլէքի, մատգալլահ. էկէր բէտէրիմիզէ պիր էմրի Հագգ վագը օլաճագ օլուր իտէ, նիզամէն հագգըմըլտան վէ էմէլիմիզտէն պուլունան միրատըմըլ տաթի զիեատէսիյէ թէհլիքէեէ տիւշար օլաճագ տըր...

— Նիշին, նատըլ թէհլիքէ տիրօ, վէքիւմ սէպէպ օլաճագ տըր:

— Իշթէ պու Բօղ Պօնշան...

Աճիւզէ գարը, մէրգուլման բիշինի բիշինտէն աեքըմմագ տա տըր...

բէտէրլիմիլին իւզէրինէ, տայիմա պիր հիւքմ ու թէհտիր իշլէտէ կէլմիշ օլտուգտան պաշգա, արթըգ չիմտի իտէ, պիլթիւն պիլթիւն հիւքմ իթմէկէ պաշլամըշ տըր...

— Բէյֆի. սիզլէր իւզէրինտէ, տայիմա էնվայի մէրագլար վէ թիթիլլիքէր հատըլ օլուր...

— էկէր բէտէրլիմին սաղէլի, եալընըլ պիր շէյրէք քէնտի գուվվէթինի քէսպ իլէ հարէքէթ իտէպիլէճէք օլտա,

— (պու շէյ միւլմքինսիլ տիր տիմէյէսին...

չիւնքի հէր շէյ իհլիմալտէն տիր) Բօղ Պօնշան հէման պու ֆուրսաթտէն իսթիֆատէ իտէրէք, մէզքիւր էլինէ պիր գալէմ վիրտիկի պիրլէ,

իսթէտիկի շէյի եագըպ իմզալաթտըրապիլէճէկինտէ ասլա չիւքհէ ճայիլ տէկիլ տիր...

— պէն եալընըլ պէշ ֆրանգա գարշլըլըգ եիւպ պին ֆրանգ գօեարագ պահսա կիրիշէպիլլիւմքի, մէրգուլմտէ գաթէն չիմտիտէն, անճագ պուլունտիւշիւնմէքտէ տիր:

— Պուլունէն էօնիւնիւ ալապիլլիւմիլիլ:

— Մէջմուլ իտէրիմ . . .

— Նէ՞ Եօլ իլէ :

— Պիզ պիր ֆամիլեա մէճիսի տա-
վէթ իտիպ թօրլամալը , վէ իչիմիզ-
տէն պիրինի , բէտէրիմին ագճէճէ
իչլէրի իւզէրինէ համի թայեին ի-
տէրէք , էօյլէ պիր շէյ վուզուին-
տէ , մէնն իտէպիլմէքլիք հուզու-
գունու մէրզուամ վիրմէլի , վէ ա-
լէխուսուս էնիշտէմիզ գօնթ աք
Լասնէէէ պիր մէքթուպ եազարազ ,
հէմիլէմիզի ալազլը կիպի , ալէթ-
թաճիլ պարտեա կէլմէսինի թա-
լէպ իլլէմէլիելի . — հէմիլէմիզ
Ամէլի պարտեա ֆաթիսէ կէլտիկին-
տէ , պիթթապի Բօզ Պօնշանքն պու-
րատան պերազլըպ կիթմէքլիկինէ
մէճպարիյեէթ հասլ օլուր . — զի-
րա , հէր նէտէ օլտա , պիր քէյֆ-
սիզին , պիզզաթ քէնտի գըզը եա-
նընտա պուլունտուզու թագտիրտէ ,
խարիճտէն պիր գարբնըն օրատա
գալմագլըզը , պիր տիւրիւ միւնա-
սէպէթ ալամազ :

— Մէզքիւր մէքթուպու սէն եա-
զա՛ր մըրն :

— Էվլէթ :

— Եազը վէր էօյլէ իտէ :

— Մէքթուպ անճագ ազլամ
բօսթապըլա կիտէպիլի :

Ժօրթ քէնտի խանէսինէ կիթտի,
վէ հագրգաթէն , օլ էսնտտէ , քէն-
տի զէվճէսի Ամէլի Մարիալ վէ
վալիտէսի օլան սապըզ-Պլանշ էր-
վիէօ իլէ Վէնէտիքաէ պուլուն-
մագտէ օլան էնիշթէսի գօնթ կօնթ.
րան աք Լասնէյէ պիր մէքթուպ
եազար , — վուզուի հալի վէ քէյ-
ֆիյեէթի պիտիրտի , վէ պիր սաաթի
էվլէլ տուրմաեըպ ալտէթլէրինի
թալէպ իլլէտի :

Ժօրթ իլէ Լէօթօլ , հէր նէ գա-

տար բէտէրլէրինին քէյֆսիզլիկին-
տէն տօլաեը բէք միւքէտտէր օ-
լուպ , վէ պաշլարէնա կէլմէսի իհ-
թիմալտէն պուլունան պիր ֆէնալըզ
հազգընտա տիւշիւնիւպ մէրագ
իթմէքտէ իտէլէր իտէտէ , պու ճիւմ-
լէ իլէ տախի , Գարմէն իլէ Մարի-
յի , վէ եախօսա Լօրա Վարթըն իլէ
Մարի Վարթըն տախի խաթըրտան
չըզարմաեարագ , աչգ ու սէվտա-
լարընա տէվտա իլլէմէքտէ իտիլէր :

Ջաթէն ժօրթ , Գարմէն իլին եա-
նըպ թուլուշմաեա պաշլալը իտի .
— մէրգումէնին քէնտիյէ մախուս
պուլունան կիւզէլիկի , օլ կիւնէ գա-
տար , հիշ պիր մաշուգապը թարա-
ֆընտան կէօրմէմիշ օլտուզու մէր-
թէպէտէ գալպինէ վէ ֆիքրինէ
թէէտալի իթմէքտէ օլտուգտան
պաշգա , ալէխուսուս միլիօնլարճա
սէրվէթէ մալիք օլմագլըզ տըզու-
սու տախի , պիւթիւն պիւթիւն զիհ-
նինի գալրամագտա իտի , չիւնքի ,
այնի վագըթտա , հէմ պիր կիւ-
զէլէր կիւզէլի զէվճէէէ , վէ հէմ-
տէ ալի իւլ ալէա պիր զէնկինիկէ
գօնմաշ օլմագլըզ մալիսիւլեապըյ-
լա մէշղուլ պուլունմագտա իտի :

Հալպուքի , պիրատէրի Լէօթօ-
լուն հալի պաշգա պիր սուրէթտէ
իտի , մէրգում գաթան Մարինին
զէնկինիկի հազգընտա պիր շէյ
տիւշիւնմէքտէ վէ գալպինտէ էօյ-
լէ պիր արգու պէսլէմէքտէ տէլիլ
իտի :

Մարի , մէրգումուն կէօղինէ ,
առէթա պիր հուրի վէ պիր մէլէք
մագալմընտա կէօրիւնմիւշ օլտու-
ղունտան , ալլա խաթըր վէ խէեա-
լընտան չըզարմաեարագ , տնճագ
վէ տնճագ անը տիւշիւնմէքտէ ի-
տի , — մէրգում , մէրգումէնի ,
թա իլք կէօրտիւկիւ տազըզտտան
սէվմիշ օլտուգտան պաշգա , թա

էօմրիննին ոօն տաղբղասընա պա-
տար տախի սէվէճէկինէ տայիր ,
գալպինտէ պիր տույղու հիսս իյ-
լէմէքտէ իտի :

Մէրգում չօճուգ , քէնտի սէր-
վէթինին իքիսինէտէ էլ վիրէճէկի-
թիգատընտա պուլունտուղունտան ,
վէլէվ Մարինին հիչ պիր սէրվէթի
պուլունմասա իտի տախի , տալա օլ
խուսուսա էհէմմիյէթ վիրմէե-
ճէք իտի . . . — Հաթթա , էկէր մէր-
գումէ հիչ պիր շէյէ մալիք օլմուշ
օլմասա իտի , քէնտիսինին օլանճա
սէրվէթինի օնա իթա վէ իհտա իթ-
մէքլիք տույղուսու քէյֆիյէ , տա-
հա զիեատէ մէմնուն օլանճա գ իտի :

Ժօրթ իլէ Լէօթօլ , նէ եիւրէք վէ
նէտէ ագլ ու ֆիքր ճիհէթիյէ ,
գաթան պիր պիրլէրինէ պէնդէ-
մէքտէ օլմատըգլարը հալտէ , միւ-
սալի տէրէճէտէ պիր սապըրըգ-
լըգ իւզրէ , Սէնթ-Ուէն քէօչկիւնէ
կիթմէքլիք իգպալ ու շէրէֆի տա-
գըգասընա պէքլէմէքտէ իտիլէր :

Եօգարտա , Գօրանըն , եէնի սա-
թըն ալտըգլարը էվտէն չըգարագ ,
Մարսիալըն գաբուսունու վուրտու-
ղունու իշար պիրլէ կէչմիշ իտիք ,
իմտի երինէ կիտիպ մէրգումէեի պու-
լալըմ :

Մարսիալըն խանէսի գաբուսու
աչըլտը :

— Պու կիւն Մ. Մարսիալ նա՞սըլ
տըր , — տէյի մէրգումէ , գաբու-
եու աչան խըտմէթքեարա սիւալ
կլէտի , վէ մէրգում տախի ճէվա-
պընտա ,

— Հայֆա՛ , էֆէնտի , զէվալլը
չօրպաճըմըն հալի իւզէրինտէ , ֆա-
յիտէլի սուրէթտէ հիչ պիր թէ-
պէտտիւլաթ կէօրիւլէմէտիքտէն
պաշգա , տօթթօր տախի , նագըն-
տա իյիլէշէճէկինէ տայիր պիր իւ-
միտ վիրմէքտէ տէյիլ տիր . . .

— Շիմտի Մ. Մարսիալ եսլընըգ
տէյիլ մի տիր :

— Օֆ , խայր , էֆէնտի . . . — մա-
տամ Բօզ Պօնչան եանընտա տըր :

— Աճապա կէօրէպիլիւրմիլիմ ,
Խըտմէթքեար մէրգումէնին պու-
թէքլիֆի իւզէրինէ իզհարը թէ-
րէտտիւտ իյէտի :

Ջիւնքի , Բօզ Պօնչան , քիմնէյի
իչէրի գապուլ իթմէսին տէյի թա-
լիմաթ վիրմիշ վէ թէնպիհ իթմիշ
իտի , հալպուքի , Գօրաեա , տահա
պիր կիւն էվլէլ չօրպաճընըն
սուֆրասընտա թատամ իթմիշ պիր
միւսաֆիր օլտուլունտան , պիրտէն
պիրէ , օլամազ տիմէքլիկէ ճէսու-
րէթ իտէմէտի . — մէրգում քէն-
տու քէնտալէ , պէլքի միւսթէսնա
օլարագ , օնա միւստատէ իտիլի
տէյի տիւշիւնտիւ . . . :

Մէրգում պու շիւբհէ օրթասըն-
տա , օրթա պիր թարիգ թութմագ-
լըղը միւնասիպ կէօրտիւ :

— Էֆէնտի , պուեուրունուզ սա-
լօնտա ազաճըգ արամ իթմէքլիկէ
հիմմէթ իտինիզտէ . . . — տէտի
մէրգում , — պէնտէնիզտէ կիտիպ
մատամա խապէր վիրէյիմ :

Արատան ճիւզի պիր վազըթ կէչ-
տիքտէ , Բօզ Պօնչան սալօնտան ի-
չէրի կիրտի , մէրգումէ բէք գօ-
գէթճէ սուրէթտէ , հավանա բէն-
կինտէ , վէ իւզէրինտէ գօրտէլա-
տան ճիճի պիճիլէր պուլունտուղու
հալտէ պիր կիճէլիք ֆիսթանը կի-
յինմիշ իտի :

— Ա՛ , մաաչալլահ , — տէյի պա-
ղըրտը մէրգումէ , զայէթլէ կիւլէր
եիւզլէ Գօրաեք գապուլ իտէրէք ,
— ազիզիմ Մ. Լիօնէլ Վարթըն ,
զաթընըզ մը սընըզ . . . — Վալլահի
բէք մէմնուն օլտում , սէֆա՛ կէլ-
տինիզ , հօ՛շ կէլտինիզ , խիւտա՛ տ-
լիմ բէք մէմնուն օլտում . . . բէք

մէսրուր օլտում. . .

Մէրգումէ քէնտիլիսանընա քէն-
տի հարէքէթինի տախի սէյտուրա-
րագ, Գօրանըն ինճէ վէ ուզուն
բարմագլարընը սըգը սըգը սըգտը,
վէ պատէհու քէլամէ աղաղ պիրլէ,

—Գրանդի լիւզկեար էստի, պու-
թարաֆա թէշրիֆ իթտինիլ. . .

—Աճապա Մ. Մարսիալըն իւղէ-
րինէ տիւնքի կիւն մէզքիւր ֆէնա-
լըգ կէլտիկի տագըգատա, պէն-
տէնիզլին տախի պուրատա հաղըր
պուլունտուղուման խապերտար
օլմուշմուսուսուղ տուր. . .

—Խիւտա ալիմ խայր. . . — վա-
գաա, Մ. Մարսիալըն սուֆրաօրն
տա, մախտումի Մ. Ժօրթտան պաշ-
գա պիր զաթ տահա պուլունտու-
ղունու իշիթմիշ իտիմ իսէ սէ, զա-
թընըլ օլմասընը պիլմէքտէ տէյիլ
իտիմ:

—Էվլէթ պէնտէնիլ իտիմ. . . —
Մէէմուլին զայրի օլան մէզքիւր
ֆէնալըգ, թտպիաթիլէ էսէֆի ա-
զիմիմի մուճիպ օլտուղունտան. . .
աճապա զէվալլը նաօըլ օլտու տէյի
պիր խապեր ալմագլըղը վաճիպէ-
տէն աստ իթտիմ. . .

Բօղ Պօնշան լէհէնտիստէ սախթէ
պիր էլէմուքըգ էսէրի կէօթէրէ-
րէք, վէ սէս վէ սէյլէյիշինճէ տա-
խի լաղըմ կէլէն հալի իճրա իյլէ-
հէրէք,

—Ենի վէ շայեանը տիգգաթ
պիր հալ վուգու պուլմամըլ տըր. . .

—Էվլէթի հալինտէն նէ տահա իյի
տիր վէ նէ տէ տահա ֆէնա. . . —
էն զիեատէ սաղ վէ սահիհ օլանը
շու տուր քի, զէվալլը ատամճըղաղ
իյի օլտա տախի, էյլէ քէք չաբուգ
իյի օլմանաճագ տըր. . . խայլի վա-
գըթար չէքէճէք տիր:

—Մատամ, էկէր չաբուգ իյի օլ-
սա պիլէ, օ տա անճագ սիզին սայ

ու հիմմէթինիլ սայէսինտէ օլտալի-
լէճէք տիր. . . —սիլ Մ. Մարսիա-
լըն եանընտա, տտէթա պիր էսէօր
տը շարիթէ օ մագամընաա պուլու-
նտարագ, պիր պահապան հրեշտակ-
լըգ վազիֆէսինի իֆա իյլէմէքտէ-
սինիլ. . . —Տօղրուսու շու տօթ-

լուգ վէ շու իննանիյեթինիլ շայ-
եանը մէտհ ու իթայիշ պուլուն-
տուղունտան օլ պապտէ զաթընըղ
խայիսանէ թէպրիք իտէրիմ:

Բօղ քէնտույէ էհէմմիյեթի վի-
րիպ վէ Գօրանըն սէյլէտիկինի թաա-
տիգ իտէրէք,

—Էվլէթ, հագգընըլ վար տըր,
—տէտի, —պու խուսուստա իֆ-
թիխար իտէպիլիլիմ, զիրա, պէնիմ
պու սինիմտէ խաթթէ եանընտա
պէքլէյիպ սէ պագմագլըգ, հէր
գատընըն իշի տէյիլ ալիր, —նէ
եաբաեմ, իշթէ պէյլէյիմ, եիւ-

րէկիմ զայէթլէ տուլղուլու տուր,
տճըրմ, տաեանամամ. —պագ-
տըմ վէ տիւշիւնտիւմ քի, պու զէ-
վալլը տաէմ, պէյլէ պիր քիւթիւք
բարչասը կիպի եաթըպ, վէ հիշ
տէյիլ իտէ քէնտույէ իգթիլա օ-
լանը պիլէ իսթէմէքլիկէ գուտրէթի
օլմատըղընտան, էկէր պէն տէ եա-
նընտա պուլունուպ տա էզ ճան ու
տիլ տիգգաթ իթմէլ իտէմ, ապա
լաեըղըյա պագըլամանաճագ տըր,
իշթէ պու միւլահազաեա մէպնի,
պիզգաթ քէնտիմ պէքլէմէքլիկէ
գարար վիրտիմ. . . —Էյլէ, քէյ-
ֆիյեթէ պունտան իպարէթ տիր. . .

—Մատամ, պու իննանիյեթի վէ
պու ֆէտաքեարլըղընըլ, տօղրու-
սու շայեանը թէհայեիւր տիւր, էվ-
վէթ, շայեանը թէհայեիւր տիւր:

Բօղ պու լագըրտըլար իւզէրինէ,
տահա զիեատէ ճիլլէեէ պաշլաեա-
րագ, վէ գըրըլպ տէքիւլէրէք,

—Մօնսիէօ վարթըն, հագգըմ-

տա զինստեճէ սէնա օգուժագտա-
սընդ, քէնտի նէզաքէթինիզտէն
նաշի էօյլէ սէօյլէմէքտէսինիզ, —
տէտի :

— Խայր, մատում, հազըդաթը
հալի սէօյլէեօրում, պէնտէնիդին
գալպի վէ ֆիքրի նաաըլ իսէ, լի-
սանը տախի էօյլէ տիր . . . — պի-
լա միւտահէնէ սէօյլէրիմքի, ա-
շուրի մէրթէպէ միւէսսիր օլմագ-
տաեւմ . . .

Տօղրուսու չօգ կիւզէլ տոյղու-
լու, վէ չօգ լէթաֆէթլի պիր ճան-
սընդ, էվվէթ, էվվէթ, չօգ վէ
բէք չօգ սահիպ նէզաքէթ վէ լէ-
թաֆէթսինիզ :

— Աճապա, թաճիզլիք վիրմիշ
օլմագսըզըն, Մ. Մարսիալը ճիւզի-
ճէ պիր կէօրէպիլիւրմիմ, եիւրէ-
կիմ պիր տիրլիւ լահաթ օլմա-
տըզընտան, պիզգաթ կէօրմէք, վէ
նէ մէրթէպէ էսէֆ իթմէքտէ օլ-
տուղումու պէեան իլլէմէք իսթէ-
րիմ :

— Մաաշալլահ, նի՞չին կէօրէմէ-
եճէքսինիզ . . . ծնան գօլայ նէ
վար տըր . . . — սիզին կէօրիւշմէ-
նիզտէն, քէյֆսիզ թաճիզ օլմա-
եւպ, իլլա միւզայիրի օլարագ մէմ-
նուն օլաճաղընտա, վէ իւզէրինտէ-
տէ պիր իյիլիք հասըլ օլաճաղըն-
տա շիւբհէ եօգ տուր . . . — չիւն-
քի, աղ չօգ էյլէնիր, ֆէրահլըզ
տուեար . . . — սիզտէ բէք ալէա
ֆէհմ իտէպիլիւրսինիզքի, էօյլէ օ-
տուն կիպի եաթա գալըպ, վէ տիւ-
սիզ կիպի հիշ պիր շէյ սէօյլէմէք-
սիզին, կիճէլէր վէ կիւնտիւզլէր
կէչիւրմէք կիպի միւշքիւ պիր շէյ
օլմազ, ինսան հէր նէտէ օլսա օ-
սանըր, ճանը սըգըլըր . . . — պիր
քէրրէ քէնտիմիզի, զէվալլընն եէ-
րինէ գօեարագ էկէր տիւշիւնէճէք
օլուր իսէք, օ՛լ վագըթ աճլարըզ
քի . . .

Բօզ եանտաքի օտանըն գարու-
սունու աշուր, վէ Գօրա իչէրի կիրտի :

Մարսիալ Գօրաեք կէօրտիւկիւն-
տէ, կէօզլէրինտէ պիր գօրգու է-
սէրի բէյտա օլմատը, չիւնքի, էվ-
վէլքի, կիւնտէն պէրու մէրգում ու-
եուեամաեարագ, սէսիզճէ, վէ
թապիաթիլլէ, անճագ տիւշիւնէ-
րէք իմրարը էվգաթ իտիպ, վէ Գօ-
րա հագգընտա աախի բէք չօգ
տիւշիւնմիւշ օլտուղունտան, աղը-
պէթքեար քէնտի ֆիքրինճէ, Լիօ-
նէլ Վարթընըն, Գօրա օլմամաղընա
լսքեաթ օլուպ գարար վիրմիշ ի-
տի. վէ պինաէն ալէյհ, օլ պապ-
տէ գալպի, սայքի քեամիլէն էմ-
նիյեէթ քէսպ իթմիշ լահաթ օլ-
մուշ իտի :

Գօրա, քէյֆսիզին եաթաղընա
տօղրու իլէրու կիթտի :

Մարսիալըն գօլլարը, եօրղանը
իւզէրինտէ ուզանմըշ իտիլէր :

Մէրգումէ, պիր սօուգ երլան վէ
եախօտ իւսթիւ պաշը պուլաշըք պիր
պէօճէք վէ եա պիր նէվի սօղու-
ճան թուլտուղունտա զուհուրա
կէլտիկի կիպի, մէրգումուն էլինի
թուլմազլըգտա տախի, քէնտի
իւզէրինտէ այնի հալ վուզու պուլ-
մագտա իտի իսէտէ, հէր նէֆրէթ
վէ հէր իսթիքրահ տուղունտան
ղալէպէ իտէրէք, կիտիպ մէրգու-
մուն պիր պիլէկինի թուլտու, վէ
էվվէլքի կիւնքի կիպի սօուգ պիր
հալտէ պուլտու :

— Մօնսիէօ Մարսիալ, — տէյի
սիւալ իթտի մէրգումէ, — հիշ պիր
եէրինիզ աղըմագտա՞ մը տըր :

Մարսիալըն կէօզ գարազլարը-
նըն աշըլըպ գարանմասընտան, —
խայր, — տէյի ճէվապ վիրմէքտէ
օլմասը անլաշըլտը :

— Հէլէ հիշ պիր եէրի աղըմագ-
տա տէյիլ տիր . . . — տէտի Լիօ-

նէլ Վարժըն :

— Տիմէք տիր քի , սիղ անլաեա-
պիլմէք տէսինիդ , էօյլէ՞ մի , — տէ-
յի պաղըրտը Բօզ քէմալի թէաճ-
ճիւպ իւզրէ :

— Զանն իտէրիմ քի , էվվէթ ,
անլաեապիլմէք տէյիմ . . .

— Էյ նա՞րը անլաեապիլմէք տէ-
սինիդ :

— Քէնտի պազըչընտան անլաեա-
պիլմէք տէյիմ :

— Աճա՛յիպ , պուտա պաչգա պիր
իգպալ տիր . — պէն չօգ չալըչըն-
րում , հիչ պիր շէյ անլաեաման-
րում , վէ պուտա պէնիմ իչին էօ-
լիւմտէն պէտթէր պիր տէրտ ու մէ-
րազ օլմագտա տըր . չիւնքի , սէօյ-
լէմէք վէ սիւալ իթմէք տէ , գարչը-
լըգտա հիչ պիր ճէվապ ուլամամագ ,
արթըդ պուլնտանտա միւշքիլ պիր
շէյ օլմամագ . . . — չօգ իհիթիմալ տիր
քի , պանա տախի կէօզլէրիյլէ պիր
շէյ անլաթմագ իսթէմէք տէ տիր ,
լաքին , պիր տիրլիւ անլաեամա-
տըղըմտան , տիւնտէն պէրու , ագ-
լըմը ֆիքրիմի , պունա պիր չարէ
տիւշիւնիւպ պուլապիլմէք իչին ,
հէմիշէ եօրսւպ չալըչմագտաեմ . . .

— Էյ , պարի պիր եօլ պուլապիլ-
տինիդ մի . . . — տէյի սիւալ իթ-
տի Գօրա կէրմիյեէթ իւզրէ :

— Վազաա պիր եօլ տիւշիւնէ-
պիլտիմ իսէտէ , օտա պիւյիւք պիր
շէյ տէյիլ տիր :

— Նէ՞ իմիշ պագալըմ :

— Այլը այրը պիրէր բարչա քեա-
ղըտ իւզէրինէ , այրտան թա ֆէեէ
գատար քեաֆֆէյի եազըլարը եազ-
մագլըղը , վէ մէգքիւր եազըլարը
քէնտինէ կէօսթէրէրէք , բարմա-
ղըյա , անլաթմագ իսթէտիկի լու-
ղէթ հէր նէ իսէ անը պաղլամագ
իչին լաղըմ կէլէն եազըլարը սըրա-
սըյա կէօսթէրմէք իկի , վէ օլ վէճհ

իլէ անլաեապիլմէք իկի տիւշիւն-
տիւմ . . . :

— Էյ նա՞րը օլտու , միւրատընըդ
հասըլ օլապիլտի՞ մի . . . :

— Խայր , օլամատը :

— Տիմէք տիր քի , օլ թէտպիրտէ
պիր գուտուրունուզ պուլունմագտէ
օլմալ տըր . . .

— Զաթընըդ պաչգա պիր թարիդ-
պիլմէք տէ՞ միսինիդ :

— Խայր , ֆագաթ , էկէր միւրատ
օլունուր , վէ էկէր արանլըր իսէ ,
պիր թարիդ պուլունապիլիր . . . :

— Նէ՞ եօլ իլէ պագալըմ . . . :

— Իշթէ օլ սիղին տիւշիւնտիւ-
կիւնիւզ թարիդ իլէ . . .

— Աճա՛յիպ , իշթէ պէն թէճրիւ-
պէ իթտիմ էմմա , մուվաֆֆագ օ-
լամատըմ . . . :

— Պագաթ կէօրէճէքսինիդ քի
մուվաֆֆագ օլունապիլէճէք տիր :

— Ինչաալլահ , տահա՛ իյի եա :

Մարսիալ քէմալի իշիլիտգ իւզ-
րէ պու միւքեալէմէեր տիյնէմէք-
տէ իտի :

Գօրա մէրգումուն եանընա կիթ-
տի :

— Ումարըմ քի , էֆէնտի էկէր
մատամ Բօզ Պօնչանա , ալղու վէ
միւրատընըդ անլատապիլէճէք օլ-
սանըդ , — տէտի մէրգումէ , — բէք
մէֆնուն օլաճագսընըդ , էօյլէ տէ-
յիլ մի :

Մարսիալ պու լագըրտըլար իւ-
զէրինէ , պիր չօգ տէֆա կէօզլէրի-
նի աչըպ գաբատը :

— Շիւբհէտիլ սուրէթտէ անլա-
չըլմագտա իտի քի , Մարսիալ , Գօ-
րանըն մէգքիւր սիւալինտէն մէմ-
նուն օլարագ , կէօզլէրիլի աչըպ
գաբամասըյա , «էվվէթ» տիմէք
իսթէմէք տէ իտի :

— Իյի եա , — տէտի Գօրա , —
պիր քէրրէ շու աչիքեար անլաչըլ-

մագառա տըր քի, Մ. Մարտիրոս
թագաւոր օրունան սիւսլէրճէ հիշ
պիր կիւճիւք գալմամը տըր . . .

— Նա՛ւրը, հիմմէթ իտէրէք, իյ-
զահ իտինիզ պագալըմ, մօնսիէօ
Վարթըն, — տէտի Բօղ Պօնչան :

— Անըն իյզահը հէմ բէք գըստա
վէ հէմտէ բէք գօլայ տըր . . . —
տէտի Գօլա, — պէն շիտի Մ. Մար-
տիրոս պիր սիւսլ թագաւոր իթտի-
կիմտէ, նէ՛ Եաբուր, մէկէրչի կէօզ-
լէրինի աչըպ գաբաբարագ, «էվ-
վէթ» տէյի իշարէթ իթմիշ օլմա-
տըմը, — վէ սիզտէ էօյլէ օլմասընը
կէօրմէտինիզ մի, տիմէք տիր քի,
«էվվէթ» ճէվապընը ալմագլըղըն
թարիգի պուլունուպ պիթմիշ տիր :

— Աճա՛յիպ :

— Էօյլէ եա, անլատընը՛ղ մը շիմ-
տի :

— Վագաա էօյլէ, չիւնքի, զա-
թէն պաշգա տիրլիւ պիր ճէվապ-
տա վիրիլմէզ իտի :

— Իմտի, տիմէք տիր քի, ար-
թըգ սիզտէ պունտան սօնրա, այ-
նի թարիգի թութարագ, մէրգու-
մուն բէյ ու միւրատընը անլաեա-
պիրլիսինիզ, էօյլէ տէյի՛լ մի :

Մարտիրոս իւշ տէֆա կէօզլէրի-
նի աչըպ գաբաբար :

— Շիմտի կէլէլիմ, — տէտի թէք-
րարէն քէլամէ ազազ պիրլէ Գօ-
րա, — «խայր, Եօզ» ճէվապընըն տա-
խի ալընմասընա, իմտի անրնտա ի-
շարէթինի անլամագ իչին, Մ. Մար-
տիրոս քէնտի կէօզլէրինի, էօյլէ
աչըպ գաբամասերպտա, անճագ ա-
չըգ թութմասընա տիգգաթ օլուն-
սա քեաֆի տիր . . .

— Թամամ, թամամ, — տէտի
Բօղ, — արթըգ պունտան պէօյլէ
մէզքիւր թարիգի թութարըմ . . . —
լաքին, հայը՛ֆ քի, պու թարիգ
իլէ, անճագ ստտէ սուրէթտէ օլան

պիւսլարըն ճէվապարը ալընպի-
լիրլէր : — Մէսէլա, ի-թէրֆէն, —
ի-թէրֆէն : — Հալ պու քի, Մ.
Մարտիրոս պանա, պիր մատտէյէ
տայիր արզու վէ նիյեթինի պիւ-
տիրմէք, վէ Եախօտ, պէնիմ իֆա-
տէ իյլէտիկիմ պիր խուսուստա,
լազըմ կէլէն իյզահաթ վէ Եախօտ
մալիւմաթը վիրմէք իսթէտիկինտէ,
մէզքիւր թարիգին պիր ֆայիտէսի
օլամագ . . . վէ իշթէ էն միւշքիւ
նօգթատա մէզքիւր նօգթա տըր
էօյլէ տէյի՛լ մի :

— Հէյ վա՛հ, էվվէթ, էօյլէ տիր :

— Վէ իշթէ պու սէպէպէ մէպնի
տիր քի, Պաթիւթէ, պիր ալֆապէ
թահթալարը ալտըրտըմ . . . :

Բօղ պունու սէօյլէտիկիլէ պէ-
րապէր, մուգապատան պիր գու-
թու աչտը, վէ տէրունինտէ էնվա-
յի բէնքիւր իլէ պօեանմըշ օլան եա-
զըլարը կէօսթէրտի :

Մէզքիւր գութուտա, չամ ա-
ղաճընտան եաբըլմըշ տէօրթ քէօ-
չէ, վէ անճագ իքի սանթիմէթրօ
պիւսլաքիւկիւնտէ պուլունան ու-
ֆաճըգ թահթալար պուլունմագ-
տա իտիլէր :

Մէզքիւր թահթալարտան հէր
պիրի իւզէրինտէ պիր եազը կէօ-
րիւլմէքտէ իտի :

Բօղ մէզքիւր եազըլարը, թրա-
բէզանըն իւզէրինէ եայտը :

— Իշթէ պունլար տըրլար, լա-
քին, սայքի հիշ պիր իշէ եարա-
մամագտա տըրլար . . . տէտի մէր-
գումէ :

— Պունլար բէք ալէա իշէ եա-
րաեապիլիր իտիլէր, — տէտի Գօ-
րա, — էկէր քէյֆսիզ, ազաճըպ
էլլէրինի գըմըլտաթա պիլսէ խա-
չիւնքի, օլ վագըթ, իսթէտիկի եա-
զըլարը եան եանա կէթիրէրէք,
միւրատ իթտիկի լուզէթի թէրթիպ

իտէ պիլիբի իտի . . . — Հայր՝ քի ,
մէրգուսնն պու շիմոիկի հալի ,
սիզին քեաֆֆէյի էմէք վէ դահ-
մէթլէրինիզի պօշա չըգարմագտա
տըր . . .

— Նէ՞ Եարմալընըզ , նէ՞ Եօլ տիւ-
շիւնմէլիեիզ , պու կիւնլիւկիւն էօ-
նիւնիւ նա՞րըլ ալմալընըզ , — տէյի
պաղըրտը Բօզ :

— Պու պուլտուղունուզ թարիգ-
հէր նէ գատար միւքէմիէլ տէյիլ
խսէ տէ , խաթրըմա տահա զիեա-
տէ գօլայլըզլա իճրա իտիլէպիլիբ
պիւր ուսուլ կէթիւրմէքտէ տիր . . .

— Նէ՞ իմիշ օ :

— Պուրատա պիւր լուղէթ քիթա-
պընըզ վա՞ր մը տըր :

— Պիւր լուղէթ քիթապըմը . —
տէտի Բօզ Պօնշան , շիւնքի մէր-
գուսն , մէզքիւր լուղէթի պիւ-
մէքտէ իտի իսէտէ , ապա իսթի-
մալինէ լիւզուս կէօրմէմիշ օլտու-
ղունտան , ապըլ քիթապը պիւլմէք-
տէ տէյիլ իտի :

Գօրա , Բօզուն , մէզքիւր քիթա-
պը թանըմամագտա օլմասընը ֆէհմ
կյէտիկինտէն , Եիւզիւնիւ Մարսիա-
լա չէվիւրէքէք , մէզքիւր սիւալի
մէրգուսն թագտիւմ կյէտի :

Մէրգուսն կէօզլէրինի իքի տէֆա
աչըպ գաբատը :

— Պիւր թանէ մէզքիւր քիթապ-
տան վար իմիշ էմմա , — տէտի Գօ-
րա , — քի՞մ պիլիբ նէրէտէ տիր . . .

Մէրգուսն օտանըն տէօրթ թա-
րաֆընը կէօզտէն կէչիւրտի :

Բէօշէնին պիւրինտէ ճամլը պիւր
քիւթիւպիւսանէ պուլունմագտէ իտի :

Գօրա թէքըարէն սիւալ պիւրիլէ ,
քիւթիւպիւսանէտէմի տիր , — տէտի :

— Էվլէթ . . . — տէյի ճէվապ վիւ-
տի Մարսիալ կէօզլէրինիլէ :

— Զօգ իյի . . .

Գօրա կիտիպ քիւթիւպիւսանէտէն

գօնա պիւր լուղէթ քիթապը պու-
տու չըգարտը , վէ ալըպ Մարսիա-
լըն Եանընա կէօթիւրտիւ :

— Պուսնու տուր լուղէթ քիթա-
պը տէտիկինիզ , — տէյի սիւալ իթ-
տի Բօզ :

— Էվլէթ , իշթէ պու տուր , վէ
շիմտի անլաեաճագսընըքի , պու
քիթապ սայէսինտէ , ապա էօյլէ
գահմէթլէր չէքմէքսիզին , Մ. Մար-
սիալըն էն ուֆագ պիւր արզու վէ
պիւր նիյեթթինի պիւլէ , նա՞սըլ ան-
լաեքպ գօնուշապիլէճէքսինիզ :

— Եա՞լընըզ պու էսկի պիւր քի-
թապ սայէսինտէ մի :

— Էվլէթ . . .

Բօզ թէաճճիւպ իւզրէ , ֆագաթ
այնի վագըրթտա տիւչարը թէհայ-
յիւր տախի օլտուղու հալտէ , Լիօ-
նէլ Վարթընըն Եիւզիւնէ պագտը :

— Ա՛հ , — տէտի քէնտու քէն-
տույէ մէրգուսն Եալաշճաճըգ սէյ-
լէեէրէք , պու տէլիգանլը , պիւր
չէյթան բարչաւընա պէնղէմէքտէ
տիր . . .

70

— Շիմտի , — տէտի Գօրա , իճ-
րայի մուսմէլաթա պաշտեաճա-
լըզ , վէ օլ վագըթ , պու էսկի պիւր
քիթապըն նասըլ իշէ Եարատըղը-
նը կէօրէճէքսինիզ :

Պատէհու մէրգուսն , Մարսիալա
տէօնէրէք ,

— Պիւր չէյ իսթէ՛րմի սինիզ , —
տէյի սիւալ կյէտի :

Մարսիալ կէօզ գաբագլարընը
օյնատարագ , էվլէթ , տէյի ճէվապ
վիւրտի :

— Իսթէտիկինիզ չէյ Ա իլէ՞ մի
պաշամագտա տըր :

Մարսիալ կէօզլէրինի գաբատը :

— Պ իլէ մի պաշամագտա տըր :
Մարսիալըն կէօզլէրի էվլէթի ի-
շարէթինի վիւտիլէր :

Գօրա պէջէճէ աղըր աղըր, վէ տայիմա Մարտիալըն կէօզլէրինէ պագմագտա օլտուղու հալտէ, սիւ ալլէրինէ տէվամ իյլէտի, վէ

—Պ, Ա, —Պ, է, —Պ, Ի, — Բ, Օ, —հարֆլէրինի կէօթէրտի:

Մարտիալ կէօզլէրինի գաբատը:

Գօրա, լուղէթ քիթապընը աշտը, վէ Պ, Օ, իլէ պաշաեան լուղէթլէրինի, եիւքսէք սէս իլէ օգուտու:

Մէրգումէ Կօր (իլմէք) լուղէթինէ կէլտիկինտէ, քէյֆսիզ կէօզ գաբագլարընը թէքարէն էնտիրտի:

—Իլմէք մի իսթէրսինիզ:

Մէրգում կէօզլէրիյէ, էվվէթ, տէտի:

—Իլթէ, մատամ, —տէտի Գօրա Բօզ Պօնշանա, —քէյֆսիզին միւրատընը անլաեա պիլմէքլիկին թարիզի պու տուր, կէօրտիւնիւզ միւ, նա՛սըլ պուլտուզ:

—էֆէնտի, պուլտուզ տիմէյիպ, իլլա պուլտում, տիմէլիսինիզ, —տէյի ճէվապ վիրտի մէրգումէ, —չիւնքի պէն պուլմաեըպ, իլլա սիզ պուլտունուզ, իմտի, ան սամիմ թէշէքքիւր իտէրիմ սիզտէն... —զիւրա, բէք պիւյիւք պիր հիմմէթ իթտինիզ:

Մէրգումէ գօշուպ քէյֆսիզէ պիր գատէհ լիմօնատա վիրտի, վէ պատէհու, պիւյիւք ղայրէթ վէ իհթիմամ իւզրէ, եանի մէրգումու զիւատէսիյէ աճըեպ վէ գաեըրմագ գայտընտա պուլունտուղուն կէօթէրմէքնիյեթլիլէ, քէյֆսիզին եաթըզլարընը տիւղէթտի:

Գօրա պու հէնկեամտէ, օտանըն տէօրթ թարաֆընը կէօզտէն կէչիրմէքտէ իտի, վէ ալէլիսուուս, քէնտի սաթըն ալաղըն էվ իլէ, Մարտիալըն էվի արաթընտա պուլունան

տիվարա տաեանմըշ օլան քիւթիւպ-խանէ թարաֆընա տօղրու տիգգաթ իյլէմէքտէ իտի:

—Ջանն իտէրիմ քի, մատամ, —տէտի Գօրա, —պու օտա պիրաղ զիւատէճէ գարանըգճա տըր... —ալէլիսուուս պիր քէյֆսիզ իչին, էօյլէ տէյիլ մի...:

—Ահ, էֆէնտի, —տէյի ճէվապ վիրտի մէրգումէ, —էվվէթ էօյլէ տիր, պէն տախի այնի տիգգաթը իթտիմ իտի...:

—Մէկէրչի Մ. Մարտիալը տահա զիւատէ ըշըզը պիր օտաեա կէօթիւրմէքլիք միւմքին օլամաղ մը:

—Եանըմըզտա քիչու սօգաղանաղըր օլան օտա, սէօյլէտիկինիզէ բէք մուվաֆըզ վէ բէք ալէա տըր...:

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, էկէր պէնիմ նասիհաթըմը տիյնէմէք իսթէր իսէնիզ, ապա թէրէտտիւտ իթմէեէրէք, Մ. Մարտիալը մէզքիւր օտաեա նազլ իթմէլիսինիզ...:

—Մէրգում օրատա, քէնտի եաթաղը իչինտէ, բէնճիրէնին էօնիւնտէ եաթըրըլտըղը թագտիրտէ, հիչ տէյիլ իսէ, սօգաղըն կիւրիւպիւլէրի իլէ էյլէնիր... —էօյլէ տէյիլ մի, մօնսիէօ Մարտիալ, սիզ տախի պէօյլէ օլմասընը արղու իյլէմէգմիսինիզ:

Մէրգում, էվվէթ, իշարէթինի վիրտի:

—Կէօրտիւնիւզ միւ, պիղզաթ քէնտիսի տախի, մէզքիւրնասիհաթըմը թահսին ու թաստիգ իթմէքտէ տիր... —տէտի Գօրա:

—Բէք ալէա, պիր սաաթ պիլէ կէչմէզտէն, իճրասընը կէօրիւրսիւնիւզ... —տէյի ճէվապ վիրտի Բօզ:

Գօրա շաբգաուր իլէ գըրպաճընը ալարագ, քէյֆսիզին եանընա կիթտի:

—Մօնտիէօ Մարտիալ, — տէտի մէրգումէ, — երեսէ պէնտէնիզ կի-
ճիքմէեէրէք կէլիր զաթընըզը կէօ.
րիւրիւմ... — Նա՞սըլ, սիզաէ ար-
շու իտէ՛րմիսինիզ:

Գէյֆսիզ գապուլիյեէթ կէօս-
թէրաի:

Լիօնէլ Վարթըն (Գօրա) Րօզ իլէ
պէրապէր օտաւտան տիշարը չք-
աջ, վէ մէրգումէ, եանի Րօզ Պօն-
շան պիր թագըմ իլթիֆաթլար իճ-
րասըյլա, մէրգումու թա տիշարքի
գաբուեա գատար կէօթիւրտիւ, վէ
պատէհու տախի, Մարտիալը, զիք-
րի սէպգաթ իտէն օտաեա նագլ
իլէտի:

Պիրաէ հէման օլ կիճէտէն, եէ-
նի սաթըն ալաըզլարը, եանի Մար-
տիալըն խանէսինէ պիթիչիք օլան
խանէ տէրուսինտէ իճրա իտիլէճէք
օլան ինշաաթ վէ եախօթ թամիրաթ
իչին լազըմ կէլէն տիվարճըեա վէ
տէմիրճիլէ տալիր լէվազիմաթ, մէզ-
քիւր խանէնին հալուսունա ճէլպ
իտիլտի, վէ Գօրա թարաֆընտան
վիրիլէն թալիմաթ մուճիպինճէ, վէ
Ժան Րընօնունտա թահթընէզարէ-
թինտէ օլտուղու հալտէ, մէրգում
իլէ պիրլիքտէ, գաբալը պիր արա-
պա իլէ, Սէնթ-Ուէն քէօշկիւնտէն
կէլմիշ օլան իքի նէֆէր արապլար,
ֆէրտաուր կիւնիւնտէն պէտ իլէ,
պիրինճի գաթտա, քէմալի թէհամ-
միւլ իւզըէ, եանի աղըր աղըր իշ-
լէմէկէ պաշաաթլար քի, իլէրուտէ,
մէրգումանըն, նէ եարմըշ օլտուգ-
լարը, վէ նէ նիյեէթէ մէպնի պու-
լունաուղու անլաշլուաճագ տըր:

Գօրա, Րօզ Պօնշան իլէ Մարտիա-
լըն գօնուշապիլմէլէրինէ տալիր պիր
թարիգ վէ պիր գօլալլըգ պուլմա-
սըյլա, եազընտա անլաշլուաճագ օ-
լան պիր մագսէտէ իսթմէթ իթ-
մէքտէ իտի իսէ տէ, մէզքիւր մագ-

սէտինի, բէք լաեըզըյլա սէթր ի-
տէմէտիկինտէն, պիլիւք պիր թէհ-
լիքէ հաւաուլինէ սէպէպիյեէթ վիր-
մէքտէ իտի:

Յագաթ, մէզքիւր թէհլիքէյի
պիլմէքտէ վէ կէօրմէքտէ օլտու-
ղունտան, պիր վագթը միւֆիտտէ
լազըմ կէլէն մուգապէմէթի մէվ-
զըի իճրաեէ գօեարագ, քեաւի-
լէն մահվընա չալըշմագ իչին, պիր
ֆուրսաթա պէքլէմէքտէ իտի:

Նասըլքի սէօյլէմիչիլ տիր, Մար-
տիալ սայքի պիւթիւն պիւթիւն քէս-
պի էմնիյեէթ իտէրէք, Լիօնէլ
Վարթընըն, Գօրա Պէրնիլէ օլմամա-
սընա, քէնտինճէ գարար վիրիպ ի-
նանմագտա իտի:

Յագաթ, պու ճիւմէ իլէ տա-
խի, հալեա պիր ուֆագ շիւբհէտի,
վէ տէֆի էլինտէ օլմատըղը հալտէ,
պիր ուֆագ էնտիշէսի պուլունմագ
տա իտի: — Մէրգում, վագըթ վա-
զըթ, պիւթիւն Փարիսին լիսանըն-
տա կէզմէքտէ պուլունան Քալաթ
էլէլէլ, Կուսեանիլատաքի իւշ
նէֆէր գըզգարնտաշլար օլմալարը
շիւբհէտինէ զահիպ օլմագտա իտի
իսէտէ, արատան պէշ օն տագըգա
կէշտիկի կիպի տախի, Լիօնէլ Վար-
թըն պիր էրքէք օլուպ, վէ մէր-
գումէ իւշ գըզգարնտաշլարըն իտի:
էօյլէ պիր էրքէք գարտաշլարը պու-
լունմատըղընը պիլտիկինտէն, մէզ-
քիւր շիւբհէտինի տէֆ իտէրէք,
եանքլմագտա վէ պօշ եէրտէ շիւբ-
հէ իլլէմէքտէ օլմասընա իգնա օ-
լուպ գարար վիրմէքտէ իտի:

Մէզքիւր շիւբհէլէրի հէր նէտէ
օլաալար, վէլէվ հէր նէ գատար է-
սասըղ տախի պուլունաալար, տա-
լիմա ֆիքըրինի իսթիլա իտիպ, վէ
մէրագ ու էնտիշէտինի մուճիպ օլ-
մագտա օլտուգլարընտան, օլ պապ-
տէ լազըմ կէլէն իլլահաթը թահ-

սիւ պիտի լէ, մէջքերը մերապ վէ էն. տիշտէն գուրթուլմագլըղա, քէն. տինճէ գարար վերմիշ իտի :

— Աղիգիմ Մարտիալ, — տէտի Բօզ եէվմի մէջպուրուն ագշամըսը պիրտէն պիրէ քէլամէ աղաղ պիր. լէ, — պու կէնճ Մ. Լիօնէլ Վար. թընըն կէլմէսինտէն տօրաեը զիեա. աէսիլէ մէմուռն օլսապ ճայիգաիր, չիւնքի, բէք կիւղէլ նէթիճէլէր հուսուլինէ սէպէպ օլմուշ տուր . . .

— սիւ աախի պու էֆքեար վէ պու իթիգատտաղընը, էօյլէ տէկիլմի. Մարտիալ կէօղէրինի աչըպ գա. բաեարագ, մէրգուլմէնին էֆքեա. ընը թաստիգ իյլէտի :

Բօզ քէլամըսա տէվամ պիրլէ, — Պու մէրթէպէ էհլիլէթ վէ լի. եաղաթը թամմէ սահլիպի պիր ճէն. թլլմէնէ, էսմիլմաէ թէսատիւֆ իթմէմիշիմ տիր . . . — Հօ, նէ տէրսինիզ, սիւ թէսատիւֆ իթմիշ միսինիզ, — տէտի մէրգուլմէ :

Քէզալիք մէրգուլմ, մէրգուլմէ. նին սէօյլէտիլինի թաստիգ իյլէտի :

— Մէրգուլմ բէք շիրին, բէք տիւպէր, վէ բէք տիրիւպա աըր. — տէյէրէք տէվամ իյլէտի մէր. գուլմէ, — Հիշ շիւբհէմ եօգ տուր քի, մէրգուլմու հէր կէօրէն գարը, տէլի տիվանէ օլմագտէ օլմալը տըր :

— Վաղաա, պէն պուսու պէօյլէ սէօյլէմէքաւէ իսէմաէ, պէնիմ իչին էօյլէ տիւշիւնիլմէսի իզթիզա իթ. մէզ . . . չիւնքի, պէն զաթէն գալ. պիւսի վէ մուհապպէթիլմի թէսլիմ իթմիշիմ տիր . . . մալիւմ եա, ար. թըգ իսթէտիլիմ տոամը սէվիպ կէօսիւլ վիրմէքիկէ սէրպէսթ տէ. յիլիմ . . . էհ, էհ . . . — Մէր. գուլմու սիւ, պուսուսան էվլէլ թա. նշմագտա՞ մը իտինիզ : — Մահալ. լի պայիտէտէ սէյեահաթընը հէն. կեամընտա կէօրմիշ թէսատիւֆ իթմիշ մի իտինիզ :

Մարտիալ կէօղէրինի աչըպ գա. բամատըղընտան, իսայր, տիմէք իս. թէմէսի անլաշըլտը :

— Մէրգուլմ թանըմագտա տէ. յիլ իտինիզ, լաքին աճապտ տօսթ. լարընըգտան պիրինին էվատը՞ մը տըր :

Մարտիալըն կէօղէրինի գաբամա. մընտան, «իսայր» տիմէսի անլաշըլտը :

— էօյլէ տիր, հագգընըգ վարտըր, պանն իտէրիմքի պիր տօսթուլու. զուլն մախտուլի օլմաեըպ, եէկէնի օլմալը տըր : էօյլէ՞ մի տճապա :

— Մէրգուլմ կէօղէրինի գաբամա. տըղընտան, «էվլէթ» տիմէք իս. թէմէսի անլաշըլտը. վէ պատէհու մէրգուլմ չաբուգ չաբուգ կէօղէ. րինի աչըպ գաբամաեա պաշլատը. պընտան, Բօզ մէրգուլմու, եէնի պիր շէյ տնիլթարմադ նիյէլթին. տէ օլտուղուլու տէրք իյլէտի :

— Չանն իտէրիմքի, պիր շէյ անլաթմագ իսթէմէքտէսինիզ, էօյ. լէ տէյիլ մի, — տէյի սիւալ իթ. տի մէրգուլմէ, — տիմէք տիր քի, լուղէթ քիթապընա միւրաճաաթ իյլէմէլիլիզ, էօյլէ՞ մի :

Մէրգուլմ «էվլէթ» իշարէթինի վիրտի :

— Բէք ալէա, — տէտի Բօզ, — հայտէ պաշլաեալըմ իճըսաթա . . . — կէրչի պիր աղ ուզուլն էզկի պիր եօլ իսէտէ, նէ չարէ-հէմ էլզէմմ տիր, վէ հէմաէ վագըթ կէչիրմիշ օլուրուզ :

Մէրգուլմէ գօճա լուղէթ քիթա. պըյա, պիր բարչա քեաղըտ վէ պիրտէ գուրչուլն գալէմ ալտըգ. տան սօնրա, Լիօնէլ Վարթընըն թարիֆի իւզրէ, եաղըլարը սըրա. սըյա կէօթթէրմէ կէ պաշլատը :

Մէրգուլմէ ի եաղըսընա կէլիլիք. տէ, Մարտիալ կէօղիւնիւ գաբատը : Պատէհու Ս եաղըսընը, վէ սօնրա,

Թ, վէ սօնրա է, վէ սօնրա Ր, վէ սօնրա Ի, վէ սօնրա տախի Մ, եւ զըլարընը իսթէտիկինի մէրգում անլաթտըղընտան, մէրգումէ պիր քէրրէ Խֆէրէ լուղէթինի գուրչուն գալեմ իլէ չիզիպ իշար իյլէտի:

Վէ նիհայէթ, մէրգումէ, Մարսիալըն միրատընըն նէ օլմասընտա մէրագ իտիպ անլամագ իսթէմէքտէ օլտուղընտան, թա սօնու նա գատար օսանմանըպ տէվամ իյլէտի:

Պու մուամէլէ պիր սաաթ սիւրտիւ, վէ մէրգումէին իշար իյլէտիկի հարֆլէրտէն, շու աթիտէքի թէրթիպաթ հասըլ օլտու:

Իսթէրիմքի, Լիօնէլ Վարթըն հագընտա, վուգուֆիյէթի սահիհէ ալընմալը տըր, — Գալիլթթան եազըմալը տըր, — քէզալթք Բօրթօ-Րիգօեա տալէ եազըմալը տըր, — Մատմագէլ Պէրնիլէր օրատամը տըրլար եօզսա տէյիլ մի տիրէր անլալըմալը տըր. — պունու նիհայէթի վաղըթ կէչիլիլմէքսիլին, հէման մուարաաթ իտիլմէլի տիր:

Րօզ Պօնչան, Մարսիալըն պուարգու վէ մուրատընտան, նիյնէթ ու մագսէտինին նէ օլմասընը, պիր տիրլիւ անլաեամամագտա իտի:

— Մալիւմաթը սահիհէ իսթէրսինիլ, էօյլէ մի. — տիմէք տիրքի, Լիօնէլ Վարթըն հագընտա, էմնիյնէթի քեամիլէնիլ պուլունմագտա տէյիլ տիր, էօյլէ տէյիլ մի. — տէյի սիւալ իյլէտի մէրգումէ:

— Խօյր, — տէյի ճէվապ վիրտի Մարսիալ, կէօղէրինի աչըք թուլմասըլլա:

— Տիմէք տիր քի, մէրգում հագընտա պիլմէտիկինիլ խուսուսլաըն անլամագ իսթէմէքտէսինիլ, էօյլէ տէյիլ մի:

— Էվլէթ:

— Հէման չիմտի պու սաաթտամը իճրասընը իսթէրսինիլ:

— Էվլէթ:

— Տիմէք տիր քի բէք աճէլէ վէ բէքտէ միւհիմմ պիր շէյ տիր:

— Էվլէթ:

— Բէք ալէա, լազըմ կէլէն մէք թուպլարը եազտըրըրըզ, օնտա պիր կիւճիւք եօզ տուր. — Լիւքին, մէք թուպլար քիմի նիսանէ եազըլաճագ տըրլար:

Պունու ճէվապըն ալմագ իյլին, թէքրարէն լուղէթ քիթապընըն կէօղէրիլմէսինէ իհիթեաճ հասըլ օլտու:

Րօզ էվլէլէի թէրթիպ իւզրէ մուամէլէեք մուարաաթ իյլէտի, վէ իշար օլունան հարֆլարտան, շու աթիտէքի լուղէթլէր թէրթիպ իտիլտիլէր:

Լիօնէլ Վարթըն հագընտա եազըլաճագ օլան մէքթուպ, Գալիլթթան պանգէր Րօպէր Պրայթընա, — վէ մատմագէլ Պէրնիլէր իչին եազըլաճագ օլան մէքթուպ տախի, Բօրթօ-Րիգօ ճէզլրէսինտէ վաղը կուսեանիլատա արապլար վէքիլ պուլունան Րէյմանտէզ եազըլմալը տըր:

Րօզ պու եազըլան շէյլէրի, եիւքսէք սէս իլէ պիրէր պիրէր օգուտու:

— Նաճըլ, թամամմը, տօղըն մու, — տէյի սիւալ իթտի մէրգումէ:

— Էվլէթ:

— Պաշգա պիր սէօյլէեք ճէկինիլ տահա վաճըմը տըր:

— Էվլէթ:

Իւչիւնճիւ տէֆտ օլարապ լուղէթ քիթապընա մուրաճաաթ օլունտուգտա տախի, շու աթիտէքի լուղէթլէր հասըլ օլտու:

«Լիօնէլ Վարթընըն, Փարիստէն եաֆմագտա օլմասը հագընտա քէպի մալիւմաթ իտիլմէլի տիր»:

— Ահ, պու հէլէ բէք գօլայ տըր, — տէյի պաղըրտը Րօզ, — պունու եալընըզ պէն քէնտիմ իճրա իտէպիլրիմ, վէ հէմտէ աաըլ էրպա-

պը մարիֆէթիլէն անլտեապիլիլիմ.
— քէնտի նուֆուզում թաճթընտա
օլտուղու հայտէ, էօյլէ պիր տի-
րայէթլի ատամ թանըմագտաեւմ
քի, շէյթանըն պիլէ տէլիկինի ա-
րար պուլուր, վէ շէյթանա չարըգ
կիյաիրիր. շէօյլէ քի, օն իքի նէ-
ֆէր խէֆլիյեէլէր պիլէ, մէրգում
գատար քէսպի վուզ ուֆլիյեէթ իտէ-
մէղլէր տէնիլտէ ճայիզ տիր... —
Մէրգումն թանըմըսընը տէյի
տիւշիւնմէկէ պաչլատընը, էօյլէ
տէյիլ մի: — Խայր, խայր, ՚իզ
մէրգումն թանըմագտաեւմ... —
Մէրգումն ուֆագ թէֆէքլէր իշ
եարմագտա օլտուղունտան, պէնիմ
տախի պաղը ուֆագ իշլէրիմ իլէ
մէշղուլ պուլունմագտա տըր...
— մէրգումն իսմի Մաթիֆէ տիր
... պէն մէղքիւր մէքուպարըմէր-
գումէ եագտըրտըգտան պաչգա,
Լիօնէլ Վարթընըն բիշլիտէ կէզիպ,
վէ նէ իշ իլէ մէշղուլ պուլունմագտ
պապընտա քէսպի մալիւմաթ իթ-
մէքլիք խուսուտունու տախի օնա
իհալէ իտէրիմ... — Եյ նէ տէր-
սիլիզ, պունա մէմնուն օլտունուզ
մու:

Մարսիալ կէօղլէրիլէ, «էվվէթ»
ճէվապընը վիրտի:

Րօզ քէլամէ տէվամէ պաչլատը:

— Բէք ալէա, անը էօյլէ եաբա-
րըզ. լաքին, տիմէք տիր քի, Լիօ-
նէլ Վարթըն իլէ Պէրնիէ գըզլարը
հագգլարընտա քէսպի մալիւմաթ
իթմէքլիքտէ, իհթիեաճը շէտիտի-
միզ պուլունմագտա տըր, էօյլէ մի:
— էվվէթ:

— Բարսճա մէնֆաաթա տայիր
պիր իշ մի տիր:

Մարսիալ Տէրէյն, Կուաեանի-
լատան Պրանտա տէօնտիւկիւն-
տէ, մահէլի մէղպուրտա իշլէմիշ օլ-
տուղու ճիւսպէթլէրի հիշ պիր քիմ:

տէեէ սէօյլէմէեէրէք կիզլի սագլա-
մըշ օլտուղու կիպի, Րօզտան տախի
քեաւիլէն սէթը իլլէմիշ իտի:

Իմտի, Րօզուն սիւալինէ, էվվէթ,
տէյէրէք ճէվապ վիրտի:

— Պարի չօգճա պիր բարա մը
տըր, — տէաի Րօզ, քէմալի թա-
մաքնտան նաչի անլամագլըզը մէ-
րագ իտէրէք:

— էվվէթ:

— Տիմէք տիր քի, շիմտի մու-
խաթարալը պիր հալէ տիւչար օլ-
մուշ տուր... — պիլիք պիր մէպ-
լաղ օլմալը տըր, էօյլէ մի:

— էվվէթ:

— Եյ, շիմտի, ալէթթաճիլ պու-
նուն արգաւընտան տիւշիւլաիւկիւն-
տէ, թէհիլքէտէն գուրթուլմասը
իհթիմալտէն օլապիլէճէք մի տիր:

— էվվէթ:

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, առա
էլէմ իւզրէ օլմանընը... օլ պապ-
տէ զէրրէճէ գուսուր օլունմաեա-
ճագ տըր, պէն պու կիւնտէն կի-
տէր Մաթիֆէեի կէօրիւրիմ...:

Ֆիլվազը, կիճէնին սաաթ սէքի-
զինտէ, Րօզ, օտա ուշաղընա, քէյֆ-
սիղէ իյիճէ տիգգաթ իտիպ պագ-
մասըն թէնպիհ իլլէտիքտէն սօն-
րա, հէման կիճիքմէյիպ չաբուգ
տէօնէճէկինի տախի պէեան իլէ,
պրագըպ կիթտի:

1853 սէնէսինտէ, Մօնմարթըտա
Ապպէս սօգաղընտա, սօգագ թա-
րաֆընտան, սուվալարը տէօքիւլէ-
րէք միսկին պիր հալ քէսպ իթմիշ
եիւքսէքճէ պիր տիվար իլէ մահ-
տուտ պիր ուֆագ պաղչէ տէրու-
նինտէ, սուրէթի գահիքէսինտէն
խարապ պիր խանէ պուլունմագտա
իտի:

Մէղքիւր տիվարըն օրթա եէրին-
տէ պուլունտան գաբուա, իշէրտէն
տիշարըսը սէյր իտիլէպիլմէք իշին,

տէմիր զաֆէյլի պիր տէլիք պու-
լունմագտա իտի :

Վէ մէզքիւր քիւհնէ գաբունուն
իւսթիւնտէ տախի , եալաղլը պիր
պապըր լէվհա իւղէրինտէ , շու ա-
թիտէքի լուղէթլէր օգունմագտա
իտի :

ԲԵՏՏ ՕԼՈՒՆԱՃԱԳ ԻՇԼԷՐ

ԳԱՄԵԱԼ , ԲՕԼԻՉԱ ՎԷ ՍԷՀԻՄԷ
ՏԱՅԻՐ ԳԸՐՄԱ , ՎԷ ԸՍԳՕՆԹՕ , ՎԷ
ԹԱՀՍԻԼ ԻՇԼԷՐԻ

Բօղ Պօնշանքն Մարտիալ սէջլէ-
տիկի Բընէ Մաթիֆէնին մասլա-
հաթ մահէլլի իշթէ օրասը իտի :

Դաբուտան իշէրի կիրիլտիքտէ ,
թաշ տէօշլի վէ եախօտ գում իլէ
գապը պուլունան , վէ պաղչէյի
իքիյէ թապսիմ իթմէքտէ օլան պիր
կէչիտտէն , տօղրու մէզքիւր էպ-
նիյէհէ կիտիլմէքտէ իտի :

Մէզքիւր խանէնին ալթ գաթըն-
տա պիր թաամ օտասը , պիր մաթ-
պախ , վէ պիրտէ իշ օտասը պու-
լունմագտա օլուպ , վէ մէզքիւր օտա
խէ պաեաղը պիր հալտէ պուլուն-
տուղու կիպի , էշեասը տախի աթի
պիր սուրէթաէ իտի , վէ պիր տէմիր
գասա իլէ , վէ իւղէրլէրիթօղ պաղ-
լամըշ օլտուղու հալտէ , հիւճրէլէր
իչինտէ , պիր չօգ քեաղըտլար տէ-
մէթլէրի պուլունմագտա իտի :

Պիրինճի գաթտա պիր սալօն պու-
լունմագտա իտի իսէ տէ , քիմնէ
չըգմագտա վէ օթուրմագտա տէյիլ
իտի , վէ մէզքիւր գաթտա իքի գը-
թատա եաթագ օտասը պուլունուպ ,
վէ իքինճի գաթ իսէ , իւշ գըթա
թապան իչի օտալարընտան իպարէթ
պուլունմագտա իտի :

Մաթիֆէնին հիշ պիր խըտմէթ-
քեարը պուլունմագտէ օլմաեբպ ,
եալընըղ պիր պէյլմէ գատըն վար
իտի , վէ մէրգումէ պիւյիւք էվէր-

տէ վագթիլլէ աշըլըգ իթմիշ օլ-
տուղունտան , մէրգուման եէմէկի-
նի բիչիրմէքտէ , վէ կիւեա տէօրթ
թարաֆըտա սիւբիւրիւպ թէմիլլէ-
մէքտէ իտի :

71

Կիճէնին սաաթ տօգուղունտա ,
Ապպէն ոօգաղընտա վագը Մա-
թիֆէնին խանէի գաբունու էօ-
նիւնտէ պիր տրապա կէլիպ տուր-
տու , վէ տէրունինտէն Բօղ Պօն-
շան չըգարագ աշաղը ինտի :

Պիր պիրի արգասընտան իքի տէ-
ֆա չանքն իքինի չէքտի :

Պաղչէնին չաղըլ տէօշլի եօլու
իւղէրինտէն , աղըր պասըլը պիր
եիւրիւմէ սէսի իչիտիլտի , գաբու-
նուն եօղլամա տէլիկի աշըլտը , վէ
պիր գատըն ,

— Գիմ տիր օ , — տէյի սիւալ
իլլէտի :

— Վալիտէ Պարպիէ , պէնիմ . . .
— տէտի Բօղ , — ալընըղ , չարուգ
աչընըղ :

Դաբու աշըլտը , վէ Բօղ Պօնշան
պաղչէնէ կիրտի :

— Մաթիֆէ պուրատա մը տըր ,
— տէտի մէրգումէ :

— Էվիլթ , մատամ , — տէյի ճէ-
վապ վիրտի պէյլմէ գատըն , —
թաամ օտասընտա թաամ իթմէք-
տէ տիր . . . :

— Նիչին պու գատար կիճ գալը
մըշ տըր . . . :

— Չիւնքի էֆէնալինին պու կիւն
չօգ իչի վար իտի . . . :

Բօղ տօղրու թաամ օտասընա
կիթտի , վէ ֆիլվագը մէրգումու ,
բէք սատէ հալտէ պուլունան մէզ-
քիւր օտատա , ալէա պիր թաամ
իւղէրինտէ պուլտու :

Սուֆրանքն իւղէրինտէ , սաղ վէ
սօլ թարաֆընտա , պիրէր չիչէ Սէն-

Ժիւլիէն վէ Բօմար շարապարբ պու-
լունմագ տա իտի :

—Ա՛, ա՛, սիգմիսինիզ, —տէյի
պաղբըրաբ մէրգում Բօզուն գա-
բուտան իչէրի կիրտիկինի կէօր-
տիւքտէ, —տօղրուսու սիգին պէօյ-
լէ պիր վազըթտա կէլէճէկինիզ,
գաթան խաթըրմասն պիլէ կէչմէք
տէ տէյիլ իտի :

—Ագչամար խայր օլտուն, պէ-
նիմ ուֆաճըզ թէֆէճիք տօս-
թում . . . —տէյի ճէվապ վիրտի
Բօզ Պօնչան . . . —չինքի պուն-
տան էվվէլ կէլէմէտիմ, վէ չօգտա
տուրամաեաճաղըմ տըր . . . :

Մէրգումէ պունու սէօյլէտիկիյ-
լէ պէրապէր, մէրգումուն սաղ եա-
նաղընտան, բաթըրաբըր սուրէթտէ
պիր պուսէ ալտը :

Ընէ Մաթիֆէ, —Բօզուն ճան-
տան տօսթու, —էօյլէ գանունչի-
նաս առամարա, վէ թէֆէճիլէրէ
պէնդէմէքտէ, եանի մէճհուլ վէ
միսկին պիր հալտէ պիր առամ տէ-
յիլ իտի :

Մէրգում օթուզ տէօրթ օթուզ
պէչ չաղարընտա կիւճիւ գուվ-
վէթի վէ գալի պէտէնի պիրի օ-
լուպ, կէրէք վիճուտինէ վէ կէրէք
կիլինիպ գուչանմասընա զիեատէ.
սիլլէ տիգգաթ իլլէմէքտէ իտի :
—Մէրգում էսմէր սիմալը, սիեաճ
կէօլիւ, սիեաճ սաչըր օլտուղու
կիպի, եէլբաղէ կիպի գօճա պիր
սագալա, վէ պէեաղ պէեաղ թէք-
միլ օթուզ իքի տիչէրէ մալիք պու-
լունմագ տա իտի :

Մէրգում վիճուտէպէօյլէ պիր
էյի հալէ մալիք օլտուգտան պաշ-
գա, լէճճէսի տալի զայթթլէ սէ-
վիմի իտի :

Շէօյլէ քի, մէրգումուն հալ ու
հէյեթիթինի կէօրէնլէրին, հէր հալ-
տէ բէք էյի պիր առամ տիր զանն

իտէճէքլէրինտէ չիւբհէ եօգ իտի :

Բօզ Պօնչան մէրգումու աշուրի
մէրթէպէ սէվմէքտէ իտի :

Մէրգումտա, մահա մէրգումէ-
նին քէյֆինէ պիր խըտմէթ իթմիչ
օլմագ իչին, քէնտիսինի սէվտիրթ-
մէքտէ իտի :

Բօզ Պօնչան շաբպասընք վէ բալ-
թօսունու չըգարըպ պիր սանտալիյ-
եէ իւղէրինէ վաղ իլլէտի :

—Ա՛ֆէրին, ճէնանըմ մատամ,
—տէտի Մաթիֆէ խաթիհաքեարի
պիր սէօյլէյիչ էյէ, —իչթէ պէօյ-
լէ օլմալը, նէ՞ օլմագ տաեըզ, նէ՞
րէլէրտէ գալմագտա վէ կէզմէք-
տէյիլ . . . —Իքի կիւն տիր եիւ-
զիւնիւզիւ կէօրմէքիք իգպալին.
տէն մահրում գալմագ տաեըմ . . .
—պիր տահա մէգքիւր իգպալէ
նայիլ օլամաեաճաղըմ տըր զանն
իթմէքտէ իտիմ :

—Հայտէ, հայտէ, ուֆաճըզ
թէֆէճիք տօսթում, պանա թա-
զիր իթմէկէ պաշլամա . . . —տէյի
ճէվապ վիրտի Բօզ, —Սէն բէքա-
լէա պիլիրին քի, պէնիմ ազլըմ
ֆիքրիմ անճազ սէնտէ տիր, պու-
րաեա կէլմէքտէ տիր, սէնին խէեա-
լըն վէ մուհապպէթին ֆիքրիմտէ վէ
գալպիմտէ մէվճուտ օլմատըգճա,
պիր տաղըզա պիլէ եաշտեամում . . .
էվվէթ, պէնիմ տիպէր Բէնէմ, սէն
տալի պունուն պէօյլէ օլմասընք
բէք տէա պիլիրին, էկէրչի թէն
ճանսըզ օլապիլիր իտէ, պէնտէ սէն-
սիգ եաշտեապիլիրիմ :

Մէրգում պէեաղ վէ ինճէ է-
լիլլէ շէօյլէ պիր սաչլարընք գարըշ-
տըրտրգտան սօնրա,

—Տիմէք տիր քի, եէնի պիր շէյ
օլմալը տըր :

—Օ՛հ, էվվէթ, էվվէթ :

—Նէ՞ տիր պապալըմ :

—Պիր քէրրէ կէօլլէրինիզ էօ-

նիւնէ կէթիրմէ լիտինիզ քի, պէն պիր խառն ալ քնիտի օլտուկ տան պաշ-
կա, նաքօլէօն Լանսէ նամ լա-
ղէթ քիթիա պըլա ուղրաշմագլըղա-
տա մէճպուր պուլունմագ տաեւրմ :

— Սէօյլէ տիկինիզ Լագըրտըտան
հիշ պիր շէյ անլահամատըմ, պիր
մուամմէ մի տիրնէ տիր, պարի իյ-
ղա՛հ իտինիզ պագալըմ՝ նէ՞ տիմէ ք
խթէն օրպունուղ :

— Պէտան իտէյիմ սիզէ . . :

Մէրգում գուլագ վիրէրէք, մէր-
գումէնին հիքեայէսին թէմամէն
տիյնէտի :

— Վահ զէվալը տօսթում վահ, —
տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում տիյ-
նէտիքաէն սօնրա, — տիմէք տիր
քի, շիմտի իլա նիհայէ, մէրգում
քէօթրիւմիւն պաշ ուճունտա պէք-
լէմէ քիկէ մէճպուր պուլունմագ տա
սըն, էօյլէ՞մի . . :

— Պունա թէաճհուպ իթմէմէլի-
սին, նէ՛ չտրէ, քէնտի մէնֆաա-
թըմ վէ եախօտ տահա տօղրուսու
իքիմիզին մէնֆաաթը . . . իշին էօյ-
լէ եաբմագլըղըմ իզթիզա իթմէք-
տէ տիր, — Սալիւմեա, սէնին իլէ
պէնիմ մէնֆաաթըմ իքիտի պիր
տիմէք տիր, շիւնքի, պիր ող տա-
հա վազըթ կէչտիքտէ պէնիմ իլէ
էվլէմէքիկէ պօրճու պուլունմագ-
տա սըն . . . — էվլէթ, պէնիմ իլէ
էվլէնէճէքսին, էօյլէ տէյիլ մի . . :

— Շիւքէսիզ :

— Իմտի պէնտէ, էլիմտէն կէլէն
ֆէտաքեարլըղը եաբմագլըղա հա-
զըր պուլունմագ տաեւրմ . . :

— Շիմտի սէն պէնտէն պիր իյի
նասիհաթ ալմագ իսթէրմիսին :

— Հայ հայ . . :

— Իմտի էօյլէ օլտուկ տա, մէր-
գում Մարսիալտան իւշ եիւզ պին
ֆրանգընը ալմալը, վէ օնտան սօն-
րա եազտաքը պըրագը վիրմէլի-
սին . . :

— Մ՛հ, եօգ, եօգ, պունու իյի
տի շիւնմէտինիզ, պաւ նասիհաթընա
պէկէնէմէտիմ, — տէյի պաղըրտը
րօզ, — զիրա, բէք պօշ պիր շէյ
տիր տիւշիւնտիւկիւնիզ :

— Սէպէ՞պ :

— Չիւնքի, Մարսիալտա տահա
խայլիճէ զէնկինիք վարտըր, վէ
հիշ տէ շիւքհէմ եօգ տուր քի . . .

— Էկէր պէն տեաղըմ օրատան շէ-
քէճէք օլաւր իտէմ, զաթէն քեաֆ-
ֆէլինին իզէրինէ օթուրուպ մա-
լիք օլմագլըղ էմէլ ու նիյեթիմին
տէ պուլունտուղում միրապարը,
պիթթապի էվաւտարը էլլէրինէ կէ-
չէճէքէր տիր . . :

— Մէկէրչի սէն, մէզքիւր միրա-
ւարը քէնտի բէնչէնէ կէչիւրէպիլէ-
ճէ՞քմի սին :

— Բիւմքի թէճըրկպէեէ գալըրշ-
մագ վէ չալըշմազ իտէ, հիշ պիր
շէյտէ մուվաֆֆազըյեթ պուլուպ
գազանմաղ . . :

— Իհթիմալ տըր քի, օլ պապտէ
հազգըն վարտըր . . . — Ֆագաթ,
սանա շիմտիտէն շունու սէօյլէրիմ
քի, միւհիւմ պիր մատտէեէ գա-
րար վիրմէք իսթէտիկինտէ, սագըն
պանա տանըշմագսըղըն իճրասընա
պաշլամաեաօսըն . . :

— Օլ պապտէ հիշ շիւքհէն օլ-
մասըն :

— Սէնտէ պիր գաշ լօգմա պիր
շէյ եէմէք իսթէրմիսին :

— Խայր, պէն թաամ իթտիմ . . .

— սանա շիմտի պաշգա պիր իշ ի-
շին կէլմիլիմ տիր . . :

— Է՛յ, Է՛յ, նէ՞ իմիշ պագալըմ :

— Էվլէլ էմիրտէ, սիզէ թաթիֆ
իտէճէկիմ մաէլտէ, իքի գըթա
մէքթուպ եազաճագսընը . . :

— Սէնին քէնտի իշին իշին մի :

— Խայր, Մարսիալ Տէրէյնին իշի
իշին :

— Սօնրա՞ :

—Պու կիւնլէրտէ Փարիստէ պու-
լունարադ, ատէթա պիզիմ րահաթ.
լըզլմըզ պօզմագտա օլան . . . պիր
ատամքն հէր պիր ամէլ ու հարէ-
քէթի, շէօլէքի նէ ետրմագտա,
նէրէնէ կիտիպ կէլմէքտէ, քիմ իլէ
կէօրիւշիւպ գօնուշմագտա, վէ նէ
նկյեէթ վէ նէ մագսէտէ խըտմէթ
իթմէքտէ օլմասընը, քեամիլէն ան-
լաեքպ, մալիմամը թամմէ վիրմէ-
լիսին :

—Եւմէկիմի պիթիրտիկիմ կիպի,
զաթէն իսթէտիկին մէքթուպարը
եազարըմ, օ գօլայ . . . —լաքին,
օլ հագգընտա քէսպի մալիւմամ
ալընմասընը իսթէտիկինիլ ատամ
քիմ օլուեօր, անը անլամագ իս-
թէրիմ :

—Մէրգում պիր տիպէր վէ պէք-
քեար անլիգանլը տըր, ֆագաթ,
սէնին կիպի տէյիլ տիր, օ պաշգա
պիր սընքֆտան տըր . . . —պիլմէմ
նէ գատար միլիօն ֆրանգլարա մա-
լիք պուլունմագտա տըր . . . —հէմ
պու սէօլէտիկիմ, էօյլէ պօշ վէ
գուրու պիր լագըրտը օլմաեքպ, իլ-
լա սահիհ տիր . . . —մէրգումուն
ասըլ իսմի վէ եաթստ եաքմա իսմի
Լիօնէլ Վարթըն տըր . . . —քէն-
տի սէօլէյիշինէ նէղարէն, ասլը
Գալիլիթթալը օլուպ, Մարսիալ ի-
լէ իշ եաքմագտա օլան պանքէր
Բօպէր Պրայթընըն եէկէնի իմիշ . . .
—մէրգում շիմտիՍէնթ-Ուէն քէօշ-
կիւնտէ օթուրարագ, պիւթիւն Փա-
րիս հհալիսինին տիրնտէ կէզմէք-
տէ, վէ Բաքոն էւլլը թէսմիյեէ
օլունմագտէ պուլունան իւշ նէֆէր
եէկէնլէրիլէ, քէնսպարի պիր էօ-
միւր կէշիլմէքտէ տիր . . . —իմ-
տի, պիլմէք իսթէրիլ քի, սահի-
հէն մէրգումուն իսմի Լիօնէլ Վար-
թըն մը տըր, վէ սահիհէն մէգքիւր
իւշ նէֆէր գըզլար քէնտի եէկէն-
լէրի մի տիրլէր . . . :

—Իյի էմմա, պու իշ պանա րա-
հի օլմաեքպ, իլլա բօլիսէ՝ այիտ պիր
իշ տիր :

—Պէն սէնին պու իյի, բօլիստէն
չօգ զիեաաէ միւքէմմէլ սուրէթտէ
պէճէրէպիլէճէկինի բէք տէա պի-
լիլիմ . . . :

—Իյի էմմա, ու ճունտա լաեքգ-
լընա պիր բարա վա՞ր մը տըր . . . :

—Մասալլա, շիմտի գառանըն
անտիթարլարը պիլէ պէնիմ եա-
նըմտա տըրլար . . . :

—Մարսիալըն պունտան մագսէ-
տի՞ նէ տիր :

—Բարաճա պիր մէնֆաթտան
տօլաեք իմիշ . . . :

—Խա՛յր, խա՛յր . . . :

—Եանի, տիմէք իսթէրսին քի,
պու պիր բարա մատտէսի իշին օլ-
մամալը տըր, էօյլէ՞ մի :

—Շիւքհէսիլ . . . պաշգա պիր
շէյ իշին օլմալը տըր . . . —շիւնքի,
էկէր պիր բարա մատտէսի իշին օլ-
մալ օլտա իտի, տիւզճէ տօղրու-
տան տօղրու Բօպէր Պրայթընա միւ-
րաճաթ իլլէմէսի լազըմ կէլիլ իտի :

—Ձաթէնտէ էօյլէ օլաճագ տըր,
շէօյլէ քի, մէգքիւր եազմանըզըրէ-
ճա իթտիկիմ իքի մէքթուպար-
տան պիրի, մէրգում Պրայթընա
եազըլաճագ տըր . . . :

—Բէք տէա, էօյլէ իսէ, —իշ-
թէ թաամլմը պիթիրտիմ, էմրինէ
միւնթագըրըմ . . . —հայտէյինիլ
պէնիմ իլէ եազը օտասընա կիտէ-
լիմ . . . :

Արատան պիր ստաթ կէշաթտէ,
պիրիսի Գալիլիթթաեա մէրգում
պանքէրէ, վէ տիկէրի տաթի Կուա-
եանիլտաքի արապլար սինտիքի
Բէյմունտէզէ խիթապէն օլուղու
հալտէ, մէգքիւր մէքթուպար,
կիւզէլճէ պիր թիւճճարլըղա տայիր
եազը իլէ եազըլըպ պիթտիկինտէն,

հէման Բօլ ալաբըր պիրլէ, Մարսիալա օգուժագ իւզրէ կիթտի :

Մարսիալ մէքթուպլարը պէկէ նիպ իմզալատը, վէ ֆէրտաուր սապահը, ուշագ կէօթիւրիւպ բօթաւա թէսլիմ իյլէտի :

Գօրա, վէ եախօա Լիօնէլ Վարթըն, լուղէթ քիթապընա պագըպ կէօթէրմէքլիք ուսուլինի Բօլա թարիֆ իթտիքտէն սօնրա, Մարսիալաւան ալրըլտըզտա, մահզա ժօրժու պուլմագ նիյնէթիյլէ, տօղրու պօրսաւա կիթմիշ, վէ ֆիլվագըտա մէրգուժու օրատա պուլմուշիտի :

Օրատա, մէրգուժան իքի տէլիգանլըլար, հէման ճիւզիճէ կէօրիւշիւպ գօնուշաուգլարընտան, Գօրա կիւեա լագըրտընըն սըրասը էօլլէ կէթիւրմիշ տիւր կիպի պուլուշաւագ, ֆագաթ աւրլ քէնտի մագսէտինի պիր թագըրիպ իճրա խէրէք, ժօրժա, օլ կիճէ, քէնտի եէկէնլէրիլէ պէրապէր, Գօմէտի Ֆրանսէզ նամ թէաթրօտա պուլուշաճագլարընը անլաթտը :

Պուշու տնլաթմասընտան նէ նէթիճէ հաւրլ օլաճաղընը, զաթէն ֆէհմ ու տէրք իյլէմէքտէ իտի :

Հէնուգ թէաթրօ բէրտէսի աշըլմաղտան էվվէլ, կէրէք մէրգուժ ժօրժ, վէ կէրէք պիրատէրի Լէօբօլ, աշաղըտա պիւղէր գօթուգ սաօթուրարագ, հէմիշէ կէօզլէրինի, հէնուգ պօշ պուլուշմագտա օլան լօճալարա չէվիւրիպ պագմագտա իտիլէր :

Օլ կիճէ օյնանըլաճագ օեուշտա Տիւք ժօպ իտի :

Բէրտէնին աշըլմասը միւզիգասը պաշաեաճաղը վագըթտա, Գօրա իլէ իւշ գըղտը, գարշըտա պուլուշան լօճալարտան պիրինտէն իչէրի կիրտիլէր :

Գօրա իլք պագըշտա, կիւեա պօ-

եունլարընտա պիր իլլէթլէրի վարաբըր կիպի, հէմիշէ տէօնիւպ տէօնիւպտէ արգալարընա պագմագտա օլան իքի պիրատէրլէրի կէօրտիւ :

Գարմէն թէաթրօեու աշուրի մէրթէպէ սէվմէքտէ օլտուղունտան, նէ աշաղը, նէ լօճալարա, վէ նէ տէ պիր քիմէնէե պագմաեըպ, անճագ շէնաեը թէմաշա իյլէմէքտէ իտի իտէ տէ, հալպուքի Մարինին նաղարը տիգըաթընը, զանն խտէրսին քի պիր մանէլթիգմ գուվվէթի ճէլպ ու ճէզպ իթմէքտէ օլտուղունտան, իլք նիկեահէնտա, քէնտույէ պագմագտա պուլուշան Լէօբօլու կէօրտիւ վէ թանըտը :

Մէրգուժէնին եիւրէկի, անինտէ շէտիա սուրէթտէ վուրմաեա պաշալատըղը կիպի, պիրթաթլըլըգ պուլուշմագտէ օլան էսմէրճէ եանագլարը գըբգըրմըղը օլտուլար, վէ օլգատար քէնտույի շաշըրպ զայպ իթտի քի, էօլլէ պիր բէք կիւզէլ օյնանմագտա պուլուշան օեունտան, հիշ պիր լուղէթ տախի իշիտիպ ֆարգընա վարմատը :

Ֆաւրլ պիթտիքտէ, Լիօնէլ Վարթըն լօճատան տիշարը չըգտը :

Մէրգուժան իքի պիրատէրլէր, մէրգուժան լօճաեը թէրք իթտիկինի կէօրտիւքլէրի կիպի, հէման քէնտիլէրտէ գօթուգլարընը թէրք պիրլէ, կիտիպ ֆօայեէտէ մէրգուժու գարշըլատըլար :

—Ա, էֆէնտիլէր, սիղտէմի պուրատասընըղ, —տէյէրէք Լիօնէլ, հիշ տախթէ օլմասը ֆէհմ օլունմագ, եանի թապիի պիր սուրէթտէ իղհարը թէաճհիւպ իւզրէ, մէրգուժանէ սիւալ իյլէտի :

—Ազիզիմ էֆէնտի, տէյիլ պուրատա պուլուշմամըղտ թէաճհիւպ իթմէնիլ լագըմ կէլիւր, իլլա, մատմագէլլէր իլէ պիրլիքտէ օլարագ :

սիզին թէշրիֆ իտէճէկինիյի պիւ-
տիկիմիզ հալտէ , էկէր կէլմէմիշ
օլտա իտիք , օլ վազըթ թէաճճիւպ
իթմէնիզ ճայիզ օլապիլիր իտի , —
տէյի ճէվապ վիրտի ժօրթ :

— Բէմալիւնէզաքէթիսիզաէննա .
շի պէօյլէ սէօյլէմէքտէսիսիզ , —տէ-
տի Լիօնէլ կիւլիւմէեէրէք . — Հէր
քէս հազդը օլտարագ իտտաա իտէ .
պիլիր քի , սիզլէր , եանի Փարիսիլէր ,
տիւնեատա էն զիւտտէ նէզաքէթ .
լի վէ ինսանյեթիլի զաթլար տըր-
լար . . . — Իմաի , էօյլէ օլտուգ-
տա , էկէր միւրատ իտէր իսէնիզ ,
պու Փուրսաթտան իսթիֆատէ ի-
տէրէք , սիզլէրի եէկէնլէրիմէ թագ-
տիմ իտէեիմ . . .

— Զաթէն պիզ զաթընըզտան տ-
նը իլթիմաս վէ րէճա իտէճէք ի-
տիք , —տէյի ճէվապ վիրտի ժօրթ ,
— զաթընըզ պիզիմ արզուսուզու ,
պիզտէն էվվէլ զահիլէ իխրաճա
հիւմէթ իթաիսիզ :

— Պուհուրուսուզ , կէլինիզ . . .
Տէրգուլման իքի պիրատէրլէր ,
Լիօնէլին արգասը սըրա կիթաիլէր ,
ժօրթ քէնտի միւթատընտան պու-
լունան Ֆիւթուրսուզուզու տալա
ղայպ իթմէքտէ տէյիլ իտի . —
մէրգուլմ տաիսի , հէր նէ գատար
քէնտի գալպինտէ պիր թէէսիւր
հիսս իթմէքտէ իտի իսէսէ , զա-
թէն չօգ հարման եէրի տիշլէմիշ-
լէրտէն պուլունտուղունտան , քէն-
տույի զապթ իթմէքիկէտէ միւգ-
թէտիր օլապիլմէքտէ իտի :

Հալ պու պի , Լէօթօլ , զանն ի-
տէրսիս քի , հաքիմ հուզուրունա
կէթիւրիւլմէքտէ օլան պապահաթ .
լը պիր ատամ կիպի , րէնկի աթ-
մագտա , վէ իւզէրինտէ պիր տիթ-
րէմէ հասըլ օլմագտա , վէ թէք-
միլ վիճուտի թէրլէր իշինտէ պօ-
ղուլմագտա իտի :

Լիօնէլ , լոճալարա խըամէթ իթ-
մէքտէ օլան թէաթրօ գարըսընա
պիր իշարէթ իթտի , մէրգուլմէ գա-
բուեու աշտը , էվվէլա քէնտիսի
կիրտի , վէ գաբունուն աշըլմաւընը
իշիտէրէք , եիւզլէրինի օլ թարա-
ֆա չէվիրմէքտէ օլան մատմագէլ-
լէրէ ,

— Ազիզէմ եէկէնլէրիմ , եէնի
տօսթլարըմտան պուլունան միւսիւ
ժօրթ վէ միւսիւ Լէօթօլ Տէրէյիլէ-
րի սիզէ թագաիմ իտէրէք , հազգ-
լարընտա հիւսնի թէվէճճիւ հիւսիւ-
զիւ տալթ վէ իլթիմաս իտէրիմ ,
—տէտի :

— Լիօնէլ , սիզ բէք ալէա պի-
լիրսինիզ քի , սիզին տօսթլարընը-
զը , պիզ տաիսի տօսթ տէյի գա-
պուլ վէ իիսյէթ իտէրիզ . . . —
տէյի ճէվապ վիրտի Գարմէն կիւ-
լիւմէեէրէք , վէ պիր մահճուպճա
ճիլվէլի վէ շիյվէլի պագըշ իւզրէ
ժօրթուն եիւզիւնէ պագարագ :

Մարի իլէ Տօլթէզ հիշ պիր շէյ
սէօյլէմէքսիզին , անճագ պէրայի
թաաղիմ վէ թէրպիյէ քէնտի պաշ-
լարընը էյտիլէր : — Զանն իտէրսիս
քի , Մարինին գանլարը տամարյա-
րընտա պիւթիւն պիւթիւն տօմուշ
իտիլէր . . . — Վէվալը կէթլէրինի
պիլէ գալտըրըպտա Լէօթօլուն եիւ-
զիւնէ պագմուզըզա ճէսարէթ ի-
տէմէտի , վէ գուլագլարը էթմէկէ
պաշլաւըլար :

Պու թագաիմ իտիշ մէրտաիմին-
տէն սօնրա , միւթաստան օլտուղու
իւզրէ , եալընըզ իւշիւ , եանի Լիօնէլ ,
ժօրթ վէ Գարմէն արաւընտա պա-
զը միւսահագէթ կէշտի . չիւնքի ,
Տօլթէզ հիշ լագըլտընա գարըշ-
մտա , վէ Մարի իլէ Լէօթօլ իտէ ,
տիհանլարընտան պիր լուղէթ պի-
լէ չըգարապիլէճէք պիր հալտէ
տէյիլ իտիլէր :

Մէրդուան Լէօբօլ իլէ Մարի
իւզէրինտէ կէօրիւմէքտէ օլան տիւ-
սիզիւք պիլա մանէա տէյիլ խտի,
—պուխար լագըրաւ իթմէտիքլէրի
հալաէ տախի, պիրպիրլէրի ֆիք-
րինի անլամագտա իտիլէր:

Միւզիգանըն պաշլանմասը եագ-
լաշաըդտա, Մարտիալ պիրատէր-
լէր արթըգ գօնուշմազլըղը ուզա-
տամաեաճոգլարընտան, աեաղա
գալպարագ, եէրլէրինէ կիթմէքլի-
կէ միւսաատէ իսթէտիլէր:

—Մատամքի արթըգ պիր պի-
րիմիզի թանըմագտաեըզ, —տէտի
Լիօնէլ, —ինչաալլահ եագընտա,
Սէնթ-Ուէն քէօկիւնտէ կէօրիւշ-
մէքլիք շէրէֆիլէ տախի իֆթիխար
իտէրիմ, էկէր արդու իտէր իտէ-
նիզ, չօգ տէֆա թէշլիֆ իտէպի-
լիրսինիզ . . .

—Փորտաթ եաֆթէ օլտուգճա,
իշպու քէմալի լէթաֆէթինիզաէն
նէշէթ իթմէքտէ օլան տալէթինի-
զէ իճապէթէ միւսարաաթ պիրլէ
միւֆթէխիր օլուրուզ, —տէյի ճէ-
վապ վիրտի ժօրթ, —ֆագաթ, է-
սէֆ իտէրիմքի պէնտէնիզին իշի
բէք չօգ օլտուղու ճիհէթլէ, չօգ-
լուզ շու իլթիֆաթընըզա նոյիլ օ-
լամազ իսէմտէ, Լէօբօլ պէնտէնիզ
կիպի տէյիլ տիր, օ սէրպէսթ տիր,
անըն վագթի միւսաատէ իտէր . . .
քէնտի տէրպէրինտէն, պազէն էք-
սիլմէքլիկէ հագգը վար տըր . . .

—Մօնսիէօ Լէօբօլ, —տէյի սիւ-
ալ իթտի Լիօնէլ, —Սէրպէսթ գալ-
տըղընըզ վագթթլարտան եալընըզ
պիր գաշ սաաթընը պէնիմ իլէ կէ-
շիրմէք իսթէրմիսինիզ:

—Շիւբհէսիզ, —տէտի մէրդում
բէբէլէեէրէք, —օլ պապտէ քէն-
տիմի զիեատէսի իլէ պալսթիեար
աաա իտէրիմ . . .

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, եարըն

սապահտան Սէնթ-Ուէնէ թէշլի-
ֆինիզի պէքլէրիմ . . . —սիզին ի-
լէ աթլարա պինիպ պիրազ կէ-
զինտիքտէն սօնրա, նչան ալմագ-
լըգ մահէլինէ տախի կիտէրէք պէշ
օն նիշանկեահլար տէլէր եարալա-
լըզ . . . նա՞սըլ, սէօզ վիրի՞րմիսի-
նիզ . . .

—Բէք ալէա էֆէնտիմ:

—Տիմէք տիր քի եարըն սապահ
պէքլէեէպիլիրիմ:

—Վէ մօնսիէօ ժօրթ, ինչաալ-
լահ սիզ տախի եագընտա թէշլիֆ
իտէրսինիզ . . . —տէտի Գարմէն,
պէզայէթ տէրէճէ թէեասիրլի պիր
պագըշ իլէ:

Բէրտէ աշըլար:

Մարտիալ պիրատէրլէր կիտիպ
քէնտի գօլթուգլարընտա օթուր-
տուլար:

72

—էօյլէ զանն իտէրիմքի, պի-
զիմ իշէր բէք սըրաալընտա վէ բէք
սիւրաթ իւզրէ իլէրու կիթմէքտէ
տիրլէր . . . էվէթ, էքսըրէս տէ-
միր եօլ գաթարը կիպի . . . —վէ
հաթթա կրանտ վիթէս գաթարը
գատար . . . սիւրաթ իւզրէ եօլ
ալմագտա տըրլար, —տէտի ժօրթ
լօճատան չըգըպտա կիթմէքտէ ի-
քէն եօլտա քէնտի պիրատէրինէ . . .

Այնի վագըթտա, եանի մէր-
գումլար չըգարագ լօճա գաթուսու
գաթանտըգտան սօնրա, Գօրտ տա-
խի, քէնտի գըզգարընտաշլարընա,

—Հէր շէյ բէք սըրաալընտա կիթ-
մէքտէ տիր, —պու իքի տէլիզան-
լըլար սիզէ պիրէր էսիր մագամըն-
տա օլաճագլար տըր, շէօյլէքի
սիզ մէրդուանըն պօյուլարընա
աշգ ու ալէագա զինճիրինի թագա-
րագ, կիրտապը խարապիյեթէ

գատար սիւրիւքէ յիպ իլգա խէ-
պիլէճէքսինիզ . . .

Դարմէնին կէօզլէրի, Գօրանըն
պու լազըրաբը իւզէրինէ, աթէշ
կիպի բարլամանա պաշտաւորը :

Մարի իսէ մուշայիւրի օլարագ,
պիր ա՛հը տէրուն չէքաի :

Ֆէրտաութ սապահը, սաաթ տօ-
գուզտա, Լէօբօլ Սէնթ-Ուէն քէօշ-
կիւ բարմադլըզը գարուսու նէգտին-
տէ, պինմիշ օլտուղու պիր քիրա
արապաութնտան աշաղը ինտի, չտ-
նըն թէլինի չէքաի, գաբուճու կէլ-
տի, վէ մէրգուճուն կէլէճէկինտէն
էվվէլճէ խապէրտար պուլունաու-
ղունտան, աշըպ գաբուճու գապուլ
իլլէտի :

Իշէրքի գաբունտան մէրալվէնի
իւզէրինտէ, իրի պիր արապ ուշագ
պէքլէմէքտէ իտի :

—Ս. Լիօնէլ Վարթըն պուրա-
տա՞ մը տըր . . . —տէյի սիւալ իթ-
տի Լէօբօլ :

—Մօնսիէօ Վարթըն աթլարըն
եանընտա տըր . . . —պուեուրու-
նուզ էֆէնտի, զաթընըզ օրաեա
կէօթիւրէյիմ . . .

Լիօնէլ էլտիվէնլէրի թագընմըշ,
վէ մահմուղու չիզմէլէրի կիյինմիշ
օլուպ, ոտտագլարը արասընտատա
պիր սիկարէթ օլտուղու հալտէ,
քէնտի կէօզլէրի էօնիւնտէ, զայէթ-
լէ ալէա ճինսինտէն, իքի բէս աթ-
լարա էհէրլէր վուրտուրուպ հազըր-
լաթտըրմագտա իտի :

—Ազիզիմ, պէնտէ սիզի պէք-
լէմէքտէ իտիմ, — տէտի մէրգում
Լէօբօլա զայէթլէ լէթաֆէթլի պիր
կիւլիւմէյիշ իլէ վէ մէրգումուն
էլինի թուլարագ, — զաթընըզ
կիճիքմէյիպ թէշրիֆ իտէճէկինիզի
պիլտիկիմտէն, պէնտէ հէման կի-
տիշ իշին աթլարը հազըրլաթտըր-
մագտա իտիմ . . .

—Մատմաղէլ Վարթընլար նա-
սըլ տըրլար, ինշտալլա՛հ իյի րա-
հաթ տըրլար, տէտի Լէօբօլ, — Լիօ-
նէլին հուղուրունտա, քէնտի իւզէ-
րինտէ, զալէպէ իտիմէզ մէրթէ-
պէտէ պիր մահճուպուգ հիսս իյ-
լէմէքաէ օլմասընտան նաշի, բէբէ-
էեէրէք :

—Ջանն իտէրիմ քի, եէկէնլէ-
րիմ բէք ալէա իյի րահաթ տըր-
լար . . . —տէյի ճէվապ վիրտի Լի-
օնէլ. —տահա պու սապահ քէն-
տիլէրի կէօրմէտիմ . . . —էֆէնտի,
զաթընըզ իշին Լէտի Մապը էյէր-
լէտիպ հազըրլաթտըրմագտաեմ . . .
մէրգումէ հայվան բէք թաթլը թա-
պիաթլը պիր գըսրագ իսէ տէ, պիր
ազ աթէշի մէշրէպ տիր . . . —նա՞-
սըլ, պինիճիլիկինիզ եէրինտէ՞մի
տիր :

—Ջօգ տէֆա հաշարի հայվան-
լարա պինմիշիմ տիր . . . —տէյի
ճէվապ վիրտի մէրգում տէլիգանլը:
Պիր տէ մէրգում, հէման եիւ-
զէնկիեի թուլմագսըզըն, պիր համ-
լէտէ սըշրաեըպ քէնտույի աթըն
իւզէրինտէ պուլտու :

—Պրա՛վօ, —տէյի պաղըրտը Գօ-
րա, վէ մէրգումէ քէնտիտի տախի
այնի չէվիքլիք վէ այնի խաֆիֆլիք
վէ մէհարէթ իւզրէ քէնտի աթընա
պինտի :

Մէրգուման իքի տէլիգանլըլար,
ալճըլըգ եէօրիւտիւշիւ իւզրէ, Բէ-
վօթ եօլունտան, Պօա տը Պուլօն-
եբեա տօղրու բէվան օլտուլար :

Վէ պունլարըն արգասընտան տա-
խի, հէր պիրի պիրէր ալթըշար պին
ֆրանզլըգ շօպաթ թապիր օլունան
աթլարա պինմիշ օլտուգլարը, վէ
տիզլէրինտէ կիւտէրի բանթալօն-
լար, վէ աեագլարընտա ուզուն վէ
տիշարը չէվիլիմիշ գօնճու չիզմէ-
լէր, վէ պէլլէրինտէ տախի, գըսսա

սեթրիւնի իւզերնտէն թիւյիւ տէ-
րիտէն գուշազարը պուլունտուղու
թագաւորտէ, իքի նէֆէր սէյիպէր
կիթմէկէ պաշլատըլար :

Եւլզէրճէ սէնէլիք օխրամուր ա-
ղաճլարը ճատտէսի բարմազլըղընա
վասըլ օլմազտան է վիվէլ, Լէօթօլ պիր
քէրրէ, քէնտի տիւտտաէսի օլան
Մարինին, հալէա եաթըպ ուեաւ-
մազտա տըր զանն իթմէքտէ օլ-
տուղու թարաֆա, եանի Սէնլի-Ու-
էն քէօկիւ թարաֆընա, կիզլիճէ
կէօզլէրինի չէվլիւրէք, աթֆը նի-
կեան հլլէտի :

Յիւվազը, զանն իտէրսին քի, մէզ-
քիւր սէրաեըն պիրինճի գաթընտա,
հէրքէս ուեուճազտա տըր կիպի
պուլունճազտա իտի, չիւնքի, քեաֆ-
ֆէյի բէնճէրէլէր հալէա գաբալը
իտիլէր. հալպուքի Մարի, աեազ-
լարը չըպլազ օլտուղու, վէ գալպի-
տէ թըզլթըզ աթմազտէ պուլուն-
տուղու հալտէ, քէնտի օտաաթ հա-
լըսը իւզէլինէ պաաարազ, վէ օլու-
ֆաճըզ էլլէրիլլէ, բէնճիրէսի բէր-
տէսինին պիրինի արալըզ իաէրէք,
հէնուզ բէք ազ թանքմազտէ օլ-
տուղու, լաքին օլ գաաարազ պիր
միւտաէթ զարֆընտա պիլէ օլ քէն-
տույի բէնչէյի աչգ ու սէվտաընա
պըրազապիլմիշ օլան տէլիգանլը-
նըն, եանի Լէօթօլուն, ուզազլա-
նըպ կիթմէքտէ օլմաաընը թէմաշա
իլլէմէքտէ իտի :

Պուշլարըն Պօա տը Պուլունեըաա
կէզիչի, պիր պուչուզ աաաթտան
ղիւաաէ սի բաիւ :

Հէր նէ գաաար, Լէօթօլ էվվէլ-
լէրի, աշուրի մէրթէպէ սըզըլմազ-
տա վէ հիճապլը պիր հալտէ պու-
լունճազտա իտի իսէ տէ, եավաշ
եավաշ ալըշըպ աշըլմաեա պաշլատը :

Գօրա մէրգուճուն աաըլ թապիա-
թընը, վէ տուլղուլարընը, պիր լիլի

անլաեըպ վազըֆ օլմազ իսթէտի-
կինտէն, մէրգուճա, կէրէք քէյֆ
ու միղաճլարընա վէ կուսթօլարընա,
վէ կէրէք զէվգ ու սէֆաեա տա-
յիր հալլէրի հազգընտա պիր չօգ
սիւալլէրէ կիրիշէրէք, մէրգուճու
սէօլլէթմէքտէ իտի :

Վէ մէրգուճէ բէք չաբուզ ան-
լատը քի, մէրգուճ զայէթլէ սէր-
պէսթ պիր լուհ սահիպի, զայէթ-
լէ աաալլէթմէ մէյեալ, զայէթլէ ա-
ղըլը, զայէթլէ տօղլու, վէ զա-
յէթլէտէ հազգանիյեթլ թանըր վէ
սէվէր պիր տէլիգանլը իտի :

—Վա՛րսըն նասըլ օլուր իսէ օլ-
տուն, —տէտի մէրգուճէ քէնտու
քէնտույէ, —վազաա, պու չօճուզ,
Մարսիալ ֆաճիլեաաթ իչինտէ, միւս-
թէնա օլարազ, պիր թանէճիք
տիր, բէք իյի պիր լուհա մալիք
պուլունճազտա տըր . . . —լաքին,
նէ՛ վազիֆլմ պէնիմ, —կէրչի պու-
նու աճըրըմ, ֆազաթ, նիյեթլթ
իթմիշ վէ գարար վիրմիշ օլտու-
ղում ախզը ինթիգամըմ գուրպան-
լարը սիւրիւսիւնէ, հէրչի պաաա-
պաա պու աաիսի աաիսիլ պուլուն-
նաճազ տըր . . . —վազաա, պու-
նուն հիչ պիր թազսիւրաթլը եօգ
տուր, պի կիւնահ տըր, էվվէթ,
էօլլէ օլմաաընը պէն տաիի բէք ա-
լէա պիլմէքտէյիմ, լաքին, նէ՛ եա-
բաեըմ, նէ օլուր իսէ օլտուն, պու-
նու հսիրկէմէքլիք էլիմտէն կէլմէզ,
գարարըմ գարար, վէ մազսէտիմ
մազսէտ տիր . . . —Գարմէն իլէ
Մարինին աաիսի, Կուսեանիլաաա,
հիչ պիր գապահաթլարը, հիչ պիր
պիր թազսիւրաթլարը պուլունճազ-
տա տէյիլ իտի, քեաթլիլէն պիտուշ
իտիլէր, հալպուքի, իքիսինին տա-
իսի ումուղլարը էթլէրի, Մէրքիւց-
յանըն գըրպաճլարը ալթընտա բա-
լէ բարէ օլտուլար իտի, վէ պու-

նուտա եաբաբրան, իշթէ. պու չօ-
նուշուն բէտէրի օլան օլ ալշագ
Մարտիալ իտի. — խայր, խայր,
էօյլէ պիր ճէլատուն էվլատունա ա-
ճըբըպտա ապա մէրհամէթ իտէ-
մէմ, իտէմէմ, իտէմէմ:

Գօրա պունկարը պէօյլէճէ ֆիք-
րինտէն տիւշիւնիւպ կէշիւտիկի վա-
գըթտա, լէհճէսինտէ պիր էսէրի
հէյպէթամիզ վէ տէհէթէնկիզ
պիր հալ հասըլ օլմադտա իտի:

Էկէր օլ հէնկիւամաէ, Լէօթօլ պիր
էհրլէ կէօղլէրինի գալաբըրպտա,
մէրգումէնին եիւզիւնէ պուգաճագ.
օրա իտի, գօրգուսունտան թիւյ-
լէրինին իւրբէլէճէ. քէրինտէ շիւբ.
հէ եօգ իտի:

Մէրգումլար Պօա տը Պուլօնեը
նամ օլմանտան ալտէթ իթտի. քէ-
րինտէ, ա'Անթէ աջիւսինտէ, եա-
նի աղաճըրգ ճատտէսինտէ, աթլա-
րըն աիզկինլէրինի չէ. քէրէք տուր-
տուլար, վէ ինիպ մահէլի մէզպուր-
տա պուլունան Կասթին Բընէթ նամ
նըշան ալմագըրգ մահէլինէ կիրտի-
լէր:

Մէրգումլար մահէլի մէզպուրա
կիրէր կիրմէզ, պիր սէտայի մէսէր-
լէթ վէ ալգըլաեըշար իւզրէ գա-
պուլ օլունտուլար:

Զիւնքի, պիր պիրլէրինտէն առ-
լա ալըրմագ սուրէթտէ ահպապ
պուլունան Օգթավ Բիշար իլէ Լամ.
պէր Մասուլ օրատա պուլունմագտա
իտիլէր: Պունլար, սայքի հէր սա.
պահ մահէլի մէզպուրա ուղրա-
մագտա, վէ րանտէվու վիրմիշ օլ-
տուլլարը պիր չօգ քիպարզատէ-
լէր իլէ, օրատա պուլունշուպ կէօ-
րիւշմէ քաէ իտիլէր:

Մէրգուման զագէթա մուհարրի-
րի իլէ թէաթրօ միւլէլիֆի տէյի-
գանլըլար, Լիօնէլ Վարթընը, քէն-
տիլէրին էսկի տօթլարընա թագ.

տիմ իտիպ իանթթտըրտըլար. վէ
պատէհու մէրգում տաթի պիր տա-
պանճա ալարագ, նատիր իւլ էմ-
սալ պիր մէհարէթ իւզրէ նշան ալ-
մաեա պաշլատը:

Մէրգումէ, Ժան Բընօտան ալ-
մըշ օլտուղու մէզքիւր նշան թալի-
մի տէրսինտէն իսթիֆատէ իլլէմէք-
տէ իտի:

Զիւնքի պահաա կիրիշմէքիք,
եանի քիմ իյի նշան ալըր տէյի,
պիր մըղտար բարտ ալըպ վիրմէք
իւզրէ պահա թալիւլլունգըրգ գու-
մարը պաշլատը. — Լիօնէլ հէվի-
սինտէն ուսթա օլաուղունտան, հէվի-
սինտէն տաթի, հէր նէ գատար իս-
թէմէքտէ տէյիլ իտի իսէտէ, օ-
եուն պուեա, եիւզ լիրա գատար
գաղանաը:

— Սու տայիմա սու չօգ պուլուն-
նան եէրէ՝ ագար. . . — տէյի պա-
ղըրտը Լամպէր Մասուլ, — տօթու-
մուզ Մ. Վարթըն, պարօն Բօշիլ-
տին քեռղըտա գաղանաըրը կի-
պի, հէման գաղանմագտա տըր. . .

— Էֆէնտիլէր, թաամ իթմիշ-
միսինիզ, — տէյի սիւալ իթտի
Լիօնէլ զագէթա մուհարրիլի իլէ
թէաթրօ միւլէլիֆինէ:

— Սաթիմ օն պիր պուլունգտա
թաամ իթմէքիք, ապա տաթի-
միզտէն տէյիլ տիր, — տէյի ճէ-
վապ վիրտի Օգթավ Բիշար:

— Էօյլէ իսէ պուեաբունուզ Մ.
Լէօթօլտա պէրապէր ալարագ,
Մուլէն-Բուժա կիտէլիմ, էկէր պու-
տալէթիմի գապուլէ հիմմէթ իթ-
մէզ իսէնիզ, սիզէ Էվլէլինճէ իսա-
պէր վիրիլիմքի, պայիսի էսէֆիմ
օլաճագ ունըզ. . .

Թէաթրօ միւլէլիֆի իլէ զագէթա
մուհարրիլի, քէմալի մէժնունիյ-
եթթլէ գապուլ իթտիլէր:

Պունլար ալէսսէվիլլէ կէնճէրէ

մանասան պուլունան քէյֆ ու պէ-
շաչէթ իւզրէ թաամ ի թախէր :

— Օտէյիլ էմմա, — տէտի պիր-
տէն պիրէ Լամպէր Մասօլ, ալա
Նանթիւա տէնիլէն սուրէթտէ թէր-
թիւ պիտիմիշ օրան ըսիւ ազօգու պօ-
ղաղա տիւարադ, — էվիլէթ, օտէ-
յիլ էմմա, հանը շու Սէնթ-Ուէն
քէօշկիւնտէ վիլիլէնէք օլան զի-
եաֆէթ մէսէլէսի նէ՞ օլուու, հա-
լէա հալլ ու թէտիլյէ օլունամա-
ալմը. զիրա, հիշ լազըրալը պի-
լէ կէշմէքտէ տէյիլ տիր . . .

— Մուղայիրի օլարադ, տայիմա
անըն լազըրալը կէշմէքտէ տիր . . .
— տէյի ճէվապ վիրաի Լիօնէլ, —
սէքիլ կիւն սօնրա ինրաւորը կէօ-
րէնէքսիսիլ. ֆադաթ, պու տէ-
ֆա, առէթտէն խալիմ պիր շէյ
օլմանը, իլլա պիր պաշանկըն աի-
մէք օլունալընտան, կէրչի միւնթէ-
խապ զաթլար տալէթ օլունաճազ-
լար իսէտէ, առէտլէրի բէք մահ-
տուա օլուպ . . . անճազ էլլի աթի-
մըշ զէվաթման միւրէթթէպ պու-
լունաճազ ալը . . . — էֆէնտիլէր,
մէկքիւր ճէմիլէթին թանդիմ ու
թէրթիպի վէ ուտուլի տալէթի զըմ-
նընտա, սիզին իլէ կէօրիւշիւպ գօ-
նուշմազըլլա միւնթաճ պուլուն-
մադ տաւըմ :

— Էմրիսիլէ միւնթազըլը, —
տէյի պաղըրալար պու իլթիֆաթ
իւզէրինէ միւնթիլի իլէ մուհարըր
էֆէնտիլէր :

Վէ Լամպէր Մասօլ իրավէյի մէ-
դալ իտէրէք :

— Էֆէնտի, — տէտի մէրգում,
— արթիթ գըզլար վէ գարըլար
(թէաթիօ օեռնճուլարը) տախի
տալէթ օլունաճաճ մը ալըլար :

— Շիւբհէսիլ . . . — պիլ պու-
րատա եապանճընը տէյի, օնլարը
բէտա իտէնլէրտէն տէյիլիլ, ֆա-

դաթ, իլթիլայի հալ, եալընըզ շու-
նա տիլ գաթ օլունամալընը արգու ի-
տէրիմքի, աշղունաուզ վէ միւնտա-
պէթսիլ պիր շէյ օլմաւըն, — (մու-
լիմ եա, եէկէնլէրիմ, կէնճ գըզ-
լար ալըլար), — թապիաթիլյէ սիլ
սախի, էօյլէ լաեքդըզ վէ նա-
մուգտուզ արթիթիլէրի տալէթ իլի-
միլ, զսիսիլ եա :

— Օրաւը տէրքետար, — տէյի
ճէվապ վիրաի Մասօլ, — պիթիմա-
պի իշլէրինտէն, էն զիտա տէ նա-
մուլու վէ էտէպլի օլանլարընը տա-
վէթ իտէնէկիլ :

Պունդար սաաթ ի քիտէ պիր պիր-
լէրինտէն այլըլալար :

— Միւնթին օլունալու մէրթէպէ
ըզ ուզ Սէնթ-Ուէնէ թէշրիֆինի-
զի արգու իտէրիմ . . . — տէտի
Դօրա Լէօբօլա, — զիրա, սիլի ճա-
նըմ բէք սէվմէքտէ տիր . . .

— Դօրգարըմքի թաճիլիք վիր-
միշ օլունամ տէյի . . .

— Խայր, ալա, էօյլէ պիր շէյի
ֆիքրինիլտէն պիլէ կէշիլմէմէլիսի-
նիլ . . .

— Իմաի, էօյլէ օլունալ տա եա-
րըն կէլիլիմ . . .

— Մուլթաղա եարըն պէքլէրիմ,
ճէրաաւը կիւնիւ ազշամըն սաաթ
սէքիլինտէ, Լէօբօլ իլէ քէնտի
պիլի. ք պիրատէրի Թօրթ, ֆիլվա-
զը Դօրտնըն օլմուրտուղու քէօշկէ
կիթալիլ, վէ պիլիւք իլթիֆաթ-
լա գապուլ օլունաուլար :

Օլ կիճէ, միլ զիլալար չալալար,
գօնուշուպ միւնտահէպէթ ի թախէր,
վէ Սէնտ ըրմաղը իւզէրինէ նազըր
պուլունտան պալգօնտա չըզըպ կէ-
զինտիլէր : — Պիթիմապի պէօյլէ
կիւզէլ կիւզէլ էյլէնճէլէր իլէ սա-
պիթլար չաբուգ չաբուգ կէշաիլէ-
րինտէն, եարը կիճէ եալլաշընճա,
մէրգուման իլի պիրատէրէր Սէնթ-

Ուէն քէօշկիւնիւ թէրք իթաիէր իսէտէ, Ժօրթ մէմնուն վէ մէսրուր պիր հալտէ օլտուղու հալտէ, Լէօթօլ իսէ, մուղայիրի օլարագ, զայէթէ մահզուն վէ միւքէտտէր պիր հալտէ օլարագ, տաղըն տաղըն տիւշիւնմէքտէ իտի:

Ձիւնքի, Ժօրթուն ալէագա իթմիշ օլտուղու Գարմէն, վէ եախօտ Լօրա (Գօրանին օրթմանա գըղգար տաշը) մէրգում հագգընտա ճիւվէիծէ վէ տաթթա մահագպէթիւծէ պիր թափր ու հարէքէթտէ պուլունտուղու հալտէ, մուղայիրի օլարագ Մարի իսէ, մէրգում Լէօթօլուն հուղուրունտա, հիշ պիր շիւվէ վէ ճիւվէ իպրող իթմէեէրէք, քէմալի սիւքիւնէթ վէ պիւրուտէթ իւղրէ պուլունմուշ իտի:

Մարի զաթէն Լէօթօլուն սէվմէքտէ օլտուղու հալտէ, պու իհիթիւրաղքէտրանէ օլան թափր ու մուտմէլէսինտէն, տապա մագսէտ նէ իտի, մէկէրչի մէրգումու սէվմէքտէ տէյիլ մի իտի:

Քիմքի, աշգ ու սէվտա տէնիլէն իլլէթէ միւպիէլա օլմուշ պաշըն տան կէշմիշ իսէ, վէ եախօտ տահա տօղրուտու, քիմքի գատըն թաշիֆէսի գալպինէ մախուս պուլունան սըրըտըր, պիրաղ լաեըգլընա թահթը միւթաալաաեա ալմըշ իսէ, պիւա իհիթիւրաղ տէյէպիլիր քի, մէրգումէ, մէրգումու իշթէ սաըլ սէվմէքտէ օլտուղուն տան նաշի տիր քի մէղքիւր տուրկուն վէ մահզուն պիր հալտէ պուլունմագտա իտի:

Մարի, քէնտի պիւշիւք գըղգարընտաշը Գօրանին նիյեթթ ու մագսէտինի սիլմէքտէ օլուպ, վէ պիր թարաֆտան մէղքիւր ճինայէթէ հիոսէմէնա օլմագ իսթէմէտիկի կիպի, տիկէր թարաֆտան տախի

Գօրանին մագսէտի հուսուլինէ պիր էնիէլ օլմագլըղը ճայիղ կէօրէմէտիկինտէն, ղէվալլը չօճուգ, իքի ղըլընա արատընտա գալմըշ պուլունան պիր պիշարէ կիպի, միւղքիւր ֆամիլեաճա տուղուլար վէ հիտապլոր իլէ, պիր տէ Լէօթօլ հագգընտա գալպինտէ տօղմուշ վէ հիւքմէ պաշլամըշ պուլունան մահագպէթ պուլունմագտա իտի:

Մէրգումէ, Լէօթօլուն քէնտիսինէ նէ գատար զիեաաէ մահագպէթ պաղլտաա, օլ գատար զիեաաէ տիւշարը թէհիւքէեէ տիւշար օլաճաղընը պիլտիկինտէն, հէմ մէրգումու մէղքիւր թէհիւքէտէն գուրթարմագլըղը, վէ հէմտէ, էօլլէ սուրէթի զահիւքտէն պիր փպիֆէսիլլիք կէօթիէրէրէք, մէրգումուն աթէշի աշղընը, տահա զիեաաէ ալէվլէնմէյիլքտէն մէնն իյլէմէքլիկի տիւշիւնմէքտէ իտի:

Մէրգումէ, պիւա թէրէտաիւտ, օլ պապտէ լաղըմ կէլէն ֆէտաքէտըլը եաբմագլըղա, քէմալ մէրթէպէ մէրտիւք վէ խալիոթթ իւղրէ հաղըր պուլունմագտա վէ չաղըմագտա իտի:

Լէօթօլ արատան պիր կիւն կէշտիքտէն սօնրա, հէր աշգ ու սէվտաա միւպիէլա օլանլարա մախուս օլտուղու սուրէթտէ, քէնտի ճէնանէսինի կէօրմէքարգուսուլլա, Սէնթ-Ուէն քէօշկիւնէ թէքրարէն գօշուպ կիթաի իսէ տէ, մէրգումէ սախթէ օլարագ պիր աղ նամիզաճ օլմասընը պէհանէ իթաի, վէ աշաղը սալօնա ինիպ տէ ղէվալլը չօճուգ իլէ կէօրիւշմէք իսթէմէտի:

Պու հալ, իքի իւշ կիւն պէօլլէճէ տէվամ իյլէտի:

Գօրա, հէր կիւն, էօլլէտէն սօնրա, խաասէթէն պիր ատամ կէօնտէրէրէք, եինէ քէնտի քէօթիւրմ

լիւկիւնտէ այնի հալտէ պուլուն. մագտէ օլտն Մարսիալըն քէյֆինի սիւտլ իթտիրմէքտէ իտի :

Հալպուքի Մարսիալ, քէմալի սապըրսըզլըդ իւզրէ, Բքնէ Մաթիֆէնին, Գօրտնըն հազգընտա թահ. սիլ իտէճէկի վուգուֆկյեթի սա. հիհէ իլէ, Գալկիւթթա իլէ Կուա. եանիլաեա եազըլան մէքթուպու. ըրն ճէվապլարընա պէքլէմէքտէ իտի :

Արատան իւշ կիւն կէշտիքտէ, Լիօնէլ պիզլաթ, Բօշէ սօգաղընա, եինէ Մարսիալը կէօրմէկէ կիթտի :

Բօզ իտէ, Մարսիալըն, մէրգուժ Լիօնէլ Վարթըն հազգընտա, Մար. սիալ թարաֆընտան զուհուրա կէլ. մէքտէ պուլունան շիւբհէեէ սալա էհէմիլյեթ վիրմէք իթթիմէտիկին. տէն պաշգա, մէրգուժ կիպի պիր շիք վէ պիր տիլպէր տէլիգանլըեքտա ճանը բէք սէվմէքտէ օլտուղուն. տան, քէմալի հիւրմէթ իւզրէ գա. պուլ իյլէտի :

— Մօնսիէօ Վարթըն, նիշին պէօյ. լէ կիճ կիճ թէշրիֆէ թէնէզղիւլ իթմէքտէսինիզ, — տէյի պազըրտը մէրգուժէ, — հիշ շիւբհէմ եօգ տուր քի, զէվալլը քէյֆսիղիմիզ, զաթընըզը կէօրտիւքճէ, բէք մէմ. նուն օլմագտա, վէ քէնտուլի մէ. ուտա տառ իյլէմէքտէ տիր :

— Աղիզէմ մատամ, աֆվընըզը տիլէրիմ, — տէյի ճէվապ վիրտի Լիօնէլ, — պու կիւնլէրտէ տօսթ. լարըմա պիր ուֆագ զիեաֆէթ վիր. մէքիւք արզուսինտէ պուլունտու. զուժտան, անըն հազըրլըզըյա մէշ. զուլ պուլունմագտաեքմ, շէօյլէ քի, վոգթիմ ապա միւսատաէ իթ. մէքտէ տէյիլ տիր :

— Պիր ուֆագ զիեաֆէթ մի վի. բէճէքսինիզ, — տէտի Բօզ, մէյ. տանը մուհարէպէտէ թրամբէթա

սէսինի իշտէրէք գուլապլարընը տիքէն պիր աթ միսիլլու, գուլապ. լարընը տիքէրէք :

— Էվլէթ . . . սատէ սուրէթտէ պիր ճէմիյեթթ . . . պիր նէվի քէօյ սէֆասը . . . — Եալընըզ էլլի ալթ. մըշ նէֆէր զէվաթտան իսլարէթ օ. լաճագ պիր շէյ . . . — Աշուրի մէր. իէպէ էսէֆ իտէրիմ. քի, իշպու կէ. չիճի օլան մէլուն քէյֆսիղիւք իւս. թէ կէլտիկինտէն, Մ. Մարսիալըն թէշրիֆինտէն մահրուժ պուլունա. ճաղըզ :

— Պիթթապի Մ. Մարսիալ տախի քէնտի թարաֆընտան, էօյլէ պիր իգպալ ու շէրէֆէ նայիլ օլմագը. ղընտան տօլաեթ թէէտուլֆ իտէ. ճէք տիր . . . — տէյի ճէվապ վիր. տի Բօզ, քէնտախինին տախի տա. վէթ օլունմագընը հատտէն զիեա. տէ արզու վէ հասէա իտէր իտի իտէ տէ, — նաալըքի սէպէպի գօլայճա ֆէհմ ու տէրք իտիլէպիլիլ, — մէզքիւր արզու վէ հասէտինի իղ. հարա ճէսարէթ իտէմէտի :

— Լաքին, զանն իտէրիմ. քի, — տէտի Լիօնէլ, քէնտի գօրսէսի ալ. թընտան սինէսի վուլմագտա օլան Բօզուն եիւզիւնէ պագարագ, — Էվլէթ, զանն իտէրիմ. քի, աղիզիմ մատամ, սիղի մէզքիւր զիեաֆէ. թէ թէշրիֆ իթմէքիւքտէն մէնն ի. տէճէք հիշ պիր սէպէպ պուլուն. մագտա տէյիլ տիր . . . — սիզտէ թէշրիֆ իթտիկինիպտէ զինէթիմի. զին պիր ըէֆապը օլաճաղընըզտան պաշգա, ֆէրտասը կիւնիւ պուրա. եա ալտէթինիզտէ տախի, քեռֆ. ֆէյի կէօրտիւքէրինիզի, պիրէր պիրէր նագլ ու պէտան իյլէտիկի. նիզ հալտէ, Մ. Մարսիալ իշին, բէք կիւզէլ պիր էյլէնճէ օլաճաղընտա շիւբհէ եօգ տուր . . .

Բօզ Պօնշանըն եիւզլէրի, պու

լազբրտը իւզէրինէ գալպինտէ հիաս իյլէտիկի սէվինճտէն, գըզարմահա պաշատըլար :

Մէրգուսէի տախի տալէթ իյլէտի, — վէ զաթէն կուսթօուսնա ուղտին պիր շէյ օլտուղունտան, ասլա իպրամա պիլէ հաճաթ գալմագըզըն գապուլէ միւսարաաթ իտէճէկի աշիքեար իտի :

— Աղիզիմ, մօնսիէօ Վարթըն, սահիհէն բէք սէվինի վէ բէք տիլ նիւաղ պիր զաթմընը, — աէյի ճէվապ վիրտի մէրգուսէ ճիլվէլի պիր սէյլէյիլ իլէ, — Ֆազաթ, պիլմէմքի տալէթինիլի գապուլ իտէ պիլիմիլիմ :

— Նիշին գապուլ իտէմէճէճէք սինիլ, նէ սէպէպինիլ վար տըր :

— Իֆա իտէճէք պիլիլք պիր վազիֆէլէր իւզէրինտէ պուլունմագ տաեւմ, էվլէթ, զայէթ պիլիլք վազիֆէլէրիմ վար տըր իֆա օլունճագ :

— Գանդիլէր տիրլէր մէգքիւր վաղիֆէլէր :

— Եանի տիմէք իսթէրիմքի, պէրայի սատագաթ վէ ուպուտիյէթ տէրիւհտէ իյլէմիլ օլտուղում պիր պօրնումտա գուսուր իտէրէք, եանի պու զէվալը քէյֆիլի պէյլէճէ պուրատա եալընը պրուգարապ, մէկէրչի կէլմէքիկիմ ճայիլ վէ միւմքին օլապիլիմի, մէկէրչի պիր խայիլիք վէ պիր պի վէֆալըք սաեւլմագ մը . . .

— Օհ, — տէյի պաղըրտը Լիօնէլ, — հազգընը վար տըր, տօղրու տուր, տօղրուսու սիլ պիր մէլէքսինիլ, էվլէթ, պիր կիւզէլ գատըն էշքեալ ու սիմասընը թագըն մը պուլունտան պիր մէլէքսինիլ, քիմէ պուսուն պէյլէ օլմասընը ճէրճ վէ ինքեար իտէմէլ :

Բօլ, Լիօնէլին պու միւրայիլիք-

տէն իպարէթ պուլունտան մէտհ ու սիթայիլէրինի ճիտաի պիր շէյ մագամընտա թութուպ ալտանարագ, շիլվէ վէ ճիլվէսինի տահա զիեալտէ թէքսիր պիրլէ :

— Խայր . . . պիլլահի օլամագ, խայր . . . միւմքին տէյիլ տիր, խայր . . . պու զէվալը վէ շայեանը հիւրմէթ ու ըրայէթ քէյֆիլիլ, զէ, էյլէ տգշամտան սապահա գատար եալընը պրագըպ տա, քէնտիմ իտէ կէլիպաէ զէվգ ու սէֆալարա տալամամ . . .

— Օտա ուչալը, սիլին եէրինիլ վէ պագար գաեբըր, վէ զայպու պէթինիլին եէրինի տօլտուրուր . . .

— Ահ, հէր նէ տէ օլտա, օլամագ, պէնիմ պագըլըմ կիպի ճանտան վէ տիգղաթըր օլամագ . . .

— Շիւբհէսիլ, Ֆազաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի, կէօրինիլ շէնէվարէն, մէրգուստա էֆէնտիսինի բէք սէվմէքաէ վէ աճըմագ տա օլտուղունտան, հիշ շիւբհէմ եօղտուր քի, հիշ տէյիլ իտէ պիր գաշ սաաթ իչին սիլին եօղրուղունուղու պէլի իթմէլ մէրթէպէտէ պագապիլիլ. վէ պունտանտա գաթիլի նազար, էյլէ սապահտան տգշամագատար, վէ կիճէլէրիտէ թուսապահ օլունճա պիր խաթմա եանընտա պէքլէմէքիլիքտէ, տաեանըլըր շէյ օլմատըղընը, վէ պու պապաէ սիլին թարաֆընըղտան զուհուրա կէլմէքտէ պուլունտան խալիսէթ վէ ֆէտաքեարլըղը, Մ. Մարիալ բէք ալէա պիլիպ վէ թագտիր իյլէմէքաէ օլտուղունտան, էյլէ կէլիպ պիր գաշ սաաթ էյլէնիպ տէֆիլամ իտէճէկինիլ իչիթտիկինտէ, պիլղաթ քէնտիսինին տախի մէմուլն վէ մէսրուր օլաճաղընտա շիւբհէ ճայիլ տէյիլ տիր . . .

— Սահիհէն էյլէ օլմասընը մէէ-

մուլ խեղճիւնիւ , Մ. Մարտիալ
մէմնուն օլմըմուն աճապա :

— Հայ հայ , սիւալ խիւպ պա-
զընը . . .

Բօլ հէման մէրգումս սիւալէ
միւտարաւի պիւլէ ,

— Նէ՛ տէրսինիւ , Մարտիալ , Մ.
Վարթըն թարափընտան , պէրալի

լուծի ու հիւրմէթ զուհուրա կէլ-
մէքտէ օլսն իշպու զիւափէթ տա-

վէթինի դապուլէ ճէտարէթ խեղ-
իւէմ , հօշուտ օլմըմունսնուզ :

— տէրի :

Մարտիալ իւշ քէրլէ կէօզլէրինի
աշըպ դաբաթըրնտան , ճէվլէթի

տիմէսի անլաշըլաբ :

ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԵԼԻՆ ՃԻԼՏԻ ՍԱՆԻՍԻ ԽԻԹԱՄԸ

